

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

HN 219E N

5-182
KD 53366 (2)

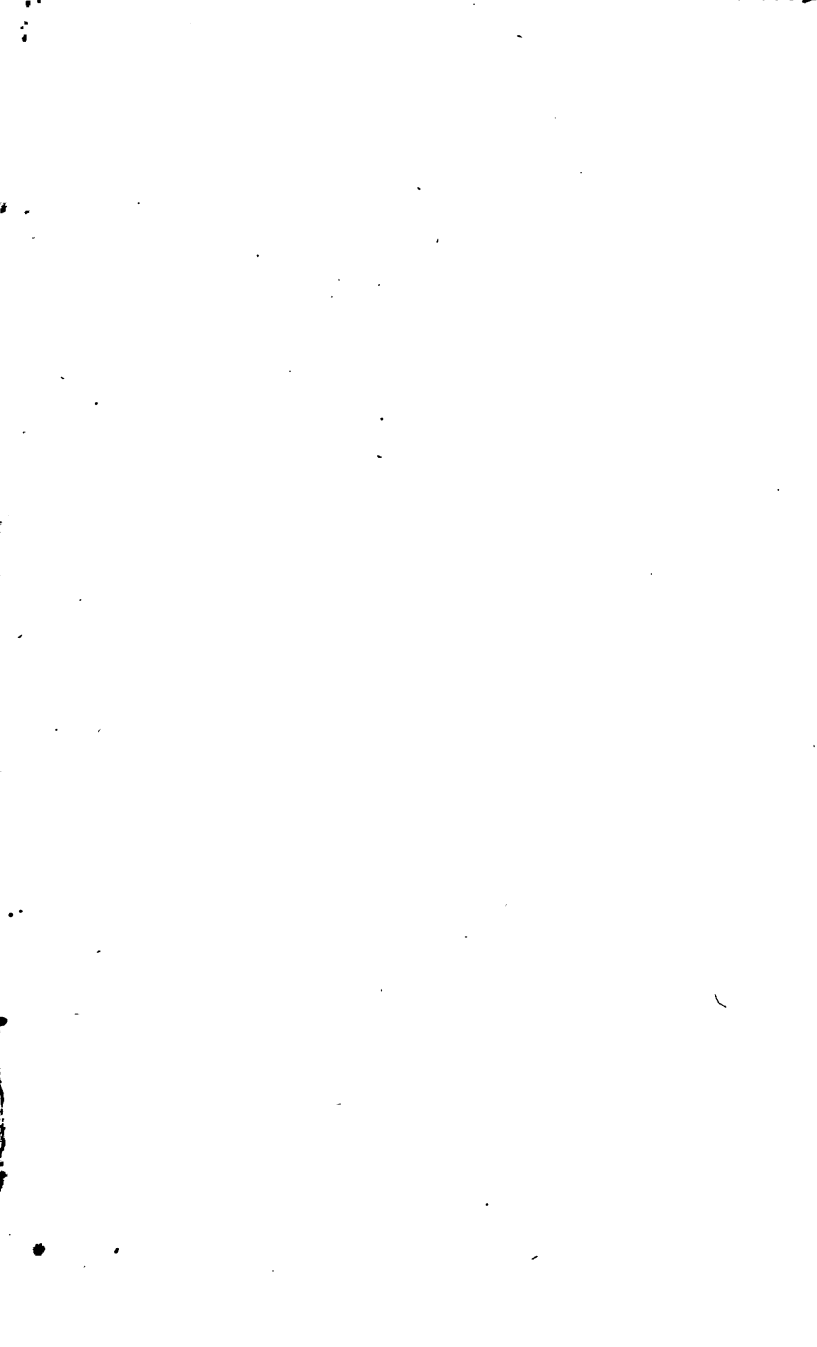
THE GIFT OF
ELIZA WENTWORTH HAVEN,
OF PORTSMOUTH, N. H.

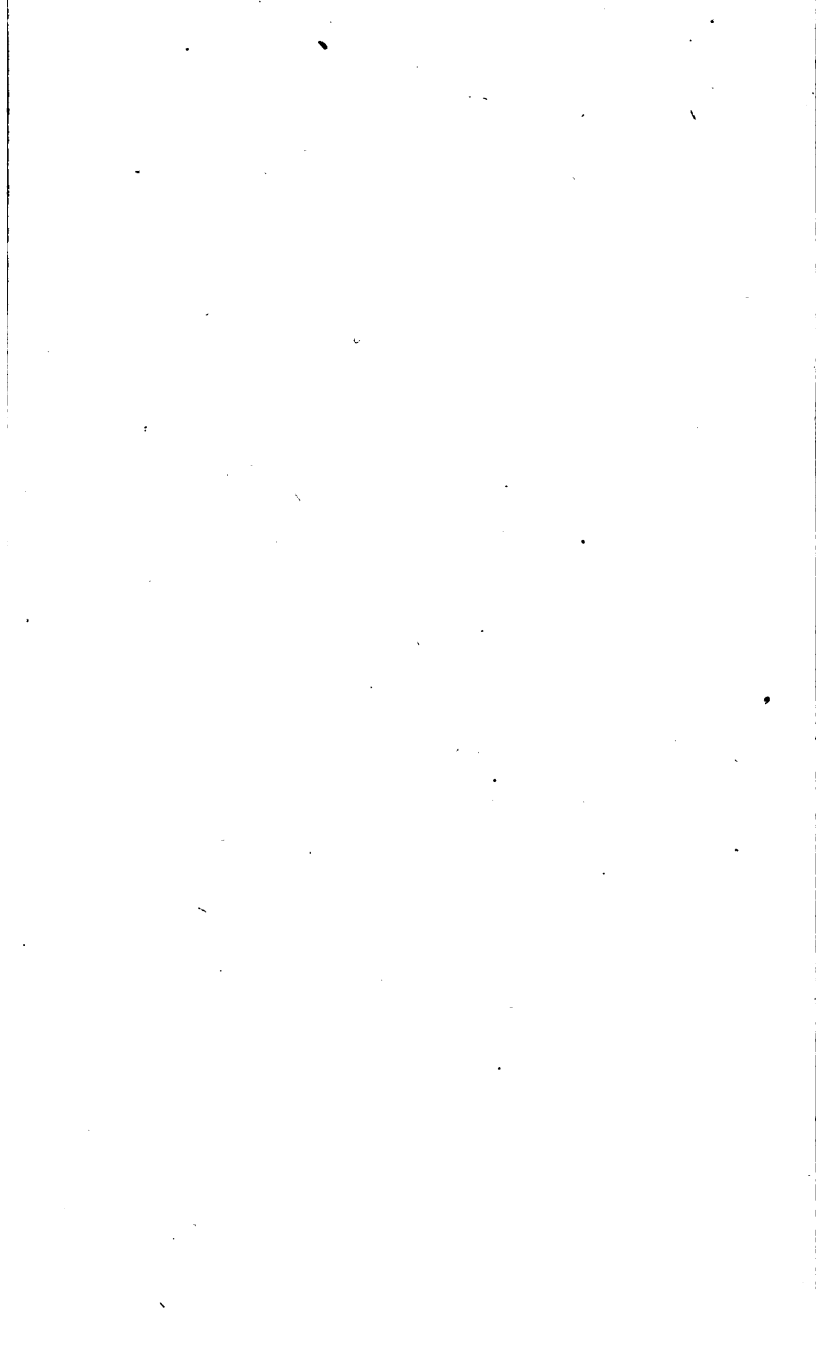
From the Library of her late Husband,
NATHANIEL APPLETON HAVEN, JR.,
(Class of 1807.)

Received 25 April, 1857.

or sold.

1

JO. AVGVSTI ERNESTI

CLAVIS CICERONIS;

SIVE

INDICES

RERUM ET VERBORUM

PHILOLOGICO-CRITICI

IN

OPERA CICERONIS.

TOM. II.

INDEX LATINITATIS.....A. L.

BOSTONIAE : WELLS ET LILLY.

.....

MDCCLXV.

Le 39. 9/5

KD53366(2)

INDEX LATINITATIS.

A.

A, **AB**. pro *quoad* *elegant* *adjectivis* jungitur. ad Div. x. 15. *ab* equitatu firmus. ib. 8. *ab* omni re sumus paratiores. Brut. 16. *ab* omni laude felicior. Att. viii. 14. tempus mutum *a* literis. Rosc. A. 30. *ab* innocentia clementissimus. * item *verbis*. ad Div. i. 4. *a* vi praestare nihil possum; vi excepta, etc. Rosc. C. *a* Fannio se iudicio absolvit. * Rosc. Am. 29. *a* quibus occidebantur? i. e. *quorum jussu, qui sicarios immittebant*. * Rabir. Post. 10. impunitas *a* iudicio et sermone. * Verr. ii. 23. malle pecuniam accipere *a* salute. h. e. *ob salutem, ut legit Graevius, ab ea parte, quae salutem petit*. * pro *apud*. Mil. 35. res honori fuit *a* suis civibus. * pro *ex*. ad Div. xi. 10. *a* certo sensu et *vero* iudicare. * Att. xvi. 7. Antonii edictum legi *a* Bruto, *communicante Bruto mecum, acceptum a Bruto*. * Att. v. 21. dare *ab* alio. ibid. solvere *ab* alio, i. e. *per alium, attributione*. ib. xii. 25. repraesentabimus *a* Faberio. * *Est etiam ubi significat, pro quo, cujus causa aliquid fiat*. Rosc. Am. 36. ut ea dedita *opera a* nobis facere videamini. *Lectio Facciolati: a vobis*. i. e. *vestra sponte, huc non quadrat*. Simile est Her. ii. 27. quod multi *ab* reo faciunt, i. e. rei defendendi causa. * Att. v. 3. tertio *abs te* die: de literis *ab* eo missis, tertio die, postquam miserat, acceptis.

ABACUS. *mensa, in qua exponuntur in convivii cum ad usum, tum ad magnificentiam vasa argentea, etc. hinc*: Verr. iv. 16. *abaci vasa*. ibid. cum aliquot *abacorum* faceret vasa aurea. *De abaco multis agit Salmas. ad Jus Att. et Rom. c. 23. sola patoria vasa attribuens abaco eaque paria plumbo revincta, et in loculis abaci velut defossa. Cicero Parad. matulam in abaco commemorat, et in Verr. quarta alia etiam vasa in abaco reperiuntur. Scyphorum paria pariter Cicero habet. Loculi illi sunt e Sidonio. An sint antiquiores, vix dicam.*

ABDICARE, sine se. N. D. ii. 4. ut consules *abdicarent*.

ABDICO, ere. *verbum augurale*. Div. i. 17. cum tres partes aves *abdidissent*.

ABDO. Arch. 6. qui ita se literis *abdidere*. *de his, qui nullam partem reipubl. capessunt, et vitam in otio literarum consumunt*.

ABDUO, *ere*. pro *distinguere*. Div. ii. 5. animadverti ab iis rebus, quae sensibus aut artificiis perciperentur, *abducere* divinationem. * *abduci* dicuntur servi, uxores, milites, cum aut vi aut pretio facimus, ut deserant eos, quibuscum sunt. Quint. 6. *abducere* servulum. Deiot. 1. servum *abduxit* a legatorum pedibus. Verr. iii. 34. Tertia vi *abducta* a Rhodio tibicine. Phil. x. 4. qui *abducit* ab illo exercitum. Verr. v. 13. a foro *abduci*. v. not.

ABEO. Caecin. 7. *abiturum* eum non esse. *interfectum iri*. * Verr. iii. 64. ne res ab eo *abiret*: de *auktionibus in quibus abire res ab eo dicitur, qui a plus licitantibus vincitur, ut pervenire ad ipsum res non possit*.

ABHORREO, pro *discrepo*. ad Div. i. 9. a communibus praeceptis *abhorret* liber. * Or. i. 18. *abhorreat* a sensibus nostris oratio: de *disputatione philosophi Stoici, quam non concoquebat*. * *abesse, vel potius liberari, vel liberum esse*. Coel. 4. *abhorre* a suspicione. * *minus idoneum esse*. nostra aetas (i. *senilis*) a castris *abhorret*. Att. xiv. 19.

ABJECTUS. de iis, qui in magno metu sunt, perculsi terrore. Catil. iii. 5. recitatis literis debilitatus et *abjectus*. ib. iv. 2. *abjecta* metu filia. * de his, qui ita fracti sunt, ut metuendi non sint. Sic Catil. ii. 1. *Catilina abjectus dicitur*. iv. 10. *abjecta* multitudo inimicorum. * *Comico*rum senarii sunt *abjecti*, i. e. *negligentius et cum magna licentia compositi*. Or. 55.

ABJICIO, Or. 59. ponendus est ambitus, non *abjiciendus*. ponitur, cum est numerosus, *abjicitur*, cum non est, sed ut quodque verbum primum in buccam venit, ita pronuntiatur. Simile illud Or. iii. 26. *abjicere* versum, de actore versum negliger pronunciant. * Att. xvi. 5. ea iudices illum *abjecisse*. i. *deposuisse, de vitiis*. * Att. iii. 19. vitam *abjicere*, i. *interficere se*. * *reprimere, refellere*. ad Div. x. 12. quanta contentione intercessorem *abjecerim*. add. in frango. * *extenuare, minuire* opp. augere. Or. iii. 26. ad extenuandum atque *abjiciendum*.

ABJUDICO. Act. i. in Verr. 5. nulla res ab eo *abjudicaretur*. i. *iudicio auferretur*. * Or. ii. 24. ubi plus mali quam boni reperio, id totum *abjudico* atque *ejicio*, sc. *ex oratione mea*.

ABLUO. Tusc. iv. 28. perturbatio animi placatione *abluitur*.

ABNUO. nego. Leg. i. 14. *abnuvit* a se commissum esse facinus.

ABRADO. Caecin. 7. posteaquam videt, nil se *abradere* ab Caecina posse. i. e. *precibus aliisque artibus nil pecuniae auferre posse*.

ABRIPIO. Verr. v. 12. etiamsi natura a parentis similitudine *abriperet*.

ABROGO, are. *dicuntur magistratus Rom. cum agunt cum populo et ferunt ad populum, ut, quod ante jusserat, rogatus lege, tollat.* Q. Fr. ii. 3. Cato legem promulgavit de *abrogando* Lentuli imperio. hinc illud: *abrogare fidem alicui*: h. e. *habendam non putare et similia.*

ABRUPTIO. Att. xi. 3. *de divortio.*

ABSCISSIO. *figura rhetorica, qua, cum coepimus aliquid dicere, praecidimus.* Herenn. iv. 54.

ABSOLVO. Verr. ii. 8. *absolvit eum Veneri, sibi condemnat. i. decernit, hereditatem Veneri non esse commissam, sed cogit tamen sibi dare, non condemnet.* * Rosc. C. 12. a Fannio iudicio se *absolvat*. i. e. *curet, ne possit in iudicium vocari, propterea, quod cum eo non deciderit.*

ABSOLUTIO. Inv. i. 22. *quid sit?* ibid. 30. *ut ad inventionem argumenti, absolutio etiam argumentandi adjungeretur.*

ABSOLUTUS. Inv. 11. *absoluta constitutio est, quae ipsa in se continet juris et injuriae quaestionem.* Or. iii. 49. *absoluta conversio, plena periodus, omnibus partibus, etc.* Part. Or. 27. *causa absoluta, est conficiens sine alterius adjumento.* * Planc. 31. *absolutae sunt preces tuae. i. nil amplius valent. Sed Graev. cum Manutio malebat: obsoletae.*

ABSOLUTE. Or. 51. *absolute concludere orationem. i. e. quam numerosissime finire.* Fin. iii. 7. *absolute vivere. i. e. beatissime.*

ABSORBEO. Sext. 6. *tribunatus absorbet orationem meam. non sinit me de ceteris rebus loqui.* Brut. 81. *absorbuit eum aestus gloriae. i. transversum egit, ad consilia prava et violenta impulit.*

ABSUM. Sull. 5. *abesse alicui, i. e. non defendere causam ejus.* * Somn. Scip. 11. *absens est, non petens magistratum.* Nam Africanus, de quo ibi sermo, interfuit Comitibus istis, sed non petiit. vid. Pigh. ad a. dcxix. et Drakenb. ad Liv. iv. 42. 1. x. 22. 9. * Or. 68. *tantum abest, ne enervetur oratio, ut, etc.*

ABSURDUS. Div. 9. *absurdus sonus, de ranis.* Or. ii. 20. *de oratore malo.*

ABUNDANTER. Or. iii. 14. ii. 35. *abundanter dicere. i. copiose.* Top. 10. *aliis disputationibus abundantius occurrunt, aliis angustius.*

ABUSUS. Top. 4. *Usus, non abusus, legatus est, quo res consumitur, ut vinum, oleum.*

ABUTI. *in bonam partem.* Verr. v. 43. *extr. libertate, quam sociis dedistis, abusus est.*

AC. ad Div. xv. 11. *post cum, pro tum.* * *sequente vocali, aut alia litera durius sonante.* Mil. 12. *ac instrumentum. sed Burm. in MS. Leidensi reperit atque. vid. ad Suet. Caes. 26. Nat. D. iii. 33. ac Apollodorus: sed meliores edd. at. Verr. iii. 5. ac criminum. ad Div. xii. 7. ac gloriae.*

ACCEDO. Or. i. 9. ad rempublicam *accedere*. i. e. *magistratus petere*. Hinc Verr. i. 12. ad magistratus remque publ. *accedere*. fit autem prima accessio ad rempubl. petitione quaesturae. Ubi autem sermo est de Graecis, significat vel ducem belli primum fieri, vel initium facere apud populum de rep. dicendi. vid. respublica. * dicitur etiam de febrili paroxysmo. Att. vii. 2. *accedere* alteram leviolem, intell. febrim. v. Cuper. Obs. ii. 15. * Verr. iii. 40. *accedere* ad vectigalia, dicuntur, qui ea redimere volunt, quod faciunt publicani. v. Gron. ad Sen. ep. 101. cui simile est illud Phil. ii. 26. *accedere* ad scelus sectionis. * Verr. iii. 28. *accedere* ad conditiones ejus et pactiones. ea conditione pacisci, qua ipse voluit, quamvis valde iniqua. * Verr. ii. 38. *accedere* ad causam, suscipere, de actore. * *accedere* in regnum, Pis. 22. * *sequente* ut. Or. ii. 48. ad Div. x. 21. Cato. 16.

ACCENSUS. Verr. i. 28. etc. *publicus minister magistratuum similis Viatori*. de quo genere vid. Salmas. Mil. Rom. c. 14. 15. Fabrett. Inscr. c. 6. p. 433.

ACCESSIO. Rabir. Post. 11. *accessio decumae, pro compendio*. * Verr. ii. 53. *accessiones dicuntur, cum quis tamquam interpres et internuncius crebro ad homines accedit*, h. l. pretii postulandi causa, et de pretio cum iis agendi. * Acad. iv. 35. *accessio definitionis, est determinatio, ut recentiores vocant, quae adjicitur, ut absoluta sit definitio*. cf. Fin. ii. 13. * Verr. iii. 52. *accessiones numorum. mox dicuntur corollaria numorum*.

ACCESSUS. ad Div. ix. 14. *accessus ad causam, est ratio, qua in oratione sensim aggredimur agere id, cujus causa suscepta erat oratio*.

ACCENDO. pro *augeo, acuo*. Or. i. 25. *praeclare enim se res habeat, si haec accendi aut commoveri possint: de ingenio et memoria, quae dari arte non possunt, sed acui et augeri*.

ACCIDO. Prov. Cons. 14. *res accisae: i. e. tenues, imminutae calamitatibus*.

ACCIDO. Verr. iv. 1. ad animum oculosque *accidit*. cf. ad Att. iii. 20. Vatin. 2. *honorificum ad aures accidit*. cf. Sext. 50. Verr. iv. 60. *mirum quendam dolorem accidere iis*. Sic Verr. i. 2. *perniciem accidere, ut vult Ruhnkenius* V. C. ad Rutil. de fig. p. 3. bene, ut opinor. Mil. 22. 36. Si quid ipsi *accidat*, i. e. si *condemnetur, per wφημα*. Att. i. 14. *accidere alicui ad pedes*. * in Caecil. 1. *tempus accidisset*.

ACCIO, ire. Fin. v. 31. *nisi ea voluptatem acciret, i. e. afferret, efficeret*.

ACCIPIO. pro *capere, percipere*. Verr. iii. 18. *sensum oculis animoque accipere*. Q. Fr. iii. 8. *ex epistola accepi voluptatem*. Div. ii. 3. *sensu accipere*. cf. ad Div. xv. 21. * *intelligere*. Nat. D. iii. 1. *quae parum accepi*. * *tractare*, Tusc. iv. 36. *quo te*

modo accepissem, nisi iratus essem. * iudicatum solvi satis accipere, opponitur ei, qui satisfacit. v. in Satisfacere. * Verr. iii. 22. accipere iudicium. sich einlassen, velle cum eo, qui nos provocat, et adducit in iudicium, experiri, et suam causam defendere. * discere. Or. i. 25. et si quis est, qui haec arte accipi posse putet. * exigere. Verr. iii. 30. jubet magistratus Siculos accipere decumas. ibid. 36. publice accipere decumas. i. e. redimere nomine civitatis. * probare significat fere in his. Att. i. 14. accipere rogationem. etc. v. rogatio. * Brut. 14. Appius consules de plebe non accipiebat, quod dicitur ap. Liv. ix. 46. accipere nomen, et est, iudicare alicujus petitionem legitimam, et ad petendum admittere. * Divin. i. 46. accipio omen. est formula, qua utebantur, omine bono oblato. * Att. vi. 1. accipiam dolorem: mihi illum irasci feram, patiar. * acceptum vel, in acceptum ferre et referre alicui, est in tabulis scribere, nos aliquid ab aliquo accepisse pecuniae. v. Verr. i. 36. 57. etc. * Coel. 22. severe accipere. * de magistris et discipulis. Fat. 2. te flagrantissimum accipiam. sc. in disciplinam.

ACCLAMATIO. dicitur non solum in bonam, sed etiam in malam partem. ad Qu. Fr. ii. 1. maxima acclamatione senatus i. e. reclamante senatu.

ACCOLA. pro vicino, qui in eodem agro, oppido habitat. Verr. iv. 50. accolae Cereris.

ACCOMMODO. Off. i. 21. accommodare se ad rempubl. i. e. accedere ad remp. Orat. 7. accommodare vim suam ad eloquentiam: studere eloquent. Rose. Am. 35. accommodare iusjurandum suum ad alicujus testimonium: de iudiciis invidiose, cum testibus incertis et nullius fidei credunt, et ex eorum testimoniis pronunciant. * pro commodare. ad Div. xiii. 2. id ei de habitatione accommodes. * aliquid ex alio concludere. N. D. ii. 17.

ACCOMMODATIO. Verr. iii. 82. ex liberalitate atque ex accommodatione magistratuum consuetudo aestimandi introducta est. quod commodis aratorum noluerunt adversari, cum id sine suo incommodo fieri posset.

ACCREDERE. Att. vi. 2.

ACCRETIO. Tusc. i. 28. accretio et diminutio luminis.

ACCURATE. ad Div. xiii. 10, etc. accurate scriptae literae dicuntur, quibus aliquem valde, multis rationibus commemorandis, commendamus.

ACCURATIO. Brut. 67. accuratio veteratoria.

ACCURATUS. Att. xiii. 45. ad quem accuratissimas literas dedi. h. e. cui rem diligenter mandavi literis.

ACCUSABILIS turpitudine. Tusc. iv. 35.

ACCUSATIO. Verr. i. 1. comparare et constituere accusationem. h. e. ea omnia facere, quae ad accusationem firmam pertinent.

ACCUSATOR. *est proprie in causa publica, in privata autem petitor.* Quint. 13. *diserte accusator opponitur petitori. Sed interdum tamen etiam pro petitore dicitur.* Partit. Or. 32. *accusatori haec duo prima sunt: Sed accusatorem pro omni actore et petitore appello.* * Verr. ii. 1. *firmus accusator; qui nil timet.* Rosc. Am. 19. *accusator certus. v. certus.*

ACER. Brut. 72. *acerrimus aestimator. i. e. perspicacissimus, vel dignissimus.* Off. i. 4. *si acres ac diligentes esse volumus - magna saepe intelligemus ex parvis.* Flacc. 19. *civitas acerrema. v. not.* Rosc. Am. 5. *acria ac severa judicia.* ib. 20. *acres canes; qui omnes allatrant.*

ACERBE. Verr. ii. 19. *acerbe diripere bona. h. e. ita ut nihil relinquatur.* Tusc. i. 39. *ab hoc acerbius exegit natura, quod dederat.* Phil. i. 4. *acerbe cogebar in senatum: i. e. vi, minis.* Att. xi. 1. *acerbissime afflictor de rebus domesticis.*

ACERBITAS. ad Q. Fr. i. 1. 13. *acerbitas naturae, de iracundia.* * *nimia severitas.* de Sen. 18. *Severitatem probo - acerbitatem nullo modo.* * *odium.* Off. i. 25. *dissensio sine acerbitate.* Verr. iv. 30. *nomen odio et acerbitati est.* * *miseria, calamitas.* ad Div. ii. 16. *acerbitas haec omnibus impendere videtur. ibid. acerbitatem a rep. privatis incommodis redimere.* Planc. 42. *acerbitates meae, de exilio.* * *crudelitas.* Verr. i. 27. *in tanta vi atque acerbitate versari.* Arch. 12. *de iudicibus, qui innocentem et indignum condemnant.* Phil. xii. 11. *cujus acerbitas morum immanitasque naturae.*

ACERBUS. *eleganter de eo, qui in exigendo labore, usura, mercede, aut alia quacunque re nimis durus est, nihil neque de tempore, neque de re remittit.* Att. vi. 1. *acerbissimi foeneratores.* Balb. 5. *acerbissima diligentia. v. in acerbe.* * *crudelis.* Verr. v. 58. *mors acerba.* Cluent. 13. *acerba natura.* Prov. Cons. 14. *res acerbae i. e. nondum plane compositae et pacatae.*

ACERRA. Leg. ii. 24. *est thuribulum.*

ACERVALIS. Div. ii. 4. *Soriten interpretatur acervalem.*

ACERVATIM. Or. 25. *acervatim multa frequentare, sc. in eadem complexione verborum. est generis dicendi ampli et magnifici.*

ACIPENSER. Fin. ii. 8. etc. *genus piscis, quod in deliciis Rom. erat, magnoque pretio vendebatur. de eo multa Intt. Horat. ii. 2. 47. Salmas. ad Solin. p. 940. add. Plin. ix. 17.*

ACQUIESCO. *gaudeo, delector.* Mil. 37. *qui morte ejus acquiescunt.* Lael. 27. *Senes adolescentum caritate acquiescunt.*

ACQUIRERE. Catil. ii. 8. *de possessione detrahere, acquirere ad fidem.*

ACRATOPHORUM, Fin. iii. 4. *genus vasis vinarii, cujus mentio etiam ap. Verr. R. R. i. 85. v. Pollux vi. 6.*

ACREDULA. Divin. i. 8. est ulula, ut ostendit Salmas. ad Solin. p. m. 972. B. alii ranam putant.

ACRIEULOS. Tusc. iii. 17. *acriculus senex Zeno, qui facile irascebatur.*

ACRIMONIA. Act. i. 17. in Verr. *acrimonis patris ad resistendum.*

AENITER. Att. x. 16. *acerrime adservare consilium. diligentissime legere.*

ACROAMATA. *Sunt homines, qui cantu, dictis exhilarant convivas, etc. Iis corollaria data in convivio patet ex Verr. iv. 22. mentione eorum Sext. 54. ubi v. Manut. Arch. 9. cf. Suet. Aug. 74. ubi v. Excursus nostrum.*

ACROASIS. Att. xv. 17. *literae sic vix scriptae, ut eas vel in acroasi audeam legere. h. e. in coetu hominum doctorum: ubi nihil dici debet, nisi quod elegans et elaboratum sit.*

ACTAE commemorantur inter instrumenta voluptatis, propter eorum amoenitatem. Coel. 15. Att. xiv. 8. in actis esse i. e. in praediis maritimis, s. in territoriis in litore amoeno positis, ut Verris in litore Siciliae.

ACTIO. magistratum actiones sunt, aut legis, ad populum latae, aut SCtae, quae iis referentibus ad senatum factae sunt: Hoc sensu commemorantur actiones tribunitiae, consulares, etc. v. e. ad Div. i. 9. Dom. 9. 13. *Senatorum autem actiones sunt sententiae in senatu dictae, in quas SCta factae sunt, aut quibus impugnare aliquid vel impedire conantur: unde etiam orationes sic dicuntur, quibus populo lex vel suadet vel dissuadetur. Talis est actio Ciceronis ad Div. x. 28. * In sensu forensi actio est 1) accusatoris vel petitoris, qui ex lege in aliquem agit, accusando, petendo. Rosc. Com. 12. integram actionem alicui relinquere. Caec. 11. quaero, sitne hujus rei actio nonnulla. Hinc praetor dicitur, actionem dare, v. c. Verr. ii. 27. cum permittit accusatori vel petitori in aliquem ex lege aliqua agere. in Caecil. 5. Civibus cum sunt ereptae pecuniae, civili fere actione repetantur. i. e. ea, qua civis utitur in eum, qui pecunias eripuit, et est juris civilis vel privati. cf. de utroque genere actionum Salmas. de mod. usur. cap. 3. p. 108. sqq. 2.) est formula, qua actor utitur in intendenda reo lite, quae a JCtis fere petebatur. Caecin. 3. qua actione illum uti velit. ad Att. vi. Cn. Flavius scribam actiones composuisse. cf. Top. 17. Orat. i. 38. 41. Non multum diversae fuere Actiones Hostilianae, etc. de quibus v. Ind. Hist. 3.) cum actio prima, altera, tertia commemoratur, ut Verr. i. 30. 11. Act. i. in Verr. 18. etc. significatur, quoties ea causa ad iudices tota acta sit. Sic, duae sunt actiones in Verrem, quarum in prima solis testibus usus est Cicero, altera perpetua oratione: quamquam altera actio il-*

la Ferrina scripta tantum est. * *quid apud rhetores sit actio, notum est. ea memoratur* Or. iii. 26. *consumere et exhaurire actionem. i. e. ab initio statim nimis vehementem esse, ut ad finem actio durare non possit.* cf. Tusc. iv. 19. Deiot. 2.

ACTOR. *est in sensu forensi is, qui alterius nomine accusat aut petit, h. e. lege in aliquem agit.* v. c. in Caecil. 1. * *in scenae autem histriones.* ad Q. Fr. i. 1. 16. *actores industrii.* in Caecil. 15. *actores secundarum aut tertiarum partium.* Hinc bellum illud Or. iii. 56. *oratores sunt veritatis ipsius actores* - - *imitatores veritatis, histriones.*

ACTUARIA sc. *navis.* Att. v. 6. et *actuariolum*, x. 11. etc. *inde dictum hoc genus, ut ait Nonius, quod celeriter agi remis possent.* Duo autem erant earum navium genera, minus et majus, de quibus v. Scheffer. de Re Nav. ii. 2.

ACTUOSE. Or. iii. 26. *cum vehemente actione oratoris.*

ACTUOSUS. Orat. 36. *actuosa pars orationis, est ea, quae in aëthere versatur.* Nat. D. i. 40. *virtus est actiosa: opponitur otioso.*

ACTUS. Verr. i. 12. *actus primus vitae.* Marcell. 9. *hie restat actus. e scena petita loquendi ratio. Nam partes fabulae dicuntur actus.*

ACULEUS. Cluent. 55. *aculeus severitatis de iudicibus.* Att. i. 18. *aculei sollicitudinum.* Sull. 16. *noli excussos aculeos orationis meae arbitrari.* Or. iii. 34. *aculeos relinquere in mentibus: de oratore, qui ea dicit, quae descendunt in animos, quae urunt homines, neque sinunt quiescere, donec faciant ea, quae suavit orator.* Flacc. 17. *aculeum dimittere.* * *fallaces conclusivunculae, sophismata.* Acad. Qu. iv. 31. *hinc ibid. contorta et aculeata sophismata.*

ACUMEN. *Dialecticorum sophismata dicuntur acumina.* Or. ii. 38. * Or. ii. 29. *acumen orationis, est subtilitas, qua in explicando et ratiocinando orator utitur.* * Nat. D. ii. 3. de Div. ii. 36. *auspicia ex acuminibus, quae sint, satis non constat.* Davisius nos ablegat ad Scaligerum ad Festum in Peremnia. *Ibi nil est praeter locum Ciceronis. Sententias et conjecturas suppeditabunt auctores laudati in Lexico Fabri in v. Acumen.*

ACUO. *pro impello, cohortor.* ad Div. xv. 21. *in acuendo plurimum valet.* cf. Off. iii. 1. Or. 41. Ligar. 3. * *exercitatione, aut alia ratione aliquid augere, melius reddere.* Or. iii. 30. *acuere linguam.* ib. i. 20. *intelligendi prudentiam acuere.* cf. ibid. 25. * *cautiores reddere, monendo, etc.* Rosc. A. 38. *illum acuere, hos fallere.* * *intendere ingenii, prudentiae nervos.* Att. ii. 7. *acueram me, ad excogitandam, etc.*

ACUTE. ad Div. xv. 21. *acute movebatur. i. e. insigni ingenio erat, crebris et acutis sententiis abundabat.* Or. i. 21. *acute*

dicere, refertur ad sententias, et est philosophorum; subtiliter, etc.

ACUTUS. Or. i. 25. *acutus* ad excogitandum: i. e. solers, celer, subtilis.

ACUTULUS. Nat. D. iii. 7. Zenonis *acutulae* conclusiones, i. e. contortae, exiles, etc. quae cum audiuntur, nihil contra dici posse videtur, ceterum animum non movent. v. Tusc. v. 5.

AD. *eleganter post adjectiva*. v. c. Nat. D. ii. 62. *ad* rationem sollertiamque praestantior. Dom. 32. *ad* illustrius *ad* laudem. Catil. i. 5. quod est lenius *ad* severitatem. *ad* Div. iii. 11. viri insignis *ad* laudem. Leg. ii. 14. *ad* veritatem admirabile. v. not. *ad* N. D. i. 1. Catil. iii. 4. annus fatalis *ad* interitum. *item post substantiva*: Tusc. iii. 5. mentis *ad* omnia capacitas. * *in comparatione*. Leg. i. 2. nihil *ad* Coelium, etc. * *in ad* Div. xi. 18. *ad* omnia templa supplicatio. Verr. i. 1. adesse *ad* iudicium. * *apud*. Att. x. 4. fuit *ad* me diu. * *erga*. Rosc. A. 40. *ad* alienos tectum esse. * *ad* Div. x. 8. certans *ad* officia. i. e. officiis. * Att. xvi. 6. *ad* diem solvere. *die constituta*. * Qu. Fr. ii. 13. *ad* numerum iudices habere, i. e. numerum iustum iudicum. * Lael. 5. non fuisse sapientes *ad* eorum normam. * Quint. 4. quid iis *ad* denarium solveretur. i. e. denariis, si nummi peregrini cum denariis compararentur. *de re vid.* Gron. Pec. Vet. iii. 10. * *contra*. *ad* Div. iv. 16. animus obduruisset *ad* dolorem novum. * *quantum ad*. Cluent. 70. nihil *ad* similitudinem hominis praeter formam reservavit. * *circiter*. Cluent. 40. annos *ad* quinquaginta natus. v. Gronov. de Pec. Vet. i. 7. * Fat. 2. ponere, *ad* quod te audiam, i. e. de quo. * HS 1000 *ad* libellam sibi deberi. *neque plus neque minus, quam* 1000, *ut nec libella desit nec superet*.

ADAEQUO. Qu. Fr. ii. 6. Senatorum urna copiose absolvit, equitum *adaequavit*; i. e. pares absolventium et condemnantium sententias habuit.

ADDICERE. *in auctionibus et emtionibus est ei tradere rem, qui ceteros licitatores vicit*. Verr. i. 55. Rabir. Post. 17. *addici* nummo sestertio velit. Ceterum nummo addicere vulgo de his venditionibus dicebant, quae instar donationis essent, ut ostendit Salmas. de usur. c. 13. p. 360. * *de debitoribus, qui cum solvere non possunt, creditori traduntur*. Sext. 17. *de creditore, cum debitor pecunia consequitur, ut ei solvere ne cogatur*. Pison. 35. hinc Quinct. 30. cupiditati addicere aliquem, est condemnare, pro lubricine petitoris aut accusatoris. Sen. p. Red. 7. addicere fortunae civis optime meriti, sc. libidini Clodii, potestati ejus permittere, ut ea sunt in potestate nostra, quae a nobis emta sunt, aut potius, ut est debitor iudicio nobis addictus. *de quo genere addictorum* v. Salmas. mod. Usur. c. 18.

ADDICTUS. Rosc. Com. 14. *addictus erat tibi h. e. condemnatus, ut tibi solveret pecuniam quam petieras.* Flacc. 20. cum iudicatum non faceret, *addictus* Hermippo et ab hoc ductus est. ad Div. vii. 24. *addictus* Hipponacteio praeconio, h. e. *infamiae addictus traditusque est, Calvo quasi praecone, eoque ejusmodi, qualis Hippomax fuit, qui Anthermum et Bupalum versibus suis infamiae tradidit.* Verr. ii. 32. pretio *addictam* habere fidem. i. e. *corruptum esse.* Phil. ii. 21. vendita atque *addicta* sententia.

ADDICTIO. Act. i. in Verr. 4. *addictio* bonorum; cum *iudex petitori ejus bona possidenda tradit, unde petitur.*

ADDUCERE. rei dicuntur *adduci* sc. in iudicium. v. Act. i. in Verr. 2. * Verr. iii. 61. *adduci* in sermonem et vituperationem. * *de arcu cum intenditur,* Divin. i. 54. *item eodem modo de tormentis et ballistis.* Tusc. ii. 24.

ADDUBITATUS. Off. i. 24. *res addubitata: pro incerta habita, et propterea omissa.*

ADEO. Sen. p. Red. 9. in *jus adire.*

ADEO. adv. *pro scilicet.* ad Div. viii. 15. *aleo, quod Intemellii in armis sunt.*

ADEPS. Cassii *adeps* Cat. iii. 7. *de homine molli et ignavo.*

ADESUS. Quint. 12. *adesa* pecunia, *consumta: opponitur abundanti.*

ADHAEREO. ad Div. viii. 6. in incilli omnia *adhaeserunt.* vid. *Incile.* * Vatin. 5. *extremus adhaesit: vix ultimus quaestor factus est.*

ADHAERESCERE. Or. i. 25. *adhaerescere* justitiae. * *adhaerescere dicuntur, quae vim eam habent, quam volebamus: sumtum genus a facibus jactis in urbes, munimenta, item, a telis.* Or. ii. 53. *adhaerescit* argumentum. cf. Dom. 24. 5. * *oratio dicitur adhaerescere, (uti aqua, cum in flumine ad saxum aut aliam injectam rem offendit,) cum aspera est, hiulca, non leniter fluens.* Brut. 79. 93. * *orator autem adhaerescit, cum lingua non est satis soluta et incitata.* Brut. 93. * *in memoria manere.* Or. i. 61. *fastidiis adhaerescunt.* * *de iis, qui ad aliquem doctorem se ita conferunt, ut in omnibus sequantur eum.* Acad. iv. 3. * *convenire, consentaneum esse.* Or. iii. 10. non ad id genus *adhaerescit.* * Sext. 8. *adhaerescere* ad Columnam. v. Columna.

ADHAESITATIO. Fin. i. 6. *adhaesitationes* atomorum.

ADHIBEO. *elliptice, ut intell. in consilium,* Phil. v. 9. ad Div. xi. 7. * ad Qu. Fr. i. 1. 7. sic se *adhibere* in tanta potestate, i. e. *gerere.* * Cluent. 52. *adhiberi* ad leges dicuntur *patroni causarum, a quibus postulatur, ut ex legibus causam defendant.* * Arch. 3. qui aures *adhibere* posset, h. e. *audire versus et de iis judicare.* * Nat. D. i. 2. Diis cultum, preces *adhibere.* ad Div. xiii. 6. officium, quod *adhibet* erga illos.

ADHINNIŌ. Pis. 28. Piso dicitur *adhinntisse* ad orationem Epicurei, qui voluptatem summum bonorum dixerat.

ADIGĒ. Top. 10. *adigere* arbitrum finibus reg. v. *Arbiter.* * *postulare, cogere.* Att. x. 9. *adigit* ita Postumia.

ADJICIO. Verr. ii. 15. *adjicere* oculum alicui rei: *cupidum ejus fieri.* Nat. D. ii. 57. *adjectae* voces auribus: *auditae*; quae acciderunt ad aures.

ADIPATUS. de dictione, opponitur *eleganti* et *politae.* Orat. 8.

ADITUS. Manil. 1. *aditus* laudis, dicuntur rostra, ex quibus ad populum agitur; quia ibi laudem popularem consequi licet. Dom. 1. *aditum* ad aures habere. Or. 15. *aditus* ad causam. cf. Sull. 2. *est in oratione, cum de ipsa causa dicere incipimus.* Dom. 47. dare religioni *aditum*, i. e. *superstitionis genus probando facere, ut usurpari ab aliis possit et in usum consuetudinemque venire.* Att. v. 2. *aditus* ad me minime provinciales; non quales esse in provinciis apud praetores solent, nempe per cubicularium.

ADJUDICARE causam alicui. Or. ii. 29.

ADJUNGERE. *Dialecticum verbum est.* Tusc. v. 25. *sequentia adungere.* i. e. *quid ex quoque consequatur, videre, vel docere.* item definitionem *adungere* ad factum: *vulgo, applicare.* Inv. ii. 17. * Acad. i. 11. *adjungebat* non omnibus visis fidem. * Rosc. A. 31. suspicionem ad praedam *adungere*: de iis suspicari qui praedam habent. * in Caecil. 4. Marcellorum domini tota provincia *adjuncta est*: in eorum patrocinio est.

ADJUNCTIO. *conditio, exceptio.* Inv. ii. 57. quasdam esse cum *adjunctione* necessitudines, quasdam simplices et absolutas, etc. * *oratoria quaedam exornatio.* Heren. iv. 27.

ADJUNCTOR Galliae, ad Att. viii. 3.

ADJUNCTUS. Cluent. 10. quae *adjunctiora* huic causae sunt.

ADJUNCTUM. *vox dialectica, de qua vid.* Top. 11.

ADMINISTER victus, pro *minister.* Rosc. A. 28.

ADMINISTRARE pro *ministrare.* Verr. v. 4.

ADMINISTRATOR. Tusc. v. 22. *edd. vett. pro minister.*

ADMIRABILIS. *in partem deteriore.* Phil. iii. 7. *admirabilis* impudentia. * *Admirabilia.* Fin. iv. 27. *αγαθὰ Stoica.*

ADMIRARI. *in partem deteriore.* Off. ii. 16. quia has pecuniarum effusiones non *admiremur.* Fin. i. 2. hoc primum est in quo *admirer.* cf. N. D. ii. 48. Mur. 19. quid *admirer* de multitudine.

ADMISERI. N. D. ii. 10. aer multo calore *admistus est.* *add. admixtus.*

ADMISSARIUS *intell. equus.* Pis. 28. Piso *admissarius dicitur* propter libidines. v. *Budaeus ad Pand. p. m. 293.*

ADMISSUM. *subst. peccatum, facinus.* Partit. Or. 35.

ADMIXTUS. Tusc. i. 29. nihil est in animis *admixtum.* *opponitur simplici.* v. in *Simplex.*

ADMODUM. *plane.* Brut. 55. *literarum admodum* nil sciebat.

* Leg. iii. 11. scis frater, solere in hujusmodi sermone, ut transire alio possit, *ADMODUM* dici. *verbum assentientis*. Nam addit Quintus: Non equidem assentiar. * Phil. v. 17. majores nostri, veteres illi *admodum* antiqui.

ADMOVEO. Brut. 54. *admove* orationem sensibus. i. e. *facere ut vim sentiant auditores*.

ADMURMURATIO. in *irrisione*. Verr. iv. 12. v. 16.

ADOLESCENS. de *homine* 40. *annorum*, in Caecil. 9. M. Caecilium fratrem tuum, lectissimum atque ornatissimum *adole-scentem*. *Erat autem praetor designatus*. Phil. ii. 46. *se adole-scentem vocat, loquens de consulatu suo*. Catil. i. 8. senatorem Sextium in senatu *adolecentem* dedit.

ADOPTARE. Brut. 19. qui hunc minorem Scipionem a Paulo *adoptavit*.

ADOPTATUS. ad Div. xvi. 21. *adventus adoptatissimus*. Sic *edere coepit Victorius*; sed vid. *notam nostram ad h. l.*

ADPROMITTO. Rosc. A. 9. cum ita futurum T. Roscius *ad-promitteret*. i. e. *promitteret insuper, quae Chrysogonus promit-teret, futura*; unde ap. Jctos *adpromissores, de quibus v. Sal-mas. de mod. usur. p. 709*.

ADREPO. Verr. iii. 68. *adrepere ad amicitiam. paullatim se insinuare in amicitiam, etc.*

ADSCENSUS. Planc. 25. multis est in virtute *adscensus*.

ADSCISCO. Dom. 36. *adsciscere laudem, sapientiam*.

ADSCRIBO. de Leg. i. 6. me quoque *adscribere* fratris sententiae. Rabir. P. 1. *adscribat ad suum judicium meam sententiam*. Phil. ii. 32. *adscribere perfidiae alicujus suam voluntatem*.

ADSCRIPTIO. Caecin. 33. *significat id, quod adscriptum est, ut exceptio*.

ADSCRIPTICIUS. N. D. iii. 15. novi et *adscripticii* cives.

ADSCRIPTOR. Sen. p. Red. 4. *adscriptor* in me restituendo. i. e. *qui auctori restitutionis meae assensus est*. Agr. ii. 9. *adscriptores legis, sunt approbatores e collegio tribunitio, qui una cum Rullo ferendam statuerant*.

ADSPERGO. ad Div. vi. 6. leviter *adpersus*. i. e. *perstrictus*. Caecin. 6. *adspargere sextulam alicui*. i. e. *dare, de re parva*. ad Qu. Fr. ii. 10. epistola hoc *adpersit molestiae*.

ADSPIRATIO. Nat. D. ii. 33. *adspiratio aëris: emissio aëris e pulmonibus et ore, ut capit etiam Heins. ad Virg. Aen. x. 291. Sic adflatus dicitur Ovid. Her. 12. 44. v. et in adspiro*.

ADSPIRO. *pervenio, accedo*. Tuscul. v. 5. in equuleum non *adspirat* vita beata. Sull. 18. qui tum dicat *adspirasse* in campum Sullam. cf. Pis. 5. * N. D. ii. 55. *pulmones se contrahunt adspirantes*. i. e. *aëra emittentes*.

ADSTIPULATOR. Pison. 9. qui isto, non modo propugnatore se tutiorem, sed advocatq aut *adstipulatore* paratiorem fore

putaret. cf. Quint. 78. *Est autem adstipulator, qui in re praesenti est, et una idem pro eodem stipulatur, cum quis sibi stipulatur aliquid, v. Salmas. Mod. Usur. p. 709. 710. * Acad. iv. 27. Stoicorum adstipulator Antiochus. metaphorice.*

ADSTITUO. Her. iii. 20. *ubi vid.*

ADSTRINGO. Att. x. 6. pater nimis indulgens, quicquid ego *adstrinxi*, relaxat. Tusc. iii. 6. breviter *adstringere* argumenta. Fat. 14. arctius *adstringere* rationem, h. e. *ita proponere, ut plus valeat.* Quinct. 5. *adstringere* aliquem *suis conditionibus*, i. e. *facere, ut conditiones accipere cogatur.* Off. iii. 32. *fraus adstringit* perjurium, non dissolvit, i. e. *auget.* Planc. 30. officii servitute *adstringere* testimonio sempiterno. Sull. 29. *adstringi* scelere. Sic et Phil. iv. 4. * Tusc. iii. 6. breviter *adstringere* argumenta.

ADSTRACTUS. Brut. 31. *adstrictior* oratio Stoicorum. i. e. *concisior.* Or. i. 18. numeris *adstrictior* poëta oratore.

ADSUEFACERE. *cum ablat.* Or. iii. 10. quorum sermone qui *adsuefacti* erant. Catil. ii. 5. scelerum exercitatione *adsuefactus.* v. Gron. et Duker. ad Liv. xxiv. 48. *xlvi.* 31. 35.

ADSUETUS. *cum ablat.* Or. iii. 15. homines labore *adsueti.* v. Gron. et Drak. ad Liv. xxvi. 35.

ADEUM. *de advocatis, et causarum patronis utriusque partis.* Verr. ii. 29. Fin. ii. 17. * ad Div. ix. 25. *adesse* ad imperandum. i. e. *ut imperanti pareamus.*

ADVENTICIUS. *extrinsecus ad nos perveniens, non nostrum, aut nostro labore partum, etc.* Fin. v. 11. *adjumenta externa et adventicia.* Manil. 9. *adventiciis* multorum Regum et nationum copiis. Verr. v. 31. *adventiciam* auxilium. Rab. P. 17. *adventiciis* pecunia. Att. i. 19. pecunia *adventicia* dicitur, quae ex novis vectigalibus redit. *item, quae filio aliunde quam e patris hereditate venit.* Inv. ii. 21. Or. iii. 33. *doctrina adventicia*, i. e. *ab alio populo inventa.* Div. ii. 58. *visio adventicia, a sensibus profecta.*

ADVENTUS. ad Div. vi. 29. *adventibus* se offerre. i. e. *adventibus obviam ire.*

ADVERSARIA. *sunt libri, in quos, sine ordine omnia conjiciuntur, ita dicti, quia tantum in adversa parte scribuntur.* Rosc. C. 2. *domen in adversariis patet.* *vid. Salmas. de Usur. p. 147.*

ADVERSARIUS. *qui contra nos licet in auctionibus et emtionibus.* Att. xii. 43. *xliii.* 31.

ADVERSUS. Top. 9. *de contrariis. ubi tamen libri variant.*

ADVERTERE. *animum* Inv. ii. 51. *transitivum cum accus.* naufragum quendam *animum* adverterunt. Sic e Mss. Oudendorp. cf. Ruhnkenius V. C. ad Rutilium de Figuris p. 77.

ADULATIO. N. D. ii. 63. *canum tam amans dominorum adulatio.*

ADUMBRARE. pro *inchoare*. Fin. v. 22. a natura *adumbrantur*. **ingere*. Dom. 31. auctorem meliorem *adumbrare*.

ADUMBRATUS. falsus, fictus. Sull. 18. *adumbratum* indicium. Fin. v. 24. *adumbrata* opinio. **adumbrata dicuntur*, quae speciem alicujus rei habent, neque tamen sunt. *Ducta metaphora ex pictoria et statuaria*. Tusc. iii. 2. *adumbrata* imago gloriae. Coel. 5. non expressa signa, sed *adumbrata* virtutum. Verr. iii. 33. *adumbratus* vir Pippae, sc. quia Verri uxorem suam permittebat. N. D. i. 27. *adumbrati* Dii dicuntur Dii Epicurei, quia non corpus habent, sed quasi corpus. **inchoatus*. Leg. i. 22. *adumbratae* intelligentiae dicuntur, notitiae innatae, *αἰσθησις*.

ADVOCARE. est in sensu forensi. 1.) rogare amicos, ut nobiscum deliberent de re aliqua, in primis de lite, quo sensu advocati Quint. 12. dicuntur. 2) rogare aliquem, ut in consilio nobis adsit: de iudice. Sic Quinct. 1. quos tibi, Aquilli, advocasti. 3) amicus actoris aut rei dicitur advocare, cum convocat, quibuscum de causa deliberet, ut juvare partes amici possit. Cluent. 19. Oppianicus in iudicio Scamandri aderat frequens, *advocabat*, omni studio gratiaque pugnabat.

ADVOCATIO, coetus advocatorum. Quinct. 14. Rose. C. 5. Verr. i. 49. Caecin. 15. Sull. 29. etc. **Certum temporis spatium, quo opus est, ut advocare possimus, eine Frist.* ad Div. vii. 11. *advocationes* binas postulare.

ADVOCATUS. dicitur amicus, quem vocamus ad nos, ut cum consulamus de controversiis nostris, quique honoris causa in iudicio in subselliis nostris sedet, aut nobiscum in rem praesentem venit. vid. Off. i. 10. Quinct. 8. Or. ii. 47. **Philipp. i. 7.* armatos homines, quos in Senatum induxerat, Antonius Consul *advocatos* vocat: vellem adesset sine *advocatis*.

ADVOLARE. cum accus. ad Att. i. 14. *advolat* rostra Cato.

ADURERE. pro *comburare*. Tusc. v. 27.

ADUSTUS. Att. v. 20. *adustus* incendio Plaetoriano dicitur, qui in alterius iudicio notam aliquam abstulit, tamquam, qui iudicio de repetundis ex hoc capite legis accusatur: AD QUOS EA PECUNIA PERVENERIT. nisi legendum *ambustus*.

AEDILES. magistratus municipalis. ad Div. xiii. 11. hoc anno aedilem filium meum fieri volui - - is enim est magistratus in nostro municipio.

AEDILITIUS. Brut. 28. dicitur, qui Aedilis fuit. ad Qu. Fr. i. 1. 9. vectigal Aedilitiorum. sc. ludorum; pecunia, quae in provinciis ad ludos pro Aedilibus exigebatur. vid. in Vectigal.

AEGER. pro *aegrotus*. ad Att. vi. 1. extr. N. D. ii. 12. *aegri* et corpore et animo.

AEGRIMONIA. Att. xii. 38. *aegritudo*.

ARMULUS. Verr. v. 31. pro rivali, adultero.

AEQUABILIS, *qui eandem ubique rationem tenet, semper est idem.* Tusc. ii. 27. *Jus *aequabile*, in quo omnes ejusdem conditionis sunt, nihil gratiae, divitiis, etc. tribuitur. Inv. i. 11. 53.

AEQUABILITAS, *jus aequum*, Or. i. 42. ii. 52. *Or. ii. 58. *cum aequabilitate facere.* i. e. *aequabilem se hominibus praestare.*

AEQUALITAS. Lael. 5. *est ea virtus, quae et civilitas dicitur, cum aequo jure cum omnibus vivimus, omnes nobis aequales putamus, nihil nobis praecipuum petimus.*

AEQUALITER. Orat. 58. *aequaliter ingredi et constanter, dicitur oratio numerosa, quae non mox fluens et lenis, mox hiulca et aspera est.*

AEQUARE. *sortes aequare.* v. *in sortes.*

AEQUE CUM. Fin. iv. 24. 27.

AEQUILIBRITAS. *est Epicureorum isonomia*, N. D. i. 39. *vid. Ind. Gr. in isonomia.*

AEQUIPARARE. *pro aequare.* Tusc. v. 17. *nemo est, qui factis me aequiparare possit.* Sic et Livius dixit xxxvii. 55.

AEQUUS. Verr. ii. 15. *aequo jure disceptare, h. e. ut iudex nihil adversarii gratia faciat.*

AER. *pro homine, quocum consuetudo nulla esse potest*, Att. i. 18. *Metellus non homo, sed littus, aer, solitudo.* *Acad. i. 7. *aer, utamur enim pro Latino, et ignis.*

AERARIUS. Quinct. 4. *ratio aeraria, h. e. ratio pecuniae diversae in Gallia et Romae.* *Cluent. 43. *in aerarios referri, h. e. in ultimam classem, cui adscripti suffragio carebant, et tantum aera tributi loco pendebant.* *Erat autem haec nota censoria, quam plebi quidem in primis, sed interdum tamen etiam senatoribus et equitibus senatu et ordine equestri motis, inurebant, ut ostendit Gronov. de pecun. veter. lib. iv. 1. p. 263.* Or. ii. 66. *ex aerariis eximere.* **aerarii Tribuni.* v. *tribunus, et aeratus.*

AERARIUM. Att. vii. 21. *aerarium sanctius, erat, ex quo sumtus ordinarii non petebantur, sed ad summum reip. tempus reservabatur.* v. *Manut. ad Att. vii. 15. cf. Liv. xxvii. 10.*

AERATUS, *pecuniosus*, Att. i. 16. *Tribuni non tam aerati, quam ut appellantur aerarii, i. e. non tam erant ii, qui esse debebant, h. e. qui pecuniam habebant, sed pauperrimi, et in aerarios referendi, adeoque faciles ad corrumpendum.* **ex aere factus.* Verr. iv. 36. *lecti aerati, i. e. aeratis pedibus.* v. *Manut. ad h. l.*

AES, Att. ii. 1. *aes circumforaneum, quod circa forum apud argentarios foenori datur.* Verr. v. 12. *Dirui aere, i. e. solvendo non esse. banquerouttiren. sed est elegans jocus in hac formula. Nam aere diruti, proprie dicuntur, milites, quibus ignominiae causa stipendium non datur, aut pars stipendii adimi-*

tur. v. *Sigon. ad Liv. xl. 42. Bud. ad Pand. p. m. 130. quia igitur castra aleatoris dixerat, eleganter cum, qui alea eversus erat bonis, aere dirutum dicit. Phil. xi. 6. exire aere alieno. Att. vi. 1. prae aere vendere. * Verr. v. 13. aera vetera eleganter dicuntur crimina vetera, quorum poena nondum persoluta est.*

AESTIMABILE. quod aestimatione aliqua dignum est. v. in aestimatio. Fin. iii. 6.

AESTIMATIO. Verr. iii. 92. remissior aestimatio frumenti. *Aestimatio fr. dicitur, cum praetores, legati, quaestores pro frumento, quod in eorum cellam imperatur (v. Cella. Cibaria) pecuniam accipiunt ab aratoribus, et quidem tantam, ut ipsis utilis sit, pecuniam accepisse, aratoribus, dedisse. * aestimatio poenae. Or. i. 54. est, cum accusator (more Atheniensi) in ipsa accusatione, quam poenam reus meruerit, aestimat. vid. Xenophon. Mem. Socr. i. 1. * Huec autem: ad Div. v. 20. accipere aestimationem. xiii. 8. accipere in aestimationem, capienda sunt de ratione, qua Julius Caesar aes alienum, quo laborabat civitas, dissolvi jussit: cujus haec vis erat, ut debitores darent creditoribus in solutum praedia, sed non eo pretio, quo tum erant, post bellum Civile, sed eo, quo ante bellum fuerant: unde aestimatio pro jactura est ad Div. ix. 16. et aestimationes pro praediis pecuniae loco acceptis. ad Divers. ix. 18. aestimationes tuas vendere non potes. cf. Att. xii. 25. v. Caes. de Bell. Civ. iii. 1, * aestimationem Cicero interpretatur Stoicorum aequum; cum dicerent, solam quidem virtutem esse bonum, sed esse tamen praeterea res dignas aestimatione aliqua, h. e. ut praeponerentur aliis, ac sumerentur, tamquam valetudinem rectam, divitias, honores, etc. Fin. iii. 10. 6. Acad. i. 10. Fin. iii. 13.*

AESTIMO. Fin. iii. 3. magno aestimanda. Fin. iv. 23. non-nihilo aestimandum sit. * aestimare frumentum. Pis. 35. Verr. i. 38. etc. v. aestimatio.

AETAS. pro adolescentia. Off. ii. 13. tua tamen aetas incidit in id bellum. Sic interpretatur Broukh. ad Prop. i. 6. 21.

AFFECTIO. Rosc. Am. 48. quod affectet iter, videbis, i. e. qua ratione uti velit.

AFFECTIO. Fat. 4. astrorum affectio. Div. ii. 47. coeli affectio est, quam vulgo constellationem vocamus. * Top. 18. affectio quaedam ad res aliquas, in comparandis rebus cernitur, et est hujusmodi; principum commoda majora quam reliquorum; quae jucundiora, quae pluribus probata, etc. * Inv. i. 25. affectio est, animi, aut corporis ex tempore, aliqua de causa commutatio, ut laetitia, cupiditas, morbus, etc. Fin. iii. 20. affectio animi, dicitur de naturali illa ratione humani animi, qua bene aliis consulendum, suos amandos putat, solitudinem fugit, etc.

AFFECTUS, ōs. Tusc. v. 16. qualis cujusque animi *effectus* esset: *habitus, affectio, status*.

AFFECTUS, Div. ii. 47. quomodo *affecto* coelo, etc. i. e. *qua constellatione*. v. *Affectio*. * *affectum dicitur de eo, quod coeptum est et jam ex parte profligatum*. Prov. Cons. 8. *affectum bellum et paene confectum*. * *dicitur etiam quicquid afflictum, debilitatum est, etc.* Or. i. 45. Verr. iv. 43. *aetas affecta*. Or. iii. 18. *affectus senectute*. Verr. iii. 18. *affecta* Sicilia ad Div. v. 13. ita *affectum* ut deletum extinctumque fateri, ibid. 20. nunc sic *affecti* sunt, etc. * *de animi perturbationibus*. Att. xii. 32. *graviter affectus*. * *tractatus*. Verr. iv. 67. ut abs te *affecta* est, ita in te animatam videmus. * *significat statum rei quemcunque*. Fin. i. 11. manus tua sic *affecta, de manu extensa*. Tusc. iii. 9. manus recte *affecta*. Part. Or. 23. quidam animi *habitus* sic *affecti* et constituti. * *Top. 2. res, quae quodammodo affectae sunt ad id, de quo quaeritur. i. e. ad eam referuntur aliqua ratione, ei junctae, ut conjugata, genus, simile, differens, contrarium, adjunctum, antecedens, etc. cf. c. 3. * in bonam partem pro praeditis*. Verr. iii. 24. magno animo *affecti*.

AFFERO. Phil. ii. 7. vim *afferebam* senatui. v. *Vis*. Quinct. 27. manus *allatas* esse. v. *Manus*. Tusc. iii. 31. hic mihi *afferunt* mediocritates. * *defero*. ad Div. vii. 17. quae ad te ultro attulerim.

AFFICIO *tracto, habeo*. Off. i. 23. Corpus ita *afficiendum* est, ut obedire consilio rationique possit. * Tusc. ii. 7. dolorem iis verbis *afficias*, quibus Epicurus voluptatem. i. e. *appelles*. * *de perturbatione* Rosc. A. 24. sua quemque amentia *afficit*, h. e. *ad furorem redigit*. Off. ii. 10. admiratione *afficiuntur* ii. qui anteire ceteros virtute putantur. * *pro aegrotare*. Phil. ix. 1. ita *affectus* erat, i. e. *aegrotabat*.

AFFIGO. Tusc. iii. 28. huic generi malorum non *affigitur* ea opinio. *Sed in Davisiana est affingitur, ut est c. 33.*

AFFINGO. Tusc. iii. 3. qui nihil opinione *affingit*: *addit, auget*.

AFFIRMATE. *jurejurando*, Offic. iii. 29. quod *affirmate* promiseris.

AFFIRMATIO religiosa. Offic. iii. 29.

AFFLO. Att. xvi. 5. rumoris nescio quid *afflaverat*. i. e. *ortum erat*.

AFFLATUS furoris. Or. ii. 46. est *arborescens*. * *Nat. D. ii. 66. afflatus* Deorum, *dicitur de cura D.*

AFFLICTO. *male me habeo, ut fit in nimio luctu*. Tusc. iii. 32. cum se Alcibiades *afflictaret*. ibid. 27. *afflictari* lamentarique coepisse. * *Har. Resp. 19. afflictatur* resp.

AFFLICTOR. Pis. 27. *verbum novatum a Cicerone ad rotunditatem et concinnitatem orationis.*

AFFLICTUS. Quinct. 30. ab *afflicta* amicitia transfugere ad florentem. i. e. *cum homine afflicto.*

AFFLIGERE. *idem, quod afflictare.* Divin. ii. 2. nec *afflicti* me. *Sext. 41. causam susceptam *affligere* i. e. *praevaricari.* *Brut. 12. *affligere.* rem vituperando. *opponitur, augere rem laudando.*

AFFLUO. Fin. i. 12. praeteritas voluptates *affluere* patiat, *int. ad animum, recordetur.* Q. Fr. iii. 8. nihil ex istis locis non modo literarum, sed ne rumoris quidem *affluxit.*

AFFLUENS. Or. 24. *de mediocri genere dicendi.*

AGGREGO. ad Div. i. 9. voluntatem suam ad alicujus dignitatem *aggregare*, h. e. *suscipere defensionem dignitatis alicujus.*

AGILITAS naturae. Att. i. 17.

AGITO. Att. i. 19. agraria lex vehementer *agitatur*, auctore Pompejo. h. e. *a legislatore vehementer et crebro agitur ad populum, ut lex accipiatur.* *vexare, reprehendere, etc. *accusando, diceriis, etc.* Or. ii. 58. 59. Balb. 25. *agitari etiam dicuntur, de quibus crebro deliberatur, ut de Offic. i. 24. rebus *agitatis*, i. e. *exploratis, deliberatione facta.* Cluent. 32. *agitata* res sc. *in judiciis.* *Quinct. 2. *jactata et agitata* aequitas, i. e. *omnia ratione impediunt, quo minus, quod aequum erat, obtineretur.* *Verr. ii. 1. *agitari* scelorum poenis, i. e. *perturbari ita, ut furor consequatur.*

AGMEN. Or. i. 34. orationem in *medium agmen* deducere e domestica exercitatione. i. e. *in judicio causas dicere.*

AGNASCOR. Or. i. 57. *agnascendo* testamenta rumpi. si quis post testamentum natus esset, ad quem, si nullum testamentum esset, hereditas perveniret, neque testamento est exceptus: quod valet etiam de adoptionibus. v. de variis *agnascendi modis* Cajum Instit. ii. 3. et ibi Intt. in *Schulking.* Jurispr. Antejus. p. 100. sqq.

AGNATIO. Leg. i. 7. *agnationibus* familiarum distinguuntur status. h. e. *serie generis, per personas generis virilis, distinguuntur familiae patriciae et plebeiae.*

AGNITIO. pro *cognitio.* Nat. D. i. 1.

AGNOSCO crimen Rab. P. 6. *fateor verum esse.* N. D. ii. 38. pro *cognosco, accurate intelligo.*

AGO. dicitur de iis rebus, de quibus actio magistratum, senatorum, accusatorum et petitorum. v. *Actio.* Manil. 1. Or. i. 20. in Caecil. 5. *lege agere*, i. e. *ex lege, permittente lege accusare vel petere.* Or. i. 38. *agere* in hereditatem. i. e. *petere h.* Quint. 9. *ex sponsione agere, sc. causam.* Or. i. 48. etiam *Jctus* dicitur *agere, cum actiones suppeditat, et locus sanus*

est. Mar. 17. *agere* cum populo tanquam ex *syngrapha*. v. *Syngrapha*. Act. i. in Verr. 12. *agere* de rep. cum populo. Lael. 25. in forum *versus agere* cum populo. i. e. *converso ore versus forum*, ubi *plebs* est, cum *solerent magistratus honoris causa convertere os ad senatum et comitium*. v. *Intt. ad h. l. ad Div. i. 9.* quae ego agebam sc. in *senatu*. * Brut. 92. *agens* orator dicitur, *cujus vehemens est actio, pene ut histrionum, ut res non narrari, sed agi videatur*. * Arch. 7. haec studia (*humanitatis*) *adolescens* agunt. i. e. *subigunt, acunt ingenium adolescentum, quod et alere dicitur; unde eodem sensu legitur in edd. nonnullis alunt. vid. de hac significatione Muret. Var. L. xii. 15. sic est etiam agitare ap. Quintil. i. 10.* In Geometria fatentur esse partem utilem teneris aetatibus. *agitari* namque animos, et acui ingenia, et celeritatem percipiendi inde venire, etc. * *Notandae sunt etiam hae formulae*: ad Div. iii. 6. *agere forum*. v. *Forum*. Verr. iv. 6. *agere spumas* in ore. Att. xiv. 9. *agere rimas* ibid. xiii. 52. *agere*. v. *Ind. Gr. Tusc. iii. 21. actum habeo, quod egeris*. Verr. i. 3. *agunt* praecipitem poenae civium Rom. i. e. *conscientia scelerum in cives Rom. poenas ab eo exigit, cum ita furiosum efficit, ut ad insana consilia ruat*. * *agere animam*, ad Div. viii. 13. *morti propinquum esse. de qua forma dicendi vid. Gron. ad Sen. Controv. 11. agere bellum*. Balb. 20. v. *not.*

AGRARI. Catil. iv. 2. Gracchus *agrarios* concitare studuit. i. e. *eos, qui agros legibus agrariis consequi cupiebant. de Agrariis Legibus v. Ind. LL.*

AGRESTIS. *qui non commovetur his rebus, quibus animus humanus commoveri solet*. Arch. 8. *agrestis animus*. * Or. i. 25. *agrestis motus corporis, reprehenditur in oratore*. * Or. ii. 3. *agrestes libri*, i. e. *jejuni, exiles, non elegantes, de libris rhetoricis*. * Orat. 3. *agrestiores Musae, dicuntur Jurisprudentia et ceterae artes, quae non comprehenduntur humanitatis nomine, nec elegantiae quicquam aut suavitatis habent*.

AGRICOLA. Deiot. 9. *de rege Dejotaro, qui multos agros habebat, e quibus fructus percipiebat*.

AGRIPETAE. Att. xv. ult. *sunt agrarii. de quibus supra*.

AJO. Att. vi. 1. iv. 4. *ain' tu? h. e. estne, ut dicis? vere ita sentis?* Lig. 7. *ita quidem agebat: ita multis verbis et gravibus cum eo loquebatur*.

ALA. Off. ii. 13. *cum te alteri alae praefecisset. v. Afarii*.

ALARII. ad Div. ii. 17. *sunt alae equitum ex Italia et provinciis collectae, quae singulis legionibus addebantur, loco 30. turmarum, quae olim ex ordine equestri addebantur. de variis alae discriminibus pro ratione temporis vid. quem hic laudat Grævius, Scholium ad Hyginum p. 66.*

ALBATUS. Vat. 13. *veste alba indutus, hoc est, qui, ut Livius ait, addidit cretam in vestem, quod et ii, qui honores petebant, faciebant, et qui epulis solemnibus intererant, etc.*

ALBUM *tabula alba, in qua edicta et alia hujusmodi proponebantur.* Or. ii. 12. *item omnes libelli, tituli proponendi in publico.* Salmas. mod. Usur. p. 678.

ALEA *de re incerta et a casu pendente.* Div. ii. 15. *non perspicitis, aleam quandam inesse hostiis deligendis. i. e. fortuitum esse, quibus extis hostia deligatur. Eadem formula usus est Ovidius A. A. i. 376.*

ALERE. *potentem reddere.* ad Att. viii. 8. *Pompejus aluerat Caesarem.*

ALIAS. *interdum.* Cato 15. *alias - plerumque.*

ALIENATIO. Or. 42. *alienatio sacrorum, cf. Leg. iii. 20. cum nos sacris liberamus, ut aut intereant, aut ad alios transferantur.*

ALIENUS. Acad. i. 11. *quae essent aliena firmae assensionis.* Fin. v. 11. *alienum dignitatis.* Dom. 27. *opponitur propinquo.* ad Div. viii. 12. *alienissimus mihi.* Or. 24. *Verba aliena opponuntur propriis.*

ALIQUANDO *jam ad Att. i. 4. nisi legendum tandem, ut Corrado placebat.*

ALIQVANTO, multo, longe, Verr. i. 54. *iste, qui aliquanto plus cogitasset. Quanto? Decisio facta erat ccm hs. Verres autem post accepit DLXII.* ad Div. ix. 26. *extr. epulamur non modo non contra legem - sed etiam intra legem, et quidem aliquanto. Et sic semper et aliquanto et aliquantum dicitur.* v. *notam nostram ad Sueton. Caes. 87. Sic et aliquantum pro multum.* Tusc. v. 6.

ALIQVIS. Tusc. iii. 18. *si vero etiam aliquid. per wqmuas, de re Venerea. Similis wqmuas est in his: si quid ei acciderit: et: si quid acciderit, de morte, clade bellica. * pro alius quis.* Off. i. 7. *aut ira, aut aliqua perturbatione incitatus. cf. Or. ii. 42. et ibi Pearc. * Reperitur etiam aliqui pro aliquis. vid. v. c. Acad. iv. 26. annularius aliqui.*

ALIQVISPIAM, pro alius quispiam. Tusc. iii. 9. v. *not.*

ALITER. Tusc. iii. 30. *aliter ferunt atque ut aliis auctores fuerunt. sequente et ad Att. x. 11. xi. 23.*

ALIUS. Att. xvi. 14. *aliud eam alio scribere; ut quodque in mentem venit.* Phil. ii. 33. *alio die. formula, qua utebantur qui comitia obnuntiatione dirimebant.* Or. 22. *eadem res alio atque alio verbo elata. * diversus, abhorrens.* ad Div. ii. 2. *nec quicquam aliud a libertate communi: ubi tamen nonnulli libri omittunt a. * pro altero, secundo, ad Quir. p. Red. 5. et ibi Graev. * aliae in gen. Div. ii. 13. aliae pecudis.* ad Div. viii. 1. *aliud sentire et loqui, pro et aliud. Sic et alibi Cicero dixit.* ad Att. xii. 49. *aliud - aliud, pro partim - partim.*

ALLEGRO. Bosc. Am. 9. *allegat* iis homines nobiles. *submit* ad eos, qui cum iis agant. Not: *Publice* legantur homines, qui inde legati dicuntur; *privatim* allegantur, unde allegati.

ALLEGATIO. Verr. i. 16. quibus *allegationibus* illam sibi legationem expugnavit.

ALLEGATUS. Qu. Fr. ii. 3. Nerijs index edidit ad *allegatos*, etc. *Manut. interpretatur, praeter eos, quos jam ediderat, nominaverat. quo fere sensu Plin. Pan. 70. hoc senatui allegandum putavi. i. e. significandum. sed dubito, an aurei seculi sit ista notio verbi. Et Nerijs unum Sestium ediderat, non plures. F. Junius rectius allegatos esse dicit eos, quos vulgo deputatos vocant, quibus mandatum sit, adire indicem, et indicia audire. scil. ad allegatos dictum est, ut ad iudices. v. in ad. sic est etiam Cluent. 13. vid. inpr. Gron. ad Liv. xxxvi. 11.*

ALLEVO. minuo. Inv. i. 42. * Att. vii. 1. *allevaturum* corpus sc. a febris.

ALLIDO. Qu. Fr. ii. 6. Servius *allisus* est, ceteri conciduntur. i. e. in *periculum venit, quod evasit, ceteri condemnantur.* vid. Gron. ad Senec. Nat. Qu. ii. 44.

ALLIGO. dicitur de omnibus rebus, de quibus obligare dicitur, Cluent. 56. Rabir. P. 7. lege *alligari*. Cluent. 55. Rabir. P. 6. quaestione nova *alligari*. Rosc. Com. 12. stipulatione *alligare*. Tusc. ii. 17. vulnus *alligare*. Div. i. 54. oculus *alligatus. quam locum et formam loquendi vindicat Gronov. ad Liv. vii. 24. cf. ad Sen. ep. 94. Flacc. 17. alligare se scelere. Planc. 33. beneficio alligari. v. Obligare. * Leg. ii. 20. Sacris alligari, dicuntur, qui sacra hereditate aut quacunque ratione accipiunt. * Or. iii. 44. alligare verba certa lege versus. * Fin. ii. 24. ne sine fructu alligatus sis sc. amico. * Cluent. 64. alligatum nuptiis haberet in potestate. * Att. viii. 16. alligari atque impediri re aliqua, ibid. ii. 18. virtus alligata.*

ALLUDO. Nat. D. ii. 39. mare terram appetens litoribus *alludit.* v. Gesnerus ad Columell. iv. 20. 2. Orat. i. 56. *alludere* varie, dicitur, qui aliquem variis rationibus aggreditur, ut aut de sententia deducat, aut in suam sententiam adducat.

ALSIUS. frigidus. Qu. Fr. iii. 1. nil *apodumq* alsius. cf. Att. iv. 8.

ALTER. in numerando interdum primum, interdum secundum significat. ad Div. xii. 25. altero vicesimo die. *Manut. Graev. Cortius interpretantur secundo. v. Duker. ad Liv. Epit. 49. inil. Off. i. 17. alteri alae est uni. vid. not. * pro alteruter, Acad. ii. 43.*

ALTERCATIO. disputatio, quae interrogando et respondendo constat, in senatu aut iudicio. Gloss. Philox. ἀμείλιχος λόγος. *particulam huiusmodi altercationis vid. Att. i. 16. Clodium fregi*

in senatu *altercatione* ejusmodi. cf. iv. 13. ad Div. i. 2. Brut. 44. * *disputatio quaecumque*. Nat. D. i. 6. oritur mihi magna de re *altercatio* cum Vellejo.

ALTERCOR. de *alternis actorum interrogationibus et responsionibus in judiciis*. Brut. 43. Crassus *altercando* invenit patrem neminem. v. Budaeus ad *Pandect. p. m.* 48.

ALTERNUS. Vat. 11. *alterna* consilia rejicere. v. Ind. LL. *Lex Vatinia*. Verr. ii. 13. *alternae* civitates. Planc. 15. *alterni* iudices. ibid. Arch. 10. *alterni* versus. i. e. *generis elegiaci*. v. Gronov. in *Stat. c.* 8.

ALTITUDO. Rabir. P. 16. *mentis luminibus officit altitudo* fortunae et gloriae. * Off. i. 25. *facilitas et altitudo animi*, quae dicitur. *Est eadem quae Cadmus*. v. Ind. Gr. et ad Tacit. A. iii. 44. Mil. 8. *mens alta*, i. e. *quae res humanas contemnit*. * Fin. ii. 16. ut *altior* interdum fieres. dicitur de his, quibus *ipsa magnitudo rerum, quas dicunt, videtur animi magnitudinem afferre, ita, ut, qui audiat, sentire possit*.

ALTUS. Servius ad *Virgil. Aen. viii.* 395. *profert e primo* ad Brut. si Pompejus non ex *alio* peteret, i. e. *multis causis e superiori vita repetitis, ut Cicero in petendo facere solet*. vid. Pierium ad *Virg. l. c.*

ALVEUS. de *solio balneari*. Herenn. iv. 10. cf. Coel. 23.

AMANDARE. *avertere*. Nat. D. ii. 56. *amandavit a sensibus*.

AMANDATIO. *relegatio*. Rosc. A. 15.

AMARUS. *morosus*. Att. xiv. 21. *amariorem* me senectus facit, stomachor ad omnia. ad Att. xvi. 13. *via amara. sed Graev. habet: inepta*.

AMATOR noster, *pro amico*. ad Att. i. 20.

AMBIGUUM. Or. ii. 24. quae sit causa *ambigui*: *ejus rei de qua controversia est*.

AMBITIO. *petitio honorum honesta*, Or. i. 1. ad Div. vii. 1. Att. i. 1. *ambitio nostra nititur, etc.* * *pro ambitu*. Sull. 1. * *ambitio dicitur de omnibus rebus, quae aut gratiae colligendae causa facimus, aut ut nos gratiosos esse ostendamus apud hos, a quibus petimus aliquid*. Verr. ii. 55. 40. ad Div. v. 20. *tuae ambitioni reservata esse. h. e. tibi relicta, ut gratiam inire ab aliis possis, quibus hoc beneficii tribuas*. Brut. 69. *ambitione labi. sc. in laude, cum laudamus indignos, ut gratiam ineamus*. ad Div. xiii. 5. *ambitione mea, i. e. precibus meis, quibus utor, ut impetratis rebus, gratiosus videar*. Cluent. 26. *ambitio iudicum, etc.* vid. de hac vi verbi Gron. ad *Liv. xlv.* 36. * Off. i. 30. in Scipione *ambitio* major, *vita tristior. est quævis quædam et gravitas in cultu et habitu*.

AMBITIOSE. *fieri dicuntur, quae gratiae causa sunt*. ad Div. xiii. 69. Att. xv. 1. ut concionem non *ambitiose* corrigerem, h. e. non leviter, tacens vitia, ut gratiam a te inirem. * *quia*

quae gratiae causa facimus, solemus studiosius facere, ambitiose dicitur etiam pro studiose. ad Div. iii. 7. *ambitiosius* facere soleo, quam dignitas mea postulat.

AMBITIOSUS. *qui gratias hominum captat, aut graciosus apud homines magnos videri vult.* Cluent. 38. Verr. iii. 84. Qu. Fr. i. 2. 2. *ne me in Græcos tam ambitiosum factum mirare.* Flacc. 18. *ita est ambitiosus, ut omnes vos nosque salutet quotidie.* ad Div. vi. 6. *cedit ambitiosis voluntatibus, et ibid. 12. rogationes ambitiosae; quae fiunt, non quod officium amicitiae, propinquitatis postulet, sed ut gratiosos nos esse apud eos ostendamus, quos rogamus, si ab iis rogata impetramus, et simul gratiam ineamus.* Att. i. 18. *amicitiae nostrae ambitiosae sunt in quodam splendore forensi.* ad Div. xiii. 1. *homo minime ambitiosus, minime in rogando molestus.*

AMBITUS. *crimen quod admittitur, cum minime legitimis modis magistratus impetrare studemus, h. e. iis, quos leges de ambitu prohibent.* ad Qu. Fr. ii. 3. *de ambitu* postulatus est. Or. iii. 48. Brut. 44. etc. *verborum ambitum, est periphras.*

AMBROSIA. Or. ii. 57. *ambrosia alendus, dicitur de eo, qui in aliqua re praeter ceteros excellit, cujusmodi hominem divinum et Deum adeo Latini appellant.* v. Deus.

AMBUSTUS, *qui de crimine capitali accusatus vix evasit, et insignem tamen turpitudinem abstulit.* Mil. 5. Har. R. 3. v. Gronov. Diatr. in Statium c. 33.

AMENTATUS. Or. i. 57. Brut. 78. *amentata hasta; ab amento, quod est lorum in media hasta, cujus ope majori vi projicitur hasta: unde metaph. amentatae hastae comparatur crimen, quod ita impingitur alicui, ut facile in eo haerere possit.*

AMFRACTUS. Cluent. 56. *Vita remota a procellis invidiarum et judiciorum amfractu: est eorum, qui Senatores fieri nolunt, ne sibi judicandum sit.* * Leg. ii. 8. *amfractus annuus, pro anno.*

AMICTUS. Or. ii. 2. *amictus oratoris, est compositio togae, cum ad dicendum surgit,* v. Gesner. ad Plin. ep. ii. 3.

AMITTERE. *pro mittere, dimittere.* Tusc. ii. 13. *ext. amittere fortitudinem.*

AMOR. Att. vi. 1. *est mihi in amoribus.* * Fin. iii. 20. *Amores sancti, sunt amores pudici, non quicunque, ut Davisius interpretatur, sed puerorum pulcrorum, quos licitos esse Stoici dicebant.* v. Tusc. iv. 33. *Nam primo dicit Cicero, sapientem uxorem adungere et velle ex ea liberos; hi sunt amores casti. deinde addit: ne amores quidem sanctos alienos esse a sapiente arbitrantur.*

AMPHORA. *mensura, de cujus magnitudine non satis convenit. Volusius Maecianus et Festus tribuunt 48. sextarios.* ad Div. xii. 15. *est amphorū; quod alii dicunt esse pro amphorarum.*

vid. Manut. Victorius, formari ab amplexu. Similiter Plin. H. N. vi. 22. magnitudo navium ad ter millia amphorum. ubi vid. Harduin.

AMPLE dicere. Brut. 55. *in genere magnifico et sublimi.*

AMPECTOR. Tusc. ii. 13. *quod idem interdum virtutis nomine ampleximur. i. e. exprimimus, significamus. * amplexi dicimus eos, quos omni ratione colimus, quibusque studemus. Mil. 27. amplexi plebem, quod faciunt populares. Phil. vii. 8. amplexi equites. ad Div. iv. 8. amplexi nobilitates et dignitates hominum. Qa. Fr. ii. 12. totum aliquem amplexi. Flace. 18. amplexi remp. est ambigue dictum; nam est curare remp. eique consulere, et pecuniam publicam ad se rapere. * laudare, probare. Phil. x. 4. amplexi virtutem. * Att. xii. 35. cogitationem toto pectore amplexi. * Catil. iv. 4. Caesaris sententia amplectitur omnes acerbitates ceterorum suppliciorum. * Rosc. Com. 12. quod ego argumentum pluribus verbis amplecterer, si non alia certiora et clariora testimonio in causa haberem.*

AMPLEXARI, *laudare, probare. Fin. ii. 9. voluptatem amplexari saepe vehementius. Acad. i. 9. species, quas mirifice Plato erat amplexatus. * defendere. Mur. 38. amplexari otium.*

AMPLIARE. Verr. i. 9. *est verbum forense, quod significat, iudices non decernere, sed pronunciasse amplius. vid. Amplius. unde ampliatio. formula ampliandi erat: Non liquet.*

AMPLIFICARE rem. de Or. iii. 26. *est rem dicendo aut majorem aut deteriorem facere pro consilio oratoris. hinc*

AMPLIFICATIO. Partit. 15. *est gravior quaedam affirmatio, quae motu animorum conciliat in dicendo fidem.*

AMPLITUDO animi. Tusc. ii. 26. ** hominum amplitudo de qua saepe Cicero, oritur ex potentia, aut maiestate aut copiis. v. de Inv. ii. 55.*

AMPLIUS. Verr. i. 29. *pronunciare amplius. sc. rem esse cognoscendam et deliberandam cf. Brut. 22. v. Ampliare.*

AN, *sequente non ne redundat Arch. 12.*

ANAGNOSTES. *servus, qui inter coenandum aliquid legit. Att. i. 12. ad Div. v. 9.*

ANAPAESTUS. Or. 56. *Aristophaneus, genus versuum, dictum, quod eo usus est inprimis Aristophanes. * Or. 56. anapaesta. Tusc. iii. 24. illud anapaestum regis. i. e. carmen anapaesticum. Defendunt contra Lambinum Davisius ad h. l. et Hemsterhus. ad Lucian. Prometh. T. i. p. 32.*

ANATOCISMUS. *usurae usurarum. Att. v. 21. anatocismus anniversarius, cum solvuntur usurae usurarum, sed earum tantum, quae singulis annis solutae sunt pro sorte, non pro usuris. Tamquam si quis accipiat mille florenorum usuram pro sorte, anniversarius anatocismus est, cum postero anno, adjectis*

milli florenis ad caput, capiuntur 50. floreni amplius, 1050 ; tertio 1100, quarto 1150. etc. nulla autem usura solvitur anno tertio pro illis 50. florenis, qui ad caput pro usuris usurarum accesserant. Hinc vi. 3. centesimis, renovato in singulos annos foenore contentus non fuit. item ep. 1. centesimae renovatae quotannis.

ANCEPS. Or. iii. 36. *viae ancipites, sunt rationes Academicorum in utramque partem de re disputandi.* de Nat. D. i. 37. *ancipites bestiae, sunt geminam naturam habentes.*

ANDABATA. ad Div. vii. 10. quem ne *Andabatam* quidem defraudare poteramus. *Est genus gladiatorum, quod ex equis galea frontem oculosque tectum pugnabat, de quo genere vid. Lips. Saturn. Serm. ii. 12.*

ANGULUS. Nat. D. ii. 18. *nihil angulis incisum.*

ANGUSTE, *tenuiter, exiliter, Dialecticorum more.* Part. 40. *anguste* disserere, ut Dialectici qui appellantur. Brut. 84. *anguste* dicere. Nat. D. ii. 8. *anguste* concludere, *de subtilibus et brevibus ratiunculis Stoicorum.* Mur. 13. nihil est tam *anguste* scriptum. *de formulis JCtorum.* * Tusc. v. 31. habere se *angustius*, i. e. pluribus difficultatibus urgeri.

ANGUSTIA. Brut. 47. nisi in eas *angustias* petitionis incidisset, *quae sc. fuere temporibus Marianis, cum pauci ad Consulatum pervenire possent, quod Marius ei semper imminabat, etc.* * Nat. D. ii. 8. *angustia* conclusionis non facile *se* tutatur. i. e. *subtilitas, brevis.* v. *anguste.* * Pis. 11. *angustiae* pectoris, *tribuuntur homini humili, abjecto, tamquam, invidio, avaro, etc.*

ANGUSTUS. *periculosus, miser.* ad Div. x. 16. in rebus tam subitis atque *angustis.* * *humilis, abjectus.* Fin. i. 18. homines minuti et *angusti.* * *subtilis, exilis, jejunos.* Or. ii. 14. *angustae* disputationes. * Acad. i. 10. cum ea contraherent, in *angustumque* deducerent, i. e. *modum adhibendum dicerent.*

ANHELATUS. Or. iii. 11. *anhelata* verba. *vitium in pronuntiando.*

ANIMA. ad Div. viii. 13. *Hortensius animam agebat. morti proximus erat.* Rosc. Com. 8. si tu hos quaestus recipere posses, non eodem tempore et gestum et animam ageres. *jocose de homine nimis cupido pecuniae.* * pro vita. Cat. iv. 9. de conjugum ac liberorum vestrorum anima.

ANIMADVERSIO. Or. 55. *notatio naturae et animadversio peperit artem.* Or. ii. 34. atque hoc totum est sive artis, sive *animadversionis*, sive consuetudinis, nosse regiones, intra quas venere et pervestiges, quod quaeras. Offic. i. 9. *animadversio* et diligentia excitanda. aliter est Or. 57. effugere *animadversionem*, i. e. ne animadvertatur ab audientibus. * Caecin. 12. actoris notio et *animadversio*, etc. *de hoc loco*

multa sunt disputata, quibus nil expeditum est : quae vid. in ed. Graeviana. Si verba haec sunt a Cicerone, non capienda sunt ita, ut notio et animadvertio sit actoris tamquam cognoscentis et animadvertentis : praetor enim habet notionem et animadvertionem, non actor ; sed ut vindicandi actoris et ulciscendi et defendendi juris ejus causa praetor cognoscat et animadvertat. Sic Rosc. Am. 24. parentum poenae. Coel. 29. reip. poena. Placc. 38. Lentuli poena, quam quis luit propter parentes, remp. Lentulum. vid. Punire. Condemnare.

ANIMADVERTO. ad Div. xi. 27. dignitas tua facit, ut animadvertatur, quicquid facias. latere non possit, sed in sermones hominum veniat. Rosc. Am. 40. animadvertere peccata, i. e. punire : quia puniuntur peccata, cum animadvertuntur et cognoscuntur ; cum contra, non punire, sit, negligere peccata.

ANIMABILIS natura. Nat. D. ii. 36. est aër.

ANIMALIS. Tusc. i. 17. animales, id est, spirabiles. * aërius N. D. iii. 14. natura animalis. * vivus. Inv. ii. 1. animale exemplum.

ANIMATIO. de univ. §. 31. est $\mu\epsilon\lambda\upsilon\chi\alpha\sigma\iota\varsigma$.

ANIMOSE vivere. Off. i. 26. magno animo.

ANIMUS, pro anima. N. D. ii. 6. extr. animus spirabilis. * pro cupiditate. Att. xii. 46. vincere animum. cf. Marcell. 3. * Cluent. 42. vis animi, i. e. magnitudo. * superbia, temeritas. in Caecil. 11. animos ejus retardaret.

ANNALES, sunt libri, quibus monumenta solam temporum, locorum, hominum gestarumque rerum continentur. Or. ii. 52. Annales maximi autem dicebantur, quos Pontifex M. conficiebat et in album efferebat, etc. ibid. * Att. xii. 24. est etiam : liber annalis.

ANNECTO. Off. i. 4. rebus praesentibus annectit futuras, i. e. e praesentibus colligit futuras. Top. 13. quod annexum est ; dicitur consequens in enunciatione conditionali.

ANNIVERSARIUS. Har. R. 16. sacrificia anniversarii factitarint.

ANNONA. pretium frumenti, quod e copia aut paucitate frumenti oritur, quod anno quoque provenit. item ipsum frumentum, quod provenit. Verr. iii. 92. ratio frumenti e temporibus et annona est consideranda. ibid. 93. annonae similis. Dom. 6. annona durior. Phil. viii. 8. perfugia annonae. in caritate annonae.

ANNOTO. Oecon. init. annotaret, quid et quando cuique dedisset.

ANNULARIUS. Acad. iv. 26. an tibi quaerendus erit annularius aliqui, quoniam gallinarium invenisti Deliacum illum, qui ova cognosceret ?

ANNULUS. *signum equestris dignitatis est aureus annulus, unde Verr. iii. 76. annulum invenit. i. e. eques factus est.*

ANNUMERO. Rosc. Am. 32. ego in grege ananumeror. *Male hanc formam reprehendit Heins. ad Ovid. Her. 16. 328. recte defendit Burmannus.*

ANNUO. *nutu significare, velle nos aliquid, quod alias est innuo. Quint. 5. simul ac annuisset, numeraturum se dicebat. v. not. ad h. l.*

ANNUS. Verr. iii. 93. annus est in vilitate. Agr. ii. 1. Mil. 9. annus suus. *est is, quo cuique per leges annales petere magistratum aliquem licet. v. Leges Annales in Ind. LL. Nat. D. ii. 20. annus magnus; qui dicatur. v. ibid. de Leg. ii. 12. anni compositor. * ad annum est anno destinato ac definito. ad Att. v. 2. quem ad annum trib. pl. videbam fore.*

ANNUUS, ad Att. xii. 3. annua die solvere. v. Dies. et Gro-
nov. Obs. i. 16.

ANQUIRO. Off. i. 3. Lael. 21. 23. et ibi Intt. * Off. ii. 13. in eum anquiritur. *Sed Pearcius e Victor. et MSS. reposuit inquiritur; Davistiusque negabat dici posse anquirere in aliquem. Si anquirere est ubique quaerere, aptum est verbum h. l.*

ANSA. Lael. 16. ansas dare alicui ad reprehendendum; i. e. occasionem, materiem, etc. Sext. 10. sermonis ansas dare, i. e. in sermones hominum sua culpa incurrere. * Caec. 6. ansam retinere omnium controversiarum. i. e. facultatem omnium tractandarum et eis se immiscendi.

ANTEAQUAM. ad Div. iii. 6. te, anteaquam successum esset, decessurum fuisse. *Hic est unus locus, in quo bonae edd. hanc lectionem habent omnes: in ceteris locis, e quibus vulgo laudatur, fere habent aut ante quam, aut ante cum. Sed ibi quoque MS. ap. Graev. habet ante quam: quod praefert Duker. ad Liv. xxv. 25.*

ANTECEDENS. Top. xii. locus ex antecedentibus, est conclusio e causis, quae sc. effectum antecedunt. Fat. 5. 11. causae antecedentes; i. e. quae vi sua efficiunt rem necessario. cf. c. 15.

ANTECEPTUS. Nat. D. i. 16. antecepta animo rei informatio; est προληψις Epicurea, notitiae insita.

ANTECESSIO. Top. 13. pro causa. Sic Offic. i. 4. antecessiones rerum videre, est causas intelligere.

ANTEFERRE. ad Div. v. 16. consilio aliquid anteferre, i. e. praecipere, ante quam veniat, dolorem v. c. minuere, ante quam tempus, dies, cum leniat; nam sic quasi antefertur dies.

ANTEQUAM devenire, pro deveniatur. Quinct. 17.

ANTESTARI. Mil. 25. te tamen, Magne, antestaretur; h. e. testem innocentiae suae citaret. *E foro petiit verbum. vid. de vi propria locum Horat. Serm. i. 9. 79. Salmas. ad Jus A. et R. c. 30.*

ANTICIPATIO Deorum. Nat. D. i. 16. *est προαίρεσις Epicurea, notitia insita de Diis.*

ANTICIPO. Att. viii. 14. *anticipare molestiam alicujus.*

ANTIQUITAS, *de moribus similibus iis, qui apud antiquos erant, de candore, fide, etc.* Rabir. P. 10. Sext. 3. *gravissimae antiquitatis vir. item Partit. 9.*

ANTIQUARE legem. Leg. iii. 17. Off. ii. 21. i. e. *non recipere, rejicere. Verbum inde natum, quod in tabella scriptum erat: A. P. i. e. antiqua probo.*

ANTIQUUS. Rosc. Am. 9. *antiqui homines. i. e. simplices. qui ex suo ingenio alios judicant, et quoniam ipsi honesti sunt, alios etiam tales putant.* Quint. 22. *antiqui officii homo. v. antiquitas.* * Verr. iv. 47. *antiquum opus.* Act. i. Verr. 5. *artificium antiquum. de statu et vasis, in quo genere antiqui praestabant artifices eorum temporum.* * ad Div. x. 35. *nilil antiquius judicavi.* Div. i. 15. *antiquior mihi possessionibus gloria.* * *prior, dignior.* Verr. v. 14. *antiquior locus dicendae sententiae.* * *superior, sed brevi tempore.* Q. Fr. iii. 1. *antiquior dies erat adscripta. Nam de brevi tempore dici, docet Burm. ad Virg. Aen. iv. 458. ad Att. ix. 9. antiquissima epistola est, quae ante alias scripta est; erat autem paucis diebus ante scripta.*

APERIO. *promitto.* ad Att. v. 1. *init. * explicare.* Or. 33. *aperire notitiam, sc. communem notionem obscuriorem ad definitionem perspicuam revocare.* * Verr. v. 71. *locum aperire suspitioni.* * *aperiri dicuntur provinciae a quo primo exercitus in eas ductus.* Manil. 8. *Pompejus dicitur Pontum aperuisse. vid. de hac forma Broukh. ad Tibull. i. 3. 36.*

APERTUS. Cluent. 17. *quis apertior in iudicium adductus est. sc. reus, de quo magis apertum esset.* * *apertae naves.* Verr. v. 40. *opponuntur constratis. v. aphractus.* * N. D. ii. 7. *apertiora sunt ad reprehendendum: i. magis obnoxia reprehensionibus: e ludo gladiatorio petatum est, ubi latus apertum, nudum dicitur, quod patet ictibus.*

APEX, *summum ornamentum.* Cato 17. *apex senectutis est auctoritas.* * Leg. i. 1. *Tarquinio apicem ab aquila impositum. Est pilcus subtilis in medio virga eminente. v. Guther. Jur. P. i. 29.*

APHRACTUS. Att. v. 13. *aphractorum imbecillitas. Est genus navium, quod opponitur cataphractis s. constratis, h. e. iis, quae tabulis tegebantur, ut in iis stare propugnatores et in hostem tela tutius mittere possent. de utroque genere vid. Scheff. de Re Nav. L. ii. c. 5.*

APISCOR. adipiscor. ad Div. iv. 5. Leg. i. 20. *cujus apiscendi causa.* Att. viii. 22. *etc.*

AFLUSTRUM. in Arat. Navibus a sumtis fluitantia quaerere *aplustra*. Aplustrum vel aplustre autem est ornamentum navium in puppi, de quo post Schefferum de re nav. ii. 6. et alios v. Heins. et Drakenborch. ad Silium x. 325. Loca, ubi haec forma occurrit, suppeditabit Salmas. ad Solin. p. 404.

APODYTERIUM. vid. Ind. Graec.

APOTHECA. cella, ubi reponuntur in futuros usus v. c. vinum, frumentum. Vatin. 5. Philipp. ii. 27.

APPARARE. Qu. Fr. ii. 3. *apparabantur* in Sestium crimina. * *praeparari* Herenn. i. 2. auditor *apparatur* ad audiendum.

APPARATIO. Herenn. i. 8. *comparatio* studiose et curiose facta, itemque exornatio exquisita.

APPARATUS. Herenn. i. 7. *apparata oratio*. ibid. *nimum apparata verba*.

APPARERE, praesentem esse, si quid forte jubeatur, de lictoribus, viatoribus, scribis, etc. Chuent. 53. *apparere* quaestioni, dicuntur scribae, lictores, etc. hinc de Legg. ii. 8. *apparere* Diis, dicuntur ministri sacrorum. * Phil. ii. 34. ubi merces *apparet*? i. e. ostende, quid pro tanta mercede didiceris.

APPARITOR, qui apparet magistratui. Verr. iii. 78. ita *appellatur* Verris scriba.

APPARITIO. Qu. Fr. i. 1. 4. quos vero ex necessariis *apparitionibus* tecum esse voluisti, qui quasi ex cohorte praetoris appellari solent. v. *cohors praetoris*.

APPELLARE. pronuntiare. Brut. 35. *appellandarum* literarum suavitas. * *auxilium petere*. Quint. 7. *appellantur* tribuni. Verr. iv. 65. *appellatur* praetor. * *agere cum aliquo*. ad Div. i. 2. quod singulis *appellandis* rogandisque perspexeram. Verr. i. 41. *appellat* Annium - docet hominem quid fieri possit. * *de debitoribus*. Phil. ii. 29. *appellari* de pecunia. cf. Qu. nt. 11. * *Offic.* i. 25. ne iisdem de causis alii plectantur, alii ne *appellentur* quidem: i. e. *objurgentur*. * *rogare, hortari*, etc. ad Div. xii. 28. Senatus pro tua dignitate *appellaretur*, h. e. *Senatum hortaretur*, ut decerneret, quod esset dignitatis tuae augendae.

APPELLATIO. provocatio ad trib. pl. *auxilii causa*. Vatin. 14. * *titulus*. Att. v. 20. *appellatio* inanis, de titulo imperatoris sine re. pro quo alias nomen. Sic est tamen etiam ap. Suet. Cues. 77.

APPELLATOR, qui provocat. Verr. iv. 65.

APPENDERE. Opt. g. d. 5. non annumerare lectori putavi oportere sed tamquam *appendere*.

APPENDICULA causae, Rabir. Post. 4. dicitur actio in aliquem ex capite legis de repetundis: ad quem ea pecunia pervenerit; qualis est Rabiriana. Nam cum ex bonis Gabinii non tantum coactum esset, quanti ei lis aestinati erat, agebatur in

Rabirium, quasi ad eum pars pecuniae pervenisset, quam Gabinius a Ptolemaeo acceperat.

APPLICARE, *conjugere.* Fin. ii. 12. ut ad honestatem applicetur voluptas. sc. in sententia de summo bono. * de discentibus, qui magistrum deligunt. Brut. 91. applicavi me ad Molonem. * Or. i. 39. se ad aliquem quasi patronum applicare v. applicatio.

APPLICATIO. *conjunctio.* Lael. 8. (9) applicatio animi, cum quodam sensu amandi. de amicitia. * Or. i. 39. applicationis jus. Peregrini vel inquilini, Athenis lege, Romae consuetudine, sibi de ligebant aliquem, quem sibi adoptarent patronum (πατριον) ad quem ita se, ut clientes Romani, habebant. Jus applicationis igitur est, quod habet patronus in eum hominem, qui se ad eum applicuit, in ejus bona, hereditatem, etc. an possit v. c. ei heres esse, si intestato mortuus sit, nec ne, etc. sed de hoc alio loco fortasse plura dicemus.

APPONERE. *subornare.* Verr. i. 10. calumniatores e sinu suo apposuit. ib. iv. 9. etc.

APPOSITE ad persuasionem. Inv. i. 5. apte.

APPOSITUS, *idoneus.* Verr. i. 11. * Inv. ii. 54. vitium non contrarium, sed appositum et propinquum. v. et ad Att. viii. 7. extr.

APPRIMO. Fin. iii. 9. pro apprime. sed Davisius et Walkerus malebant: a primo. recte. Est autem, quod paullo post dixit: in prima susceptione. Sic est ibid. iv. 13. v. 15. cf. Gronov. ad Senec. de Vit. beat. § 7.

APPROBARE. *confirmare argumentis.* Inv. i. 34. ductum a conductoribus operum publicorum, qui dicuntur approbare opus suum, cum est ex lege censoria factum, ut ostendit Gron. ad Sen. IV. Q. ii. 16. approbari in sensu Academico est probabile videri. Acad. iv. 32. approbari visus.

APPROBATIO assumptionis. Inv. i. 34. i. e. confirmatio.

APPULSUS. *accessus.* Nat. D. i. 10. appulsus solis. * motus. Div. i. 30. Deorum appulsu somnare. de somniis a Deo objectis.

APTE. Or. 68. sententia apta exposita atque absolute. de numero eo, qui cernitur in vincienda oratione. v. aptus.

APTUS. aptum dicitur, quodcumque ex alio pendet. Tusc. v. 25. causae aliae ex aliis aptae et nexae. Acad. iv. 10. ex qua re una vita omnis apta sit. Caecin. 18. non ex verbis aptum pendet jus. Tusc. v. 12. ex se ipso ei apta sunt omnia; de eo, cujus animi tranquillitas non pendet a rebus externis, sed ab internis perpetuisque bonis. Offic. iii. 29. apta pinnae, pro: cui pinnae aptae sunt. *πτερόειρα.* Sic Virgil. Aen. xi. 242. caelum stellis fulgentibus aptum. add. iv. 482. Sic saepe etiam Lucretius. * apta dicuntur etiam, quae recte inter se juncta sunt. Or. 52. apta oratio, est numerosa, in qua ita apta omnia inter se sunt verba, ut numerosae cadat. Or. 70. ex

*aptis dissoluta. v. Vincita oratio. Scopae dissolutae. * apta videntur etiam pro perfectis dici. Nat. D. ii. 18. Perfectissimam formam dixerat esse rotundam. Descripta autem sphaerae ratione, addit: Quo nihil fieri potest aptius.*

APUD. Or. i. 49. *apud se est ruri sc. in villa sua.*

AQUA. Acad. iv. 26. Lysippus eodem aëre, eadem temperatione, eodem caelo, aqua, ceteris omnibus centum Alexandros ejusdemmodi facere non posset? aqua autem in statu et vasis cum ferreis tum aeneis colori inservit, et aqua aquae in hoc genere praestat, ut ex Plutarcho ad h. l. demonstrat Petr. Faber add. Plin. xxiv. 14. et ibi Harduinum, adde et duritiei. Homer. Od. 1. 393. Hinc explico locum Virgil. Aen. xii. 91. * Aquae inter voluptatis mollitiaeque genera commemorantur, v. c. Coel. 20. et intelliguntur Bajae. * de re Venerea. Coel. 14. de Clodia: egone aquam adduxi, ut ea tu incestu uterere? Att. i. 16. de eadem: Arpinates aquas concupivit, quem locum tamen de praedio Bajano Marii a M. Crasso appetito ingeniose explicat Tunstallus Epist. ad Middletonum p. 32. cf. Lips. Lect. Ant. i. 12. * Fin. ii. 22. fundamenta causae tamquam in aqua ponitis; de fundamentis lubricis et infirmis. * Qu. Fr. ii. 8. in hac causa mihi aqua haeret. unde ducta sit haec loquendi ratio, v. ap. Salmas. in Solin. p. 717. * aqua et igni interdiceret. i. e. in exilium ejicere. ad Div. xi. 1.

AQUARIUS, qui aquas publicas in urbem deducit, curator aquaeductuum et aquarum publicarum. Coel. viii. 6. ad quem locum v. Manit. Polenus ad Frontinum de aquaeduct. p. 42. putat esse servos omnes, ad quos pertinebat aliquid agere in aquarum ductibus. Nisi vero obstat apud Frontinum verbum adjudicare. Sed id ironice capit Polenus. * Vatin. 5. provincia aquaria, est Ostiensis, quae cum obtigisset quaestori Vatinio, propterea acclamabatur a populo, quod libidinibus erat infamis, aquae autem in Venere usus, et aquam gerere esset ministri lenonum, ut ait Lampridius in Commodo, c. 2. cujusmodi homo aquarielus dicitur. vid. Casaub. ad Lamprid. l. c. et Lips.

AQUILENTUS. humidus. N. D. ii. 19. aquilenta regio et australis.

AQUILA. Or. ii. 39. seclusa aliqua aquila, dicitur ars, et ceterarum artium orbe divulsa.

ARA. perfugium, asyllum. Nat. D. iii. 10. tamquam in aram confugitis ad Deum. Verr. v. 48. ara sociorum est lex de repetundis. * arae et foci cum junguntur, cave putes, aras de templis, focos de aedibus privatis intelligi, ut vulgaris opinio fert, in illo proverbio: pro aris et focis pugnare: quem errorem etiam erravit Cl. Dukerus ad Flor. iii. 13. cum cum locus ille docere meliora posset, quem frustra tentat. Sed utrumque dicitur de privatis aedibus, in quibus ara erat Deorum Penatum,

patriorum, in imphvio (v. Imphvium,) focus autem in atrio, isque Larium erat. Dom. 40. uniuscujusque vestrum sedes, aras, focos, etc. *ibid.* 41. *extr. de domo* : hic arae, hic focī, hic dii penates. Deiot. 3. te amicum et placatum Deiotari arae focique viderunt. Phil. viii. 3. templa penates, aras, focos. Nat. D. iii. ult. *distinguntur, arae focique, templa et delubra deorum, etc.* cf. Sext. 42. init. Philipp. ii. 30. Libert Cn. Pompeji repetebant Deos patrios, aras, focos, larem suum fas militare, in quae tu invaseras. v. *Penates. Larēs.* Hinc Plinius Paneg. 68. *domesticae arae focique.* Vidit jam aliqua ex parte, sed obscurius, neque rationem reddidit, cur sic locuti sint, *Cortius ad Sallust. Catil.* 52. 3. *Breviter, at perspicue dixit Meurs. Auctar. Philol. c. 8. de monumento sepulcri* est Phil. xiv. 13. v. not. * *Sidus quoddam.* Nat. D. ii. 44.

ARARE dicuntur, qui agros habent, quibus colendis vitam sustinent et rem quaerunt. Verr. iii. 5, etc.

ARATOR. qui arat. Verr. i. 37. ii. 13. 64. iii. 20. etc. *Sunt autem aratores non solum provinciales, sed etiam cives Rom. qui agros publicos colunt, et pro iis decumas solvunt, ut e Verrinis clare patet.* Verr. iii. 26. *aratores diripere.* *ibid.* 27. *summi aratores, qui magnas arationes habent.*

ARATIONES dicuntur agri, quos quisque arat. Verr. iii. 53. *desertae arationes.* Phil. ii. 39. *arationes grandi foenore et fructuosae.*

ARBITER est, in sensu forensi, qui aut honoris causa deligitur ab his, qui controversiam habent, aut a praetore datur, ut, non quemadmodum iudex e certa formula, quae definiat, quid et quomodo sit judicandum, a qua ei discedere non licet, sed ex fide bona, ex aequo et bono, controversiam dirimat. *vid. de discrimine arbitri et iudices, arbitrii et iudicii, pr. Rose. Com. 4. 5. Off. iii. 16. Top. 10. arbitrum adigere aliquem. i. e. agere, cogere ad arbitrum. Caecin. 7. arbiter familiae herciscundae, i. e. rei, hereditatis inter coheredes dividendae. Hinc metaphorice eleganter Chrysippus Fat. 17. arbiter honorarius inter duas sectas dicitur. * Sed est tamen interdum pro iudice, ut arbitrium pro iudicio. Nam Rose. Am. 39. arbiter dicitur iudex mandati, quis etiam in iudicio mandati additur; ex fide bona. * testis. Flacc. 36. quis est decisionis arbiter? qui interfuit, eamque factam esse, et quomodo facta sit, testari potest? hinc Verr. v. 31. ab arbitris remotus locus. cf. Cortius ad Sallust. Catil. 20. 1.*

ARBITRATUS. Qu. Fr. ii. 4. *arbitratu suo aliquem concidere : pro habitu.*

ARBITRIUM est iudicium ex aequo et bono, ex bona fide. *vid. Arbitr. Rose. Com. 4. iudicium est pecuniae certae, arbitrium incertae. Fid. locum ipsum. haec arbitria dicuntur hono-*

raria, Rosc. C. 8. *quia arbitris honoris causa defertur arbitrium. Sed est tamen etiam interdum pro iudicio. Nam Quint. 3. arbitrium pro socio, est iudicium societatis. Vocatur autem propterea arbitrium, quia simile est arbitrii. Nam praetor in formula, in quam iudicium dat, addit: ex fide bona. Iudicium autem esse, ex eo patet, quod Praetor certam formulam dat, quod in arbitriis non fit. * arbitrium rei uxoriae, Off. iii. 15. Top. 17. est de dote, post divortium, v. dies annua, bima, trima. * Dom. 13. Pison. 9. arbitria funeris. Sic lege etiam Sen. post Red. 7. non arbitraria. v. Gron. ad Liv. xi. 9. qui docet arbitrium esse pecuniam, quam socii, h. e. publicani solvunt pro redimendo jure monopolii, quod vocant: ad quem h. l. provocat Graevius. Sed quomodo ad arbitria funeris haec significatio transferenda sit, non ostendit. Hotomannus interpretatur pecuniam vespillonibus datam, aliisque funus juvantibus. Arbitria sunt omnes impensae, quae in funus fiunt. Ita cepit etiam Gutherius de Jur. Pont. ii. 9. Hinc dicuntur his locis de praeda, quam cepere ex Ciceronis et patriae interitu.*

ARBOR infelix. C. Rabir. 4. est crux. cf. Liv. i. 26. Ceterum quae arbores infelices a Rom. dictae sint, docet locus notus ap. Macrobi. iii. 20.

ARCA. Qu. Fr. ii. 12. *arcae nostrae fiducia. i. e. pecuniae. * Mil. 22. Servi in arcas conjiciuntur, ne quis cum iis colloqui possit.*

ARCERE, continere, coercere: Har. R. 3. *arceri otii finibus. Tusc. ii. 21. vinclis prope et custodiis arceamus. Nat. D. ii. 54. alvus arcet, quod recipit.*

ARCESSI crimine. Verr. ii. 46. *int. in iudicium.*

ARCESSITUS. Nat. D. i. 6. *ipsius rogatu arcessituus.*

ARCHITECTARI voluptates. Fin. ii. 16. *excogitare.*

ARCHITECTUS, auctor, inventor. Fin. i. 10. *architectus beatæ vitæ dicitur Epicurus. cf. Rosc. A. 45.*

ARCTE. Div. i. 28. *arcte dormire.*

ARCTIM. dubia vox. Att. xii. 44.

ARCUA. Att. ii. 1. *meus liber arculas discipulorum Isocratis consumsit. h. e. in eo omnia ornamenta adhibita sunt ex praeceptis Isocrateorum. arculas vocat πυγιδία, ἀμύδus, etc. Off. ii. 7. est de scrinio, quo vestes muliebres servantur.*

ARDENS. Sext. 54. *ardens tribunatus, i. e. seditiosus. Att. xiv. 10. ardentes in eum literas misit. i. e. vehementes, iracundas. Fin. iii. 11. avaritia ardens.*

ARDOR coeli. Catil. iii. 8. *visas ab occidente faces ardoremque coeli. Nat. D. ii. 15. astra, quae oriantur in ardore coelesti, qui aether vel coelum nominatur. * incendium. Planc. 40. stimulus Coel. 31. ardor mentis ad gloriam. * de vehementi sensu, ut doloris. Att. xii. 13.*

AREA scelernm, est in edd. quibusdam Att. ix. 18.

ARGENTARIA est genus negotii, quod in vendendis, h. e. permutandis cum compendio numis versatur: quod qui exercent, argentariam facere dicuntur, Verr. v. 59. Caecin. 4. ut sagariam facere est sagis vendendis rem quaerere. Ab ea dicti argentarii, quorum non semel apud Ciceronem mentio, idem cum mensariis, numulariis, trapezitis, collybistis. vid. inprimis Salmas. de Usur. c. 17. Budacum ad Pand. p. m. 197. Cujac. Obs. x. 14.

ARGENTEUS. Muren. 9. argentea scena. i. e. argento ornata; ut gemmea vagina ap. Ovid. Met. est gemmis distincta.

ARGENTUM. Verr. iv. 20. argentum bene factum, pulchra vasa argentea. Verr. iv. 22. purum, opponitur caelato, in quo nulla sunt emblemata s. sigilla. de quo genere vid. Salmas. ad Solin. p. 736. Rosc. Am. 46. v. caelatum. Fin. ii. 8. Corinthium. v. Ind. Geogr. Corinthus.

ARGUMENTATIO, syllogismus. Inv. i. 34. argumentationis summa, i. e. propositio major. Sed Partit. 13. est argumenti explicatio. et sic pluribus locis.

ARGUMENTUM. fabulae genus, de quo Invent. i. 19. Hinc illa phrasis fabula sine argumento. Coel. 27. literae sine argumento. ad Att. i. 19. * genus ornamenti, in valvis, etc. quod exhibebat historias, ut in nostris tapetibus fieri solet. Verr. iv. 56. Sic Virgil. Aen. vii. 791.

ARGUTIAE digitorum. Or. 18. affectatio in motu digitorum inter dicendum, molliori. Sic Plin. xxiv. 8. Lysippo tribuit argutias operum, in minimis rebus custoditas. v. c. in capillis. Paulo post vocat elegantiam, add. in argutus.

ARGUTULUS. ad Att. xiii. 18. argutuli libri dicuntur Academici Ciceronis, argute scripti.

ARGUTUS. arguta dicuntur omnia, e quibus argui, intelligi aliquid, et colligi potest. Sic ad Att. vi. 5. argutissimae literae. Div. ii. 12. exta argutissima, quae opponuntur his, quae muta dicuntur. v. Heins. ad Silium i. 138. Leg. i. 9. nam et oculi nimis arguti, quemadmodum animo affecti simus loquuntur. Sic dixit et Ovid. A. iii. 2. 83. Tibullus eodem sensu dixit oculos loquaces ii. 7. ubi v. Broukh. * elaborata arte et polita. Sic Or. 12. ambitus verborum arguti, sunt concinni paene nimis et elaborati; cum v. c. paria paribus respondent, qualia sunt in nobili illa poeu in Rosciana. hinc * argutum dicitur, quod nimium est in re ceterum bona, ineptum. ad Div. viii. 1. arguta sedulitas. Or. iii. 59. arguta manus, quae scenicarum more verba adjuvat. v. argutiae. et Gell. N. A. i. 5. Or. ii. 4. argutissime disputare, i. e. Dialecticorum more, subtilissime.

ARIDUS. Rosc. A. 27. victus aridus, est rusticorum, qui raro cibum sumunt, post quem manus lavandae sint; unde ipsa vita rustica arida dicitur Quint. 30. cf. Burman. ad Quintil. Inst. Or. ii. 3. p. 134. qui vulgarem cibum interpretatur. * Or. ii. 38. aridum genus orationis, est subtile, jejunum, sine ornamentis et suavitate, quale est Dialecticorum et reliquorum, qui artis praecepta tradunt. Sic Seneca saepe rhetores et declamatores aridos vocat, eodem sensu. v. Gron. ad Sen. Contr. 34.

ARIES. est machina bellica, qua muri percutiuntur et rumpuntur. Offic. i. 11. quamvis murum aries percusserit. v. Lips. Poliorcet. iii. 1. hinc transfertur ad argumenta, et cetera, quibus contra aliquem utimur. * Top. 17. ex quo aries ille subjicitur in vestris actionibus. Gesnerus V. Cel. ad Varron. R. R. p. 329. putat ductam metaphoram e re rustica, ubi arietes capreolos fulciunt: cui etiam verbum subjiciendi favet, ut de ea interpretatione dubitari non possit.

ARISTOLOCHIA. Div. i. 10. est herba, quae ex eo nomen invenit, quod parturientes juvet, ut tradit Dioscorides iii. 4. cf. Salmas. ad Solin. p. 504. Contra serpentum morsus valere, ut tradit Cic. l. c. alii etiam ex veteribus docuerunt, quos laudat ad h. l. Davies.

ARMAMENTA. in Arateis: omnia caute armamenta locans tuto labere sub undas. instrumenta navium et alia. v. Graev. ad Flor. iv. 3. 76.

ARMAMENTARIUM est navale, et locus ubi armamenta, arma reponuntur. C. Rabir. 7. ex armamentariis pop. R. arma dantur. Or. i. 14. Philo architectus, qui Atheniensibus armamentarium fecit, etc.

ARMARIUM. est scrinium, locus, in quo vestes, vasa, aurum, libri, pecuniae reponuntur. Verr. iv. 12. Cluent. 64. etc.

ARMATURA levis. Phil. x. 6. etc. est velutum, quorum arma erant gladius, hastae et parma: celerorum militum est gravis armatura. Lips. de re Mil. iii. 1. Div. ii. 10. Sed haec nobis fuerit, tamquam levis armaturae, prima orationis excursio; nunc cominus agamus, etc. quo loco levis armatura pro ipsis velutibus ponitur.

ARMILLAE, ornamenta militaria. de Rep. iv. ap. Priscian. Armillae, quae brachialia vocantur. v. Graev. ad Flor. i. 1. 12. ubi docet, eas proprie viriolas dictas, et Gron. ad Gell. ii. 11.

ARRIDEO. Opt. g. d. 4. Cum adhibiti derideantur. Nam si arrideantur, esset id ipsum Atticorum: probentur.

ARRIPIO. disco, probō. Rosc. C. 11. quod ipse celeriter arripuit, id cum tarde percipi videt. Mur. 30. haec (Stoicorum placita) Cato arripuit. Nat. D. i. 27. arripere rem nullo modo probabilem. Cato 18. non cani, non rugae repente auc-

toritatem arripere possunt. Div. xi. 10. *arripere* omne genus, etc. *de cogendis militibus*. * *accusare*. Planc. 23.

ARROGANTER ad Div. xi. 13. *arroganter* sustinent, *int. hostem*. i. e. *animose et cum contemptu hostis*.

ARS. Or. ii. *ad artem* revocare : *quod quomodo fiat, ibidem docetur*. * *Artes saepe in libris rhetorum sunt libri de arte dicendi*. Sic de Inv. i. 6. *artes antiquae, et alibi*.

ARTICULUS. Cato. 15. *articuli sarmentorum, sunt, qui et nodi vocantur, item genicula, neque modo in sarmentis, sed etiam in flagellis arborum et culmis*. v. Graev. ad h. l. * Quint. 5. *in ipso articulo temporis*. * *articuli orationis*. v. Or. ii. 88. ad Herenn. iv. 19.

ARTIFICES scenici, Arch. 5. *de comoedis et tragoedis*. *Egregia observatio est Dukeri ad Liv. xxxix. 22. artifices simpliciter dici de histrionibus : ubi vid. Sed etiam de aurigis est ap. Plin. vii. 53. extr. et gladiatores τεχνται in Chron. Alexandr. p. 660. ed. Merc. v. Wesseling. V. C. ad Diodor. iv. p. 214.*

ARTOLAGANUS, *genus placentae vilioris*. ad Div. ix. 20.

ARX. *princeps summus*. Phil. viii. 8. *ornamentum et ara amicorum*.

As, *proprie aeneus numus Rom. qui pendeat libram pondo, et erat ipsa aeris libra*. *Ejus partes hae sunt : uncia, sextans, quadrans, triens, quincunx, semis, septunx, bessis, dodrans, dextans, deunx*. *Itaque as habet 12. uncias, 6. sextantes, 4. quadrantes, 3. trientes, 2. semisses, unum dextantem, unum dodrantem, unum bessem, unum septuncem, duos quincunces*. *De unciae partibus v. in Uncia. de distributione assis v. Volusium Maecianum ap. Gronov. de Pec. vet. p. 395. Assium pondus varium fuit. Olim librales erant, in quos cadit definitio supra posita. hujusmodi assem exhibere se putat Spanhem. de Usu et Pr. Num. Diss. i. p. 22. Belli Punici i. temporibus, autem propter penuriam pecuniae, facti sunt sextantarii, h. e. qui sextantem assis libralis aequarent. Bello Punico ii. unciales, et post, lege Papiria semiunciales, ut quartam et vicesimam libralis partem aequarent. v. Plin. xxxiii. 3. Asses librales intelliguntur aeris gravis nomine. v. Perizon. de Aere gravi p. 25. sqq. Quoniam autem commoditates multas habet in computationibus totius in 12. partes distributio, etiam aliae res ad assis modum distributae sunt ; inprimis hereditates. v. Caecin. 6. ad Div. xlii. 20. Haec tironum causa de asse addere placuit.*

ASCENSIO. Brut. 36. *quorum quae fuerit ascensio, h. e. quibus gradibus et quomodo ad perfectionem pervenerint*.

ASCISCO, *arrogo*, Or. i. 19. * Fin. iii. 5. *rerum cognitiones - propter se asciscendas arbitramur. ibid. quae naturae primo ascita sunt. ibid. v. 7. primum ascitum est vocabulum philosophiae Stoicae, quo Cicero utitur de rebus iis, quae et prima natu-*

rae, principia naturae, commendatio prima naturae, dicuntur, h. e. de iis, quas homo primas, et natura appetit et diligit.

ASINUS. Att. iv. 5. *me asinum germanum fuisse: i. e. stupidum, qui quae suasisti, non feci, nec salutaria esse intellexi.*

ASOTUS. Fin. ii. 8. *nolim mihi fingere asotos, ut soletis, qui in mensam vomant, et qui de conviviliis auferantur, crudique se rursus postridie ingurgitent, etc.*

ASPERITAS judicialis. de Or. ii. 15. *cernitur in auditori, sententiarum aculeis et omni illa contentione, quae judiciali eloquentiae propria est.*

ASPERNOR. Rosc. Am. 53. *hanc proscriptionem nisi hoc iudicio a vobis rejicitis et aspernamini.* Cluent. 68. *Deos - a suis aris aspernatos esse.* add. ad Q. Fr. i. 1. 11. it. Fin. i. 15.

ASSECLA. Cluent. 63. *assecla dicitur servus Stratonis.* Sic Verr. i. 25. *Rubrius comes et minister in provincia Ferris legati, dicitur legati assecla.* * Att. vi. 3. *qui potentissimorum contumelias non tuli, ferrem hujus asseclae.* * in Sallust. 8. *omnium mensarum assecla, i. e. parasitus.* *Sunt autem ap. Cic. asseclae semper vilioris generis; assectatores, de quibus statim, non item. Sed dicitur tamen ap. Nep. Att. 7. legatus, praetoris assecla.*

ASSECTARI dicuntur, qui aliquem honoris et gratiae causa in comitia, curiam, forum, domumque deducunt. Sic Or. i. 56. *dicitur Ser. Galba consularis P. Crassum aedilitatem petentem assectatus esse, quod Crassi filiam C. filio suo despondisset.*

ASSECTOR, qui assectatur. Verr. ii. 11. *Africani vetus assector.* Balb. 27. *cum ducibus ipsis, non cum comitatu assectoribusque confligant.* Petit. Cons. 9. *assidua assectorum copia. h. l. distinguuntur clare a saluatoribus et deductoribus; quamquam et horum assectatio dicitur, ibid. Eos autem distribuit in voluntarios, et eos, qui id debent.*

ASSECTATIO, opera assectandi. Muren. 34. *tenuis homines habent hanc in nostris petitionibus operam atque assestationem. ex quo loco colligas assestationem de tenuibus hominibus, clientibus dici tantum, qui et soli apud Ciceronem assectatores dicuntur.* Sed ut generale est assectari, neque de tenuibus solum, sed principibus etiam dicitur (v. assectari:) sic assectatio etiam utrique generi communis est. *Testis locus classicus de Petit. Consul. 9. Et quoniam assestationis mentio facta est, id quoque curandum est, ut quotidiana cujusque generis, et ordinis et aetatis utare, etc.* Hujus autem rei tres partes sunt: *una saluatorum, altera deductorum, tertia assectatorum, etc. Quorum autem haec assestationes pertinuerint, ibidem docetur his verbis: Nam ex ea ipsa copia conjectura fieri poterit, quantum sis in ipso campo virium et facultatis habiturus.*

ASSENTIOR. ad Div. i. 9. *assentiri temporibus, pro inservire.*
 * *assensa* Acad. iv. 31. i. e. *pro certis habita et perceptis.* * ad
 Div. iv. 4. *id tibi nullo modo assentior.*

ASSEQUI *passive* est Verr. ii. 73. *nisi vitiosa est lectio.*

ASSERERE. Flacc. 17. Cum in causa liberali, eum qui
asserebatur, cognatum suum esse diceret. Asserere in foro
dicitur et is, qui eum, quem quis sibi, tamquam suum servum,
vindicat, liberum esse testatur, et ab eo, qui vindicat, defendit ;
et, qui in servitutem vindicat. Utriusque est assertio, et vindic-
ciae, utriusque asserere et vindicare, uterque assertor : sed
alter in servitutem, alter in libertatem : quod patet e Livio iii.
44. sq. qui locus est classicus. h. l. est ejus, qui vindicat in liber-
*tatem. * in Lexico Nizoliano ex Offic. iii. 13. offertur, ut illi*
asserunt : sed non est neque in bonis codd. neque ead. cf. Bor-
rich. Vindic. p. 17.

ASSERTIO. Acad. i. 12. *assertione approbare. Sed Davi-*
sus recte reposuit assensione.

ASSERVIO. Tusc. ii. 24. *toto corpore contentioni vocis*
asservire. i. e. cum voce una totum corpus contendere.

ASSESSIO. ad Div. xi. 27. *Oblitumne me putas, quae tua*
fuerit assessio, oratio, confirmatio.

ASSEVERO. Verrin. ii. 10. *utrum asseveratur in hoc, an*
tentatur ? h. e. utrum serio ista dicuntur, an tantum periculi
faciendi causa, si forte hujusmodi defensionem probare possit ?

ASSIDUUS, *locuples, Top. 2. e XII. tabb. assiduo vindicem*
assiduum esse, id est, locupletem locupleti. quia sc. sit ab aere
dando, ut ait Quintil. x. 5. cf. Gell. viii. 8. xvi. 10. Sed haec
notio verbi postea obsolevit. Ciceronianae notiones hae sunt :
1. qui perpetuo in loco aliquo versatur. Rosc. Am. 7. assiduus
in praediis esset. ibid. 29. assidui erant Romae. ibid. 16. qui
liberos suos assiduos agricolas esse volunt. h. e. semper in agris
esse, et in praediis ; neque enim de iis sermo est, qui rustico
opere, arando, fodiendo, funguntur, sed de dominis praediorum,
quorum praesentia tantum opus est. Clare Cato. 16. semper
boni assiduique domini referta cella vinaria, etc. est. Sed his
assiduus agricolis opponuntur assidui urbani ap. Plaut. Trinum.
i. 11. cf. Gronov. Pec. Vet. iv. 9. Pison. 26. in hac quotidiana
assidua urbanaque vita. Caecin. 22. convocatis opponuntur
assidui domesticique. Hinc eleganter Or. ii. 39. assidui dicun-
tur rhetores, et quicumque in una arte perpetuo versantur.
Ab hac significatione fluxit altera, qua 2) assidui dicuntur, qui
aliquem ubique sectantur, assectatores. v. assiduitas. ad quem
modum Act. i. in Verr. 12. dicitur assiduus accusator et odiosus,
qualis ille est ap. Xenophont. Memorab. Socr. ii. 9. 6. ὁς οὖν
ἀπὸ πανταχοῦ, ias, etc. Rosc. A. 24. hae sunt impiis assiduae
domesticaeque Furiae. 3) assiduum dicitur, quod est perpetuum,

sine intermissione. Att. xiii. 16. *assidui* imbres. *ibid.* 12. *assiduus* cursus. Planc. 8. *assihua* frequentia. ad Div. iv. 7. *assiduae* lacrimae. *ibid.* x. 21. *febricula assidua*, *opp. intermittenti.* Verr. i. 39. *assidua* commemoratio, etc.

ASSIDUITAS. 1. *perpetua praesentia : ut de advocatis* Planc. 11. Sext. 3. Planc. 27. Valuit *assiduitate* ; quae κατ' ἐξοχὴν dicitur, cum quis perpetuo Romae est, in civium oculis, quod ea res ad petitiones prodesse putatur, et propterea inter praesidia petitionum commemoratur. Verr. i. 39. aut, quod levissimum est, *assiduitate* - - gratis praetor factus est. Muren. 9. *assiduitatis* putat esse consulatum. N. D. ii. 38. *assiduitas* quotidiana ; de rebus coelestibus, quas quotidie videmus. Att. xii. 33. *assiduitas* medici. 2. *assectatio, neque solum tenuiorum, sed etiam saluatorum principum.* Qu. Fr. i. 3. Hortensius in summa simulatione amoris, summaque *assiduitate* quotidiana sceleratissime insidiosissimeque tractavit. Petit. Cons. 1. quotidiana amicorum *assiduitas* et frequentia. 3. *perpetuitas, continuatio sine intervallo, frequentia.* Rosc. Am. 53. *assiduitas* molestiarum. Off. ii. 21. *assiduitas* bellorum. Inv. i. 3. dicendi *assiduitas.* ad Div. xvi. 25. *assiduitas* literarum. ad Herenn. iv. 13. vitabimus istius literae nimiam *assiduitatem.*

ASSIGNARE, dare, tribuere. Att. x. 4. nihil assignabis, nec patruo, nec mihi, sc. *culpa.* inprimis autem notanda ea ratio, cum de agris distributis, muneribus, honoribus dicitur. Sic Pison. 36. quid ? per tuum servulum ordines assignati. *Chargen, in re militari.* v. *Ordines.* Somn. Sc. 3. munus assignatum defugisse. Agr. iii. 3. assignare agros colonis, etc. vid. *assignatio.*

ASSIGNATIO. ad Div. xiii. 8. *assignmentes* Sullanae, sc. *agrorum.* Distinguuntur autem hic et aliis locis a venditionibus, ut assignare et vendere agros. Agr. iii. 3. ad Div. xi. 20. ubi sorte dicuntur agri legionibus assignari. *assignatio fit per leges Agrarias, coloniis deducendis ; venditio autem auctione.*

ASSILIO. Or. ii. 53. nec assiliendum statim est ad illud genus. i. e. non nimis cito, ante tempus, accedendum.

ASSIMULATUS. Coel. 6. *assimulata* virtus. Verr. ii. 77. literae lituraeque omnes *assimulatae, expressae.* Cluent. 13. *assimulata* familiaritas.

ASSUMERE. Fin. iii. 5. sensu Stoico dicitur de περιμεναις : * Fin. i. 10. omnis voluptas assumenda, omnis dolor depellendus. * *comparare sibi ; tamquam in subsidium.* Or. i. 50. si quis aliam quoque artem sibi assumserit. *ibid.* 37. nisi dicendi copiam assumisset, sc. *praeter jus civile.* * *arrogare sibi, vindicare.* Offic. i. 1. si id mihi assumo, videor id meo jure quodammodo vindicare. ad Div. i. 9. neque quicquam mihi assumi, nec hodie assumo. * *in Syllogismo est assumere, cum majori*

propositioni, quam vocant, subijcimus minorem. Divin. ii. 52. Sed cum bis sumsit, quod voluit (*haec est propositio major, quae Ciceroni simpliciter propositio dicitur*) id tamen assumit, quod concedi non potest. 53. *Assumit* autem Cratippus hoc modo: Sunt autem Dii, etc. * *in rhetoricis assumere, est extrinsecus petere argumenta, non ex ipsa causa.* Top. 2. alii loci in eo ipso, de quo agitur, haerent, alii assumuntur extrinsecus. cf. Or. 35.

ASSUMPTIO. Fin. iii. 5. *assumptione digna sunt* *περὶ ὑμῶν*. * Inv. i. 34. *assumptio est minor propositio syllogismi.*

ASSUMPTIVUS. Inv. i. 11. *assumptiva constitutio. quid sit?* vid. *ibid.*

ASSUS, *a, um.* ad Div. ix. 20. usque ad *assum* vitulinum opera producitur. * Att. xii. 6. pro isto *asso* sole, quo tu abusus es in pratulo nostro, a te nitidum solem unctumque repetemus, i. e. pro eo, quo usus es sine unctione. vid. Buchner ad hunc l. et Casaub. ad Pers. p. 346. s. ut placet Manutius, pro insolatione sine coena, etiam cum coena lauta et uncta. * Qu. Fr. iii. 1. in balneariis *assa* in alterum apodyterii angulum promovi. h. e. sudatoria, ut Seneca appellat, s. sudationem, ubi sudabatur tantum, sine lotionem. vid. Salmas. ad Carinum c. 17. p. 810. b. *Figuram ejus ex antiquo monumento exhibet J. A. Fabricius ad Sextum Emp. p. 30. Casaubon. ad Theophr. περὶ αἰσθητικῶν. p. m. 144. distinguit assam cellam a sudatoria, et in nonnullis balneis quatuor cellas fuisse ait, in quibus praeter sudatoriam assa fuerit, quod ex h. l. et ex Dial. Adriani cum Epicteto confirmat. In loco Ciceronis quidem non diserte a sudatoria cella distinguitur assa. Quomodo autem assa cella a sudatoria discreparet, vellem demonstrasset Casaubonus.*

ASTRA. Att. ii. 25. tollere laudes ad astra. *ibid.* 21. decidere ex astris. i. e. amittere laudem.

AT. servit objectionibus. Verr. ii. 6. *At* enim istum soli Siculi persequuntur, etc. Fin. ii. 24. *At* enim sequor utilitatem, etc. et infinitis locis aliis. * *saltem.* Verr. iii. 85. si non bonam, at aliquam rationem afferre, etc.

ATER. Phil. ii. 16. albus *aterve* fueris, ignorans.

ATOMUS. *femin. g. Corpusculum minutum et individuum, quo in explicanda origine mundi utebatur Democritus et post eum Epicurus.* Fin. i. 16. Nat. D. i. 20. etc.

ATQUE. *inservit initiis et transitionibus.* Or. i. 22. *Atque,* inquit Sulpicius, hoc primum a te quaerimus. Legg. iii. 9. *Atque* ut Flaminium et ea quae prisca sunt relinquam. Catil. iii. 6. *Atque* illud, quod primum faciendum fuit, factum atque transactum est. cf. Or. i. 4. *init.* ad Div. xi. 28. etc. * *cum adeo in correctionibus adhibetur, inprimis cum intendi sententiam volumus, ut sit, sive potius.* Att. i. 17. ego prin-

*ceps atque adeo secundus fui. Rosc. Am. 10. hoc consilio, atque adeo hac amentia impulsus, etc. ibid. 35. Si prodierit, atque adeo, cum prodierit. * statim, confestim. Legg. ii. 4. Si in jus vocat, atque eat. Nam sic legendum, videre viri docti. de hac vi particulae vid. Gron. ad Liv. xxvi. 39. Duker. et Drak. ad xxvii. 21. et alios Davisio ad h. l. citatos.*

ATQUI. ad Div. vi. 6. atqui utebar familiarissime Caesare. ad Att. vii. 7. atqui certe ille agere debuit. Nat. D. ii. 7. atqui nihil melius est mundo. Verr. ii. 59. Quid vero? modum statuarum haberi nullum placet? atqui habeatur necesse est.

ATRAMENTUM. Nat. D. ii. 50. succus seipiae. ad Div. ix. 21. atramentum sutorium: est Chalcantus, s. ut hodie vocatur vitriolus. v. Plin. xxxiv. 12.

ATRATUS opp. albato, estque idem, qui pullatus, in Vatin. 13.

ATROCITER ferre, Mil. 8. de lege valde severa, vel in hominem vel in factum.

ATTENDERE. Partit. Or. 24. de necessitate attendere. i. e. cogitare, agere.

ATTENTARE. Verr. ii. 54. omnium inimicos diligenter cognoscere, colloqui, attentare. i. e. perspicere, quo animo sint: Or. 61. attentare fidem iudicis, dicuntur oratores, qui blanditiis orationis iudicem a justitia abducere conantur. Sext. 4. quam urbem ab illa scelcrata manu attentari suspicabamur.

ATTENTATUS. ad Quir. p. R. 7. classis attentata, in quam impetus hostium factus. Or. iii. 28. melius fuerat praeterire, quam attentatum deserere: abjicere, quod coeperas discere.

ATTENTUS. Rosc. Amer. 15. attenta et rusticana vita. Quint. 3. paterfamilias prudens et attentus.

ATTENUATE dicere. Brut. 55. est boni oratoris in genere tenui versantis, idem, quod presse, quod ei jungitur.

ATTENUATIO verborum. Herenn. iv. 11. et 21. pro contractione.

ATTENUATUS. Or. 30. attenuata multa habet. i. e. e genere subtili. Brut. 82. attenuata nimia religione oratio. subtilis ad jejunitatem usque.

*ATTINET, opus est, convenit. Verr. v. 66. quid attinuit, etc. Off. i. 31. neque attinet naturae repugnare. * Rosc. A. 43. nihil ad me attinet. i. e. contemno, non timeo. * sine praepos. Ad. ad Att. xv. 1. primum quod attinet.*

*ATTINGERE, cadere in aliquem, convenire, proprium esse. Nat. D. i. 9. labor non attingit Deum. Off. i. 6. veri investigatio maxime attingit naturam humanam. Fin. v. 9. quatenus quicquid se attingat. h. e. ad se pertineat. * Tusc. v. 33. cupiditates necessitatem non attingunt, i. e. non sunt necessariae. Leg. ii. 5. quae non magis legis nomen attingunt, (merentur),*

quam si latrones aliqua sanxerint. * Leg. ii. 1. alia causa me delectat, quae te non *attingit* ita. Acad. iv. 81. quae res eum sic *attingit*. ad Att. ix. 11. Si qua cura te *attingit*. Tusc. iv. 13. ut in malis corporis similitudo *attingit* animi naturam, sic in bonis. h. e. *quemadmodum affectiones, morbiq̃ue animi habent quandam similitudinem cum corporis morbis affectionibusque, sic bona corporis cum bonis animi: animus in utroque genere similis est corpori.* * Rosc. A. 26. bestiae, quae tantum scelus *attigissent*. i. e. *de tam scelesto homine comedissent, ut Graeci ἀρροβας eodem modo.* v. c. Thucyd. ii. 50. * Muren. 9. *attingere* forum, dicuntur, qui posita praetexta a praetore in foro accipiunt togam puram, qua accepta iis licet in foro versari, causas agere, etc. * Att. xiii. 33. horum vix ego *attigi* penulam: *parcissime invitavi, ut manerent.* * Caecin. 17. rem ad verbum *attingere*, i. e. *intelligere, judicare: si tamen lectio sana est.*

ATTONSUS. Tusc. v. 17. laus est *attonsa* Laconum. i. e. *imminuta.* e poeta.

ATTRAHO. ad Div. vii. 10. Romam te *attraham*, h. e. *venire jubebo.*

ATTRECTO. Cael. 8. *attrectare* foeminas: *est per libidinem contingere partes, quibus libido incitatur. Est verbum proprium in ea re, quo usus etiam Sueton. Ner. 26.*

ATTRIBUO. Tusc. iii. 30. non *attribuere* ad amissionem amicorum miseriam nostram. i. e. *adjicere.* * *in re pecuniaria quid sit, v. in Attributus.*

ATTRIBUTIO, *apud rhetores dicitur, quicquid rei tribuitur. Vulgo praedicatum.* v. Inv. i. 26. * *in re pecuniaria dicitur, quam hodie vulgo assignationem vocant, cum non ipsi solvimus ex arca, sed ab alio, qui nobis aut debet, aut pro nobis solvere paratus est amicitiae ergo.* ad Div. xvi. 24. Att. xvi. 3. in *attributione* mihi ignota nomina. h. e. *homines, a quibus mihi solvere vult, ignoti sunt mihi.* Attic. xvi. 1. *est de solutione pecuniae, quae attributa est a creditore.*

ATTRIBUTUS. Verr. i. 13. pecunia *attributa*, h. e. *quae nobis solvitur ab alio, data assignatione, quam hodie vocant.* Verr. iii. 70. societates, unde erat *attributa* pecunia. Att. xiii. 22. *attributos* quod appelles, valde probo. *Attributi sunt ii, a quibus attributa est pecunia, a quibus debitor solvit.*

AVARITIA. Fin. iv. 27. *avaritiae, in plur.* Verr. ii. 54. *avaritia* hians et imminens.

AUCTOR. *Hujus vocabuli multiplex est et varius apud Ciceronem usus. Quas nos quidem observavimus diversas significationes, hae sunt:*

1) *is, a quo fama orta est, et qui dicere potest, unde habeat, quae dicit.* ad Div. xii. 4. Rumor erat - auctor erat nemo.

Unde auctor etiam pro nuncio est. vid. Gron. ad Liv. v. 1. Heins. et Burm. ad Ovid. A. ii. 6. 34.

2) *praeceptor.* Off. ii. 2. quamquam in antiquissima philosophia, Cratippo auctore, versaris.

3) *qui exemplum rei faciendae dedit: qui rem facere suadet aut praecipit exemplo.* Academ. iv. 2. nec literarum Graecarum nec philosophiae jam ullum auctorem requiro, sc. cum Africanum et Catonem habeam, qui didicerunt. Off. iii. 27. num locupletiores quaeris auctores? Verr. iii. 38. Cur non, hoc auctore, etiam Romae servi ad vectigalia accedunt. Verr. v. 26. Unum auctorem facti tui profer. Fin. iv. 16. Cato omnium virtutum auctor. i. e. exemplar.

4) *qui rem facere suadet, aut jubet, aut permittit.* Div. i. 15. aves auctores, sc. rerum suscipiendarum aut omittendarum. cf. Attic. i. 19. et Dom. 29.

5) a) auctor legis dicitur, qui primum legem scivit, Dom. 30. b) legis suator, adjutor, laudator, Agr. ii. 5. Leg. iii. 16. cf. Gron. ad Liv. ii. 56. c) qui legem ferri jubet, quod erat senatus; unde Senatores auctores legum dicuntur. Verr. v. 67.

6) auctores in senatu, Brut. 34. aut consilii publici. Or. i. 49. sunt principes Senatores, h. e. Consulares, et qui habent jus sententiae priori dicendae, adeoque rei alicujus auctores fieri possunt. item, qui multum valent in senatu, ut Or. iii. 17. item, qui alicujus rei in senatu auctores sunt decernendae, Att. iii. 18. in quorum sententiam fit SCtum. ad Fam. xv. 4. Regem Ariobarzanem, te auctore, commendatum habebam. h. e. e SCto in tuam sententiam facto. cf. Gronov. ad Liv. xxiv. 43.

7) *fide dignus.* Leg. ii. 6. auctor haud deterior Theophrastus Timaeo.

8) *testis.* Flacc. 17. gravis auctor injuriae publicae.

9) *qui alicujus injurias defendit et accusando vindicat; quia sc. est auctor iudicibus rei puniendi.* Flacc. 22. auctorem querelarum et doloris sui habent. item:

10) *defensor quicumque, qui alicujus rem causamque gerit.* Flacc. 15. auctor suae civitatis. Gronov. de Pec. Vet. iv. 3. p. 374. Sic Sext. 66. optimatum defensores et principes dicuntur, auctores et conservatores civitatis, i. e. defensores. Planc. 13. auctor societatum multarum fuisse dicitur, qui publicanorum defensor fuit, multa pro iis gessit cum fide. cf. Cluent. 24. Verr. v. 67. iudices dicuntur auctores legum, iudiciorum et juris.

11) *est venditor, qui suum esse spondet, quod vendit, et ejus vendendi se potestatem habere: adeoque, actione tenetur de evictione, unde auctoritas, vid. Auctoritas; aut periculum iudicii praestat, ut in mancipio.* Caecin. 10. auctor fundi. cf. Gronov. ad Senec. Cons. ad Marc. 10. Hinc ductum esse illud

videtur Muren. 2. Quod si in iis rebus repetendis quae mancipii sunt, is periculum iudicii praestare debet, qui se nexu obligavit, profecto etiam rectius in iudicio consulis designati is potissimum consul, qui consulem declaravit, *auctor* beneficii populi Rom. esse debet. *Ceterum venditor est auctor primus; qui autem spondet pro eo, rem esse ejus, vendendique potestatem eum habere, auctor secundus.* v. Salmas. mod. Usur. p. 728. 733. 694. Verr. v. 22. quod a malo auctore emissent, diutius se obtinere non posse: *qui evictionem praestare non posset. Ab hoc verbo auctio videtur venditionis vim accipere, non ab augendo pretio in licitando, ut vulgo statuunt.*

12) *tutor.* Caecin. 25. dos quam mulier, nullo auctore, dixisset; *non adhibito tutore, qui in rebus mulierum auctor est.*

13) *Cluent. 5. auctores nuptiarum; sunt parentes, cognati, tutores, qui nuptias aut confecerunt, aut probarunt, aut tabulas nuptiales obsignarunt.*

14) *Dom. 14. auctor comitiorum Centuriatorum et Curiatorum est, qui habet comitia, iisque praest.*

15) *Verr. v. 67. Senatores dicuntur auctores iudiciorum, et juris, quia iudicia haberi volunt, ea administrant, et suum cuique jus reddi volunt.*

16) *Senatus quo sensu auctor sit, Patres auctores fiant.* v. in *auctoritas senatus.*

17) *Or. i. 45. auctor dicitur de ingenio. vid. Jens. Lect. Lucian. i. 8.*

AUCTORITAS tribuitur ei, qui, quocunque sensu, auctor 1) est, nunciando, iubendo, suadendo, inveniando, docendo, vendendo, testando, defendendo, rogando, exemplum praeiungendo, etc.; aut 2) esse potest; aut 3) esse posse putatur. Est ergo

1) auctoritas ejus, qui primus quid invenit et fecit. Invent. i. 28.

2) *sententia iudicum; non solum quia auctores sunt condemnationis vel absolutionis. sed etiam, quia eo ipso auctores sunt alicujus rei omittendae, vel licentiae, ejus faciendae impune.* Verr. iii. 94. providete, ne auctoritate vestra, (sententiis vestris absoluto Verre) avaritiae viam patefaciatis illustrem atque latam.

3) *est defensoris et accusatoris.* Sull. 1. quantum ille, (accusator) de mea auctoritate deripuisset. Verr. iii. 55. expectata auctoritatem accusationis meae. i. e. dum ego vobis accusando fiam auctor Verris condemnandi.

4) *est confirmantis aliquid, sed ita, ut differat ab ea, quae est testimonium dicentis.* ad Quir. p. R. 7. audistis non solum auctoritatem (sc. dicentis a me remp. servatam) sed etiam testimonium.

5) *exemplum*. Sext. 6. reipubl. capessendae *auctoritatem* praescribere. sc. *commemorando ejus tribunatu*. Tusc. ii. 22. *valuit auctoritas*, etc. Leg. i. 13. in disserendo aliorum *auctoritati* parere. h. e. ea *methodo uti*, qua alii *usi sunt*. Verr. iii. 93. Antonii facto atque *auctoritate* defendito. v. 32. *auctoritas* majorum. i. e. quae majores fecere, ut nobis *exemplum* praeirent. N. D. iii. 38. *auctoritatem* dare. i. e. *exemplum*. Lael. 21. utrumque egit graviter, *auctoritate* et *offensione animi* non acerba; h. e. ut non daret *exemplum amicitiae* acerbe ruptae. Rosc. Am. 6. *auctoritate* causam nobilitatis defendit; scil. apud *municipes suos*, quod *exemplo suo suaderet*, nobilitatis *partes sequi*. Verr. iii. 19. *auctoritatem* superiorum praetorum repudiare. ibid. 6. etiam *exemplum* et *auctoritas* *jun- guntur*.

6) *consilium*. Att. x. 1. *auctoritas* ejus mihi *vivit*, h. e. etiam *mortui consilium sequor*. Off. iii. 30. eorum *auctoritate* *pax facta*. cf. Cato. 6. Off. iii. 27. i. 23. ad Div. vi. 6. Verr. i. 42.

7) *est philosophorum, quorum sententias libenter amplectuntur homines*. Acad. iv. 22. *inconstantia* levatur *auctoritas*; quod eos non facile *auctores sequimur*, qui *inconstantes sunt in sententiis*. Off. i. 1. *summa doctoris auctoritas* et *urbis*; quia *eruditissimus est, adeoque bonus auctor philosophiae, et in urbe inventa est philosophia*. Div. i. 39. nemo *philosophus aliter sensit*, in quo esset *auctoritas*. Off. iii. 29. *maxima auctoritate* *philosophi*. Acad. iv. 3. ad unius se *auctoritatem* conferre.

8) *opinio insignis de alicujus virtute, doctrina, etc.* Verr. iii. 90. *auctoritas* eorum est tanta, ut etiam *delicti suspicionem* tegere possit. Manil. 15. *Imperatoris auctoritas*. Verr. i. 2. *judiciorum auctoritas* *constituta*. Brut. 67. *auctoritate* eget, de eo, *cujus nullum nomen in petronis causarum erat, cum diligentissimus esset*. Leg. i. 5. nunc ab uno *magna auctoritate* et *scientia* *sustinetur*. Cato. 18. non *cani*, non *rugae* repente *auctoritatem* *afferre possunt*.

9) *quaecunque res, cujus aliquis auctor est*. Acad. i. 9. *auctoritas* *veteris disciplinae* (sc. *Academicae*) h. e. *disciplina, cujus veteres Academici auctores fuere*.

10) *auctoritate alicujus utimur, cum eum auctorem, approbatorem, consentientem nobis, dicimus*. Div. i. 43. *leges suas auctoritate* *Apollinis confirmavit*. Acad. iv. 5. in eorum *auctoritate* *delitesceret*. Div. i. 1. ut ab ultimis *auctoritatem* *repetam*. Tusc. v. 12. *hujus sententiae gravitas a Platonis auctoritate* *repetatur*: inde, quod *auctorem habet Platonem*. Lael. i. *sermo positus in veterum hominum auctoritate*. i. e. *qui a veteribus habitus dicitur*.

11) *narrantis et testimonium dicentis fides. item, rebus narratis, etc. facta fides.* Offic. ii. 9. Att. v. 21. Flacc. 22. *auctoritatem* esse in eo testimonio, etc. Div. ii. 55. *auctoritatem* nullam debemus rebus commentitiis adjungere. ibid. 17. 22. quid haruspicina *auctoritatis* habeat. ibid. 59. somniorum *auctoritas*. Lael. 25. cum ad vanitatem accessit *auctoritas*. h. e. si is assentatur, qui auctor esse posse, qui fide dignus videtur.

12) *approbatio.* Tusc. iv. 34. *amori auctoritatem* tribuere. cf. Phil. iii. 2. Div. i. 3.

13) *sententia, cujus se quis auctorem profitetur, judicium de re aliqua.* Cluent. 50. errat, si quis in orationibus nostris *auctoritates nostras* se consignatas habere arbitratur. Manil. 22. *auctoritatem* suam defendere. ibid. 20. Catuli *auctoritas* et *sententia*. Nat. D. iii. 3. mihi hoc persuasum est, *auctoritate* majorum. i. e. *quia majorum sententia fuit.* cf. Lael. 4.

14) *quicquid facimus, quo auctores alicujus rei faciendae, credendae, fieri possumus.* Cluent. 42. *auctoritas censoria, dicuntur notae censorum, quibus auctores fiunt, aliquem criminis cujusdam reum esse.* Nat. D. iii. 38. *utrum poëtae Stoicos depravarint, an Stoici poëtis dederint auctoritatem.* i. e. *utrum rem probando, fecerint, ut poëtae tam multa de amore, etc. ad Qu. Fr. i. 3. spero, si quid mea spes auctoritatis habet.*

15) *ejus est auctoritas, qui primus legem scivit.* Dom. 31. *sc. quia reliquis est auctor legis sciendae, et primi suffragium plerumque tota praerogativa, ut praerogativae ceterae centuriae sequuntur.* v. *Praerogativa.*

16) *voluntas jubentis, rogantis, hortantis, docentis, suadentis.* Or. i. 23. ibid. 1. Verr. ii. 40. *auctoritas patris.* cf. Caecin. 18. *verba servire hominum consiliis et auctoritatibus.* pro quo post *voluntas* dicitur in *fin. cap.*

17) Off. i. 26. *amicis major quam ante tribuenda auctoritas, h. e. plus eorum consilio, quam ante utendum. Est ergo ista auctoritas, cum quis dignus judicatur, qui consulatur, cui pareatur.*

18) *litterae, tabulae, testimonia et quicquid prodest ad faciendam fidem.* Sic Verr. iii. 62. *auctoritates civitatum, sunt litterae publicae e tabulariis, et testimonia per legatos.* ibid. 71. *auctoritates societatum, sunt tabulae earum et litterae, quae erant tamquam auctores, testes, furtorum Verris.* Act. i. in Verr. c. 3. *testimoniis jungitur auctoritas.*

19) *auctoritas tribuitur etiam locis.* Sic Manil. 1. *de suggestu pro rostris, e quo magistratus cum populo agebant: auctoritatem hujus loci nondum attingere potui; quia sc. ex eo loco populo fiebant auctores legum jubendarum, antiquandarum, etc. Similiter* Off. i. 1. *auctoritas urbis Atheniensis.*

20) *auctoritas est etiam eorum, quorum consiliis, jussis, voluntati libenter obedimus.* Cato. 17. non solum in sententia, sed etiam in nutu residebat *auctoritas*. Leg. iii. 15. *auctoritatem* optimatum legem tabellariam abstulisse; quod hac perlata licebat in suffragiis suam voluntatem sequi, non *optimatum* ibid. 17. reliqua voluntas *auctoritati* traditur aut gratiae.

21) *genus venditionis, cum venditor est auctor (v. auctor n. 11.) et actione tenetur de evictione.* Muren. 7. multae domus sunt - - jure optimo, jure privato, jure hereditario, jure *auctoritatis*, jure mancipii, jure nexi. v. Salmas. de Usuris p. 207. sq. Hinc eleganter transfertur, ut:

22) *auctoritas sit eorum omnium, qui aliquid se fecisse, aut fieri jussisse, suasisse profitentur.* Sull. 11. defugere *auctoritatem* consulatus sui. i. e. nolle fateri, se auctorem esse eorum, quae in consulatu facta sint. cf. Terent. Eunuch. Act. ii. 4. 105.

23) *jus rei suae vindicandae. s. ipsa actio pro rei suae evictione et vindicatione, cui locum facit illa altera auctoritas.* n. 21. Caecin. 19. *auctoritatem* fundi et usum lex jubet esse biennium. cf. Top. 4. Off. i. 12. ejus rei aeterna *auctoritas*. i. e. semper vindicari, evinci potest, nunquam usu capi. v. inprimis Salmas. de Usuris c. 8. pag. 210. sq.

24) *est et imperatoris, quod milites ea faciunt, quorum auctor est, quae jubet.* Phil. iii. 3. legio *auctoritatem* Caesaris persecuta est. ad Div. x. 28. nisi legiones se ad Caesaris *auctoritatem* contulissent.

25) *nomina eorum, qui alicujus rei auctores sunt.* Sull. 13. *auctoritates* principum conjurationis colligebat. h. e. qui essent principes conjurationis, quod, si essent magnis nominibus homines, facilius essent auctores Allobrogibus futuri, etc. Nat. D. iii. 4. *auctoritates* contemnis, ratione pugnas. Or. iii. 2. *auctoritates* praescriptae. Sunt nomina eorum, qui scribendo affuerunt SCto, et quorum nomina SCto praeponuntur. an dicendum sit perscriptae praescriptaeve? vid. praescribo.

26) *potestas jubendi, statuendi, etc. atque adeo licentia.* Verr. ii. 49. habet *auctoritatem* legum dandarum a senatu. v. 58. tantum sibi *auctoritatis* suscepit. sc. ut juberet homines interfici. Phil. viii. 8. *auctoritatem* reip. secum attulerat: eam potestatem habebat, quam ipsa respublica, ut ipsa adesse et cum Antiocho agere videretur. Nat. D. iii. 85. oratio haec videtur *auctoritatem* afferre peccandi.

27) *quaecunque et in quocunque genere vis.* Leg. ii. 7. antiqua verba plus *auctoritatis* habent. ad Div. vi. 6. Constitui apud te augurii *auctoritatem*. h. e. tuae praedictiones augurii vim habebunt. Div. i. 18. *auctoritatem* vetustatis habet. i. e. valet, quia vetus est. ad Div. ix. 9. preces meae apud eum non

minus auctoritatis habent. Off. iii. 30. utilitatis species ab honestatis auctoritate superata est. h. e. *honestas plus valuit.* ad Div. i. 7. auctoritatem habet officii nostra propugnatio potius, quam sententiae.

28) auctoritas est hominum honoratorum et potentium, quatenus veremur ipsos laedere, iis negare aliquid, etc. Verr. i. 48. Ligur (Senator) non dubitat, quin aequitate causae et auctoritate sua commovere hominem posset -- ad extremum petere coepit, ne usque adeo suam auctoritatem contemneret gratiamque despiceret.

29) species et ostentatio magnae eruditionis et sapientiae, etc. assumpta, Div. ii. 67. de atomis Democriteis: Nec cognovi quemquam (praeter Democritum,) qui maiore auctoritate, nihil diceret.

30) solatium, ad Div. vi. 6. animum tuum hominis amicissimum -- auctoritate confirmandum puto.

31) augurum auctoritas Leg. ii. 12. maximum jus est augurum, cum auctoritate conjunctum. ibid. nihil sine augurum auctoritate posse cuiquam probari. Sc. *Augures sunt auctores rerum gerendarum et omittendarum. Hinc auguria et auspicia ipsa dicuntur* de Har. Resp. 14. rerum gerendarum auctoritates. *Huc pertinet religionum auctoritas, qua respublica regi dicitur* Div. i. 40.

32) ipsum decretum, et quod decretum est. Leg. ii. 19. haec jura Pontificum auctoritate consecuta sunt. ibid. 21. maneret Pontificalis auctoritas.

33) Senatus auctoritas. *quamquam in genere est voluntas senatus et quicquid senatus decrevit, approbavit; tamen non una ejus est interpretatio. Itaque distincte de ea agemus.*

a) Leg. iii. 12. potestas in populo, auctoritas in senatu sit. *Cum Romulus senatum instituisset, ejus auctoritas omnis in hoc uno cernebatur, ut consultus a rege, quid de quaque re videretur, diceret. Eo tempore igitur auctoritas senatus nihil erat, nisi consilium senatus.* Liv. i. 9. tum ex consilio patrum Romulus legatos circa vicinas gentes misit. *Romulo mortuo, cum plebs novum regem creare cogitaret, idque Patres impediri non posse viderent, ipsi regis creandi auctores fuere. Atque hic accessio aliqua auctoritatis Patrum facta est, quae in hoc cernebatur, quod primo comitia regis creandi haberentur auctoribus patribus, h. e. jubentibus s. permittentibus, et, quod in iis populus jusserat, non valeret, nisi patribus auctoribus, h. e. probantibus.* v. Liv. i. 17. *His terminis circumscripta mansit auctoritas Senatus, donec exacti reges essent, et iis successissent consules annui. Quamquam enim consulibus nihil deminutum erat ex potestate regia, auctore Livio ii. 1. tamen, quoniam summa potestas a Bruto ad populum traducta, et cum eo agi*

coeptum erat, si quid fieri extra ordinem consul vellet, ex eoque alterum genus comitiorum exstiterat, nempe legibus ferendis, ea auctoritas Senatus, quae in comitiis creandis regibus et postea Consulibus fuerat, ad comitia legibus ferendis traducta est. Liv. ii. 2. extr. Brutus ex SCto ad populum tulit, ut omnes Tarquiniae gentis exsules essent. Accessit illud ex nova reipublicae descriptione, ut Senatus auctoritate uterentur magistratus, et (tantum) quasi ministri gravissimi consilii essent, Cic. Sext. 65. ut adeo non solum ad comitia auctoritas Senatus pertineret, sed ad omnia, quae vel a populo, vel a Consulibus agerentur. Ita celeriter ad aequum Senatus auctoritas pervenit. Et id quidem, quod ultimum accessit auctoritati Senatus, mansit perpetuo: quae autem ad comitia pertinebat, ea ita sensim imminuta, ut nihil paene praeter nomen restaret. Hinc Livius i. 17. hodie in legibus magistratibusque rogandis usurpatur idem jus, vi adempta: quod quam vim habeat, egregie, ut omnia, ex historia Rom. demonstrat Gronov. observ. i. 25. Imminuta est primum tributis comitiis, lege Publilia et Lactoria inductis, et Patribus et concilio plebis submotis, et plebeiis magistratibus tributis comitiis creati coeptis. Liv. ii. 56. deinde legibus latis, ut plebiscita etiam patricios obligarent, Horatia Valeria, Liv. iii. 55. Publilia viii. 12. et Hortensia Liv. Epit. L. xi. Gell. 15. 27. Porro cum rogationibus tribunitiis de modo agrorum, foenore, de altero consulatu latis, post longas seditiones, Senatus coactus est SCtum facere, quo Patres auctores omnibus ejus anni comitiis fierent. Liv. vi. extr. Tandem lege Publilia Liv. viii. 12. et Maenia (vid. Ind. LL.) qua legum, quae comitiis centuriatis ferrentur, ante initum suffragium Patres fieri auctores jussi sunt. Quid? quod alterum genus auctoritatis, quod in decretis faciendis erat, quodammodo imminutum est per tribunos, qui intercedendi potestatem habebant, et id irritum saepe faciebant, quod Senatus decreverat. Talem igitur auctoritatem Senatus Ciceronis temporibus cogitare debemus, cum ei tamquam propria quaedam res tribuitur. Nam, quemadmodum equestris ordinis est splendor, plebei libertas. Sext. 65. universi populi, majestas et potestas: sic senatus est auctoritas.

b) SCtum. Leg. ii. 15. Senatus vetus auctoritas de Bacchanalibus. ad Div. i. 2. Senatus auctoritas intercesserat. Offic. iii. 30. sine Senatus auctoritate foedus fecerat. etc.

c) SCtum, cui a tribuno pleb. intercessum est. ad Div. viii. 8.

d) voluntas Senatus, non decernendo, repugnando, etc. significata. Cato. 4. C. Flaminius agrum Picenum contra auctoritatem Senatus viritim dividebat.

e) consilium Senatus. Sext. 65. auctoritate Senatus uti magistratus. sc. consulendo, eorum consilium relatione exquirendo.

f) opinio insignis de prudentia, aequitate Senatus, etc. quae

facit, ut eum malint omnes auctorem sequi. Cluent. 55. vident auctoritatem hujus ordinis confirmari.

AUCTORAMENTUM. *pretium aut merces auctorati, h. e. ejus, qui se sua sponte alicui in servitutem addixit, inprimis ad gladium. Nomen inde ductum, quod sit ipse auctor libertatis amittendae.* Offic. i. 42. Est enim illis ipsa merces auctoramentum servitutis. *vid. Salmas. de mod. Usur. p. 861. sqq.*

AUCUPARI. Caecin. 18. *verba aucupari. i. e. nimis verbis inhaerere in interpretando, et ita calumniari.* Att. vi. 8. *aucupaturi. eramus tranquillitates (maris) i. e. expectaturi* Sext. 56. *omni ex genere orationem aucupari. i. e. materiam nimis studiose quaerere, in qua ornamenta locum habeant, in qua te jacitare possis.* cf. Act. i. in Verr. 3. *omnia colligeret atque aucuparetur.* v. Gron. *ad Sen. Controv. 21. Hinc.*

AUCUPIUM. Or. 25. *aucupium delectationis et quadrandae orationis industria. i. e. nimium studium auditoris delectandi.* Caecin. 23. *aucupia verborum et literarum tendiculae.* v. *aucupari.* * Fin. v. 11. *Philocteta propagabat vitam aucupio sagittarum.*

AUDACITER. Rosc. Am. 34. Coel. 6. Senect. 20. *ubi v. Graev. et Guil. Intt. Liv. xxii. 25. inpr. Dukerum. Quintilianus, quidem iii. 17. improbat et neminem Oratorum sic dixisse ait.*

AUDIENTIA. in Caecil. 13. *audientiam sibi facere.* cf. Or. ii. 80.

AUDIO. *eleganter adhibetur, cum concedimus adversario aliquid, ut sit: esto, sit ita.* Verr. ii. 59. 60. Rosc. Am. 18. * *non audio, est repudio, quod dictum est.* cf. Verr. iii. 34. * *Fat. 3. ponere ad quod te audiam sc. dicentem.* * Or. ii. 7. *quod se in eum audisse, dixisset. i. reprehensum esse.*

AUDITIO. rumor. Planc. 23. *auditiones fictae.* ad Div. viii. 1. *tenuissimam auditionem de ea re accepi.* * Verr. i. 46. *auditione expetere coepit feminam, i. e. cum tantum audisset, eam formosam esse.* v. Verr. iv. 46.

AUDITOR. Dom. 24. *ille ne auditor quidem suae gloriae, ego etiam spectator meae laudis esse potuissem.*

AVELLO. Tusc. iv. 11. *aegrotatio avelli non potest.*

AVERRERE pecuniam a sociis. Verr. iii. 75. 96. *cripere.* Sed lectio dubia est.

AVERSOR. Verr. v. 58. *aversor pecuniae publicae.*

AVERSUS. Or. ii. 63. *adversus et aversus impudicus es.* Tusc. iv. 15. *aversus a ratione. repugnans rationi.*

AVERTERE. *furari, in rem suam convertere.* Verr. iii. 19. *avertere pecuniam domum.* conf. i. 4. ii. 58. iii. 69. * Att. xvi. 7. *qui me a tanta infamia avertit. i. e. prohibuit.* * ad Div. xii. 6. *omen avertant Dii. formula, qua utebantur, cum*

aliquid accidisset, aut dictum esset, quod mali ominis esset. Quare ? v. ap. Casaub. ad Theophr. περί διορατικ. p. m. 212.

AUFERRE. *accipere. Rosc. 4. qui unquam ad arbitrum, quantum petiit, tantum abstulit. * Quint. 5. paucos dies aufert a Scapulis. i. e. impetrat paucorum dierum dilationem. v. Passerat. ad h. l. et Graev. ad vi. ad Div. 12. * ad Div. ii. 7. ne te auferant aliorum consilia. ad Div. viii. 17. bona mens iracundia et amore ablata. sc. auferri dicuntur, qui affectibus aut quacunque ratione transversi rapiuntur, neque rationem audiunt, atque ita male agunt. v. Gron. ad Liv. xxxv. 12. Dukerum ad Flor. ii. 6. Burm. ad Ovid. Her. 6. 31.*

AUGEO. *Offic. ii. 6. augere hominem. i. e. ejus commodis inservire. * est etiam oratoris, cum amplificat. Or. i. 21. v. amplificatio. * Off. ii. 20. neque verbis augere munus suum.*

AUGUR. *interpres omnis auguriorum. ad Div. vi. 6. quare cum, ut augures et astrologi solent, etc. * Sacerdotum genus Romae, cui interpretatio auguriorum erat publice mandata. ad Div. vi. 6. ego augur publicus. ibid. iii. 10. augurem olim Romae cooptari non licebat, etc. vid. inprimis Leg. ii. 8.*

AUGURALIS. *Brut. 77. jus augurale. ad Div. iii. 11. libri augurales, i. e. de jure augurali, quos Appius scripserat. Divin. i. 33. augurales libri Etruscorum. ad Div. vii. 26. auguralis coena : quam dabant novi augures. Varr. R. R. iii. 6.*

AUGURARE, *augurio explorare voluntatem Deorum. Legg. ii. 8. salutem augurant.*

AUGURATIO, *auspicium, divinatio. Div. ii. 30. quae tandem ista auguratio est ex passeribus.*

AUGURATUS, *a, um, consecratus ; de locis, quae ceteris ceremoniis consecrantur, ejusmodi loca omnia templa vocantur. v. templum. Vatin. 10. in illo augurato templo ac loco. i. e. pro rostris.*

AUGURATUS, *sacerdotium augurum. Vatin. 9. ne diutius loquar de auguratu tuo. Div. i. 17. lituus insigne auguratus. * scientia augurum. ibid. scientia auguratus.*

AUGURIUM, *ipsa actio auspicandi. hinc : augurium agere, capere. etc. Div. i. 17. Offic. iii. 16. etc. Div. i. 47. salutis augurium (οἰονισμὸς ὕμνας) Dio Cassius L. xxxvii. p. 40. explicat quid sit : τὸντο δὲ μαντικὰς τις τροπὸς ἐστὶ πιστὴν τῆν ἔχον, ἢ ἐπιτηδεύει σφίσις ὁ Θεὸς ὕμνας, τὰ δημὸν αἰτῆσαι, ὡς οὐχ ὅστιον, αὐτὲ αἰτῆσαι αὐτοῖς, περὶ συγχωρηθῆναι, γινώσκειν, etc. cf. Interpr. ad Sueton. August. 31. Lips. ad Tac. A. xii. 22. Augurium capere etiam de privatis dici, et augurium etiam pro omine quocunque, atque adeo oraculo dici, docet Cel. Burman. ad Sueton. Aug. 95. * interpretatio auspiciorum, et futuri inde praedictio. ad Div. vi. 6. Constitui apud te auctoritatem augurii et divinationis meae. etc. * Cato 4. scientia juris augurii cf. ad Div. iii. 9. de quibus locis vid. Gronov. ad Gell. i. praef.*

AVIARIUM. Qu. Fr. iii. 1. 1. *locus, ubi aves aluntur, vel necessitatis et utilitatis, vel voluptatis et suavitatis causa.* Ex posteriori genere fuit aviarius, de quo sermo ap. Ciceronem. de aviariis vid. Varr. R. R. iii. 3. et 4.

AVIS. ad Div. vii. 28. quasi avem albam videntur bene sentientem civem videre: *proverbialiter de re rara.* Div. i. 16. *aversa avi. i. e. contra auspicia.*

AULAEUM. *velum pictum, cujus non solum in aedibus (Curtius ad fragm. hist. p. 960.) porticibus, (Propert. ii. 23. 46.) usus sed etiam in theatris.* Coel. 27. *deinde scabilla concrepant, aulaeum tollitur. de iis est inprimis insignis locus Ovid. Met. iii. 111. sq. cf. Lucr. iv. 73. sq.*

AULOEDUS. Muren. 13. Ut ajunt in artificibus Graecis, eos auloedos esse, qui citharoedi fieri non potuerint.

AURA. *ab vento leniori traducitur ad quaecunque rem, quae nos aliquo propellit, sc. ut agamus aliquid, aut consequamur; non, quod vulgo existimant, ad favorem tantum emersum populi. Nam ipse favor ille aura propterea dicitur, quia homines ad eas res agendas impellit, quas agere non conveniebat, aut ne animus quidem erat.* Harusp. Resp. 20. *Sulpicium longius, quam voluit, aura popularis provexit.* Verr. i. 13. *sperat sibi auram posse aliquam affari in hoc crimine, voluntatis assensionisque eorum, h. e. se voluntate eorum et assensione, qui Cn. Carbonem oderint, tamquam aura secunda, ex hoc crimine emersurum et tamquam scopulos praetervecturum.* Muren. 17. *totam opinionem (sc. de eventu comitiorum) parva nonnunquam aura rumoris commutat (tamquam cursum navis.)* Sext. 47. extr. Q. Catulus, quem neque periculi tempestas, neque aura honoris potuit unquam de suo cursu dimovere. Ap. Liv. xxii. 26. *aura favoris popularis, dicitur de gratia apud populum, sed quatenus C. Terentius, qui jam animum attollebat ad consulatus spem, hac gratia ad consulatum se perventurum putabat.* xxx. 45. extr. *tamen est de levi populi favore simpliciter.*

AURICULA. Qu. Fr. ii. 15. Ita me et esse et fore scito auricula infima molliorem.

AURIS. Arch. 10. aures suas dedere poëtis. Att. ii. 14. *sitientes aures.* Arch. 6. *aures defessae.* Or. 29. *aures avidae et capaces. sc. in judicandis verborum complexionibus, earumque justa magnitudine.* Rabir. Post. 14. *aures refersit istis sermonibus.* Mil. 12. *aures peregrinantur, neque versantur in sermone civitatis, etc.* Planc. 27. *aures hebetes populus Rom. habet.* Att. i. 5. *dare aures suas alicui.* Orat. 9. *Atticorum aures teretes et religiosas.* ad Div. xii. 16. *noli putare, me hoc dare auribus tuis. etc.*

AURUM. Agr. i. 4. *aurum coronarium. v. in Coronar.* Flacc. 23. *aurum Judaicum: quod Judaeorum nomine ex Italia et*

ex omnibus provinciis Hierosolymam exportari solebat. Flaccus sanxit edicto, ne ex Asia exportari liceret. etc. *Is est locus de auro Judaico classicus: ubi v. Interpr. inprimis Gothofred. ad Cod. Theod. L. xvi. tit. de Judaeis. i. 14. 17. etc. Ad dictum tandem fisco Caesaris.*

AUSCULTARE. Div. i. 57. magis audiendum, quam auscultandum censeo. *In verbo auscultandi inest vis obediendi, credendi, etc.*

AUSPEX. Cluent. 5. *auspices* nuptiarum. Divin. i. 16. nuptiarum *auspices*, - - qui, omissa re, nomen tantum tenent. cf. Plaut. Casin. Pr. 86. Liv. xlii. 12. Suet. Claud. 26. Valer. M. ii. 1. et ibi Interpr. petebant *auspicia*, ut nuptiae auctoritatem haberent. v. phura ap. Juretum ad Symmach. iv. 14. * Att. ii. 7. *auspices* legis Curiatae; de Pompeio, qui in *auspicio* fuit, dum lex Curiata a Caesare ferretur.

AUSPICATO. *auspiciis captis antea*. Div. i. 1. Romulus *auspicato* urbem condidit.

AUSPICATUS. *inauguratus, sacer*. Rabir. Post. 8. qui in Campo Martio, - - *auspicato* in loco.

AUSPICUM. Div. ii. 38. aves *auspicium* ratum fecere. ibid. i. 16. eimentitum *auspicium*. ii. 36. augures praecipunt, ne jure *auspicium* obveniat, ut jumenta jubeant disjungere. *Jure auspicium, est, cum junctum jumentum stercus fecit.* Festus. Div. ii. 36. Pro C. et Propraetores *auspicia* non habent. i. e. *jus auspicii capiendi. totus locus legendus, ad cognitionem auspiorum.*

AUSPICARI, *auspicium agere, capere*. Div. ii. 36. Praetores - - nec tripudio *auspiciantur*. vid. Duker. ad Flor. i. 1. 6.

AUSTERUS. Or. iii. 26. *suavitas austera et solida, (opponitur dulci et decoctae) qualis fuit vini Falerni, habens delectationem virilem. nam feminae dulcia amant.*

AUTHEPSA. Rosc. Am. 46. *est vas in superiori parte continens rem coquendam, in inferiori foculum cum igne; qualia hodie etiam adhibentur ad potiones aquae calidae conficiendas.* Lamprid. in Elagab. 18. *argenteas authepsas commemorat. ubi vid. Salmas. Voss. ad Catull. p. 318. refertur h. l. inter vasa Corinthia et Deliaea.*

AUXILIARIUS. ad Div. x. 32. militem non modo legionarium, sed ne *auxiliarium* quidem. Prov. Cons. 7. *tamen occurrit cohors auxiliaria. Est autem cohors legionis pars.*

AXILLA. Or. 45. quomodo enim vester *Axilla* Ala factus est, nisi fuga literae vastioris.

B.

BACCA. *de omni fructu arboreo.* Leg. i. 8. fruges et *baccas*. Divin. i. 51. *baccas* arborum. Nat. D. ii. 51. idque semen inclusum est in intima parte earum *baccarum*, quae ex quaque stirpe funduntur.

BACCHARI. Catil. i. 10. quanta in voluptate *bacchabere*.

BACILEUM. *insigne magistratum in municipiis, loco fascium.* Agrar. ii. 34. lictores non cum *bacillis*, sed cum fascibus anteibant. *ad quem locum v. Turnebum.*

BAJAE. *proprie quae sint, dictum in Ind. Geogr. Sed ab illis Campanis omnia balnea calentia bajae vocatae, item lacus hortorum delicati et suavi frigore. Sic dicuntur* Coel. 15. 16. 20. *v. Scalig. ad Tibull. iii. 5. 3.*

BALBUTIO. *de iis, qui satis clare, quae sentiunt, dicere noliunt.* Tusc. v. 26. desinant *balbutire* Academici, aperteque et clara voce audeant dicere. *Sic et videtur dici* Acad. iv. 45. * *male ineptique dissero.* Divin. i. 3. Epicurus *balbutiens* de Natura Deorum.

BALNEARIA, balneae. Q. Fr. iii. 1. 1. Att. xiii. 29.

BARBARIA. Or. i. 26. haec *barbaria* forensis dat locum vel vitiosissimis Oratoribus. *h. e. turbae forensis inscitia.*

BARBATULUS. Att. i. 14. juvenes *barbatuli* concursabant. *sc. qui nondum tondentur, qui lanuginem nondum deposuere.* v. *barbatus.*

BARBATUS. *de juvene, qui lanuginem nondum deposuit.* Catil. ii. 10. quos aut imberbes aut bene *barbatos* videtis. cf. Coel. 14. *Sic et Plaut. Cas. ii. 8. 25. * de antiquis Romanis, qui barbam alebant; quod factum ad a. U. ccccliv. quo tempore primus Africanus barbam posuit. Nam eo anno primum tonsores Romam adduxit e Sicilia P. Ticinius Meno, ut est ap. Varr. R. ii. 11. Mur. 12. barbatis illis veteribus ridicula videbantur. de Fin. iv. 23. quod antiqui illi, quasi barbati, ut nos de nostris solemus dicere, crediderint, etc. * ad Att. ii. 1. nulli barbati.*

BARO, homo stupidus. Fin. ii. 23. nos *barones* stupemus. cf. Div. ii. 70. Att. v. 11. Apud Patronem et reliquos *barones* te in maxima gratia posui; *quo loco male Nisobius principes sc. Epicureae sectae intelligi volebat, quam vim apud veteres hoc verbum non habuit. Jocandi causa ita Epicureos ad Atticum Epicureis faventem scribens appellat, ut in epistola ad Pactum ad Div. ix. 26. Quae autem hic de muliere quadam Barone quidam comminiscuntur, nihili sunt.*

BASILICAE. Porticus grandiores et magnificae, cujusmodi erant fere circa fora, ubi posthaec etiam judicia exerceri solita, theatra, templa. Suetonius regias vocat, Aug. 31. item Statius

Silv. i. 1. 22. *basilicum ornas discrete Zorim.* v. 2. *Jos. A.* xv. 11. 5. *Et sic numi Pauli exprimunt.* *Verr.* iv. 3. forum ac basilicas ornare. cf. v. 58. *Alio autem loco in Verrinis status ornatum dicitur Comitum.* *Mur.* 34. si unius basilicae spatio honestamur. ad *Att.* iv. 16. *basilicam* in foro texere. ad *Att.* ii. 14. *Basilicam habeo, non villam, frequentia Formianorum.*

BATUO. ad *Div.* ix. 22. *batusit*, inquit, impudenter, deiecit multo impudentius. *de cotu dicitur, numtum e gladiatoria arte verbum, in qua quid sit, rudibus batuere, docet Lipsius Saturn.* i. 15.

BEATE. *Fin.* v. 29. ut bene, sic etiam *beate*.

BEATITAS. *BEATITUDO.* *utrumque verbum durum judicat Nat. D.* i. 34.

BEATUS. *otiosus.* *Orat.* ii. 33. *Mur.* 12. ne se beatam putet. * *dives.* *Inv.* ii. 1. *Crotoniatae cum - - - inprimis beati nominarentur Nat. D.* iii. 33. *civitas beatissima.*

BELLE. *Att.* vi. 1. *belle* curiosus. ad *Div.* xvi. 4. *bellissime* navigamus. *xiv.* 14. *bellissime* mecum esse poteritis. *h. e. commodissime.* *Att.* iv. 16. haec quomodo fers? *belle* hercule. *i. e. ut statim ipse interpretatur, facile.* *ibid.* xiii. 33. cecidit *belle*, i. e. *festivo, lepide.* cf. *Or.* iii. 26. *init.* bene et praeclare quamvis nobis saepe dicatur, *belle* et festivo nimium saepe nolo. *Petit. cons.* 11. *belle* negandum est, ut demonstres necessitudinem, ostendas quam moleste feras, aliis te id rebus exsarturum esse persuadeas: *ex quibus verbis ipsis, quid sit h. l. belle, facile intelligitur.*

BELLUS. *urbanus, humanus, qui dolorem dissimulare potest, etc.* *Att.* i. 1. *durius* accipere visus est, quam homines *belli* solent. *ib.* v. 10. *fero* fronte ac vultu *bellissime*, sed angor intimis sensibus. * *lepidus, elegans.* ad *Div.* xiv. 7. *Cicero bellissimus.* * *commodus, probabilis* ad *Div.* ix. 2. *bellum* esse, aliquo exire. *Att.* xv. 11. *bella* juris licentia. *Phil.* x. 7. *satis bella* affert. * *de eo, qui e morbo convaluit,* ad *Div.* xvi. 18. etc.

BENE. *valde.* *Att.* x. 16. *bene* mane. *Verr.* ii. 70. *bene* penitus. * *Tusc.* i. 35. *Pompejo melius* est factum. i. e. *convaluit.* * *laute.* *Fin.* ii. 8. *Hos ego asotos bene* quidem vivere dixerim, at *beate* numquam dixerim. *ibid.* *bene* coenare.

BENEFICIUM *eleganter dicitur de homine, qui a provinciali magistratu commendatur et laudatur, ut aut eo facilius honores in republica a populo Rom. consequatur, aut in judiciorum periculis sublevetur. Ea autem commendatio apud aerarium deponitur.* *Arch.* 5. in *beneficiis* ad aerarium deferri. cf. ad *Div.* v. 20. *Balb.* 21. *vid. Gron. de Sestert.* iii. 17. * *Lael.* 25. ad populi *beneficium* sacerdotia transferebantur. * *commendatio ipsa,* ad *Div.* xiii. 35. *ubi vid. not.*

BES. *octo unciae.* ad Att. iv. 15. *Foenus ex triente factum erat bessibus. Foenus bessibus est, cum singulis mensibus pro centum assibus, foenoris loco, solvuntur duae tertiae assis, adeoque annis singulis octo asses pro centenis.*

BESTIARIUS. *genus gladiatorum, qui cum bestiis componuntur. Eorum mentio* Sext. 64. Qu. Fr. ii. 6.

BETA. *genus oleris, cujus folia speciem Graecas literae referunt.* ad Div. vii. 26. *a beta et malva deceptus sum.*

BIBLIOTHECA. ad Div. xiii. 77. *qui bibliothecen multorum numerorum tractavit.*

BIBO. Verr. i. 26. *ut Graeco more biberetur. Est autem Graecus mos, cum merum cyathis libant, salutantes primo deos, deinde amicos suos nominatim. nam toties merum bibunt, quoties et Deos et caros sibi nominatim vocant.* Asconius.

BIMARITUS. *duarum mulierum vir.* Planc. 12. *bimaritum appellas, ut verba etiam fingas, non solum crimina.*

BIMUS. ad Div. iii. 8. *Hortensium, roges, ut de sententia bima discedat, h. e. qua censuit, mihi in alterum annum esse provinciam prorogandam.* ad Div. x. 24. *legio bima, h. e. quae duos annos meruit.*

BLANDITIÆ *flagitiosae* Apronii Verr. iii. 26. *mihi videntur in eo consistere, quod ei pro scorto fuit. Nam blanditiae feminis maxime et meretricibus conveniunt.*

BONITAS. *fides.* Off. iii. 19. *cum alicujus fidem bonitatemque laudamus.* cf. Nat. D. iii. 3. *ubi opponitur fraudi.* * *virtus* Lael. 8. 9. *aliquoties promiscue dicuntur virtus et bonitas.* c. 9. *virtus et bonitas pro synonymis junguntur.*

BONUM. Fin. iv. 26. *bonum, ex quo appellatum sit, nescio.* Mil. 12. *dictum Cassianum: Cui bono fuerit.* Rosc. Am. 5. *accusant, quibus bono fuit, i. e. profuit.*

BONUS. Sext. 66. *bona fama bonorum.* i. e. *optimatum, de quibus capiendum semper, cum de republica loquens bonos viros nominat. In rebus privatis vir bonus est, qui fidem servat.* * *proprie autem vir bonus est locuples, qui habet in bonis: cujusmodi homines solent fidem servare, reipublicae bene cupere, ut est* Att. ix. 12. vii. 4. *ubi libertinum vocat virum plane bonum. de quo vid.* Cort. ad Sallust. Catil. 33. Gron. Obs. iv. 9. Or. ii. 54. *bona dicta, sunt facetiae, joci acuti, sales.* * Verr. i. 56. *bonum suo cuique facito. Erat in lege Verris, quem redemptori operis publici praescripserat, et hanc vim habebat, ut singula genera materiae bona essent.* * Mur. 7. *bono genere natum esse. i. e. amplo et honesto.* * ad Div. ix. 16. *bonam eorum ejurare. v. ejurare.*

BOS. ad Att. v. 15. *bovi impositae clitellae. v. Clitellae.*

BRACCATUS. Pis. 23. *braccatae cognationis dedecus. Cognatio braccata est cum hominibus e natione braccata Gallorum.*

BRACCHIUM. Att. ii. 1. molli *bracchio* objurgare aliquem. *h. e. leviter.*

BUCCA. Pis. 11. fluentes et cerussatae *buccae*. v. *Fluens et cerussatus.*

BUCCINATOR. ad Div. xvi. 21. quod polliceris, te fore *buccinatorem* existimationis meae.

BULEUTERIUM. locus *Syracusi*, ubi curia erat. Verr. ii. 21.

BULLA. aurea *bulla* insigne puerorum ingenuorum, cordis figura, quod e collo in pectus dependebat. Verr. i. 58. sine *bulla* venerat. * in ornamentis valvarum commemorantur etiam aureae *bullae*. Verr. iv. 56.

BUSTUARIUS. Pis. 9. gladiator, qui ad *bustum* alicujus depugnat, quod in honorem mortuorum fiebat. v. Lips. Saturnal. i. 8.

BUSTUM. Tusc. v. 35. Sardanapalus in eidi jussit in *busto*, i. e. sepulcro, monumento sepulcrali. Sic *bustum* Basili. Att. vii. 9. item : Catuli *bustum*. Petit. consul. 3. Leg. ii. 26. Poena est, si quis *bustum* (nam id puto appellari *τρυφεον*) etc. * Pis. 4. Cum tu interim *bustum* reipublicae, etc.

C.

CADERE. dicitur de oratione in fine periodi. Orat. 69. *cadit* oratio. Brut. 8. numerose *cadere*. * in aliquem *cadere*, est, locum apud eum habere. Tusc. iii. 4. *Cadit* in sapientem aegritudo. *ibid.* non *cadit* in consuetudinem nostram. * de iis, qui in pugna intereunt. Phil. iii. 14. *cadere* cum dignitate. * causam, litem perdere. Muren. 28. *cadere* in judicio. ad Div. vii. 14. causa *cadent*. * de eventu rei. Brut. 40. sed ita *cadebat*, etc. * *incidere*. Tusc. iv. 14. non in omnem morbum animus ingeniosi *cadit*. * venire in potestatem alterius. Verr. v. 55. *cadere* sub legum et judiciorum potestatem. Font. 1. sub ditionem pop. R. *cecidere*. *cadendum* in unius potestatem. Att. viii. 3. * *everti fortunis*. *ib.* xvi. 15. Turpius est privatim *cadere*, quam publice. * Q. Fr. i. 3. a te mihi semper omnia bona, honesta et jucunda *cecidere*.

CADUCUS. Cato. 15. Vitis natura *caduca* est. * Phil. x. 5. hereditas *caduca*. Orat. iii. 31. possessio *caduca*. i. e. *deserta*, quam nemo petit.

CAECATUS. Brut. 76. rapida et celeritate *caecata* oratio. i. e. *obscurata*, quae intelligi non potest.

CAECUS. passive, pro, latens. Or. ii. 87. res *caecae*. Agr. ii. 14. cur hoc est tam obscurum atque *caecum*. * *caecum faciens et obscurum*. Mil. 19. neque *caeca* nox ostendisset Milonem. Dom. 10. *caecae* nubes reipublicae. Ligar. i. *caecus* timor, est inanis et falsus. ad Div. vi. 7. *caecum* timoris tormentum.

CAELATOR. Verr. iv. 24. *artifex argenti caelandi. qui signa-
rasis illiganda caelat.*

CAELATUS. Verr. i. 36. iv. 19. *argentum caelatum dicunt
vasa argentea, quibus signa arte illigata sunt, ut aut tota aut
dimidiata emineant, sine quibus argentum purum est. v. inpr-
mis Salmas. ad Solinum p. 735. sq. Tusc. i. 35. tecta caelata.*

CAELARE, sculperre sigilla ex auro aut argento, quod fit caelo.
Div. i. 36. *Hanc speciem Praxiteles caelavit argento. Salmas.
l. c. et p. 774.*

CAERIMONIA. sanctitas. Rosc. Am. 39. *caerimonia lega-
tionis. Tusc. i. 12. sepulcrorum cerimonia. * sacra ipsa.*
Mil. 22. *caerimoniae violatae. de sacris bonae Deae, quae Clo-
dius polluerat. * reverentia Deorum, Inv. ii. 22. metus et ceri-
monia Deorum cf. c. 53.*

CAESIM. Or. 67. *caesim dicere, i. e. per incisa, sine com-
prehensione verborum.*

CAESUS. Topic. 25. *ruta et caesa recipere. cf. Or. ii. 55. v.
rut. Att. v. 18. inter caesa et porrecta. v. porrecta.*

CAESTUS. *est lorum clavis ferreis, cui manus dextra implica-
tur, ut pugil eo fortius ferire possit. figuram ejus exhibet Zor-
nius in Bibl. Antiq. Exeg. p. 904. Tusc. ii. 17. caestibus con-
tundi.*

CALAMISTRUM. *instrumentum ferreum, quo capilli crispan-
tur urendo, unde calamistrati. hinc traducitur ad nimia ora-
tionis ornamenta. v. c. Brut. 75. orationem calamistris inurere.*

CALAMITAS *tempestas frugibus perniciosa. Verr. iii. 98.*
*calamitas fructuum. hinc ad perniciosos homines transfertur,
qui civitates compilant, hominesque re familiari evertunt. Sic
Ferres ii. 37. Calamitas Siculorum dicitur. * jactura. Lael.
21. calamitas in amittendis amicitiiis.*

CALAMITOSUS. Agr. ii. 29. *vectigal calamitosum.*

CALANTICA. *tegmen capitis, quo mulieres utebantur, cujus
usum propterea Clodio objicit Cicero in Clod. ap. Nonium.*

CALCEUS. Nat. D. i. 29. *calcei repandi. v. repandus.*

CALCULUS. Fin. ii. 19. *voluptatum calculis subductis. Lael.
16. ad calculos vocare. * de ludo duodecim scriptorum: frag-
ment. Hortens. p. 401. ut calculum reducas, si te dati poenitet.*

CALEFACIO, CALFACIO. *vexo, agito, molestiam creo, nego-
tium facio. Qu. Fr. iii. 2. eodem die Gabinius ad populum
luculenter calefecerat Memmius. ad Div. viii. 6. Si vos Par-
thi nihil calfaciunt, nos hic frigore frigescimus. ibid. xvi. 18.
calface hominem.*

CALEO. vexor. ad Div. viii. 6. *nunc calet. * calere dicuntur,
quae studiose aguntur, jactantur. Philipp. v. 4. calebant nun-
dinae. Planc. 23. crimen caluit, re recenti. i. e. sermonibus
vehementer jactatum est. Simili ratione etiam homines dicun-*

*tar calere, ut Brut. 66. calere in agendo. Att. xv. 6. an ego, cum omnes caleant, ignaviter aliquid faciam? * Verr. i. 26. postquam satis calere res visa est. h. e. postquam visi sunt convivae satis vino calere, animisque esse commoti.*

CALIDUS. Off. i. 24. *calida consilia. temeraria et periculosa.*

CALIGA. *genus calcei militare.* Att. ii. 3. *de Pompejo: mihi ejus - caligae non placebant.*

CALIGO. Fin. v. 15. *per caliginem cernitur. i. e. obscurius. * status reip. perturbatus. Sen. p. Red. 3. caligo anni illius, de tempore Clodiano. v. tenebrae.*

CALLERE. *callum ducere, obdurescere.* ad Div. iv. 5. *in illis rebus exercitatus animus jam callere debet.*

CALLES. Sext. 5. *Italiae calles atque pastorum stabula. Sunt viae pecorum ex aestivis pastionibus in hibernas commutantium et contra. v. Ursin. ad Varr. R. R. ii. 2. 10. Unde silvae callesque junguntur. v. Interpr. ad Sueton. Caes. 19. Cluent. 59. sunt colles pastorum, ubi leg. videtur calles.*

CALLIDE. *intelligenter, solerter.* Or. i. 20. *callide dicere. i. subtiliter. Or. 28. callide et argute dicere. Caecin. 5. nihil callide agi posse.*

CALLIDUS. Nat. D. iii. 10. *Callidos voco, quorum tamquam manus opere, sic animus usu concalluit. * solers, intelligens. Nat. D. ii. 57. natura nihil est callidius. * de oratore est subtilis et acutus. v. c. Or. 7.*

CALLUM. Tusc. ii. 15. *Labor quasi callum obducit dolori. ibid. iii. 22. diuturna cogitatio animis callum vetustatis obduxerat.*

CALUMNIA. *lis, quam alicui sine causa intendimus, ut ei molestiam, et periculum creemus.* Mil. 27. *calumnia litium fundos alienos petebat. Q. Fr. i. 1. 8. acerrima ministra praetorum avaritiae calumnia. Verr. ii. 27. a quo HS. centena millia per calumniam malitiamque petita sunt. Caecin. 7. calumniam obtrivit et contudit. h. e. terrorem litis improbae. * hinc ductae etiam eae formulae, in quibus calumnia significat actionem, judicium calumniae, aut simile quid, cujus objectum est calumnia. Cluent. 59. Calumniam non effugiet. i. e. calumniae damnabitur. ad Div. viii. 8. calumniam ferre, i. e. damnari calumniae. ibid. calumniam jurare, den Eydivor die Gefahrde. * malitiosa, aut falsa saltem interpretatio. Caecin. 21. in frigida et jejuna calumnia delitescere. Off. i. 10. existunt injuriae calumnia. ad Div. vi. 7. calumnia timoris. cum propter timorem omnia deterius interpretamur, omnia perjura fingimus, * falsus praetextus, uti loquuntur, et quicquid dicimus aut facimus, ut alia de causa et aliud agere videamur, atque agimus. ad Div. i. 1. calumnia religionis. de eadem re dicit Q. Fr. ii. 2. per obtrectatores Lentuli res calumnia extracta est.*

Att. iv. 3. Metellus *calumnia* dicendi tempus exemit. h. e. *longiori oratione, quae, non quod opus erat, in sententia dicenda, sed ne SClum fieri posset, adhibebatur.* Acad. iv. 1. Inimicorum *calumnia* tardius, quam debuerat, triumphavit. * *Captio.* Fat. 14. nec ullam adhibebat *calumniam.* * *inanis reprehensio.* Nat. D. ii. 8. effugiunt Academicorum *calumniam.* * *simulatio.* Catil. ii. 2. *amare calumnia* coeperat, i. e. *simulato amore.* * Acad. iv. 5. Arcesilae *calumnia, opponitur verecundiae* Democriti. *Democriti verecundia in eo consistit, quod ita imbecillos sensus dixerat humanos, ut verum tamquam in profundo puteo latere, nihil paene sciri posse diceret.* Arcesilae autem *calumnia est sive impudentia, qui nihil plane cognosci posse diceret, sive impudens interpretatio dictorum Democriti, Empedoclis, Socratis, qui, non quod ita existimarent, sed modestiae causa, nihil sciri posse dixerant, et tamen auctores sententiae suae ab Arcesila citabantur.*

CALUMNIATOR. *quadruplicator, delator, qui falsas lites intendit.* Verr. ii. 9. Caecin. 23. *calumniatoris esse scriptum sequi, etc.*

CALUMNIOR. *falsam litem intendo.* Verr. iii. 15. *calumniandi quaestus.* * *tempus fictis causis ducere.* Sen. p. Red. 11. *meque, si diutius calumniarentur, redire jussistis.* Quint. 21. *jacet res in controversiis, isto calumniante, biennium.* * *de iis, qui falso omnia timent, propter timorem omnia pejora fingunt.* ad Div. ix. 2. *sed calumniabar ipse. etc. conf. calumnia. ibid.* 7. *nam quod antea calumniatus sum (sic enim cum Graevio legendum) indicabo malitiam meam.*

CALX. *Locus in circo, calce olim notatus, post creta (Senec. ep. 108.) ubi cursu exacto victor consistebat et praemium accipiebat.* Plin. viii. 42. xxx. 17. *Salmas. ad Solin. p. 642.* Lips. *Lect. Ant. v. 10. unde formulae hae:* Tusc. i. 8. *Video calcem, ad quam cum sit decursum, etc.* Lael. 27. *e carceribus ad calcem pervenire.* Cato. 23. *a carcere ad calcem revocare.* Fr. Hortens. ap. Sen. l. c. *quoniam sumus ab ipsa calce ejus interpellatione revocati. Unde patet falsum esse, quod putat Salmas. ad Solin. p. 642. calcem Circi esse generis masc. et a calce pedis sumi: quia sit terminus cursus, Graecisque regna dicatur.*

CAMARA. Q. Fr. iii. 1. 1. *tectum conclavis fornicibus suspensum, et arcuatum.* Vox Graeca.

CAMPESTER. Harusp. R. 20. *campester quaestus, est pecunia a candidatis accepta, a Campo Martio dicta, ubi magistratus creabantur.* Coel. 5. *ludus campester, est exercitatio corporis, cujus plura genera erant, quibus juvenes in Campo Martio utebantur.*

CAMPUS. *de Campo Martio simpliciter dicitur.* v. c. de Nat. D. iii. 27, etc. Aet. i. in Verr. 7. Or. ii. 20. * *de quacunque re,*

quae magnam facultatem alicujus rei praestat. Caecin. 29. *me ex campo acquitatis ad verborum angustias et omnes literarum angulos revocas, etc.*

CANCELLI. Verr. iii. 59. *cancellos alicui circumdare, dicimur, cum cavemus, ne quis pro libidine male facere possit, ducta dicendi ratione a bestiis, quibus cancelli circumdantur, ne effugere, aut nocere cuiquam possint.* * Sext. 58. *cancelli fori.* septa. vid. Salmas. ad Hist. Aug. T. ii. p. 80.

CANDIDATORIUS. Att. i. 1.

CANEPHORAE. Verr. iv. 3. *statuae referentes speciem virginum sacerdotum Cereris, quae in solemnibus Cereris bina canistra ferebant, et inde Canephorae dicebantur.* vid. Spanhem. ad Callimach. Hymn in Cerer.

CANESCO. Per. 2. *cum oratio jam canesceret, haberetque suam quandam maturitatem et quasi senectutem.*

CANIS. assecla. Att. vi. 3. *Clodii canis.* * *de homine qui ad investigandas et odorandas res adhibetur.* Verr. i. 48. *multa canibus suis opus esse, quos circa se haberet.* etc.

CANO. Verr. i. 20. Agr. ii. 26. *intus canere. proverbium in eos, qui omnia ad suam utilitatem referunt: ducta dicendi ratio a statua quadam, citharistae speciem exhibente, qui intus caneret, hoc est non dextra manu uteretur, et ab exteriori parte chordas plectro percuteret, sed sinistra tantum ab interiori parte chordas carperet, atque ita totam cantionem perficeret.* vid. Ascon. ad Verr. i. 20. et Voss. ad Catull. p. 144. *ubi explicatio loci Ciceroniani affertur ex ineditis Valsatii Gallicani expositionibus in Verrinas.*

CANTHARIS, genus insecti venenati et mortiferi. ad Div. ix. 21. C. Carbo, accusante L. Crasso, *Cantharidas* sumsisse dicitur. Tusc. v. 40. *mortem minitanti, magnum vero, dixit, effecisti, si cantharidis vim habuisti.*

CANTHERIUS. Nat. D. iii. 5. ad Div. ix. 18.

CANTICUM. ad Div. ix. 22. *nosti canticum. Est locus e Comoedia aut tragoedia.* vid. Interpretes ad h. l. et in Cantor.

CANTILENA. *de notissimis et crebro usurpatis obsoletisque dictis, versibus, praeceptis, etc.* Or. i. 23. *cantilena e scholis; de vulgatis rhetorum praeceptis.* Att. i. 19. *ut crebro mihi insurreret Epicharmus cantilenam illam suam* *quae fama et sermonibus hominum jactatur. fama.* ad Div. xi. 20. *Crede mihi, totam istam cantilenam ex hoc pendere, ut quam plurimum lucri faciant.*

CANTIO, incantatio. Brut. 60. *idque beneficiis et cantionibus Titinniae factum esse dicebat.*

CANTOR, histrio. Sext. 55. *cantorum convicia.* Tusc. iii. 19. *cantores Euphorionis. quo loco etiam interpretantur laudatores.* vid. Salmas. ad Hist. Aug. T. ii. p. 433. 842. * *hinc*

ducta ea ratio, cum cantorem alicujus rei dicunt, qui eam saepe multumque, ut actores fabulas, decantat. Or. i. 55. *Legulejus quidam, praeco actionum, cantor formularum, auceps syllabarum.*

CANTUS. Orat. 18. Est etiam in dicendo quidam *cantus* obscurior. Or. i. 60. *cantus remissiores, de pronuntiatione historionis scenici.*

CAPAX. Orat. 29. Ipse Demosthenes - - non semper implet aures meas: ita sunt avidae et *capaces*. h. e. *quibus dicendo imprimisque amplificando satisfieri non facile potest.*

CAPEDO et **CAPEDUNCULA.** *vasculum ex eo genere, quo in sacris utebantur.* Parad. 1. 2. Nat. D. iii. 17.

CAPESSERE. *capere.* Nat. D. ii. 47. *capessere pastum.* * *invenire.* Div. i. 20. *quaerere te, neque corde posse capessere.* e *Poëta.* * *capessere rempublicam; est cum accedere ad rempubl. v. accedere, tum negotium quodcunque publicum suscipere et administrare.* Att. i. 17. Sext. 6. *auctoritas capessendae rei publ. exemplum quod sequi possunt, qui in republica versantur, negotia publica gerunt.* * *moveri ad locum, petere locum.* Tusc. i. 18. *superiora capessere, adscendere.* Att. x. 9. *capessere Melitam.* Nat. D. ii. 45. *omnes terrae partes medium locum capessentes nituntur aequaliter.* * *Phil. x. 9. initium libertatis capessendae. i. e. vindicandae.*

CAPIO. *assumo, mihi comparo, consequor.* Off. i. 18. *consuetudo capienda, quod illustrat et vindicat* *Burm. ad Ovid. Art. A. ii. 346.* *Phil. iii. 11. patrium animum capere.* Nat. D. ii. 56. *capere Deorum cognitionem.* Off. ii. 9. *benevolentia capitur maxime, etc.* *Phil. v. 18. sensum gloriae capere.* Quint. 31. *capere misericordiam. i. e. misereri.* * *in sacris capere est deligere.* Verr. ii. 51. *capere sacerdotem.* Nat. D. ii. 4. *Vitio sibi tabernaculum captum.* * *in re pecuniaria, capere et bene et male dicitur, male tamen usitatus et saepius.* *In bono sensu est* *Leg. ii. 19. in malo autem* *Verr. ii. 10. iii. 30. etc. unde* *Verr. iii. 40. adjicitur: per vim atque injuriam captae et conciliatae pecuniae.* *Fin. v. 25. atque ut reliqui fures earum rerum, quas ceperunt, signa commutant, etc.* * *decipere.* *Muren. 9. Jureconsulti est, cavere, ne sui consultores capiantur.* cf. *Acad. iv. 20.* * *Pison. 11. non capiunt angustiae pectoris tui tantam personam; quod paullo post interpretatur: sustinere.* *ad Div. ii. 6. nulla est gratia tanta, quam non vel capere animus meus in accipiendo, vel remunerando cumuladoque illustrare possit: i. e. intelligere et recte aestimare magnitudinem ejus. Sic interpretatur* *Burm. illud Quintil. Decl. 372. non est humilis pectoris, libertatem publicam capere. conf. Schwarz. ad Plin. Panegy. p. 286. b.*

CAPITAL. *facinus, cui capitis poena proposita est.* Legg. ii. 8. extr. *quamquam nostra editio ibi habet capitale: pro quo est ap. Plautum et alios æxanæ capital. neque id adeo apud Ciceronem displicet, quem videmus, ut moris erat, in legis formula archaismis pluribus usum esse. Sæpe autem in libris veteribus pro antiquo capital repositum esse a librariis capitale, dudum passim monuere, eamque vocem restituere viri docti. vid. Gron. ad Liv. xxiv. 37. Tennul. ad Frontin. Stratag. iv. 6. 3. Modius ad Justin. ii. 7. et Viri docti ad Silium xiii. 155. et ad Sueton. Calig. 24.*

CAPITALIS, *est quod ad caput pertinet, in quo caput agitur; quod quale sit, vid. in caput. Sic Verr. ii. 39. rei capitalis reus. ib. 28. reum capitalium quaestiones. Rabir. Perd. 9. admittere fraudem capitalem. * hinc res periculosae, capitales, dicuntur. Fin. iv. 12. hostis capitalis, etc. * item perniciosae. Off. ii. 21. capitalis oratio. * scelerati etiam dicuntur capitales. Offic. iii. 21. capitalis Eteocles, vel potius Euripides, etc. * capitales dicimus etiam ingeniosos. Q. Fr. ii. 13. Philistus dicitur, Siculus capitalis ille, creber, acutus, brevis, etc. de qua vi huius verbi v. Muret. Var. Lect. ii. 5.*

CAPSA. *receptaculum literarum et scriptorum.* in Caecil. 16. si te semel ad meas capsas admisero.

CAPTATIO. *Partit. 23. disputandi prudentiam concertatio, captatioque verborum imitatur.*

CAPTIO, *sophisma, genus disputandi, quo alterum decipimus, fraus.* Fat. 13. omnes ejus generis *captiones* eodem modo refelluntur. Fin. ii. 6. *captiones* Dialecticae. Acad. iv. 14. ab his quae clara sunt, quasi praestigiis quibusdam et *captionibus* depelli. *ibid.* 15. *captiones* discutere. Div. ii. 17. induitis vos in *captiones*, quas nunquam explicabitis. * Att. x. 15. Servii consilio nihil expeditur. omnes *captiones* in omni sententia occurrunt, h. e. Servii consilium non mihi satisfacit. Atque omnia adeo consilia in hac causa hujusmodi sunt, ut rem non expediant, nullius consilii exitum invenimus, ut ep. antec. dixerat. Nam quamcunque sententiam, quodcunque consilium capias, semper magna dubitatio relinquitur, semper multae rationes occurrunt, quibus consilium delectum impugnari potest, semper periculi aliquid subest. Haec est illius loci sententia: quam nec Manutius cepit, nec qui hunc locum in Lexico Fabr. interpretatus est; quorum uterque de Servio accipit; quasi ei, tamquam JCti, omnes *captiones* in mentem veniant. Ceterum mentionem JCti Ciceroni *captionum* verbum in memoriam redegissem facile concedo. nam JCti cavent clientibus. ne ab adversariis capiantur. v. in Catio et Captiuncula. * ut fraus est pro damno, sic captio: si vera lectio, de quo dubitant quidam, qui mahunt cautio. Att. v. 4. etsi paene praeterii, chartam

tibi deesse, mea captio est ; siquidem ejus inopia minus multa ad me scribis. Facile apparet sensum hunc esse : mihi fraudi, damno est, quod tibi charta deest, quando ea res eo valet, ut breves literas accipiam. Captos dici, qui damnum accipiunt, jacturam faciunt, certum est : neque solum fraude aliorum hominum, sed quacunque ratione. Sic mente, membris, oculis capti dicuntur, qui earum rerum jacturam fecere. Et est captio sic ap. Plautum et alios, ut dudum Lexicographi docuerunt. Sic captiosus pro damnosus. Sed v. not.

CAPTIOSUS, ad decipiendum accommodatus, paratus. Acad. iv. 15. captiosa interrogatio. Fin. i. 7. qua via captiosa (sophismata) solvantur, etc. Rosc. Com. 10. o! captiosam societatem ! * periculosus, damnosus. Caecin. 14. est captiosum omnibus, rem ullam constitui ejusmodi. Brut. 52. quam captiosum est populo !

CAPTIUNCULA. periculum, Att. xv. 7. Servius pacificator videtur obiisse legationem, et omnes captiunculas pertimescere. Timidum fuisse Servium in bello civili, patet e x. 14. 15. Videtur autem verbum sumtum e jure. Jcti cum cavent clientibus, omni captionis, periculique generi occurrere student. Hinc pericula, quae timebat et cavere cupiebat Servius, captiunculae eleganter dicuntur. v. Captio.

CAPTO, allicio. Inv. ii. 52. res nos emolumento captat. * quaero, aucupor, expecto. Inv. i. 31. inductio est oratio, quae rebus non dubiis captat assensionem ejus, qui etc. ad Div. x. 23. Lepidus desperato adventu meo, quem non medicriter captabat. * decipere. Acad. iv. 29. quid enim ad illum, qui te captare vult, utrum tacentem irretiat, an loquentem ?

CAPUT, decretum philosophi. Acad. iv. 32. Ita nobis tacentibus ex uno Epicuri capite, altero vestro, perceptio et comprehensio tollitur. * summa. Verrin. iii. 35. de capite aliquid demere. *ibid.* i. 4. aliquot nominibus de capite, quantum commodum fuerit, frumenti detraxit. * quod est in quaque re principium et summum, plurimumve valet. Tusc. v. 34. se jure illo nigro, quod caput coenae erat, delectatum. Or. i. 33. caput est, - - quamplurimum scribere. *ibid.* ii. 82. ad consilium dandum caput est. * auctor rei. Flacc. 18. caput est Graecorum concitandorum Heraclides ille Temnites. Planc. 23. si quid sine capite manabit, et cujus auctor non exstet. * Sed inprimis haec significatio et obvia et notanda est, cum caput dicitur pro hominis statu, libertatis et civitatis jure, atque adeo vita. Topic. 4. Si ea mulier testamentum fecit, quae se capite nunquam diminuit, h. e. numquam alicui nupsit, adeoque non transiit in aliam familiam, amissa pristina : quae est diminutio capitis minima. v. Diminutio. Causae capitis porro, res capitales, in quibus caput hominis agitur, sunt, cum aliquis

*in iudicium vocatus est publicum, quo condemnatus locum in senatu, aut alia sui ordinis commoda, Orat. i. 40. civitatem, libertatemve amittit, solum vertere cogitur, aut vitam adeo perdit, quod in causa perduellionis fiebat, provincialibus autem et peregrinis, item militibus in aliis causis accidebat, prout erat legibus constitutum. Itaque quoties formula huiusmodi apud Latinos occurrit, semper de quibus hominibus, de quibusque causis sermo sit, videndum, et quibus ex legibus causa agatur, iisque quae poenae propositae fuerint. Nam ita demum, capitis quae sit vis, intelligi poterit. Est vero, ubi etiam pro sola existimatione et fama hominum ponitur caput : ut Quint. 2. Ego qui caput alterius -- defendo -- ibid. 9. ut ante se ipse capitis damnaret, si satis dedisset. In eadem oratione causa Quintiana causa capitis dicitur. Erat ea tamen privata, pecuniaria, in qua proprie caput non agitur. Sed quia Quintius vadimonii deserti insimulabatur, male autem audiebant, et negligentes dissolutique putabantur, qui vadimonia deseruissent, adeoque lites perderent, propterea capitis causa dicitur, in qua scilicet bona Quintii fama laboret? Sic est etiam Verr. ii. 40. Non autem proprie hic capitis verbum adhiberi, vel ex Rosc. Com. 6. intelligi potest : Judicia summae existimationis et paene dicam capitis. * Divin. ii. 13. Caput jecoris. * ad Div. viii. 1. quod capiti illorum sit, h. e. illis eveniat, in partem deteriore. Hanc formulam illustrat Heins. ad Ovid. Her. 20. 127.*

CARCER. *in plural. locus in circo, unde cursus initium fit. Div. i. 48. Cato. 23. etc. laudatur etiam in singulari hoc sensu ex iv. 3. ad Herenn. et ita est ibi in edd. nonnullis : sed aliae, in his Gronoviana habet carceres : quam lectionem etiam in Lips. Cod. reperi.*

CARDIACUS. *Div. i. 38. Nec cardiacis hoc tribuendum, nec phreneticis. Cardiaci autem dicuntur, qui doloribus stomachi laborant, quem veteres Graeci καρδιακὴν appellabant. v. Schol. Thucyd. ad L. ii. c. 49. unde angustiae pectoris, sudorque existunt. vid. Celsus iii. 19.*

CARERE, quid significet. vid. Tusc. i. 36.

CARITAS. *Att. ix. 9. caritas numorum.*

CARMEN. *formula certa verborum et solemnis. Mur. 12. Praetori quoque carmen compositum est. Rabir. Perd. 4. crudelissimi cruciatus carmina. * Fin. v. 15. Sunt enim plurima elementa naturae, quibus auctis, virtutis quasi carmen efficitur. Nempe elementa naturae sunt, ut singuli versus, virtus est tanquam carmen ex iis compositum. Concentus virtutis.*

CARO. *Pis. 9. Ego istius pecudis ac putidae carnis consilio, etc. de homine stupido.*

CARPERE, deligere. Sext. 56. flosculos undique *carper* ac delibare. Cluent. 46. sed *carpas*, ut velis. i. e. *deligas in quem animadvertere velis. ibid.* in multorum peccato *carpi* paucos ad supplicium non oportet. * Or. iii. 49. *carpere* membris orationem. h. e. non uti *comprehensione verborum, sed membratim caesimque scribere. * reprehendere.* Balb. 26. *carpunt* non illo inimico, sed hoc maledico dente.

CARUS. Att. v. 14. nihil mihi est *carius*, i. *majoris curae.*

CASA, ad Div. xvi. 18. *casa* in horto, sc. *frondea, qualis est ap. Ovid. Fast. iii. 527. e ramis frondea facta casa est.*

CASCUS. Tusc. i. 12. illud erat insitum priscis, quos Ennius *cascos* appellat.

CASSUS, inanis. Tusc. v. 41. *casum* quiddam et inani vocis sono decoratum.

CASTELLANUS. Brut. 73. triumphus *castellanus. i. e. de castellis.*

CASTELLUM. Div. ii. 16. urbem philosophiae proditis, dum *castella* defenditis.

CASTIGATUS. Tusc. ii. 21. videsne, ut obmutuerit, non sedatus corporis, sed *castigatus* animi dolor.

CASTIMONIA corporis. Leg. ii. 10. *puritas a sordibus, a Venere, etc.*

CASTUS. Phil. xiii. 4. *casta* res familiaris a cruore civili. Tusc. i. 30. qui se integros *castosque* servassent, sc. *a vitiis humanis.* Har. Respons. 18. *castissimi* ludi, i. e. *sanctimissi.* Rabir. Perd. 4. *casta* concio, sanctus campus, Leg. ii. 18. *ebur* - - - haud satis *castum* donum Deo. Rosc. Com. 7. perjurum *castus* fraudasse dicitur.

CASUS. Flacc. 1. acerbissimus reipublicae *casus, de conjuratione Catilinae: dicitur enim de quavis magna calamitate. ibid. 13. casus* est in capiendo. ad Div. x. 28. in quo *casu* interpellatus et adhuc vivit et dicitur victurus; *de vi sibi ipsi allata a Laterense. ibid. 18. haec res magnum casum* habet, *valde pendet a fortuna. ibid. 8. Cum in eum casum me fortuna dēdisset, ut aut, etc. da ich in die Umstände gekommen. bin.*

CATADUPA. cataractae. Somn. Sc. 5. sicut ubi Nilus ad illa, quae *Catadupa* nominantur, praecipitat ex altissimis montibus, ea gens, quae illum locum accolit, propter magnitudinem sonitus, sensu audiendi caret.

CATAMITUS, cinaedus, scortum masculum. Phil. ii. 31.

CATAPLUS. Rab. Post. 14. *classis, inprimis et h. etiam loca ea, quae Alexandriam commeabat. vid. in pr. Salmas. de mod. usur. p. 357.*

CAVEA, locus ubi spectatores ludorum sedent. Cato. 14. magis delectatur, qui in prima *cavea*, quam qui in ultima spectat. cf. Leg. ii. 15. etc.

CAVEO, de Jureconsultis dicitur, cum litigantibus aut aliquid contrahentibus, sive verbis, sive scripto, ostendunt, quomodo lis instruenda, resque contrahenda sit, ne causa cadant, aut decipiantur. Mur. 9. caves, ne tui consultores decipiantur. *ibid.* Servius hic nobiscum urbanam militiam respondendi, scribendi, cavendi secutus est. ad Div. iii. 1. de Valerio JCto : melius ei cavere volo, quam ipse aliis solet. cf. Caecin. 27. Or. i. 48. * hinc cavere dicuntur etiam 1) qui sibi satisfacere jubent in re aliqua. Brut. 5. nisi prius a te caverem, amplius eo nomine neminem petiturum. cf. Verr. ii. 23. Verr. i. 54. praedibus et praediis populo cautum est. 2) qui aliquid excipiunt in formula pactionis, aut conditionem aliquam paciscuntur. Verr. i. 11. viderunt in cautione, cum ita caverent, si post Kal. Jan. in consilium iretur. 3) qui alicui quacunque in re prospiciunt. Cluent. 59. cum HS. xxx scripta essent, pro HS. ccc, neque ei satis cautum videretur ; voluit, eum aliquid acceptum referre liberalitati. Leg. ii. 21. v. Cautae. * prohibere lege, edicto. Verr. i. 43. cur hoc, cum in eodem genere sit, non caves.

CAVERNAE navigii. Or. iii. 46. sunt latera cava. v. Serv. ad Virg. Aen. ii. 19. sed vulgo l. c. est carinas.

CAVILLATIO. Or. ii. 54. genus facetiarum in toto sermone fusum. Gr. *ὑπερηχία*, quali Socrates usus est, quod non fuit in singulis verbis aut dictis.

CAVILLOR, jocos. Nat. D. iii. 34. atque in eo etiam cavillatus est. Att. ii. 1. jam familiariter cum ipso cavillor etiam et jocos. * jocosae perstringo. Qu. Fr. ii. 12. ejus praetextam risu sum cavillatus.

CAUPONOR. ex Ennio Off. i. 12. non cauponantes bellum, h. e. lucri causa gerentes.

CAUSA. res, de qua in judicio agitur, controversia forensis, quaestio finita, Gr. *ἰσθῆς*. s. ut Cicero definit : res, quae habet in se controversiam, in dicendo positam, cum interpositione personarum certarum. Inv. i. 6. cf. Or. ii. 19. Hinc, ubi res et causa junguntur, P. Manutius, rem de toto negotio in se considerato, causam de momentis temporum personarumque accedentibus recte capiebat. v. ad ep. 1. L. i. ad Div. p. 11. ed. Graev. hinc et, quid sit causam componere, scribere, v. c. Att. xv. 24. intelligi potest. Quod quamquam verum est, tamen est, ubi aliter Cicero. Tusc. i. 48. causam rebus a Diis immortalibus judicatam. Nam eo loco causa est quaestio infinita : sitne mors malum nec ne? res, quibus ea causa judicata est, sunt exempla hominum, quibus a Deo in beneficii loco mors concessa. Ceterum, quoniam in foro nulla potest esse controversia, sine interpositione personarum, propterea causa de quacunque controversia forensi dicitur. Causae forenses autem sunt vel

publicae, in Caecil. i. Or. iii. 20; vel privatae, Inv. i. 3. Publicae sunt, quae non ad privatum hominem, sed ad universam rempublicam ejusque statum pertinent, quod scelera, de quibus agitur, ei aut directe nocent, ut peculatus, majestas, captivae pecuniae, etc. aut exemplo et periculo publicae securitatis, ut parricidium, etc. unde populus earum judicium lege lata ad se pertinere judicavit, ut aut a se judicaretur, aut, quaestionibus perpetuis constitutis, a Praetoribus, quibus eae obligissent. vid. *Lex Tabellaria Cassia*. Privatae autem dicuntur, in quibus privatorum commodum agitur, ut de testamentis et hereditatibus, possessionibus, etc. Ab his causarum generibus judicia etiam vel publica vel privata dicuntur, de quo suo loco. Neque vero solum de forensibus controversiis causa dicitur, sed de negotiis quibuscunque, inprimis in quibus personae certae interponuntur, ut Manil. 2. causa quae sit videtis. ad Div. vi. 10. causa ea est. etc. Causa inferior et superior Brut. 8. est, quae vincitur, et quae vincit. Notanda porro tironibus haec: Quint. 10. Causae dictio, quae et de reo, et de patrono ejus, h. l. de patrono dicitur, nam uterque causam dicit. v. Rosc. Am. 5. ubi est de reo, et sic pluribus locis. Or. ii. 25. 30. quod causam facit, dicitur caput causae, in quo tota causa versatur, s. ut aliis locis dicit, quod rem causamque continet. Mil. 22. quod in causa quaerendum est, i. e. in re et circumstantiis. Huc pertinet illud ad Div. i. 1. in causa haec sunt: i. e. status causae et negotii hic est. * Quia in causa eorum quorum est, utilitas atque adeo interdum salus posita est, causa dicitur etiam, in quocunque alicujus utilitas versatur: das interesse. Or. i. 34. causa imperii. Manil. 2. causam reip. ad me detulerunt, ad q. l. vid. Graevius. Legg. iii. 4. Senator populi causam teneto. * Nat. D. i. 1. Causam, id est, principium philosophiae esse inscientiam. v. Inscientia. * partes etiam dicuntur causa, propterea, quod suas quaeque pars causas habet et affert, quare aliquid faciat, petat, etc. Marcell. 1. in eadem causa esse, etc. * conditio. Off. i. 31. alius in eadem causa non debet. cf. iii. 28. Agr. iii. 2. soluta sunt in meliore causa, quam obligata. * quod quis petit, contendit; quod, quicquid petitur, aut contenditur, certis de causis petitur et contenditur. Ligar. 11. causas apud te rogantium gratiosiores esse quam vultus. du sähest mehr auf die Sachen, als auf die Personen. * de ratione justa et aequa quare aliquid fit, causa idonea. Verr. i. 8. cum causa accedere ad accusandum. Att. vii. 3. causam illa causa non habet. * pro eo, quod certa et idonea de causa fit. Quint. 15. omnes causae et necessitudines veteres intercedebant; h. e. omnes causae suppetebant, propter quas amici esse alteri debemus et solemus: alibi dixit, cum eo mihi sunt omnia. v. de hac phrasi Broukh. ad Tib. iii. 3. ult. * praetextus. Dom. 5.

in bona fortunasque locupletium per *causam* inopum - - repentinus impetus comparares. * *excusatio*. Att. xi. 7. tuas *causas* nosco. ad Div. xvi. 19. accipio *causam*. Verr. i. 39. omen magis patribus, quam *causa* placuit. ibid. ii. 62. o ! *causam* singularem ! o defensionem miseram. ad Div. viii. 8. de militibus - - *causaeque* cognoscantur, sc. propter quas mitti volunt. v. Gron. Sest. iv. 3. p. 273. sq. * *abl. causa* praeposita genitivo. est. Or. i. 57.

CAUSIDICUS. Or. 9. qui Lysiam sequuntur, *causidicum* quendam sequuntur. h. e. qui nihil nisi *causas* in foro agat. Quo loco sane honeste dicitur, sed tamen cum contemptu quodam. A patrono *causarum* alias distinguitur. v. Burm. ad Ovid. Am. i. 13. 21.

CAUSULA. Opt. gen. dic. 4. Lysias parvarum rerum *causulas* scripsit.

CAUTIO. formula JCTi, quo cavetur alicui. v. Cavere. Or. 41. In juris scientia est persecutionum *cautionumque* praeceptio. ad Div. vii. 18. *cautiones vestrae*. * Hinc est etiam formula *pactionem* in genere, quod ea is sibi cavet, qui *pactionem* facit. Verr. i. 11. nam ita in *cautione* esse videntur, cum ita cavetur, etc. * *literarum obligatio*, qua nobis a debitore cavemus. Dom. 50. *cautiones* fiebant pecuniarum. ad Div. vii. 18. *cautio* chirographi. v. Salmas. Mod. Usur. p. 405. 422. * *omnis res*, qua nobis in quacunque re cavemus, ne quid fiat, quod factum nolimus. Sext. 7. hunc Pompejus omni *cautione*. foedere exsecratione devinxerat, nil contra me esse facturum. * Off. i. 14. habet res multas *cautiones*. h. e. in ea re multa cavenda et providenda sunt. * *declinatio rei prudenter instituta*. Tusc. iv. 6. a malis natura declinamus: quae *declinatio*, si ratione fit, *cautio* appellatur. ad Div. xi. 21. quae *cautionem* non habent, de iis non laboro: quae provideri et caveri non possunt. * Flacc. 13. defendendi facilis est *cautio*, non solum latibulis occultorum locorum, etc. * Att. v. 4. mea *cautio* haec est. v. not.

CAUTE. Leg. ii. 21. Quid huc accessit e jure civili ? Partitionis caput, scriptum *caute*, ut centum nummi deducerentur, sc. quia his verbis cavetur heredi a sacris: unde paullo post in eadem re pergit: quod si hoc, qui testamentum faciebat, cavere noluisset.

CAUTOR, qui alicui cavet. Sext. 7. *cautor* alieni periculi. In altero loco, quem hic laudat Nizolius, non est in optimis edd. *cautor*, sed *cantor*. v. *Cantor*. sic et Plautus dixit Epid. iii. 2.

CAUTUS. Muren. 11. *Cauti* Jureconsulti. sc. quia alii cavent. v. Cavere. * *tutus, minime periculosus*. Caecin. 4. quo mulieri pecunia esset *cautior*. h. e. ei magis de pecunia cavetur, tutiorque fieret. Rosc. Am. 20. in *cautiorem* partem peccaret. * *prudens*. Qu. Fr. i. 4. *cautum* consilium.

CEDO. Mil. 23. *Cedere legibus, est, sustinere aequo animo poenam legibus constitutam.* Sull. 25. *cedere reipublicae, est, aliquid ferre reipubl. causa.* Ligar. 7. *cedere auctoritati, est, parere consilio.* ad Div. i. 1. *Hortensii sententia cedit religioni de exercitu, h. e. Hortensius censet, non esse exercitum in Aegyptum mittendum, quod libris Sibyllinis ita videatur.* Mil. 1. *cedere tempori, est, ea non facere, quae tempus fieri non sinit, aut quibus propter temporis rationem profici nil potest.* Sull. 16. *Cedo amicitiae, est, ignosco propter amicitiam.* v. not. ad Div. vi. 6. *Cedit ambitiosis voluntatibus, est, facit, quae volunt homines ambitionis causa.* Offic. ii. 11. *Cui exercitus nostri cesserunt, h. e. a quo victi sunt? v. quos laudat Dukerus ad Flor. i. 14. 2. ii. 6. 61.* Caecin. i. *Cedere in causa, est, inferiorem discedere, vinci, causa cadere.* Acad. iv. 30. *Cederet scilicet, concederet, verum esse, quod dicitur.* ad Div. vii. 3. *pudori tamen malui famaeque cedere, quam salutis meae rationem ducere. h. e. malui consulere pudori et famae, facere, quae pudor et fama postulant.* * *cedere interdum est simpliciter pro abire, ut in illo cedere vita, etc.* Cato. 19. *horae quidem cedunt et dies et menses et anni.* de formula: *cedere foro.* v. Forum.

CELEBER locus. Partit. 10. *opponitur deserto.* Arch. 3. *urbis celebris, i. e. abundans incolis et frequens.* Manil. 12. *portus celeberrimus.* Lael. 3. *dies celeberrimus, dicitur, quo Africanus major a senatu, populo, sociis, etc. domum deductus erat.* ad Herenn. ii. 4. *locus celebris an desertus. Sic edd. omnes: et sic aliquot locis libri Taciti, vid. quae dixi ad A. ii. 88.* *Aureae aetatis scriptores masculinum semper habent celebris: et ubi quidam libri celebris edunt, alii tamen alterum habent.*

CELEBRATIO. *confluxus hominum in locum aliquem.* Sull. 26. *Quae domus? quae celebratio quotidiana? * conventus hominum frequens.* Offic. i. 4. *hominum coetus et celebrationes obire.*

CELEBRITAS. *conventus et confluentia hominum, item de loco, ubi frequentes convenire homines solent.* Tusc. v. 3. *totius Graeciae celebritas, de ludis Olympicis.* ad Div. vii. 2. *celebritas iudiciorum, i. e. in quibus fit concursus hominum.* Offic. iii. 1. *in maxima celebritate atque in oculis civium viximus.* Leg. ii. 26. *sublata etiam erat celebritas virorum et mulierum -- habet enim luctum concursus hominum. de funeribus.* * Off. ii. 13. *si quis ab ineunte aetate celebritatis causam ac nominis habet, qui ab ineunte aetate certa de causa notus omnibus est.*

CELEBRARE. Or. i. 1. *celebrare artes, colere.* Muren. 41. *factum esse consulem, nuncii literaeque celebrassent.* h. e.

crebri nuncii literaeque nunciassent. Sull. 2. quorum studio ac dignitate celebrari hoc iudicium vides, de advocatis, cum frequentes adsunt. Or. i. 45. senectuti celebrandae perflugium, dicitur res, qua efficitur, ut etiam senum aedes celebrentur aduentium multitudine. Verr. i. 26. Celebratur omnium sermone laetitiaeque convivium, cum omnes convivae hilariter multisque sermonibus convivium peragunt. Prov. Cons. 9. celebrantur aures meae novis nominibus gentium: i. e. saepe audio nova nomina.

CELERIPES. Att. ix. 7. Venit autem eo ipso die ille celeripes, quem Salvius dixerat.

CELLA. aedes. Phil. ii. 8. Cella concordiae. * locus, ubi conditur in usus futuros. v. c. frumentum, aut vinum. in Caecil. 10. frumentum in cellam, est, quod provinciali magistratui a provincialibus datur, unde cum suis panem habeat. v. cibaria.

CELSUS. Or. i. 40. haec ignorantem erectum et celsum vagari magna cum caterva toto foro. etc. de habitu hominis sibi valde confiditis. Sic et Liv. xxx. 32. extr. ubi v. Duker.

CENSEO. ad Div. ix. 2. tibi igitur hoc censeo. Catil. iv. 6. pro credo, sine regimine. * Arch. 6. ex his studiis haec quoque censetur oratio et facultas, i. e. aut iudicatur, aestimatur, ut Budaeus interpretatur ad Pandectas p. m. 16. quo sensu est etiam in Paradox. vi. 2. cf. Schwarz. ad Plin. Pan. p. 33. aut, in horum studiorum genere ponitur. * est etiam vocabulum proprium Senatorum, cum sententiam dicunt in Senatu. ad Div. xi. 20. si tibi videtur, agros eorum militum -- his dandos censeas ab utrisque nobis. * censere est etiam in censum deferre apud censorem. Flacc. 32. in qua tribu praedia censuisti? ibid. si aliena censendo sua facere posset. Act. i. in Verr. 18. censendi causa. Flacc. 32. Sintne ista praedia censui censendo? h. e. an possint a nobis in censum deferri. In censum autem deferri possunt possessiones, quae sunt mancipi et juris civilis. v. Cic. l. o. cf. Festus in Censui censendo. hinc, qui et nomen et rem apud Censorem defert, censeri dicitur. v. c. Att. i. 18. Flacc. 32. * cum acc. censeri aliquid, ut l. c. mancipia, servos, etc. aliena censeri, etc.

CENSOR. magistratus Rom. major, de quo cognoscas licet e L. iii. de Legg. c. 3. Cluent. 46. Dom. 51. etc. Fin. ii. 10. quae jam oratio non a philosopho aliquo, sed a censore opprimenda est. * Fuere etiam Censores in aliis oppidis, etiam provincialibus, qui censum agunt, ut ex eo tributum conferri possit et exigi: quorum mentio in Verrinis ii. 53.

CENSORIUS. Agrar. i. 2. Censoriae tabulae, sunt libri, in quor nomina resque civium et notae referuntur. Qu. Fr. i. l. c. 12. lex censoria. v. Ind. LL. de Censoria notione, notis censoria, subscriptionibus v. suis locis. Or. ii. 90. censorium opus est

dignum nota censoria. Sic est etiam ap. Gell. iv. 12. et Plin. H. N. xviii. 3. censorium probrum. pro nota censoria autem ap. Columell. xii. praef. et Sueton. Caes. 41. ubi. vid. Casaub.

CENSUS. *Censoris actio censendi. Sext. 47. censu prohibere dicitur Censor, cum aliquem, quia civem esse non putat, bona sua in censum deferre non sinit. Cluent. 48. cum in equitum censu Sacerdos prodiisset : cum equites censerentur. * tabulae censoriae. Arch. 5. census nostri. Coel. 32. census pop. R. incendit. v. Gronov. Sest. iv. 1. hinc etiam bona in censum deferri dicuntur. * pro re familiari dici, notissimum est.*

CENSUS, a, um. *civis Rom. Verr. i. 41. neque census esset. v. Ind. LL. in. Lege Voconia. Nam ea significatio hujus verbi, cum is census dicitur κατ' ἑξῆς, qui centum millia aeris habet. v. Gron. Sest. iii. 16. ut Classicus, qui in prima classe censetur, cum etiam ceteri censi sint et classici, huc non pertinet, ut docuit Perizon. de lege Voconia.*

CENTESIMAE *(int. partes sortis,) usurae sunt, cum singuli asses in mensem solvuntur pro centenis, unde fiunt duodeni in annum. Gronov. de Centes. et Unciis Usur. p. 481. 631, 632. inpr. de Sestert. iii. 13. Verr. iii. 70. centesimis binis foenerari. i. e. acceptis duobus assibus pro centenis in singulos menses. unde facile intelligi potest, quae sint ternae et quaternae centesimae. Attic. vi. 1. 2. ibid. 1. dico me centesimas ducturum. ibid. v. 21. centesimae perpetuo foenore ducuntur. rechnen, passiren lassen, de praetore provinciali, apud quem quis syngraphas persequitur. ibid. vi. 2. centesimae perpetuae sunt, cum adjiciuntur quotannis sorti, sine anatocismo. Interpretatur ipse Cicero ibid. Scaptius centesimis, renovato NB. in singulos annos foenore, contentus non esset. Iis opponuntur ibidem : centesimae renovatae NB. quotannis : Sed centesimis ductis ex proxima quidem syngrapha, nec perpetuis, sed renovatis quotannis. vid. Gronov. Mantiss. Pec. Vet. p. 414. * Centesimae, de quibus dictum, sunt vectigal privatum : ab his differt centesima, quae est vectigal publicum. ad Brut. ep. 18. Obdurescunt quotidie magis boni viri ad vocem tributum : quod ex centesima collatum, impudenti censu locupletum, in duarum legionum praemiis omne consumitur. Haec centesima solvitur ex rebus venalibus et aerario militari infertur. vid. Lips. Magnit. Rom. ii. 4. Gronov. Sest. iii. 13.*

CENTUMVIRI. *Caecin. 24. sunt assessores judicii centumviralis, de quo statim. Ad centumviros, est in judicio centumvirali.*

CENTUMVIRALIS. *Caecin. 18. centumvirale judicium, dicebatur a numero judicum rotunde enunciato. nam judices erant omnino centum et quinque : cum ex singulis tribubus erant deligerentur. v. Festus in Centumvitalia judicia. Ad ejus ju-*

dicii notionem pertinebant causae plurimae, quas enumerat Ciq. de Or. i. 38. sed imprimis hereditariae. de eo judicio extat elegans libellus Sibrandi Tetardi Siccamae recusatus Halae an. 1725. quem vid. inpr. i. 6. ii. 5. et 8. quo capite de iis causis ad centumviros actis exponit distinctius, quarum ap. Ciceronem est mentio, aliosque auctores latinos. hinc intelliges, quae sint causae centumvirales de Orat. i. 38.

CENTURIAE. dicuntur partes populi aut exercitus. Nam cum populus a Servio in classes sex descriptus esset, cuique classi etiam certus numerus centuriarum attributus est. Neque centum praecise homines continet: nam ultima classis, in qua aliquot millia fuisse certum est, una centuria continetur. Sed centuria est cujusque numeri aut multitudinis nomen, ut decuria; Brut. 67. Centuriae paucae ad consulatum defuere. etc. v. Comititia centuriata. ad Div. xi. 16. cum equitum centurias tenes, in quibus regnas, mitte ad Lupum nostrum, ut is nobis eas centurias conficiat. Erant duodeviginti equitum centuriae, eaeque ad classem primam pertinebant. Centurias equitum tenet, in iisque regnat, qui est apud eos gratiosus, in magna auctoritate constitutus, ut facile ejus suffragationem sequantur. Conficere autem centurias alicui, est, facere, ut eum renunciem. * Agrar. ii. 13. in comitatu et instrumento magistratus provincialis commemorantur tabernacula, centuriae, supellex. Turnebus emendabat: tentoriis. Graevius suspicabatur, intelligi centurias fabricum, neque tamen multum huic interpretationi tribuebat. Non liquet. * Campanos in centurias describit. v. Centuriare.

CENTURIARE. est, in centurias describere, ad centurias redigere homines, scil. ut militent. Att. xvi. 9. Centuriat Capuae, dimmerat: jam jamque video bellum. Liv. xxi. 38. de pedibus dicit, de equitibus decuriare. ad Quir. p. Red. 5. cum centuriari homines vidissem, etc. de Clodio, qui homines plebejos, servos convocabat, in ordines describebat, ut pugnarent contra Ciceronem, si resistere legi et Romae manere vellet.

CENTURIATUS, a, uir, comitia centuriata sunt e Servii Tullii instituto, in quibus aut leges a magistratibus majoribus feruntur, aut magistratus majores, exceptis aedilibus curulibus, creantur. Dicuntur ita, quia populus per centurias suffragia fert ex ordine classium, deinde post praerogativam, de qua suo loco, in classibus ex ordine a Servio instituto, unde jure vocatae dicuntur. Cur in centuriatis etiam tribuum mentio, infra, in Tributa Comititia, docebitur.

CENTURIATUS. locus centurionis. Pis. 38. centuriatus palam venditos.

CERA, *pro tabula, cera inducta, cerata*. Verr. i. 36. *extrema cera nomen infimum in flagitiosa litura fecit. vid. inpr. Salmus. de Mod. Us. p. 463. 465. sq.*

CERARIUM. Verr. iii. 78. *pecunia, quae pro cera datur: ex omni pecunia, quam aratoribus solvere debuisti, certis nominibus deductiones, fieri solebant: primum -- deinde, pro nescio quo cerario.*

CERNO. *judico, agnosco*. Off. i. 20. *magnus animus duabus rebus cernitur*. Tusc. v. 8. *quae genere, non numero cernerentur*. * *refertur ad causam, propter quam aliquid facimus*. Leg. i. 18. *ubi est gratus, si non eum ipsum cernunt grati, cui referunt gratiam*. * *pugnare, contendere*. ad Div. viii. 14. *quamdiu civiliter cernitur, h. e. contenditur, non armis, sed iis modis, quibus cives inter se contendere decet, lege, iudicio, etc.* Off. i. 12. *vitam cernamus utrique, i. e. pugnemus de vita*. v. Perizon. ad Sanct. Minerv. p. 771. * *Cernere hereditatem, est proprie, deliberare de hereditate, utrum eam velimus adire, nec ne: deinde significat id, quod hanc deliberationem fere sequitur, nempe, adire hereditatem*. v. Perizon. l. c. cf. *quae contra Kusterum de hac formula disputat. ibid. p. 780. b. -- 795. et infra in Cretio. ad Div. ix. 14. Sinas me hanc quasi falsam hereditatem alienae gloriae cernere, h. e. adire*. Att. xi. 2. *eoque ipso die ex testamento crevi hereditatem, etc.* * Leg. ii. 9. *quibus Diis creverint, procuranto: de haruspici-bus, cum respondent, quibus Divis piaculum debeat*.

CERTARE. Catil. ii. 8. *certare fructibus cum usuris, dicuntur, qui volunt usuras sortis acceptae solvere redditibus praediorum, atque id aut difficillime aut plane non efficiunt*.

CERTUS. ad Div. i. 7. *certi homines, quibus fides haberi, epistola recte committi potest*. Rosc. Am. 16. *certum patrem dicuntur habere, quorum matres castae pudicaeque fuerunt*. Sic de Inv. i. 2. *certos liberos, pater dicitur habere, cum castam uxorem habet*. Quint. 3. *certus pater familias, est diligens, attentus, rerum suarum curiosus. nam statim subjicit: una in re paullo minus consideratus. ut Verr. iii. 75. certae rationes, opponuntur perturbatis, sine ordine scriptis, interpositis adeoque fide indignis*. Rosc. Am. 19. *Certus accusator, fide dignus, qui ita accusat, iis testibus, argumentis, ut fides ei haberi posset, adeoque sui muneris bene gerens. Nam propterea fide dignus est, probatusque, quia eum intelligentem accusationis instruendae, exercitatum, et munere suo recte fungentem scimus. Non hic reprehendendus erat a Graevio Hotomannus. Ceterum vid. Graev. ad pr. Quint. 3. ad Div. ix. 19. * Caecin. 4. certum jus non obtinere, h. e. causam justissimam*. * Rosc. A. 16. *certum crimen*. * *opponitur infinito*. Or. ii. 10. *certum genus quaestionis*. Rosc. Com. 4. *certa pecunia, cujus summa et*

*magnitudo definita est. * fortis, confirmato animo. Att. x. 11. et quo ille certiore me vult esse : ubi Popma substituebat fortiozem. v. Gron. in Stat. p. 415. Duker. ad Liv. x. 38.*

CERVICULA. Verr. iii. 19. *Cerviculam jactare, gestus erat, quo Hortensius solebat uti, cum aliquid in oratione tractabat, in quo sibi placebat, cui confidebat plurimum. v. in Cervix.*

CERVIX. Orat. 18. in Hortensio reprehenditur mollitia cervicum, h. e. jactatio cervicis. (v. Cervicula) quae esset mollium effeminatorumque hominum. Sic eversas cervices objicit Clitiphoni Syrus ap. Terent. Heaut. ii. 2. 131. homini molli et effeminato. Verr. iii. 59. qui erunt tantis cervicibus, h. e. tanta audacia et impudentia.

CERULA. Att. xv. 14. *miniata cerula tua pluribus locis notandae sunt. ibid. xvi. 11. miniatulae cerulae. Scilicet veteres solebant ceram affigere locis librorum, de quibus quaerere amplius volebant, aut quos reprehenderent, quod signare cera dicitur ap. Vitruv. ix. 3. v. Salmas. de Mod. Usur. p. 446. et ad Solin. p. 775.*

CERUSSATUS, fuco oblitus. Pis. 11. *cerussatae buccae.*

CESSIO. Leg. i. 2. *cessio libera et otiosa, est, cum quis abit a patria sua sponte otii causa, aut legationis liberae ergo. * Cessio in jure Top. 5. est, cum aliquis apud praetorem cedit alicui rem mancipi, addicente ei cui tradita est praetore. vid. Boëth. ad Cic. l. c. qui sumsit e Cajo Inst. ii. 1. 6. ubi vid. Intt. Ceterum in jure cessio inprimis fit a debitoribus, qui, cum non sunt solvendo, creditoribus bona sua cedunt, ut iis satis fiat. vid. Salmas. de Mod. Usur. p. 600. et Intt. fragm. Caji in Schultingii Jurispr. Ante Justinianea.*

CETERI, ae, a, plur. Quint. 3. *sane ceterarum rerum certus paterfamilias - una in re minus consideratus. Est elliptica locutio pro : in ceterarum rerum negotio. vid. Hotomann. Obs. iv. 11. * Est etiam, femininum genus in nominativo et ablativo ap. Ciceronem obvium. Verr. i. 2. cetera audacia. Att. vi. 2. jam cetera jurisdictione. Petit. cons. 5. in cetera vita, etc.*

CHIROGRAPHUM, 1. est id, quod Graeci χυρα, Latini manum, (vid. Salmas. Mod. Usur. p. 391.) nos eines seine Hand, appellamus. Phil. ii. 4. quo me teste convinces? an chirographo? at literae sunt librarii manu. Att. ii. 20. non utar meo chirographo, neque signo. Nat. D. iii. 30. chirographum sex primorum imitatus est, etc. 2. ipsum id, quod manu scriptum est, literae manu nostra scriptae. ad Div. x. 21. credidi chirographis ejus et affirmationi praescriptis Laterensis. ibid. xii. 1. ejus etiam chirographa defendimus. etc. 3. genus cautionis, et id quidem distinctum a syngrapha. de syngrapha suo loco. Chirographum est cautio unius debitoris manu scripta, quales sunt hodie obligationes nostrae et literae cambiales. de

quo genere *Salmasius* l. c. sed hoc sensu ap. *Ciceronem* non reperi.

CHIRURGIA. Att. iv. 1. diaeta curari incipio : *chirurgiae* taedet. h. e. armis, vi, nolumus uti.

CHLAMYDATUS. Rabir. Posth. 10. L. Sulla imperator *chlamydatus*.

CHLAMYS. est vestis militaris, non omnium militum, sed Imperatoris et honoratiorum, adeoque eadem, quae Romanis paludamentum, ut docuere *Rubenius de lato clavo* p. 29. seqq. p. 114. etc. *Ferrar. de re Vestiaria.* P. ii. L. iii. pluribus capp. sed est tamen proprie vestis Graeca, Imperatoribus propria ; unde Graeci scriptores, cum de paludamento Romanorum dicerent, hac voce usi sunt, et postea, cum Graeca lingua Romae notissima esset, hoc vocabulum etiam in latinam linguam ductum. Itaque cum de Romanis rebus sermo est, et *chlamydis* mentio fit, est ea vox ita, uti supra diximus accipienda : ceterum, quando de Graecis rebus, non vestem Romanam significat : sed Graecam a Romana militari differentem. Et sic est, quicquid contra disputet *Ferrarius* l. c. c. 4. pro Rab. Posth. 10. Rabirio objicitur usus vestis graecae, qua privati sc. uterentur, h. e. pallii. Defendit eum *Cicero* exemplis Sullae et L. Scipionis Asiatici, quorum uterque veste graeca usus sit, alter etiam calceis graecis : Sullam *chlamydatum*, hunc autem non solum cum *chlamyde*, quod jam ipsum Graecum esset, sed cum crepidis etiam in Capitolio videre licere : quod essent hoc vestium, utut graecarum, genere, aliquando usi, neque, cum usi essent, sermones hominibus dedisse. Hic est sensus illius loci. Sulla et Scipio usi sunt *chlamyde* et in statua habent *chlamydis* speciem, non Romanae, h. e. paludamenti, hoc nihil ad rem : non enim vestis Romanae usus, etsi alienus a consuetudine, reprehenditur, sed peregrinae, graecae : atque hoc ad defendendum Rabirium valet, qui apud Graecos, non Romae, necessitatis causa, usus est veste graeca. Hae dubitationes et difficultates inde natae sunt, quod sibi substituta consuetudine sunt verba, res similes, ratione usus, non easdem significantes ; cum plebs non intelligat, verba linguarum, in hoc praesertim genere, sibi non satis respondere. ad Herenn. iv. 47. Citharoedo tribuitur *chlamys* purpurea, coloribus variis intexta, et palla inaurata.

CHORAGIUM, est apparatus scenicus, atque adeo quicquid sumtus fit in ludis scenicis, quod qui faciunt choragi dicuntur. vid. nos ad *Xenoph. Memor.* iii. 4. *Casaub. ad Sueton. Aug.* c. 70. ut alios mittamus. hinc ad Herenn. iv. 48. eleganter : aut aliquod fragile falsae gloriae choragium comparetur, h. e. instrumentum falsae gloriae, omnia ea, quibus falsa gloria comparatur.

CHOREUS, trochaeus. Or. 63.

CIBARIA, quibus alimur. Rosc. Am. 20. Cibaria (int. anserum) locantur. * cibaria dicuntur frumentum, quod magistratibus provincialibus eorumque legatis, quaestoribus, etc. a provincialibus dabatur, quod et frumentum in cellam dicitur. v. Cella. Verrin. iii. 93. uberiora facta sunt cibaria caritate. Att. vi. 3. Cibaria praefecti. cf. ad Div. v. 20. Graeci cibaria interpretantur *τρομαγεον*, demensum Terentio dicitur, vid. Salmas. Mod. Usur. c. 4. p. 163.

CIBARIUS panis. Tusc. v. 34. est panis nigrior et vilior, qui servis dari solebat, ut ex Isidoro Origg. xx. 2. patet, quem et laudavit Davisius. Nonius autem c. 11. etiam suis temporibus cibarium neutro genere de hoc pane dictum tradit, quod olim de omni pane dicebatur. Eadem est adjectivi ratio, quod tamen citius quam substantivum de viliori pane dictum ex hoc Ciceronis loco intelligitur.

CIBUS. Nat. D. ii. 55. animalis cibus, de aëre. Fin. v. 19. animi cultus erat ei quasi quidam humanitatis cibus. Elegans genus dicendi imitatus est Ovid. Rem. Am. 131. causa cibusque mali. Metam. vi. 480. cibus furoris.

CIEO. Or. i. 56. erectum cieri, i. e. distribui. sed de erecto s. hereto cito infra in erectum dicenus. Ceterum ex hoc loco concidit tota Salmasii disputatio ad Solinum de voce citum, in illo: heretum citum. p. 891. Ex graeco *κίω*, i. e. *κίωμι*, ad ambulandum provoco, putat esse ciere, et hinc citare, citus, pro celer. Sed in hoc citus primam esse brevem. Ab alia origine esse citus pro divisus. Nam in ea primam esse longam quod etiam videbatur Stephano et Burmanno ad Virg. Aen. viii. 642. ubi Donatus citae interpretatus est divisae. Esse autem a Graeco verbo *κίωμι*, pro quo et *κίωμι* ut *κίωμι*, *κίωμι*. Pro *κίωμι* esse et *κίωμι*, ut *κίωμι* et *κίωμι*. hinc cio, unde heretum citum, patrimonium divisum, etc. Haec quidam tamquam oracula secuti sunt. Ex loco nostro falsum esse apparet, eitum in erectum eitum esse a cio. est enim erectum cieri, non cieri. Veteres dicebant cieo et cio, ab illo citus brevi prima, ab hoc citus prima longa, sed eadem vi. Sic in compositis, ut poëtae docent.

latini, excitus et excitus, ab excieo, illud, hoc ab excio. Utrumque est commotus, excitatus, provocatus. Erectum ciere autem non est proprie dividere, sed cum erectum, h. e. ut infra demonstrabitur, bona, quae aedibus v. c. paternis continebantur et tamquam acervantur, movetur loco suo et dividitur, adeoque in alias aedes transit. CINCINNUS, Or. iii. 25. in cincinnis oratoris aut poëtae offendi, de ornamentis nimis et affectatis.

CINCINNATUS, Nat. D. ii. 5. stellae cincinnatae.

CINNUS. Or. iii. 6. cinnus amborum. de genere dicendi medio, quod ita dicitur, quia mixtum est e tenui et magnifico.

*Est enim cinnus, ut Nonius tradit, commistio plurimorum, unde etiam potionis genus ex pluribus liquidorum generibus mistum, quod Graeci *κυμα*, qui a *κυμα*, miscere, vocatur, dicunt, apud eundem Nonium et Arnobium Cinnus dicitur. Hinc Gatakerus Miscellanea s. Adversaria sua Cinnum inscripsit. v. not. l. c.*

CIRCUITIO. N. D. ii. 17. *circuitione quadam Deos tollit. barbari dicerent indirectae s. per indirectum. * in rhetoricis quid sit, v. ad Herenn. iv. 32.*

CIRCUITUS. Or. iii. 51. *circuitus verborum est periodus. cf. Or. 23. etc.*

CIRCUITUS, a, um. Cornel. i. *circuitis rostris.*

CIRCULARI, Brut. 54. *iudex circulans est, qui in ipso iudicio, dum causa continua oratione agitur, surgit, et cum hominibus consistit, et circulos facit, colloquitur.*

CIRCULATOR. ad Div. x. 32. *circulator auctionum, est circumforaneus, qui cum scrutis et undique collectis mercibus foras obit, et congestas res auctionibus vendit. Eodem modo circuitores dicuntur medici circumforanei. v. Salm. ad Solin. p. 739. a. G.*

CIRCULUS, conventus priatus hominum colloquendi causa. Or. i. 34. *quemcunque patremfamilias arripissetis ex aliquo circulo. ibid. 38. cum in circulo decipiare adversarii alicujus stipulationucula. Balb. 26. in conviviis rodunt, in circulis vellicant.*

CIRCUM. Quint. 6. *pueros circum amicos dimittit, v. Passerat. ad h. l. cf. Att. viii. 9. etc. Verr. i. 36. circum pedes homines formosi et literati. de servis, quia scil. in conviviis ad pedes stant.*

CIRCUMCIDERE. tollere. Fin. i. 13. *circumcisaque inanitate omni et errore.*

CIRCUMCURSARE. ad Div. vii. 1. *ut nostras villulas obire et simul mecum lectica circumcursare posses.*

CIRCUMFLARE. Verr. iii. 41. *ventis omnibus invidiae circumflari.*

CIRCUMFLUERE, abundare. Verr. iii. 4. *rebus omnibus circumfluere. Lael. 15. omnibus copiis circumfluere. Att. ii. 21. circumfluere gloria.*

CIRCUMFORANEUS. Cluent. 14. *pharmacopola circumforaneus. vid. Salmas. ad Solin. 739. Menagius Amoen. Jur. c. 35. Att. ii. 1. aere circumforaneo me obruerunt, i. e. aere alieno sub foenore sumto. Ratio dicendi inde ducta est, quod pecunia omnis Romae in foro tractabatur, ubi apud argentarios deponi solebat a ditioribus, qui de mensa, raro de aera solvebant. vid. v. e. Budaeum ad Pand. p. m. 196.*

CIRCUMJICIO. *complector.* de Univ. 8. animus a medio profectus, extremitatem coeli a suprema regione rotundo ambitu *circumjecit.* Div. ii. 28. quod anguis domi vectem *circumjectus* fuisset.

CIRCUMIRE. Att. xiv. 21. *circumire* veteranos, sc. *rogandi causa.* v. Circum. cf. ad Div. x. 30. * Att. xiii. 20. qui se totius belli fluctibus *circumiri*, quam illum progredi maluit.

CIRCUMLUVIO. Or. i. 38. *circumluvionum jura.*

CIRCUMPLECTOR. *amplector.* Phil. xiii. 5. Univers. 7. de hoc verbo v. Heins. et Burm. ad Virg. Aen. v. 312.

CIRCUMPLICO. Div. ii. 28. si anguis vectem *circumplivisset.*

CIRCUMPOTATIO. Leg. ii. 24. Legibus omnis *circumpotatio tollitur: est regidurum Graecorum, coena funebris, silicernium.*

CIRCUMRODERE. Att. iv. 5. dudum *circumrodo*, quod devotandum est.

CIRCUMSCRIBERE. *complecti paucis.* Sext. 45. Sed genus univ. brevi *circumscribi* et definiri potest. * *coërcere.* Mil. 33. Senatus, credo, praetorem eum *circumscriptisset.* - an consules in praetore coërcendo fortes fuissent? cf. Graev. ad Attic. vii. 9. * *decipere.* Rosc. Com. 8. dic nunc, te ab Roscio *circumscriptum* esse.

CIRCUMSCRIPTE. Orat. 66. *circumscripte* et numerose dicere. h. e. *per periodos, nam opponitur τὸ incisae et membratim dicere.* * N. D. ii. 59. Singulas res definimus, *circumscripteque* complectimur. v. *circumscribere et circumscriptus.*

CIRCUMSCRIPTIO. *fraus.* Offic. iii. 15. *circumscriptio* adolescentum. Flacc. 30. emotiones falsas, praediorum proscriptiones cum mulierculis, aperta *circumscriptione* fecisti. * *circulus circa aliquem factus.* Phil. viii. 8. nisi prius respondisset, quid facturus esset, quam ex ista *circumscriptione* excederet. * *ambitus.* Tusc. i. 20. cum totam terram intueri licebit, ejusque cum situm, formam, *circumscriptionem*, tum, etc. Brut. 8. ipsa natura *circumscriptione* quadam verborum comprehendit concluditque sententiam. * *de periodo* est etiam Partit 6.

CIRCUMSCRIPTUS. *brevis.* Or. i. 42. *circumscripta* explicatio: est definitio. v. *circumscripte.* * *e medio sublatus.* Verr. i. 16. omni tempore Sullano ex accusatione *circumscripto.* Fin. iii. 9. *circumscriptis* igitur sententiis, quas posui. Sic Graeci utuntur verbo περιγραφή, de quo v. Wesseling. V. C. ad Diodor. pag. 51. unde haud dubie Latini *sumsere.* * qui coërcetur. Phil. ii. 22. *circumscriptus* a Senatu Antonius. v. *circumscribere.*

CIRCUMSPECTARE. *de providis et timidis, qui saepe circumspiciunt omnia.* Tusc. i. 30. *circumspectans* nostra vehitur oratio.

CIRCUMSPICERE, quærere. Verr. iii. 90. *non circumspiciant. non quæram foris, sc. exempla, cum habeas judices, etc. * de his, qui nesci, quid agant, tamquam auxilii quærendi causa, sæpe circumspiciunt.* Rosc. Com. 14. *Circumspicit, aestuat, negat nos, etc. * de iis, qui se nimis amant, sibi nimis placent.* Rosc. Com. 2. *usque eone te diligis et magnifice circumspicis? Ita se circumspiciebat Kana apud Xenoph. Memor. Socr. ii. 1.*

CIRCUMVECTIO. Att. ii. 16. *portorium circumvectionis.*

CIRCUMVENIO, decipio. ad Div. v. 1. *nunc video illum circumventum, me desertum.* Rosc. Com. 9. *quem per arbitrum circumvenire non posses, etc.*

CIRCUS, est aedificium publicum in oblongam et ab altera parte rotundam formam ab altera rectam extructum, in quo ludii equestrès, qui inde circenses dicuntur, habebantur. Medius Circus diremtus erat spina, ad cujus extremitates, ubi flectebant aurigæ cursum, metae collocatæ erant. Ab ea parte, a qua cursus initium fiebat, olim linea recta albo describebatur, intra quam ante signum datum equi cohærentur, postea carceres perpetui extructi. Circi mentio sæpe apud Ciceronem, ut Mur. 34. 35. etc. Circus Romanos narrat et exhibet Donat. Rom. Vet. et Nov. iii. 14. cf. de circis inprimis Salmas. ad Solin. p. 635. seqq. disputantem : ut alios taceam.

CISIUM, genus vehiculi celerrimi et quidem biroti. Rosc. Am. 7. *Cisiis Ameriam pervolavit. cf. Phil. ii. 31. de hoc genere vide, quæ collegit Scheff. de Re Vehic. L. ii. c. 18.*

CISTA ET CISTELLA. ad Herenn. i. 12. *ea quæ alias sitella : ubi v. Pro cistella quidam libri Cistula habent. Codd. Lambin. sitella : quæ varietas etiam est ap. Liv. xxv. 3. ubi vid. Sigon. et Gronov.*

CISTOPHORUS, Dom. 20. Ut in Asia cistophorum flagitaret. Att. xi. 1. *in cistopharo habeo ad HS. bis et vicies. Ejus porro mentio Att. ii. 6. 16. Est autem Cistophorus numus Graecus Asiaticus, qui nomen habet a cista mystica, quæ in hoc genere numorum conspicitur. In altera etiam parte serpentes plerumque, vannus, caduceus, thyrsus, taeda, ferula, etc. conspiciuntur. His rebus expressa sunt Orgiorum solemnia, quæ cudendis cistophoris occasionem dedisse probabile est. Signati autem et ante, quam sub Rom. potestatem venisset Asia, et cum provincia facta esset. Itaque et magistratum Rom. nomina multi praeferunt. Novissimi, quos quidem habemus, Antonii III viri nomen exhibent. vid. haec et plura de hoc genere numi ap. Alex. Xaver. Panelium in Diss. de Cistophoris, Lugdun. ann. 1734. edita : qui etiam distinguit a cistophoris eos, in quibus cista mystica, non autem in altera parte reliqua Bacchica instrumenta reperiuntur. Quod ad pondus*

attinet, tetradrachmum fuit hoc numi genus. In eo vero errat Vir. Rev. uti jam in Act. Erud. Lat. a. 1736. mens. Jan. p. 8. monuimus, quod putat, *κροτοπος* de numis tantum dici, sed *κροτοπος* vel *κροτοπος* de hominibus, cistam mysticam portantibus. Sic apud Demosthenem de Corona cap. 79. pro vulgata *κροτοπος* in MS. Cod. Vindob. legi *κροτοπος*. Verum est, *κροτοπος*, nihili esse, et jam vidit Rubenius ad num. Asia recepta pag. 269. legendum esse *κροτοπος*; quocum idem est *κροτοπος*. Sed *κροτοπος* de hominibus non dici, falsum est. Primo sic est apud Suidam, quem vid. in h. v. ad q. l. Kusterus etiam laudat Photii Lexicon ineditum, et Harpocratonis Codicem Morellianum. Deinde Cl. Gorius in Corpore Inscr. Donian. exhibuit formam Cistophori Bellonae Pulvinensis sacerdotis: quam nos in Actis Erud. l. c. exhibendam curavimus.

CITARE. commovere. Tusc. iii. 11. isque motus aut boni aut mali opinione citetur. Sed Bentlejus legendum putat: excitetur. * Verr. ii. 40. citare reum, non est, quod apud nos citiren, h. e. edicere, ut adsit aliquis, ut est Verr. ii. 38. sed citantur rei a Praetore, voce praeconis, cum jam sunt in iudicio: Citat reum, non respondet. Citat accusatorem, citatus accusator M. Pacilius, nescio quo casu, non respondit, non affuit. Qui locus est perspicuus, et instar omnium. Nec aliquid efficiunt ea, quae Menkenius in Obs. L. L. in h. v. pro contraria sententia dixit: ad quae etiam respondimus in Act. Erud. an. 1746. * Verr. i. 7. citati iudices, eodem modo intelligendi.

CITATIM. Att. xiv. 20. citatim scribere.

CITHAROEDUS. Mur. 13. ut ajunt in Graecis artificibus, eos auloedos esse, qui citharoedi fieri non potuerint. etc. Citharoedum a citharista, qui est Verr. i. 20. etc. ita distinguunt, ut ille sit, qui citharam pulset cum cantu suo, hic, qui sine cantu, quod etiam tradit diserte Diog. Laërt. iii. p. 239. ed. Casaub. Sed usus repugnat vel Ciceronis. Amphion Thebanus, nemo dubitat, quin citharae modis accommodare vocem, et una canere, ita ut Orpheus, potuerit. Ita est in fabulis. Sed hunc tamen Cicero Div. ii. 64. init. Citharistam vocat. Non potueras igitur hoc ab initio, Citharista, dicere? Et sic etiam apud alios auctores Latinos et Graecos memini me observare. Idem visum Torrent. ad Sueton. Domit. 4.

CITO pro facile. Brut. 76. Torquatum non tam cito rhetoricam dixeris, quam *παρρητικόν*. ibid. neque aptiorem cito aliquem dixerim.

CIVILIS. Jus civile 1. opponitur naturali, adeoque et privatum et publicum jus complectitur. Sext. 42. nondum neque naturali, neque civili jure descripto. 2. opponitur juri publico. Verr. i. 42. Cornelia testamentaria, numaria, ceterae com-

plures, in quibus non jus novum aliquod populo constituitur, sed sancitur, ut, quod semper malum facinus fuerit, ejus quaestio ad populum pertineat ex certo tempore. De jure vero civili, si quis novi quid constituit, etc. Nam in hoc loco manifeste a jure civili removentur causae publicae et quaestiones. Ex quo intelligitur, sensu Ciceroniano ne Criminalia quidem, quae hodie vocantur, ad jus civile pertinere. Est enim civile jus nullum aliud, nisi privatum. Itaque lege de re aliqua, quae ad civile jus pertinebat ante, lata, ut ejus quaestio in posterum ad populum pertineret, ea juris publici esse incipiebat. Ceterum etsi Justinianus de jure privato se in Institutis dicturum profitetur L. i. tit. 1. tamen ex L. iv. tit. penult. intelligi potest, eum causas publicas et judicia publica ad jus privatum retulisso, itaque de iis etiam in Pandectis agitur L. alix. Sed adjiciamus alium locum e Cicerone. Caecin. 2. simul illud futurum arbitrati sunt, ut in hac causa non de improbitate Sext. Aebutii, sed de jure civili judicium fieri videretur. Improbitas h. l. est vis, quam Aebutius Caecinae ejusque advocatis fecerat. Ea erat causa publica, in judicio publico, ex lege de Vi armatis hominibus, disceptanda, adeoque juris publici: Judicium autem de jure civili, est de possessione, quod est privatum. Ceterum ipsa definitio juris civilis Ciceroniana in Topicis c. 2. totum hoc, quod diximus, confirmat. Jus civile est aequitas constituta iis, qui ejusdem civitatis sunt, ad res suas obtinendas. Partes ejus ibidem narrantur. c. 5. * de decreto praetoris. item de sententiis JCtorum in usu fori, cum opponitur legibus. ut Off. iii. 16. 17. de responsis JCtorum solis est Caecin. 24. * Divin. in Caecil. 5. Nam civibus cum sunt ereptae pecuniae, civili ferè actione, et privato jure repetuntur. Civilis actio est, qua utitur civis non modo contra civem, sed quemcunque, a quo ei injuria facta est: ea autem est juris privati, non in omnibus causis, sed in pecuniariis ceterisque privatis. Sic Orat. i. 11. civiles controversiae, sunt forenses, in causis privatis. * Or. iii. 16. cum a re civili et a negotiis animi quodam judicio abhorrent, h. e. cum neque rempublicam capessere neque in foro versari vellent. ibid. 31. civilis scientia. ibid. i. 14. rerum civilium cognitio, est ea scientia, qua opus est ei, qui rempublicam capessere et in judiciis versari cupit. Unde Invent. i. 5. civilis ratio, est ars, cujus in civitate magnus est usus. item Orat. 9. Oratio civilis, quae aut in senatu, aut in concione, aut in judiciis habetur ad cives, et de rebus civilibus, in qua negat obscuras abditasque sententias locum habere, reprehenditque Thucydidem, qui iis conciones referserit. * Milon. 13. quid enim odisset Clodium Milo, praeter hoc odium civile, quo omnes improbos odimus. Odium civile est, quale impune erga cives exercere licet, remotum a vâ

*et armis. Sic vis civilis est, qua uti possunt cives in possessionibus, cui opponitur vis vera. v. argumentum Or. pro Caecina et in Vis. * Planc. 10. Minturnenses coloni, quod C. Marium ex civili errore, atque ex impiis manibus eripuerunt, etc. h. e. cum civis cives fugeret in bello civili. * Civilis eleganter dicitur, qui aequo jure omnes cives secum esse patitur, neminem contemnit, nihil sibi praecipui arrogat, verbo, ita in omnibus rebus se praebet, ut, ceteros quoque cives esse, videatur meminisse. Nam qui aliter agit, homines liberos non putare dicitur, ut Verr. i. 47. Fin. v. 23. Cum sic homines natura generata sit, ut habeat quiddam innatum quasi civile atque populare; quod Graeci πολιτικὴν vocant: quicquid aget quaeque virtus, id a communitate, et ea, quam exposui, caritate atque societate humana non abhorrebit. etc. v. Casaub. ad Sueton. Aug. 51. Torrent. ad Caes. 75. Gronov. Obs. iv. 5. * ad Div. xi. 28. pro civili parte. i. e. quantum civis pro sua parte et potest et debet.*

CIVILITER. ad Div. viii. 14. quamdiu civiliter, sine armis, cernitur; est de contentione ad remp. pertinentibus, quales esse in senatu solent, etc. fragm. ep. philosophiae quidem praeccepta noscenda, vivendum autem civiliter.

CIVITAS. Sext. 42. conventiculū hominum, quae postea civitates appellatae sunt. Somn. Scip. 3. concilia coetusque hominum jure sociati, quae civitates appellantur, etc. * pro urbe. Manil. 22. quae civitas est in Asia. * pro jure civitatis. Arh. 4. Civitas data est Heracleensibus.

CLAM. Caecin. 32. ab se illum aut vi, aut clam, aut praecario possedisse. Clam possidere, ut Ulpianus definit, dicitur, qui furtive ingressus est possessionem, ignorante eo, quem sibi controversiam facturum suspicabatur, et, ne faceret, timebat, L. vi. Dig. de acquir. possess.

CLAMATOR, rabula, opponitur oratori. Brut. 49. Ego ita de unoquoque dicam, ut intelligi possit, quem clamatorem, quem oratorem putem fuisse. cf. Orat. iii. 34.

CLAMATORIVS. quaedam editiones habent ad Qu. Fr. iii. 3. sed meliores legunt: declamatorio genere.

CLAMOR, de acclamatione plautentium, Brut. 95. itaque Hortensius, utroque genere florens, clamores faciebat adulescens. Sic ad Qu. Fr. iii. 1. 3. clamores efficitur.

CLAMOSUS. ad Her. iii. 13. continuatio est orationis enuntiandae acceleratio clamosa.

CLANGOR, sonus avis volantis. Tusc. ii. 10.

CLARARE. Divin. i. 12. Jupiter excelsa clarabat sceptrā solumna.

CLARITAS. Div. ii. 47. cum claritate mori.

CLARUS. *praestans, egregius.* Fin. iii. 2. quasi helluari libris, si hoc verbo in tam clara re utendum est, videbatur.

CLASSIS. *de partibus civium, in quas descripti a Servio census causa erant, dicti passim, notum est. Sed hinc ducitur ea ratio, cum ad significandam hominum praestantiam et contra adhibetur. Sic classici auctores dicuntur praestantissimi, quod ditissimi erant in prima classe, in qua qui erant. κατ' ἐξ ἑκῆς classici dicebantur, ut Gellius docet. Huc pertinet illud Acad. iv. 23. qui mihi, cum illo collati, quintae classis videntur. h. e. ultimae. Nam sexta, in qua capite censi, non numerabatur: unde quinque classium apud auctores interdum mentio.*

CLAUDICARE oratio dicitur, cum numerosa non est, neque vineta. aut fluminis instar leniter procurrens, sed saepe hiat et tamquam insistit. Or. iii. 51. Si quid in oratione nostra claudicat. Sic claudicans oratio est Orat. 51. 58. v. Claudere * Nat. Deor. i. 38. tota res vacillat et claudicat; non bene procedit, infirma est. Off. i. 33. nec in ullo officio claudicare: discedere ab officio, deesse officio.

CLAUDERE. *pro claudicare.* Or. 51. quid est cur claudere aut insistere orationem malint. Tusc. v. 8. beatam vitam etsi ex aliqua parte clauderet, tamen majore multo ex parte obtinere nomen suum.

CLAUDUS. Pison. 28. *claudus*, quomodo ajunt, pilam retinere. proverbium in eos, qui, quae a magistro audierunt, tenent, sed neque recte intelligunt, neque eo recte uti possunt. Nam claudus in pilae ludo nil potest nisi pilam sibi traditam retinere, non ea ex regulis ludi uti, propterea quod currere celeriter non potest.

CLAVICULA. Nat. D. ii. 47. *claviculis* apprehendunt adminicula vites.

CLAUSTRUM. Muren. 8. cum ego tanto intervallo *claustra* nobilitatis refregissem.

CLAUSULA. Or. iii. 46. *clausulas* atque interpuncta verborum animae interclusio atque angustiae spiritus attulerunt * *exitus fabulae.* Coel. 27. Mimi est jam exitus, non fabulae: in quo cum *clausula* non invenitur, fugit aliquis e manibus, etc.

CLAVUS. Tusc. iv. 35. *clavo clavum* ejicere. * Verr. v. 21. Et ut hoc beneficium, quemadmodum diceret, trabali *clavo* figeret, etc. * ad Att. v. 13. *clavum* movere. *ubi vid.*

CLEPERE. *furari.* Tusc. ii. 10. eum doctus Prometheus *clepsisse* dolo.

CLEPSYDRA. *mensura temporis aquea.* Or. iii. 34. at hunc non clamator aliquis ad *clepsydram* latrare docuerat. v. *Alme-loveen.* ad Quintil. xii. 6. et quos ibi laudat. Tusc. ii. extr. de *disputante* dicitur ad *clepsydram*.

CLITELLAE. Att. v. 15. *clitellae* bovi sunt impositae. *proverbium in eos, quibus aliquid negotii datur, cui administrando idonei non sunt. Clitellae enim asinis imponuntur, non b u*

ELUDO. *laudatur* e Nat. D. ii. 39. *sed ibi in Gron. est eludit.* in Davis. alludit; *neque cludit aptum est huic loco.*

CLYPEUS. Orat. 71. *clypeum* dissolvere, *dicitur in eos, qui res junctas et copulatas dissolvendo corrumpunt.*

COACERVARE. Agrar. ii. 25. *coacervare* agros.

COACESCO. Cato. 18. *non omnis aetas vetustate coacesit.*

COACTOR, *dicitur, qui in auctionibus pecunias cogit, quae ab emtoribus solvendae sunt, et est fere argentarius.* Cluent. 64. nostri: Cassirer. v. Salmas. de Usuris c. 17. p. 497. et Graev. ad h. l. *Sed et dicitur de omnibus, qui in quocumque negotio cogendae pecuniae ministri sunt.* v. Manut. ad h. l. Sic Rabir. Post. 11. *utrum accessionem decumae, ut nostri facere coactores solent, sunt ministri publicanorum, qui decumas exigunt.*

COACTUS. Caecin. 11. 12. *coacti homines et armati. est verbum interdicti.* c. 13. 21. *et significat coactos ad vim faciendam.*

COAEDIFICARE. Att. xiii. 33. *campum Martium coaedificari.* Partit. or. 10. *locus coaedificatus opponitur vasto.*

COAEQUARE. Verr. iii. 41. *omnia ad libidinem suam coaequare: h. e. summos et infimos, sucra et profuna eodem modo pro libidine tractare, nulli parcere, etc.*

COAEVUS *laudant* e Vatin. 13. *Sed meliores Codd. et edd. habent coquos, quod est rectum.* Coaevus non est usitata bono scriptori vox.

COAGMENTARE. Phil. vii. 7. *coagmentare pacem.* Brut. 17. *coagmentare verba, est apte collocare et vincere.* Unde Or. iii. 43. *coagmentatus concursus verborum, opponitur hiulco.* * *e partibus diversis compositus.* Tusc. i. 29. *nihil est in animis coagmentatum: h. e. liberi sunt animi a concretionem, nihil est in iis mixtum, ut aliis locis dicit.*

COAUCTIO, Verr. iii. 82. *Crimen est ex coauctione annonae atque aestimationis. Non crimini datur Verri aestimasse frumentum, et pro frumento pecuniam accepisse, sed nimis magnam pecuniam pro frumento coegisse.*

COCTUS. Att. xiii. 52. *bene coctus et conditus sermo.*

CODEx. Rosc. Com. 1. *Simpliciter dicitur pro tabulis acceptorum et expensorum.*

CODICILLI. ad Div. vi. 18. *statim quaesivi a Balbo per codicillos.* Qu. Fr. ii. 11. *epistolam hanc convicio efflagitarunt codicilli tui. Sunt autem codicilli codices cerati minoris formae, in quibus testatores voluntatem sine ulla solennitate, quae in testamentis faciendis adhibetur, declarant, item in quibus epistolae scribuntur: unde pro epistolis in huiusmodi tabulis scriptis, et pro voluntate mortui hoc modo declarata*

ponuntur. v. *Salmas. de mod. Usur. c. 10. p. 419. cf. inprimis Manut. ad Cic. epp. ad Qu. fr. l. c.*

COELESTIS. Phil. v. 11. legiones divinae et coelestes; quae rem optime et e republica gesserunt. v. *Heins. ad Vell. ii. 24. 3. qui e memoria laudavit Ferrinas pro Philippicis.*

COELUM. Att. ii. 9. 19. 20. in coelo esse. h. e. vehementer laudari. ibid. xvi. 6. in coelum ferri. ibid. ii. 1. digito se coelum putant attingere: h. e. se beatissimos putant. Phil. ii. 42. de coelo detraxisti collegam: fecisti, ut esset dissimilis sui, ut paullo post dicit, adeoque laudem partem amitteret. ibid. 44. gloria quae vix coelo capi posse videatur: i. e. immensa. Nat. D. ii. 24. in coelum tollere: pro consecrare. * pro aëre. Acad. iv. 26. eodem coelo. Nempe aëris vis in fundendo aere, ut aquae. Plin. xxxiv. 9. aëre omne frigore magno melius funditur. * Div. i. 43. coelum discessisse. ibid. ii. 28. coeli discessus. Genus ostenti. Etiam in sacris libris est *ουρανός* *αυρανός* Matth. iii. 26. *ουρανός* *αυρανός* Marc. i. 10. etc. Pro eo Liv. xxii. 1. coelum tindi. v. Plin. ii. 28. et ibi Hard. Heins. ad Ovid. Fast. iii. 371.

COEMTIO. Flacc. 34. Or. i. 56. Mur. 12. genus matrimonii ineundi, s. ritus, quo in viri manus feminae conveniebant, de quo multa scriptores de nuptiis, Brissonius et alii. Illud certum est, emtionem quandam imaginariam in hac coëmtione intervenisse, qualis autem fuerit, et quibus verbis et ritibus peracta sit, non satis certo constat. Formulas verborum in ea re usitatas ex Ulpiani Institutis dat Boëthius Top. c. 3. * Ab hac autem coëmtione plane diversa est ea, de qua Muren. 12. senes ad coëmtiones faciendas. Hoc enim genus comparatum erat ad sacra interimenda, ut Cicero ait. Nempe, ut primus vere demonstravit J. Fr. Gronovius, heres, qui hereditatem sine sacris habere cupiebat, eam vendebat seni per aëre et libram, venditione imaginaria. Haec res hanc vim habebat, ut quoniam senex bona haberet, non ut hereditatem, sed ut emta, bona ea libera sacris essent. Ut autem redderet senex domino hereditatem facta emtione, stipulatione cavebatur. v. haec latius disputantem Gronov. de Sest. iv. 7. Cave autem hos senes confundas cum senibus coëmtionalibus, ut saepe doctissimi viri fecere.

COEMTIONALIS. ad Div. vii. 29. senes coëmtionales, sunt servi, qui singuli propter senectutem pretium nullum inveniunt, juncti autem aliquot, ut docuit Gronov. de Sestert. iv. 9.

COENACULUM. est pars altior domus. Gr. *ἑσπεριον*. Agr. ii. 35. Roma coenaculis suspensa atque sublata: *Es sind hohe Häuser von vielen Etagen darinnen.* vid. Turneb. ad h. l. in his habitabant fere pauperes: unde jocus apud Plaut. Amphitr. iii. 1. 3. ubi histrio Jovis personam sustinens: in superiori qui habito coenaculo. ubi. v. Intt. et Fabr. Lex. * Gruterus non

improbabat lectionem coenaculo pro scena, ad Herenn. i. 14. quae in Codd. nonnullis Gruterianis fuit, et in Lipsiensi quoque et Winkleriano reperitur. Verba haec sunt: Mimus quidam Accium postam nominatim compellavit (h. e. perstrinxit: v. compellare) in scena, pro quo est, ut dixi, in Codd. plerisque coenaculo.

COENUM. *convicii genus.* Sext. 11. Dom. 18. Att. ii. 21. Pompejus oblitus coeno.

COEO. *ad Div. v. 19. Phil. ii. 10, coire societatem.* Sen. p. R. 7. *cum hoc tu coire, sc. societatem de re mala.* cf. Cluent. 54. *Si quis coisset, sc. ob rem malam.*

COEPI, *instituo, decerno.* Verr. ii. 38. *coepit vendere, et vendidisset, etc.*

COERATOR. *Leg. iii. 4. pro curator antiquae. Male laudat Nizolius coerarius; quae vox nihili est. Ibidem est coerare pro curare.*

COERCEO, complector, contineo. Nat. D. ii. 22. *omnia complexu suo coërcet et continet.*

COETUS, *de conventu judicum, vulgo sessionem dicunt.* Herenn. iv. 36. *si primo coetu condemnassetis.*

COGERE, seq. ut. Verr. iii. 16. *cogitur, ut decernat.* * *exigere.* Att. i. 12. *cogere pecunias.* * *de Fin. iii. 2. dum senatus cogeretur.* Phil. i. 5. *acerbe in senatum cogebar sc. minis, pignorum captis, etc.* * *Or. ii. 29. Cogi dicuntur, quos commovendis rationem orator adducit, quo vult.* * *Nat. D. iii. 13. cogi potest, h. e. effici, concludi.* * *Or. ii. 33. Se jus civile, quod nunc diffusum et dissipatum esset, in certa genera coacturum.* * *de periodo eleganter Or. 68. ne infinite feratur, sed - - numero coacta debet insistere (oratio.)*

COGITARE. Att. x. 10. *contra alicujus rationes cogitare.* *ibid. xiv. 13. Si amabiliter in me cogitare vis.* Agr. ii. 24. *cogitare cum animis potestis.*

COGITATIO, spes. Deiot. 2. *venerunt non sine aliqua spe et cogitatione.* * *Tusc. iv. 11. cogitatione inter se differunt, re quidem copulata sunt, pro quo barbari philosophi, ideu, abstractione, praecisione, non autem extra mentem.* * *Rosc. Am. 24. malae cogitationes, boeses Gewissen.* * *Commentatio oratoris.* Or. i. 33. 34. *in quotidianis cogitationibus.* MSS. *et Edd. Vett. concitationibus: unde Manutius fecit commentationibus, Pearcius exercitationibus: sed praeter rem. Cogitationes et concitationes saepe confunduntur a librariis.* *vid. v. c. Gruter. et i. Gronov. ad Auct. ad Her. iii. 16. Cogitationes autem quare non pro commentationibus dici possint, non video, cum cogitare et meditari pro exercitatione uti dicatur.* c. 61. *meditando perfecit Demosthenes, etc. h. e. exercitatione. Sic meditatio belli est praeparatio ad bellum. Eodem*

fere sensu cogitatio est apud Vitruvium. Haec ex prolixe de libris Cic. de Oratore a. 1736. edita, in qua obiter Pearcianas quasdam conjecturas rejecimus. Livius xxv. 28. clare Cogitationes vocat exercitationes Philopoemenis in comparando usu militaris rei, quoad animo peraguntur.

COGNATIO. Div. ii. 14. 15. naturae cognatio, est *συμπάδνα Philosophorum. v. Ind. Gr. συμπάδνα.* * *ibid.* 69. qua naturali cognatione thesaurus cum somniis jungitur. * *conjunctio, cum unum implicatum est alteri, ut sine eo consistere satis non possit.* Arch. 1. studia humanitatis quadam cognatione inter se continentur. * Div. i. 30. Deorum cognatione teneri. * *elegans illud est Sull. 20. numquam sibi cognationem cum praediis esse existimavit suis: h. e. numquam ita amavit praedia sua, ut ea nollet vendere, si res postularet. Melius haec intelliges ex Catil. ii. 8.*

COGNATUS. Or. iii. 51. Cognatum mentibus nostris, est res natura menti humanae ita conveniens, ut ea moveatur, inter quam adeo et mentem nostram est quaedam *συμπάδνα.*

COGNITIO. ad Captionem L. xvi. ad Att. ep. 16. Consiliis cognitionem dedit. h. e. cognitionis genus illud, quod juri ordinario, h. e. quaestioni, opponitur, quae fit ex legibus per certos magistratus. Nam cognitio fit extra ordinem ab eo, qui extra ordinem constitutus est, ut rem cognoscat, ut docent Salmas. de mod. Usur. c. iii. p. 111. sqq. et Graev. in Animadv. ad Sigon. de Judic. ii. 4. Caeterum, cum cognoscere etiam dicatur de ordinario jure, quod nemo in dubium vocare potest, aut vocavit, non video, quare non et cognitio proprie sit communis ordinariis et extraordinariis causis, et abusu demum sit, et per ellipsin quandam, ad extraordinarias traducta. Sic Suet. Claud. 12. cognitionibus magistratuum tamquam consiliarius interfuit. cf. Tib. 33. item apud ipsum Cic. Brut. 22. cum dies cognitionis esset, pro die judicii et ejus quidem ordinarii. Verr. ii. 25. de judicio de falso: ne qua ipsius cognitio, absente illo, de existimatione ejus constitueretur. Sic et cognoscere interdum simpliciter de causa extraordinaria dicitur, ut Verr. ii. 13. se cogniturum, etc. de rebus extraordinariis accipe etiam Agr. ii. 22. cognitionem agrorum, h. e. de agris: et *ibid.* 21. cognitionem decemvirum. * *notio, Leg. ii. 19. quod positum est in una cognitione, id in infinita dispartitur.* * *notitia, Nat. D. i. 17. innatae cognitiones Deorum.*

COGNITOR, 1) est, qui nobis testis est, esse nos eos, quos dicimus esse, et confirmat nos sibi cognitos esse. Verr. i. 6. civem Romanum, qui cognitores honestos daret, sublatum esse in crucem. Verr. v. 65. cognitorem locupletem dare. *ibid.* non semper cum cognitoribus esse possunt. Jam 2) quia hujusmodi homines sunt ei, cujus cognitores sunt, auctores et defen-

sores, cognitores etiam dicuntur auctores et defensores. Sic Cat. iv. 5. auctor et cognitor sententiae, dicitur, qui se ejus sententiae profitetur auctorem. in Caecil. 4. cognitorem juris sui. Harusp. Resp. 21. cum in me cognitorem illarum rerum omnium, illa flamma illorum temporum conjiciebatur. res illae sunt, ut ex contextu patet, auctoritas senatus, consensio bonorum, status Italiae. harum rerum et auctor et defensor Cicero fuerat in consulatu. in Caecil. 4. me cognitorem juris sui, etc. Hinc 3) inprimis cognitor dicitur, qui praesentis causam in controversia civili agit, quemadmodum absentis procurator. Verr. ii. 43. cognitorem adscribit Sthenio. i. e. adscribit in litteris publ. quis cognitor Sthenii fuerit, quis ejus causam egerit. Caecin. 5. cognitor viduarum Rosc. Com. 11. me cognitorem dedisti. vide de hoc verbo accuratissime disputantem J. Fr. Gronov. de Sest. iv. 3. 4. Verr. iii. 34. Aeschrius et Docimus mariti Pippae et Tertiae, quibuscum rem Verres habebat, bona cum maritorum pace, qui uxorum nomine conduxerant decumas quarundam civitatum, cognitores uxorum dicuntur. Veniunt Herbitam duo Praetoris aemuli non molesti, muliercularum teterrimarum improbissimi cognitores: incipiunt postulare, poscere, minari. Apertum est cognitores dici, quia uxorum res agebant, earumque nomine decumas exigebant, adeoque cognitorem dici etiam, cujus opera in rebus nostris quibuscunque utimur. Eodem modo ibid. 60. Apronius cognitor Verris dicitur, quia, quas decumas redemerat, Verri redemerat, et ejus nomine exigebat.

COGNITUS. Brut. 25. homo per se cognitus, opponitur nobili, qui propter majores nobiles notum nomen habet: homo novus.

COGNOMINATUS. Part. 15. cognominata verba. Sed Brutus corrigit coagmentata.

COGNOSCERE. ad Div. i. 9. fidem cognosse hominum non ita magna mercede; idem quod spectare, ut cognitus idem est, qui spectatus. v. spect. * Verr. i. 5. cum eum Syracusis amplius centum cives Rom. cognoscerent, h. e. dicerent, se scire, qui sit, eumque esse, quem se dicat. cf. v. 59. v. Cognitor. n. 1. * Or. ii. 41. cognoscere artem, pro agnoscere, sentire, artem esse adhibitam. * ad Her. iv. 18. qui privatus intolerabili superbia fuerit, eum commodum et sui cognoscentem videre in potestate quis speret.

COHAERENTIA. Nat. D. ii. 62. ad mundi cohaerentiam pertinent, sc. quod sine iis mundus consistere non potest.

COHAERERE, consistere. Tusc. v. 28. virtutes sine beata vita cohaerere non possunt, nec sine virtute vita beata. Har. Resp. 27. si undique fulciamus, cohaerebunt, * Tuscul. iii. 25. fulciendi sunt, qui ruunt, nec possunt cohaerere propter magnitudinem aegritudinis. saepe sic cohaerere est ap. Cic. pro

eo est junctum esse N. D. ii. 28. * Leg. i. 8. alia quibus *cohaerent*. homines: partes quibus constant. * Caecin. 18. sermo familiaris et quotidianus non *cohaerebit*. Coel. 7. vix *cohaerebat* oratio. h. e. vix sibi constabat. * Or. iii. 43. *cohaerens* oratio, quae oritur e compositione apta verborum: *opponitur* *hiulcae*.

COHIBERE. ad Div. iv. 5. Vis ne tu te *cohibere*. i. e. *moderari animi commotionem*, v. c. *dolorem*, *impetum*. conf. Marc. 3. Tusc. iv. 18. Phil. iii. 2. Tusc. iii. 25. * *complecti*. Nat. ii. 13. omnes naturas *cohibet* et continet. * *avertere*. Verr. iv. 45. oculos ab aliqua re *cohibere*. * *sustinere*. N. D. i. 1. *cohibere* assensionem. * Coel. 5. ad *cohibendum* brachium toga, i. e. *tegendum*, *occultandum*.

COHIBITIO, interdictio, ex Verr. iii. 14. *laudatur e vet. edd. in Nisoliiano Lexico: sed recentiores edd. habent prohibitio*.

COHORRERE. Orat. iii. 2. *medicis dicuntur, qui frigore febrili infestantur. nam horror quoque sic dicitur, et in genere, cum frigus nos invadit, quod per totum corpus diditur, ut fit in terroribus magnis et subitis*. v. Duker. ad *Florum* ii. 6. 14.

COHORS. Qu. Fr. i. 4. Verr. ii. 4. ad Att. vii. 2. *cohors praetoris, sc. provincialis, sunt comites ejus, praefecti, scribes, medici, accensi, haruspices, praecones*. l. c. 10. *In re militari autem cohors praetoria aliam vim habet, ut Cat. ii. 10. est enim cohors, quae ad custodiam corporis praetori s. imperatori attributa est*.

COHORTARI. Att. xii. 21. *pro confirmare vacillantem et labentem*. v. Graev. ad *h. l.*

COITIO. Qu. fr. ii. 15. *coitio Memmii. ibid. iii. 1. in candidatorum consularium coitione. Haec est illa coitio, propter quam de ambitu condemnatus exulavit Memmius. ad Div. xiii. 1. Est enim coitio, cum homines congregantur rei malae perficiendae, tamquam tribunum corrupendarum, causa. cf. Harusp. R. 26. et Att. ii. 18. est coitio candidatorum. Sed locus est dubius*.

COLEI. ad Div. ix. 22. *testiculi. Nam sic est ap. Petron. 44. ubi vid. Scheff. Colei autem erat et nomen familiae Lanuvinae: unde Colei Lanuvini honeste dicebantur, turpiter autem Cliterni. nam ibi nulla familia Coleorum, ut iis memoratis ad aliud potius obscenum vocabulum alludi videretur, ut ad κολοιδα, aut simile*.

COLERE. Att. xiii. 30. a te *colendus* est. *Istae autem πολιται non longum absunt a scelere. ad Div. vi. 12. amor cultus a te diligentissime. * Leg. ii. 16. de ritibus patriis coluntur. Sic Virg. de more. * N. D. i. 41. Dii dicuntur colere homines, i. e. iis consulere, benefacere, ubi v. Dav.*

COLLATIO, comparatio. Fin. iv. 27. *collatio igitur ista te nihil juvat.* * **Congestio, collectio.** Tusc. iv. 38. extr. cum philosophia ex collatione rationum constet. * Fin. iii. 10. *notiones fiunt rationis collatione, i. e. analogia, ut est ap. Senec. ep. 120. Diogenes Laërt. in Zen. κατ' αναλογίαν dicit, ejusque exempla ponit Tityon et Pygmaeum: ille fit augendo, hic minuendo κατ' αναλογίαν.* * *in re militari collatio est ipsum praeclium,* Or. i. 48. * *concessio et attributio.* Fr. in Tog. concessione petitorum et collatione centuriarum praetorem factum. v. Gruch. de Com. i. 4.

COLLATATUS. Or. 56. *collatata oratio, opponitur tenui, brevi, s. angustae.*

COLLATUS. Att. xiii. 12. *res ad me sine controversia collata est, i. e. redacta.* Div. ii. 55. *castra castris collata esse, i. e. opposita.*

COLLECTA. Gr. *καταρ.* Or. ii. 57. *collectam exigere.*

COLLECTIO. Brut. 88. *Attulerat duas res, quas nemo alius: partitiones, de quibus dicturus esset, et collectiones, memor et quae essent dicta contra, et quae ipse dixisset: sunt ανακαταλαβόντες.*

COLLECTITIUS. ad Div. vii. 3. *miles tiro e collectitius, h. e. non dilectus, sed raptim et promiscue coactus.*

COLLEGIUM. Seni p. R. 13. *servos simulatione collegiorum nominatim esse conscriptos. Collegia erant ex instituto Numae Pompilii, sodalitates plebis, in quas ea descripta erat, de quibus v. Sigon. A. J. C. R. ii. 12. et Manut. ad Or. pro Sextio. 15. ubi eorundem collegiorum mentio. Sed deinde etiam de honestioribus dicitur, ut Collegium Consulum, Praetorum, etc. Frag. Corn. i. Tot sunt Cornelii, ut jam etiam collegium constitutum sit. ad Div. viii. 12. collegium tentavit, i. e. collegum.*

COLLIGARE. Phil. xi. 11. *colligavimus Brutum. in Graecia.* * Or. 34. *uno libro colligavit.* * Nat. D. i. 4. *omnes inter se aptae colligataeque videntur.*

COLLIGATIO, conjunctio. Off. i. 17. *arctior colligatio est societatis propinquorum.* * Div. i. 56. *colligatio causarum.* Fat. 14. *omnia naturali colligatione fiunt. Haec colligatio est nexus causarum efficientium et effectuum, quem hodie dicunt.*

COLLIGERE, comparare. Qu. Fr. i. 1. 14. *omnium laudem unque colligere.* ibid. ii. 16. *colligere gratiam dignitatemque.* ad Div. ii. 16. *collectam gratiam effundere.* * Att. viii. 9. *metuo, ne omnis haec clementia ad unam illam crudelitatem colligatur.* * ad Div. v. 18. *colligere se dicuntur, qui a magna animi perturbatione ad tranquillitatem redeunt.* Dom. 33. * ad Div. iv. 3. *cum accuratissime monuisti senatum, collectis omnibus bellis civilibus. h. e. commemoratis ex ordine.* Inv. i. 1. *colligo animo veteres civitatum maximarum calamitates: i. e. revoco omnes in animum.*

COLLIMARE. Fin. iii. 6. Si cui sit propositum *collimare hastam aliquo aut sagittam. in quo est, hastam dirigere aliquo, sed est etiam ubi significat scopum attingere et ferire, ut Div. ii. 59. quis est enim, qui totum diem jaculans, non aliquando collimet.*

COLLOCARE. ad Div. ii. 13. *collocare rem militarem, est omnia constituere, apparare, quae ad rei militaris necessitatem utilitatemque pertinent.* Similiter Or. iii. 8. *collocare nuptias a porta dicitur pro contrahere, sc. per sponsalia. v. Cujac. Obs. xi. 15. * collocare se alicubi dicuntur, qui domicilium alicubi constituunt sibi fortunarumque suarum sedem.* Fin. v. 2. de Attica: Ita se Athenis collocavit, ut sit pene unus ex Atticis. Phil. ii. 39. *collocatos in agro Campano mimos. * collocare pecuniam dicuntur, qui agros aut metella emunt, aut foenori dant. vid. v. c. Manil. 7. Off. ii. 12. Caecin. 4. nostri, se in Geld anlegen. Unde eleganter Cicero saepe hac dicendi forma utitur, beneficium collocare.* Phil. iii. 2. *collocare patrimonium in salute reipubl. i. e. impendere in salutem reipubl. quae pecunia non perit. Hinc ductum etiam illud Verr. v. 14. aedilitas recte collocata. * pro eo, apud nos dicimus, einquartieren. unde variae formae ducuntur.* Verr. i. 24. *comites ejus item apud ceteros hospites collocantur.* Tusc. v. 1. *totos se in optimo vitae statu collocarent.* Coel. 20. *se in meretricia vita collocavit.* Off. i. 44. *collocare se totum in cognitione et scientia.*

COLLOCUPLETARE. Her. ii. 18. *sed ibi variant libri quidam scr. et edd. Sed est etiam c. 29.*

COLLYBUS. Att. ii. 6. *in collybo est detrimenti satis.* Verr. iii. 78. *deductiones fieri solebant primum pro spectatione et collyb., (h. e. permutatione pecuniae, l'agio) - - nam collybus esse qui potest, cum omnes utantur eodem genere numorum.*

COLOR. *ornamenta orationis.* Qu. Fr. ii. 15. *pingam coloribus tuis, penicillo meo.* Orat. iii. 25. *ornatur oratio genere primum et quasi colore quodam et succo suo. Sic ibid. 52. color orationis oriri dicitur e tribus generibus sublimi, medio et tenui. * Brut. 44. veritatis color. ibid. 46. urbanitatis color.*

COLORATUS. Br. 48. *oratio urbanitate colorata.*

COLUMNA. Sext. 8. *adhaescere ad columnnam.* Columna Menia in foro fuit, ad quam triumviri capitales de furibus et servis supplicia sumebant, uti Asconius tradit, ad Divin. in Caecil. 16. *adde, et de debitoribus, qui satisfacere non possent, qui sunt furibus simillimi. Nam h. l. quidem de obaerato sermonem esse nullum est dubium. cf. inprimis Cluent. 30. ubi de Q. Manilio IIIviro capitali: Ex petulanti atque improbo scurra, in discordiis civitatis, ad nam columnnam, ad quam multorum convinciis deductus fuerat, cum suffragiis populi*

pervenit. v. *ibi Manut.* Adhaerescere ad columnam igitur est, propter aes alienum ad columnam Menium deduci, nec solvere debitum posse: allegoria ducta ab his, qui in columnis maritimis adhaerescunt, h. e. ad eas illisi naufragium faciunt.

COLUMNARIUM. Att. xiii. 6. *columnarium* vide, ne nullum debeamus: quamquam mihi videor audisse a Camillo commutatam esse legem. Est autem *vectigal*, quod solvitur pro columnis singulis, institutum, ut videtur, lege sumptuaria Caesaris, quod nimii sumtus in columnis fierent. vid. *Burman. de vectig. R. p. 205.*

COLUMNARIUS, ad *Divers. viii. 9.* Nolo te putare Favonium a *columnariis* praeteritum esse. Optimus quisque eum non fecit. Apparet, fuisse de plebe homines, nullius pretii, iique aut propterea *columnarii* dicti, quod ibi rei essent, (vid. *Columna*) ut videtur *Manutio ad h. l.* aliisque, aut, quod potius crediderem, quia circa eam columnam otii fullendi causa versarentur, similes subrostranis et subbasilicanis, quos et ipsos inde dictos scimus, quod pro rostris et ad basilicas esse solerent. Comprehenduntur turba forensi, plebe urbana, de qua saepe Cicero.

COMEDERE. Att. vi. 1. *numos alicujus comedere.* ad Div. ix. 20. ne tua bona comedim, antequam pro comedam: de qua forma v. *Heins. ad Virg. Aen. xii. 801.* Bona sua comedere, etiam ad Div. xi. 21. occurrit.

COMIS. Fin. ii. 25. *comis* in amicitiiis tuendis. Ceterum qui comis dicatur, quid sit comiter, declarat Cicero ipse. v. *comiter.*

COMISSATIO. Mur. 6. Cat. ii. 5. *est convivium nocturnum tempestivum, inprimis compotatio, cum vagatione nocturna per urbis vicos et plateas, adhibitis taedis et symphonia.* v. *Lamb. Bos de verbo νῆμαζον in Exercit. ad N. T.*

COMISSATOR. Attic. i. 16. *comissatores* conjurationis.

COMITARI. Tusc. v. 24. *tardis* mentibus virtus non comitatur. Sic et *ibid.* est c. 31.

COMITATUS adj. Tusc. v. 39. *puero uno comitator.*

COMITATUS, Fin. ii. 34. quid opus est tanto virtutum comitatu? Antecessit instrumentum in optimis artibus comparandis honestorum studiorum concursus, etc. * *de adjutoribus* est *Marcell.* 4. ceterae duce te gestae sunt magnae illae quidem, sed tamen multo magnoque comitatu. * *Verr. iii. 8.* comitatum quaerere, i. e. qui ejusdem sit conditionis, fortunae, etc.

COMITER quid significet, docetur pro *Balbo* 16. nempe sine dolo malo. v. *Graev. ad l. c. Drak. ad Liv. xxv. 12. Dukerus ad eund. xxxviii. 11.*

COMITES Pro C. et Pro Pr. sunt, quae et cohors praetoria dicitur. v. *supra: praefecti, medici, scribae, haruspices*, ad Att. vi. 11. legati et praefecti a comitibus distinguuntur.

COMITIA. Qu. Fr. ii. 15. *comitia gratuita, in quibus nulla largitio versata est.* Sen. p. R. 11. *comitia justa sunt centuriata.* Verr. i. 7. *mea comitia, h. e. in quibus petitor fui.* Verr. ii. 52. *comitia etiam de electione sacerdotis per sortitionem in Sicilia facta, dicuntur.* Coel. 8. *comitia Pontificia, sunt creandis Pontificibus, in quibus Pontifices creantur, sic Consularia, Praetoria, etc. De generibus Comitiorum suis locis agitur.*

COMITIALIS. Qu. Fr. ii. 2. *dies comitiales, h. e. per quos comitia habentur, aut haberi possunt.* cf. ibid. 6. Sic Verr. ii. 52. *mensis comitalis.*

COMITIATUS, us. *pro comitiis.* Leg. iii. 4. *comitiatus maximus dicitur de comitiis centuriatis, quoniam in iis omnes ordines populi suffragia ferunt, in tributis plebs tantum.*

COMITIUM. Brut. 84. Verr. i. 19. Div. v. 17. *locus in foro Romano, ubi, ut auctor est Varro L. L. iv. 32. coibant comitiis curiatis et litium causa, unde et nomen duxit. Nam Consules olim, post praetores ibi jus dicebant, ut multis Livii locis patet. Ex eo aditus et in curiam.*

COMMEATUS. *litterae, quae potestatem dant abeundi: item venia illa ipsa.* Verr. v. 43. *cum commeatu Syracusis remansit.* add. ad Att. xiii. 41.

COMMENDATIO. Fin. ii. 12. *Epicurus cum in prima commendatione voluptatem dixisset. h. e. in iis rebus, quae nobis primae a natura quasi commendari videntur, quod eas nostra sponte appetimus, et earum causa alias consecramur.* * Planc. 13. *commendatio dulcissima naturae, h. e. quae oritur a natura.* Sic Or. i. 26. *probitatis commendatio.* Brut. 25. *commendatio majorum.* * Or. ii. 87. *oculorum commendatio, cum quas res memoriae tradere volumus, eas oculis intuemur.* Or. 31. *hunc librum si minus nostra commendatione, tuo tamen nomine divulgari necesse est.*

COMMENDARE. Leg. ii. 16. *sacro commendatum, h. e. in templo depositum.* * ad Div. xv. 20. *Oratorem meum Sabino commendavi. credidi, tradidi tibi perferendum.*

COMMENTARI dicuntur, qui cogitant et scribunt, quae dicturi sunt: unde, quicquid accurate cogitamus aut scribimus, id commentari dicimur. ad Div. iv. 6. *ut ante commentemur inter nos, qua ratione nobis traducendum sit hoc tempus.* Phil. xi. 6. *quorum alter commentatus est mimos, alter egit tragoediam.* ad Div. vii. 1. *te ipsum, qui id jam multos annos commentaris, docebo profecto, quid sit humaniter vivere.* Br. 90. *declamitantem commentari.* Tusc. iii. 14. *futuras mecum commentabar miseras.* Phil. iii. 14. *multos menses de libertate pop. Rom. commentati atque meditati.* Div. i. 41. *commentari dicuntur magi Persarum, cum conveniunt et inter se de rebus suis colloquuntur et deliberant.* Or. iii. 23. *de magis*

tro Samnitum gladiatorum dicitur commentari. * *particip. commentatus, passive Brut. 88. sua commenta u et scripta.*

COMMENTARIOLUS. Fin. iv. 4. ne necesse sit iisdem de rebus semper quasi dictata decantare, neque a *commentariolis* suis discedere. h. e. *u libellis, in quos praecepta de philosophia memoriae causa congestimus.*

COMMENTARIUS. Rabir. Perd. 5. *Commentarii regum, sunt libri, in quibus leges, etc. regum scriptae sunt, ut illa constitutio de judicando perduelle. Sed Commentarii in genere sunt libri, in quibus memoriae causa res perscribimus quascunque, unde de tabulis acceptorum et expensorum, de tabulis Censoriis, libris Pontificum saepe dicitur.*

COMMENTATIO *pro meditatione et exercitatione, v. commentari.* Tusc. ii. 18. Or. i. 33. Tusc. i. 30. *extr. commentatio mortis.* ibid. iii. 16. *commentatio parendi.*

COMMEO. Nat. D. i. 11. *animum esse per naturam rerum omnem intentum et commeantem.*

COMMERCIIUM Verr. iii. 40. *commercium in eo agro Panormitanis non est: pro potestate emendi agros.* cf. ii. 49.

COMMETIRI. Inv. i. 26. *commetiri cum tempore, h. e. comparare.*

COMMINUI. Att. iv. 3. *re familiari comminui.* * Off. ii. 11. *quem C. Laelius praetor fregit et comminuit.* * *notabilis est etiam haec forma, ad Div. xiii. 12. non ut aliquid de commendatione illa comminuam.*

COMMISCO. Nat. D. ii. 51. *commiscendorum corporum libido.*

COMMISSIO. Att. xvi. 5. *commissione Graecorum frequentiam non fuisse: sunt ludi Graeci, certamina Graecorum in quibus Graeci homines, aut certe habitu Graeco committuntur. Itaque pergit Cicero: quod quidem me minime fefellit. Scis enim, quid ego de Graecis ludis existimem.* conf. ibid. xv. 26.

COMMISSURA Nat. D. ii. 55. *Commissurae ossium, etc.*

COMMITTERE. Fin. iii. 2. *ludis commissis: i. e. coeptis.* * *Simpliciter pro scelus committere.* Rosc. Am. 20. *cum verisimile erit aliquem commisisse.* * Cluent. 37. *committere multam, pro facere, quo multa dignus fias, etc. Hinc saepe dicitur pro eo, quod nos dicimus: es versehen.* ut Verr. i. 43. *nemo committeret.* * Rosc. Am. 5. *committitur iudicium inter scarios, pro habetur. ducto tropo a pugna, quae committi dicitur.* * *Sich nohin wagen.* Rosc. A. 23. *committere se in conclave.* Verr. ii. 4. *committere se in conspectum populi.* Sext. 54. *se theatro populoque Rom. commiserit.* * *Elegans est etiam haec ratio.* Verr. i. 32. *committere incommoda sua legibus et judiciis.* h. e. *non ipsum vindicare, sed iudicio persequi injurias suas.* * *Est etiam pro perdere, cum committi-*

mus, ut aliquid pereat. Verr. i. 10. ii. 14. hereditas *commissa*, eine Erbschaft, die verfallen ist. Sic Flacc. 21. *commissa fiducia*. ein verfallenes Pfand, hypothecae *commissae*, ut est ad Div. xiii. 56. *hinc ducitur elegans ratio pro Dom.* 57. devotio convicta et *commissa*; *cum accidit id, quod voto suscepto a Diis consequi voluimus.*

COMMODARE. Verr. iv. 42. nomen suum alicui ad translationem criminis *commodare*. * *pro accommodare*, ad Div. xiii. 53. ei te *commodas*.

COMMUNE. ad Div. xi. 23. *commode* de aliquo sentire. pro *lepidè*, *venuste*. Verr. iv. 43. aliquid facere et *commode* dicere.

COMMUNITAS. Inv. i. 25. corporis *communitas*, i. e. *habilitas ad res varias agendas*. Rosc. Am. 4. *de elegantia orationis*: neque satis *commode* me dicere posse intelligo -- nam *communitati ingenium* -- est impedimento. Sic *de pulchritudine domus acceperim* Off. i. 39. ad usum *accommodanda* est aedificandi descriptio: et tamen adhibenda dignitatis *communitatisque* diligentia.

COMMUNUM, adv. *vix, commoda*. Att. xiii. 19. *Communum* discesserat Hilarus. *ibid. commodum egeram, diligentissime.*

COMMUNUM. Fin. v. 21. prima naturae *commoda*: sunt *habilitates propensionesque, quae primae se in hominibus exerunt, tanquam studium sciendi, cum hominibus versandi, etc.* * *quod nobis commodatum est.* Verr. iv. 3. qui forum *commodis* hospitum, non furtis nocentium ornarent. *vid. Salmas. de Usur. c. 7.* * *praemia militum.* ad Div. xi. 2. *extr.* quod de *commodis veteranorum* laturus esset. * *opportunitas, etc.* ad Att. xvi. 2. *commodum nostrum* expectare debet. * *Commodo videtur adverbialiter poni pro commode* ad Div. i. 1. *in libris, qui habent, quod commodo facere possis. Sed alii addunt, reipublicae, vel intelligunt tuo, quod alibi addit Cicero*: *ibid. xvi. 1. quod commodo valitudinis tuae fieri possit.*

COMMUNUS, mitis, qui nec facile in rebus levibus, nec nimis irascitur. Qu. Fr. i. 1. 13. atque in hoc genere (*in irascendo*) multo te esse jam *commodiorem* mitioremque nunciant. Partit. 22. res *commodae* et *incommodae*.

COMMORARI. Or. 40. in sententia *commorari*.

COMMORATIO. *quid in rhetoricis?* ad Her. iv. 45.

COMMOTIUNCULA, *levis impetus febrilis, qualis esse solet jam debilitata et fracta febris* vi. Att. xii. 11. Atticae *commotiunculis συμπαρχα*.

COMMOVERE. *pro movere.* Verr. v. 37. *commovere castra ex loco aliquo.* Qu. Fr. ii. 6. *perleviter commoveri.* h. e. *aegrotare.* * *de philosophis, qui nova comminiscuntur.* Acad. iv. 6. Philo, dum nova quaedam *commovet*, quod ea sustinere *vix poterat, quae contra Academicorum pertinaciam dicebantur.*

tur et aperte mentitur, etc. * *Suscipere, moliri.* Att. xvi. 15. haec, quae commota sunt, quorsum evadant : unde commovere se dicuntur, qui aliquid moliantur. Catil. i. 2. ne commovere te contra rempublicam possis. * Commoveri cum de animo dicitur, tribus modis sumitur ; primo, cum refertur ad ingenium, est, rationibus quibusdam eo perducere, ut aliquid verum falsumve putemus. deinde, cum de perturbationibus animi, quae et commotiones animi appellantur, dicitur, plerumque certum aliquod commotionis genus indicat : ut, morte alicujus commoveri, pro terreri, aut tristitia affici. Ad voluntatem denique ubi refertur, significat, certis de causis nobis aliquid esse constitutum. *Exempla pauca adjecimus :* Arch. 5. Unius nominis litura se commotum dixerit : i. e. propter unam lituram sibi tabulas suspectas esse. Muren. 19. commovebar ludis Antonii : timorem afferebant, ne mihi nocerent in petitione. * Or. ii. 5. Graecarum disputationum memoriam commovebat : h. e. instaurarat, revocarat. * Or. i. 25. ingenium arte commovere, pro augere, acuere. * evertere, refellere, confutare. Or. ii. 51. Si convellere adoriamur ea, quae commoveri non possunt.

COMMUNICO. ad Div. i. 7. Non solum a me provocatus, sed etiam sua sponte de te communicare solet : ad me referre, deliberare. Acad. iv. 1. itaque privabo illum potius debito testimonio, quam id cum mea laude communicem. Or. i. 15. communicare cum aliquo, pro consulere aliquem. Rosc. Am. 40. 49. res et ratio cum aliquo communicari dicitur, quem socium in commodis aut negotiis sumimus. ad Div. xv. 21. inimicitias mecum communicasti. i. inimicos meos pro tuis habuisti.

COMMUNIS, vulgaris. quoad quae omnibus communia sunt, vulgaria habentur, et adeo contemnantur. ad Div. i. 9. abhorrent a praeceptis. communibus. ibid. vii. 1. communes mimos spectarent semisomni. * Or. 33. commune judicium, de judicio populi. Dom. 18. communia tempora, quae ad universam rempublicam pertinent. Balb. 5. communis imperii fines, i. e. nostri, Rom. Sext. 1. communis libertas. ibid. 6. communem salutem reficere. Planc. 14. communis illa sensus in aliis fortasse latuit. h. e. alii fortasse dissimularunt dolorem, qui ad omnes pertinebat. Or. iii. 29. quid in communi mente quasi impressum sit, est notio confusa, quam omnes habent, et quam evolvit philosophus. Pis. 40. communis salutatio : h. e. qua in omnes utimur, etiam ignotos. Or. ii. 77. commune exordium, quod multis orationibus praemitti potest, et est in vitio. ibid. 17. communes literae, sunt artes liberales, quibus omnes operam dare solent. Orat. iii. 27. locus communis dicitur a rhetoribus, qui rem omnem ad genus refert, adeoque ad omnes formas pertinet. at Verr. ii. 46. est locus publicus, ut forum, theatrum,

porticus, etc. Phil. ii. 4. *homo vitae communis ignarus*, ein Mensch, der nicht zu leben weiss, ut nos dicimus, qui nescit, quae omnibus, etiam inimicis, officia tribuenda sint, et vulgo tribuantur. Or. i. 49. *versatus in causis forensibus atque communibus*. *Tironum causa monendum est*, communia dici, quae ad plures pertinent, adeoque communia dici posse etiam quae vulgaria alias dicuntur, ut supra notamus. Quid enim sunt communia praecepta, a quibus Ciceronis de Oratore libri abhorrent, nisi vulgaria, quae in vulgaribus rhetoricis libellis occurrunt? Est tamen etiam aliquid inter vulgaria et communia discriminis. Vulgaria dicimus, quae communia sunt omnibus, sed ita, ut hoc ipso verbo contentum eorum significemus. Communia autem et ipsa ad plures, atque adeo ad omnes pertinent, sed sine contentu. Sic dicimus communem sensum, communem rationem, communia praecepta, communia mala, vitium commune, sed simpliciter respicimus ad id, quod ad plures aut ad omnes pertinet. * Communia omnia habent significationem amicitiae. ad Div. v. 21. nam tecum mihi esse communia omnia, ita quae opto contingant, ut vehementer velim: ita locum bene constituit Graevius. Sed sensus est: tibi amicissimus et familiarissimus esse cupio. * Verr. ii. 46. 63. *Commune Siciliae*, i. e. *universam Siciliam*. Verr. i. 38. *Commune Milyadum*. vid. de hac forma Heins. ad Ovid. Met. xii. 7.

COMMUNIO. Mil. 36. *bona, fortunas meas ac liberorum meorum in communionem tuorum temporum contuli: tecum communicavi*.

COMMUNITAS. Fin. iii. 20. *communitas naturalis*. ib. *communitas civilis*. ib. v. 14. *prima communitas naturae*. Off. i. 7. *vitae communitas*. ibid. 16. *communitas et societas humana*. * Top. 6. *res disjuncta a communitate*, i. e. *a genere ad speciem tracta*, aut, in definitione, *adjectis propriis ad communia*.

COMMUTABILIS. Inv. i. 18. *commutabile exordium*.

COMMUTARE, cum abl. sine praepos. Agr. i. 5. *possessionis invidiam pecunia commutent*. ubi v. Turnebus. add. Drakenb. ad Liv. xlii. 5. Simili sensu ad Heren. ii. 19. *est leve compendium fraude maxima commutaverunt*. Cluent. 46. *fidem suam et religionem pecunia commutavit*, i. e. *vendidit*.

COMPACTO. adv. Att. x. 12. *ut compacto prohibiti videamur*.

COMPAGES. Senect. 21. *compages corporis*.

COMPAR. (ῥαγιστοῦ) in rhetoricis quid? ad Her. iv. 20.

COMPARABILE, simile. Inv. i. 42. 30.

COMPARARE. Verr. i. 1. *accusationem comparare, dicitur actor cum ea conquirat, facit, quae ad recte accusandum pertinent*. Inv. i. 15. *animum auditoris idonee comparare ad reli-*

quam dictionem, h. e. *fasere, ut attendat reliquae orationi.* Quinct. 3. Verr. i. 36. res, quae in Gallia comparabantur, sunt fructus praediorum Gallicorum, etc. item quae in Gallia emuntur et Romam mittuntur, etc. omninoque pro emere, ut Verr. ii. 34. * Quinct. 16. majores nostri comparaverunt, id est : statuerunt, sive potius, legibus, Sctis, aut aliis modis effecerunt, sc. aut ne quid fieret, aut ut aliquid fieret. *phura e Cicrone suggeret Passeratius ad h. l. ad Div. xii. 30. honore digni cum ignominia dignis non erant comparandi, h. e. non eodem modo tractandi. item pro instituere Mur. 36. haec majores nostri comparaverunt. Est etiam ubi dicitur, pro comparando demonstrare. Off. ii. 5. deinde comparat, quanto, etc. Sic et Livius dixit ii. 32. extr. Quinct. 1. ut ego cum patrono disertissimo comparer. Elegans ratio e ludo gladiatorum ducta, qui dicuntur comparari, cum paria gladiatorum deliguntur, h. e. constituitur, quis cum quoque contendat. Comparatur ergo patronus cum patrono, quia inter se de victoria contendunt. * Dicitur etiam eleganter elliptice, pro res necessarias, copias comparare. ad Div. xvi. 11. omnino ex hac quoque parte diligentissime comparatur : ubi vid. Interpretes et add. Gronov. ad Liv. xxxvi. 3. et xxxviii. 12. et comparatus pro instructus ad aliquid agendum. Her. iii. 3. iisdem locis et ad suadendum et ad dissuadendum erimus comparati. Sic et substantivum dicitur in loco epistolae ad Qu. Fr. qui mox profertur.*

COMPARATIVUS. Inv. ii. 25. *comparativa judicatio : quid sit, ibi docetur.*

COMPARATIO. Qu. Fr. i. 2. extr. quibus ego ita credo, ut nihil de *comparatione* mea diminuam : h. e. *nihilo minus me contra eos comparem.* Mur. 21. *comparatio* testium. Br. 76. ipsa *comparatio* disciplinaque dicendi. * Inv. i. 11. *Comparatio est pars constitutionis assumptivae.*

COMPELLARE. reprehendere, objurgare aliquem : item accusare in judicio, aut certe nomen deferre : *proprie videtur idem esse, quod interrogare.* Att. ii. 2. Nigidius minatur in concione, se judicem, qui non adfuerit, *compellaturum.* ad Div. viii. 12. Cum parum procederet, ut ulla lege mihi accusatorem ponerent, *compellari* ea legem e voluerunt, qua, etc. ad Herenn. i. 14. mimus quidam Accium poetam *compellavit* in scena. Phil. iii. 7. Idem Q. Ciceronem *compellat* edicto, nec intelligit commendationem esse compellationem suam.

COMPELLATIO. reprehensio, vituperatio, accusatio. Phil. iii. 7. nec intelligit commendationem esse compellationem suam.

COMPELLI. ad Div. i. 9. Cum in hunc seusum alliciar beneficiis hominum, et *compellar* injuriis.

COMPENDIUM, *lucrum.* Rosc. Com. 16. *compendium* facere. ad Her. iv. 40. *turpe compendium,* etc.

COMPENSARE. Flacc. 29. *Catonis est dictum : pedibus compensari pecuniam. Est de remotis sed salubriter emtis praediis : in his, Cato putabat, itinera propter longinquitatem tantum impensae habere, aut certe molestiae, ut aequae cara esse ac propinqua videantur.* * Fonteij. 1. Socii Gallicorum bellorum pericula populo R. coriis reinisque compensarunt.

COMPERENDINARE. Act. i. Verr. 11. *est jubere reum iterum adesse, ut causa secunda vice agatur, et quidem in diem perendinum, ut tradit Asconius. cf. Comperendinatus.*

COMPERENDINATIO et COMPERENDINATUS. Verr. i. 9. Brut. 22. *unum, quasi comperendinatus, medium diem fuisse.*

COMPERIRE. Att. i. 14. Clodius -- me tantum comperisse omnia criminabatur. *Cicero in causa Catilinaria crebro dixerat, comperi omnia. Ea res locum dedit dicteris in Ciceronem, cum eum omnia comperisse risus causa dicerent. v. Casaub. ad h. l.*

COMPETITRIX, Mur. 19. *habui scenam competitricem. Eleganter. Antonius scenam argentatam in ludis dederat, collega Ciceronis in aedilitate. hinc metuebat Cicero, ne scena illa plus apud populum in petitione valeret, quam ipse, et scena petere consulatum pro Antonio videbatur.*

COMPILARE. Mur. 11. *sapientiam ab ipsis compilavit.*

COMPINGI, coërceri, includi. Or. i. 11. *in iudicium et concunculas tamquam in pistrinum aliquod detrudi et compingi.* Attic. viii. 1. *amiserat culpa sua, in Apuliam Picenum se conpegerat.*

COMPITALIA. Att. ii. 3.

COMPITALITIUS dies, Att. vii. 7. *ludi compitalitii, Pison. 4. solemnia, quae in compitis agebantur.*

COMPLECTI ad Div. ii. 6. *Si complecti hominem volueris. ibid. 8. da te homini : complectetur, mihi crede. cf. ibid. 13. dicitur de his, qui aliquem in amicos recipiunt, et liberaliter, beneficeque tractant. Hinc Lael. 15. fortuna quos complexa est. item Phil. v. 16. causam eam complexus est, pro ad eas partes accessit. * in agricultura et re hortensi complecti terram dicitur eleganter de plantis, quae convalescunt, adhaerescunt, comprehendunt, bekleiben. hinc ductum videtur hoc Tusc. ii. 4. cum philosophia idoneam complexa est naturam. sequitur inedit. * pro concludere in syllogismo est Invent. i. 40 quemadmodum ipsa conclusio dicitur complexio. ubi vid. * Tusc. i. 22. Deum cogitatione complecti non possumus, wir können uns Gott nicht vorstellen. * ad Div. vi. 6. literis complecti, de re aliqua scribere, de poetis et historicis. * Att. ii. 6. Sic complexus sum otium, ut ab eo divelli non possim. sic delector, sic frui cupio otio. * consequi. ad Div. x. 12. eam facultatem habes maximam, quam cum complexus es, tene. * adjungere. Pis. 31. complecteris amplissimos viros*

ad tuum scelus. * *passive est* Tusc. v. 14. in eo genere, quo vita beata *complectitur*. ubi vid. Davis. Sic Rosc. Am. 13. quo uno scelere omnia scelera *complexa esse* videantur.

COMPLEMENTUM. Or. 69. *complementa* numerorum, sunt verba inania, quae inferciuntur periodis, ut eo numerosior cadat oratio, ut Asiatici *facere solebant*.

COMPLERE pro *absolvere*, ut Graeci *πληροῦσαι* Inv. ii. 56. *extr.*

COMPLETUS, *plenus*. Verr. v. 57. *completus* mercatorum *carcer*.

COMPLEXIO, ad Herenn. iv. 14. *est genus figurae, dictum inde, quod duo genera exornandi complectitur, ut ibi ostenditur. ibid. est de contractione duarum literarum in unam.* * Inv. i. 34. *ponitur pro conclusionem syllogismi, quae inde complexio dicitur, quia propositionis et assumptionis conceptus non communes complectitur.* * *genus argumenti, quod dilemma dicunt alio nomine.* Inv. i. 29. *complexio est, in qua utrum concesseris, reprehenditur ad hunc modum: si improbus est, cur uxoribus, sin probus, cur accusas.* * Or. iii. 47. *verborum complexio, est periodus.* Sed Phil. ii. 37. *mira verborum complexio, est mira loquendi ratio.* * *Copia.* Tusc. v. 10. *cumulata bonorum complexio.*

COMPLEXUS. Tusc. iii. 20. *complexus* corporum, de coitu. Catil. ii. 10. de *complexu* ac sinu, *familiarissimi cujusque.* vid. Graev. ad h. l. Nat. D. ii. 40. *restat ultimus et omnia cingens et coërens coeli complexus: i. e. ambitus, et est periphrasis coeli, quia omnia complectitur et ambit.*

COMPLICARE epistolam, Qu. Fr. iii. 1. 5. Off. iii. 19. *evolvere animi sui complicatam notionem.*

COMPONERE. Att. vi. 1. *componere actiones, dicitur de Juris Consultis, qui formulas actionum (v. actio) excogitant et scribunt.* * *disponere.* Or. i. 31. *componere inventa.* cf. ii. 76. * *numerosae collocare.* Brut. 17. *verba componere.* * *comparare.* Flacc. 26. *componere dignitati alicujus suam.* * *pacem facere.* Rosc. Am. 47. *ut componeretur.* * *in re gladiatoria dicuntur componi gladiatores, qui secum pugnare jubentur.* Opt. gen. d. 6. Aeschines tanquam Aeserninus cum Pacidianus *componitur.* * *Conficere.* Verr. iv. 16. *componere hoc, quod postulo: fac, ut hoc confectum et absolutum sit.*

COMPOSITE. Or. i. 15. *composite dicere: i. e. disposite, ordine.*

COMPOSITIO. Fin. iii. 22. *sensio me longius esse provectum - Verum admirabilis compositio disciplinae, incredibilisque rerum traxit ordo. Compositio est, quem vulgo vocant nexum, ordinem systematicum, der Zusammenhang.* * *Dicitur eleganter de gladiatoribus, cum deliguntur, qui inter se pugnent, quod et comparare dicitur, quia comparantur inter se, qui sint*

pares. Horat. *Threx est Gallina Syro par*. ad Div. ii. 8. ut mihi gladiatorum *compositiones* mitteres. * *pax foedere, aut quacumque decisione conciliata*. Rosc. Am. 12. per *compositionem* servare suos cives. Phil. ii. 10. *compositionis* auctor. * *mistura certa*. Nat. D. ii. 58. *compositiones* unguentorum.

COMPOSITUS, *paratus*. Act. i. in Verr. 11. *compositus* ad iudicium. * *fictus*. Verr. iii. 61. *compositum* crimen. * *numerosus*. Or. 70. *compositus* orator.

COMPREHENDERE. Attic. xii. 21. verbis luculentioribus et pluribus rem eandem *comprehenderat*, i. e. *expresserat*. * *pro complecti, conciliare sibi*. ad Div. xiii. 15. adolescentem humanitate sua *comprehendere*. Coel. 6. *comprehendere* multos amicitia, tueri obsequio. * Fin. v. 10. est enim infixum in ipsa natura, *comprehenditur* suis cujusque sensibus, sic, ut, si quis contra dicere velit, non audiatur. * *deprehendere*. Catil. iii. 1. qua ratione investigata et *comprehensa* sint. *ibid.* 7. duces captos et *comprehensos* tenetis. Cluent. 16. *comprehenderetur* res. Flacc. 16. totius testimonii fictam audaciam manifesto *comprehensam* atque oppressam teneri. * *intelligere*. Or. i. 18. si quis omnium rerum atque artium rationem naturamque *comprehenderit*. *ibid.* 23. res scientia *comprehensae*. * Nat. D. ii. 32. Natura concipiens et *comprehendens* semen.

COMPREHENSIBILE, (*καταληπτόν*) est philosophorum verbum, quo significatur id, quod ita insignitum est a vero, ut non possit eodem modo et a falso, sive, visum expressum et effectum ex eo, unde est, qualia esse non possunt ex eo, unde non sunt. v. Acad. i. 11. iv. 6.

COMPREHENSIO, verbum philosophiae Stoicae (*καταληψια*) dicebatur actus intelligentiae, cum visum arripit, ex eo effectum, unde est, quale esse non potest ex eo, unde non est. Acad. i. 11. Sed cum jam acceptum *καταληπτόν* et approbatum esset, *comprehensionem* appellabat, similem iis rebus, quae manu prehenderentur, ex quo etiam nomen duxerat, cum eo verbo nemo ante in tali re usus esset. * Fin. v. 9. una *comprehensione* omnia complecti. * Brut. 8. *comprehensio* verborum, est *periodus*. cf. Or. 67. Brut. 44. * Nat. D. ii. 59. *comprehensio* rerum consequentium cum primis, est, cum intelligimus, quid ex quoque sequatur.

COMPRESSE, *tenuiter, breviter*. Fin. ii. 6. quod latius loquerentur rhetores, dialectici autem *compressius*.

COMPRESSIO. Brut. 7. crebri sententiis, *compressione* rerum breves et ob eam ipsam causam interdum subobscuri.

COMPRIMERE, *occultare, celare*. Dom. 8. Verr. iii. 77. Att. v. 21. *comprimere* frumentum. *ibid.* x. 4. delicta alicujus *comprimere*. * *ad silentium redigere*. Fin. ii. 17. qui animi conscientiam non curet, quam scilicet *comprimere* nihil est

negotii. * *coërcere, domare, reprimere.* Phil. ii. 9. *impetum oppilatis scalis comprimere.* Nat. D. ii. 59. *comprimere gestientem.* Fat. 5. *naturam ita esse edomitam atque compressam doctrina.*

COMPROBARE. Nat. D. ii. 3. *numen deorum comprobare:* h. e. *credere deos esse.*

COMPROMISSUM est, cum utraque litigantium pars promittit, se arbitri sumti sententia staturam, ni fecerit, certam pecuniam, ut in sponsione, amissuram. v. *compromittere.* Rosc. Com. 4. quid ita de hac pecunia - de tuarum tabularum fide *compromissum* feceris, arbitrum sumseris, etc. Verr. ii. 27. *judicium de compromisso.* Verr. ii. 27. poenis, *compromissisque* interpositis HS. ccc. extorquenda curavit: quodque *judicium* secundum Heraclium de *compromissis* factum erat, etc. Sed quoniam illud genus *compromissi* inde dicitur, ut ex notatione intelligitur, quod uterque promittit et inter eos de re convenit, *compromissum* in genere dicitur omne id, de quo inter duas partes convenit. Sic ad Div. xii. 30. Sed a magistris (auctonem) cum contenderem de proferendo die, probaverunt mihi, sese, quo minus id facerent, et *compromisso* et jure jurando impediri.

COMPROMITTERE dicuntur, inter quos de re quacumque convenit, quique aliquid de communi sententia statuunt se facturos, interposita arbitraria poena. Qu. Fr. ii. 15. *tribunicii candidati compromiserunt*, HS. quingenis in singulos apud M. Catonem depositis, petere ejus arbitratu, ut qui contra fecisset ab eo condemnaretur.

COMPUNGERE. Or. ii. 38. *compungere* se suis acuminibus: de dialecticis, in primis Stoicis, dicitur, qui dissolvere inexplicabilia a se reperta ipsi non possunt. sed de stigmate notatis Off. ii. 7. *compunctus* notis Threiciis.

CONARI, pro posse, conari cum effectu, sive pro actione ipsa. in Caecil. 14. de Hortensio: numquam ullo artificio me pervertet, numquam ingenio me suo labefactare atque infirmare conabitur. Sic Verr. ii. 14. *leviore illo artificio aggredi conatur, pro aggreditur.* * *in animum inducere, decernere.* ad Div. v. 4. *qua inductus ad te scribere sum conatus.*

CONCALLLEO. Nat. D. iii. 10. *concalluit* manus opere.

CONCEDO, permitto. Agr. i. 1. *agros concedere.* v. et concessio. * *cedo.* ad Div. iv. 3. *concedo* nemini, qui majorum ex perniciem reip. molestiam traxerit. Att. xiv. 18. *neque ei quidquam in desperatione concedo.* Verr. ii. 44. *ut vix Apro- nio de familiaritate concedere videatur.* Rosc. Am. 40. *de arte concedere.* huc pertinet locus Catil. i. 9. *ubi Graevius habet cedere, maleque negat concedere sic dici.* * *condonare.* Verr. i. 49. *quid est aliud peccata concedere omnibus, cf. Or.*

iii. 51. Rosc. Am. 1. neque temere dicto *concedi* potest. ad Div. vi. 6. non putat se sustinere posse causas multorum, si sibi, cui justius videtur irasci posse, *concesserit*. *Inprimis eleganter dicitur concedere alicui alicui, cum alicui ignoscimus alterius causa.* v. c. Marcell. 1. cum M. Marcellum senatus populoque R. *concessisti*. Prov. Cons. 18. *concedere* inimicitias reip. cf. Ligar. 12. Cluent. 69. *Etiam iudices eleganter dicuntur concedere alienis peccatis, cum absolunt criminibus convictos.* Verr. iii. 96. * Dom. 36. *remp. concedere* unius discessu. *Si vera est lectio, concedere h. l. est abire. sed commodior est lectio altera, quam habet Graeviana, concidere.* * Rosc. Com. 6. crimen gratiae *concedebas*. h. e. *criminabare, gratias a Fannio ineundae causa.* * Cat. i. 9. *Concedere* reip. temporibus dicuntur, qui ferunt et faciunt, *quamquam inviti, quas reip. tempora postulant.* * Phil. ii. 2. petitionem alicui *concedere, est abstinere a petendo, alterius causa.* * *obtemperare.* Caecin. 24. *Concedere* Jctis. * Tusc. ii. 7. ei *concedendum* est gementi, h. e. *non reprehendendus est, sed ei permittendum est ut gemat.*

CONCELEBRARE. Inv. i. 3. studia *concelebrata* ab optimis, etc. *sunt diligenter tractata et culta.* Manil. 21. omni studio visere et *concelebrare*: h. e. *magna frequentia honestare.*

CONCENTIO. Sext. 55. caterva tota (*histrionum*) clarissima *concentratione*, in ore impuri hominis imminens concionata est.

CONCENTUS. Div. ii. 15. *concentus naturae, est συμπαθεια.* Or. iii. 6. *concentus doctrinarum, est nexus et cognatio earum.*

CONCEPTIO. Inv. ii. 19. ibi omnis *conceptio* privatorum iudiciorum constituitur. v. *concipere, init.*

CONCERTATIO verborum, Tusc. ii. 13. *λογομαχια.*

CONCERTATORIUS. Brut. 83. Thucydides hoc forense *concertatorium* iudiciale non tractavit genus.

CONCESSIO. in Tog. Cand. *concessio* competitorum. v. *concedere.* * Agr. iii. 3. *concessiones agrorum. differt concessio ab assignatione.* In illa est simplex permissio occupandi, fruendi, etc. v. Turneb. ad h. l.

CONCHYLIIATUS, *purpureus*. Phil. ii. 27. *conchyliata* peristromata.

CONCIDERE. Qu. Fr. ii. 4. Vatinius, a quo palam oppugnabatur (*reus Sextius, pro quo est oratio*) arbitratu nostro *concidimus*, diis hominibusque plaudentibus: sc. *in oratione, s. potius interrogatione in Vatinius, qua ei, quicquid a tribunatu sceleris conceperat, objecit.* * *damnare.* Qu. Fr. ii. 6. sed hoc incommodum consolantur quotidianae damnationes inimicorum, in quibus me lubente Servius allisus est, ceteri *conciduntur.* * *verberare.* Verr. i. 47. virgis plebem R. *concidere*it. * Or. 69. *concidere* sententias dicuntur, qui *minulos numeros*

*sequuntur, non periodis utuntur. * refellere, et quidem paullo acerbius.* Nat. D. i. 33. *concidere* aliquem totis voluminibus.

CONCIDERE. Or. 43. num meae artes *concidissent*: h. e. nullus earum usus amplius esset.

CONCILIARE. Verr. ii. 55. *conciliare* pecuniam, pro *capere injustis modis, eripere.* cf. ibid. 58. iii. 30. 84.

CONCILIATIO. Fin. iii. 6. prima *conciliatio* hominis. v. *commendatio.* * Nat. D. ii. 31. inter se civili *conciliatione* et societate juncti.

CONCILIATRICULA. Sext. 9. blanda *conciliatricula*, dicitur nobilitas esse, ut natura, *conciliatrix* et quasi sui lena, Nat. D. i. 27. quae sibi quemque *conciliavit* et *commendavit*.

CONCINO. Fin. v. 28. videsne, ut haec *concinant*? Nat. D. ii. 7. omnibus inter se *concinentibus* mundi partibus. Sext. 21. *concinere* fata. Sed Graev. canere.

CONCINNE distributus, Or. ii. 19. est, e *dialecticorum praeceptis*.

CONCINNITAS. Or. 25. illam autem *concinnitatem*, quae verborum collocationem illuminat his luminibus, quae Graeci *εὐχρηματα* appellant. etc.

CONCINNITUDO. Inv. i. 18. eadem quae *concinntas*.

CONCINNUS. Or. 19. sententias *concinnas* magis exquirunt, quam probabiles philosophi. h. e. quae magis propter acumen placeant, quam veritatem.

CONCIO. Att. iv. 2. *concionem* alicui dare, dicuntur magistratus, cum privatum hominem, cui ex rostris cum populo agendi potestas non est, in *concionem* producunt, eique dicendi potestatem faciunt. * oratio ad populum. ad Div. x. 33. epistola *concionibus* similis. ibid. ii. 12. ita tumultuosae *conciones* afferebantur. * Or. ii. 84. funebri *concio*, sc. in qua laudatio habetur.

CONCIONALIS. Qu. Fr. ii. 5. senatus clamor prope *concionalis*. Att. i. 16. *concionalis* hirudo aerarii, misera ac jejuna plebecula.

CONCIONARI. Tusc. i. 49. velut e loco superiori *concionandum*: de re, quae graviter dicenda est. * Sext. 55. de *histriionibus* dicitur, quia clara voce agunt, ut ii, qui pro rostris *concionantur*.

CONCIONARIUS populus. Qu. Fr. ii. 3.

CONCIONATOR. Catil. iv. 5. homo turbulentus, populum concitans *concionibus*.

CONCIPERE. Qu. Fr. ii. 15. negat enim Trebatius, in tanta multitudine eorum, qui una essent, quemquam fuisse, qui vadiumonium *concipere* posset. h. e. formulam dare, qua vadiumonium promittitur, quod est proprium JCtorum. * excogitare. Har. Resp. 26. *conceptum* est iustitium et meditatum.

*Graev. e Franc. malebat concoctum. Sed v. concoquere. hinc pro consequente ponitur, h. e. pro ipso facto. Tuscul. i. 30. qui fraudes conceperint. * concipi, pro oriri. Nat. Deor. iii. 38. conceptus a se ipse dolor, opponitur immisso divinitus. * contrahere. Act. i. in Verr. 16. concepta huic ordini turpitud.*

CONCISIO. Partit. 6. *est oratio per incisa, caesim facta vel fusa. cf. Or. 67.*

CONCISUS. Or. ii. 14. *disputationes angustae et concisae. Or. 13. concisus minutis numeris, i. e. utens membris brevibus, etsi numerosis et venustis, sine periodis.*

CONCITATIO. Tusc. v. 15. 16. *concitationes animi : καδη.*

CONCITUS ad rixam. Caecin. 5. 1. *litigiosus, rixosus.*

CONCLAMARE. Phil. vi. 1. *cum vos (de populo) universi una mente atque voce iterum a me conservatam esse remp. conclamastis. Flacc. 7. quod Mithridates -- se velle dixit, id sutores et zonarii conclamarunt.*

CONCLUDERE. Div. i. 32. *rationem concludere. Or. 51. absolute concluderetur oratio. v. absolute. vid. et ad Div. xii. 16. et ibi not. * Acad. iv. 26. quatuor sunt capita, quae concludant, nihil esse, quod percipi possit.*

CONCLUSE. Or. 53. *concluse apteque dicere : de numerosa oratione in clausulis periodorum.*

CONCLUSIO. Or. ii. 8. *conclusio verborum, est periodus, in qua verba numerose collocata sunt. cf. ibid. iii. 44. Or. 50. conclusio sententiarum est, cum sententiae apta periodo comprehenduntur. Inv. i. 29. simplex conclusio, quid sit ?*

CONCLUSIUNCULA. Acad. iv. 24. *conclusiunculae fallaces. Tusc. ii. 18. conclusiunculae contortae et minutae.*

CONCLUSUS. Or. 5. *conclusa oratio, est structa, numerosa. Or. i. 42. conclusa artibus dicuntur, quae ad formam artis redacta sunt. Verr. ii. 34. facinus crudelitate perfectum et conclusum.*

CONCOQUERE, probare. ad Div. ix. 4. *an haec res, quam noster Diodotus non concoquebat, h. e. quae probari ei non poterat. * Rosc. Com. 15. tibi vero diu deliberandum et concoquendum est. Sed Graevius legendum putat, coquendum : quod coquere consilia dicatur de deliberationibus, non autem concoquere, quod est probare. In quo sibi non satis constat Vir Cel. Nam ad Har. Resp. 26. pro conceptum justitium e Franciano malebat concoctum. Ibi autem de excogitata et deliberatione inventa re sermo est. Atque ut doceret, concoquere hoc modo dici, utebatur hoc loco e Rosciana, quem tamen refectum cupierat. Certe non est verosimile conceptum in concoctum mutatum : est enim facilis sententia et obviis vocis significatus. Sed concoctum potuit in conceptum mutari,*

*quod hoc sensu dici posse non putaret, sive librarius, sive Grammaticus. Neque tamen propterea in Rosciana quicquam mutandum. Concoquere est valde coquere: valde enim cocta res concoquitur. Illud etiam dicere attinet, composita ex con saepe pro simplicibus poni, ejusque rei ignoratione deceptos Grammaticos interpolasse auctores. v. concurrere et concursare: sed id fit non sine quadam vi. Nam illud con intendit vim simplicis. Ceterum Graevii ad l. c. nota adducti Drakenb. et Duk. ap. Liv. xl. 10. in verbis: clandestina concocta sunt consilia, corrigendum putabant cocta. * ad Qu. Fr. iii. 9. hæc odia non sorbeo solum, sed etiam concoquo, i. e. fero, contemno.*

CONCREPO. Off. iii. 19. ut si digitis concrepuerit. Agr. ii. 20. qui, simulac decemviri concrepuerint, (int. digitis) expectati ad caedem esse possint.

CONCRETIO. Tusc. i. 27. mens segregata ab omni concretionem mortali: h. e. libera a partium mistione, et conjunctione, in qua nihil duplex, nihil mixtum, nihil coagmentatum, ut eodem loco dicit.

CONCRETUS, crassus. Nat. Deor. ii. 23. nimis concreti humores. ibid. 16. coelum crassum et concretum. * natus, ortus. Tusc. i. 24. * compositus e diversis partibus. Tusc. i. 27. nihil est in animis mixtum et concretum.

CONCUPISCO. ad Div. x. 9. concupisco mihi nihil, contra quod ipse pugno.

CONCURRERE, de uno homine, sed anxie et studiose currente. Quinct. 16. non statim ad Aquillium concurrisses. v. concoquere, concursio. * Att. xvi. 3. concurrere nomina, dicuntur, cum pecunia debita non solvitur ad diem, adeoque destituimur. * Or. 59. confestimque verba concurrunt; i. e. sua sponte occurrunt animo, in mentem veniunt dicenti et se ipsa ei offerunt.

CONCURSARE, de singulis, vario significato. Rosc. Am. 29. qui tum dies noctesque armati concursabant. Verr. v. 31. praetores obire provinciam et concursare consueverunt. ibid. 12. cum concursant ceteri praetores: h. e. cum peragant provinciam, obeunt fora et jurisdictionem exercent.

CONCURSATIO, studium, contentio etiam singulorum hominum. Sull. 23. ejus concursatio. ad Div. i. 1. Libonis et Hypsaei non obscura concursatio et contentio. etc. * Agr. i. 3. concursatio decemviralis, de peragratione provinciarum a Xviris suscipienda. * tumultus, aufauf. Dom. 6. concursatio puerorum nocturna. * Div. ii. 71. cedo, qui sit ordo aut quae concursatio somniorum. * Brut. 69. C. Cosconius - eam verborum copiam - praebebat populo, cum multa concursatione et clamore; h. e. ut populus concursaret ad eum audiendum, et clamores faceret.

CONCURSIO. Verr. i. 30. quid hujus lacrymas et *concur-siones* proferam: ubi *Hotomannus malebat concursationes*. v. *concurrere*.

CONCURSUS, *tumultus, auflauf*. Sull. 5. lapidatio atque *concursum*. Catil. i. 1. *concursum* bonorum. *Hinc et illud* Acad. iv. 22. *sustinere non potuit concursum omnium philo-sophorum, sc. contra disputantium*. * *structura*. Orat. iii. 43. *concursum verborum hiuleus*. * *Dejot*. 10. *concursum facere, de eo, quo conspecto homines concurrere solent*. * *multitudo*. ad Div. vii. 33. *concursum occupationum*. Fin. ii. 34. *con-cursus honestissimorum studiorum*.

CONDECENTIA. Or. iii. 52. *Pearcius autem e Codd. MSS. restituit decetia: quod illud nullam auctoritatem idoneam habet*.

CONDEMNARE. Verr. v. 69. omnium mortalium sententiis *condemnavi, i. e. feci, ut condemnaretur, de accusatore: ut alii quoque dixere*. Plin. 34. 2. *Verres quem Cicero damnaverat*. Livius vii. 16. *extr. etc.* ibid. ii. 8. *sibi condemnat, Veneri absolvit. h. e. absolvit quidem, ne quid Veneri dare cogatur, sed tamen cogit sibi dare, ut absolvatur*. Caecin. 31. *con-demnari sponsonis*. * *Cluent*. 22. *nullo praejudicio facto ex ipsa causa condemnare*.

CONDERE. Verr. v. 29. *condere in carcerem*. * *condere alicujus laudes*. Att. i. 16. i. e. *celebrare*. v. *Burm. ad Albi-nov*. 343.

CONDICERE. ad Div. i. 9. *denunciare alicui, nos ad coenam venturos*. Nostri: *Sich zu Gaste bitten*. v. *Hotom. ad Rost.* Com. 9.

CONDIMENTUM. Qu. Fr. i. 1. 7. *multis condimentis huma-nitatis mitigare*.

CONDITUS, *repositus ad usus futuros*. Verr. ii. 2. id non apud eos nasci, sed domi *conditum* putaremus. Mur. 24. ut ei jam domi *conditus* consulatus putaretur: et sic saepe. Natur. D. ii. 60. *condita* vetustati.

CONDITOR. Sen. p. R. 6. *conditor convivii*.

CONDITUS, *suavis*. Brut. 48. *nemo suavitate conditor*. ibid. 29. nisi id, quod dicitur, sit voce, vultu gestuque *conditus*.

CONDITIO, *status hominis*. Off. i. 13. *infirmia conditio est servorum*. * *voluntas alterius, arbitrium, quod nobis praescribitur, etc.* Verr. iii. 63. *venire ad conditiones alicujus, pro fa-cere, quod quis vult*. Quinct. 6. *perduceret eum ad suas condi-tiones*. Att. ix. 15. *utar conditione Caesaris, qua sc. mihi veniam dare vult*. ibid. viii. 15. *accedere ad conditionem: i. e. acci-pere*. ibid. vii. 13. *tempus conditionum amissum est*. * *pactio, transactio*. Act. i. in Verr. 6. *mansit in conditione*. ad Div. vi. 2. *armis conditione positis*. Off. i. 7. *sunt privata nulla*

natura, sed aut veteri occupatione, aut lege, pactione, conditione, sorte. cf. Quinct. 22. * *jus*. Quinct. 28. *conditio* pars uti. Verr. i. 54. *conditio* optima esse dicuntur in redimendo, qui praecipuum aliquod *jus* habent redimendi, ut ad ipsos potius, quam ad alios res redimenda perveniat, ein *Vorrecht*, *jus negotiorum*. Agr. iii. 2. optima *conditio* praedia: pro quo dicitur saepissime optimo *jure*. * Sed Verr. ii. 59. optima *conditio* locare, est quam minimo pretio. Q. Fr. ii. 2. bona *conditio*, de emitione. Att. xii. 3. Vecteni *conditio* semisse: *versura a Vecteno sub usuris semissibus*. * *natura rei*. Marcell. 4. a quo *conditio* visque victoriae devicta est. ibid. 8. quae naturam et *conditionem*, ut vinci possent, habebant. * *largitio*. Qu. Fr. i. 1. 2. nullius pecuniae *conditio* ab integritate deduci. Manil. 23. quibus *conditionibus*, quibus factis homines in provincias profiscantur. Ita scilicet capio: nam *conditio* ponitur pro eo, quod est in *conditione*. J. Fr. Gronovius autem de Sest. iv. 4. extr. *pactiones*, *cautionibus* et *syngraphis* factas, interpretatur: sed addit: *promissa pecunia vel gratia*. * Similis unus hujus vocis est, cum ponitur pro nuptiis, quia fiunt sub *conditione* dotis: s. pro femina, quam uxorem ducimus dotis ratione habita, eine *Mariage*. Lael. 19. uxoria *conditio*. Phil. ii. 38. filiam ejus, sororem tuam, ejecisti, alia *conditione* quaesita, et ante perspecta. ad q. l. v. Abram. et Graev. * Hinc deinde simpliciter dicitur, de feminis et viris, quibuscum concumbitur, etiam extra conjugium. Coel. 15. Clodia dicitur *condiciones* legere, h. e. adolescentes, viros, quibuscum cubet. ubi vid. Abram. cf. Gron. Obs. i. 6. et Graev. ad Sueton. Aug. 69. conf. perspicere. * Flacc. 10. tamen in *conditione* atque exemplo pertimescenda videantur. v. not. Mur. 28. iniquam legem iudices, et miseram *conditionem* instituet periculis hominum. Catil. ii. 7. *conditionem* miseram non modo administrandae, sed etiam conservandae reip. et sic saepissime *conditio* dicitur. * Rab. Perd. 5. *conditio* et *expectatio*. ibi *conditio* est, quam philosophi *possibilitatem* dicant. cum aliquis est eo loco, statu, etc. ut ei aliquid accidere possit.

CONDITIO. Nat. D. ii. 58. *condiciones* ciborum.

CONDONARE, donare, tradere in potestatem alterius. Dom. 23. cum alteri totam Achajam - bona ei civium condonares. Agr. ii. 15. regna decemvirorum ditioni, judicio potestatique *condonata* esse dico. ibid. 6. *condonari* certis hominibus omnia. Phil. ii. 27. *condonabantur* apothecae hominibus nequissimis. Phil. v. 3. agitur, utrum M. Antonio facultas detur - agrorum suis latronibus *condonandi*. ad q. l. Ferrarius idoneis *autoritatibus* hoc genus loquendi: agrorum *condonandi* pro *condonandorum* defendit. cf. Drak. ad Liv. xlv. 23. * Hinc dicitur elegans ratio, cum *condonare* dicitur v. c. pro *condemnare*,

*ita uti dedere, ac pro omni actione, qua quis homo, aut res aliqua, in potestatem alterius venit. Hujus generis exempla haec sunt : Verr. i. 41. condonare alicui hereditatem, de praetore, qui alicui hereditatem decernit praeter jus. Coel. 32. ne patiamini M. Coelium libidini mullebrī condonatum : i. e. damnatum in mulieris gratiam. fr. pro Scauro : ut M. Aemilius - - vanissimae genti, et prope dicam, pellitis testibus, condonetur. v. Gron. Sestert. iv. 9. extr. * Sed etiam in bonam partem dicitur, pro absolvere. Cluent. 39. non sibi ac defensionī suae condonatum esse Oppianicum. * condonare aliquem alicui *eleganter, est pro ignoscere alicui in alterius gratiam, uti concedere, de quo supra. Ligar. 12. condonare aliquem reipubl. it. Phil. v. 18. inimicitias reip. condonare, pro omittere inimicitias, quia salus reip. ita postulat.**

CONDONATIO. Act. i. in Verr. iv. in jure dicundo bonorum possessionumque contra omnium instituta addictio et condonatio. v. condonare.

CONDUCTERE, pro redimere, *opponitur* locare. Div. ii. 21. qui columnam de Cotta et Torquato *conduxerat* faciendam. Sic apud Phaedrum Simonides carmen *conduxisse, certa mercede, dicitur.*

CONDUCTIO. Act. i. in Verr. 6. *conductio* renunciata est. *ante dicta est* pactio et conditio. * Inv. i. 4. *conductio est cum proposito et assumpto in conclusionē conjunguntur.*

CONDUCTOR, redemptor. ad Q. Fr. iii. 1. 2.

CONFATALIS. Fat. 13.

CONFECTIO. Flacc. 9. *confectio*, tributī, exactio. Div. i. 51. *confectio materiae, est usus materiae ad res ex ea conficiendas. Partit. 7. confectio memoriae, i. e. opus memoriae.*

CONFECTOR belli ad Div. x. 20. * *qui perdit, absumit. N. D. ii. 15. ignis est confector et consumtor omnium.*

CONFERRE, de discente. Lael. 1. me ad pontificem Scaevolam *contuli. * Planc. 14. conferantur multa in eum. ibid. aliorum dicta in me conferuntur : h. e. mihi tribuuntur, tamquam a me profecta. * Verr. iii. 12. conferre capita, est concilium deliberantium. * Or. iii. 61. conferre causam in tempus, h. e. in causa dicenda se accommodare ad temporis rationes. * Verr. v. 30. supplicia - - ad tuum non ad populi Romani tempus conferes? h. e. sumes tibi supplicia, cum tibi placuerit, non cum utilitas reip. postulat. * Planc. 19. non possum magis pedem conferre, ut ajunt, aut propius accedere. * Lig. 1. orationem ad misericordiam conferre, est abstinere a defensione, et uti deprecatione, loco defensionis. * convertere. Sull. 14. Vos me ab omnibus cogitationibus ad salutem reipubl. contulistis. Sed Graevius legendum censebat ex Pal. 9. convertistis, praeter necessitatem. Nam conferre Ciceroni*

*dici pro convertere, cum illud docet, quod antea proposuimus ex Ligar. 1. orationem ad misericordiam conferre: in quo commode conferre per convertere explices: sed etiam haec: Marcell. 6. Dii spem salutis ad clementiam victoris et sapientiam contulerunt. Phil. xii. 3. conferre se in salutem reipubl. Off. iii. 20. ex homine se conferet in belluam. ut Ovid. Met. xii. 145. corpus Deus aequoris altam contulit in volucrem. * ad Att. xiii. 12. rem ad me esse collatam, pro delatam, nempe ad arbitrium meum, ut de ea constituam. * Att. xiii. 19. Academica cum Catulo, Lucullo, Hortensio contuleram. * deliberare ad Att. xvi. 3. coram hoc conferemus, atque de hoc deliberabimus.*

CONFERTUS. Tusc. iii. 19. liber confertus voluptatibus: h. e. in quo de nulla re, nisi de voluptatibus, agitur, s. in quo multa de voluptata disputatio est.

CONFESSUS, passive. Verr. iii. 56. res confessa.

CONFICIENS. Flacc. 19. civitas conficientissima literarum: diligenter referens omnia in litteras.

CONFICIO, facio, Verr. iv. 45. conficere sacra. * officio. Partit. 26. causa conficiens. Inv. i. 55. mitem conficere. * interficio. Mil. 14. sica illius me pene confecit. * absumo. Sext. 51. ornamenta equestris ordinis confecit. * comparare, cogere. Flac. 9. conficiendae pecuniae ratio. * Quinct. 15. praeconis vox praedicat, et pretium conficit, definit. * Att. xiii. 18. conficiamus hortos: i. e. negotium de hortis.

CONFIDENS in malam partem dicitur consuetudine, fidens in bonam. Tusc. iii. 7.

CONFIERI. ad Div. iv. 5. per quos consolatio confieri debet. v. Graev. et Oudendorp. ad Sueton. Caes. 20. Heins. ad Virgil. Aen. iv. 116.

CONFIGO. Har. Resp. 5. ducentis confixus SCtis: in quem SCta facta sunt. cf. Phil. xii. 7. * Phil. vii. 2. cogitationes in reipubl. salute configere, pro defigere. v. et confixum.

CONFIRMARE. Quinct. 11. eum te ipse confirmasses: h. e. cum, quantumvis obstrepente pudore, aliisque dubitationibus, tamen statuisses fortis esse, et appellare hominem de pecunia. * animum addere. ibid. 25. tum mihi Roscius -- confirmandi mei causa dixit. * Fin. v. 32. iste locus tibi est confirmandus.

CONFIRMATUS, certus, vel valde probabilis ac credibilis. Inv. ii. 11. quod eo confirmatus erit.

CONFIRMATIO, institutio. Arch. 7. cum ad naturam eximiam atque illustrem accesserit ratio quaedam confirmatioque doctrinae: pro quo cum aliis, uti Graevio, edidimus conformatio doctrinae. v. not. Fin. v. 6. inventa vitae via est confirmatioque omnium officiorum: sed et hic praetulerim, quod alii faciunt, conformatio.

CONFIRMATOR. *qui confirmavit promisitque aliquid.* Clu-
ent. 26. sequester et confirmator pecuniae.

CONFISIO. Tusc. iv. 37. *confusio animi.*

CONFITERI. Leg. ii. 12. *confitendarum religionum facultas.*

CONFIXUM facere. Or. ii. 62. e Lucilio : *est genus cibi e concis carnis frustulis : fricassé.*

CONFLAGRARE. Verr. i. 15. *invidia conflagrasses.*

CONFLARE. Verr. ii. 29. *conflare in se crimen.* Ligar.
12. consensus conspirans et pene *conflatus.* * Sext. 30. *con-
flare pecuniam : quod merito suspectum Lambino et Graevio.*

CONFLICTARI. Verr. iii. 28. iniquissimis verbis, iniquissi-
mis recuperatoribus, *conflictari* malebant. den *Process führen.*
* Leg. i. 11. eadem superstitione *conflictantur* sc. *tamquam*
morbo aliquo animi. Nam de morbis gravibus *elegant* con-
flictari dicitur. ad Div. vi. 13. a quibus se diu molestiis *con-
flictatum* putat.

CONFLICTIO. *comparatio.* Partit. 16. 29.

CONFLIGO. *comparo.* Inv. ii. 43. factum adversarii cum
scripto *confligere.*

CONFLUO. Inv. i. 4. *confluit* ad eos laus. Tusc. ii. 2. si
ad haec studia plures *confluxerint.*

CONFORMATIO. Orat. 39. *conformatio sententias, pro figu-
ra : quo verbo Cicero non utitur : et dicit latius, quam nos in*
libellis rhetoricis, sc. ut Graeci σχημα : quod intelligi potest e
*Rutilii Lupi libello de Figuris. cf. Brut. 37. * Top. 5. conforma-
tio insignita, est notio.* Nat. D. i. 38. talem *conformationem*
animi ceteri philosophi motum inanem dicunt, i. e. *speciem,*
visum. * Arch. 7. *conformatio doctrinae. v. confirmatio.*

CONFORMARE. Arch. 1. vox hujus praeceptis *conformata.*
ib. 6. excellentium virorum cogitatione mentem animumque
conformabam. Mur. 29. nonnulla in re *conformare* et leviter
emendare possum.

CONFRINGERE. Verr. i. 5. *confringere consilia senatoria,*
*pro vi, i. e. pecunia aut aliis injustis artibus facere, ut absol-
vere : pro quo et perrumpere dicitur.* Milon. 13. qui eam
praeturam posset *confringere :* h. e. *impedire, quo minus*
Praetor potestate sua abuteretur.

CONFUNDERE. Or. ii. 79. *confundere in totam orationem :*
h. e. per totam orationem, non uno certo loco adhibere. Off.
i. 27. totum est cum virtute *confusum, conjunctum, ab ea re*
non differt. Sext. 2. *confusa* atque universa defensio, *est cum*
omnes simul defendimus, non singulos sigillatim. Partit. 30.
Haec, quae primam contentionem habent ex arguendo et re-
sistendo, lata et *confusa* sunt. Rationum et firmamentorum
contentio adducit in angustum disceptationem.

CONFUSIO. Mur. 23. *suffragiorum confusio, esse videtur, cum non ex censu suffragia feruntur, et centuriae numerantur, a prima classe facto initio, ut fieri ex instituto Servii solebat, sed suffragia omnium classium et centuriarum numerantur, ut primo cujusque civis suffragium eandem vim habeat, deinde nesciatur, quis quemque suffragio suo Consulem aut Praetorem crearet. Id ut fieret, ambitus tollendi causa, postularat Servius Sulpicius: et hanc Cicero appellat aequationem gratiae, dignitatis, suffragiorum. Apud Liv. xvi. 18. viri docti frustra torquent se in explicando confuso suffragio: Drakenborchius autem auctoribus Codd. sustulit.*

CONFUTARE. Tusc. v. 31. *dolores confutare: i. e. resistere dolori, eumque suppressere: eleganter profecto. Nam confutare proprie est aquam ebullientem suppressere, ne exundet.*

CONGIARIUM. Att. x. 7. *vulgo dona, quae inter populum urbanum distribuuntur. res a frumentariis largitionibus ortum traxit: de quibus vid. Spanh. de usu et pr. Num T. ii. p. 529. qui recte monet, h. l. congiarium dici de eo, quod postea donativum dictum est: quia militibus illud congiarium datum. ad Div. viii. 1. congiario donatus a Caesare. ubi v. not.*

CONGLACIO. ad Div. viii. 6. *Curioni tribunatus conglaciatus. nil tribunatu agit.*

CONGLOBATUS, *frequens et densus. Partit. 16. maxime valent definitiones conglobatae et consequentium frequentatio.*

CONGLUTINARE, *componere, conjungere. Or. i. 42. dissoluta et divulsa conglutinare, dicitur de eo, qui aliquid in artis formam redigit. Phil. iii. 11. totus est ex audacia, petulantia, etc. conglutinus. Att. vii. 8. amicitias conglutinare.*

CONGLUTINATIO. Or. 23. *conglutinatio verborum: de structura et collocatione.*

CONGRESSUS. Coel. 8. *congressu et constituto de injuriis experiri, est id, quod Cicero Quint. 11. intra parietes experiri vocat, et opponit summo juri: non, si quid in controversiam veniret, aut intra parietes aut summo jure experiretur. ad quem l. v. Hotomannus: qui docet moris fuisse, ut ante, quam in jus irent, viderent, si privatim, ascitis amicis et disceptatoribus domesticis, res componi posset.*

CONGRUENTER, *apte ad rem et causam. Or. iii. 10. congruenter dicere.*

CONJECTIO. Div. ii. 63. *conjectio somniorum, i. interpretatio.*

CONJECTOR. Div. ii. 65. *interpres somniorum, portentorum, etc.*

CONJECTURA. Muren. 4. *conjecturam de tuo ipsius studio ceperis. Div. ii. 26. Conjectura omnis in multas ac diversas, aut etiam contrarias partes diducitur.*

CONJECTUS oculorum. Plane. 8.

CONJICIO. Or. iii. 50. *conjicere se in versum mente ac voluntate, de eo, qui versus facere cogitat.* * Catil. i. 6. *petitio ita conjecta, ut vitari non posse videretur.* v. *petitio.* Sext. 18. *oratio improbe conjecta in clarissimos viros.* * Mil. 19. *conjicere se in noctem.* * Dom. 25. *conjecerit Pompejum domum, h. e. metu coegerit Pompejum, domi manere.* * Her. ii. 13. *conjicere causam. i. e. breviter et summam exponere.* v. Gell. xvii. 3. *et ibi Gronov.* * Inv. ii. 32. *navis conjecta est in portum. sc. tempestate.*

CONJUGATA. *quae dicantur?* Top. 3.

CONJUGATIO, *συζυγία.* Topic. 9. *quid sit?*

CONJUNCTIO. Fat. 6. *conjunctio ex repugnantibus, est genus enunciationis. sc. in qua est antecedens et consequens.* conf. e. 8. *init.* * Divin. ii. 14. 15. *naturae conjunctio, est summa.* v. * coitus. Off. i. 4. *Conjunctionis appetitus.*

CONJungere. Manil. 9. *bellum conjungere, dicuntur, qui foedus ineunt belli gerendi causa.* Quir. p. R. 7. *causam meam cum communi salute conjunxit. i. dixit, salutem communem a mea pendere.* Or. 44. *conjungere vocales, i. e. pronunciando alteram elidere.* Pis. 9. *quem ego cum Deorum laude conjungo, i. e. Diis similem puto.* * Vat. 10. *conjunctus cum rep. i. e. laborans pro rep.* * Cluent. 44. *conjunctum cum re judicium: i. e. verum.* * Verr. iv. 65. *conjunctis sententiis discernere: pro quo Graevius habet cunctis.* * Verr. iv. 37. *conjuncta cognatio, i. e. propinqua.*

CONJURATIO. Catil. iv. 3. *haberi conjurationem a civibus numquam putavi.*

CONNECTERE. Or. 71. *connectere dissipata, est numeris vincere.* Nat. D. ii. 65. *si singula non movent, universa certe tamen inter se connexa et conjuncta debebunt.* Fat. 7. *hoc vere connectitur, de enunciationibus ex antecedente, ut dialectici loquuntur, et consequente compositis.* * Acad. iv. 30. *ipsum ex se connexum est. dicitur de enunciationibus identicis, quas hodie dicunt: Si lux est, lux est.*

CONNITI. Verr. iii. 56. *nervis omnibus consiti.* Tusc. ii. 21. *connisa et progressa ratio.*

CONNIVERE. Tusc. i. 49. *conniventem somno consopiri.* Coel. 17. *blandimentis naturae sopita virtus connivet.* *ibid.* 24. *connivere in sceleribus hominum.*

CONNUBIUM. Top. 4. *quicum connubium non est. Connubium, est matrimonium inter cives: inter civem autem et peregrinae conditionis hominem, aut servilis, non est connubium, sed contubernium.* v. Boëthius ad h. l. *Hinc in missis, nobis militaribus, ap. Gruterum, Sponium, Maffium et alios,*

ius connubii datur cum uxoribus, quas tunc habuissent, cum est civitas data: de quo vid. Maffium in Antiquit. Aquitan. ep. 1.

CONQUASSATIO. Tusc. iv. 13. *conquassatio totius valetudinis corporis.*

CONQUIRERE, *de uno.* ad Div. v. 9. *ut terra marique conquireretur.* cf. Verr. iv. 48. Or. i. 48. * *pro quaerere.* Agr. ii. 35. *aliquid sceleris conquerere.*

CONQUISITE. Her. ii. extr. *conquisitissime conscripsimus: i. e. diligentissime, nulla re praetermissa.*

CONQUISITIO. Prov. Cons. 2. *exercitus durissima conquisitione collectus.*

CONQUISITOR. ad Att. xiii. 21. *int. militum.*

CONSCIENCIA. *societas.* Philipp. ii. 11. *quis nomen meum in illius gloriosissimi facti conscientia audivit.* * Fin. ii. 22. *conscientia stabilis.*

CONSOINDERE. Att. viii. 16. *is me ab optimatibus ait conscindi: i. e. conviciis lacerari.*

CONSCISCO. Brut. ep. 16. *ante quam illud conscivi facinus: de qua forma vid. Gronov. ad Liv. xxi. 8.*

CONSCIUS. ad Att. ii. 24. *conscium de his rebus esse.*

CONSCRIBERE. *verbum militare, cum novi milites scribuntur, et in centurias describuntur.* Quir. p. R. 5. *cum homines conscribi centuriarique vidissem: quamquam ibi est de iis, qui a seditiosis hominibus colliguntur, et in centurias aut decurias conscribuntur, ut iis utantur ad depugnandum contra bonos eives. sic dicitur etiam describere, de quo suo loco. Plane. 18. haec profer, huc incumbe, Laterensis, decuriasse Plancium, conscripsisse, sequestrem fuisse, etc. hic est de alia, sed simili tamen re. Qui corrumpere populum student, cum in decurias describunt, et quid decuriis singulis daturi sint, pronunciant: illi autem, de quibus antea, in centurias describunt suos, ut pugnent. Itaque eodem loco pro conscribere dicitur etiam describere. Sic reperies etiam in Sen. p. Red. e. 13. et alibi. * Simul scribere. Att. xii. 19. Balbus ad me cum Oppio conscripsit. Etiam ad Div. xi. 2. in epist. Bruti et Cassii vulgati habent non conscripsissemus haec tibi: quod defendebat Nic. Rubenius ex altero loco. Sed Graevius e MSS. quibusdam recepit scripsissemus. Sed dicitur tamen etiam de uno pro scribere. Verr. v. 4. ubi tamen Graev. e Cod. rescribi volebat scribere.*

CONSCRIPTUS. Patres Conscripti Catil. iv. 1. *dicitur pro Patres et Conscripti, ut docet Liv. L. ii. c. 1. Antiqui et saepe mittebant, ut in illo: de vi armatis hominibus, et aliis. Patres sunt ii, qui sunt generis patricii. Conscripti, qui novo Bruti instituto ex equestri ordine, qui postea seminarium senatus fuit, senatui adscripti sunt.*

CONSECRARE. Agr. i. 2. *consecravit Karthaginem, i. e. usum soli, quo Karthago stetisset, hominibus ademit, sacrum fecit, ne arari, inaedificarique posset.* * Leg. ii. 2. *patria, in qua omnia nostra ponere et quasi consecrare debemus.* * Tusc. iii. 1. *ars Deorum inventioni consecrata, i. e. tributa, adscripta.*

CONSECRATIO. Balb. 14. *consecratio capitis: genus legis sacrandae, cum scilicet caput ejus sacrum pronuntiatur, qui contra legem fecerit.* vid. Ind. Legg. v. *Leges sacratae.* * Dom. 48. *an consecratio nullum habet jus; dedicatio est religiosa? Ad hunc locum disputat Graevius de discrimine inter consecrationem et dedicationem: quae tota disputatio hanc summam habet, ut consecrationem locorum, arearum, agrorum esse dicat, dedicationem autem templorum, ararum simulacrorum. Sic a Clodio dicit consecratam esse aream Ciceronianae domus, dedicatum autem simulacrum Libertatis in area. In hanc rem etiam multa disputat Guth. Jur. Pont. iii. 13. iv. 22; sed, ut omnia, parum accurate, quemadmodum ex his, quae dicam, apparebit. Locus classicus de consecratione et dedicatione est pro Domo a c. 45 -- 46. ex quo haec notanda sunt. c. 46. si quis -- domum ejus per pontifices dedicarit -- aedes Caepionis essent dedicatae -- et aram et simulacrum, templum dedicare. c. 47. si bona civis cujuspiam consecrarit. c. 49. an tu haec ita perturbas, ut quicumque velit, quod velit, quomodo velit, possit dedicare. Video enim esse legem veterem, tributitiam, quae vetat injussu plebis, aedes, terram, aram consecrare. Vides, quod ante dedicare dicebatur, id statim consecrare dici, de iisdem rebus utrumque, aliter ac Graevio visum est. c. 52. ades -- dum dedico domum Ciceronis, ut mihi prae-eatis, postemque teneatis. c. 55. aram consecrare. In dedicatione, ait Graevius, postis tenebatur. Etiamne, cum ara, simulacrum dedicatur? Jam aedes Ciceronis consecratae erant, non potest negari. diserte enim traditur; et hic postis tenebatur. v. c. 52. Dedicatio fiebat populi jussu; sed et consecratio. c. 49. Plin. Hist. Nat. vii. 35. Sulpicia -- quae simulacrum Veneris dedicaret. Valer. Max. viii. 15. 12. Ut Veneris. Verticordiae simulacrum consecraretur. Sed non opus in re manifesta pluribus exemplis. Sed quoniam Graevium decepisse videtur locus a nobis primo loco propositus, in quo consecratio et dedicatio distinguuntur videntur, age eum explicabimus. Sensus autem ejus hic est: an consecratio aedium, bonorum, nullum habet jus, si injussu populi facta est, dedicatio autem s. consecratio simulacri libertatis tantam religionem affert, tantaque religione obligat aream? Scilicet Cicero non distinguit consecrationem a dedicatione in genere, sed absurdum esse dicit ejusdem rei, h. e. consecrationis s. dedicationis diversam vim statui pro diversis rebus, cum in hac cerimonia non res, in qua adhi-*

beatur, sed ipsa consecrandi dedicandique cerimonia et sanctitas spectetur. De consecratione et dedicatione multa disputat Macrochius de Amphih. Camp. p. 79. sqq.

CONSECTARI. Caecin. 19. *consectari verba, est nimis urgere literam, neque rem potius et rationem spectare; quod est calumniatorum et rabularum.* * *vexare.* ad Div. viii. 12. *per hanc speciem simultatis eum consecraret.* cf. ad Att. ii. 18.

CONSECTARIUM. *consectaria sunt breves et acutae conclusiones:* Fin. iii. 7. *consectaria Stoicorum brevia et acuta.* *ibid.* iv. 18. *Nunc venio ad illa tua brevia, quae consectaria esse dicebas.* *ibid.* *illud vero minime consectarium, sed inprimis hebes.*

CONSECTIO arborum, N. D. ii. 60.

CONSECUTIO. *effectus: quod quamque rem sequitur, locus rhetorum.* Topic. 13. *distribuitur hic locus in consecutionem, antecessionem, etc.* cf. Inv. i. 28. Or. iii. 29. *intelligitur autem necessitas in consequendo. quae ubi non est, ibi tantum est adjunctio.* v. Top. 12. * *Partit. 6. consecutio verborum, est cum oratio non est perturbata generibus, casibus, numeris, personis, temporibus.* * *In Dialecticis est consectarium, quod vocant, quod ex altero concluditur.* Inv. i. 29. *simplex conclusio ex necessaria consecutione conficitur.* Fin. ii. 14. *quae consecutiones videat.*

CONSENESCO. Attic. ii. 13. *cognomen (Magnus) consenescit.* *ibid.* 23. *omnes illius partis auctores et socios consenescere, nullo adversario.*

CONSENSIO. Or. iii. 5. *omnia una consensione naturae contracta esse.* Gr. *συμπάδω.* * *Coitio.* Planc. 15. *et per hanc consensionem, quae honeste magis quam vere sodalitas nominaretur.*

CONSENSUS. Nat. D. iii. 11. Div. ii. 14. 15. *consensus naturae.* Gr. *συμπάδω.*

CONSENTANEUS. Tusc. v. 8. *quid cuique consentaneum sit, i. e. quid ex quoque sequatur, concludi possit.* Acad. iv. 9. *consentaneum est ei, qui, etc. i. e. ei convenit, si sibi constare velit.*

CONSENTIRE ad aliquid. Att. v. 18. Phil. iv. 4.

CONSEQUENS, *quod ex aliquo colligi concludique potest.* Or. ii. 53. *demonstrando, id, quod concludere illi velint, non effici ex propositis, nec esse consequens.* Tusc. v. 8. *alterum alteri consequens est; de enunciatione conditionali et convertibili, ut dialectici loquuntur. Quid sit proprie consequens, atque quomodo differat ab adjuncto explicatur.* Top. 12. * *Partit. 6. ut in simplicibus verbis, quod non est latinum, sic in conjunctis, quod non est consequens (in quo non est consecutio. v. consecutio verborum) vituperandum est.*

CONSEQUI, *investigando aperire*. Act. i. in Verr. 16. *conatus alicujus consequi*. * *exprimere*. Phil. v. 13. *verbis laudes alicujus consequi*. * *sequi, probare*. Catil. iii. 6. *quas sententias senatus sine ulla varietate est consecutus*. * Verr. iv. 26. *nullo modo possum omnia istius facta memoria consequi aut verbis complecti*. * *studere alicui rei*. Brut. 82. *exilitatem ille de industria consequebatur*. * *pro consecrari est in Brut. et Or.*

CONSERTE. Fat. 14. *omnia naturali colligatione conserto contexteque fiunt* : i. e. *naturali connexionione causarum*.

CONSERERE. Orat. i. 10. *ex jure manu consertum*. Muren. 14. *non ex jure manu consertum*. *Est autem formula veteris juris de vindicationibus in re praesenti, cum vi civili et festuaria utuntur : de qua vide inprimis Gell. noct. Att. xx. 10. et not. ad Mur. 14.*

CONSERVARE. Verr. i. 47. *voluntatem conservare mortuorum : curare ut fiat, s. facere, quod mortui voluerunt*. *Sic et officium conservare saepe est de officiis*. * Balb. 16. *majestatem pop. R. comiter conservanto : est formula in clausulis foederum, quae indicat imperium pop. R. in socium populum. Aliud exemplum est in formula pacis cum Aetolis ap. Liv. xxxviii. 11. ubi vid. Duker.*

CONSERVATIO. Off. i. 28. *convenientia conservatioque naturae : est, cum facimus ea, quae naturae humanae convenient*. *Similiter conservatio officii dicitur*.

CONSESSOR. Flacc. 11. *consessores accusatoris, sunt ejus advocati, et qui in ejus subselliis in judicio sedent*.

CONSESSUS. Flacc. 17. *consessu vestro (sc. judicum) i. e. cum vos in judicio consideretis*. Sext. 50. *gladiatorum consessus*. c. 54. *gladiatorii consessus, sunt ludi gladiatorii*.

CONSIDEO. Muren. 8. *consedit nomen in quaestura. desiit celebrari post quaesturam*.

CONSIDERARE *de re aliqua*, ad Div. xiv. 14. Off. iii. 4.

CONSIDERATUS. Font. 9. *verbum consideratissimum* Acad. iv. 19. *considerata judicia*.

CONSIDO. Orat. iii. 5. *ibi magna expectatione audiendi considitur*.

CONSIGNATUS. Tusc. i. 24. *insitae et quasi consignatae in animis notiones*.

CONSILIUM. Quint. 16. *extr. consilium capere, cum infinitivo pro gerundio : te consilium cepisse, hominis fortunas funditus evertere*. * *Consilium et Concilium differunt ita : Concilium dicitur de conventu hominum, qui audiendi causa conveniunt, consilium de eo, in quo deliberandi causa*. v. Gronovius ad Liv. xlv. 2. *Hinc Quinct. 1. in consilio adsunt. ib. 10. in consilio esse. cf. in Caecil. 4. Verr. ii. 29. * de iudiciis,*

*assessoribus ejus, qui judicio sive privato sive publico praeest. Hinc Praetor cum consilio, imperator cum consilio decem legatorum, etc. Or. i. 26. consilium dimittere. Rabir. Perd. 2. etc. consilium publicum, de senatu : sed Rosc. Am. 52. de judicio dicitur. * deliberatio. Verr. i. 9. Cluent. 30. mittere in consilium, dicitur, cum is, qui praeest judicio, perorata causa jubet judices sententiam ferre. Id fiebat olim post deliberationem communem, cujus vestigium reperies Verr. iii. 12. cujus potestas cum fieret a praetore, in consilium mitti judices dicebantur. Ipsi autem judices dicuntur ire in consilium Catil. i. 1. publici consilii particeps dicitur, qui interest deliberationibus senatus. Verr. i. 11. Cluent. 20. * publicum consilium est etiam decretum senatus. Verr. ii. 5. nulla alia civitas publico consilio laudat. * callidum inventum. Nat. D. iii. 6. consilium imperatorium. Gr. *σφαιρην*. * prudentia, ea facultas animi, cui prudentia inest. Muren. 12. mulieres propter infirmitatem consilii.*

*CONSISTERE. Tusc. ii. 16. sanguis consistit. * desinere. Or. i. 1. ambitio consistit. * Tusc. i. 23. omnis natura consistat oportet. ad Div. vii. 26. *διαγγοα* coepit consistere. * de iis, qui sibi obvii facti colloquuntur. Act. i. in Verr. 7. cum hoc consistit, hunc amplexatur, jubet sine cura esse. * immorari. Verr. i. 38. in uno nomine consistam. Partit. 35. consistet in singulis. * Rosc. Am. 52. non modo nulla culpa, sed ne suspicio quaedam potuit consistere. Cluent. 29. similis in aliis nonnullis suspicio consistebat. * non consistere dicuntur, qui ita sunt perturbati, ut, quod velint, facere non possint. Verr. i. 3. consistere animum non sinunt. Phil. ii. 28. consistere mente non posse. Dom. 54. ut neque mens neque lingua consisteret. Cluent. 39. non posse consistere in dicendo, sc. quia acclamationibus impeditur. Contrarium est in his : Or. 9. qui in forensibus causis praeclare possit consistere : i. e. bene eas agere. Quint. 24. diffidebam, me 'animo satis certe et confirmato in hac causa posse consistere. Sumtum e re gladiatoria docet Burmann. ad Quintil. Decl. 6, 9. * dicitur et pro tutum esse, Quint. 30. miserum atque infelicem tandem posse consistere. * verbum in re talaria. Div. ii. 21. Venerium casu jaci posse, quatuor talis jactis : quadringentis centum Venerios non posse consistere. vid. Venerius. * Partit. 29. consistere dicitur orator, cum constituit, quomodo causam tractare velit, utrum negare factum, an defendere, unde et status dicitur.*

CONSOCIARE. in Sen. p. R. 7. ausus es cum A. Gabinio consociare consilia pestis meae.

CONSOLARI. ad Div. iv. 8. consolari dolorem alicujus. ibid. vi. 4. consolari de re aliqua.

CONSOLIDATUS. ad Div. v. 20. rationes consolidatae, sunt in quibus accepta et expensa consentiunt, quas quadrant, ut alio loco Cicero dicit, liquidae sunt, ut docet Ascon. ad Verr. i.

CONSONUS, consentaneus, aptus. ad Att. iv. 16. consonum putari.

CONSOR. Flacc. 15. consortes mendicitatis. Mil. 37. consors temporum meorum.

CONSORTIO. Societas. Off. iii. 6. tolletur omnis humana consortio.

CONSPIRARE. Ligar. 12. consensus conspirans. cf. ad Div. x. 12.

CONSPIRATIO, consensus. Catil. iv. 10. conspiratio bonorum.

CONSTANS. Rose. Am. 14. opponitur amenti, cujus sc. mens non potest sibi constare. Off. i. 40. oratio constans, est hominis sani et recte loquentis. * Constantes qui dicantur, vid. in constantia.

CONSTANTER. Or. 58. oratio aequaliter et constanter ingrediens, de oratione numerosa. Tusc. v. 8. non constanter dicuntur: i. e. sibi repugnant, non consentanea sunt. cf. Acad. iv. 3. Fin. v. 27. * cum dativo. Tusc. v. 9. quam sibi constanter dicant. v. constantia.

CONSTANTIA. Planc. 16. constantia tua dignum. i. e. si id fecisses, tum tibi constares in hac re, et id erat sapiente homine dignum. * Consensus, convenientia. Off. i. 7. dietorum factorumque constantia. Her. ii. 6. testimoniorum constantia. * Constantia. Philosophorum, Tusc. v. 10. est, cum nihil discernit, quod alteri decreto suo non consentiat, cum omnia inter se sunt apta et connexa. * Constantia, cum virtus est, in eo inest, ut idem semper sequare iisdem consiliis utare, semper idem eodemque modo agas, sed in rebus honestis et bonis. sed quia id non faciunt, aut facere possunt, nisi in quibus est vera virtus, propterea subinde constantia pro virtute dicitur, ut levitas pro vitio: exempla frequenter occurrunt. * Pluralis constantiae est Tusc. iv. 6.

CONSTARE. ad Div. vii. 1. constitit mihi fructus otii mei. cepi fructum. Simile est illud Brut. 97. cernimus, vix singulis aetatibus binos oratores constituisse, fuisse. * pro exstare. Or. ii. 22. quorum scripta constant. sed opinor simul intelligenda certa ~~memoria~~ scriptorum. ut Verr. ii. 77. Sic, ut literae constarent integrae. * Cluent. 38. suis judiciis constare, i. e. non recedere a superiori iudicio et diversum judicare. ad Div. i. 9. in sententia constare. sed v. not.

CONSTITUTIO, in rhetoricis quid sit? Inv. i. 8.

CONSTITUERE. Verr. i. 1. constituere accusationem, dicitur actor, cum ea comparat, quae ad accusationem sunt necessaria. Part. 9. fidem constituere, est facere, ut fides habeatur, ut fide

digni videamur. Muren. 5. ex Asia laus familiae constituta est, i. e. comparata. Verr. v. 24. post constitutum imperium. i. e. postquam imperium nacti sumus. Rabir. Perd. 2. Or. i. 9. constituere rempubl. dicuntur, qui legibus aliisque rationibus, malis reipubl. ingravescentibus medentur. Agr. ii. 5. a Gracchis video multas esse reip. partes constitutas; multas leges esse, ut judicarias, frumentarias latas, reipubl. salutares. Marcell. 8. constituenda judicia. i. e. restituenda. Att. iv. 1. constituere reliquias suas. v. constitutus n. 4. Agr. ii. 5. Gracchos plebem in agris publicis constituisse. v. collocare. * constituere dicuntur, qui de re aliqua paciscuntur, inter quos de re aliqua convenit. Att. i. 7. Cincio. HS. viginti millia c. nstitui me curaturum. vide plura ex Cicerone exempla collecta a Gronov. Obs. i. 1. p. 14. 15.

CONSTITUTUS. comparatus. Tusc. ii. 4. ita animo constitutus. * constitutum dicitur, quicquid jam eo pervenit et redactum est, quo debuit, ut, quale sit, cognosci possit. Rosc. Am. 6. constituta victoria. Or. ii. 10. res constituta et definita. Rosc. Com. 11. lite contestata, iudicio damni injuria (dati) constituto. * Verr. iii. 61. constitutum crimen ex periculi tui tempore: i. e. fictum et compositum. * constituta dicuntur, quae in bonum statum pervenere. vid. constituere. Rabir. Post. 1. bene constitutae fortunae. Sext. 45. bene de rebus domesticis constituti. ib. 65. bene natura constituti viri, sunt naturali honesti amore imbuti. Lael. 13. animi bene constituti est, laetari bonis rebus, dolere contrariis. Off. ii. 11. respublica constituta. Tusc. ii. 6. corpus bene constitutum. Att. xi. 3. rebus constitutis: i. e. bello civili finito, et rebus ad meliorem statum redactis. * Constituta dicuntur, de quibus inter duos pluresve convenit. ad Div. vii. 4. si quid constitutum habes cum podagra, fae in alium diem differas. Coel. 25. constitutum factum cum servis. v. not. Caecin. 12. ad constitutum, int. diem. ad Att. xii. 1. ad constitutum, int. locum. Coel. 8. congressu et constituto coepisse de tantis injuriis experiri. v. congressus. Sic Top. 12. locus, constitutum, convivium. de hac significatione vid. plura ap. Gronov. Obs. i. 1. p. 14. sq.

CONSTRATUS. Verr. v. 34. navis constrata. v. apertus.

CONSTRUERE. Agr. i. 5. pecuniam construere et coacervare.

CONSULTOR. Mur. 10. JCTi est, cavere, ne consultores sui capiantur.

CONSULERE. Verr. i. 42. qui consulebantur, sunt JCTi, ut in Or. pro Murena. * cum praepos. de. Sull. 22. de salute suorum consulat. i. e. s. saluti.

CONSULTATIO. in rhetoricis est quaestio infinita, locus communis, quae et *ὑποκείμενον* dicitur Partit. 4 18. 20.

CONSUMO. Fin. v. 19. Aristoxeni ingenium *consumtum* in musicis. Att. xvi. 2. manus suas in plaudendo *consumere*.

CONSUMTOR. N. D. ii. 15. *consumtor*, omnium, *de igne*.

CONTAGIO. *contactus*. Nat. D. ii. 55. *contagione* pulmonum *calescit spiritus*. * *influxus*, *vis cujusque rei in alterum*. Div. i. 30. cum animus somno *sevocatus* est a *contagione* corporis *ibid.* ii. 43. quae potest *contagio* ex infinito paene intervallo ad terram pertinere. Tusc. i. 30. quibus fuisse minima cum corporibus *contagio*. Fat. 3. 4. *contagio* naturae, *opponitur casui fortuito, et futo absoluto causis et caeco*. * *vitium quod contactu in alios transfunditur s. communicatio vitii*. Off. ii. 23. *contagiones* malorum. Cluent. 6. 8. *contagionem* adspexit fugere. * *conjunctio, societas*. Verr. v. 71. ad quos *conscientiae contagio* pertinebit. Sull. 2. *contagio* sceleris quaedam, i. e. *societas et communio*.

CONTEMNENDUS. Verr. iii. 27. Siculi non *contemnendi sunt fortes, honesti*.

CONTEMNERE, *elegantèr* *contemnere* aliquid *dicuntur, qui satis ab eo se tutos putant, neque meturunt ullo modo*. Mil. 16. qui ita iudicia poenamque *contemserat*, ut eum nihil delectaret, quod aut per naturam fas esset, aut per leges liceret. Catil. ii. 3. exercitum illum -- magnopere *contemno*. Eodem modo Virgil. Georg. ii. 265. *arborem dicit contemnere ventos, cum ita adolevit, ut satis robusta sit ad resistendum vento; sic interpretatur etiam Bentley illud Horatii in Epod. 4. in quatuordecim sedilibus inprimis magnus eques Othone contemto sedet: ubi vide ipsum. Sic Graeci καταγὰρ: ut Lucian. Tbxar. 2.*

CONTENDERE. Verr. ii. 21. *contendere* omnia; *de accusatore, qui nihil praetermittit, quod in reum dici potest*. Rosc. Am. 34. Quae res eum nocte una tantum itineris *contendere* coëgit. * Verr. iii. 42. quoad fieri aliquo modo posset, *contenderunt: de licitantibus*. * *petere*. Verr. ii. 53. magistratus ille summa ambitione *contenditur*.

CONTENTE, cum summa contentione vocis aut virium. * Tusc. ii. 24. *contente* dicere. v. 34. *contentius* ambulare.

CONTENTIO, comparatio. Off. i. 17. Si *contentio* fiat. Partit. 2. rerum *contentiones*, quid majus, quid par, quid minus sit. etc. * Or. ii. 5. *contentio* animi.

CONTENTUS, qui in aliqua re acquiescit, nihil ulterius postulat. Cluent. 42. animadversiouibus censoriis non ita *contenta* fuit civitas nostra, ut rebus iudicatis.

CONTERERE, refutare. Tusc. v. 30. *conterere* atque *contemnere*, facile est reliqua bona ex collatione.

CONTESTARI. *proprie est testem aliquem in re aliqua facere hac formula: testis esto. Unde litem contestari ad Att. xvi.*

15. Rosc. Com. 11. *est, cum adversarius uterque, qui controversiam ad Praetorem detulerat, iudicio disceptandam, causa exposita breviter et narrata Praetori, dicebat praesentibus; testes esclote. v. Macrob. Saturn. iii. 9. Festus in h. v. Menardus ad Cic. pro Rosc. Com. 11.*

CONTEXERE. ad Div. x. 13. *contexere extrema cum primis. h. e. efficere ut extrema similia sint, respondeant primis.*

CONTEXTE. Fat. 14. *omnia contexte fiunt, h. e. naturali connexione et implicatione causarum et effectuum.*

CONTEXTUS. Part. 23. *totus contextus orationis, pro tota oratione.* Fin. v. 23. *mirabilis apud eos est contextus rerum, de philosophis, in quorum philosophia constantia reperitur, cum omnia inter se consentiunt et inter se apta sunt.*

CONTEXTUS, adj. Tusc. v. 33. *contextae voluptates, pro perpetuis, quarum alia aliam continenter excipit.*

CONTINENS, quod rem continet. v. continere. Partit. 29. *Ea quae sic referuntur, continentia causarum vocentur: quamquam non magis, quae contra rationem defeusionis afferuntur, quam ipsae defeusionis rationes, continent causas.* * Fin. ii. 19. *neque porro ex eo natus cum Pyrrho bellum gerens, consul cecidisset in praelio, seque e continenti genere, tertiam victimam reipublicae praeberet: Continens genus est idem, non interrupta serie, avus, filius, nepos.* * continentia verba. Part. 15. *quae per conjunctiones junguntur.* * Inv. ii. 12. *continentia cum ipso negotio.*

CONTINERE. Continere aliquid dicitur, quod est in eo summum et praecipuum, plurimum valet, in quo rei summa est. Brut. 29. *rem continet.* Partit. 29. *defeusionis rationes continent causas.* Fin. iv. 6. *quod continet philosophiam.* * Contineri est etiam, pendere ex re aliqua, conservari ab aliquo. Dom. 37. *meus reditus vestro iudicio continetur.* Marc. 9. *vita corpore et spiritu continetur.* Off. ii. 24. *nulla res vehementius remp. continet, quam fides.* * Contineri est porro, versari in re aliqua. Verr. iii. 1. *hac cura retinebatur.* * reprimere, coercere. Har. resp. 1. *furentem exultantemque continui.* * abstinere. Or. ii. 20. *sin plane abhorrebit et erit absurdus, ut se contineat, aut ad aliud studium transferat.* * reticere, custodire, ne proferatur. Or. ii. 55. *continere dicta.* Or. i. 47. *ut ea, quae adhuc protulit - - explicet nobis, et illa dicendi mysteria enunciet.* Att. xiii. 21. *tu tamen commode feceris, si reliquos (int. libros) continueris.* * ad Div. vii. 19. *exercitatione consequere: in qua te nos continebimus.* Brut. 97. *contine te in tuis perennibus studiis.* * Contineri denique dicuntur, quae firma sunt, non rumpuntur. Nat. D. ii. 57. *de membranis oculorum: deinde firmas, ut continerentur.*

CONTINGERE, de re mala. Off. ii. 14. ad Div. xi. 16. a Gabinio Cons. relegatus est, quod ante id tempus civi R. contigit nemini. cf. Catil. i. 7. Tusc. v. 6. *Num alius dicitur de re laeta et bona.*

CONTINUARE. Agr. iii. 4. *continuatione agros, est, cum multi fundi coëmuntur, ut per longum spatium nullus alienus nostris interjectus sit.* Continuari verba dicuntur, cum verba phrasi junguntur, vel periodi struuntur. Or. iii. 37.

CONTINUATIO. Or. iii. 13. *continuatio verborum, est perodus.* Nat. D. i. 20. *continuatio causarum, qui hodie nexus dicitur.* Div. ii. 69. *continuatio naturae, est συμπάδνα.* Nat. D. i. 4. est enim admirabilis continuatio seriesque rerum, ut alia ex alia nexa et omnes inter se aptae colligataeque videantur.

CONTINUO. Rosc. Am. 33. non continuo, si me in gregem sicariorum contuli, sum sicarius. cf. Or. ii. 48.

CONTORQUERE dicitur proprie de eo motu hastae, aut cujuscunque jaculi, quo ei majorem vim atque impetum addimus, ut rotatione gladio. Atque is motus eaque agitatio fit, pro ratione jaculorum, aut manu, aut machina aliqua, quae hinc tormentum dicitur. Exempla crebra sunt apud poëtas. Hinc fit, ut, quicquid celerius movetur et fertur, quicquid vehementius propter brevitatem aut celeritatem pronuntiationis ferit, quae acutiores sunt brevioresque conclusiones, quibus paene resisti, quamvis falsis, tamen non potest, id omne contorqueri, contortum dicitur. Exempla ex praecipuis generibus haec sunt: Nat. D. i. 10. globus dicitur magna celeritate contorqueri. Or. ii. 17. qui (sc. homo vel animus) tamquam machinatione aliqua, tum ad severitatem, tum ad remissionem animi, tum ad tristitiam, etc. est contorquendus. Orat. 70. extr. Demosthenis non tam vibrarent fulmina illa, nisi numeris contorta ferrentur. Tusc. iii. 26. de Aechine Demosthenem accusante: quas sententias colligit? quae verba contorquet? ut licere quidvis rhetori intelligas. Div. ii. 51. videsne igitur, quae dubia sint, ea sumi pro certis atque concessis? deinde contorquent et ita concludunt: Non igitur, etc. cf. contortus, contorte.

CONTORTE. ad Her. i. 9. Invent. i. 20. *inter praecepta narrandi est: nequid perturbate, nequid contorte dicatur: h. e. obscure.* Sic Or. i. 58. res contortae et difficiles. Est autem de eo genere obscuritatis, quod ex nimia brevitate oritur, quod oratio nimis brevis citius, quam intelligi potest, praetervehitur. Tusc. iii. 10. commemoratis brevibus et aptis inter se conclusionibus Stoicorum: haec concluduntur contortius a Stoicis.

CONTORTIO dexterae, Her. iv. 19. est vis et nisus jaculandi. Fat. 8. *Contortiones orationis, de conclusionibus difficilioribus et fallacibus Chrysippi.*

CONTORTULUS. Tusc. ii. 18, *contortulae conclusiones.*

CONTORTUS. Or. i. 59. res *contortae* et difficiles. Tusc. v. 27. *contortae* conclusiones. Acad. iv. 24. *contorta* et aculeata sophismata. cf. in contorquere, et contorte.

CONTRA. Agr. ii. 33. petere *contra*, dicitur de competitoribus. Muren. 4. si turpe putas, te advocato, illum ipsum, quem *contra* veneris, causa cadere: h. e. quem in iudicio aliquo oppugnaveris. v. Manut. ad h. l. Cluent. 48. si quis *contra* dicere vellet: i. e. accusare.

CONTRACTIO, brevitas. Att. v. 4. meam in eo parsimoniam *contractio* paginae indicat. Partit. 6. *contractione* orationis fit obscurum. * *contractio cum de animo dicitur, est pars tristes, aut ejus effectus.* Tusc. iv. 31. eodem vitio est effusio animi in laetitia, quo in dolore *contractio*. ibid. i. 37. quod in hoc inest omnis animi *contractio*, ex metu mortis.

CONTRACTIUNCULA. Tusc. iii. 34. aegritudo sublata erit maerens: morsus tamen et *contractiunculae* quaedam animi relinquentur.

CONTRACTUS. parvus, infirmus, diminutus. Coel. 31. quae studia in his jam aetatibus nostris *contractiora* esse debent. ad Div. vii. 31. propter res tuas ita *contractas*, ut nec caput nec pedes. * *brevis.* Brut. 31. *contractior* oratio. * *susceptus, initus, de negotiis, inprimis pecuniariis.* Att. vii. 7. quid sit optimum, male *contractis* rebus, plane video. Sull. 20. ratione magna (sc. pecuniaria) *contracta* cum Man, itaniae rege. Off. i. 5. rerum *contractarum* fides. Rabir. Post. 9. hoc semel suscepto atque *contracto*. * Leg. ii. 22. quaeque in porca *contracta* jura sint. Porca *contracta* esse dicitur, cum aliquid committitur, quod porca immolanda expiandum est, quae precidanea dicitur. Davisius laudat Gell. iv. 6. ad q. l. v. Intt. Nam contrahi dicuntur, quae nobis culpa nostra et peccato accidunt et perpetiendi sunt. v. et ad Div. x. 18. non suis *contractis*, i. e. peccatis.

CONTRAHERE, de iis, qui societatem in negotio aliquo pecuniario ineunt. Quint. 11. qui cum contraxisset (sc. societatem) Tusc. v. 36. qui nihil cum populo *contrahunt*, i. e. nihil agunt, non petunt sc. honores. * Quint. 2. res quemadmodum gesta et *contracta* sit, videte. v. in *contractus* n. 3. * *Contrahi verba dicuntur, cum in pronunciando ultima vocalis litera alterius verbi eliditur, propterea, quod sequens verbum a vocali incipit.* Or. 45. * *continere, opponitur τρ dissipare.* Lael. 7. quae in rerum natura, totoque mundo constarent, ea *contrahere* amicitiam, dissipare discordiam. * *diminuere, frangere.* Divin. ii. 58. *contrahi* autem animum Zeno, et quasi labi putat atque concidere, et id ipsum esse dormire. Qu. Fr. i. 1. c. 1. te rogo, ne *contrahas* aut demittas animum. Offic. i. 29. appetitus *contrahendos* sedandosque.

CONTRARIE. Or. i. 31. *contrarie scriptum, est, in quo repugnantia sunt. at Part. 31. est aliud de eadem re scriptum.* Or. ii. 65. *verba relata contrarie est genus ridiculi, cum ei, qui nos lacessit, eodem modo respondetur. exemplum vid. l. c.*

CONTRARIUS. Inv. i. 28. *Contrarium, quid sit? Tusc. ii. 3. in contrarias partes disserere, est in utramque partem.* Part. 31. *contraria scripta vid. in contrarie.*

CONTRECTARE. Tusc. iii. 15. *mente contrectare voluptates.* Orat. iii. 6. *oppressi sumus opinionibus - - leviter eruditorum hominum, qui, quae complecti tota nequeunt, haec facilius divulsa et quasi discerpta contrectant.*

CONTRIBUERE. Att. xiv. 39. *quaestores urbis ad eam rem pecuniam dare, contribuere, solvere jubeant.*

CONTRITUS. Or. i. 31. *praecepta communia et contrita.* cf. ad Att. xii. 27.

CONTUBERNALIS. Ligar. 7. *domi una eruditi contubernales militiae, sunt, qui simul stipendia faciunt, et in castris in eodem tentorio sub eodem decano degunt. v. Veget. ii. 13.* Planc. 11. *Fuit in Creta postea contubernalis Saturnini propinqui sui, miles hujus Q. Metelli. cf. Sull. 15. * Imperatorum autem contubernales, sunt adolescentes nobiles, qui in cohorte Praetoria militant, ut, quoniam ea est circa imperatorem, sub ejus oculis sint, cum eo esse, ab eo erudiri in re militari possint, ejus consiliis intersint.* Coel. 30. *cum autem paullum roboris accessisset aetati, in Africam profectus est, Q. Pompejo proconsuli contubernalis. * Ab his duobus generibus aliae dicendi rationes ductae. Sic Brut. 27. L. Gellius Carbonis contubernalis in consulatu, dicitur, quia cum sectatus est in consulatu, more adolescentum, qui se ad insignem aliquem virum applicabant, ut ab eo discerent, ejus consiliis de re publica interessent.* cf. Sull. 12. Att. xiii. 28. *Contubernalis Quirini dicitur Caesar, quem xii. 45. *συνας* ejus vocat, (v. Ind. Gr. in *συνας*) cui, ut Romulo, divini honores tribuebantur.* Flacc. 17. *contubernales Laelii, vocat, quos paullo post hospites dicit. etc.*

CONTUBERNIUM. Planc. 11. *ut contubernii necessitudo, et adolescentuli pudor postulabat. v. Contubernalis. n. 2. et Intt. ad Sueton. Caes. 2. Vespas. 3. * de vita impudica maris et feminae extra conjugium.* Verr. v. 40. *ubi illud contubernium muliebris militiae in illo delicatissimo litore.*

CONTUMACIA. Tusc. i. 30. *contumacia libera, de Socrate.*

CONTUMELIA. convicium. Sull. 7. *contumeliam jacere. * stuprum.* Harusp. R. 20. *contumelias piratarum passus est.*

CONTUNDO. vi frango. Att. xii. 44. *contudi animum et fortasse vici.*

CONTURBARE. decoquere, aes alienum contrahere. Planc. 28. *fac me multis debere, et in his Plancio. Utrum igitur*

me *conturbare* oportet (*int. rationes*) Q. Fr. ii. 12. nihil esse, quod post hac arcae nostrae fiducia *conturbaret*. cf. ad Att. iv. 7.

CONTURBATUS. Tusc. iii. 7. *conturbatus* oculus : i. e. *morbo affectus*.

CONTURBATIO. Top. 12. titubatio, et si quae alia signa *conturbationis* et conscientiae.

CONVECTOR. Att. x. 17. navi ejus et ipso *convectore* me usurum puto.

CONVELLERE, *refutare*. Or. ii. 51. ne *convellere* adoriamur ea, quae non possint commoveri. * *eripere*. Att. v. 20. ut, quod tuo meoque beneficio puer habet, ne qua ratione *convellatur*.

CONVENIENS, *amicus, concors*. Off. i. 17. bene *convenientes* propinqui. cf. Rosc. Am. 34. item *consentiens*. Dom. ii. 4. *conveniēns* et conjuncta constantia.

CONVENIENTIA naturae. N. D. iii. 11. *est συμπαδνα*. cf. Div. ii. 15. 60. * Fin. iii. 6. quod *ἁμολογία* Stoici, nos appellemus *convenientiam*, si placet. * *Consensus, constantia*. Nat. D. ii. 21. hanc in stellis constantiam, hanc tantam tam variis cursibus in omni aeternitate *convenientiam* temporum. Lael. 27. in amicitia est *convenientia* rerum, in ea stabilitas, in ea constantia.

CONVENIENTER. Tusc. 9. *convenienter* dicere aliquid ; *de philosophis est, cum, quod dicunt, non repugnat aliis placitis ipsorum*. v. *constanter*.

CONVENIRE. *in aliquem convenire dicitur, quod ad eum pertinet, in eum cadit, ei aptum est*. Rosc. Am. 23. suspicio *convenit* in aliquem. Sull. 7. contumelia *ad maximam partem civium convenit*. Fin. iii. 14. si cothurni laus esset, *ad pedem apte convenire*. * *constare, consentire*. Tusc. v. 11. quam sibi *conveniat*. v. *convenienter*. Fin. iii. 22. posterius priori non *convenit*. * *res convenit, cum componitur pacificatione, etc*. Att. ix. 6. dumque rem *conventuram* putamus. Phil. xiii. 1. *si convenisset, sc. pax inter Sullam et Scipionem*. Leg. i. 20. si nollent aetatem in litibus contere, posse rem *convenire*. v. Gron. Sestert. p. 213. * *in manum convenire* Top. 3. *dicuntur uxores, quibuscum aut usu aut coëmtione matrimonium contrahitur*. v. Intt. ad l. c. Flacc. 34. mulier *in manum convenerat*. Nunc audio. Sed quaero : usu, an coëmtione ? *hic est locus classicus*. * Verr. ii. 15. adversarii postulant, ut in eam rem iudices dentur ex his civitatibus, quae in id forum *convenirent* : *die in diese Creis-Stadt gehoerten, quod scil. eo conveniebant, cum conventus praetor ageret, quibus aliquid controversiae esset*. v. *Conventus*, * Cluent. 43. Neminem voluerunt majores nostri non modo de existimatione cujusquam, sed

ne pecuniaria quidem de re minima esse judicem, nisi *qui* inier adversarios *convenisset*: pro, de quo *convenisset*. eodem modo dicitur illud, quod supra attulimus: res *convenit*. etc. * *Rarior constructio* est Nat. D. ii. 29. nec hoc in te uno *convenit*: pro in te *unum*. Sic et Sueton. Aug. 25. sed locus *uterque* est *suspectus*.

CONVENTUM. Caecin. 18. *pacti et conventi formula*.

CONVENTUS, *corona auditorum in judiciis*. Brut. 62. *minime dignos elegantis conventus auribus, aptissimos cognovi turbulentis concionibus*. Sext. 56. *scio, quid gravitas vestra (sc. judicum) quid haec advocatio, quid ille conventus, etc. postulet. ubi vid. Manul. * pactum*. Att. vi. 3. *ex pacto et conventu* ab aliquo discedere. Caecin. 8. *ex conventu*, etc. * 1. *Dies, quo magistratus provincialis in civitate aliqua jus dicit, quaestionesque causarum capitulum exercet*. Gr. ἀγοραῖος. De hoc conventu vid. etiam Theophil. Instit. §. 4. *qui et e quibus causis manum, non possit: et ibi Fabrott. Hinc Verr. v. 11. conventus agere. iv. 48. conventus indicere, etc. cf. ad Div. iii. 8. Vatin. v. etc. Ducta est ratio inde, quod homines cum ii, qui aliquid controversiae habent, tum alii, audiendi causa, his diebus in foro convenire solent. v. Convenire. Unde et ipsam coronam auditorum judiciale conventum dici vidimus. 2. Ab his conventibus ipsae urbes, in quibus agebantur, etiam conventus dicuntur. Verr. ii. 20. res ab omni conventu cognita, celeriter domum nunciatur. Sermo est de urbe Syracusana. Lig. 3. conventus firmi atque magni. 3. inprimis autem conventus dicuntur cives Romani, qui in ejusmodi urbe negotiandi causa domicilium sibi constituerunt. Verr. ii. 13. ex civium R. conventu. ibid. v. 36. is est conventus Syracusis civium Rom. cf. v. 5. ii. 13. etc. vid. Gronov. Obs. iii. 22.*

CONVERSIO, *commutatio in deterius*. Dom. 18. *conversio status*. Flacc. 38. *conversio rerum et perturbatio*. * *Periodi etiam dicuntur conversiones orationis aut verborum*. Or. iii. 48. 49. *Ita autem dicuntur, quia convertenda oratione efficiuntur*. v. *CONVERSUS*.

CONVERSUS, *perturbatus*. Flacc. 38. *respubl. conversa*. * *Partit. 7. reliquum est, ut dicas, de conversa oratione atque mutata. Quid si convertere orationem, ibidem docetur*.

CONVERTERE. Brut. 38. sed hoc vitium huic uni in bonum *convertebat*. de hoc usu verbi *vertere* et *convertere* v. *Cont. ad Sall. Catil. 6. Jugurth. 85. 9. * Off. iii. 19. digitorum percussione hereditates omnium ad se convertere. ubi v. Interpr. Verr. iii. 76. pecuniam publicam domum suam convertere, pro avertere*.

CONVESTIRE. Q. Fr. iii. 1. c. 2. *topiarius laudavi, ita omnia convestivit hedera*. Dom. 38. *convestita est domus duobus lucis*.

CONVICIUM, *clamor*. ad Div. i. 5. *convicio jactatus est sc. acclamantium*. Arch. 6. *aures convicio defessae*. Verr. v. 11. *convivia cum maximo clamore atque convicio*. * *Convici-um aurium, eleganter dicitur, cum aures aliquid, tamquam minus suave, repudiant, nec ferre possunt, et nobis tamquam injucunditatem exprobrant*. Orat. 48. *aliquando, idque sero, convicio aurium cum extorta mihi veritas esset, usum lo-quendi populo concessi, scientiam mihi reservavi*. * *querela vehementior*. Div. xvi. 26. *verberavi te cogitationis tacite duntaxat convicio*. *ibid.* xii. 25.

CONVICTUS, *victus, oppressus*. Fin. iii. 1. *voluptatem concessuram arbitror, convictam superiore libro, dignitati*. Flacc. 17. *reprehensus, convictus fractusque*. *ibid.* 32. *bona convicta*. v. *not.* Leg. i. 13. *fracta et convicta secta*. Catil. ii. 6. *convictus conscientia*. Cluent. 3. *causa prope convicta atque damnata est*. * Dom. 57. *convicta et commissa est devotio, dicitur, ut illud alterum: damnari voti*. Quir. p. R. 1. *eius devotionis me esse convictum, etc.* * Sull. 30. *convinci in re aliqua*. *Sic et Tacit. A. xv. 44.*

CONVINCERE, *pro vincere*. Phil. ii. 4. *convincere aliquem chirographo*. Verr. iii. 72. *convincere adversarium*. * *refutare*. Tusc. i. 6. *quid est negotium pictorum portenta convincere*. cf. *convictus*. * *convinci dicuntur, quorum crimina ita manifesta sunt testibus, etc. facta, ut negari non possint*. Lael. 17. *maleficii convinci*. * *docere, docendo vincere et obtinere*. Parad. 5. 3. *extr. ratio et veritas ipsa convincit*. Nat. D. iii. 17. *sed ut, Stoicos nihil de Diis explicare, convinceret*.

CONVINCTUS *exhibetur in libris quibusdam* Cluent. 5. *libido non solum dedecore, sed etiam scelere convicta*. *Sed probandum est, quod alii libri habent, convicta, aut potius conjuncta*.

CONVOCARE. *de vocantibus numero pluribus* Agr. iii. *extr. ut et conscribere dicitur*.

COOPTATIO, *de lectione in Senatum occurrit*, Leg. iii. 12.

COPIA *pro copiis* aliquoties Pompejus in ep. ad Att. viii. 12.

COPULARE. Orat. 45. *libenter copulando verba jungebant, ut sodes, pro, si audes*. * Fin. ii. 14. *cum praesentibus futura copulare*. * Verr. ii. 66. *copulati in jus pervenimus: i. e. una*.

COPULATUS. Off. i. 17. *nihil amabilius, nihil copulatus est: sensu activo*. *Sed quidam Codd. habent copulanti, quod Pearceius recepit*.

COR. Tusc. i. 9. *Aliis cor ipsum animus videtur; ex quo excordes, vecordes, et concordes dicuntur*.

CORAM. Verr. ii. 41. 42. *coram deferre aliquem: h. e. eum, qui domi est, nec peregrinatur*.

CORBITA. Att. xvi. 6. *navis oneraria, ut ipse statim post appellat. Nomen habet a corbe, quam in malo summo solebant interdum suspendere loco signi, ut auctor est Festus. Hujus generis etiam mentio apud Lucilium et Plautum. v. Scheff. de re Nav. p. 178.*

CORDAX. Orat. 57. Aristoteles autem trochaeum qui est eodem spatio quo choreus, *cordacem appellat, quia contractio et brevitatis dignitatem non habeat. Trochaeus h. l. ut apud Quinctilianum passim est idem pes, qui tribrachys dicitur. Hunc igitur pedem, ut molliorem, κορδακιστικόν appellavit Aristoteles: unde Meursius in Orchestra, in κορδαξ, volebat hic et ap. Quintil. ix. 4. legi cordacicum. de quo vid. Viros doctos ad Quintil. l. c. Ceterum de cordace, salutatione molliore, lusciva et comica, in qua celerrima corporis pedumque agitatio dominatur, v. Meurs. l. c.*

CORNIX. Mur. 11. Flacc. 20. *cornicum oculos configere. est, acutum et callidum decipere.*

COROLLARIUM, est proprie idem, quod corolla. Corollae autem fiebant non solum e floribus et frondibus, sed etiam e laminis tenuibus aeneis, quae auro argenteoque inducebantur, quod genus passim in antiquis monumentis occurrit, suspensum de collis hominum. vid. v. c. Cistophorum illum Bellonae ap. Gorium in Inscript. Donianis, loco supra in Cistophorus citato. Eodem modo autem describuntur corollaria ap. Plin. H. N. xxi. 2. Corollaria e lamina aerea tenui inaurata aut argentata dabantur. Hujusmodi corollae metallicae dabantur histrionibus in scena, si placuerant, teste Varr. L. L. iv. 16. cf. Pасhал. de Coron. i. 7. Atque idem praemoli genus corollarium dicitur. Verr. iii. 79. de corollariis scenarum decuriam emerat. cf. Sueton. Aug. 45. et ibi Intt. Dabantur etiam acroamatibus in conviviis, cum probarentur. Verr. iv. 22. hic, quasi festivum acroama, ne sine corollario de convivio discederet, ibidem, convivis inspectantibus, emblemata avellenda curavit. Sed cum honoris causa antea tantum verae corollae darentur, postea pecunia aut aliae res pretii ulicujus dabantur: cujus rei testis est locus in Verr. iii. 79. et Suetonius l. c. Jam quia praeter constitutam rectumque mercedem haec praemiola dabantur, corollarium deinde dictum est pro auctario. Sic est Verr. iii. 20. corollarium numerorum: ut esset unde Apronio ad illos fructus arationum hoc corollarium numerorum adderetur.

CORONA. Verr. v. 11. ipse autem coronam unam habebat in capite, alteram in collo. Att. xiv. 16. Brutus noster vel coronam auream (h. e. triumphalem) per forum ferre posset. sed aureae coronae etiam mortuis impositae. v. Flacc. 31. Etiam Leg. ii. 24. prohibetur, ne longae coronae ne acerrae mortuis

praeferantur. Longae coronae similes sunt his longioribus corollis in monumentis, de quibus supra. * Circulus hominum, qui aliquid, tamquam urbem in obsidione, aut iudicium in foro audiendi causa, ab omnibus partibus cingunt. Tusc. i. 5. Mil. 1. Fin. ii. 22. Flacc. 28. etc. Nat. D. ii. 1.

CORONARIUS. Agr. i. 4. quod ad quemque imperatorem pervenit, pervenerit, ex praeda, ex manubiis, ex auro coronario. quod neque consumitum in monumento, neque in aerarium relatum sit. Ex quo loco intelligitur clare, ad imperatorem pervenire solitam fuisse primo eam partem praedae, quae populi esset, adeoque in aerarium referretur; deinde aliam partem, quam in monumento aliquo, tamquam templo, quod vovisset ante, quam paludatus ex urbe exiret, aut in ipso bello, consumeretur; tertio aurum coronarium. Id habet nomen a corona: quoniam dabatur imperatori a provincialibus, ut in corona aurea triumphali consumeretur, si triumphus ei esset decretus. Cum a provincialibus exigebatur, erat genus exactionis, honesto nomine, adeoque legibus non prohibitum omnino, sed re plerumque durum et iniquum. cf. Agrar. ii. 22. Pison. 37. mitto aurum coronarium, quod te diutissime torsit, cum modo velles, modo nolles. Lex enim generi tui et decerni et accipere vetabat, nisi decreto triumpho. Ex hoc deinde natum est genus doni, quod Caesaribus offerretur, cum magno saepe hominum incommodo: unde coronarium remissum in beneficiis Caesarum memoratur. de quo vid. Auct. laudatos in Lex. Fabr. in Coronarius et coronarium. Lips. Magnit. urb. Rom. ii. 9.

CORPORATUS, corporeus. Univ. 4.

CORPUS, caro corporis. ad Div. vii. 26. itaque corpus amisi. * de libro. Q. Fr. ii. 13. ad Div. v. 12. a principio conjunctionis usque ad nostrum reditum videtur modicum quoddam corpus consilii posse. cf. Salmas. ad Solin. p. 3.

CORREPERE. Att. x. 12. occulte in aliquam onerariam corripendum. cf. de N. D. i. 24.

CORRIPERE, furari. ad Div. xii. 15. corripere vectigalia. ibid. quicquid ex pecunia correptum est. Act. 1. in Verr. 2. ut apertus in pecuniis corripendis fuit.

CORRUMPO, ad partes meas trahere, ut contra jus faciat. Verr. iii. 68. Apronius ipsum Metellum non pretio. non convivio, non muliere, non sermone incauto atque improbo posset corrumpere.

CORS s. chors, pro cohors: septum in villis, quo pecudes concentur. Nostri: ein Hof. Orat. ii. 65. villam in Tivertis habes, cortem in palatio. v. de hoc verbo Salmas. ad Solin. p. 220.

CORYMBUS, est modus componendi capilli, quo feminae utebantur, cum capilli e fronte in verticem colligerentur, et ibi nodo

constringerentur, dictus a corymbis, i. e. uvis hederæ, propter similitudinem, unde et Boreus dicitur. vid. inpr. Salmas. ad Solin. p. 534. 536. Att. xiv. 3. est Corymbus Servius Balbi, qui ab hoc genere colligendi capilli nomen accepit.

CRASSUS. Flacc. 29. agri crassi. i. e. pingues, fertiles.

CRATERA. Verr. iv. 58. Nat. D. ii. 44.

CREATOR, conditor, auctor. Balb. 13. creator hujus urbis Romulus.

CREDO. ad Div. i. 7. qui ei credidissent, sc. pecunias. * *Sunt qui putent, a poetis tantum dici: crede mihi: in prosa semper dici: mihi crede. Id esse falsum, ex his locis intelligitur. ad Div. viii. 7. xii. 12. Att. v. 10. vi. 6. viii. 14. xiv. 15. etc.*

CREPIDO, ora litoralis, portus, etc. Verr. v. 37. piraticus in voparo ad omnes urbium crepidines (in portu Syracusano) accessit. *Pro ripa quidem dixit Liv. xxvii. 18. Sed hic videntur in primis intelligi loca in portibus interioribus, ad quae naves appellant. Curt. iv. 5. tum applicant navigia crepidini portus. vid. Scheff. R. N. p. 213. * Orat. 67. omnia tamquam crepidine sustinentur, de periodo, qua sententiæ plures junguntur, ne dissolvantur: nam periodo opponitur soluta oratio: ducta metaphora a crepidine, cui tamquam fundamento innititur aedificium, ne collabatur.*

CREPUNDIA, *parva, quae pueris dantur, ut iis ludendo se oblectent; tamquam monilia, torques, annuli, crepitacula et similia. ex iis solebant aut expositi aut rapti a praedonibus, etc. infantes agnosci: unde γρηγοράτα. Brut. 9. nunc quoniam totum me, non naevo, aut crepundiis, sed corpore omni videris velle cognoscere. vid. Salmas. ad Vopisc. Aurelian. c. 4. T. ii. p. 421.*

CRESCERE, de numero rerum. Sext. 32. mihi absenti crevisse inimicos. * Arch. 6. ex his studiis haec quoque crescit oratio. *Haec est lectio vulgata: sed emendatiores habent: censetur. probat tamen vulgatam Gesnerus in Chrestom. Cic. p. 218. * De hominibus dicitur, qui fumam nominis gloriamque consequuntur, aut gratiosi apud populum fiunt, coque sibi viam ad honores muniunt. Rosc. Amer. 30. accusarem alios potius, ex quibus possem crescere. Cluent. 28. ut ex invidia senatoria posset crescere. Verr. v. 67. extr. de multis mihi crescere licebit. add. Burm. ad Ovid. Her. 15. 117.*

CRETA, terra Asiatica, (quae et Cimolia dicitur, Plin. xxxv. 16. 17. ab insula maris Cretici,) quae aqua molliri potest, et tenax est, qua ad literas obsignandas utebantur. Flacc. 16. haec quae est a nobis prolata laudatio, obsignata erat creta illa Asiatica, qua utuntur omnes in publicis privatisque literis. Cretula est etiam in Verr. iv. 26.

CRETATUS. Att. ii. 3. Pompeji fasciae *cretatae* non placebant. Num fasciae albae, majoris splendoris causa addita creta, ut in albis togis, inter signa regni. vid. fascia.

CRETICUS, est pes in versu -- v. Orat. 64.

CRETIO, est spatium temporis, quod datur heredi a testatore ad deliberandum, utrum velit hereditatem adire nec ne. Att. xi. 12. Galeonis hereditatem crevi: puto enim *cretionem* simplicem fuisse, quoniam ad me nulla missa est. ibid. xiii. 46. *cretio libera.* Cretio libera quae sit, non convenit inter doctos. Cujac. Obs. ix. 29. dictam putat ita, ut legationem liberam, h. e. quam adire licet, cum libuerit, nullo certo dierum numero constituto, quod fieri vulgo in *cretionibus* solebat. Sed quoniam huic explanationi obstant illa verba: sexaginta diebus, quae e veteribus libris revocarunt viri docti: legendum censet cum nonnullis edd. sexaginta duobus, ut ad testes referantur. Sed hanc interpretationem illud convellit, quod sexaginta duobus, sc. testibus, absurdum est, ut recte viderunt Malaspina et Manutius. Quorsum enim tam multi? Itaque magis mihi placet Munutii interpretatio, qui *cretionem* liberam dicit esse hereditatem liberam, int. a legato: nam coheres Hordeonius legata solvere debebat. Simplex autem *cretio* est, cum unus totum hereditatem cernit, adeoque coheredem nullum habet. Cicero conjecerat, se unum esse heredem, quoniam nemo illi scripserat, se esse coheredem, et hereditatem pro sua parte crevisse. Fortasse tamen aliquis malit eandem putare cum ea, quam Ulpianus imperfectam dicit, h. e. cui non additum est: si intra tot dies non creveris, exheres esto. * Orat. i. 22. De his, credo, rebus, ut in *cretionibus* scribi solet, quibus sciam poteroque. Hunc locum optime interpretabimur ex Ulpiano: Cretio aut vulgaris dicitur, aut continua. Vulgaris, in qua adjiciuntur haec verba: Quibus scieris poterisque. Continua, in qua non adjiciuntur. v. Tit. ex Corpore Ulp. tit. 22. in quo multa de *cretionibus*, a § 27—34, ubi add. Interpr. in Jurispr. Ante-Justin. Schulling. p. 642. sqq. De ipso verbo Cretio autem lege Peris. contra Kuster. in Sanctii Minerv. p. 790.

CRIMEN. Verr. iv. 45. esse in crimine dicitur, qui auctor facinoris habetur. Rab. P. 8. haec tu in crimen vocas?

CRIMINOR passive Agr. iii. 4. si vera est lectio.

CRIMINOSE dicere Rose. Am. 20. est, cum possumus crimen non modo proponere, sed etiam augere et probabile reddere iudicibus, ut non confictum sed verum esse putent.

CRIMINOSUS, qui criminosae dicit. Cluent. 34. Res autem criminoza dicitur, quae crimini datur, aut dari potest. Verr. ii. 67. etc.

CROCOTA, est vestis muliebris et mollium virorum, ut patet ex Or. de Har. Resp. 21. P. Clodius a *crocota*, a mitra, a mu-

liebribus soleis, etc. *Habent autem nomen vel a croceo colore, vel αρο της κρακας, h. e. subtemine densiore, quod quae habent, molliores sunt vestes, ut putat Salmas. ad Capitolin. Pertinac. 8. T. i. pag. 547. s. vel denique ab utroque; quod vestes densiore trama fere croco inficerentur. de ea vid. Ferrar. Re Vest. iii. 5. p. 189. et c. 20. p. 241. Salmas. ad Tertull. de pallio pag. 329. sq.*

CROTALUM. Pis. 9. neque collegae tui cymbala et crotala fugi. *Est autem crepitaculum aeneum, quo Syrae mulieres utebantur, sonumque edebat non absimilem cymbali sono: unde et jungitur utrumque genus. de eo vid. auctores laudatos in Lex. Fabri. Intt. ad Petron. c. 67. Gesnerum in Chrestom. Plin. p. 436. Salmas. ad Vopisc. Carin. 19. T. ii. p. 821.*

CRUDITAS, est vitium stomachi ex mala concoctione, cum tamquam crudi cibi coelescunt in eo: intemperantia edendi. ad Div. ix. 18. *cruditate satius est hic, quam istic fame. ibid. xv. 17. D. Sulla mortuus cruditate.*

CRUDUS, qui cruditate laborat. Fin. ii. 8. asoti, qui in mensam vomant, *crudique* postridie se rursus ingurgitent. Orat. i. 27. noluit hodie agere Roscius, aut *crudior* fuit. * *immaturus, de fructibus arborum.* Cato. 19. quasi poma ex arboribus, *cruda* si sint, etc. cf. Salmas. ad Solin. p. 252.

CRUSTA. Verr. iv. 23. Omnia (vasa caelata) deferuntur. Cibyrateae fratres vocantur: pauca improbant: quae probarent, iis crustae aut emblemata detrahuntur. *Sunt autem crustae ornamenta vasorum argenteorum, tamquam simulacra, eaque extrinsecus alligata, sed diversa ab emblematis. Nam emblemata sunt sigilla statuis similia, h. e. quae totam ex omni parte rem exprimunt, crustae autem unum tantum latius ostendunt, neque adeo eminent magnopere: Gr. περιστῦμα vocant, ut emblemata, περισσῶν. v. haec latius disputantem Salmas. ad Solin. pag. 736. Hinc vasa potoria crustata ap. Festum in Tabernae crustariae et Crustarius artifex apud Plin. xxxiii. 12. Crustae dicuntur semper de eo, quo res aliqua inducitur et tamquam loricatur, sine ulla eminentia. Notae sunt crustae in operibus tessellatis et musivis, quae non eminent, sed in calce totae latent, ac unum tantum latius exhibent. Ap. Plin. xxvii. 6. Mamurra primus Romae dicitur parietes domus suae crusta marmoris operuisse. Ipsum tectorium, quo parietes operiuntur, crusta parietes, dicitur. In lignea supellectili, tamquam mensis, arcis, etc. Germani vocant: eingelegte Arbeit.*

CUBILE, locus, ubi ferae cubare, dormire solent. Verr. ii. 77. non jam vestigia, sed ipsa cubilia videre possint.

CULTUS, victui aut habitui junctus, significat vestitum, interdum etiam supellectilem omnem apparatusque, et vivendi rationem externam. ad Div. ix. 3. dabimus sermonem iis, qui

nesciunt, nobis, quocunque in loco sumus, eundem *cultum*, eundem victum esse. Off. i. 39. eadem mediocritas ad omnem usum *cultumque* vitae transferenda est. Or. i. 8. homines a fera agrestique vita ad hunc humanum *cultum* civilemque traducere. etc. cf. Burmann. ad Sueton. Caes. 45. p. 103. sq. * *institutio et educatio universa, vitae ratio*. Partit. 26. est genus hominum ad honestatem natum, malo *cultu* corruptum, i. e. *educatione mala, etc.* * *labor agricolarum*. Agr. ii. 25. in quo agricolarum *cultus* non elaboret. add. Leg. i. 1.

Сум. Brut. 1. *cum quo* certare erat gloriosius. Sic et Ovid. Met. x. 635. * ad Div. xv. 11. facturusque sim *cum* studiose, ac (pro, tum) libenter. Sic et Att. vii. 13. Att. vi. 1. *cum eo*, i. e. hac *cum exceptione vel conditione*.

CUMMAXIME, dicunt esse nunc, hoc ipso tempore. v. Graev. ad Suet. Domit. 10. ad Cic. Off. ii. 7. Duker. ad Flor. ii. 16. ut alios taceam. Nec negaverim, in multis locis ita commode explicari posse. Neque tamen concedo, cum maxime proprie nunc significare. Sed 1) est forma elliptica pro ut cum maxime. v. c. Offic. ii. 7. nec vero hujus tyranni solum, quem armis oppressa pertulit civitas, quae paret cum maxime mortuo, etc. non absurde explices: quae paret nunc mortuo: sed proprie est, quae paret mortuo ita, ut quo tempore maxime servire putabatur, nempe ut vivo. Har. Resp. 15. quae fiunt cum maxime: i. e. quam frequentissime, ita, ut nunquam magis facta sint. Et ita est etiam in reliquis exemplis, quae proferri solent. Itaque 2) interdum illud ut additur. Q. Fr. ii. 6. domus celebratur ut cum maxime. Si ut omisisset, quod potuisset facere, dicerent boni Grammatici cummaxime h. l. esse nunc: quod nunc jam in verbo celebratur latet, ut supra in paret, et aliis locis: unde ubi a bonis libris abest, non temere admittendum, ut ap. Liv. xix. 17. extr. Sed sensus est: domus mea celebratur non minus, quam quo tempore maxime celebrari putabatur. Terent. Hecyr. i. 2. 36. Bacchidem amabat, ut cummaxime, tum Pamphilus: in quo loco plane absurdum esset de nunc cogitare. Quid? quod 3) τῷ cum maxime interdum nunc additur, quod non fieret, si per se nunc significaret. Cluent. 5. quae multos jam annos, et nunc cum maxime filium interfectum cupit. h. e. nunc ita cupit, ut nunquam magis cupierit. Ter. And. i. 1. 125. nunc cum maxime a te postulo. Quis non videt, cummaxime esse vehementissime? et sic cape etiam sine nunc, Eunuch. iii. 5. 33. cummaxime volo te operam dare. Plin. Epist. x. 58. quod est multo depressior opere eo, quod nunc maxime surgit. Quamquam Drakenb. ad Liv. xl. 13. per pleonasmum addi putat, concedens ceterum cum Dukero ad xix. 17. nunc cum maxime recte dici. Ex his judicari etiam potest de controversia, an

dici etiam possit tum maxime, ut in libris Cic. etiam occurrit, ut Or. i. 18. extr. quod contra Graevium defendunt Cortius ad Plin. Ep. ix. 13. et Duker. ad Flor. ii. 16. et Liv. xl. 13. Scilicet, quemadmodum dici potest, nunc maxime, pro, nunc ut cum maxime; sic etiam tum maxime, pro tum, ut cum maxime. Sed illud falsum est, quemadmodum cum maxime pro nunc dicitur, ita tum maxime pro tunc dici.

CUMULARE. Att. iv. 1. *ad cumulandum gaudium.* Fin. v. 14. *quod cumulatur ex integritate corporis et ex mentis ratione perfecta: h. e. perficitur, absolvitur.* Or. iii. 24. *eloquentiam cumulare.* Coel. 16. *nunc mihi animus ardet, et meum cor cumulatur ira.* Sext. 40. *hoc est perfectae cumulateque virtutis.*

CUNCTARI *pro percunctari* Att. xi. 10.

CUNCTUS, *pro totus.* Arch. 3. *cuncta Graecia: quod imitandum negat Burmann. ad Virgil. Aen. i. 233.*

CUPA. Pison. 27. *panis atque vinum de propola atque de cupa. Cupa est femina quae vinum in caupona vendit, ut propola, qui panem. Alii tamen de dolio interpretantur. vid. Burm. ad Sueton. Claud. 40.*

CUPEDIAE, *appetitio vehementior ciborum delicatiorum.* Tusc. iv. 11.

CUPIDITAS. Tusc. iv. 31. *cupiditas est effusio animi in appetendo, ut laetitia in fruendo. diciturque non modo de genere, sed etiam de specie, ut de spe Off. i. 21. ubi opponitur metui: item Partit. 3. ubi est spes conjuncta cum appetitione aliqua, ut semper. Sed inprimis cupiditas dicitur de avaritia, libidine, et nimio honorum magnarumque rerum studio.* Cluent. 55. *qui sine cupiditate vixerunt, dicuntur qui integri sunt ab avaritia et pecuniis captis.* Phil. iii. 10. *Naso carens omni cupiditate; i. e. non appetens provinciam.* Verr. i. 36. *cupiditas in eo genere, de nimio studio signorum.* Act. i. in Verr. 12. *cupiditas dicitur de patrono causarum, qui semper obtinere vult causam, quamvis injustam, qui regnare in judiciis cupit, ut Hortensius. * de iudicibus inprimis cupiditas dicitur, qui sunt partium studiosi, quoniam scilicet aut odio aut amore ducti, nimis vehementer, etiam contra leges et religionem, aliquis damnationem aut absolutionem cupiunt.* Marcell. 9. *sine cupiditate iudicare.* Planc. 17. *de quaesitore: voluntatem erga Cn. Plancii salutem sine ulla cupiditate prae se fert.* cf. Flacc. 10. Font. 9. Verr. i. 1. ** Neque tamen de iudicibus solis, sed et de aliis, ut testibus, etc. qui non iudicant, dicitur hoc fere sensu cupiditas.* Flacc. 26. *hisce utitur laudatoribus Flaccus, his innocentiae testibus, ut Graecorum cupiditati (qui sc. in Flaccum, odio ducti, graviter pro testimonio dixerant) Graecorum auxilio resistamus. Sic, de studio rei oppri-*

mendi Quint. 2. qui summis opibus S. Naevium defendunt : si id est defendere, *cupiditati* alterius obtemperare, quo is facilius, quem velit, iniquo iudicio possit opprimere. * *tribuitur etiam emtoribus et conductoribus, qui nimia spe lucri nimis care emunt vel conducunt.* Att. i. 17. Asiani, qui de censoribus conduxerant, questi sunt in senatu, se, *cupiditate* prolapsos, nimium magno conduxisse. * *de re denique, cujus cupiditate flagramus.* Q. Fr. i. 1. c. 6. ex impurissimis faucibus in-honestissimam *cupiditatem* eripuisti.

CUPIDE. ad Div. xvi. 9. interea, qui *cupide* profecti sunt, multi naufragia fecerunt. Vatin. 17. *cupidissime* falsum testimonium dicere.

CUPIDUS, *partium studiosus.* Cluent. 24. *cupidus* auctor, cf. Caecin. 3. Fonteij. 6.

CUPIO. Q. Fr. i. 2. 3. ego Fundaniae non *cupio*, i. e. *faveo*.

CURA *pro curatio, ut morbi.* ad Div. v. 16. *cura* doloris. *vid. not.*

CURARE, *pro solvendam pecuniam curare, item solvere.* ad Div. xvi. 9. me, cui jussisset, *curaturum.* ibid. v. 20. erat nobis *curata* pecunia Valerii mancipis nomine. cf. Att. i. 7. v. 21. Q. Fr. ii. 4. Quint. 4. *ubi vid. Passerat. etc. similis ellipsis est in hoc:* Att. 1. 3. signa quae nobis *curasti*, sc. *emenda.* * Fin. iv. 19. ut ridere non *curet.* ad Div. i. 9. neque sane redire *curaret.* * *edere.* Or. iii. 61. *curemus* nos.

CURIA. 1. *pars tricesima civitatis Rom. in quas partes Romulus eam descripserat.* Dom. 29. Si id 30. curiae jussissent, num id jussum esset ratum. 2. *Curia quaequae antiquitus habuit aedem, ubi sacra curiae faceret flamen curiae, Curio dictus, et ubi curiales convenirent de rebus communibus acturi.* Certe Varr. L. L. v. 6. *curias olim dictas esse tradit, ubi sacerdotes res divinas curarent, quae et templa dici potuerunt, quia inauguratae erant, unde et pro templo dicitur.* *vid. inpr. Sigon. Ant. Jur. Civ. R. ii. 3. p. m. 52. et Lips. ad Tacit. A. xii. 24.* Divin. i. 17. lituus cum situs esset in curia Saliorum. Curia Saliorum profecto nil est aliud nisi aedes, in qua convenirent Salii, cum sacra facturi, tum aliis de rebus suis. 3. *est locus consilii publici, ubi Senatus conveniebat, sive nomine ducto ab illo curiarum genere, de quo ante dictum est, sive, quod non essent ab iis diversae, sed quemadmodum in templa quaecunque Deorum, sic in aedes publicas curiae cujuscunque convocari Senatus posset, quamquam illud verius. Nam Varro diserte duo genera curiarum facit, unum, in quo res divinae, alterum, in quo humanae a Senatu agerentur.* Certe Romae non una curia Senatoria fuit, ut in nostris urbibus. Div. ii. 9. Curia Pompeja memoratur : sed ea post Caesaris mortem obstructa est, teste Sueton. in Caes. 88. et tamen postea saepe fit

*Curiae mentio, et praeterea Hostilia aliaeque memorantur. In urbibus autem municipalibus et Graecis unus certus locus fuit, quae curia dicebatur, Gr. βουλευτήριον, auctore ipso Cicerone in Verrinis. Sed κατ' ἔξωμ tamen curia dicitur ea, quae erat in foro, a Tullo Hostilio ad comitium extracta. de hac Cicero Flacc. 24. speculatur atque obsidet rostra vindex temeritatis, et moderatrix officii, Curia. hinc tropice etiam ponitur pro ipso Senatu, auctore Cic. Or. iii. 42. * Or. i. 7. tantam in Crasso humanitatem fuisse, ut, cum lauti accubuissent, tolleretur omnis illa superioris tristitia sermonis: eaque esset in homine iucunditas, et tantus in jocando lepos, ut dies inter eos curiae fuisse videretur, convivium Tusculani. Sigon. de Ant. Jur. C. R. ii. 3. extr. putat respici ad consuetudinem curialium, qui certis diebus interessent sacris, quae per Curionem pro curia fierent: quod ego non capio. Dies curiae est dies Senatus, vel legitimi, vel extra ordinem convocati. Sermo fuerat de republica inter principes civitatis, isque severus et tristis, qualis foret, si in ipso Senatu dixissent de tantis rebus: sequitur convivium nihilominus hilare, quale vel maxime esse solet in villis, in quas relaxandi animi causa secedimus.*

CURIALIS. Offic. ii. 18. Cimonem Athenis etiam in curiales suos Laciadas hospitalem fuisse. Curiales non sunt, ut Manutius interpretatur, φατοῖς: in quem errorem inductus est, quod et hos curiales interpretari Latini solent: nec φατοῖς, ut Nizolius, sed δημοτας. Nam λακία, s. λακιάδαι, non fuit φατοῖς, sed δημος, populus vel pagus tribus (φυλῆς) ἀσπιδος (v. Potter Arch. Gr. i. 9. p. 51.) Itaque quos et populares Latini vocant, Cicero h. l. curiales vocat.

CURIATUS. Agr. ii. 11. Curiata comitia tantum auspicio- rum causa remanserunt. Curiata comitia sunt, quibus ex instituto Romuli per curias suffragia feruntur. De iis est locus classicus Agr. ii. 10. 11. 12. In iis fiebant adoptiones, et potestas rei militaris administrandae dabatur. Agr. ii. 11. Lex curiata. v. Ind. LL. Att. ii. 7. legis curiatae auspices, sunt, qui in auspicio essent, dum lex curiata ferretur.

CURIOSITAS. Att. ii. 8. sum in curiositate ὀφθαλμῶς.

CURIOSUS, in bono et malo sensu occurrit. Dom. 12. quid tam curiosum, quam ea scire velle, de quibus majores nostri vos solos scire et consuli voluerunt. cf. Flacc. 29. Fin. ii. 9. reperiam multos, non tam curiosos, nec tam molestos, quam vos estis, quibus quicquid velim, facile persuadeam. ad Div. iii. 1. homo non solum prudens, verum etiam, quod juvet, curiosus. ib. iv. 13. curiosior ad investigandum. ibid. viii. 1. tametsi tu, scio, quam sis curiosus, et quam omnibus peregrinantibus gratum sit, minimarum quoque rerum, quae domi gerantur, fieri certiores. Tusc. i. 45. est in omni historia curiosus. i. e. omnem historiam cum cura diligenter tractavit.

CURRERE. Att. i. 20. *pedarii senatores raptim in eam sententiam cucurrerunt.*

CURRICULUM. Phil. vii. 3. *curriculum* industriae nostrae in foro, etc. elaboratum est. Muren. 22. cum te de *curriculo* petitionis deflexisses. conf. Lael. 12. Rabir. Perd. 2. me ex constituto spatio defensionis in semihorae *curriculum* coëgisti. Cato. 11. haec sunt exercitationes ingenii, haec *curricula* mentis. Orat. 3. me oratorem - - ex Academiae spatiis exitisse. Illa enim sunt *curricula* multiplicium variorumque sermonum, etc. *metaphora ducta est a stadio, in quo exercentur homines currendo, athletae. vid.* Cato. 10. quadrigarum etiam *curriculum* est. Muren. 27. * Har. Resp. 10. te appello, Lentule, tui sacerdotii sunt thesae, *curricula*, praecentio, etc. *Haec curricula sunt currus, quibus in ludis circensibus certatur. Alia exempla vid. ap. Scheff. de re vehic. L. i. c. 1. p. 3. Graevius etiam laudat Sueton. in Cajo Calig. c. 19.*

CURRUS, *pro curru triumphali, atque adeo triumpho ipso.* ad Div. xv. 6. quem *currum* aut quam lauream cum tua laudatione conferrem. *alia exempla congescit Drakenb. ad Sil. Ital. vi. 545.*

CURSUS. Att. v. 8. *cursum* expectabam. i. e. *ventum secundum, quo navigare possem.* Att. v. 15. ille tibi non ignotus *cursus* animi et industriae meae. Off. i. 32. implicari aliquo certo genere *cursuque* vivendi. Sext. 21. vita brevis est, gloriae *cursus* sempiternus, etc. ad Div. iii. 11. *cursus* honorum ib. x. 15. *cursus* bonorum consiliorum. Fin. i. 11. virtutum *cursus* ad voluptatem. ad Div. x. 3. *cursus* ad gloriam. Brut. 81. *cursum* suum transcurrere. *Hae loquendi rationes ducuntur a stadio, in quo proprie cursus est. Sed dicitur etiam cursus de navigatione, ut ad Div. xii. 25. unde crebra illa ap. Ciceronem formula, cursum tenere. Orat. 1. teneat cursum, quem potest. Phil. viii. 4. quem enim cursum industria mea tenere potuisset, sine forensibus causis, sine judiciis, sine legibus. Quir. p. Red. 1. secundus vitae cursus. * Planc. 7. cursu ad honorem venire : i. e. meritis, nobilitate, rectis artibus : opponitur obrepere. * Or. ii. 10. cursus orationis, dicitur de oratione perpetua.*

CURULIS. Verr. v. 14. *sella curulis.* Fuit ante regum, post magistratum majorum, puta, Consulum, Censorum, Praetorum et Aedilium *Curulium* : in qua, cum in publico essent, considerent. *Ejus forma quae fuerit, e numis conspici potest, e quibus de ea docte disserit Spanhem. de Us. et Pr. Num. Diss. x. adde Casaub. et Burm. ad Sueton. Aug. 44. Ab hujus sellae usu dicti sunt aediles curules, ut distinguerentur a plebejis, et Har. Resp. 13. curulis aedilitas.*

CUSTODIRE. Att. xv. 13. orationem tibi misi: ejus *custodiendae* et proferendae arbitrium tuum sit. Or. ii. 2. *custodire*. literis, est *memoriae prodere*.

CUSTOS. Sen. p. Red. 11. custodes in comitiis item *tabellarum dicuntur amici, qui a candidatis aut iis, quorum interest, urnis et diribitoribus tabellarum apponebantur, ne fraus intercedere posset, aut sua sponte eam curam suscipiebant, ut patet e Pisoniana, c. 15. add. Viros doct. ad Varr. R. R. iii. 5. c. tr. et Gruch. Com. i. 3. 4.*

CYBEA. Verr. v. 17. etc. *ex quo loco apparet, onerariam navem fuisse, ad deportandas merces accommodatam, propter latitudinem, qua paene ad $\kappa\upsilon\beta\omega$ formam accedebat, ita dicta. Sic Hotom. Graeci opponunt longioribus, vocantque $\sigma\tau\epsilon\rho\gamma\gamma\upsilon\lambda\alpha$. Forte est pro Cymbea, ut $\kappa\upsilon\beta\alpha\varsigma$ apud Hesych. ubi v. Albertum.*

CYNOCEPHALUS. Att. vi. 1. erat *cynocephalus* in essedo. De *Cynocephalis fabulosa sunt ap. Plin. H. N. vi. 30. Verum est, simiurum genus fuisse, quod ita appellaretur. v. Salmas. ad Solin. p. 267.*

D.

DACTYLICUS. Or. 57. *dactylicus numerus hexametrorum magniloquentiae est accommodatior. Dactylicus numerus non modo e pedibus dactylicis oritur, sed etiam ex reliquis, qui eodem tempore continentur, ut anapaesto, spondeo. Sic est ap. Longin. S. 38. $\epsilon\upsilon\delta\mu\omega\varsigma$ $\delta\alpha\kappa\tau\upsilon\lambda\iota\kappa\omega\varsigma$, ubi vid. Intt. et conf. Clark. ad Homer. Iliad. T. i. p. 68.*

DAEMON. de Univ. 11. Dii, quos Graeci *δαίμονες*, appellant, nostri, ut opinor, Lares: si modo hoc recte conversum videri potest.

DAMNATIO ambitus. Cluent. 36.

DAMNATORIUM judicium. Verr. iii. 21.

DAMNUM, *sumtus, jactura rei familiaris, atque adeo aes alienum.* Verr. i. 12. *damna*, quae res patris ejus pertulit, praetereantur. ibid. v. 13. *damna*, quae aetatis fructu dissoluta et compensata sunt. Phil. ii. 27. *damna* aleatoria. * *genus coërcitionis, et poenae levioris, qua, v. c. Consules utebantur in Senatores, qui ipsis parere nollent.* Phil. i. 5. quis unquam tanto *damno* senatorem coëgit? aut quid est ultra pignus aut multam? Off. iii. 5. qui conjunctionem civium dirimunt, eos morte, exilio, vinculis, *damno* coërcent. * *genus injuriae.* Rosc. Com. 11. *damni* judicium, etc.

DATIO. Agrar. ii. 22. *legum datio.*

DATUM. *vid. inf. post do.*

DE. Muren. 33. *de nocte surgis, est statim a media nocte, s. multa adhuc nocte. sic de die, est statim a meridie sive multa adhuc die, ut in illo, convivari de die. vid. Burman. ad Phaedrum iii. 10. 20. quamquam interdum etiam a mane esse vult Salmas. ad Solin. f. 456. Sext. 35. de multa nocte vigilare. Petit. Cons. 12. ut de nocte domus compleatur, int. clientibus. * Q. Fr. ii. 1. fac ut diligenter considerateque naves de mense Decembri: alii aliter explicant. Vatin. 15. intelligo de gestu: i. e. ex gestu. Sic ad Div. vii. 29. duos parietes de eadem fidelia dealbare. Phil. ii. 27. persona de mimo, modo egens, repente dives. * ab Caecin. 36. nec minus vereretur, ne contemnere Aebutium, quam ne de eo contemptus esse videatur. Sed v. not. Att. xiii. 31. de Pilio emit.*

DEBEO. ad Div. i. 1. *extr. nos in causa auctoritatis minus habemus, quod tibi debemus, scil. propter beneficia tua.*

DEBILITARE. Flacc. 30. *membra debilitare lapidibus, fustibus; est confringere, et eorum usum auferre. Nam debiles dicuntur, qui aliquo membro corporis capti sunt. v. Graev. ad Agrar. ii. 33.*

DEBITAS, de corporibus parte aliqua truncatis. Tusc. iii. 34. *Fin. v. 28. bonum integritas corporis, misera debilitas est.*

DEBILITATUS. Quint. 1. *veritas debilitata recreatur; cum oppressu fuisset, emergit, et cognoscitur. * perterritus. Or. ii. 33. debilitati a jure cognoscendo, voluntatem discendi simul cum spe perdiscendi abjiceremus. Pearcius adjiciendum putat: metu; quod in duobus MSS. reperit, ut est aliis locis. Sed quemadmodum vulnerati et membro aliquo capti simpliciter debilitari, debilitati dicuntur, omisso corporis aut membri nomine, quo debilitantur; sic etiam animus debilitatus simpliciter dici potest, pro metu debilitatus. * Agr. ii. 33. nervis omnibus exsectis, urbem ipsam solutam ac debilitatam reliquerunt. ducta metaphora ab ea verbi significatione, de qua dixi in debilitare.*

DEBITIO pecuniae. Planc. 28.

DECANTARE. Or. ii. 18. *pervulgata praecepta decantare. * cantum finire. Tusc. iii. 22. jam decantaverant; tropice.*

DECANTATUS, cognitus, planeque perspectus. Or. ii. 32. *omnes quaestiones percursas animo ac prope decantatas habere debent.*

DECEDERE. Verr. ii. 20. *Itaque Sthenius - - de provincia decessit. Graevius probabat conjecturam Hotomanni, qui discessit legendum putabat, quod magistratus tantum decedere dicerentur. Eodem modo tentavit Graevius locum Verr. iii. 41. negotiatores inviti Romam raroque decedunt. Sed si attendisset vir doctissimus, facile magnam copiam locorum in ipso Cicerone colligere potuisset, ubi decedere de privatis dicitur.*

Paucos de multis laudasse suffecerit. Verr. ii. 27. *Romam decedere mecum cupierunt Heraclius et Epicrates. ibid.* 65. ut Siculi sibi e Sicilia *decendum arbitrentur. ibid.* 77. Verutius iste in Sicilia sit, jam *decesserit.* Att. v. 21. equites ex Cypro *decidere jussi. Sic est etiam ibid.* vi. 1. 3. ad Div. ii. 11. x. 32. xii. 30. *extr. etc. Neque solum de provincia decedere dicitur, sed Roma etiam.* ad Div. viii. 10. *extr. mei officii est, meminisse, qua obtestatione decedens mihi mandaris. Atque adeo pro discedere dicitur.* ibid. 1. quod tibi *decens* pollicitus sum, h. e. *discedens a te, cum te abeuntem in provinciam prosequeretur.* ubi v. Manut. * ad Div. xiii. 56. *decidere* de hypothecis, est, *hypothecas creditori tradere, ut eas non hypothecarum, sed domini jure habeat.* * Att. vii. 2. *quartana decessit.* * *decidere dicuntur nobis obvii, qui honoris causa de via declinant, ne nobis id facere opus sit.* Cato. 18.

DECIMPRIMI dicuntur decem seniores et principes senatores in municipiis aliisque civitatibus liberis, qui magistratus proxime sequuntur. Rosc. Am. 9. ubi v. Graev. Verr. ii. 67. magistratus et decemprimi: Livius xxix. 15. decem principes appellat: add. Noris. ad Cenotaph. Pis. Diss. i. c. 3.

DECIMVIRI. 1. decemviri stitibus (antique, pro litibus) judicandis, sunt iudices causarum privatarum, creati non multo post praeturam peregrinam, auctore Pomponio in Orig. Juris: de quibus vid. Saccama de Judic. Centumvir. c. 9. et 10. Sigonius de Judiciis et Intt. Pomponii. Dom. 29. si decemviri sacramentum injustum judicassent. Caecin. 33. cum Arretinae mulieris libertatem defenderem, et Cotta decemviris religionem iniecisset, non posse sacramentum nostrum justum judicari. Orat. 46. decemvirorum litibus (s. stitibus, ut Muretus in MS. invenit) judicandis, dico nunquam. 2. magistratus extraordinarius legum scribendarum causa sine intercessione creatus. a. U. ccciii. Liv. iii. 33. Or. i. 13. nostri decemviri, qui xii. tabulas scripserunt, etc. 3. de Decemviris Rullianis v. Agr. ii. 7. sqq.

DECENTIA. Nat. D. ii. 58. venustatem, ordinem, et ut ita dicam *decetium*, oculi judicant.

DECERNO. Quint. 8. 20. praetor *decernit: cum ex edicto jus dicit. v. c. possessionem, aut interdictum dat, addicit, etc.* * decernere porro dicuntur Senatores in sententiis dicendis, quod dicunt, quid a Senatu *decerni velint.* Mil. 6. ego ipse *decevi.* ad Div. i. 1. Crassus tres legatos *decernit.* add. Gronov. ad Liv. xvii. 20. * Q. Fr. ii. 12. *decernendum nihil censeo: i. e. rem rejiciendam puto.* * puto. ad Div. ii. 6. in quo posita omnia mea esse *decevi.* Att. iii. 15. quod in me ipso satis consilii esse *deceveras.* Quint. 2. Uno judicio de fortunis omnibus *decernit.* ad Att. x. 9. suo capite *decernere.*

DECESSIO. Rabir. Post. 11. *utrum accessionem pecuniae an decessionem de summa fecerit, ib. decessione* n mille talentum esse factam. Tusc. i. 46. *decessio bonorum, opponitur cumulo, h. e. accessioni. * abitus de provincia cum magistratum, tum privatorum.* Qu. Fr. i. 1. c. 1. *spem maturae decessionis afferre.* ad Div. iv. 10. *de Marcello privato: subvereor, ne te delectet tarda decessio.* Att. vii. 3. *in ipsa decessione significavit, sperasse se aliquid.*

DECESSUS, abitus de provincia. ad Div. viii. 10. *quod ad decessum tuum attinet.* Phil. ii. 38. *Creta post M. Bruti decessum potuit liberari.*

DECIDERE. Verr. iv. 45. *decidere in fraudem. i. e. facinus patrare.*

DECIDERE, pacisci, transigere. Quint. 4. *per te decidit P. Quintius, quod dissolveret.* cf. Rosc. Amer. 39. Rosc. Com. 11. Verr. ii. 32. etc. Gron. Obs. ii. 6.

DECIPERE. Rosc. Am. 40. *inducere, decipere, destituere. Haec tria ita differunt: inducere est fallere consilio dando et ad rem aliquam faciendam impellendo: destituere deserendo eum, qui, quia promiseras aut debebas, a te aliquid auxilii expectabat: decipere denique, sub utilitatis specie nocendo.* ad Div. v. 16. *ea impendere reipublicae, quae qui reliquerit, nullo modo mihi quidem deceptus esse videatur: h. e. nihil detrimenti fecisse, etc.*

DECISIO, pactio, transactio, atque adeo conditio transigendi. Rosc. Com. 13. *post decisionem veterem.* Flacc. 36. *decisionis arbiter.* Provinc. Cons. 4. *pactiones pecuniarum cum tyrannis, decisiones.* etc. Verr. i. 54. *negat eum sibi illa decisione satisfacere posse. * de eo, super quo convenit ab utraque parte etiam in disputando.* Caecin. extr. *nostra decisio de aequitate.*

DECLAMARE, exercitationis causa dicere. Fin. ii. 2. *ad fluctum, ajunt, declamare solitum Demosthenem. * etiam in vera causa.* Verr. iv. 66. *qui pro isto contra me vehementissime declamasset.* Rosc. Am. 29. *quae mihi visus est ex alia oratione declamare, quam in alium reum commentaretur. * ad Div. iii. 11. inajestas est, ne in quemvis impune declamare liceret.*

DECLAMATOR, rhetor. Or. 15. *declamator de ludo.* Or. iii. 34. *non eum declamator aliquis ad clepsydrum latrare docuerat.*

DECLAMITARE. Tusc. i. 4. *declamitabam causas.* Brut. 90. *commentor declamitans, sic enim nunc loquuntur, saepe cum M. Pisone, aut cum aliquo quotidie.*

DECLARARE, ad Div. ii. 3. *Rupae non defuit studium declarandorum munerum, h. e. populo pollicendorum.* Muren. 2. *in iudicio consulis designati, is potissimum Consul, qui consulem declaravit, h. e. creatum a populo pronunciavit.*

DECLINATIO, *degressio in oratione*. Partit. 15. *declinatio ad amplificandum*.

DECLINATUS. Fin. v. 7. *primum declinatum: i. e. quod homines nati primum aversantur et fugiunt*.

DECOCTUS. Or. iii. 26. *suavitas austera, et solida, non dulcis et decocta, i. e. fracta, languida*.

DECOLORATIO, *pro coloratione*. Divin. ii. 27. *decoloratio ex aliqua contagione terrena potest sanguinis similis esse. Sic sunt manus decoloratae Sueton. Aug. 5*.

DECOQUERE, *consumere impensis et sumtu faciendo*. Att. ix. 9. *sciebam, eum agrum decoquere quoto anno*. Phil. ii. 18. *tenesne memoria, te praetextatum decoxisse?*

DECORUM poetarum, Off. i. 28. *quid sit?*

DECRETUM, *sententia senatoris ad Div. xv. 5. sententia mea et decreto laudavi. * philosophi placitum. Acad. iv. 9. etc. * Responsum J.Cti. Muren. 13. responsa atque decreta vestra evertuntur saepe dicundo. * jurisdictionis praetoriae pars. Verr. ii. 48. quin is ab Siculis ob decreta interponenda pecuniam acceperit, qui M. Octavium Ligurem ob jus dicendum poposcerit. v. Jurisdictio*.

DECUMANUS, Verr. iii. 6. *ager decumanus; h. e. e quo decumae dantur. * publicanus, qui decumas a populo redemit. Verr. ii. 13. 71. iii. 48. decumani principes et quasi senatus publicanorum. Scilicet, quemadmodum honestissimum, de more Romano, genus rei quaerendae est agricultura, sic etiam inter publicanos honestissimi, qui decumas conducere. * magnus. Fin. ii. 8. acipensere cum decumano. In rusticis sunt ova, poma decumana. Noti etiam sunt versiculi Ovidiani, de fluctu maximo: Hic fluctus supereminet omnes, posterior nono est, undecimoque prior*.

DECUMBERE, *de gladiatoribus, cum gladium recipiunt, jugularique se patiuntur. Tusc. ii. 17. mittunt etiam vulneribus confecti ad dominos, qui quaerant, quid velint: si satisfactum iis sit, se velle decumbere. ibid. turpiter decumbere, cf. Phil. iii. 14. * de coenante. Verr. iii. 25. cum in triclinio decubisset*.

DECURIA, *tabula s. album, in quo Senatorum nomina scripta, qui judicia administrare debent, s. classis judicum. Decuriae autem ex instituto vetere tres fuerunt, tot sc. in quot partes senatores judicantes descripti erant; quibus quartam adjecit Augustus, Sueton. c. 23. ubi vid. Casaub. quintam Cajus, auctore eodem Sueton. c. 16. Sextam, quamquam rogatus, tamen addere noluit Galba. Sueton. c. 14. Verr. i. 61. ii. 32. Cluent. 37. vid. de his decuriis Plin. xxxiii. 1. 2. * De iudiciis decuria etiam est, sed alio sensu, Verr. iii. 11. quid tandem postulat arator? nihil nisi ex edicto iudicium in octuplum. quid Apronius? non recusat. quid praetor? jubet recuperatores rejicere*.

*Decurias scribamus. (sc. arator dicit) Quas decurias? (respondet Verres) de cohorte mea rejicies. Hic decuria non est, ut Romae, quod videbatur Hotomanno, numerus civium Rom. de conventu provinciali, quorum est, causas judicare, sed indiculus judicum delectorum ad causam aliquam cognoscendam et judicandam. Arator non postulat, ut sibi copia fiat decuriae judicum, sed ut decuria judicum scribatur et deligatur. * In decurias etiam distributus erat ordo scribarum, reliquorumque ministrorum, qui magistratibus apparebant: unde Verrin. iii. 79. ad eos me scribas voca, si placet: noli hos colligere, qui -- decuriam emerunt. v. inprimis Vales. ad Ammian. xviii. 6. et alios, quos laudant viri docti ad Sueton. Claud. 1.*

DECURIARE, in decurias conscribere, quod faciebant, qui, tribuum largitione corrumpendarum causa, coitiones faciebant, unde de sodalitiis rei. Planc. 18. doce decuriasse Plancium, conscripsisse populum. ibid. 19. tu doce Plancium sequestrem fuisse, largitum esse, conscripsisse, tribules decuriavisse. Erat autem Plancius reus de sodalitiis. Sic Clodius seditionis causa dicitur homines de populi fece decuriasse. Sext. 15. cum vicitim homines conscriberentur, decuriarentur. Phil. vii. 6. non rursus improbos decuriabit? non sollicitabit agros? Plane sic etiam est centuriare; de quo supra.

DECURIATIO. Planc. 18. decuriatio tribulium. v. decuriare.

DECURIO, Senator municipalis aut colonicus. Rosc. Am. 9. 39. Sext. 4. ad Div. vi. 18. etc.

DECURRERE. Caecin. 23. ad istam hortationem decurrunt, i. e. confugiunt, veniunt tandem. Quint. 15. ad haec extrema et inimicissima jura tam cupide decurrebat. Ducta ratio de studio et circo. Sic est Tusc. i. 8. Nunc video calcem; ad quem cum sit decursum, etc. hinc etiam ad navigationem, ut ipsum cursus verbum, (v. in cursus) traducitur. ad Div. xvi. 4. cum Mescinio quaestore te bellissime decursurum puto.

DECURSIO. ad Div. xi. 10. decursionibus vastare loca. sunt incursiones, quae de montibus fiunt. Male aliquis corripiebat excursionibus: quae sunt Graecis καταδρομαί, ἐποδοί: at decursionibus sunt qui fiunt ἐπιτυχισματος. vid. Thuc. i. 142. et ibi Schol.

DECURSUS, a, um, Quint. 31. aetas acta et decursa. Cato. 23. decurso spatio. ad Div. viii. 13. haec aetate sunt decursa: de vitis, quae per aetatis ipsius rationem deponi solent. Or. i. 32. decursa abs te de arte: i. explicata breviter.

DECURSUS, ūs. Or. i. 1. decursus honorum est, cum omnibus honoribus perfuncti sumus. ad Div. iii. 2. decursus.

DEDERE, de reo. Rosc. Am. 3. libidini alterius dedere aliquem, est, condemnare, quia alteri placet. ibid. 22. quem dedi putabas. cf. Quint. 18. extr. eodem modo, quo condonare et

addicere dicitur, de quibus supra. * Planc. 30. in qua oratione ego me ei dedebam, cui nil magnopere deberem; h. e. ei me obstrictum profitebar, ejusque me totum fore pollicebar. v. Graev. ad h. l. * ibid. 37. qui vitam pro republ. dederunt. Sed Graev. dedit ediderunt. * dicitur etiam ut dare se alicui, pro facere, quae grata fore scis, caresser quelqu'un. Petit. Cons. 9. salutatores cum obeunt plures competitores, et vident unum esse aliquem, qui haec officia maxime animadvertat, ei se dedunt, deserunt ceteros.

DEDICARE, proprie idem est, quod consecrare: de quo vid. supra in Consecratio. Hinc eleganter Leg. i. 22. ingenium in se suum, sicut simulacrum dedicatum putabit. * deferre. Flacc. 32. dedicare in censu. Docti viri laudarunt Gell. vii. 11. ubi vid. Gronovium, et eundem Sestert. iv. 1. Lips. Var. Lect. iii. 11. et Gron. l. c. volebant incensum: quod probat Mazoch. Amphith. Camp. p. 84. qui verbum dedicare interpretatur inchoare: quod tum demum inchoent Quirites possidere, cum in censum detulerint: male. Videtur esse propria verbi hujus significatio antiquis usitata, ut sit dare, attribuere. Nam et quae diis dedicantur, ea iis dantur, attribuuntur: unde mirifice confirmatur disputatio nostra in Consecratio. Festus: Dedicare est proprie dando deferre.

DEDICATIO. Dom. 48. an consecratio nullum habet jus, dedicatio est religiosa. de hoc loco disputavimus supra in consecratio.

DEDITITIUS, qui se in potestatem alicui, ut populo Rom. olim Campani, tradidit. ad Brut. 3. id Scitum plerique interpretantur etiam ad tuos sive captivos sive dedititios pertinent.

DEDUCERE. Rosc. Com. 12. huc omnis causa deducitur. i. e. huc redit, haec est summa causae. Or. ii. 17. odium deducere ad benevolentiam: mutare in ben. Att. ix. 19. deducere exercitum in hiberna. ad Div. x. 24. summam remp. in discrimen deducere. Acad. i. 12. dies plerosque deduceret: i. e. consumeret totos. Or. i. 8. deducere unde velit: i. e. a qua sententia velit. ad Div. i. 1. ab eo deduci non potest. Verr. i. 24. deducere ad hospitem. cf. c. 25. Acad. i. 10. in angustum deducere. * Agr. i. 6. deducere coloniam. ibid. ii. 25. agris publicis (pro in agros publ.) privatos esse deductos. * Verr. iv. 4. deducere testes de provincia. cf. Flacc. 10. 15. 19. * deduci ad aliquem dicuntur, qui alicui erudiendi traduntur, aut certe commendantur, ut cum eo versari et ab eo discere possint. Mos enim erat Romae, ut parentes filios adolescentes alicui viro primario commendarent, ex cujus consuetudine proficerent. Lael. 1. eram deductus ad Scaevolam. Coel. 4. hunc a patre continuo ad me esse deductum * est etiam comitari aliquem et prosequi honoris causa. Muren. 34. si interdum ad forum

deducimur. cf. Cato 18. * *est etiam verbum in vi civili et festu-
tucaria.* Caecin. 7. *deduci de fundo moribus : unde mihi vide-
tur haec ratio dicendi ducta esse,* v. c. Verr. i. 2. *a mente et
consilio deduci.* * *deduci etiam dicuntur feminae, quae concu-
bitus causa ad aliquem in cubiculum perducuntur.* Verrin. iii.
34. *qui ad istum deduxerat Tertiam :* cf. *Torrent. ad Sueton.*
Caes. 49. *quod alius dicitur perducere.* * *pro auferre, corrup-
pere, vulgo dicunt male seducere.* Tusc. ii. 25. *cum a Zenone
didicisset fortis esse, a dolore deductus est, i. e. doloris sensus
eum decepit et corripit.* v. Graev. ad Herenn. ii. 25.

DEDUCTIO. *ritus in controversiis de possessionibus, quam vim
civilem appellant, ut modo diximus.* Caecin. 11. *deductio
moribus fieret.* * Div. i. 44. *deductio aquae Albanae.* * Verr.
iii. 78. *deductiones fiebant, sc. pecuniae de capite vel summa.*
Caecil. 10. *nequa deductio fieret.* * Inv. i. 14. *non potest ex
deductione rationis nasci judicatio : h. e. rationibus in utram-
que partem arguendis.*

DUCTORES. *sunt clientes et amici, qui aliquem honoris
causa deducunt.* v. *deducere.* Petit. Cons. 9. *jam deductorum
officium quo majus est quam saluatorum, etc.*

DUCTUS, a, um. Leg. ii. 20. *si in testamento deducta scrip-
ta non sit.* v. Partitio.

DEFATIGATUS. Dom. 44. *licitatores defatigati.*

DEFECTUS, us. Nat. D. ii. 19. *defectibus in initia recurrit
luna.*

DEFECTUS, a, um. Sext. 46. *ille eis, a quibus audiebatur,
quotidie aliquid defecti afferebat. Sed v. not.* * Att. xiii. 23.
*edd. quaedam habent defecti libri, quod explicant perfecti. Sed
ea lectio est absurda. Defectus, pro perfecto dici non potest.
cf. defectus.*

DEFENDERE, propulsare. Rosc. Am. 1. *omnes injuriam no-
vo scelere conflatae putant oportere defendi.* Mur. 3. *defen-
dere pericula civium.* * *tenere, tueri, conservare.* Quint. 13.
ne locum suum, quem adhuc honestissime defendit, obtineat.
Prov. Cons. 9. *officium defendere.* * Verr. iii. 90. *id aliorum se
fecisse exemplo defendat : i. e. contendat, defensionis loco dicat.*
* *velle aliquid, et, e republica esse, dicere, idque ut fiat, oratione
aliisque modis pugnare.* Rosc. Am. 47. *me -- posteaquam
id, quod maxime volui, fieri non potuit, ut componeretur, id
maxime defendisse, ut ii vincerent, qui vicerunt.* * *Defen-
dere non solum esse cum praepositione a, sed etiam contra,
docent duo loci.* Or. i. 39. ad Div. xi. 27.

DEFENSOR, propulsator. Muren. 2. *defensor periculi.*

DEFENSIO. Coel. 4. *est brevis defensio ad omnem istam
orationem.*

DEFENSTRIX e Ciceronis *Timaeo laudat Priscianus p. 245.*

DEFERRE, proprie est ad locum quemcumque portare. Verr. iv. 57. ita factus animo et corpore, ut multo appositior ad *deferenda*, quam ad auferenda signa esse videatur. Fr. Corn. i. sitellam ipsam *deferre*. Att. xiii. 2. Balbo epistolas *deferri* jubebis. etc. * *hinc pro narrare*. Fin. ii. 17. ad amicos rem ita *deferret*. Verr. i. 25. is ad eum rem istam *desert*. * *etiam alienes dicuntur causam deferre ad patronos, quod alio modo docere dicitur*. Orat. iii. 13. * *desert etiam rem, qui delib RANDI causa ad alios de re aliqua refert*. Verr. ii. 71. itaque decumanos convocat : rem *desert*. statuunt illi atque decernunt, etc. * *desertur etiam res, auxilii petendi causa*. ad Div. v. 8. ut intelligeres, nihil neque te scripsisse, neque quemquam tuorum frustra ad me *detulisse*. * *accusator nomen desert, sc. ad praetorem, ejus, quem accusare suscepit, ut illud inter reos scribat, quod est recipere nomen*. Rosc. Am. 3. non nihil tamen in *deferendo* nomine secuti. *Sed non solum hominis nomen desertur, verum etiam criminis nomen ; propterea, quod non solum nomen rei edendum apud praetorem est, quem accusare aliquis constituit, sed etiam crimen, cujus eum accusaturus est*. Verr. ii. 28. inimici Sopatri ad Verrem, cum is Sacerdoti successisset, ejusdem rei nomen *deferunt*, sc. *capitalis*. * *deferunt etiam calumniatores*. Agrar. iii. 1. quae apud vos de me *deferunt* ; unde delatores dicuntur. * *dicitur et pro ultro offerre, conferre*. Verr. v. 70. dormientibus beneficia *deferre*. ad Div. vi. 22. voluntatem suam ad aliquem *deferre*. cf. Phil. ii. 20. Rabir. Post. 17. totum te ad me cum tuis copiis *detulisti*. * *dare, committere*. Att. vi. 1. praefecturam *deferre* alicui. ad Div. xiii. 55. *deferre* alicui legationem. Att. xiii. 12. tibi praeconium *deferam*. * *eleganter est pro commendare aut reipublicae, aut magistratui provinciali aliquem, ut ad honores eum provehat*. Att. v. 7. ait Pompejus, quinos se praefectos, *delaturum*. *ibid.* 11. praefectos, quos voles, *deserto*. etc. *hoc genus deferendi commodum habet : commendati enim praefecti fiunt : in altero, cum ad aerarium deferuntur in beneficiis, honos tantum est*. v. beneficium, et Gronov. Sestert. iii. 17. p. 253. *Locis ibi laudatis adde hunc* Balb. 28. Caesar Balbum in praetura, in consulatu praefectum fabrum *detulit*. * *eadem ellipsis ut ad aerarium est in hac forma : rationes deferre pro referre*. ad Div. v. 20. quamquam iustis de causis rationes *deferre* properarim. *nam apud aerarium deponerantur rationes provinciales*. Sic Phil. v. 5. *deferre* nomina iudicum ad aerarium, h. e. *deponere*. * *Sic SCta deferri dicuntur, pro referri*. Nam quod ad Div. xii. 29. est : falsa Senatus consulta tum *deserebantur* pro eo ep. 1. est : Senatus consulta falsa *referuntur* : int. ad aerarium. ibi enim SCta servabantur. * Dom. 5. malum *delatum*, opponitur *nativo*.

DEFERVESCO. Coel. 18. cum cupiditates *defervissent*. ad Div. ix. 2. dum *defervescit* haec gratulatio. * Orat. 30. quantis illa clamoribus diximus de supplicio parricidarum? quae nequaquam satis *deferbuisset* post aliquanto sentire coepimus. h. e. *in eo loco nos nimis indulsisse ingenio et studio juvenili eloquentiae ingenique demonstrandi, adeoque redundantiam ei loco inesse juvenilem et lasciviam.*

DEFICIO. ad Quirit. p. R. 1. ut quod odium in omnes bonos conceptum jamdiu continebant, id in me uno potius, quam in universa civitate *deficeret*, i. e. *desineret, in me ita se exereret, ut simul consumeretur.* Har. Resp. 19. ne patres principesque auxilio diminuti *deficiantur*. Defici et participium defectus, sic simpliciter dici, docuerunt Davisius ad Caesar. B. C. iii. 4. et Oudendorpius ibidem et ad Lucan. ii. 560. v. 333. etc. * *deserere.* Verr. iii. 46. Leontina civitas me *defecit*. Verr. ii. 31. latera et vox me *deficiunt*.

DEFICTUS. hoc est in edd. quibusdam ad Att. xiii. 23. libri ad Varronem non morabuntur. Sunt enim *defecti*, ut vidisti: tantum librariorum menda tolluntur. Sed v. notam nostram ad h. l.

DEFIGO. Leg. ii. 8. *extr.* quaeque angur injusta, nefasta, vitiosa, dira *defixerit*, irrita infectaque sunt. Defigi incantationibus et veneficiis dicuntur homines, cum iis vis coeundi cum femina aufertur, ut dudum docuere viri docti. vid. Graev. ad C. Rabir. 10. Hinc augures quoque dicuntur aliquid *defigere*, quia defigendo potestatem agendi auferunt. Pertinet huc locus Senec. Benef. vi. 35. caput dira imprecatione defigis. Malebat tamen Lipsius Ep. Qu. iv. 11. dixerit, Davisius, edixerit; praeeter rem, ut mihi quidem videtur. *defixerit defendit Salmas. ad Solin. pag. 766. ubi plura de hoc verbo. add. Heins. ad Ovid. Heroid. 6, 91. Amor. iii. 7, 29. * pro refigere ad Div. vii. 29. quo facilius - te ad ver videre, et nostra defigere deportareque tuto possimus. Sed quidam Viri docti hoc ipsum refigere pro defigere reponi volunt. * Flacc. 1. spem reliquorum in vestra potestate - defixam putetis. Dom. 39. doloris mei defixum indicium ad memoriam.*

DEFINIRE, finire. Or. 19. similiter extrema *definiunt*. cf. Verr. iv. 52. * *deligere et destinare.* Phil. viii. 3. aedes sibi optimas, hortos, Tusculana, Albana *definiunt*. * *comprehendere, complecti.* Off. iii. 29. nam pirata non est perduellium numero *definitus*, sed communis hostis omnium. * Verr. iii. 91. cur huic praecipua lex injuriae *definitur*; i. e. *constituitur.* * Or. iii. 8. oratio eis *definietur* viris: h. e. *ii tantum inducentur.* * Nat. D. ii. 40. cursus ordinatos *definiunt*. * Div. ii. 7. ex omni aeternitate *definita* sunt fataliter.

DEFINITE, *in specie, nominatim*. Orat. ii. 27. de genere universo, vel *definite* de singulis hominibus, etc. Balb. 14. Lex Gellia et Cornelia, quae *definite* potestatem Pompeio civitatem donandi dederat.

DEFINITIO temporum atque hominum Div. ii. 54. *est adjunctio circumstantiarum, quas vocant vulgo, temporis atque hominis, quam et determinationem appellant*. * Off. iii. 15. definitio Aquilliana doli mali, *est illa quidem Dialectica*: cum aliud est simulatum, aliud actum. Sed definitiones *Aquillianae* etiam dicuntur juridice, *determinationes casuum, in quibus inesset dolus malus*. * Cluent. 2. definitio iudiciorum aequorum retineatur, quae nobis a maioribus tradita. est. i. e. *prae scriptio*.

DEFINITUS. Top. 21. quaestionum genus *definitum*: *opponitur infinito*: *alias dicitur finitum*. Sic et in Or. et Partit. occurrit.

DEFLAGRATUS. Tusc. iii. 19. *deflagrata fana*. Catil. iv. 4. *deflagratum imperium*.

DEFLECTERE. Caecin. 18. rem ad verba *deflectere*: i. e. *rem aestimare et judicare e verbo*. Mur. 22. *deflectere se de curriculo*.

DEFLUO. ad Div. ix. 20. ubi salutatio *defluxit*: i. e. *abiit*. Sext. 32. ex novem tribunis unus *defluxit*: *mutavit sententiam, a meisque partibus decessit*. * Lael. 16. *defluere* in terram dicuntur, quae pereunt. * Tusc. i. 25. a necessariis artificiis ad elegantiora *defluximus*. i. e. *pervenimus*. * Marcell. 8. omnia quae dilapsa *defluerunt*. Codd. MSS. *quidam diffuserunt, quod melius puto*; *partem propter praecedens dilapsa: partem quia sequitur vincienda sunt*: *etiam, si concedamus Cortio ad Sall. Jug. 1. defluere dici pro perire*.

DEFORMO. Coel. 2. quae accusatores hujus *deformandi* causa dixerunt: *ut eum deformem et turpem esse ostenderent*. cf. Har. R. 24. * Caecin. 5. quem supra *deformavi*: h. e. *descripti*. cf. Har. R. c. 26. v. Graev.

DEFRINGERE. Orat. iii. 28. surculum *defringere*: h. e. *mutuari aliquid ex alia disciplina*.

DEFUNGO, *elegantem dicitur de eo, qui levi aliqua jactura aut malo liberatur majori, aut levi labore perficit, ut majore molestia carere possit*. ad Div. viii. 1. hoc mendacio, sc. de morte tua, si qua pericula impenderent, ut *defungeremur*, optavi. *dass wir damit loskommen möchten*. ibid. x. 24. neque ego pro maximis beneficiis tuis tam vili munere *defungar* orationis. cf. Verr. iii. 16. * *dicitur tamen et in bonam partem, et de rebus bonis, ut perfungi*. Verr. v. 68. *defungi honoribus*.

DEFUSUS. Fin. ii. 8. vinum *defusum* e pleno sit: e Lucilio. Vinum *defusum est, quod e dolio in amphoras coniectum est: a quo differt, diffusum, cum vinum e majori vase in plura minora*

transfunditur. v. Lambin. ad Horat. Epist. i. 5. 4. Tale vinum bibebant honestiores et deliciores: de dolio vinum tenue: unde a Cicerone obicitur Antonia. v. dolium.

DEGENERARE a Zenone Tusc. ii. 25. *deficere ab ejus placitis, cum sis Stoicus.*

DEGUSTARE. Att. iv. 8. tu velim e Fabio odorere, et istum convivam tuum degustare: i. e. *expiscere, tentes.*

DEJECTUS. Verr. iii. 51. *aratores dejecti, coacti agros suos deserere propter damna. Sed v. not.*

DEJICIO, *detraho, demo.* Tusc. i. 8. *vide quantum mali de humana conditione dejeceris.* ii. 5. *quantum de doloris terrore dejeceris.* Verr. v. 49. *si metum hunc Siciliae dejecero.* * Phil. ix. 4. *dejicere aliquem de sententia.* * *dejici eleganter dicuntur, qui spem alicujus commodi, honoris, consequendi amittunt atque repulsam ferunt.* ad Div. viii. 4. *de petilore aedilitatis:* nam M. Coelium promulgatio de dictatore subito *dejecit, dejectumque* magno clamore insecuta est. Muren. 36. Quintus Tubero Praetura *dejectus est.* Act. i. in Verr. 8. *si me aedilitate dejecissent.* * *de formulis, de gradu, et de statu dejicere. vid. in gradus, et status.* * Verrin. iv. 40. *praecipitem in forum aliquem dejicere: nostri, schleppen.* * *verbum rei militaris.* Verr. iii. 16. *propugnaculum dejicere.* * *vincere, tollere.* Tusc. iv. 37. *vitia ratione a se esse dejecta.* Top. 17. *perturbationes dejiciuntur.* * Rosc. Com. 2. *haec nomina sunt dejecta* (sc. in tabulis) *illae* (sc. tabulae) *in ordinem confectae. sed pro dejecta alii mallent disjecta, aut simile quid.* * Rosc. Amer. 35. *habeo dicere, quem contra morem majorum, minorem LX. annis, de ponte in Tiberim dejecerit. Seniores LX. annis in comitiis cum pontem ex uno septo in alterum transirent, dejiciebantur, ne suffragium ferrent, unde depontani senes.* * *dejici dicuntur etiam in edicto praetoris, qui vi de fundo aut alia possessione aliqua pulsi sunt.* Caecin. 8. *ut, unde dejecisset, restitueret.* cf. c. 11. 12. Quint. 25. * *de oculis est averti, dimoveo.* Phil. i. 1. *nec a republ. dejiciebam oculos.* cf. Verr. iv. 15. * *repello.* Quint. 6. *dejicere libellos.* sc. *quibus auctio proscripta.* * *repello, arceo.* Verr. v. 62. *verbera a se dejicere.* Phil. i. 2. *jugum a cervicibus dejicere.*

DEJUNCTUS. Caecin. 32. *dejuncta, interdicta:* i. e. *diversa.* Univ. 5. *dejuncta opponuntur iisdem.*

DEJUNGERE. Nat. D. i. 15. *extr. dejungit a fabula.* i. e. *eximit fabulis.*

DELABOR, Att. xii. 47. *eo magis delabor ad Clodiam, h. e. eo magis inclino in eam partem, ut Clodiae hortos emam.* Q. Fr. i. 1. c. 6. *sed nescio, quomodo ad praeciipiendi rationem delapsa est oratio mea.* * Partit. 28. *in judicium delabuntur, i.*

e. *influunt, in eo vim et usum habent.* * *orior.* Or. iii. 57. *de-lapsa sunt* ab his plura genera.

DELECTUS. *delecti iidem, qui principes civitatis.* Sext. 49. cf. Vat. 9.

DELECTUS provincialis ad Div. xv. 1. *est, qui fit e civibus, qui sunt in provincia: nam ei opponuntur auxilia sociorum.*

DELEGATIO. Att. xii. 3. *delegatio a mancipe. v. delegare.*

DELEGARE, *in re pecuniaria dicitur, qui non ipse de arca solvit, sed creditorem remittit ad alium per attributionem, vid. attributio: a quo pecuniam accipiat, quod et solvere ab alio dicitur: unde deinde ceterae rationes dicendi ducuntur, cum, quod ipsi facere debemus, id per alterum fieri curamus, et qui id a nobis petunt, ad alium rejicimus: unde et pro transferre dicitur.* Attic. xii. 12. Balbi regia conditio est *delegandi: ad q. l. v. Gronov. ut et Observ. i. 20. ibid. xiii. 46. Quinto delegabo, si quid aeri meo alieno superabit.* Dom. 7. *petebatur a me frumenti copia, annonae vilitas - delegavi amico locupletiori, etc.* ad Div. viii. 1. *quod hunc laborem alteri delegavi.* Or. ii. 28. extr. *sed haec ipsa, quae nunc ad me delegare vis (oratione, laude tua,) ea semper in te eximia et praestantia fue, unt.* Fonte. 4. *quid si hoc crimen optimis nominibus delegare possumus? perquam eleganter hoc sensu: quid si hoc crimen ad eos transferamus, qui facile fateantur, se hoc, quod crimini Fontejo datur, fecisse, quia officii ratio postulare.* Itaque sic pergit: et ita, ut non culpam in alios transferamus, sed ut doceamus, eos isti munitioni praefuisse, qui facile officium suum et praestare et probare possunt. * *Difficilis locus est, in quo hoc etiam verbum occurrit* ad Div. vii. 5. *ex epistola Caesaris: M. Orfium, quem mihi commendas, vel regem Galliae faciam, vel hunc Leptae delega. Si vis tu ad me alium mitte, quem ornem. Ceterum locus est obscurus, rei ipsius et historiae ignorance, ut vere judicat Victorius.*

DELICATUS *de pueris et ancillis pulchris et elegantibus, sensu honesto.* Milon. 10. *delicatus comitatus ancillarum puerorum-que. v. Burm. ad Petron. c. 63. * mollis, effeminatus, de hominibus et rebus, libidini luxuriae deditus.* Brut. 53. *adolescens delicatus.* Nat. D. i. 37. Epicurus, quasi pueri *delicati*, nil cessatione melius existimat. Muren. 9. Asia *delicata.* ibid. 35. *juventus (hominis) delicata.* Orat. ii. 64. *cum haberet filium delicatorem.* Fin. v. 5. *ratio delicatior molliorque, quam virtutis vis gravitasque postulat de eorum sententia, qui in felicitatis et summi boni parte non solam virtutem, sed etiam voluptatem aut huiusmodi quid ponunt.* Off. i. 40. *delicatum* aliquem sermonem inferre: i. e. *de pulchris hominibus, de amore, de re amatoria, qualis ille Sophoclis erat, cum dice-*

et Pericli, obvio puero formoso : O puerum pulchrum ! Att. ii. 14. *delicatum* convivium, quod *αἰσῆς* vocat ep. 12. Or. iii. 25. quanto molliores sunt et *delicatiores* in cantu flexiones et falsae voculae, quam certae et severae. * *concinuus, elegans*. Pison. 29. *delicatissimi* versus. * *placidus, otiosus*. Tusc. ii. 11. *vita umbratilis et delicata*. * *suavis, jucundus*. Verr. v. 40. *delicatissimum* litus. * *delicatus est etiam homo intelligens deliciarum*, (vid. *deliciae*) *et iis abundans*. Verr. iv. 57. *populus potius haberet, quam elegantissimus et eruditissimus Verres ?* nimirum contra dici nihil potest. Nostrium enim unusquisque, qui tam beati, quam iste est, non sumus, tam *delicati* esse non possumus, etc. Verres haec habeat domi, etc. * E Parad. i. 3. *laudantur delicatae paterae, tamquam genus deliciarum in suppellectili : et ita est in quibusdam libris, neque absurde. Nam delicatum est in his rebus usitatum Latinis, quas et delicias vocant : et delicata dicuntur omnia, quae ad magnificentiam et ostentationem pertinent*. v. Cuper. Obs. i. 3. *Sed altera lectio, filicatae, est ex melioribus et antiquioribus Codd. et ipsum quoque usitatum est in hoc genere*.

DELICIAE, elegantissima et pulcherrima suppellectilis genera, ut aurum argentumque caelatum, vestes stragulae, tabulae pictae et similia. Verr. iv. 23. Sic Haluntini, excussis *deliciis* (h. e. crustis et emblematis) cum argento puro domum reverterunt * *magnificentia et ostentatio, quae pretiosa suppellectili quaeritur*. Parad. i. 2. num ullam cogitationem habuisse videntur -- aut argenti ad avaritiam, aut amoenitatum ad delectationem, aut suppellectilis ad *delicias*, aut epularum ad voluptates. * *studium hujus elegantiae et magnificentiae*. Verr. iv. 57. etiamne hujus operarii studia et *delicias* perferetis ? * *amores et elegantiae hominum amoribus deditorum*. Coel. 19. *init. amores autem et deliciae* bae, quae vocantur. etc. * *ipsi homines utriusque generis, qui amantur*. Dom. 24. cum alter se Catilinae *delicias* fuisse diceret. * *in oratione deliciae sunt concinnae sententiae, arguti, certi et circumscripti ambitus verborum*. Orat. 12. longissime tamen ipsi a talibus *deliciis* vel potius ineptiis abfuerunt.

DELIGERE, ejicere. Vatin. 14. *subsellia dissipavit, urnas delegerit, etc. ubi vid. Graev.* Caecin. 27. si ingressum modo *delegeris*. *Sic enim ibi e MS. Erf. reposuit Graevius, cum ante esset : dejeceris. Sed v. not. nostram.*

DELINITOR. Brut. 70. *judex, cujus delinitor debet esse orator.*

DELIQUESCO. Tusc. iv. 17. *alacritate futili gestiens deliquescit : i. e. mollem se praebet.*

DELITESCO. Balb. 2. *in mendacio delitescero*. Acad. iv. 8. *in eorum auctoritate delitescerit,*

DELITUS. Verr. i. 55. *delitum* tectorium. In fragm. epp. *sunt etiam* cerae et literae *delitae*.

DELUBO. Orat. 6. *delumbare* sententias dicitur, qui *minutis numeris et oratione incisa earum vim minuit*.

DEMENTIA, in plur. *de magnificentia aedificationis*. Att. ix. 9. *cave contemnas ejus dementias. Sic alibi insania dicitur*.

DEMERE. Petit. Cons. 2. extr. qui capita *demebant*, etc. *alii legunt demetebant: quod probat Burmann. ad Valer. Argon. iii. 670. ubi haec verba confundi in libris solere docet. cf. eundem et Cl. Oudendorp. ad Suet. Cajum. cap. 33.*

DEMERSUS. Sull. 31. *demersam patriam* extuli.

DEMITTO me, *descendo, ut e montibus in valles, etc.* ad Div. xv. 4. *cum me in Ciliciam demissem.* ad Divers. x. 8. *cum in eum casum me fortuna demisit. * de omni aegritudine dicitur, ut contrahere, unde utrumque in definitione ejus a Cicerone dicitur.* v. Tusc. iv. 6.

DEMISSE. Flacc. 10. *suppliciter demisseque respondere.* * Tusc. v. 8. *humiliter demisseque sentire in malam partem.*

DEMISSUS, *modestus et pudens*. Muren. 40. *fit apud vos modestiae locus, sit demissis hominibus perfugium, sit auxilium pudori. add. Or. ii. 43. in Pis. 17. * moderatus, modicus.* Gr. 24. *tennis orator erit - ornamentis verborum et sententiarum demissior.*

DEMONSTRARE, *narrare, dicere*. Jav. i. 31. *apud Socratem Aeschinem demonstrat Socrates, cum Xenophontis uxore et cum ipso Xenophonte Aspasiā locutam.* Verr. iv. 33. *quod ab Aenea conditum demonstrant.* ad Div. iii. 4. *mihi Fabius demonstravit, me a te plurimi fieri.* *ibid.* ix. 24. *Spurinna, cum ei rem demonstrassem, et vitam tuam superiorem exposuissem, magnum periculum summae reip. demonstrabat, nisi ad superiorem consuetudinem revertisses. * de actore, explicare, egere.* in Caecil. 13. *demonstrare causam non posses. * demonstrare dicitur etiam de interpretibus antiquitatum et rerum in quoque loco memorabilium.* Verr. iv. 59. *nam ut ante demonstrabant, quid ubique esset, etc.*

DEMONSTRATIO, *institutio, doctrina*. Or. iii. 55. *demonstratio hujus generis et doctrina vulgaris est. * interpretatio antiquitatum et rerum memorabilium.* Verr. iv. 59. *itaque nunc conversam habent demonstrationem suam.*

DEMOVEO. Caecin. 15. *demovere* de certo statu: *e gladiatoria petatum est.* Dom. 26. *demovetur a republ. similis labes inposterum: h. e. cavetur, ne ei in posterum accidere possit.*

DEMUM, *tandem, quae so.* Tusc. v. 37. *exilium quantum demum a perpetua peregrinatione differt.*

DENARIUS, *est numus, qui, cum sestertius duos asses cum dimidio valebat, decem asses aequabat, postea sedecim, cum unius sestertii quatuor asses erant. respondet Graecorum drachmae.*

Quint. 4. Decidis statuisque tu, quid iis ad denarium solveretur : h. e. *quid et quantum solvendum esset, si pro numis Gallicis, qui erant in rationibus, et debebantur, solverentur numi Romani; quantum efficeretur, si summa numorum Gallicorum, quae debebatur, ad denarios redigeretur.* v. Gron. Sest. iii. 10. Sic Att. ii. 6. *opponuntur denarius et cistophorus : h. e. numi Asiatici et Romani.*

DENEGARE, *plane negare.* Att. i. 1. Aquillius *denegat*, (sc. *se petiturum*) et juravit morbum, et illud suum regnum judiciale opposuit.

DENICALES, *feriae mortuorum : de quibus Cicero Leg. ii. 22. sic : nec vero tam denicales, quae a nece appellatae sunt, quia residunt mortui, quam ceterorum coelestium quieti dies, feriae nominarentur, etc. - Eas in eos dies conferre jus, quibus nec ipsius nec publicae feriae sunt. Viri docti laudant Gell. xvi. 5. cf. Kirchmann. de funerib. iv. 1.*

DENIQUE, *ut paucis me expediam.* Verr. ii. 51. negant id Syracusani per religiones sacrorum ullo modo fieri posse : *fas denique negant esse.* vid. de hac vi verbi Graev. ad Sueton. Aug. 23. Duker. ad Flor. i. 16. etc. * *Sed quod Graevius sic esse putat etiam ad Div. x. 10. in his verbis : is enim denique mihi honos videri solet, qui, etc. In eo errat. Nam in his denique est demum. Sic in Sall : ea demum vera voluptas est. Denique pro demum passim obvium.* ad Div. ix. 14. tantum accessit, ut mihi nunc *denique* amare videar, antea dilexisse. cf. ad Att. viii. 8. v. Vallae Eleg. L. L. viii. 8.

DENOTARE, *significare.* Manil. 3. quod is una significatione literarum cives Rom. necandos trucidandosque *denotavit.*

DENOTATUS, *cognitus et perspectus ; quod, quae notamus, ea facile agnoscimus et reperimus.* Acad. iv. 18. sapientem, cum ei res similes occurrant, quas non habeat *denotatas*, retenturum assensum.

DENSUS. ad Att. vii. 1. ubi sunt illae *densae dextrae.*

DENTATUS. ad Q. Fr. ii. 15. charta *dentata* res agetur. h. e. *dente polita et laevigata.* Plin. H. N. xiii. 12. scabritia chartae laevigatur dente conchave.

DENUDARE bonis, i. e. *privare.* ad Div. xii. 15.

DENUNCIARE *dicuntur, qui aliquem jubent esse paratum ad rem aliquam, quae interdum diserte adjicitur, interdum omititur, et e vicinia verborum supplenda est.* Verr. i. 19. ii. 27. Rosc. Am. 38. *denunciare* alicui testimonium. *Sed simpliciter denunciare, eodem sensu, Flacc. 15. Verr. ii. 4. ubi vid. Graev. Dom. 45. Cum tribunus, vel denunciare, vel cogere potueris, int. pontificibus, ut convenirent. Caecin. 32. Caecinae denunciabas, int. controversiam.* ad Div. xi. 2. *denunciat* veteranis, sc. *ut conveniant, eos convocat.* conf. v. 11. * *hinc dicitur etiam pro minari.* Att. xv. 20. genus illud interitus

quasi *denunciatum* nobis ab Antonio. Agr. ii. 5. oculis *denunciare* omnibus vim tribunitiam. conf. Att. ii. 21. 23. etc. * *mandare*. Or. iii. 36. plus attulisti, quam tibi esset tributum a nobis ac *denunciatum*. ad Div. xiii. 77. si quid tibi opus sit, ne dubitent mihi jure suo *denunciare*. * *polliceri, quid facturi simus*. Att. xiii. 12. Jam Varro mihi *denunciaverat* magnam sane et gravem *negotiosam*. * *profliteri, ostendere*. Or. i. 22. *denunciare*. de paratum. Planc. 22. *denunciasti*, quid de summa reipubl. sentires. * *e iam de interpretationibus haruspicum dicitur*. Div. ii. 13. tum hereditates, tum damna *denunciant*. Rosc. Comoed. 9. venisti domum ultro Roscii : satisfacisti, quod temere commisisses, in *judicium ut denunciaret*, rogasti, ut ignosceret, te affuturum negasti, etc. *Denunciares legendum vidit recte Hotomannus, et contextus docet*. Denuncio in *judicium, si lectio sana est, significat*, jubeo in *judicio adesse, ad judice m venire. itaque subjicit* : negasti te affuturum.

DENUNCIATIO. Sull. 18. Catilinae *denunciatione* venisti ; *ab eo jussus venire*. * Or. ii. 19. prima *denunciatio, dicitur, cum in exordio auditorem attentum esse jubemus*. * *comminatione*. ad Div. xi. 20. *denunciatione* periculi terrere. * *professio, promissio*. *ibid.* x. 8. praematura *denunciatio* boni civis imparati, quam periculosa esset, ex casu collegae videbam.

DEPASCISCI. Verr. iii. 24. *extr.* ad ejus conditiones *depactus est*.

DEPASCII, *minui*. Leg. i. 21. *depasci* veterem Academiae possessionem non sinemus. Or. ii. 23. *stilo depascere* luxuriam orationis.

DEPELLERE. Tusc. iii. 32. ut sibi turpitudinem *depelleret* : h. e. *se a turp. liberaret*. Sext. 19. interfectus esset is, qui hac una medicina potuit a communi peste reip. *depelli*. ad Div. v. 20. ut multa tam gravis Mario *depellatur*. * Brut. 87. longi sermonis initium *depulisti*, Attice. *Sed haec lectio mihi absurda videtur. Nostra habet* *pepulisti. Manutius et Lambinus dedere* *detulisti*. * Partit. 12. aut jure factum *depellitur*, aut ulciscendi doloris gratia, etc. *Lambin.* defenditur ; *quod est Ciceronianum v. defendere*.

DEPENDERE, *solvere*, ad Div. i. 9. tibi *dependendum* est, quod pro illo *spondidisti*. cf. Att. i. 8. *extr.* *Sic* Catil. iv. 5. Sext. 67. *dependere* poenas.

DEPICTUS. Orat. 12. nimis *depicta* : i. e. *ornata*.

DEPLORARE. Verr. ii. 27. ne *deplorare* quidem de suis incommodis liceat.

DEPONERE. ad Div. xiii. 1. *deponere* aedificationem. ad Div. v. 2. *deponere* provinciam in concione. ad Div. ii. 17. rationes Apameae *deponere* cogitabamus. ad Div. i. 5. *causam deponere* : i. e. *relinquere*.

DEPORTARE. ad Att. vi. 1. benevolentiam de provincia deportare. et sic saepe est ap. Cic. Sed etiam saepe simpliciter deportari dicitur, quod de provincia asportatur. Flacc. 15. Muren. 5. aut in Asia susceptum, aut deportatum ex Asia flagitium ac dedecus. Gron. Obs. i. 12. itaque etiam de exercitu dicitur. vid. Drakenb. ad Liv. xxxix. 38. * Verr. iii. 14. frumentum deportare, int. de area.

DEPOSCERE. Rosc. Am. 34. partes sibi deponere. Senat. p. R. 13. altera me deponere putabatur, sc. ad mortem, ut me interficeret.

DEPOSITUS, desperatus. proprie de aegrotis, quos medici deponunt, quod desperant curari posse. Verr. i. 2. deposita reip. pars.

DEPRAVATIO verbi. Partit. 36. est falsa interpretatio et calumnia.

DEPRECOR. ad Div. viii. 1. in hoc te deprecor. Muren. 1. quae deprecatus ab Diis sum. * Quirit. p. R. 3. me a vobis deprecatae sunt. Sull. 26. deprecari vitam alicujus ab aliquo. Agr. ii. 36. nullae sunt imagines, quae me a vobis deprecantur. * Partit. 39. erit contra acerbiteratem verborum deprecandum.

DEPRECATIO. Rosc. Com. 16. deprecatio Deorum, est in iurejurando ea, quam Dom. 57. devotionem capitis appellat.

DEPREHENDO, convinco. Flacc. 16. in minimis rebus magnas res vidi deprehendi ac teneri. et sic saepe. * Or. i. 48. deprehensum, inquit Antonius, me plane video. Verr. iv. 12. tum se deprehensum, negare non potuisse.

DEPRESSUS. ad Div. x. 32. depressus in ludum, qui coactus est in ludum gladiatorium se conferre et gladiator esse.

DEPUGNARE. verbum in gladiatoria re. Tusc. ii. 17. sontes ferro depugnant. ad Div. x. 32. cum bis depugnasset. da er sich zweymahl losgefochten hatte. Phil. v. 7. L. frater, gladiator Asiaticus, qui mirmillo Mylasis depugnarat, etc. hinc de omni pugna singulari. Fin. ii. 22. Torquatus cum Gallo depugnavit provocatus. item de omni pugna et contentione. Planc. 38. si semper cum iis, quibuscum aliquando contendimus, depugnemus.

DEPULSIO. Invent. i. 10. intentionis depulsio quid? Nat. D. ii. 31. lex est recti praeceptio, pravique depulsio: Verbot.

DERELINQUO, omitto, in molliorem partem. Caecin. 35. extr.

DERIDERE, ludere, ita agere, ut homines ridere videare. Verrin. i. 56. deridet, cum sibi ipsum jubet satisfacere Rabonum.

DERIPERE, detrahere. Offic. iii. 10. deripere alteri, jus non est. Verr. iv. 50. deripere de manu. Fin. i. 13. falsarum opi-

miorum temeritate *derepta*. Sul. 1. *deripere* de auctoritate alterius. Prov. Cons. 6. hos vos *deripiendos* de provinciis non putaretis. *Caveant tirones, ne deripere et diripere confundant, quod a Nisolio factum est. Sic aliud est destringere, aliud distringere, etc. deripere est de loco aliquid rapere, diripere in diversas partes rapere. v. Drakenb. ad Sil. x. 318. et quos ibi laudat.*

DERIVARE. Tusc. v. 25: in suam domum nil *derivare*: h. e. *avertere*.

DERODERE, *pro corrodere*. Divin. i. 44. v. *tamen not.*

DEROGARE, *est nova rogatione aliquid de superiore lege demere, ei vim adimere. dicitur autem ordinarie derogare legi vel de lege, quod nemo ignorat. Sed est etiam sic: lex derogatur. Cornel. i. fr. saepe SCta fiunt, ut nuper de ipsa lege Calpurnia, quae derogaretur. Sic habet etiam Ulpianus: Lex rogatur -- abrogatur -- derogatur; quem locum vid in Fabro. Est sic etiam metaphorice. Quint. 23. fides multis locis cognita, ne perfidia Naevii derogeretur, laborant.*

DEROGATIO. ad Herenn. ii. 10. *de lege*.

DERUO. Att. xvi. 11. de laudibus alicujus cumulum *deruere*.

DESCENDERE dicuntur Romani honestiores, cum in forum, curiam, campum eunt, quod ii solebant in montibus habitare, qui salubrius habitabantur, ea loca autem in vallibus, inter montes, erant: item in universum, cum in publicum prodeunt. Phil. viii. 2. Consul se cum praesidio descendurum dixit. Rosc. A. 46. *descendere* de palatio et aedibus suis. Phil. ii. 6. hodie non descendit Antonius. Or. ii. 66. *descendere* in forum. Offic. iii. 20. *descendere* in rostra: quamquam ibi Gronoviana habet: *escendere, quod magis placet. Sed quoniam Romae usitatum erat dicere descendere in forum; propterea etiam de aliis urbibus dicitur, ubi similis ratio non subest. Verr. ii. 38. postridie mane descendit Verres, sc. in forum Thermitanum. * hinc etiam ducta haec; Coel. 1. descendere ad accusationem. Muren. 28. descendere ad accusandum. cf. ad Div. viii. 8. * descendere aliquo dicuntur etiam, qui statuunt ea facere, quae inviti faciunt, ad extrema veniunt, ad quae demum venit, cum leniora non sufficiunt aut valent. Verr. i. 38. quo ego vellem descensuros, h. e. gravissima se facturos. ad Div. x. 33. descendere ad extrema. Att. ix. 18. ad omnia descendere, est omni vi et acerbitate uti. ad Div. viii. 8. alteram ad conditionem descendere vult Caesar. * Verr. ii. 72. placet mihi ista defensio: *descendo. ich lasse mich darauf ein.**

DESCISCO. Fin. iii. 18. *desciscere* a vita, i. e. seipsum interficere. Tusc. iii. 2. *desciscere* a natura. Acad. iv. 15. cum captiosas interrogationes dissolvere non possunt, *desciscunt* a veritate.

DESCRIBERE, dividere, distribuere in partes. Agr. ii. 29. in jugera dena *describat*. Phil. xiii. 5. *describite* illud septies milies ita. Cluent. 32. non Archimedes potuit melius *describere*. ad Div. xvi. 11. Italiae regiones *descriptae* sunt, quam quisque partem tueretur. cf. Verr. i. 14. etc. *Graev. ad Caton.* 17. Att. i. 2. Leg. iii. 19. *populus descriptus* ordinibus, censu, etc. *add. Burm. ad Suet. Tib.* 30. * *Dialectici dicuntur* describere, cum formas et genera rerum constituunt: item in partitione. Sic Rab. Post. 15. *descripta*, opponuntur universis. Or. ii. 33. *descripta* generatim; pro quo mox: in certa genera coacta. *ibid.* ut quae sint in jure, vel apte describere, vel ornate illustrare, possit. *ibid.* 71. in multa genera *describere*. * *ab hac dividendi significatione multae formulae dicendi ducuntur, quas ita possis interpretari, ut nulla divisionis mentio fiat: sed semper ad divisionem aliquam respicitur.* Sic Verr. v. 25. *describere* civitatibus summas pecuniarum. ad Div. xii. 1. pecuniae maxime *describuntur*. ad Q. Fr. i. 1. c. 1. *vectigal describere.* In quibus omnibus *describere* explicari potest imperare, sed, ut intelligas, imperatum esse ita, ut sit constitutum simul, quantum quaeque civitas daret. simile est, quod dicitur pro dividere largiendo, item largiri. Verr. iii. 92. Off. i. 34. *jura describere.* Verr. v. 11. *describere jura* aequitate. Leg. ii. 5. *jura* sunt varie et ad tempus *descripta* populi. Off. i. 16. quae *descripta* sunt legibus et jure civili, haec ita teneantur, ut sit constitutum. Sext. 42. nondum *descripto* jure civili. Acad. iv. 36. *officia describere.* Jura *describere* idem est, quod jura dare, constituere; sed propterea jura *describere* pro dare dicitur, quia in juribus dandis discrimen servatur ordinum, aetatum, etc. quamquam in nonnullis harum formularum etiam respici potuit ad illam alteram significationem, qua pro definire dicitur. Verr. ii. 53. *describat* censores binos in singulas civitates: h. e. faciebat, creabat, ut eodem capite est: sed *describere* est pro facere, quia censores ceteri facti sunt (c. 55.) ita, ut totus ille numerus censorum civitatibus distribueretur, et singulae binos acciperent. * *describere* est etiam definire: unde, de quo definire dici potest, de eodem etiam *describere* dicitur. Or. i. 49. *describere* finibus ingenii sui, etc. * *describere dicuntur etiam mathematici, cum formas geometricas scribunt.* Cato. 14. * *describere aliquem dicunt, qui eum quidem non nominant, sed ita de eo loquuntur, ut facile intelligi possit, de quo sermo sit. unde pro significare reperitur. in qua ratione dicendi saepe accedit ista vis, ut contumeliae causa id fieri innuatur.* ad Qu. Fr. ii. 3. Crassum *descripsit*. Mil. 18. videlicet illi me latronem *describebant*. Sull. 29. quia sunt *descripti* consulares: h. e. ab accusatore oratione designati. Pison. 28. non mehercule contumeliae causa *describam* quem-

quam, praesertim ingeniosum, etc. Phil. ii. 44. ista tua minime avara conjux, quam ego sine contumelia describo. *pro accurate explicare et exponere est ad Div. viii. 8: quae res quam vehementer ad me pertineat, in literis -- descripsi.*

DESCRIPTIO, distributio, Offic. i. 7. privatarum possessionum *descriptio*. Flacc. 14. in *descriptione* aequabili sumtus. Off. i. 27. est decori *descriptio* duplex: h. e. in duas formas distribuitur. Tusc. v. 24. *descriptio* expetendarum fugiendarumve rerum. * *ordo, qui sc. ab apta distributione rerum et partium pendet: die Einrichtung und Ordnung.* Off. i. 39. aedificandi *descriptio*. Or. ii. 9. aut si via ulla traditur -- *descriptionis* atque ordinis. Cato. 17. atqui ego ista sum dimensus, mei sunt ordines, mea *descriptio*: multae etiam istarum arborum mea manu sunt satae. Sext. 65. *descriptio* civitatis. Leg. iii. 2. magistratuum *descriptione* omnis reip. moderatio continetur. Acad. i. 6. *descriptio* naturae, item artis. * *descriptio etiam dicitur, eodem modo, ut descriptus, cum homines centuriantur et decuriantur, de quibus suo loco dictum est.* Planc. 18. decuriatio tribulium, *descriptio* populi, suffragia largitione devincta. * *de formis geometrarum, ut describere.* Tusc. i. 17. nisi quid erat numeris aut *descriptionibus* explicandum.

DESCRIPTUS, -divisus, ad certas partes aut classes redactus, constitutus. Catil. ii. 6. quemadmodum ei esset ratio totius belli *descripta*. Att. xvi. 5. o! dies -- lepide *descriptos*, etc. v. *describere*. * *ordine factus*. Fin. iii. 22. natura nihil est aptius, nihil *descriptius*. Hinc Or. 59. *descriptus* ordo verborum est, certus, aptus. * Har. R. 28. suffragia *descripta* tenentur a paucis: h. e. pauci quidam et potentes homines ita habent in sua potestate suffragia centuriarum et tribuum, ut cuique impellent, cui suffragium dare velint. v. Graev. ad h. l. male olim legebatur districta; quod, ut cetera hujusmodi, servavit nova Italorum editio Nizoliani thesauri. * Planc. 20. vocatae tribus, latum suffragium, *descriptae* tribus, renunciatae. Nihil hio interpretes. E Cod. Erf. notat Graevius diribitae. Sed ea lectio nihili est. Diribitio enim refertur ad tabellarum distributionem: quid autem diribitio post suffragia lata? Cogitabam aliquando diremtae: ex quo fieri potuit diribitae: Sed *descriptae etiam explicari potest. Nempe post lata suffragia et diremta, punctis notabantur in tabulis, unde punctum pro suffragio. v. punctum. id dici commode posse putem tribus describere. Describere dici pro in tabulas referre, docet Schulting. ad Calpurn. Declam. subjectam Quintilianeis p. 794. * Dom. 5. cum decuriatos ac descriptos haberes exercitus perditorum: in quo descriptus idem est, quod decuriatus. nam describuntur milites, cum decuriantur aut centuriantur, sc. in decurias et*

centurias. pro describere, hoc sensu, dicitur etiam conscribere. Planc. 18. nam cum decuriantur, *conscribuntur*; sc. in *decuriis*. v. conscribere.

DESERERE. Att. iii. 19. non *deseram* preces fratris, nec ceterorum promissa, nec *apem* uxoris, nec obsecrationem filiae, nec fideles literas tuas. Tusc. i. 46. tardius *deseret* fama Curtium.

DESERVIRE, in bonam et malam partem dicitur. Verr. iii. 98. si vobis *deserviunt* suo labore. Sull. 9. si vigiliae meae *deserviunt* amicis. Partit. 20. *deservire* rebus sacris. i. e. *studiosum esse religionis*. Offic. i. 30. cuius *deserviunt*. dum, quod velint, consequantur. ad Div. xii. 2. *deservire* latroni, etc.

DESIDERABILE opponitur ei, quo facile careas.

DESIDERE, verbum proprium de lube terrae. Div. i. 35. 43. *Utitur eodem verbo de hac re Livius xxxii. 9. ubi v. Drakenb.*

DESIDIOSUS. Or. iii. 23. *desidiosa* oblectatio tribuitur iis, qui toti sunt in literis, nec rempublicam curant.

DESIGNARE. Nat. D. i. 13. Aristoteles quodam loco mundum *designat* Deum. *ibid.* 11. Anaxagoras omnium rerum descriptionem et modum mentis infinitae vi ac ratione *designari* et confici voluit.

DESIGNATIO, dispositio, collocatio. Att. iv. 4. offendes *designatione* Tyrannionis *mirificam* librorum meorum *bibliothecam*.

DESIGNATOR. Att. iv. 3. post has ruinas desertus a suis vix jam Decimium *designatorem*, vix Gallium retinet. *Designator est curator et arbiter ordinis et loci in ludis et spectaculis, h. e. qui unicuique suum locum designat, quod genus hominum nos Marschaele appellamus; item in certaminibus, qui leges et praemia dant agonistis. de his v. Budaeum, Lipsium, Fahrum, quos laudat Graev. ad h. l. et hinc Lexicon Fabri.*

DESIGNATUS. *de magistratibus recens creatis locus classicus est Muren. 1. Consul designatus a populo suffragiis, declaratus autem vel renunciatus ab alio consule voce. hinc eleganter Cluent. 11. designatus reip. civis, de infante concepto matris utero, sed nondum nato. * expressus, significatus.* Or. i. 23. *verbis designata. * constitutus, descriptus.* Nat. Deor. iii. 35. *resp. ratione et disciplina designata.* Divin. i. 38. neque dii ignorant, quae ab ipsis constituta et *designata* sunt.

DESINO. ad Div. vii. 1. libenter mehercule artem *desinere*. Sic et alii locuti. v. Heins. ad Ovid. Art. Am. ii. 726. Torrent. ad Suet. Tib. 27. Acad. iv. 25. *desine*, quaeso, communitus locis: domi ista nascuntur.

DESPERARE. Cluent. 25. *desperare* salutis. Sen. p. R. 14. *desperare* suis fortunis. Pis. 34. cum oppido *desperassent*. Mur. 21. sibi ipsi *desperare*. ad Q. Fr. i. 2. sive instituimur,

sive *desperamur*. ad Div. xii. 14. quam valde nos et *remp.* *desperarint*. Divin. ii. 21. non *despero* ista esse vera.

DESPERATIO. Sen. p. R. 3. Mur. 25. *desperatio* reipubl. i. e. de salute reip. de republica.

DESPERATUS. Verr. ii. 41. *desperatissimum* perfugium : h. e. quo, qui de causa sua plane *desperant*, aliudque *perfugium* non habent, *confugere* solent.

DESPICERE. Rosc. Am. 8. simulatque ille *despexerit*. *Graevius* sic interpretatur : simul ac coeperit oculos tot negotiis intentos movere, ut circumspiciens : *despicere* est videre. Male, mea sententia. *Despicere* non est videre simpliciter, sed *desuper* videre, deorsum spectare, unde ipsa *contemnendi* vis ducitur. Neque tribus illis locis, quos attulit, confirmari potest, *despicere* esse pro *videre* simpliciter. Nam primus ex Har. Resp. 15. tollam altius tectum, non ut ego te *despiciam*, etc. manifeste contra est, et ibi *despicere* illam deorsum spectandi vim habet. de altero ex iv. de Fin. mox dicemus. in tertio ex Sueton. Neron. 19. est *despicere* : quod a *despicere* differt, ut suo loco docebimus, neque adeo huc pertinet : quamquam hic tantum est operarum vitio. nam *Graevius* voluit : *despicere*, ut est in ejus Suetonio. Sed ibi rectius legitur *dispicere*, cum *Celeb. Burmanno* et aliis. *Despicere* h. l. idem est, quod aliis locis *Cicero* dicit : *deicere* oculos ; quod faciunt, qui alicui rei attendere desinunt. v. *deicere*. * Fin. iv. 23. *catuli*, qui jam *despectari* sunt, caeci aequae et ii qui modo nati. *ibid.* 24. *catuli* aequae caeci priusquam *despexerunt*. Sed post *Lambinum Davisium* recte vidit legendum esse et reposuit *dispecturi*, et *dispexerunt* : de quo verbo post dicitur. Verba hujus generis confundi, cum ab interpretibus, tum a librariis, notissimum est. Sic *degre*di, *digre*di, *destringere*, *distringere*, etc. v. *Burmann.* ad Sueton. Neron. l. c.

DESPICIENTIA. Off. ii. 11. *despicientia* animi : h. e. quas est in animo, qua utitur animus.

DESPONDERE, *spondendo* polliceri : unde filios et filias *despondere* parentes dicuntur, quia interrogati : *spondes ? respondes ?* *spondeo*. sed singulare est ap. *Coelium* ad Div. viii. 7. de *sponso* : *despondere* sibi filiam alterius. * hinc ad alia traducitur, fere pro destinare. Att. xi. 6. L. *Lentulus* sibi *Caesaris* hortos et *Bajas* *desponderat* : i. e. sibi *pactus* erat, aut certe *speraverat*, victo *Caesare*, a *Pompejo* *praemii* loco sibi *destinaverat*. *ibid.* xiii. 12. illam *negi τειλεν συνταξιν* *Bruto* *despondimus* ; *destinavimus* *inscribere* *Bruto*. ad Div. xii. 9. haec *apes* *despondetur* anno consulatus tui ; omnes putant, te demum *consule*, tale quid *sperari* posse.

DESPONSUS, *destinatus*, *speratus*. Har. Resp. 3. *desponsum* et *destinatam* *laudem* alicui *praeripere*. Prov. Cons. 15. ut

provinciam desponsam, non decretam habere videatur. Att. i. 16. *desponsam* homini jam Syriam ademi.

DESTINATUS. Tusc. ii. 2. certis *destinatisque* sententiis addicti.

DESTITUO, *constituo*. Verr. iii. 26. *destitui* alios in convivio. *Sed inest significatio contumeliae*. Verr. v. 42. nudus paene est *destitutus*. v. Graev. ad Ep. ad Div. ix. 22. *Hinc est in sensu obsceno ad Div. l. c. ita destituit me nudum, sc. comprimendi causa*. v. in *destitutus*. * *exponere aliquem periculis, alterius potestati obnoxium reddere*. Phil. v. 12. qui ne sorti quidem fortunas nostras *destituit*, sed libidini cujusque nos addicit. *Non erat, quare Graevius destinavit legeret*. v. *destitutus*. Scil. *res destituitur, ponitur in medio, de qua sortitio fit, ut cedat ei, cui sorte obvenit. * relinquere, deserere*. Att. iii. 15. Italiam in me erectam, *destitui* ac reliqui. * *decidere promissis, fallere, imprimis in re pecuniaria, cum alicui promittimus pecuniam, deinde negamus daturos*. v. *destitutus*. Cluent. 26. queritur se ab Oppianico *destitutum* esse. Rosc. Am. 40. Roscius socios induxit, decepit, *destituit*. cf. Phil. ii. 38.

DESTITUO, *in re pecuniaria est, cum aliquis pecuniam, quam pollicitus est se daturum, non dat*. Quint. 16. hac *destitutione* percussus, etc. cf. c. 5. et Cluent. 26.

DESTITUTUS, *desertus*. Caecin. 32. nudus in causa *destitutusque*. Verr. ii. 30. solus *destitutus*. at v. 42. nudus paene est *destitutus*, significat, ei discissas et laceratas esse vestes a lictoribus, ut virgis caederetur. * *deceptus ab eo, qui promisit aliquid, pecuniam, etc.* Off. i. 10. cui promissum sit, si se *destitutum* queratur. Quint. 16. multis vadimonis, desertis, saepe illusi ac *destituti*. Q. Fr. i. 3. amicorum consilio, promissis, praeceptis *destitutus*. Ceterum id dicitur duobus modis; nam una ratio ducitur ab eo sensu, cum pro desertus dicitur, ut in illo, promissis *destitutus*; altera inde, quod qui desertus est, expositus est injuriis fortunae, inimicorum, ut in hoc: consilio et praeceptis *destitutus*. * pro constitutus, sed in partem deteriore. ut Sull. 32. In hac fortuna misera *destitutus*.

DESTRINGO, *detraho, traho ex aliquo loco*. Off. iii. 31. *confestim gladium destrinxit*. in Tog. Cand. conantur in rempubl. sicas *destringere*. Fulgo legunt *distringere*, in utroque loco. sed hodie nemo dubitat in his literis paullo versatior, in hac formula, et omnibus, in quibus *detrahendi* vis exprimenda est, *destringere* rectum esse, non *distringere*. Confundi verba, quae ab his syllabis incipiunt, jam in despiciere dictum est. de hoc verbo *inprimis* vid. praeter Gronov. ad Liv. xxvii. 13. Duker. ad Flor. ii. 2. Drakenborch. ad Sil. xvii. 164. et quos ibi laudat. *Destricti gladii sunt* Catil. iii. 1. Sext. 35.

DESUEFACTIS a concionibus. Cluent. 46.

DESULTORIUS, *intell. equus, a desultore, quod erat genus equitum, qui in circo equos plures capitibus junclos agitant ita, ut in medio cursu ex uno in alterum se trajicere possent.* Muren. 27. qui mihi videtur praetorius Candidatus in consularem, quasi *desultorius* in quadrigarum curriculum, incurere. *Gracivus laudat Sueton. Caes. 39. et ibi Torrent. cf. Salmas. ad Vopisc. Carin. c. 19. p. 845. sq.*

DESUM. Phil. ii. 29. cur ei bello propter timiditatem *desuisti*. Q. Fr. ii. 6. huic convivio Q. frater *desuit*. Att. iv. 11. non vereor, ne mihi sermo *desit abs te*, quo magnopere delector. Or. iii. 4. nec in Antonio *deesset* hic ornatus, etc. Q. Fr. ii. 6. se illi non *desuturum* affirmavit: *h. e. se eum accusaturum, per ironiam venustam.*

DETERGERE. Att. xiv. 10. sed primo anno lxxx. *detersimus*: i. e. *cepimus ex tota summa octoginta sestertia.*

DETERMINO. Orat. iii. 44. quod dicit, spiritu non arte *determinat*: i. e. *orationem in pronunciando non eo loco incidit, ubi ipsa sententia desinit, sed ubi spiritus, adeoque saepe alieno loco.* Div. i. 12. omnia fixa tuus glomerans *determinat* annus: *h. e. haec omnia rata facit extremus annus tuus.*

DETERRERE, dissuadere, dehortari. Att. xi. 8. neque te *deterreo*, quo minus id disputes, scribasque ad me quam saepissime. *Et sic aliis locis. v. etiam Broukhuis. ad Tib. i. 3. 13.*

DETERMINATIO, finis. Inv. i. 52. Nat. D. ii. 40.

DETESTARI, deprecari, a se aut ab alio remotum cupere, deprecando, negando, aut alia ratione. Catil. i. 11. ut prope justam patriae querimoniam a me *detester* ac deprecer. Att. ix. 10. cum tu ad me quaedam *χαιμαρην* scripsisses, et ego mihi a te quaedam significari putassem, ut Italia cederem; *detestaris* hoc diligenter: i. e. *remotam a te hanc opinionem vis, negas te id significasse, * hinc in malis auspiciis et omnibus dicitur, cum ea dicimus, quibus mala impendentia averti posse credunt superstitiosi homines: de quo vid. Casaub. ad Theophr. c. 16. Vatin. 16. si vitant te, fugiunt, audire te nolunt. cum viderunt, tamquam auspicium malum detestantur. unde illud dicitur in Pison. 40. omnes memoriam consulatus tui, facta, mores, faciem denique ac vocem a republica detestantur: sc. tamquam malum auspicium et omen. * Ceterum quoniam illa detestatio auspicii et ominis fit avertendi mali causa, propterea dicitur pro averti, adeoque etiam de diis ipsis, cum sit proprie hominum. Phil. iv. 4. O! dii immortales. avertite et detestamini quaeso hoc omen.*

DETESTATIO, expulatio, deprecatio. Pom. 55. cum pro *detestatione* tot scelerum, unam aram nefarie consecravit.

DETRAHO. Tusc. iv. 11. haec *detrahenda* opinio est: *eximenda ex animo*. Prov. Cons. 1. qui ex provinciis *detrahendi* sint. 8. *detrahebant* illum ex Gallia: *h. e. censebant, ei successorem vel invito dandum: dicitur in malam partem*. Planc. 4. est haec conditio hujus principis populi - - posse suffragiis vel dare, vel *detrahere*, quod velit cuique.

DETORQUERE particulam. Tusc. v. 20.

DETRUDO, differo. Att. iv. 17. comitia in adventum alicuius *detrudere*. cf. Q. Fr. ii. 13. * *ablego, amando*. Or. i. 28. qui non potest - - hunc ad id, quod facere possit, *detrudendum* puto. * *verbum praetorium in interdicto, cui postea substitutum* deicere. Caecin. 17. poterisne dicere, *dejectum* esse eum, qui tactus non erit? Quid? *detrusum* dices? nam hoc verbo antea praetores in hoc interdicto uti solebant - - neminem *statu detrusum*, qui non adhibita vi manu demotus et actus praeceps intelligatur.

DEVENIRE, pro venire quo. Verr. v. 48. v. not.

DEVERSARI. Verr. i. 25. Rubrium - - parum laute *deversari* dicit: *er logire su schlecht*.

DEVERSOR, qui in caupona aut alio quo loco deversatur. Inv. ii. 4. caupo, cum quibusdam *deversoribus* illum, qui ante exierat, consequitur.

DEVERTERE. Verr. i. 6. ad hospites meos ac necessarios *deverti* potius. Sic utrumque verbum e Mss. scribitur. Male vulgo *diversari, diverti*, ut *diversorium* pro *deversorium*, v. Heinsius ad Ovid. Amor. ii. 6. 9. et praeterea quos laudat Burm. ad Petron. 10. Scil. *deverti est aliquo se convertere, in quo tamen etiam respicitur ad locum unde veneris: sed diverti dicitur de duobus, qui diversam viam instituunt, unde ipsum diversum est, et illud diversi abiere, divortium, etc.*

DEVINCIO, de periodis. Brut. 37. verba comprehensione *devincire*. Or. 25. nec acervatim multa frequentans una complexione *devinciet*. v. Vincire. * *Eleganter hoc verbum dictum est in hoc*: Fat. 9. qui introducunt causarum seriem sempiternam, ii mentem hominis, voluntate libera spoliata, necessitate fati *devinciunt*. * *retinere in audiendo, attentum reddere*. Brut. 80. duo summe tenuit, ut et rem illustraret disserendo, et animos eorum, qui audirent, *devinciret* voluptate. * *in potestatem suam redigere, ut nocere nobis non possit*. Pison. 13. de Pompejo, qui omnes omnium gentium partes tribus triumphis *devinxerat*, is se in publico statuit tuto esse non posse. * *Ceterum eas formae dicendi frequentes sunt, cum devincire eo sensu dicitur, quo obligare, obstringere, ut ad Div. xiii. 7. summo beneficio tibi tuisque in perpetuum devinxeris. de qua metaphora dicemus aliquid in obligare. Huc etiam illud refer Dom. 51. si eadem ipsam ac templum publici consilii religione*

Concordiae devinxisset. *item* Coel. 22. jurejurando devincta auctoritas.

DEVINCTUS. Brut. 12. nec in impenditis ac regum dominatione devinctis nasci cupiditas dicendi solet. Prov. Cons. 8. nationes nondum legibus, et jure certo, nec satis firma pace devinctae. Planc. 15. largitione devinctas tribus habere. *ibid.* 18. suffragia largitione devincta. ad Div. xv. 4. extr. studiis dediti ac devincti.

DEVIUS. Lael. 25. animus flexibilis et devius assentatoris: i. e. *inconstans, qui saepe tanquam aberrat a via, aliter alio tempore agit.* Phil. v. 13. homo in omnibus consiliis praeceptis et devius. Fragm. Acad. iii. si liceret - - vitam deviam secutis corrigere errorem poenitendo.

DEVOCARE. Prov. Cons. 12. devocare aliquem de provincia. Manil. 14. ab instituto cursu ad praedam aliquam devocavit. Tusc. v. 4. Socrates primus philosophiam devocavit de coelo: h. e. *desiit de rebus coelestibus, astris, etc. philosophari.*

DEVOLARE. Quint. 30. ab afflicta amicitia transfugere, et ad florentem aliam devolare.

DEVOLVERE. Att. ix. 10. deliberationem accuratius devolvere. Phil. vii. 4. devoluti estis ad spem inanem pacis.

DEVORARE, cupide legere, audire; *item de rebus omnibus, quae nobis valde placent, etc.* Att. vii. 3. devorare libros. Sext. 10. verbum ipsum voluptatis omnibus modis animi et corporis devorabat, ubi vid. *Abramius. * perferre res graves et molestas. item, facere aliquid, quamquam molestum.* Phil. vi. 6. devorare molestiam. Brut. 67. devorare stultitias et ineptias hominum. Att. iv. 5. dudum circumrodo, quod devorandum est. * *decoquo.* ad Div. xi. 21. hanc ipsam rem recentem novam devoravit. * *praecipere animo, de iis rebus, quas certe speramus nos consecuturos.* Dom. 23. devorare aliquid spe et avaritia. Verr. i. 51. qui jam spe et opinione illam praedam devorasset. * Brut. 82. ejus oratio nimia religione attenuata, doctis et attente audientibus erat illustris; a multitudine autem et foro, cui nata est eloquentia, devorabatur: h. e. *audiebatur quidem, sed ita, ut nihil voluptatis offerret, et a puene invitis, neque intelligebatur adeo, aut sentiebatur ejus vis: quemadmodum qui cibos insuaves necessario comedunt, non comminutos et gustatos deglutunt. de hoc genere dicendi Cicero aliis locis dicit, abhorret a populari ratione.*

DEVOTARE, devovere. Parad. i. 2. quae vis filium (Decii) devotavit. Sic MSS. et edd. veteres. v. Gruter. ad Plaut. Casin. ii. 6. 36.

DEVOTIO. Nat. D. iii. 6. tu autem etiam Deciorum devotionibus deos placatos esse censes. Dom. 57. hanc ego devotionem capitis mei convictam esse et commissam putabo. v. *mor devovere.*

DEVOVERE, proprie idem est, quod *vovere*. vid. v. c. Off. iii. 25. deinde est certis ritibus se morti, s. Telluri et diis manibus, consecrare, pro salute reipubl. et perniciē ejus aliqua et calamitate avertenda : de quo est locus classicus ap. Liv. viii. 9. 10. Fin. ii. 19. cum se Decius devoveret. unde illi etiam caput suum devovere dicuntur, qui se aut periculis maximis inre-pide pro patria objiciunt, ut faciunt, qui se devoverunt : Quir. p. Red. 1. cum me fortunasque meas pro vestra incolumitate, otio, concordia devovi : aut votum faciunt, in quo caput suum, tamquam hostiam, Diis offerunt, cujus exemplum egregium est pr. Dom. c. 57. ducitur hinc etiam busus ille Ciceronis Phil. xi. 6. videte etiam P. Decii auctionem : qui majorum suorum vestigia persequens, pro alieno se aere devovit. * Divin. i. 48. hinc Remus auspicio se devovet : h. e. auspicio capiēdo se ad-cingit. ex Ennio.

DEVOTUS, destinatus. Harusp. R. 3. Clodius, *devota* Annio hostia et constituta : h. e. quem certo video ab Annio Milone interfectum iri.

DEUS, qui in aliquo genere insigniter excellit. Or. i. 23. ii. 42. * *benefactor*. Quir. p. R. 5. Lentulus consul, parens, deus, salus vitae nostrae. * Deus est etiam de feminis. Tusc. i. 47. de Junone. cf. Invent. ii. 31. Sic etiam Graeci θεός.

DEXTELLA, amicus fidelis. Att. xiv. 20. Q. filius Antonii est dextella.

DIADEMA, est fascia alba, qua caput redimire reges olim sole-bant ; unde insigne regiae potestatis putabatur. Itaque etiam Ciceroni, ut ad Atticum scribit, fasciae creatae Pompeji in cru-ribus displicebant, quod potentiae parum civilis cupiditatem sig-nificare videbantur. Male quidam interpretantur. coronam, quae hodie ejus vim obtinet. Phil. ii. 34. sedebat in rostris collega tuus, amictus toga purpurea, in sella aurea, coronatus (hic nil regium, et tamen coronae mentio :) adscendis, accedis ad sellam, diadema ostendis. gemitus toto foro - - tu diadema imponebas cum plangore populi. v. Cuper. Obs. i. 6. Casaubon. ad Sueton. Caes. 79. Ciampin. oper. Musiv. c. 14. p. 110. etc.

DIÆTA, lenia remedia, inprimis illud, quod dies et tempus offert : opponitur vis. Att. iv. 3. *diæta* curari incipio, nam chirurgiae taedet.

DIARIUM. Att. viii. 14. iis *diariis* Caesar militum celerita-tem incitat, ut timeam, ne citius ad Brundisium, quam opus sit, accesserit. *Diaria* h. l. sunt stipendia aut praemiu in singu-los dies promissa, sc. si celeriter ire pergant. Nam quicquid datur in dies singulos, *diarium* dicitur. Servorum quoque sunt *diaria*, i. e. cibi in dies singulos assignati, prout se fidos praestiterint. vid. Intt. ad Petron. c. 24. Graevius etiam laudat Vic-terii Var. lectiones. Locus est L. i. c. 13.

DIBAPHUS, vestis his tincta, primò cocco, deinde purpura, qua utebantur sacerdotes. ad Div. ii. 16. Curtius dibaphum cogitat, sed eum infector moratur. Att. ii. 9. strumam Vatinii sacerdotii dibapho vestiant. v. Ind. Graec. δῖβαφος.

DICA, ἡγάφω, actio, quae alicui intenditur. Verr. ii. 14. scribitur Heraclio dica. 15. ibid. dicas sortiri, est forum agere; et cum dicitur dicam sortiri, id est iudices dare sortitione: et quoniam id fit, cum causa agenda est, dicitur etiam pro causam cognoscere: quoniam in conventu forensi, cum causae agendaae sunt, iudices sortitur praetor, qui causam cognoscant et judicent. Qui putant rationem ductam, a sortitione, nescio qua, ipsarum dicarum, ut scil. quo ordine agendaae sint causae, constituatur, locum Ciceronis non recte perpenderunt. Dicas sortiri, dicitur ut iudicia rejicere, pro iudices rejicere, et alia his similia. Rem conficiunt haec verba c. 17. venit in mentem, e lege Rupilia dicas sortiri oportere. Educit ex urna tres: iis ut Heraclium absentem condemnent, imperat.

DICACITAS. quid sit? Or. ii. 54.

DICATIO. Balb. 11. non solum dicatione, sed etiam postliminio potest civitas mutari. vid. dicare.

DICARE. Balb. 11. dicare se civitati. ibid. 12. dicare se in civitatem: est jus civitatis petere et consequi τὸ dicare opponitur donare. * Or. iii. 3. adolescentes, qui Crasso se dicarent, i. e. se applicarant, ejus partes sequebantur, etc.

DICHOREUS. duplex choreus. Orat. 63.

DICERE, pro affirmare, opponitur negare. Rab. Post. 12. quibus non creditur negantibus, iisdem credatur dicentibus. Verr. iii. 8. legem dicere, de censore, qui conditiones redemptoribus proponit, quibus pactio fit. * constituere, definire. Verr. i. 57. diem dicit operi faciundo. Flacc. 34. extr. doti Valeria omnem pecuniam suam dixerat. * est etiam proprium verbum in creando dictatore. Att. ix. 15. volet Caesar, ut praetor dictatorem dicat. * Inv. ii. 22. dicere ab auctoritate JCtorum, et contra auctoritatem.

DICIS CAUSA. Verr. iv. 24. at tamen, ut possit se emisse dicere, Archagatho imperat, ut aliquid illis numulorum, dicis causa, daret: h. e. in speciem, sum Schein, ut imago saltem mentionis esset. hanc formulam etiam Ciceroni restituere viri docti. Muren. 12. sed anne tu dicis causa vindicaveris, de vindictis imaginariis, h. e. de vi civili illa et imaginaria. Hanc formulam primus recte explicavit Laelius Taurellus de militiis ex casu, in Thesaurio Ottonis. T. iv. p. 1635. et post Ant. August. Emendat. ii. 2. ibid. p. 1472. cf. Victor. Var. Lect. iv. 23. et in Lex. Fabri de hac formula dicta.

DICROTUM, navis biremis. h. e. quae duos remorum ordines habet. Att. v. 11. xvi. 4. v. Scheff. Re. nav. ii. 2. p. 100. Foo-

mininum genus est apud Hirtium B. A. 47. quod defendit contra Schefferum Oudendorpius.

DICTATOR, magistratus municipalis nomen in municipio Lanuvino. Mil. 10.

DICTATA, sunt theses, praecepta, decreta, quae a magistris artis alicujus discipulis scribenda traduntur, ut ab iis ediscantur. Et quoniam hujusmodi dictata non adeo solent aut debent esse acuta et subtilia, in iis acquiescere, iis uti, in contemptu habetur. Q. Fr. iii. 1. c. 4. meam in illum orationem omnes pueri tamquam dictata ediscunt. Tusc. ii. 11. versus admiscet, quasi dictata, nullo dilectu, nulla elegantia. Nat. D. i. 26. ista enim a vobis tamquam dictata redduntur. Fin. ii. 29. extr. si longus, levis, si gravis, brevis. Haec sunt dictata. ibid. iv. 4. de Peripateticis disserendi artis peritis: quae quidem res efficit, ne sit necesse, de iisdem rebus semper quasi dictata decantare, nec unquam a commentariolis suis discedere.

DICTIO, oratio, declamatio. Or. i. 15. dictione explicare. Inv. i. 5. dictione persuadere. Or. i. 33. dictiones subitae. Tusc. ii. 3. dictioni operam dare. * Or. i. 6. dictiones, sunt genera dicendi. * oraculum. Herem. ii. 26. e poeta. v. Cuper. Obs. iii. 7.

DICTUM, dicerium, facete dictum, Orat. ii. 54. ubi etiam ex Ennio laudatur: bonum dictum, un bon mot. * Brut. 18. e Livio Andr. dicti studiosus: i. e. eloquentiae.

DIDERE, divulgare, dissipare. Coel. 16. e Caecilio: Dide ac dissice, per me licebit. Si egebis, etc. Vocabulum antiquioribus poetis, inprimis Lucretio, usitatissimum, in quo corumpendo frequentes fuere librarii. v. Drakenb. ad Sil. Ital. i. 186. et quos ibi laudat.

DIDUCERE. Or. iii. 6. oratio est diducta rivis non fontibus: h. e. etsi in diversis rebus versatur oratio, et diversis locis adhibetur, tamen per se eadem est eloquentia. ibid. 43. vastius diducere verba: id fit, cum ultima et prima duarum vocum litera non coeunt tamquam in unum verbum: v. c. magna ubertas, magno utique. * Inv. ii. 36. animus diductus varietate rerum et dissimilitudine distractus.

DIES dicitur saepe et variis modis de die certo et constituto, ut de eo, qui agendis causis in foro dictus est. Verr. ii. 15. diem differt dieis omnibus. inprimis de die solutionis. Planc. 28. cum cujusque dies venerit. cf. ad Att. xvi. 15. Tusc. i. 39. nulla die (Solutionis) praestituta. Quint. 23. nominis diem petivit. Att. viii. 10. dies nondum est. Att. x. 5. dies pecuniae Id. Novemb. ad Div. vii. 23. dies annua: est dies solutionis, quae est, exacto anno uno. vid. Manut. ad h. l. ubi et de die bima et trima agitur. Her. i. 14. dies commeatus, i. quo venia absentiae finitur. * Att. i. 10. extr. Tullia tibi

*diem dat. i. e. diem solutionis constituit. cf. Gronov. ad Senec. Benef. iv. 12. * porro de certis morborum diebus, quibus scil. febris accedit, dicitur. Att. ix. 2. etsi Id. Mart. die tuo, ut opinor, expectabam epistolam a te longiorem, etc. Contra xiii. 42. de natali : diem meum scis esse iii. Non. Jan. aderis igitur : et Or. 13. cum dies meus venerit, pro die mortis. * tempus, spatium temporis. Act. i. in Verr. 2. diem perexiguam postulavi. Tusc. iii. 22. dies procedens mitigat aegritudinem. ad Div. i. 6. ut infringatur inimicorum improbitas - - ipsa die. * pro eo, quod in die fit. ad Div. i. 2. hic dies nobis honestissimus in senatu fuerat : h. e. quae eo die in senatu acta sunt, nobis honestissima fuere. Att. x. 8. non tam dirus ille dies Sullanus C. Mario fuisset. v. Gronov. Obs. i. 2. p. 29. et ad Senec. de Ira iii. 36. Duker. ad Flor. ii. 6. 58. * in diem vivere : non eodem sensu ubique dicitur, habet tamen semper aliquam incuriae et negligentiae significationem. Phil. ii. 34. Graevius ita interpretatur : omnia divina et humana contemnere, nec de futuro aut iudicio hominum sollicitum esse. Orat. ii. 40. est simpliciter, futuri curam non habere : si barbarorum est, in diem vivere, nostra consilia sempiternum tempus spectare debent. Tusc. v. 11. Academici eleganter dicuntur, in diem vivere, quod ita ipse interpretatur Cicero : quodcumque nostros animos probabilitate percussit, id dicimus. Ei objectum erat, se in alio libro aliter sensisse : respondet, Academicos non curare, quid aliquando statuerint, aut olim sint statuturi. * de formulis : proferre, producere, eximere, obire diem, etc. suis locis agitur. * in diem etiam aliter dicitur, et opponitur τὸ statim. Petit. 12. si promittas, et incertum est, in diem (sc. promitte ;) sin autem id neges, et certe abalienes, statim. Coel. 24. cur poenas scelerum in diem reservatis. * Phil. ii. 33. alio die : est formula, qua obnunciatio fiebat in comitiis. * Phil. iii. 8. in ante diem iv. Kal. Dec. cf. Catil. i. 3. etc. idem est, ac si diceretur : in diem iv. ante Kalendas Dec. vid. Ferrar. ad Phil. iii. 8. qui multa ex Cicerone et aliis exempla congegit. cf. Cortius ad Sallust. Catil. 30. 1. * Genitivus dies pro diei, est pro Sextio 12. vid. not.*

DIFFERENTIA, forma s. species generis. Top. 7. genus est notio ad plures differentias pertinens.

DIFFERRE. de Inv. i. 27. occasio cum tempore hoc differt * pro interest simpliciter. Tusc. ii. 15. Sed tamen differt aliquid. cf. Or. iii. 51. * cum acc. personae. ad Div. v. 12. sin differt me in aliud tempus. Fin. iv. 1. tempus differre, pro dilationem dare.

DIFFICILIS, cui nihil facile probari potest, fastidiosus. Orat. 29. usque eo difficiles ac morosi sumus.

DIFFICULTAS, inopia. Verr. ii. 28. *difficultas numaria*. Catil. i. 6. *difficultas domestica*, h. e. *aes alienum*.

DIFFLUERE. Brut. 91. *diffluere extra ripas*. Off. i. 30. *diffluere luxuria*. Or. iii. 32. *otio diffluere, dicuntur hi, qui nihil neque publici neque privati negotii habent, quod necessario sit obeundum, quales sunt docti homines, qui in otio vivunt*. Brut. 79. *diffluentia opponuntur his, quae numeris adstricta sunt, non numerosa, alias soluta*. Sic Or. 70. *diffluens et solutum*.

DIFFUNDO. Div. i. 36. *dii vim suam longe lateque diffundunt*. Lael. 13. *virtus ex bonis amici quasi diffunditur, et incommodis contrahitur* : h. e. *laetitiam percipit*.

DIFFUSUS. *diffusum dicitur, quod non est ad formam artis redactum*, Or. i. 42. *haec ignota quondam omnibus et late diffusa videbantur. adhibita igitur est ars quaedam, etc.* ibid. ii. 33. *jus civile, quod nunc diffusum et dissipatum est, in certa genera coacturum, et ad artem facile redacturum*. * Partit. 30. *prima adversariorum contentio diffusam quaestionem habet, ut in conjectura : ceperitne pecuniam Decius - - haec lata ut dixi et confusa sunt. rationum et firmamentorum contentio adducit in angustum disputationem, etc.*

DIGAMMA. Att. ix. 9. *tuum digamma videram. digamma est proprie litera F. ea autem quia est prima in Foenoris verbo, propterea ludens Cicero digamma de foenore dixisse putatur. quod mihi verbo videram non convenire videtur. quidam autem malunt corrigere diagramma, et intelligunt tabulas acceptorum et expensorum*.

DIGERERE, in partes totum aut in formas genus distribuere. Or. ii. 19. *ut eos item quatuor, quinque, sexve vel etiam septem (quoniam aliter ab aliis digeruntur) in quas est omnis ab his oratio distributa*. * *ordinare, constituere*. Rabir. Post. 9. *digesserat optime remp. Graev. tamen legit : gesserat*.

DIGESTIO. Or. iii. 53. *in figuris rhetoricis commemoratur, et est $\mu\sigma\tau\iota\sigma\mu\epsilon\tau\epsilon\sigma$* . Phil. v. 7. *ipse interea septem et decem dies, (ut digestio potius quam declamatio videretur) de me in Tiburtino Scipionis declamavit, sitim quaerens. Si haec parenthesis esset a Cicerone, digestio esset concoctio, quam declamatio afferre, et cruditatem minuere putabatur. Sed recte est a Graevio auctoritate doctissimorum hominum ejecta*.

DIGITUS. Verr. iii. 11. *digito liceri*. Verr. i. 54. *tollit digitum* : i. e. *licetur*. Att. vii. 3. *digitum nusquam, sc. discedere*. Caecin. 25. *qua digitum proferat, non habet* : h. e. *nihil agere, nihil moliri potest*.

DIGNITAS, definiente ipso Cicerone, Invent. ii. 55. *est alicujus honesta auctoritas, quae cultu, honore et verecundia digna est. Sed haec definitio non omnibus locis convenit. Et quoniam saepe in hoc verbo interpretando tironibus aqua haeret,*

alias afferemus, quarum ope facile ubique hujus verbi vis intelligi et erui possit. 1. dignitas est conditio, qua quis dignus est aliqua re, tamquam magistratu, honore, verecundia, etc. beneficio: quae definitio fere convenit cum Ciceroniana. Muren. 8. non eundem ordinem esse dignitatis et renunciationis. *ibid.* 9. dignitate contendere; h. e. quis altero sit consulatu dignior. *ibid.* 11. summa dignitas esset in iis, etc. dignissimi sunt consulatu. *ibid.* 13. dignitas consularis in ista scientia non fuit: h. e. nemo propter illam scientiam dignus consulatu judicatus est. ad Div. xi. 17. Lamia petit praeturam: omnes intelligunt, nec dignitatem ei deesse, nec gratiam. Verr. ii. 69. an quorum auctoritate statuas tuas cohonestare conatus es, eorum ego dignitate accusationem meam comprobare non potero? h. e. Si statuas tuas tibi honorificas potuisti efficere, quod Sículos auctores earum ponendarum dixisti fuisse, ego etiam mihi honestum esse probabo, te accusare, si dixerō, Sículos esse dignos, quibus hoc officii tribuatur a me. Jam quoniam ii, qui digni sunt, quibus hujusmodi res tribuantur, in quadam amplitudine, splendore et auctoritate sunt, propterea dignitas etiam dicitur pro splendore, amplitudine, auctoritate, quae ex magistratibus rebusque publicis bene gestis, sapientiae opinione, etc. profisciscitur. Off. i. 39. ornanda dignitas domo. Verr. ii. 29. nitebatur frequentia consilii et dignitate, pro quo aliis locis splendor dicitur. sensus autem hic est: hoc potissimum confidebat causae suae, quod iudices essent non solum multi, qui non facile omnes possent corrumpi, sed etiam prudentes, justī et hac laude insignes, atque digni adeo, qui judicarent causas. hic sensus est maxime obviū. est adeo ubi pro magistratu dicitur ad Div. ii. 9. laetor tum praesenti tum etiam sperata tua dignitate. ubi v. Manut. 2. dignitas dicitur de iis rebus, quae aliquo dignae sunt, h. e. eum decent, eique conveniunt, ei denique debentur. Off. i. 39. plena dignitatis domus: h. e. digna domini persona. *ibidemque* species et dignitas junguntur. Q. Fr. i. 2. c. 1. species ipsa tam gratiosi liberti aut servi dignitatem habere nullam potest. Tusc. v. 10. dignitate sententiae capitur: h. e. quia honesta est, digna homine honesto. Or. ii. 85. retinere dignitatem in rebus asperis: h. e. fortem se praebere: fortitudo autem in rebus adversis maxime decet magnos homines et sapientes. Inv. ii. 53. justitia est habitus, suam cuique tribuens dignitatem. Hinc, quoniam apta et pulchra, neque tamen nimis venusta forma et species decet viros, propterea dignitas etiam de pulchritudine viro digna dicitur. Off. i. 30. in forma dignitas et venustas. cf. Invent. ii. 1. neque solum de pulchritudine formae humanae, sed etiam aliarum rerum. Or. i. 31. de oratore: agere cum dignitate et venustate. Ipsum denique *πρεπον*, *ἄρεσ* quod rhetores dicunt. dignitas vocatur. Invent. i. 21. personarum dignitates servare.

DIGNUS. Phil. iii. 9. *ex edicto M. Antonii*: Nulla contumelia est, quam facit dignus. Hunc locum, ab omnibus male intellectum, primus egregie explicavit J. Fr. Gronov. commemoratis superiorum sententiis. Observ. iii. 8. ubi ostendit, dignum esse h. l. qui jure et merito et sine culpa faciat, qui debeat facere, seu jure, seu irritatus, seu ob mores notos, seu quacumque de causa, quod si alius faceret, contumelia putaretur. * ad Div. xi. 3. literae non dignae, quae a te nobis mitterentur: h. e. quarum contumeliis indigni sumus. * cum genitivo. Att. viii. 15. Balbus: suscipe curam et cogitationem dignissimam tuae virtutis. Balb. 2. pro dignum reo, in Cod. Erford. erat dignum rei. Harusp. Resp. 24. unum esse in hac civitate dignum hujus imperii; ubi vid. Graev. conf. impr. Heins. ad Ovid. Trist. iv. 3. 57.

DIGREDI, opponitur τῷ congrédi, uti v. c. Q. Fr. i. 3. congressio et digressio. Itaque ubi alio sensu reperitur digredi, et digressio, scribendum: degredi, degressio. v. Duker. ad Flor. iii. 16. extr. Har. Resp. 2. qui hesterno die dolore me elatum et iracundia longius digressum arbitrantur, quam hominis sapientis cogitata prope ratio postularet: int. tamquam de via. Alii Codd. habent progressum. Sed digressum defendit Graevius. Ex ea autem regula, quam dixi, et quam multis locis urget ipse Graevius, legendum degressum.

DIJUDICATIO. Leg. i. 21. ista magna *dijudicatio* est: h. e. hujus rei *dijudicatio* magni est momenti.

DIJUNCTUS. Acad. iv. 20. nihil est ab ea cogitatione *dijunctus*, i. e. ei magis contrarium.

DIJUNGO, removeo, sejungo. ad Div. i. 9. extr. ab orationibus *dijungo* me fere.

DILABI. Marcell. 8. omnia, quae *dilapsa* jam fluxerunt, severis legibus vincienda. Codd. ibi quidam habent: *delapsa*; sed *dilapsa* recte defendit Graevius. sed Phil. xiii. 5. sunt alii plures, sed memoria mea *dilabuntur*. legendum: *delabuntur*. Dilabi enim non est defluere, sed diffuere; quod etiam in reliquis locis scribendis tenendum. * Herenn. ii. 25. maxima peccata impune *dilabentur*.

DILATARE. Paradox. prooem. Cato nullum sequitur florem orationis, neque *dilatatur* argumentum: i. e. *amplificat, auget ornando*. Brut. 74. *dilatatur* literas, est vitium pronunciationis.

DILIGENS, parcus, rei familiaris conservandae et augendae studiosus. Verr. i. 48. qui in re adventicia et hereditaria tam *diligens* et attentus esset. ibid. 9. eris *diligens*, ne. i. e. cavebis, Coel. 31. *diligentissimus* omnis officii.

DILIGENTIA, providentia. Agr. ii. 27. est operae pretium, *diligentiam* majorum recordari. Mil. 24. laudabam *diligentiam* Cn. Pompeji. * *studium augendae et servandae rei fami-*

liaris., Agr. ii. 30. vobis nulla gleba de paternis et avitis possessionibus relinquetur; ac tantum intererit inter vestram et privatorum *diligentiam*, etc. * Off. i. 39. commoditatis *diligentia*. * Inv. i. 11. Negotialis constitutio est, in qua, quid juris ex civili more et aequitate sit, consideratur; cui *diligentiae* praeesse apud nos JCI existimantur. * Industria et diligentia quomodo differant, intelligi potest ex Verr. i. 6. quo in negotio *industriam* meam celeritas reditionis, *diligentiam* multitudo literarum et testium declaravit. Nempe diligentia est quae Graecis ἀριστεία, cura, providentia; industria est alacritas et studium in labore suscipiendo, urgendo et perferendo.

DILIGENTISSIME, in commendando, intercedendo, deprecando. est, cum cura et cum delectu verborum et sententiarum, ex quibus, quantum aliquid velimus, intelligi potest. v. c. ad Div. xiii. 10. diligentissime scribere. * cum singulari dilectu. Verr. ii. 53. ille enim est magistratus, qui diligentissime mandatur a populo.

DILIGERE, idem est proprie quod deligere. Fin. iii. 5. animal ipsum sibi commendari ad se conservandum, - - et ad ea, quae sunt conservantia sui status *diligenda*. Hinc diligere aliquem est, propter virtutes ejus a nobis cognitae magni facere: cum amare contra sit, suavi illo sensu moveri amoris, qui non tam ex virtutibus alterius atque a certo judicio proficiscitur, quam a sensu; unde interdum distinguuntur diligere et amare, v. c. ad Div. ix. 14. ibid. i. 9. eum perpetuo quodam judicio *diligebam*, etc.

DILORICARE. Or. ii. 28. *diloricare* tunicam: i. e. retegere. nam loricare etiam est pro tegere. Sic parietes dicuntur loricatorio.

DILUERE, minuere. Tusc. iii. 16. *diluere* molestias. * refellere, Rosc. Am. 15. res leves infirmem ac *diluam*.

DIMINUTIO. Prov. Cons. 15. multari imperatorem diminutione provinciae, contumeliosum est. Mil. 36. si qua diminutio capitis futura est: h. e. si damnatus in exilium ibit.

DIMINUTUS. Top. 6. qui capite non sunt diminuti; quamquam ibi etiam legitur deminuti, et sic est in nostra. v. Caput.

DIMISSUS. Acad. iv. 4. philosophia, quae nunc prope dimissa revocatur.

DIMITTERE. Verrin. v. 58. *dimittere* injuriam impunitam. ad Div. ix. 12. coelum et terram vim suam, si tibi conveniat, *dimittere*. Phil. xiii. 1. si aliquid de summa gravitate Pompejus, multum de cupiditate Caesar dimisisset. Planc. 39. libertatem meam neque dimisi unquam, neque dimittam. Attic. xvi. 13. nondum legere poteramus: nam et lumina dimiseramus, nec satis lucebat.

DINUMERARE, numerare. Verr. v. 45. se pecuniam Timarchidi dinumerasse. * distribuere. Att. xvi. 9. Octavius Capuae centurias dinumerat; jam jamque video bellum.

DINUMERATIO in rhetoricis quid sit? Or. iii. 54.

DIOECESIS. Att. v. 15. ad Div. iii. 8. v. Ind. Graec. διοικησις.

DIOECETES, dispensator. muneris genus apud reges Alexandrinos. Rabir. Post. 8. dioecetes regius. Ejus mentio etiam ap. Polyb. Exc. de Vit. et Virt. p. 1442. adde Vales. Emend. ii. 20. et ibi Burm. V. C.

DIPLOMA. ad Div. vi. 12. Att. x. 17. Pis. 37. ita dicebant literas publicas, quae praefecturis dabantur, ut in oppidis, per quae iter esset, magistratus operam darent, ut celeriter equos, et quae ad iter sunt necessaria, reperirent. Nomen ductum est a duplici tabellarum forma. vid. Casaubon. ad Sueton. Aug. c. 51. qui docet, non solum de literis itineris causa datis dici diplomata, sed etiam alia diplomatum genera esse. In Cicerone tamen semper de illo genere dicitur diploma. cf. Budaeus ad Pand. p. m. 322. 323. add. Maffei in Histor. diplom. p. 17.

DIRA, DIRAE. Divin. i. 16. etenim dira, sicut cetera auspicia - - non causas afferunt. Davis. dirae. ibid. dirarum obnuntiatio, int. imprecationum. Appianus diras interpretatus est ἀγασθῆναι καὶ φοβηθῆναι. Sed diligenter de hoc verbo agitur in Lexico Fabri. Quod autem Davisius in altero loco pro dira, reponit dirae, non adeo necessarium puto. Diras sunt, quae quis alicui obnuntiat. In dirarum obnuntiatione quoque commodius intelligi puto rerum, quam, imprecationum; res enim, auspicia, etc. obnuntiantur, non preces. Tacitus tamen A. xv. 30. diras preces dixit. Intelligi etiam in dira potest, omina s. auspicia. sunt enim, ut diserte Cicero tradit, in auspiciis dirae. Tibull. i. 3. 7. inter impedimenta itineris habet omina dira.

DIRECTO, opponitur circuitioni et anfractui. Div. ii. 61. quid opus est circuitione et anfractu, ut sit utendum somniorum interpretibus potius, quam directo. Partit. 13. alterum ad fidem directo spectat, alterum se inflectit ad motum. Nat. D. i. 25. directo deorsum ferri. Acad. iv. 20. directius gubernant.

DIRECTUS. Coel. 16. directus senex. Graevius retinuit vulgatam decrepitus: alteram lectionem tuentur Lambinus, Gruterus, etc. sed non eodem modo interpretantur: Gulielmius interpretabatur senex. Hotomannus sic ad h. l. Lambinus ex antiquis libris reponit: directo, opinor pro severo; (h. e. qui omnia recte, sapientia, moderate fieri vult) cujus locutionis exempla requiro. Haec Hotomannus. Age dabimus: Coel. 18. sit adolescentia liberior: non omnia voluptatibus denegentur: non semper superet illa vera et directa ratio. quid est vera et

*directa ratio, nisi severa illa et tristis vivendi ratio, quam antea descripserat c. 17. qua Fabricii, Camilli, Curii usi sunt, quam philosophi praescribunt; quam ibid. severitatem appellat, et paullo post directum iter ad laudem. Rosc. Com. 4. Quid est in iudicio? directum, asperum, simplex, etc. Quid est in arbitrio? mite, moderatum. * Top. 4. paries directus, est, qui ad angulos rectos attingit eum, ad quem ductus est.*

DIREPTUS, us. Tusc. i. 29. Est enim interitus quasi discessus et secretio ac direptus earum partium, etc. *Sed Codd. et edd. quaedam habent diremtus: quod praefero. Nam etiam dirimere pro dividere dicitur, non diripere. Et librariis solitum fuit, direptus scribere pro diremtus. vid. Gesner. ad Varr. R. R. iii. 5. extr. et Drakenb. ad Liv. xxiv. 49.*

DIRIBERE, distribuere. Fr. Corn. 1. dum tabellae diribentur, dum situla deferitur. Pis. 40. an ego expectem, dum de te lxxv tabellae diribeantur, de quo jam pridem omnes mortales iudicaverunt. *Uterque locus mirifice facit ad convellendam Abramii sententiam, qui ad h. l. et ad Pison. c. 15. disputabat contra Gruchium, diribere esse secernere suffragia, quae a iudicibus aut populo, sc. per tabellas, lata sint. Nam in primo, tabellae diriberi dicuntur ante, quam situla delata dicatur, in quam tabellae mittantur: in altero, quod ante dicitur, tabellae diribentur, sc. iudicibus sententiae ferendae causa, ut nos cum Gruchio interpretamur, id statim dicitur iudicare. In loco Pis. 40. MSS. habent diripiantur. v. Graev. ad h. l. et Intt. ad Varron. R. R. iii. 5.*

DIRIBITIO, distributio. Planc. 6. sic est in Graeviana et aliis. sed Gronoviana habet: direptio, pro diremtio. v. direptus.

DIRIBITOR, distributor, genus operarum comitialium et judicialium, quae tabellas distribuebant. Sen. p. Red. 11. Pis. 15. ubi quidam: distributores. v. Gruch. de Comit. i. 3. et Intt. ad Varr. l. c.

DIRIGERE. Fin. ii. 22. voluptate omnia dirigentes; h. e. ad voluptatem referentes, in voluptate summum ponentes bonum. Div. i. 14. divinatio ad veritatem saepissime dirigit: opponitur fallere. Or. i. 28. dirigere laudem oratoriam ad similitudinem histrionis, etc. * est etiam in re augurali usus huius verbi, pro definire. determinare. Div. i. 17. Romulus lituo direxit regiones.

DIRIMERE. Leg. i. 20. haec controversia omnia dirimit: i. e. facit discidium, ut inter eos convenire non possit. ad Div. iii. 10. cum eo conjunctionem diremissem. * Div. i. 39. pulmo incisus dirimit tempus, et profert diem: h. e. facit, ut res suscepta eo die peragi non possit, sed in alium diem differenda sit, tamquam comitia, etc. cum obnunciatur, etc. v. Gronov. ad Liv. i. 36.

DIRIPERE, *compilare bona alterius. In quo animadvertant tirones, tum demum dici, cum a pluribus fit ista compilatio, tamquam in expugnationibus urbium, aut cum res ad plures pervenit : cum autem unus compilat, aut aufert, aut pro detrahere et auferre simpliciter dicitur, deripere dicendum esse, non diripire. Hujus rei ignoratio fecit, ut librarii haec duo verba saepe confunderent, eaque in plerisque auctorum editionibus adhuc regnat confusio : quae, hac regula pervulgata, sensim in auctoribus edendis et in dicendo scribendoque vitari poterit. v. Graev. ad Or. pr. Sull. c. 1. ad Verr. ii. 7. ut Heinsium ad Ovidium, et Drakenborchium ad Silium taceam, jam in Lexico Fabri laudatos. Verr. iii. 20. paterere aratores, indignissimis injuriis vexari ac diripi, sc. a redemptoribus decumarum. Contra, cum Verr. ii. 19. dicitur in Gronoviana : argenti vestisque stragulae quod esset, esse direptum ; cum id factum sit a solo Verre, aut certe omnia ista ad Verrem pervenerint, recte Graevius reposuit : dereptum. Sic ad Q. Fr. i. 2. c. 1. direptum te iri a tuis, dum is abesset : h. e. tuos male administraturos esse rem tuam, teque compilaturos. Neque vero haerere debent tirones, ubi etiam de singulis dici videtur, cum re vera de pluribus dicatur, tamquam cum imperatores et magistratus provinciales dicuntur socios, provincias, civitates diripuisse : tamquam ad Div. viii. 10. quae diripuisses ipse, ut viderentur ab hoste vastata. in T'og. Cand. Antonius diripuit socios. * cum dat. personae. Quint. 20. ei ornamenta diripis, sed lectio vitiosa videtur. v. not.*

DIRITAS, *malum, calamitas, Tusc. iii. 14. si qua invecta diritas casu foret. ex Graeco Euripidis : ἡν ἄντι παροχούμ. * saevitia, crudelitas. Vatin. 3. quamquam sis omni diritate atque immanitate teterrimus.*

DIRUERE. Verr. v. 13. aere dirui. v. Aes.

DIRUMPERE, *magnopere contendere. ad Div. vii. 1. paene dirupi me in iudicio Galli familiaris tui. * de invidentibus est dirumpi. ad Div. xli. 2. dirumpitur fratris tui plausu.*

DIRUPTUS. Phil. xiii. 12. homo diruptus dirutusque : *scommia in herniosum. * ad Q. Fr. iii. 4. diruptis tabellis, sc. suffragiorum. Sed sine controversia legendum diremtis, ut viderunt dudum viri docti.*

DIRUS, *in re augurali et haruspicina totaque divinatione frequentissimum verbum. Div. ii. 15. exta dira. Leg. ii. 8. quae augur injusta, nefasta, vitiosa, dirave, defixerit, etc. cf. Dirae.*

DIRUTUS. Phil. xiii. 12. homo diruptus dirutusque, *int. aere. v. Aes et diruere.*

DISCEDO. Brut. 91. *discedere a gloria sperata : i. e. consilium gloriae persequendae abjicere. Sed v. not. Fin. i. 20.*

amicitiam negant a voluptate posse *discedere* : i. e. *sejungi*. Brut. 79. Fin. v. 11. a se *discedere* : i. e. *mutari*. ad Div. vi. 14. in opinionem hanc *discessi*. *vid.* *discessio*. *ibid.* ix. 26. a literis cum *discessi* : i. e. *cum desii literis operam dare eo die*.

DISCEPTARE, *judicare, iudicis aut arbitri partes sustinere*. Tusc. iv. 3. Academia eorum controversias *disceptat*. Leg. ii. 9. bella *disceptanto* ; *de fecialibus, qui arbitri sumuntur et iudices, ut, an bellum jure suscipi possit, statuunt*. * *disceptare tamen etiam dicuntur partes litigantes et certantes*. ad Div. vi. 1. non consiliis nec auctoritatibus nostris de jure publico. *disceptatur*. Verr. ii. 15. ut sibi cum palaestritis aequo jure *disceptare* liceat. * *res ipsa dicitur, disceptare, de qua est controversia* ; *ἐν γυμνασίου ἀρτί παδων*. ad Div. x. 10. quamquam in uno praelio omnis fortuna reip. *disceptat*.

DISCEPTATIO. Partit. 30. ex rationis et ex firmamenti confictione et quasi concursu quaestio exoritur quaedam, quam *disceptionem* voco : in qua quid deveniat in iudicium, et de quo *disceptetur*, quaeri solet. Agr. ii. 21. nulla *disceptione* sc. *ad iudicem*. Off. i. 11. duo genera decertandi ; alterum per vim, alterum *per disceptionem*. Agr. iii. 1. aequitatem vestrae *disceptionis* (*vestri iudicii*) retinuissent. * Partit. 12. *disceptatio legitima : opponitur liberae*.

DISCEPTATOR. Part. 3. *disceptator est rei sententiaeque moderator*. Caecin. 2. *disceptator domesticus ; de arbitro honorario*. Flacc. 38. *disceptatorem populum non recuso* : i. e. *iudicem*.

DISCESSIO, *genus sententiae in senatu declarandae, cum dictis sententiis ab iis, qui eo loco essent, ut sententiae dicendae jus haberent, si eam essent rogati, consules juberent reliquos senatores discedere ad eum locum, ubi esset alicujus sententiae pronunciatae auctor*. Hoc planius explicatur in Pedarius. Locus inprimis notabilis est in Verr. iv. 65. ad Div. i. 2. ante se oportere *discessionem* facere, quam Consules, i. e. *se ex relatione sua* (*vid. ep. 1.*) *jubere debere discessionem in sententias ex sua relatione dictas*. *ibid.* 4. nemo est, qui nesciat, quo minus *discessio* fieret, per adversarios tuos esse factum. Sext. 34. *discessio sine ulla varietate*. Phil. iii. 9. Scitum de supplicatione per *discessionem* fecit, cum id factum esset ante nunquam. v. Gell. iii. 18.

DISCESSUS. Dom. 32. *discessu meo* : h. e. *cum ego discessissem*. * Att. vii. 12. nec eum rerum prolatio, nec senatus magistratuumque *discessus* - - tardabit. *ibid.* xii. 40. si quis requirit, cur Romae non sim : quia *discessus* est. *Viri docti interpretantur de tempore, quo senatores discedere solebant, quod senatus nullus haberetur. Sed Graevius e Balliolensi mabat : discessimus, quod dubitaret, verbum hoc nudum de tem-*

pore dici posse. * Tusc. i. 29. est enim interitus, quasi discessus et secretio et direptio earum partium. Sen. p. R. 10. discessus de patria. * Quir. p. R. 3. in discessu civium : ubi tamen alii dissensu. * discessus coeli. v. coelum.

DISCIDIUM, distractio rerum et seunctio : disjunctio hominum non solum animis, sed etiam corporibus. Att. xv. 29. constitutum est discidium ; de divortio. Sic ibid. xi. 23. melius quidem in pessimis nihil fuit discidio. Sed Dom. 36. discidium conjugis dicitur de seunctione, quae eo tempore fuit, cum Cicero maritus in exilio esset. Acad. i. 12. docere, quod et qua de causa discidium factum sit ; ut videamus, satisne justa sit ista defectio. Saepe in libris confunduntur discidium et dissidium. de horum verborum discrimine et permutatione vid. fuse et accurate disputantem J. Fr. Gronov. ad Liv. xxv. 18. a quo repetiere eandem observationem Graevius ad Cicero-nem passim et alii. Nempe in dissidio est tantum dissensio : in discidio autem seunctio. Hac regula de discrimine discidii et dissidii decerni etiam potest de lectione vera Orat. iii. 16. hinc discidium illud extitit, quasi linguae atque cordis, - ut alii nos sapere, alii dicere docerent : ubi olim legebatur dissidium : male profecto. Non enim dissidere lingua et cor dicuntur, sed disjungi, h. e. philosophia et eloquentia pro duabus diversis et se-junctis artibus haberi. Sed et discidium pro dissidio interdum temere repositum est. v. ad Sull. 21. et Lael. 21. in his : ne qua eorum dissidia fiant, a Graevio, ut bene monet Drakenb. ad Liv. xxv. 18.

DISCINGI. ad Qu. Fr. ii. 13. Caesar, mihi crede, in sinu est : neque ego discingor : e. neque desinam eum in sinu gestare. Nam qui discinguntur, iis, quae in sinu habent, exci-dunt. Sic interpretatur etiam Manutius. Ceterum mihi vide-tur esse jocus ex ambiguo, in verbo discingi. Nempe discincti dicuntur homines negligentes, rerum suarum parum curiosi, securi : unde discincti nepotes, qualis Nomentanus apud Hora-tium. Laxo sinu ferre nuces apud eund. Serm. ii. 3. 172. pro signo futurae negligentiae habetur, et hominis Nomentano si-milis futuri. Itaque sensum hunc putem esse : Canto eundem, quem tu Caesarem, neque uno Pompejo nitor, sed illum quoque amo, verum ita, ut numquam me aut republ. ab eo satis tutam putem, aut nobis non ab eo cavendum existimem.

DISCIPLINA. Div. ii. 3. eadem in literis ratio est, reliquis-que rebus, quarum est disciplina : h. e. quae doceri solent. * secta philosophorum. Nat. D. i. 7. tres trium disciplinarum principes convenistis. * Sext. 6. Hortensii oratio digna esset, uti et reip. capessendae auctoritatem disciplinamque praescriberet. * disciplina civitatis aut reipubl., legibus et mo-ribus publice privatimque receptis continetur. Orat. i. 1. et

34. Brut. 10. Verr. iii. 69. * Sic disciplina navalis Rhodiorum, Manil. 18. *item ut disciplina militaris, continetur institutis et legibus militaribus, et navalibus, de acie instruenda, castris ponendis, militum moribus, vita, laboribus, exercitationibusque, etc.* * doctrina. Verr. iv. 58. de Archimede: summo ingenio et disciplina.

DISCLUSUS. Tusc. i. 33. aegritudines, irae, libidinesque - quas is, contra quem haec dicuntur, semotas a mente et *disclusas* putat.

DISCO, *simpliciter, pro literis operam do.* Or. ii. 1. Antonius autem hoc probabiliorem populo orationem fore censebat suam, si omnino *didicisse* nunquam putaretur. * *discere* causam Or. i. 12. etc. *dicitur Patronus, qui rationem causae e clientis narratione cognoscit, cliens contra docere.* v. Gron. Sestert. iv. 3. p. 272. * Senect. 8. *discebant fidibus antiqui.*

DISCREPANTIA. Fin. iii. 12. majorem multo inter Stoicos et Peripateticos esse *discrepantiam rerum, quam verborum.* * *opponitur constantiae et aequabilitati vitae et morum.* Offic. i. 31. in actiones omnemque vitam nullam *discrepantiam* conferre debemus.

DISCREPARE, *differre.* Tusc. iii. 7. *discrepat* a timendo confidere. * *aptum non esse, non convenire.* Offic. i. 40. videndum est in vita, ne quid forte *discrepet.* * Partit. Or. 38. *discrepare* cum ceteris scriptis. Fin. iv. 22. quid attinuit, cum iis, quibuscum re concinebat, verbis *discrepare.* cf. ii. 30.

DISCRIMEN, Phil. xiv. 1. totius belli *discrimen* positum est in vita unius. *add.* Att. xvi. 15.

DISCUS. Or. ii. 5. hoc ipso tempore, cum omnia gymnasia philosophi teneant, tamen eorum auditores *discum* audire, quam philosophum, malunt: qui simul ut increpuit, in media oratione de maximis rebus et gravissimis disputantem philosophum omnes unctionis causa relinquunt. *Fuit autem discobolia inter genera exercitationis apud veteres, cum in massae plumbeae, in disci speciem rotundam conformatae, projectionibus se exercerent et vires brachiorum augerent.* Itaque Horat. Carm. i. 8. *inter reliqua exercitationum genera etiam discus commemoratur.*

DISCUTERE. Acad. iv. 15. *discutere* captiones: *pro quo aliis locis est, dissolvere, frangere.* ad Div. x. 33. *discutere* aliqujus cunctationem. ad Q. Fr. ii. 12. rem totam *discusseram* (i. e. *ut rejiceretur effeceram*) - nihil facilius est, quam reliqua *discutere.* *ibid.* 11. de Commageno rege, quod rem *discusseram.*

DISERTUS. Or. i. 21. *quomodo ab eloquente differat?*

DISJUNCTIO, genus enunciationum, quam hodie *oppositionem* appellant. Top. 14. in *disjunctione* plus uno verum esse non potest. Nat. D. i. 25. in omnibus *disjunctionibus*, in quibus,

aut etiam, aut non, ponitur, alterutrum verum est. * *in rhetoricis quid sit?* traditur ad Herenn. iv. 27.

DISJUNCTUS. Acad. iv. 30. omne, quod ita disjunctum sit, quasi *aut etiam, aut non*, non modo verum esse, sed etiam necessarium. Fin. ii. 14. ratio *disjuncta* conjungit. * *diversus* Or. iii. 15. non *disjuncti* doctores, sed iidem. * Partit. 6. concursus verborum *disjuncti* - - et hiantes. v. hiare.

DISJUNGERE, discernere. Tusc. iii. 5. *disjungimus* insaniam a furore. * Tusc. i. 31. *disjungere* se a corpore, est, a corporis vitis, h. e. iis, ad quae propendet animus propter corporis contagionem et commercium, se abstinere.

DISPARATUM. Inv. i. 28. *quid sit?*

DISPARILIS. Div. i. 36. *in disparili* adspiratione terrarum.

DISPENSARE, administrare, procurare. Att. xi. 1. qui nostras res domesticas dispensavit. * *disponere*. Or. i. 31. *dispensare* inventa.

DISPENSATIO, administratio, procuratio. Rabir. Po. 10. *dispensatio* regia; a qua Rabirius dioecetes appellatur. Vat. 17. *dispensatio* aerarii. cf. Att. xv. 15.

DISPERSUS. Or. i. 42. dum haec, quae dispersa sunt, coguntur. h. e. nondum ad certa genera et formas revocata et distributa, adeoque non ad artis formam redacta. cf. Petit. Cons. 1.

DISPERSUS, us. Att. ix. 9. *dispersu* illorum actio de pace sublata est. hoc verbum praetermissum est in Nizoliano Thesauro.

DISPICIO, non significat, quemadmodum quidam interpretantur, videre; sed intendere aciem oculorum ad videndum. Itaque ubi sic dicitur, ut pro videre simpliciter dictum videatur, semper quaedam contentio intelligenda est, qua efficitur, ut videre possimus aut videamus, unde et pro considerare diligenter dicitur, ut exempla subjecta docebunt. Sic de catulis dicitur, cum primum oculos aperiunt, et videre conantur. v. despicerere. Fin. ii. 30. Epaminondas - - cum vicisset Lacedaemonios, simulque gravi vulnere se exanimari videret; ut primum discepit, quaesivit, salvusne esset clipeus. Tusc. i. 19. de hominibus in tenebris densissimis: tamen acie mentis dispicere cupiebant. Fin. v. 15. de infantibus: cum autem dispicere coeperimus, et sentire, quid simus. * *cogitando videndoque animadvertere et reperire*. Att. ii. 20. si dispicere quid coepero. ibid. xi. 16. si quid dispiceres. Q. Fr. i. 3. quid sperem, non dispicio. Div. ii. 39. verum dispicere non possunt. Sull. 15. nec possum tantum meo ingenio dare, ut tot res, tantas - - mea sponte dispecerim. * *considerare*. Att. vi. 8. nunc velim dispicias res Romanas: videas, quid nobis de triumpho cogitandum putes. * Sen. p. Red. 3. postquam ex superioris

anni caligine et tenebris lucem in republ. Kal. Jan. *dispicere* coepistis. *Graevius reposuit: respicere. v. not.*

DISPLICERE sibi dicuntur, qui sunt aegri animo. Phil. i. 5. eum de via languerem, et mihi met *displicerem*. Att. ii. 18. *displiceo* mihi nec sine summo dolore scribo. *ibid.* 21. ut ille tum humilis, ut demissus erat? ut ipse etiam sibi, non iis solum, qui aderant, *displicebat*.

DISPOLIARE. Verr. iv. 20. ut una cum ceteris Siculis *dispoliaretur*. *Quidam libri habent despol. quae varietas etiam est ap. Liv. xlv. 36. sed illud verum: et sic etiam Verr. iiii. 21. corrigendum est.*

DISPOSITE, ordine certo, redactis omnibus ad suum locum. Verr. iv. 40. non possum *disposite* istum accusare.

DISPOSITIO, quid sit? Inv. i. 7. Herenn. i. 2.

DISPOSITUS. Or. iiii. 25. in ornatu *disposita* insignia et lumina. Muren. 14. nunc de studiis ad honorem *dispositis* disputo: h. e. de iis quae sunt honorum consequendorum praesidia. Nam praesidia disponi dicuntur; atque hinc ducta est dicendi ratio. Petit. Consul. 5. extr. fac ut plane iis omnibus, quos devinctos tenes, *descriptum ac dispositum* suum cuique mundus sit.

DISPUTARE. Tusc. i. 4. ad id (sc. quod propositum erat) *disputare*.

DISPUTATIO est explicatio rei subtilis, ut philosophorum. Or. iiii. 55. at c. 54. est genus figurae oratoriae. Sed lectio est vitiosa, saltem incerta.

DISQUISITIO, iudicium. Sull. 28. in magnis *disquisitionibus*, repentinisque periculis vitam unius cujusque esse testem. plura colligit Budaëus ad Pand. p. m. 50.

DISRUMPI dicuntur, qui aliorum bonis nimis dolent. Dom. 37. Vatin. 7. ad Att. iv. 16. bis. vii. 12.

DISSENTANEUS. Part. 2. consentanea aut *dissentanea*.

DISSERERE, de actore causae. Agr. ii. 15. an cum idem *disseret* et iudicabit, impelli non poterit, ut falsum iudicet? * *demonstrare* Fin. iv. 1. an parum *disserui*.

DISSICO, ere, Coel. 16. dide ac dissice. (int. bona) per me licebit, e Caeciliano. vid. de hoc verbo Puteani disputationem ap. Abramium ad h. l. qui cum aliis multis, quos laudat Drakenborchius ad Silium ix. 536. dictum putat antiquè pro disseare. Sed magis probo Gronovii ad Senec. Phoeniss. 343. Heinsiique ad Ovidium Met. xii. 108. etc. sententiam, qui dictum putant pro dissicere. Nam in compositis e jacio ejicitur alterum i, ut bene monet Broukhus. ad Tib. i. 9. 54. sed vid. inprimis Drakenborchius l. c. add. Heins. et Burm. ad Ovid. Met. ix. 384.

DISSIDERE *cum aliquo*. Acad. iv. 4. *cum Cleanthe Chrysippus dissidet.*

DISSIDIUM *saepe confunditur in Codd. Ciceronis cum discidium.* In Nizoliano *Lexico multa loca in hoc verbo laudantur, ubi dissidium est, cum esse deberet discidium : quos facile discernes, adjutus his, quae diai in discidium.*

DISSIMILIS. Or. iii. 8: *quid tam dissimile inter se.*

DISSIMILITUDO. Fin. iii. 7. *dissimilitudo cum his artibus.* cf. iv. 4.

DISSIMULANTER. Brut. 79. *numeri non aperte et eodem modo, sed varie dissimulanterque conclusi. scil. hoc efficit ipsa varietas conclusionis, ut non appareat concludendi studium, quod secus est, cum eodem modo omnia concluduntur.*

DISSIMULANTIA. Or. ii. 67. *ironia et dissimulantia : sc. ipsa ironia est dissimulantia, ut ex Theophrasti Charact. c. 1. intelligi potest, et iis, quae ibi Casaubonus. Aliis locis Cicero dissimulationem interpretatur.*

DISSIPARE. ad Div. viii. 7. *te subrostrani dissiparant perisse.* Verr. i. 6. *cum istius amici sermones huiusmodi dissipavissent.* * Phil. ii. 3. *cum dissipavisses reliquias reip. de Antonio, qui pecuniam, quae in aerario fuerat abstulerat et effuderat.*

DISSIPATIO. Or. iii. 54. *est figura orationis, cum totum ita partimur, ut loca diversa ac dissita exprimantur, hic - - illie - - alibi.* v. Quintil. ix. 13. *qui ista a Cic. dissipata dici ait. Vulgo est disputatio sine sensu.*

DISSIPATUS. *dissipata dicuntur, quae non sunt ad artis formam redacta.* Or. ii. 33. *jus civile, quod nunc fusum et dissipatum est, in certa genera cogere, et ad artis formam redigere.* cf. i. 12. * *opponuntur porro numerosis.* Or. 71. *facilius est apta dissolvere, quam dissipata connectere.* hinc Or. 70. *sententiae dissipatae.* * Brut. 59. *de oratore : in instruendo dissipatus ; qui inventa non ordine et apte disponit.*

DISSOLUBILIS. Nat. Deor. iii. 12.

DISSOLVERE, *in re pecuniaria, solvere debita, variisque modis dicitur.* Verr. iii. 75. 77. *dissolvere alicui pecuniam.* Quint. 5. *dissolvi cum Scapulis.* Planc. 28. *dissolvere nomen. it. pecuniam.* Verr. v. 13. *damna quae aetatis fructu dissoluta et compensata sunt.* * *Sed dicuntur etiam, qui dissolvunt pecuniam et nomen, dissolvi.* Catil. ii. 8. *dissolvi nullo modo possunt.* * *depacisci, imprimis in re pecuniaria.* Rosc. Com. 18. *dissolvere pro sua parte.* * *Hinc etiam ad alia transfertur. Sic Att. xv. 11. dissolvere vota.* refellere.* Or. ii. 38. *dialectici multa inveniunt, (int. sophismata) quae ipsi non possunt dissolvere.* Tusc. iii. 30. *utrumque dissolvitur.* Rosc. Am. 29. *dissoluta est criminatio.* Divin. ii. 15. *hoc erat, quod ego non rebas*

posse *dissolvi*. At quam festive *dissolvitur*. * *tollere*. Caecin. 14. periculosum est, *dissolvi* hoc interdictum.

Dissolute, *opponitur* *re* severe. Phil. vi. 1. *dissolute* res confecta. ad Q. Fr. ii. 13. *dissolute* judicare. cf. Verr. v. 8. * Or. 39. *dissolute* dicuntur plura: h. e. *de* *dentis* *conjunctionibus*, ut ipse interpretatur.

Dissolutio, *confutatio*. Cluent. 1. *dissolutio* criminum. cf. Partit. 17. * *interitus*. Verr. iv. 59. *dissolutio* iudiciorum. Fin. v. 11. *dissolutio* naturae. ibid. ii. 31. quaero autem quid sit, quod cum *dissolutione*, id est, morte, sensus omnis exstinguatur. * *verbum rhetoricum*. Partit. 6. constructio verborum *dissolutionibus* relaxetur, i. e. *fiat per membra et sine periodis*.

Dissolutus, *nimis negligens*, *opponitur* *severo et justo*. Catil. i. 2. *dissolutus* in reip^u periculis. Verr. v. 3. maluisse Domitium crudelem in animadvertendo, quam in praetermittendo *dissolutum* videri. ibid. iii. 57. iudicium *dissolutum* ac perditum. * *opponitur* *numero*: Orat. 57. Poëma nimis est vinctum, ut de industria factum appareat: alterum (*sermo vulgi*) *nimis dissolutum*, ut pervagatum ac vulgare videatur. * *item* apto. Off. i. 35. nec histrionibus concedendum, ut iis haec apta sint, nobis *dissoluta*. * *in re familiari* *opponitur* *attento*. Quint. 11. quis tam *dissolutus* in re familiari fuisset, quis tam negligens. ibid. 12. quis tam perditus ac profusus neque sic *dissolutus* fuisset. * *dissolutum etiam dicitur, quod non est ad artis formam redactum*. Or. i. 42. adhibita est ars, - quae rem *dissolutum* divulsamque conglutinaret. etc.

Dissuere. Offic. i. 33. amicitias, quae minus delectent et minus probentur, magis decere censent sapientes paulatim *dissuere*, quam repente praecidere.

Distantia, *diversitas*. Lael. 20. morum studiorumque *distantia*.

Distincte. Tusc. ii. 3. *distincte* scribere: h. e. *ambigua distinguendo*.

Distinctio, *ornatus*. Or. ii. 90. *distinctio* oratoris.

Distinctus. Flacc. 12. provincia portubus *distincta*. Or. iii. 25. *distinctum, opponitur ei, quod est fustum aequabiliter per omnem orationem*.

Distineri bello Phil. xi. 2. *Sed ibi variant libri. veterrimi habent detineri, quod rectius est*. at Phil. xii. 12. pax *distineri recte dicitur: ut apud Livium* ii. 15. *ubi defendit Drakenb. Nempe pax coit, convenit, ergo distinetur, cum impeditur*.

Distinguere, *ornare*. Partit. 13. argumentationem dilucide *distinguere*.

Distractio, *opponitur* *conjunctioni*, *amicitiae*. Offic. iii. 6. cum tyrannis *summa distractio* est.

DISTRACTUS, *contrarius*. Tusc. v. 15. concitationes *distractae*.

DISTRAHERE. Or. 45. *distrahere* voces, est *pronunciandi ratio, opposita ei, quam elisionem vocant, et qua contrahi voces dicit Cicero*. * *finire*. Caecin. 2. *distrahere* controversias. * *distrahi dicitur, qui, in quam partem decernat, non videt*. Acad. iv. 43. *distrahor*: tum hoc mihi probabilius, tum illud videtur. * Phil. ii. 10. quid ego illum ab eo *distrahere* conarer, sc, *ut ne sit ei amicus*.

DISTRIBUO *pro describo in sensu imperandi*. Verr. iii. 70. *si lectio sana est*.

DISTRIBUTE, *adhibita generum in formas distributione*. Tusc. ii. 3. *distribute* scribere. Inv. ii. 59. *distributius tractare*.

DISTRIBUTIO. Heren. iii. 2. *genus vocis contentae*.

DISTRIBUTOR. Pis. 15. *distributores tabellarum, alias diribitores*. v. *not*.

DISTRICTUS. Q. Fr. ii. 16. a causis *districtum* esse. ad Div. ii. 15. *districtus* mihi videris esse, quod et bonus civis et bonus amicus es: h. e. *nescis, quorsum te vertas, utrum ad Pompejum, quod est boni civis, an ad Caesarem, quod es ei amicus*. * *districtus confundi cum destriectus supra demonstratum est*.

DITHYRAMBICI. Opt. gen. dic. 1. *Est genus poetarum, a dithyrambis dictum, h. e. carminibus, proprie in Bacchum, deinde omnibus, in quibus eadem sublimitas et audacia est, atque in iis solebat, quae in Bacchum erant*.

DITHYRAMBUS, *genus pedis*. Or. iii. 48.

DITIO, *de diis*. Leg. ii. 7. ea, quae gerantur, deorum *geri vi, ditio*ne, ac numine. * *de eo, cui alter obnoxius est*. Verr. i. 37. Scaurus, qui Cn. Dolabellam accusavit, istum in sua potestate ac *ditio*ne tenuit: h. e. *ita ei obnoxius fuit, ut, quae vellet, contra Dolabellam diceret pro testimonio*.

DIVERTERE. v. *devertere*.

DIVERTICULUM. Part. 39. *diverticula peccatis dare, i. e. vias effugiendi poenas*.

DIVIDERE, *distinguere, discernere*. Leg. i. 16. *legem bonam a mala nulla alia nisi naturae norma dividere possumus*. Or. 32. *ambigue dicta dividi et explanari oportet*. * *ad Div. i. 2. postulatum est, ut Bibuli sententia divideretur: h. e. ut, quoniam sententia Bibuli res duas contineret, quarum alteram probarent, alteram non item; de utraque sigillatim decerneretur, ne aut utramque probare aut rejicere cogerentur. de hoc more senatorio postulandi, ut sententia dividatur, v. Brisson. Form. ii. 59. et viros doct. ad Plin. ep. viii. 14.*

DIVINARE. *elegans est locus* Divin. ii. 3. dicendum mihi est ad ea, quae sunt a te dicta, sed ita, nihil ut affirmem, quaeram omnia, dubitans plerumque et mihi ipse diffidens. Si enim aliquid certi haberem, quod dicerem, ego ipse *divinarem*, qui esse divinationem nego: h. e. *res obscuras et incertas certo sciri et intelligi posse, quod de futuris divini dicunt.*

DIVINATIO, *in foro est, cum de constituendo accusatore quaeritur; quod genus causae cur divinatio dicatur, non consentiunt Grammatici. vid. Ascon. argum. Divinationis in Caecilium, et Gell. N. A. ii. 4. Occurrit hoc verbum etiam ad Div. viii. 8.*

DIVINE, *de divinatione rerum futurarum, cui eventus respondet. Div. i. 55. multa divine praesensa et praedicta reperiri. Att. x. 4. nunquam de rep. nisi divine cogitavi: h. e. quaecunque praedixi in rep. eventura, evenerunt. v. Graev. ad h. l.*

DIVINITAS, natura divina, Deus. Divin. ii. 11. quod animus arriperet aut exciperet extrinsecus ex *divinitate*, unde omnes animos haustos haberemus. * *divinatio.* Div. ii. 38. *extr. pe populis barbaris, a quibus divinatio inventa putabatur: placet igitur humanitatis expertes divinitatis auctores habere? * excellentia, excellens virtus. Or. ii. 89. unde esset illa tanta tua in causis divinitas.*

DIVINITUS, de divinatione, cui eventus consentit. Orat. i. 7. multa *divinitus* a tribus illis consularibus deplorata narrabat. etc. * Verr. iii. 76. *divinitus* in fraudem incidere, h. e. *poena quadam a deo immissa.*

DIVINUS, qui praeclare aliquid facit. Q. Fr. ii. 8. *senatus frequens divinus fuit in supplicatione deneganda. * vates. Divin. ii. 3. qui divini habentur. cf. ib. i. 58. Graev. ad Att. x. 4. * res divina, pro sacrificio. Div. ii. 10. nihil levare re divina potest. ibid. omnia levius casura, rebus divinis procuratis. * Fin. ii. 12. scientia divinarum et humanarum rerum. Tusc. v. 3. divinarum et humanarum rerum cognitio: est definitio sapientiae s. philosophiae, de qua pauca dicenda videntur, tiro-num causa. Scilicet res divinae sunt physica, quae et theologiam naturalem, quam vocant, ex veteri partitione, complectuntur. (Nam veteres tres partes philosophiae faciebant, quarum prima erat ars disserendi, i. e. dialectica, altera de natura, tertia de moribus.) res humanae autem dialectica et doctrina de moribus dicuntur. Or. 34. manifeste divina dicuntur pro physicis. Ea definitio autem non est a Stoicis demum excogitata, sed a Socrate profecta, et fortasse hoc ipso est antiquior. Nam etsi primus ille doctrinam morum philosophiae adjunxit, tamen dialectica ante eum a philosophis tractata erant, a quibus philosophia rerum humanarum scientia dici potuit. Certe apud Platonem non semel haec definitio reperitur. ap. Xenoph. Mem. Socr. i. 1. 12. ἀνθρώπινα et δαιμόνια sic dicuntur, ut illa doctri-*

nam de moribus, haec de natura, significant, cf. § 18. Neque vero in hoc multum difficultatis est. * Sed res divinae et humanae etiam aliis modis dicuntur, atque id ipsum Socratico more, quem qui non intelligunt, in hac ratione dicendi interdum haerent. Apud eundem Xenophontem l. c. § 15. ἀνθρώπινα dicuntur de quibuscunque artibus, quae in rebus ad vitam humanam pertinentibus versantur, nempe artibus opificum. ibid. § 19. Dii dicuntur hominibus significare πρὸς τὸν ἀνθρώπινον πᾶντα; in quo res humanae sunt, quae hominibus accidunt. ibid. i. 3. 4. ἀνθρώπινα opponuntur τῇ τῶν θεῶν συμβουλῇ, adeoque sunt consilia humana. Atque haec ratio Graecorum etiam in linguam latinam inducta est ab his, qui Graecas literas didicerant, ut multae aliae. Sic cum magnitudo animi dicitur cerni in rerum humanarum contemptu, omnia ea significantur, quae sunt hominum, ut divitiae, honores, genus, etc. aut iis accidere possunt, quia sunt homines, ut morbus, periculum, paupertas, etc. Sic amicitia Lael. 6. est omnium divinarum humanarumque rerum consensio cum benivolentia et caritate; quod quale sit, explicat ipse c. 17. in it. his igitur finibus utendum arbitror, ut cum emendati mores amicorum sint, tum sit inter eos omnium rerum, consiliorum, voluntatum sine ulla exceptione communitas. * Porro divina et humana saepe dicuntur absolute, pro eo quod est Rosc. Am. 23. divina et humana jura. Ex quibus intelligitur, latine nescire, qui illam juris definitionem Justinianeam aut non intelligunt, in qua res divinas et humanas, pro jure divino et humano s. legibus divinis et humanis, h. e. naturalibus et positivis ut hodie loquuntur, dici manifestum est, vel ex eo, quod ei duae formae jus naturae et civile subjiuntur, aut reprehendunt adeo, cum latinus definiti non possit. Sed hoc aliis etiam definitionibus accidit, ut non intelligantur latini sermonis inscitia, et propterea reprehendantur. vid. Vinculum. Ea autem ratio de legibus aut etiam officiis loquendi a Socraticis profecta est. Plato de Legg. l. v. p. 842. ed. Francof. ἐν τῷ νομοκράτει -- λαλῶντας ὁ λόγος ὅσα ΘΕΙΑ ὡς τὰ δ' ἈΝΘΡΩΠΙΝΑ καὶ ἡμῖν οὐκ ἀγνοῦνται; ubi divina officia dicuntur ea, quae pertinent ad res divinas, h. est, ut ipse ait, in quibus si peccaveris, Deum ultorem habes, humana autem, quibus objectae sunt res humanae. p. 840. ὅτι δὲ τοῖς ἀνθρώποις μάλιστα ἵδοναι καὶ λυπῶναι καὶ ἐπιθυμῶναι, etc. p. 842. Sic ap. Liv. xxix. 18. extr. et illa omni divino humanoque liberetur scelere. conf. iii. 19. ubi frustra haerebat Drakenb. Sed vereor ne modum excedam in hac disputatione. Itaque plura addere exempla non audeo.

Divisio. de re obscoena est ad Div. ix. 22. unde in hoc verbo laedit Plautus in Aulularia.

DIVISOR dicitur, cui mandata est in coloniarum deductione et ex lege Agraria agrorum inter colonos distributio. Phil. xi. 6. primum duos collegas Antoniorum et Dolabellae Nuculain et Lentonem, Italiae divisores lege ea, quam per vim latam senatus judicavit. *ibid.* v. 7. tantum quisque habebat possessor, quantum reliquerat divisor Antonius. * divisores sunt etiam inter operas campestras in comitiis. Har. Resp. 20. divisores omnium tribuum domi ipse suae crudelissima morte inactaret. fr. Cornel. 1. nisi poena accessisset in divisores. Muren. 26. de divisorum indicibus, et de deprehensis pecuniis - respondebo. Petit. Cons. 14. si divisores aliqua ratione coercemus, perfici potest, ut aut largitio nulla fiat, aut nihil valeat. Verrin. iii. 69. homo in furis ac divisoris disciplina educatus. Act. i. in Verr. 8. divisores omnium tribuum noctu ad ipsum vocatos. *ibid.* ex eadem familia Q. Verrem Romilia, ex optima divisorum disciplina patris istius discipulum et amicum, qui HS. quingentis millibus depositis id se profecturum polliceretur. Or. ii. 68. Numium divisorem, ut Neoptolemum ad Trojam, sic illum in campo Martio nomen invenisse. Planc. 19. doce, quo divisore tribus corrupta sit. Ex quibus locis patet, primo suum cuique tribui divisorem, atque fortasse etiam plures fuisse; unde fit, ut per se non turpis res fuerit: deinde trius per hos fere esse corruptas, quod per eos commodissime fieri posset, eamque tandem ob causam infame et suspectum divisoris nomen factum esse, atque adeo in convicii loco dictum fuisse. *conf.* Gruch. de Comit. i. 3. p. m. 245. sq. Unum locum e Sueton. Aug. 3. adjiciemus: hunc quoque a nonnullis argentarium, atque etiam inter divisores operasque campestras proditum. ad q. l. Torrentius male hoc genus cum illo superiori, qui agros dividunt, confundit. Itaque existimo divisores fuisse eosdem, qui diribitores tabellarum. Neque video, quod aliud genus operarum campestrium eo nomine intelligi possit. Nam quod in Pison. 15. diribitores sunt honesti et senatorii viri, id extraordinarium est: nec istae operae campestras fuere.

DIVORTIUM. Orat. iii. 18. Sic ex communi sapientium jugo sunt doctrinarum facta divortia. h. e. sectae diversae ortae sunt.

DIUTURNE. ad Div. vi. 20. diuturne fore. Sed v. not.

DIVULSUS. divulsa opponuntur reductis ad artis formam. Or. i. 42. ars, quae rem dissolutam divulsamque conglutinet.

Do, are, hujus verbi tam varius et multiplex usus est, vix ut omnis illa varietas commemorari possit. Quae nobis praecipua genera visa sunt, afferemus. * dicitur in philosophorum disputationibus, pro concedere. Fin. v. 28. prima si dederis, danda sunt omnia. cf. Inv. i. 31. * sed pro concedere dicitur etiam eo sensu, quo ipsum dicitur interdum, np. pro veniam dare alterius causa. Ligar. 12. ut concessisti M. Marcellum

Senatui, sic *da* hunc populo. * *est porro verbum forense.* Rose: Com. 1. *lis datur secundum eas. huc pertinent etiam haec :* iudicium dare, iudices dare, testes dare, cognitorem dare, cognitionem dare, etc. *de quibus dicere non est necesse.* * *constituere, dicere.* Att. i. 10. *Tulliola tibi diem dat, sponsorem appellat. v. dies. et conf. Duker. ad Flor. iii. 3. 14. * in re militari dare nomina dicuntur, qui se militaria stipendia facturos profitentur, propterea quod nomen suum scribi in albo militari patiuntur.* Phil. vii. 4. * *Orat. ii. 1. sermonibus se dare, i. e. interesse. simile est hoc, Agr. ii. 5. cum familiariter me in illorum sermonem insinuarem ac darem.* * *ad Div. xii. 16. non putare, me hoc auribus tuis dare : h. e. propterea tantum scribere, quod gratum fore putem, assentandi causa.* * *ad Div. v. 13. das mihi jucundas recordationes. * conciliare, amicum reddere.* Att. x. 4. *Oppios Terentiae dabis. * dare se alicui dicuntur, qui ad eum se applicant, qui ei grati esse laborant omni obsequii officiique genere.* Harusp. R. 22. *nisi se dedisset iis. ad Div. ii. 8. da te homini : complectetur, mihi crede.* Rabir. Post. 2. *Rabirius dicitur regi se dedisse, quod ei pecunias crediderat.* Rabir. Post. 3. *dare se auctoritati senatus. * committere.* Sext. 58. *dare se populo : de iis, qui in theatrum veniunt. Nam hi se tamquam committunt populo, cum sperant, se non exhibitum iri.* * *ad Div. xiii. 1. dare se ad lenitatem, pro, leniorem fieri. * studium suum conferre ad aliquid, dicitur dare se ad aliquid, suscipere aliquid.* in Caecil. 2. *qui me ad defendendos homines ab ineunte adolescentia dedissem.* Or. iii. 16. *eloquentia, varietate, copia, quam se cumque in partem dedisset, omnium fuit facile princeps. * tribuere.* Sull. 14. *non possum tantum ingenio meo dare, ut, etc. * in deleganda pecunia, et solvenda non ex arca sed per attributionem, etiam dare dicitur.* Flacc. 15. *quantum sibi ablatum dicit homo impudentissimus, tantum nunquam est ausus, ut haberet, optare. Ab A. Sextilio dicit se dedisse et a suis fratribus. Potuit Sextilius dare. Sic Rosc. A. 27. unde aut quantum dedisti. * fabulam dare est docere, de auctoribus fabularum.* Brut. 18. *Livius minor fuit aliquanto is, qui primus fabulam dedit, quam ii, qui multas docuerunt, etc. cf. Cluent. 31. * dicere.* Acad. i. 3. *sed da mihi nunc. Sic Virg. da Tityre nobis. * docere.* Att. xii. 5. *dabis igitur tribunatum, et, si poteris, Tubulus quo crimine, etc. * Nat. D. iii. 26. ita dat se res : h. e. ita accidit, ita procedit. v. Gron. ad Liv. xxviii. 5. * dare se etiam eleganter dicuntur, quibus facile aliquid persuademus, quod sua sponte in eas partes inclinant.* Or. ii. 44. *si se dant iudices, et sua sponte, quo impellimus, inclinant. * Constructionis causa haec afferro : Inv. i. 14. praecepta dare in ratione. Cod. Gronov. habebat : in rationem ; et sic est c.*

10. Agr. ii. 7. ut id, quoad liceret, ad *populi partes daret* : pro ad *populi beneficium transferret*, ut alio loco dicit. Brut. 88. Q. Scaevola se nemini ad docendum dabat.

DATUM, munus, donum. Cluent. 24. tantum donis, datis, muneribusque perfecerat : nam sic distinguendum cum Graevio, quem vide ad h. l. Datum pro dono est etiam apud Plaut. Pseud. i. 3. 71. Ovid. Met. vi. 463. Ceterum huiusmodi verba, munus donum jungi solere, quamquam synonyma sint, docet Salmas. ad Lamprid. Severum, c. 26. T. ii. p. 923. conf. Gronov. Obs. iv. p. 230. Tirones adeant Livium xxii. 10. ubi frustra tentatur id genus a viris doctis. Sed apud eundem xxvi. 2. dona data dicuntur ita, ut data sit participium.

DOCERE. fabulam docere, dicitur scriptor, cum eam edit spectandam. Brut. 18. Livius minor fuit aliquanto is, qui primus fabulam dedit, quam ii, qui multas docuerunt. Tusc. iv. 29. Cum Orestem fabulam Euripides doceret, primos tres versus revocasse dicitur Socrates. add. Mur. 3. * Causam docere dicitur de cliente, cum eam defert ad patronum. Cluent. 69. v. Gron. de Sest. iv. 3. p. 272.

DOCHMIUS. Orat. 64. dochmius autem e quinque syllabis, brevi, duabus longis, brevi, longa, ut est hoc : amicos tenes. Sic edidi pro vulg. Dochimus. v. not.

DOCILIS cum praepos. ad Tusc. ii. 6.

DOCTRINA dicitur tum de institutione, tum de eo, quod ex institutione discitur. Prioris significationis haec exempla sunt : Or. ii. 54. doctrina tradere. ibid. 25. doctrinam redolet. Sext. 56. mihi sumsi hoc loco doctrinam quandam juventuti, qui essent optimates. Leg. i. 22. a lege vivendi doctrina ducitur, etc. alterius haec : Or. iii. 31. doctrina puerilis : h. e. artes quibus pueri erudiuntur. Balb. 1. studia doctrinae, de philosophia. Or. iii. 32. liberales doctrinae. * methodus docendi Or. ii. 19. doctrina eorum est perridicula, i. e. modus, quo de eloquentia praecipunt.

DOCUMENTUM, exemplum. Dom. 48. scelerum flagitiorumque documentum.

DOGMA, decretum doctrinae, quod in principiis sit, et ab omnibus concedi debeat. Acad. iv. 43. dogma prodere. dogma ibi est hoc : non esse assentiendum incognito. cf. ibid. c. 9.

DOLIUM. Brut. 83. si potare velit, de dolio sibi hauriendum putat. Dolium est vas magnum vinarium in cella subterranea, in quo vinum recens servatur, unde deinde defunditur in testas et amphoras, et in apothecam conditur. hinc vinum recens doliare dicitur, eique opponitur defusum. Illud homines tenues bibunt et pauperes, hoc beatiores. vid. Abram. ad Phil. ii. 27.

DOMESTICUS. Or. 43. *domesticae literae, sunt, quae non prodeunt in forum, curiam, etc.* Verr. iii. 61. *domesticum crimen, pro ficto, quod domi accusatoris natum et excogitatum est.* Sext. 45. *domesticis malis impediti: i. e. aere alieno.* Sic Catil. i. 6. *domestica difficultas.* Catil. i. 6. *domestica turpitudine, de libidinosis fugitiis, luxuria et similibus.*

DOMICILIUM. Balb. 5. *ut ejus domicilium gloriae communis imperii finibus terminetur.* Orat. i. 23. *Roma dicitur imperii et gloriae domicilium.* ad Div. xvi. 17. *huic verbo proprium domicilium est in officio.* Pison. 31. *suorum improbisimorum sermonum domicilium in auribus vestris collocaverunt.*

DOMINA. Or. ii. 60. *natura domina est: h. e. in hac re plurimum valet.*

DOMINARI, *plurimum valere, praecipuum esse.* Orat. i. 8. *eloquentia dominatur in liberis civitatibus.* ibid. 14. *hoc dominatur in oratore.* * in Caecil. 7. *dominari in judiciis, dicuntur, qui semper obtinent causas etiam injustas, et malis artibus.* * Verr. ii. 19. *in auctione dominari dicuntur, quibus in auctionibus omnia, quae volunt, etiam levissima licitatione ab iis facta, addicuntur.* * Cluent. 25. *bestiae, dominante fame, etc. i. e. urgente.*

DOMINATIO. Act. i. in Verr. 12. *dominatio judiciorum.* Verr. v. 68. *regia dominatio in judiciis. v. dominari.*

DOMINATUS. Or. iii. 59. *in eo omnis dominatus est oculorum: h. e. oculi plurimum valent.* Nat. D. ii. 60. *terrenorum commodorum omnis est in homine dominatus.*

DOMINIUM. Verr. iii. 4. *hujus argento dominia vestra ornari. lectio Gruteriana, quam interpretatur de magisteriis vini aut regnis, quae Horatius vocat. Sed Graevius recepit reliquorum librorum lectionem: domus vestras, et dominia ita dici posse negavit. Dominia, quia in bonis Codd. repertum hoc verbum est, non ausim rejicere, et in domus vestras mutatum credo, quod non intelligeretur. Domus vestras autem non potest esse a Cicerone, quod nullum exemplum poterit afferri, quo argento domus ornari dicatur. Signa in domorum ornatu commemorari memini, argentum non item. Convivia autem exornari argento, scil. in abacis posito, non semel apud Cicero- nem aliosque legi. Atqui veteres de conviviis dixere dominia, quod Graevium fugiebat, cum ea scriberet. Gell. ii. 24. in quo Scto jubentur principes civitatis, qui ludis Megalensibus antiquo ritu mutarent, h. e. mutua inter se dominia agitarent, jurare, etc. in quo loco quidam interpretamentum convivia receperunt. Sed Fulvius in append. Triclinii Ciacconiani et Lipsius Saturnal. i. 19. dominia restituerunt. v. Gronov. ad h. l. Dominia autem dicuntur convivia, non ab illis magisteriis*

Horatianis, ut Grutero visum, sed a domino convivii. v. dominus.

DOMINUS. Act. i. Verr. 9. *dominus comitiorum, dicitur, qui largitionibus facit, ut creentur, quos velit.* Quint. 5. *dominus auctionis. est is, qui aliquid de suo auctione vendit.* Sext. 59. *domini concionum, sunt homines populares et seditiosi, qui in concionibus dominantur, easque, quo volunt, impellere possunt.* Vatin. 13. *cum ipse dominus epuli Q. Arrius albatus esset: h. e. qui epulum praeberet. de editore muneris est ad Att. ii. 19. Orat. ii. 17. dominus rei, judea dicitur.*

DONARE pro condonare. ad Div. v. 4. ubi v. Graev.

DORMITARE. Orat. ii. 33. *sapientia dormitans: h. e. quae nihil laboris offert, otiosa, de jurisprudentia.*

DOS. Or. i. 55. *cujus artem cum indotatam atque incomitam videres, verborum eam dote locupletasti. etc.*

DRACHMA, numus graecus, qui respondet Romanorum denario. ad Div. ii. 17. etc. vid. Gron. Sest. ii. 6. p. 91.

DUA pro duo ex Accio laudatur Orat. 46.

DUBITARE, ignorare. ad Div. x. 8. *non dubito, quid praesentiant.* Att. x. 1. *non dubito, quid nobis agendum putes.* * *considerare.* Rosc. Am. 31. *restat, ut hoc dubitemus, uter potius S. Roscium occiderit. Sic saepe est in libris de officiis.* Verr. ii. 22. *causa nihil habebat, quod dubitari posset.* * Sull. 2. *non dubitasse quin defenderet, pro defendere.*

DUCERE, dicitur absolute, pro, in carcerem, sive domesticum, sive publicum, ducere. Agr. ii. 37. *ne mihi in carcere habitandum sit, si trib. pl. duci jussisset.* Flacc. 19. 21. *quem judicatum duxit Hermippus: h. e. cum judicatum esset, cum solvere oportere, neque posset, ab Hermippo abductus est domum in carcerem, quod genus hominum apud Livium nexi dicuntur.* vid. addictus. Sic Verr. ii. 12. *si non accipit, quod te debere dicis, accuses: si petit, ducas.* C. Fuficium duci jussit petitorum, etc. *ibid.* 26. *quisquis erat eductus Senator Syracusanus ab Heraclio, duci jubebat. Itaque permulti ducti sunt.* * *in rationibus pecuniariis ducere est de summa, quae efficitur singulis nominibus colligendis.* Verrin. iii. 49. *quoniam xc milia medimnâ duximus, etc.* Att. vi. 2. *ut faenus quaternis centesimis ducant.* v. Gron. Obs. ii. 10. p. 284. *Hinc ad alia transfertur: cujusmodi est hoc: Quint. 16. officii et estimationis rationem ducere, pro habere.* conf. Verr. i. 48. * Tusc. ii. 18. *oratio tua ad credendum ducit.* * Inv. ii. 2. *ad vitia quoque ejus accedere, cujus aliquo bene praecepto ducerentur: h. e. cujus praeceptum aliquod nobis probaretur.* Orat. 9. *quis porro unquam Graecorum rhetorum a Thucydide quidquam duxit: i. e. repetiit, quod exempli causa commemoraret.* * ad Div. x. 32. *Balbus quaestor -- duxit se a*

Gadibus : i. e. abiit clanculum. * Div. i. 13. oracula, quae aequatis sortibus ducuntur. np. sors proprie ducitur, cum ex urna manu tollitur. * diem ducere Att. v. 21. pro consumere. vid. ibi Graev.

DUCTOR, imperator. Tusc. i. 37. ductores nostri.

DUELLUM. Leg. ii. 8. res duelli : antique pro bellum, etc.

DULCICULUS. Tusc. iii. 19. dulcicula potio.

DULCIS. Or. iii. 26. dulcis suavitas, de ea, quae est feminis grata, e saccharo et aliis condimentis. * indulgentes etiam dicuntur dulces. Lael. 24. extr. amici dulces, qui in omnibus obsequuntur nobis studiisque nostris, nec verum unquam nobis dicunt.

DULCITUDO. Or. iii. 25.

DUMETUM, de spinosis et jejunis disputationibus distinctionibus, etc. philosophorum. Acad. iv. 35. orationem in Stoicorum dumeta compellitis. cf. Nat. D. i. 24.

DUPLEX. mistum, concretum. Tusc. i. 29. nihil est in animis duplex, etc.

DUPONDIIUS, numus duarum libellarum : h. e. duorum assium. Nam singuli asses olim, cum gravi aere uterentur Rom. valebant libram s. pondo. Quint. 16. si tuus dupondius ageretur.

DURITAS opponitur comitati et hilaritati in sermone et consuetudine. Orat. 16. duritas et severitas, et quasi moestitia orationis. Cato. 18. quanta in altero duritas ? in altero comitas ?

DURITIA. Orat. 17. duritiam in sermone Socratico adamarat ; h. e. placuerant ipsi inprimis Socratis disputationes de dolore aliisque hujus generis malis perferendis.

DURUS. Dom. 6. durior annona, pro carior. Arch. 9. durior ad haec studia videbatur ; h. e. non is esse videbatur, qui ex his studiis poetice voluptatem percipere, atque adeo iis pretium statuere posset. Brut. 18. signa dura, opponuntur mollioribus : h. e. politius elegantiusque elaboratis. Notus est versiculus Virgilianus : Excudent alii spirantia mollius aera : h. e. quae ita elaborata sunt, ut quamproxime ad viventis animantis speciem accedant.

DUUMVIRI Rabir. Perd. 4. Or. 46. sunt ii, qui ex instituto Tulli Hostilii perduellionis judicandi causa constituebantur. vid. Liv. i. 26.

E.

EA, adv. pro propterea. ad Div. xiii. 26. Mescinius ea mihi necessitudine conjunctus est, quod mihi quaestor fuit.

EBULLIRE, *jactare aliquid sermone*. Tusc. iii. 18. si virtutes *ebullire* volent et sapientias, nihil aliud dicent. Fin. v. 27. dixerit hoc Epicurus, semper beatum esse sapientem; quod quidem solet *ebullire* nonnunquam. *Davisius laudat Turneb. Adv. xxv. 14.*

ECCE, *cum simpliciter, tum adjuncto tibi, dicitur de re improvisa et subita*. vid. v. c. Att. vii. 19. xiii. 16. xv. 4. Cluent. 23. Prov. Cons. 18. Verr. v. 33. Or. ii. 22. etc. *adjuncto repente est Verr. v. 34.*

ECDICUS. ad Div. xiii. 56. *Ecdici Mylasii. Ecdicus idem est qui Syndicus, h. e. qui civitatem defendit, cognitor civitatis, ut Cicero pro Flacco ait, (v. in cognitor,) inprimis autem civitatis pecunias curat et persequitur. Glossae veteres: udinus, cognitor. v. Gronov. de Sest. iv. 3. p. 277. quem jam laudavit Graevius. Justiniani Novell. 15. inscribitur Gr. αἰνεῖται τὸν ὑδινον. de defensoribus civitatis titulos e Cod. Justin. et Theodos. laudant Viri docti ad Plin. Ep. x. 111.*

ECLOGARIUS. Att. xvi. 2. *est genus servorum, quo in studiis utebantur, dicti αὐτὸ τὰν ἐκλογῶν, h. e. a locis insignibus, quos e libris excerpebant, aut notabant: sive, ut J. Fr. Gronovio placebat, qui distinguebant libros et interpungebant, et nomina interloquentium in dialogis rubrica picta interponebant, ut eo facilius intelligi libri possent.*

ECQUAE, *pro ecqua*. Sext. 30. *ecquae vox*. Att. viii. 12. *ecquae persona.*

ECULEUS, *machina, qua in quaestionibus utebantur, ad verum extorquendum: de qua est Magii doctus libellus. Nomen traxit a similitudine equi*. Mil. 22. Deiot. 1. extr.

EDICERE, *dicitur frequenter de magistratibus, cum aliquid aut scripto publice proposito, aut voce jubent aut constituunt, pronunciant, in eo genere, in quo potestatem habent*. Q. Fr. i. 1. 21. *praetorem edicere, ne fiat aliquid, etc.* Att. xii. 7. *Antonius edixit, ita ut me et Laelium exciperet*. Vat. 14. *edixeritne praetor, - ut adesses die tricesimo*. ad Div. xi. 6. *cum trib. pl. edixissent, adesset senatus a. d. xliii. Kal. Jan. Verr. i. 54. edicere diem*. ibid. *nondum proscripta neque edicta die. * hinc dicitur pro constituere, et publice proponere*. Verr. iii. 7. *Censores dicuntur legem, sc. vectigalium locandorum, edicere: h. e. publice proponere, ut cognosci condiciones locationis possint*. Offic. iii. 20. *Marius a subselliis in rostra recta, idque, quod communiter compositum erat, solus edixit. * est etiam interdum pro simplici dicere, pronunciare, proferre, narrare*. Or. 39. *nullus fere a Demosthene locus sine conformatione sententiae edicatur*. Lael. 16. *si prius edixerō, quid maxime Scipio sit solitus reprehendere*. Phil. i. 5. *misi pro amicitia (sc. ad Consulem Antonium) qui hoc ediceret*.

Sed mollius profecto est, quod post Muretum et Faërum aliosque e Cod. Vatic. reposuit Graevius : ei diceret. Leg. ii. 10. ut ego, uti rogas, possim edicere. Ain' tandem, Attice ? non es edicturus aliter. Turnebus, Lambinus, Davisius reposuere : dicere, dicturus ; quod etiam placet Sigon. ad Liv. vi. 38. ad haec verba : et, uti rogas, primae tribus dicerent. Mihi autem secus videtur. Ratio, qua Davisius utitur, quod edicere non sit privatorum, sed magistratum, nihili est. Edicere est pronunciare, quod de suffragiis et sententiis iudicum dicitur. vid. Gronov. et Drakenb. ad Liv. xxx. 5. init. Cort. Sall. Catil. 48.

EDISCERE, cognoscere. Div. i. 47. malunt enim disserere, nihil esse in auspiciis, quam, quid sit, *ediscere*.

EDITICIUS. Planc. 15. *editicii* iudices. cf. Muren. 23. *sunt, qui ab accusatore eduntur, non, a praetore ducuntur sorte : quod in qua causa factum sit, ex ll. cc. cognoscas. v. edere.*

EDITIO. Planc. 15. *editio* iudicum. v. *edere*.

EDITUS iudex Planc. 17. *ubi libri quidam editicius. vid. edere.*

EDERE. Sext. 27. scelus *edidit* in me. Leg. i. 13. *ruinas edere, pro, facere, ut ruinae fiant. Fin. v. 1. vitam ediderat : i. e. mortuus erat. Brut. 5. quare, si tibi commodum est, ede illa, quae coeperas, Bruto et mihi. * in rebus forensibus multipliciter dicitur. Planc. 15. tribus edere, dicitur accusator, cum ex lege de sodalitiis, quas tribus iudices esse velit, apud praetorem profitetur : unde iudices editicii. Quint. 21. iudicium id, quod edat, accipere : i. e. quodcunque genus actionis intendant, se paratum esse, descendere cum eo in certamen, id dicitur edere iudicium, quia apud praetorem pronunciat, quod genus actionis intendere, et quod iudicium sibi dari velit petitor. ibid. 20. iudicium acciperet, in ea ipsa verba, quae Naevius edebat. Verr. iii. 29. quantum edidisset sibi deberi : h. e. professus esset. Sic testes edi dicuntur saepissime, cum accusator eorum nomina profitetur apud praetorem. Indices etiam dicuntur edere, ad Q. Fr. ii. 3. Nerius index edidit ad allegatos : hat ausgesagt. Dom. 6. operis ediderat, (dixerat) meum nomen. Verr. ii. 42. postulata edere, dicuntur provinciales, cum ea ad Consules deferunt ; item : in postulatis edere aliquid. Quint. 24. socium in his bonis tibi edidisti Quintium : i. e. professus es. * de oraculis etiam dicitur. Off. ii. 22. Pythius Apollo oraculo edidit.*

EDUCATOR. Planc. 33. quis est nostrum liberaliter educatus, cui non *educatores*, cui non magistri atque doctores. *Videntur Gesnero V. C. paedagogi. Sic est ap. Tac. A. xiv. 3. Sed quia sequitur alius, intellig. altores et parentes. N. D. ti. 34.*

EDUCERE, pro educare, Or. ii. 28. * *emittere aquam*. Div. i. 44. *educere lacum*. * *educi dicuntur homines, qui cum magistratibus eorum rogatu aut jussu in provincias proficiscuntur; quemadmodum contra deduci, qui e provincia jubentur cum aliquo Romam venire*. Pison. 34. *sed ei medico, quem tecum eduxeras, imperasti*. * *est etiam in sortitionibus educere*. Verr. ii. 17. *educit ex urna tres*. cf. Agr. ii. 8. * Verr. ii. 26. Metellus Heraclium restitui jusserat, non restituebatur. quisquis erat *eductus* senator Syracusanus ab Heraclio, duci jubebat. itaque permulti ducti sunt. *Locus obscurus, in quo explicando sudarunt viri docti, offensi verbo eductus, quod cum Lambino in editis mutatum cupiebat Graevius. Et solent haec verba permutari in MSS. v. Drakenb. ad Liv. xxxix. 15. Sed locus nihil vitii habet*. Educere est in jus ducere, reum facere : et hoc sensu non uno loco usus est Cicero. *ibid.* 37. ita illi non procrastinant : Sthenium statim educunt : ajunt ab eo literas publicas esse corruptas. *ibid.* iii. 47. et cum in jus ipsum eduxi. *ibid.* 65. aditum est ad Metellum : eductus est Apronius : eduxit vir primarius C. Gallius senator : postulavit a Metello, ut ex edicto suo judicium daret in Apronium. etc. *sensus ergo hic est : Metellus cum jussisset, Heraclium Syracusis et Epicratem Bidis restitui, hic restitutus est, ille non item. Cujus rei causa cum Heraclius senatores, ad quos pars rerum suarum pervenerat, ad Praetorem Metellum in jus vocasset, iique restituere non possent, Heraclio addicti, ab eo in vincula ducti sunt. cf. ducere. Ceterum huc pertinet etiam locus Planc. 23. atque is quidem eductus ad Consules, qui tum in crimen vocabatur, se inique a tuis jactatum, graviter querebatur, etc.*

EFFARI, verbum augurale, de consecrationibus, dedicationibus. Att. xiii. 42. extr. opinor augures nihil habere ad templum *effandum*. Leg. ii. 8. urbem et agros et templa liberata et *effata* habento. Dom. 55. nec ullum verbum solenne potuit *effari*. v. Manut. ad Cic. ad Att. xiii. 42. Davis. ad Leg. ii. 8. Intt. ad Gell. xii. 14.

EFFATUM, verbum dialecticum, quo Cicero interpretatur *αἴφρα*. v. Acad. iv. 29. * Leg. ii. 8. *fatidicorum et vatium effata*.

EFFECTIO. Fin. iii. 14. quemadmodum opportunitas non fit major productione temporis, sic *recta affectio* : κατὰ φύσιν enim ita appello, etc. * *causa efficiens*, Acad. i. 2. physica continentur ex *effectione*, et ex materia ea, quam fingit, et format *effectio*.

EFFEMINARE. Nat. D. ii. 26. *effeminarunt aërem* : h. e. *feminam fecerunt, Junonem appellando*.

EFFERO, *de terra et agris*, etc. Brut. 4. *efferre fruges*. Verr. iii. 47. *cum ager, id quod perraro evenerat, cum decumo extulisset, sc. quod satum erat. ibid.* 86. videbatur id perdere arator, quod agri segetesque *extulissent. ibid.* ii. 2. ut quicquid ex sese Sicilia posset *efferre*, id non apud eos nasci, etc. Nat. D. ii. 33. ea, quae *efférant* aliquid ex sese, perfectiores habere naturas, quam ea, quae ex iis *efferruntur*. Or. ii. 22. cur aetates singulae *extulerint* prope singula genera dicendi. * *ostendere se, nasci*. Or. ii. 21. *efferat* se foecunditas in adolescente. Lael. 27. cum se *extulit* ostenditque lumen suum virtus. Brut. 7. qua in urbe primum orator se *extulit*. * *de omni commotione animi, neque solum ea, quae animum dilatat, sed etiam quae contrahit, atque de his, quae hinc existunt*. Att. i. 8. Cato. 23. *efferr* studio. Lael. 15. *efferr* fastidio et contumacia. add. Tusc. iv. 17. Sull. 10. interdum *efferratur* immoderatione verborum. * *efferre se est etiam pro recreare se, recuperare virum*. Prov. Cons. 14. quamquam sunt accisae res, tamen *effèrent* se aliquando, et ad renovandum bellum revirescent. * *vulgare*. Or. i. 24. petamque a vobis, ne has meas ineptias *efferratis. ibid.* ii. 12. res omnes singulorum annorum mandabat literis Pontifex Maximus, *efferebatque in album*, et proponebat tabulam domi, potestas ut esset populo cognoscendi, etc. *Pearcius cum Lambino legendum censet*: referebatque in album: *quae forma loquendi est ap. Liv. i. 32. Si efferebat rectum est, sensus hic est: Cum libris res anni cujusque mandasset, duobus exemplis librum annalem proponebat, alterum publice in albo, ut praetor edictum, alterum domi. Efferr* simpliciter dicitur pro *efferr* domo. v. *Viros doctos ad Suet. Claud. 49. et quos ibi laudant. * afferre, dicere. Or. iii. 11. non solum videndum est, ut verba efferramus ea, quae nemo jure reprehendat. N. D. i. 25. hoc persaepe facitis, ut, cum aliquid non verosimile dicatis, et effugere reprehensionem velitis, efferratis aliquid, quod omnino ne fieri quidem possit: ubi Davisius reposuit: afferatis.*

EFFICACITAS. Tusc. iv. 13. corporis nervi, vires et *efficacitas*. Petit. Cons. 3. tantum habet in libidine artis et *efficacitatis*, ut prope in parentum gremiis praetextatos liberos constuprarit.

EFFICAX, *rebus gerendis aptus*. ad Div. viii. 10. nosti Marcellum, et quam parum *efficax sit*.

EFFICERE, *de agris eleganter dicitur, ut efferre*. Verr. iii. 63. agri vero Leontini qui plurimum *efficit. ibid.* 86. quid ratio sustinere, quid pati, quid *efficere* possit. *ibid.* 47. *ager efficit* (sc. *quod seritur*) cum octavo. *sed ibi Graevius malebat, cum Manutius, reficit; cujus emendationis necessitas nulla est. ibid.* 56. tantum decumanum professum esse ex edicto sibi deberi,

quantum ille bonis suis omnibus *efficere* non posset. *Similia his, quamquam in alia re, haec*: Verr. iii. 33. Liciti sunt usque eo. (sc. in decumarum auctione) quoad se *efficere* posse arbitrabantur: *so lange sie das gebotene nieder heraus zu bringen gedachten*. * Att. vi. 1. ea tributa vix, in foenus Pompeji quod satis sit, *efficiunt. ibid.* nec id satis *efficitur* in usuram menstruam. * *de disputantibus*. Tusc. iii. 29. hoc student *efficere*. Parad. Prooem. 1. Cato minutis interrogatiunculis, quasi punctis, quod proposuit, *efficit*. * *facere*. Phil. xiv. 3. quae L. Antonius in Parmensium uxoribus *effecerit*. Brut. 78. itaque tantos processus *efficiebat. cum a pro impetrare*. Att. x. 10. quod a Curione *effeceram*.

EFFINGERE. Sext. 35. *effingi* sanguinem spongiis e foro. alia exempla vid. ap. Cujac. Obs. xiii. 13. Ceterum de hoc verbo vid. Heins. ad Ovid. Heroid. 20. 135.

EFFLIGERE, perdere. Att. ix. 19. filium misit ad *effligendum* Cn. Pompejum. v. Graev. ad h. & Hoc verbum non est ap. Nizolium.

EFFLUERE, exire in vulgus. Dom. 46. multa ex vestra disciplina *effluunt*, et ad aures nostras permanant. * *defluere*. Div. i. 43. quondam lactis imber *effluit*. *Davisius legit defluxit, quod est usitatus. neque tamen alterum rejecerim. Nam et effundi imber dicitur. legi etiam effluere de veste, nescio ubi. ibid.* 29. abundat atque *effluit*, edd. vet. omnes. * *abundare*. Or. 13. *effluens* dicendi genus. Nizolius ex Div. i. 29. laudat: abundat et *effluit*: sed emendatiores edd. habent affluit. * Brut. 61. mens *effluit*; h. e. memoria eum destituit: cui simile est illud ad Div. vi. 19. tanta est intimorum multitudo, ut ex his aliquis potius *effluat*, quam novo sit aditus.

EFFLORESCERE. Orat. ii. 78. exordium debet *efflorescere* ex causa: i. e. duci, nasci.

EFFUGERE. Leg. ii. 3. *eleganter dicitur debitor, a quo per oblivionem non erigitur pecunia, quique ita eam lucratur*.

EFFUGIUM. Nat. D. ii. 47. alias habere *effugia* penarum.

EFFUNDERE, de terra et agris, ut efferre. Or. 15. segetes foecundae et uberes non solum fruges, verum herbas etiam *effundunt*. Brut. 9. *effundit* haec aetas hanc copiam oratorum. * *de prodigiis*. Agrar. i. 5. *effundamus* aerarium. * *dimittere*. ad Div. i. 9. *effundere* odium. * *perdere*. ad Div. ii. 16. *effundere* gratiam collectam. * *de dicentibus ea, quae antea reticuerant, aut reticere debebant*. Att. xvi. 7. Brutus *effudit* illa omnia, quae tacuerat. Or. i. 34. *effudi* vobis omnia, quae habebam. Flacc. 17. testis *effudit*, quae voluit, omnia. * *nimum esse in re aliqua*. Parad. 3. 1. an temperantem eum dices, qui se in aliqua libidine continuerit, in aliqua *effuderit*. * Att. iv. 9. Pompejus in nos est suavissime *effusus*. v. effusio.

EFFUSIO, *studium insigne liberaliter officioseque aliquem tractandi*. Att. vii. 3. nequaquam satis pro meis officiis, pro ipsius in alios *effusione* illum in me liberalem fuisse. * *de affectibus laetioribus*. Tusc. iv. 31. eodem vitio est *effusio* animi in laetitia, quo in dolore contractio.

EFFUTIRE *sine subst. pro garrere, nugari*. Nat. D. ii. 37.

EJECTIO, *de exilio*. ad Att. ii. 18. mortem et *ejectionem* timemus.

EJECTUS, *homo privatus rebus suis, ducta metaphora a naufragis, qui ejecti dicuntur*. Rosc. Am. c. 26. cf. Gron. ad Liv. xlv. 19. Quint. 19. *ejectus* homo. * *rejectus*. Fin. v. 8. *ejectae* sententiae. v. *ejicere* * *exsertus*. Or. ii. 66. *ejecta* lingua. Pis. 9. *cadaver ejectum, quod insepultum abjectum est*.

EJICERE, *rejicere*. Off. i. 41. Cynicorum ratio est *ejicienda*. cf. Or. i. 32. ad Att. ii. 24. eoque magis id *ejectum est*. * *Sed inprimis dicitur de iis, qui exploduntur et exsibilantur, ut histrionibus musicis, oratoribus, etc.* Orat. iii. 50. idem fit in vocibus, ut a multitudine et populo, non modo catervae atque conventus, sed etiam ipsi sibi singuli discrepantes *ejiciantur*. Sext. 55. *cantorum vocibus ejiciebatur, de Clodio, qui cum in theatrum venisset, cantores versus, qui in eum conveniebant, in os imminentes ejus clarissime canebant, ut omnes intelligerent, ad eum pertinere*. Cluent. 31. *explosum atque ejectum est: ubi Graevius legi volebat rejectum, quod dubilabat latine sic dici. Non dubitandum esse, quin ita dicatur, loca proposita docent. Graeci sic ἐβαλλον. vid. v. c. Aelian. V. H. ii. 24. xiii. 17. et ibi Perizon. et Kuhn. * eradicare*. Div. ii. 72. *superstitionis stirpes ejiciendae*. * Coel. 31. *voluptates se profudunt atque ejiciunt*. * Catil. i. 12. *ejicere se, pro abire*.

EJERARE, *idem quod ejurare*. Or. ii. 70. cum ei M. Flaccus P. Mucium judicem tulisset, *ejero*, inquit, iniquus est -- Ab P. C. non ego illum mihi iniquum *ejero*, sed omnibus.

EJURARE. *iniquum ejurare est, rejicere aliquem, quia iniquum nobis putamus. e foro petita ratio*. Verr. iii. 60. negotiatores putant esse turpe, id forum sibi *iniquum ejurare*, ubi negotientur: praetor provinciam suam totam sibi *iniquam ejurat*. Phil. xii. 7. sic me *iniquum ejurabant* (Graev. *ejerabant*;) de me querebantur. * *bonum copiam ejurare*. ad Div. ix. 16. tu autem quod mihi *bonam copiam ejures*, nihil est. *Est autem formula e foro, qua significatur, aliquem jurasse, creditoribus se satisfacere non posse. v. Manut. ad h. l. quod cum factum esset, persona debitoris pignori capiebatur, et creditori addicebatur: ut docet Salmas. Mod. Usur. c. 18. p. 805.*

ELABI, *elegantem dicuntur rei, qui, cum noxii sint, tamen, sive artibus suis, sive quacunque de causa alia, absolvuntur*. Act. i. Verr. 11. *elabitur reus*. Verr. i. 34. *elabi ex crimine*.

ibid. ii. 58. *elabi* ex criminibus. Sext. 64. *elabi* ex iudicio. * *hinc traducitur ad eos, qui censoris notam commercium effugiunt.* Cato. 12. Tito fratre censore *elapsus* est. * *elabi* etiam dicuntur, quae praeter opinionem amittuntur. Or. ii. 50. *elapsa* est causa. * Tusc. i. 11. *assensio* omnis *elabitur*: h. e. *desino assentiri.*

ELABORARE. Phil. vii. 3. omne curriculum industriae nostrae in foro, in curia - - *elaboratum* est.

ELAMENTABILIS. Tusc. ii. 24. sin erit ille gemitus *elamentabilis*, si imbecillus, etc. ita Gruterus et sequaces: alii melius *lamentabilis*.

ELATIO pro augmento, incremento. Top. 18. comparatio partium, nec *elationem*, nec submissionem habet, i. e. nec augendae rei, nec minuendae prodest. * *sublimitas.* Brut. 17. *elatio* et altitudo orationis. * *de vehementi affectu, ut efferre, de quo supra.* Fin. iii. 10. *gestientis animi elatio* voluptaria. * *magnitudo animi.* Offic. i. 19. *elatio* animi.

ELATUS, excelsus, magnus. Off. i. 18. animus *elatus.* * *commotus.* Div. i. 24. *elatus* cupiditate respexit. Sext. 64. *elatus* expectatione. *ibid.* *elatus* studio.

ELECTISSIMUS. Catil. iv. 6. *electissima* femina.

ELECTOR. Heren. iv. 4. *electores* boni, qui scite iudicare et optima deligere possunt.

ELEGANS, dicitur quicumque est in aliquo genere inprimis intelligens, praecipue tamen in iis. quae ad magnificentiam cultus pertinent. Inv. i. 35. a rhetoribus iis, qui elegantissimi atque artificiosissimi putati sunt. Brut. 62. minime dignos *elegantis* conventus auribus. ad Div. vii. 23. homo in omni iudicio *elegantissimus*. ad Div. ix. 19. aures *elegantes*. Verr. iv. 57. populus potius haberet (signa, etc.) quam *elegantissimus* Verres? * *elegantia opponuntur* popularibus, minus acutis et subtilibus. Fin. iv. 10. mihi placet agi subtilius, et pressius: quae enim adhuc protulisti, popularia sunt; ego autem a te *elegantiora* desidero. Tusc. iv. 3. illius verae *elegantisque* philosophiae, quae ducta a Socrate in Peripateticis permansit et idem alio modo dicentibus Stolicis, etc. *opponitur philosophiae Epicuri, in qua res parum subtiliter dicuntur, ut paullo post dicit, quia contemnebant elegantiam disse- rendi.* Fin. ii. 9. * Fin. iii. 2. artes ingenuae et *elegantes, opponuntur* illiberalibus opificum, adeoque etiam philosophiam et *mathesin continent, subtiles quippe et acutas.* * *elegans dicitur porro de servis, pueris delicatis, et variis artibus eruditis.* Rosc. Amer. 41. *elegantissimae* familiae puerorum. * *elegans dicitur etiam, qui medium tenet inter parvum et magnificum, mundus.* Or. 25. cf. *elegantia.*

ELEGANTER, *scite intelligenter, cum delectu, provide, prudenter, accurate.* Inv. ii. 3. sin autem temere aliquid alienius praeteriisse, aut non satis *eleganter* secuti videbimur. Verr. iii. 60. quid potuit *elegantius* facere praetor cupidus existimationis bonae, qui ab se omnem suspicionem propulsaret. etc. ad Div. 8. iii. quid a me fieri potuit *elegantius* aut justius, quam ut sumtus egentissimarum civitatum minuerem, sine ulla imminutione dignitatis tuae? ad Brut. 12. optime novit omnia, et *elegantissime* expedire et ad te deferre potest. i. e. accuratissime. vid. Sciopp. ap. Graev. ad h. l.

ELEGANTIA, *subtilitas et acumen dialecticorum et philosophorum.* Fin. ii. 9. in hac divisione *elegantiam* desidero. *ibid.* *elegantia* disserendi. ad Div. iv. 4. de Sulpicio: facile cedo tuorum scriptorum subtilitati et *elegantiae*. Fin. iii. 2. agricultura, quae abhorret ab omni politiore *elegantia*, tamen eas res, in quibus versatur, novis notavit verbis. Or. i. 2. *elegantia* doctrinae, est *philosophia cum ceteris artibus, in quibus subtilitas et acumen est, quae ab artibus illiberalibus absunt*: tu autem eloquentiam ab *elegantia* doctrinae segregandam putas. *Jam quia elegantia in artibus est subtilitas, facile intelligitur, elegantiam in dicendo,* Brut. 72. Or. i. 12. *non esse ornatum illum oratorium et magnificum, sed quae et ipsa subtilitas dicitur in scribendo, h. e. tenue illud, et, in ipsa tenuitate et negligentia, suis Veneribus gratum dicendi genus, quo Caesar, Terentius, Nepos, et Cicero in philosophicis, etc. uti sunt: quod et vidit Vavassor de Vi et Usu Verb. pag. 521. ed. Lips. Itaque Att. vii. 3. Terentio nominatim elegantia tribuitur.* Or. ii. 7. subtilitati *jungitur*: Catulus, cui Graeci solent ipsi suae linguae subtilitatem *elegantiamque* concedere. Brut. 75. Caesar ad hanc *elegantiam verborum latinorum*, quae etiamsi orator non sis, et sis ingenuus civis Romanus. tamen necessaria est, adjungit illa oratoria ornamenta dicendi. *Planissimus est locus ad Herenn. iv. 12. elegantia est, quae facit, ut unum quodque pure et aperte dici videatur, ejus partes sunt Latinitas et explanatio.* * *Similiter in cultu elegantia non est magnificentia, sed aliquid inter sordes et magnificentiam intermedium, h. e. munditia.* ad Div. ix. 20. Verrius tuus et Camillus, qua munditia homines, qua *elegantia*? *Itaque etiam de oratione haec duo junguntur.* Orat. 23. Fucati vero medicamenta candoris et ruboris omnia repellentur: *elegantia* modo et munditia orationis remanebit. * *est etiam elegantia in reliqua vita, quae moribus et rebus gerendis continetur, innocentia.* Sull. 28. vestra, qui cum summa *elegantia* atque integritate vixistis, hoc maxime interest, non ex libidine aut similitate aut levitate testium causas honestorum hominum ponderari.

ELEMENTA, *fontes alicujus rei*. Or. ii. 11. licebit etiam laudationem amare, neque illa *elementa* desiderare. * Fin. iii. 5. *prima elementa naturae, sunt quae et principia naturalia, prima naturae dicuntur*.

ELEVARE, *minuere, infringere*. Nat. D. iii. 4. perspicuitas argumentatione *elevatur*. ad Div. v. 14. *elevare sollicitudines*. Sic Tusc. iii. 16. *elevare aegritudinem, pro quo tamen e MS. Norvicensi Davisius reposuit enervare, quod non obtundere melius jungitur: post levare, in ed. sec.* Or. ii. 58. *elevare adversarium: i. e. frangere*.

ELICERE, *artibus quibusdam evocare*. Inv. i. 2. *icere oportunitatem, quae in animis est, et praecipiendo meliorem reddere*. Vatin. 6. *inferorum animas elicere*. * *invenitur etiam pro emittere*. Coel. 24. *nonne ipsam domum metuet, ne quam vocem eliciat? Sed viri docti legendum censent ejiciat: tamquam Muret. V. L. iv. 17. et alii. Ursinus etiam in MSS. reperisse se dicit. Verum etsi durum elicere hoc sensu et inusitatum, tamen nec ejicere vocem mollius putem ac Cicerone dignum. Neque exemplum hujus formae loquendi quisquam, quod sciam, attulit, aut me reperire memini. Ursini autem fidem in hoc genere subtestam esse, quis nescit? Potest etiam eliciat referri ad Clodium. Veretur ne eliciat aedibus vocem. Quod si eliciat ad domum referas et interpretare emittat, simile est illi: erumpere stomachum, Att. xvi. 3. pro effundere. Stomachus enim erumpit proprie, non erumpimus stomachum. Sic vox elicitor aedibus proprie, non domus elicit vocem. * cum ad, pro illicere. Balb. 16. Gaditanos praemiis elicere ad, etc.*

ELIDERE, *frangere, rumpere*. Tusc. iii. 34. *Stirpes aegritudinis trunco everso omnes elidendae sunt. ibid. fibras stirpium elidere. Sed ibi alia lectio est eligendae et eligere, quam defendit Burmann. ad Virg. G. ii. 407. ibid. ii. 11. Poetae nervos omnes virtutis elidunt. ibid. v. 6. qui rebus his frangunt aegritudine eliditur.*

ELIMARE, *elaborare diligenter*. Att. xvi. 7. *velim aliquod elimes ad me, oportuisse te istuc facere.*

ELIMATUS, *subtilis, acutus*. Acad. iv. 20. *magnus sum opinator, et cogitationes meas dirigo - - ad rationes has latiore specie, non ad tenue elimatus. Rationes latiore specie, sunt, ut post interpretatur, visa, quae acriter mentem sensumque pellunt. Rationes autem ad tenue elimatae sunt subtiles ratiunculae Academicorum, quibus visis non esse assentiendum, eaque fallere, docet.*

ELOCARE, *verpachten*. Verr. iii. 22. *rem ad se pertinere negabat: fundum esse elocatum dicebat.*

ELOCATUS. Flacc. 28. quod illa gens victa, quod *elocata*, quod servata. Si sanus est locus, sensus est, vectigalem et tributariam esse factam, sc. a Pompejo : atque hoc dicit *elocatam* esse gentem, quod vectigalia solebant publicanis locari. Ita intelligit Scaliger ad Euseb. p. 153. Servata, quod Manutius non concoquebat, Graevius interpretatur, nostra (non Dei sui) bonitate et misericordia servata, cum excindi fucile a nobis potuisset. Quid ? si ita interpretemur : in potestate nostra servata est, nec se liberare potuit. Ita melior certe erit gradatio : nisi forte eos sequi lubet, qui serva facta legendum censent, quod sequitur Scaliger loc. cit.

ELOGIUM, titulus, inscriptio. Tusc. i. 14. quid ipsa sepulchrorum monumenta, quid *elogia* significant ? Fin. ii. 35. *elogia* monumentorum. cf. in Pison. 29. extr. v. Casaub. ad Sueton. Jul. 47. Calig. 24. Sulmas. mod. Usur. p. 670. 675. sq. hinc vero ducta ea significatio, qua *elogium* pro laude ponitur. Nam tituli monumentorum continebant honorum rerumque gestarum nomina. Cato. 17. etc. * caput, excerptum, &c. Cluent. 48. *elogium* de testamento recitasti Cn. Egnatii, ideoque se exheredasse filium, etc. Sed quia in eo capite causa offerretur, quare exheredaretur, uti in titulis et *elogiis* reorum et ad supplicium ducendorum causae carceris et poenae ; propterea *elogium* in re testamentaria pro causa dicitur exheredationis aut legati, etc. Quintil. Decl. ii. 15. quod ideo putetis nullum adjectum ad exheredationem juvenis *elogium*, quia de scelere constet. laudat ibi Burmannus Comment. ad Petron. c. 53.

ELOQUI. Off. iii. 15. si ad eloquendum venerit, non plus quam semel *eloquetur* : de venditoribus rerum promercalium, cum pretium rei dicunt.

ELUDERE, vexare. Verr. iii. 40. *eludere* aratores. Milon. 12. *eludere* remp. in suis furoribus cogitatis. * Pis. 33. quod quidem tu *eludebas*. i. e. irritum faciebas et non serio agi ostendebas.

ELUERE, sensim tollere, Lael. 21. *eluere* amicitias remissione usus. Dissuere dixerat Off. i. 33.

ELUGERE. ad Div. ix. 20. *eluxi* patriam : luctum e rei publicae malis consumsi, deposuique.

ELUVIES pro Dom. 20. labes atque *eluvies* civitatis.

EMANARE. Or. i. 42. formae e generibus emanant.

EMANCIPARE parentes dicuntur liberos, cum eos e patria potestate emittunt, ut, aut sui juris sint, aut ab alio adoptentur, in cujus patria potestate sint. Dom. 14. adoptatum *emancipari* statim, ne sit ejus filius, qui adoptarit. Fin. i. 7. filium in adoptionem D. Silano *emancipaverat*. * hinc *emancipari* alicui *eleganter* dicitur, quod est alteri in potestatem traditum, additum, nostraque voluntate obnoxium. Cato. 11. si senectus ne-

mini emancipata est. Phil. ii. 21. tum iste venditum atque emancipatum tribunatum consiliis vestris opposuit. utroque tamen in loco libri quidam habent mancipatum. v. et infra in mancipatus. vid. Gronov. ad Senec. ep. 45.

EMBAENETICA. ad Divers. viii. 1. ego qui scirem, Q. Pompejum Baulis embaeneticam facere, et usque eo, ut ego miserer ejus esuriei, etc. De hoc verbo quae disputentur vid. ap. Graev. ad h. l. neque enim, ea huc transferre, nostri est instituti. Addamus hoc unum, Vossium ad Catull. p. 84. legere : *ἐμπνητικὴν*, et haec adjicere : Bauli olim erat taberna et diversorium totius Campaniae affluentissimum. Ibi Pompejus corpus largis curabat dapibus, unde Cicero (Coelius volebat dicere) dicit, se misereri ejus, utpote qui tantum esuriat. Turnebi lectionem : empeneticam, α *πεναι*, post Lambinum probabat etiam Salmas. ad Solin. pag. 707. b. item Tunstallus Epist. ad Middleton. pag. 101.

EMBLEMA, sigillum est in argento caelato. Verr. iv. 17. vid. caelatus, crusta. Salmas. ad Solin. pag. 736. dicitur tamen etiam de operibus tessellatis, pavimentis, in quibus nulla sigilla *πριζμ* s. eminentia. Or. iii. 43. e Lucilio : endo pavimento et emblemate vermiculato. Sic Varr. R. R. iii. 2. 4. de villarum veterum frugalitate : num hic citrum, num aurum vides ? - - num quod emblema aut lithostrotum ?

EMBOLIUM. Sext. 54. de Clodio : ille ipse maxime ludius, non solum spectator, sed actor et acroama, qui omnia sororis embolia novit. Quia de scena sermo, manifestum est alludi ad embolia fabularum, quae et *κωμωδία* dicuntur, hoc est, digressiones a fabula, vel exodia. Laudit autem in ambiguitate verbi. Nam quia *ἐμβολιον* est, quod extrinsecus inseritur et immittitur, traductum est hoc verbum ad pudenda masculina, ut ex Hesychio docuit Graevius ad h. l. Itaque omnia embolia sororis novit, est acute dictum, pro amores sororis, in quibus et ipse erat. Nam quod Graevius naturam Clodiae intelligi putat ; primo *ἐμβολιον* est, quod immittitur, non quod recipit ; deinde pluresne una naturas habuit, quas omnes noverit Clodius frater ? de emboliis jam laudavit vir doctus ad h. l. Salmas. ad Histor. August. Locus est ad Vopisc. Aurelian. 42. T. ii. p. 530. add. Ind. Graec. in *ἐμβολιον*.

EMENTIRI. Tusc. iii. 24. quantum sit ementita opinio, apparet : h. e. quid falsi in ea sit. * mentiri. Partit. Or. 14.

EMERE cum praepos. de. ad Div. v. 6. quod de Crasso domum emissem.

EMERERI, passive ad Attic. vi. 2. annuae operae ad iii. Kal. Sext. emerentur : h. e. explentur.

EMERGERE. Har. Resp. 25. se emergit serpens. * exserere se, erumpere. Att. ix. 6. emergit rursum dolor. ibid. 10. emer-

git amor. * *liberari aliqua molestia.* Verr. i. 5. *emergere* iudicio. Att. v. 8. *emergere* valetudine. *ib.* 10. *emergere* ex negotio. * Coel. 12. *emergere, dicitur de iis, qui ad frugem redeunt.*

EMETIRI, dare, praestare. Brut. 4. ego tibi voluntatem profecto *emetiar*, sed rem nondum posse videor, idque, ut ignoscas, a te peto.

EMINENS. Tusc. iii. 2. *eminens* effigies virtutis: h. e. *expressa, non adumbrata, ut aliis locis dicul.* Nat. D. i. 27. species Deorum, quae nihil concreti habeat -- nil expressi, nil *eminentis.*

EMINENTIA. Acad. iv. 7. multa vident pictores in umbris et in *eminentia*, quae nos non videmus. sc. *eminentia opponitur umbrae, quia eminentia lucida sunt.* v. Junium de Pictura Vet. p. 110. sq. Nat. D. i. 38. res nullam habens soliditatem nec *eminentiam.*

EMINERE. Or. 14. ornamenta *eminent*, sc. *cum in oculos cadunt et statim animadvertuntur.* Verr. v. 62. toto ex ore crudelitas *eminebat.* Tusc. ii. 26. amplitudo animi maxime *eminet* contemnendis et despiciendis doloribus.

EMISSARIUS est, *cujus quis opera utitur in aliis accusandis, vexandis, explorandis rebus, item conficiendis, quas ipse non sustinet agere.* Sic Turpio et Apronius dicuntur Verris emissarii in decumis, quod suo nomine decumas Verri redemerant, Verr. iii. 40. v. 41. superioris significationis exempla sunt ad Div. vii. 2. viii. 8.

EMISSARIUM, *in re rustica est foramen in lacu, per quod aqua emittitur et educitur, sublato scil. ligno, quod ei oppositum est.* ad Div. xvi. 18. sestertia ducenta dabat, nullo horto, nullo emissario, nulla maceria, nulla casa. v. Graev. ad h. l. *Adjiciamus locum e Plin. H. N. xxxiii. 4. emissaria in piscina quina pedum quadratorum ternum fere linquuntur, et repleto stagno excussis obturamentis erumpit torrens, etc.*

EMISSIO. Tusc. ii. 24. tormenta eo graviore emissiones habent (*int. telorum,*) quo sunt adducta atque contenta vehementius.

EMITTERE. Div. ii. 19. nubium conflictu ardor expressus se *emisit.* * *tela emitti dicuntur tormentis.* v. emissio. hinc Or. ii. 53. argumenta emitti dicuntur, cum proponuntur. *ibid.* 54. facetum dictum *emissum* haeret. Coel. 12. *emittere* aculeos in hominem. * *dimittere, absolvere reum nocentem, ducta metaphora a bestiis, quae a caveis emittuntur.* Sext. 64. *emitti ex iudicio gratia.* Harusp. resp. 18. te iudices *emiserunt.* ubi Graevius praeter rem legit dimiserunt. Sic c. 21. Clodius dicitur emissus ancillarum beneficio, sc. e domo Caesaris, ne caperetur.

ENATARE, *difficultatem superare*. Tusc. v. 31. reliqui se videntur habere angustius : *enatant* tamen.

ENDO, *antique pro in* Leg. ii. 8. *endo* coelo, etc. v. *Salmas. mod. Usur.* p. 319.

ENERVATUS, *de philosophis, qui non omnia virtuti tribuunt, sed voluptati etiam aliquid, etc.* Or. i. 52. quis hoc philosophus - - tam *enervatus*, tam omnia ad voluptatem corporis doctoremque referens, probare possit. Tusc. ii. 6. *enervata* mulierisque sententia.

ENIM, *in objectionibus*. Verr. i. 9. *causam enim*, inquit, cognosci oportet. *Interdum adjicitur at*. Verr. i. 56. *At enim* si pupillo redimi non licebat.

ENITERE. Tusc. ii. 5. fruges etiam etsi in segetem deteriorum sunt datae, ipsae tamen sua natura *enitent* : h. e. *sursum, progerminant*. Inv. i. 3. *enituisse* studia : h. e. *nitorem accepisse*.

ENITE *pro parere, gignere, tropice*. ad Att. xiii. 25. *ubi sermo est de libro* : si unquam quidquam *enitar* *εγω*.

ENODARE, *explicare*. Nat. D. iii. 24. *enodare* nomina, sc. *etymologiis exquirendis*.

ENODATIO. Nat. D. iii. 24. *enodatio* nominum. *vid. enodare*. Top. 7. notio est cognitio *enodationis* indigens.

ENODATE, *accurate, subtiliter*. Fin. v. 9. haec igitur nobis explicanda sunt : sed si *enodatus*, vos ignoscetis : hujus enim aetati - - servire debemus.

ENTHYMEMA. Top. 13. *quid sit* ? v. Ind. Gr.

ENUCLEARE, *subtiliter acutaeque explicare, ut dialectici solent*. Part. 17. nec quicquam in amplificatione nimis *enucleandum* est. Tusc. v. 8. haec *enucleare* non necesse est.

ENUCLEATE, *subtiliter, dialectice, tenuiter*. Tusc. iv. 4. *enucleate* disputant Stoici. Brut. 9. nihil subtiliter, nihil presse, nihil *enucleate* potest, quo fieri aliquid possit limatius in Demosthene. *ibid.* 30. Sed Q. Mucius *enucleate* quidem et polite, ut solebat, nequaquam autem ea vi atque copia, quam genus illud iudicii et magnitudo causae postulabat. Or. 9. putant enim qui horride inculteque dicat, modo id eleganter *enucleateque* faciat, eum solum Attice dicere. Fin. iv. 3. qui grandia ornate vellent, *enucleate* minora dicere. *ibid.* v. 29. pauca neque ea ipsa *enucleate* ab hoc, de virtute, dicta.

ENUCLEATUS. Or. 26. *enucleatum* genus. Planc. 4. *elandita* illa, non *enucleata* esse suffragia. *Enucleata suffragia sunt, quae damus re accurate ponderata, et de dignitate candidati iudicio facto. Nam ante dixit : comitiis aedilitiis studium esse populi, non iudicium.*

ENUDARE, *explicare*. Leg. i. 9. rerum obscuras et necessarias intelligentias (*novas novae*) *enudavit*.

ENUMERARE, numerare. Brut. 32. *enumera me in plerisque : etiam de pecunia dicitur, sic Rosc. A. 46. si lectio sana est.*

ENUMERATIO. Brut. 92. *enumeratio oratoria : i. e. rerum ad eloquentiam pertinentium.*

ENUNTIARE, divulgare. Or. i. 47. *et illa dicendi mysteria enunciet * dialecticis enunciare idem est, quod recentioribus praedicare.* Acad. iv. 29. *Nempe fundamentum dialecticae est, quicquid enunciat, aut verum esse aut falsum ; quamquam etiam de tota propositione intelligi potest.* Fat. 9. *quod ita enunciat : Descendit in Academiam Carneades.*

ENUNTIATIO. ad Att. iv. 15. *enunciatio Memmii. sc. qui patefecit in senatu, quid factum esset mali.*

EO, pro ideo. Rosc. A. 31. *ubi v. Graev. ad Div. xiii. 69. xvi. 1. etc. add. Burm. ad Lucan. vii. 406.*

EPHEMERIS, commentarius rerum, quas quotidie facimus, Journal : sive etiam Kalendarium, in quo sc. scribebant, quas quotidie facerent, memoriae causa. Quint. 18. *in memoria rediit Quintius, quo die Roma in Galliam profectus sit. ad ephemeridem revertitur : invenitur dies profectionis prid. Kalend. Febr. Ap. Plin. H. N. xxix. 1. est ephemeris mathematica, in qua scilicet siderum motus in dies singulos consignatus est.*

EPICOPUS. Att. xiv. 16. *phaselus epicopus : h. e. qui remis agitur. Remis autem aguntur militares naves, velis onerariae, unde etiam naves sunt militares. v. Scheffer. de R. N. ii. 2. init. Bosius ad Att. v. 11. ubi in Graeviana e Victoriana emendat, sed nullo sensu idoneo.*

EPICUS, opt. gen. d. 1. poëtae genus, quod et heroicum dicitur, qualis Homerus et Virgilius. Nam hoc genus carminis etc. dicitur.

EPIPHORA. ad Dix. xvi. 23. *Balbus scripsit, se tanta epiphora oppressum, ut loqui non posset. Est autem epiphora morbus, cum destillatio fit humoris in oculos, lacrimarum specie.*

EPISTOLA distinguitur a literis ad Q. Fr. iii. 1. 3. *ad tuas literas, quas tribus epistolis accepi. i. e. ea, quae mihi tribus epistolis scripsisti.*

EPULO. Har. Resp. 10. *epulones Jovis Opt. Max. Or. iii. 19. ut Pontifices veteres, propter sacrificiorum multitudinem tres viros epulones esse voluerunt, cum essent ipsi a Numa, ut etiam illud ludorum epulare sacrificium facerent, instituti : ex quo loco, quod genus sacerdotum fuerint, intelligi potest.*

EQUUS. Verr. iii. 24. *equites illustres, sunt splendidi, e divitiis, antiquitate generis, gratia, etc. opponuntur enim obscuris. Alii equites illustres sunt, qui sub Caesaribus, v. c. Tacit. A. xi. 4. commemorantur : ubi c. Lipsium.*

EQUIDEM. *cum secunda et tertia persona, item prima plurali.* Sext. 57. *equidem* audiebamus. Pison. 34. *cum equidem* -- fuit. Sic est etiam apud Sallust. Catil. 52. 16. *Cum prima autem persona aureae aetati usitatissimum, neque haec exempla facile imitanda. Tota res eo redit, utrum equidem sit, ego quidem, an quidem simpliciter, ut fit ex e et quidem, ut placet Drakenb. ad Liv. v. 54. et Burm. ad Virg. Aen. ii. 77. Sed adhuc sub iudice lis est. v. Cort. ad Sallust. Catil. 51. 15. Ceterum in his ipsis locis, in quibus aliter est equidem, quam cum prima persona, cautio adhibenda est, ne decipi nos patiamur. Nam primo vulgaris interpunctio interdum facit, ut id verbum referamus, quo non debebat, ut ad Div. xiii. 1. equidem si, quod ipse sentiam, quaeris : nec cur ille tantopere contendat video, nec cur tu repugnes : ubi ex hac interpunctione equidem refertur ad quaeris, cum pertineat ad video. Deinde librarii et editores veterum librorum inscitia saepissime in hoc verbo erravere. In Nisolio etiam Facciolatio omnia exempla, in quibus equidem est cum tertia, aliter sunt in emendatis edd. Quid, si de ceteris iisque paucis locis idem pronuntiandum ? ut aut pro quidem vitiose scriptum sit, aut pro et quidem.*

EQUITATUS de ordine equestri ad Att. ii. 1. Sed v. not.

EQUUS, equites. ad Div. x. 30. *equum* inmisit. *ibid.* ix. 7. *equi viris.* cf. Off. iii. 33. Phil. viii. 7. *ubi vid. Ferrar. Gronov. ad Liv. xxi. 27. et Burm. ad Virg. Aen. viii. 3. haec formula deinde hanc vim nacta est, ut, omni contentione rem agi, significaret.* * Sen. p. R. 11. *equis insignibus et curru aurato reportari : h. e. triumphalibus.* * Lael. 17. *quo utamur, quasi equis tentatis, sic amicitia, aliqua parte periclitatis moribus amicorum. equum tentare est periculum facere, an sesso-rem patiat, et sit itineribus faciendis idoneus ; ne, si viam ante ingrediamur, aliqua parte jam profligata, sero intelligamus, idoneum equum non esse.* * Brut. 51. *si auditor omnino, tamquam equus, non facit, agitandi finis faciendus est. equus non facit, ut ex ipso loco intelligitur, qui loco moveri non potest, neque calcaribus subditis, neque flagellis adhibitis, adeoque itineri faciendo minus idoneus.*

ERECTUS, de auditore attento. Brut. 54. *idem si praeteriens adspexerit erectos, intuentes iudices -- aut oratione quasi suspensos teneri.* * *est etiam habitus hominis sibi confidentis.* Or. i. 40. *erectum et celsum, alacri et prompto ore ac vultu, huc atque illuc intuentem, etc.*

EREPTUS, extortus, expressus. Verr. i. 30. *quod pronuntiatum est, non per Neronem iudicatum, sed per Dolabellam ereptum existimabatur. Nam Dolabella precibus effecerat, ut Nero invitus condemnaret Philodamum.*

ERGASTULUM est carcer rusticus, in quo mancipia opus faciunt, pistrinum, etc. Cluent. 7. M. Aurius in Q. Sergii manus incidit et apud eum fuit in ergastulo. (quem locum illustrabit Sueton. in Aug. 32. Tib. 8. cf. Salmas. ad Spartian. c. 18. T. i. p. 172.) ad Div. xi. 10. et 13. ergastula solvere: quod est dimittere servos ex ergastulis, aut potius abducere, et milites facere.

ERGO, *eleganter post longiorem parenthesin.* ad Div. xv. 10. quum ita accidit - quum ergo ita accidit.

ERIGERE. Leg. i. 9. hominem *erexit* Deus. * *recreare.* Brut. 3. *erexit* se populus Rom. Sext. 31. causa *erigere* oculos et vivere videtur. ad Att. viii. 12. *erigere* remp. * *resistere.* ad Q. Fr. i. 1. 1. ne te obrui negotii magnitudine sinas, sed contra *erigas* atque resistas. * *erigere* se dicuntur auditores, cum attentiores fiunt, admirantur aliquid in oratione. Rosc. Am. 22. * Coel. 12. nec quos aculeos habet severitas gravitasque vestra, cum eos accusator *erexerit in rem*, in vitia, in mores, in tempora, emittere in hominem et in reum. ad Att. iii. 15. *erigere* id aliquem est, impetum in eum facere. Sed vid. not.

ERIPERE, de reo noxio, cum artibus ipsius aut amicorum, eloquentia patroni, potentia advocatorum, largitione efficitur, ut absolvitur. Act. i. in Verr. 8. *eripi* accusatori reum. Verr. i. 4. cui reus tam nocens, etc. impune *eripi* possit. *ibid.* ii. 31. vi se *eripere* ex iudicio. * *absumere.* ad Div. xvi. 21. multum mihi *eripitur* operae in exscribendis hypomnematis. * Marcell. 10. arma ab aliis posita, ab aliis *erepta* sunt: sic et Verr. iii. 48. in Vatin. 12.

ERRARE. Orat. i. 48. oratio errat: dicitur de λογωμαχων.

ERRATICUS, *eleganter de vitibus aliisque plantis, quae vario flexu serpunt.* Cato. 15. vitis serpens multiplici lapsu et *erratico*.

ERROR, de eo, qui, quid agat, nescit. in Caecil. 14. qui tibi aestus, qui error, quae tenebrae erunt? * Att. xii. 43. ferendus tibi in hoc meus error. antea vocaverat ineptias.

ERUBESCO. Leg. i. 14. o! rem dignam, in qua non modo docti, sed etiam agrestes *erubescant*.

ERUDITUS, etiam de philosophis dici, docebunt loci hi: Muren. 30. 31. 36. ubi Zeno Stoicus et alii hujus generis philosophi sic appellantur. Or. i. 15. *eruditus* in philosophia. * Brut. 2. vox *erudita*: h. e. graecis et latinis literis et artibus formata. Paradox. v. 2. oculos *eruditos* habemus: h. e. qui iudicare possunt, v. c. de picturis, etc.

ERUERE, ut elicere dicitur, Or. ii. 88. memoriam *eruer*e, exercitatione, si est nulla naturalis. * *invenire latentem et fugientem.* ad Div. v. 10. illum *erua*m: de servo Ciceronis fugitivo. eodem modo dicitur in constitutione Adriani ap. Reines.

Inscr. p. 505. item pro invenire est in hoc : Att. x. 14. difficultatem pecuniarum, qua erui nusquam posset. conf. xlii. 30. extr. * *eripere voluntatem*. Att. xii. 36. sanum fieri volo : neque hoc mihi erui potest : *ich lasse mir das nicht ausreden*.

ERUMPERE. ad Div. viii. 14. sic illi amores et invidiosa obtreectatio ad bellum *se erumpit. et Liv. xxxvi. 7. ubi v. Gronov. plura exempla v. ap. Drakenb. ad Sil. vii. 355. Att. xvi. 3. ne in me erumpant stomachum* : i. e. *effundant iram*. Q. Fr. i. 2. 1. sermones iniquorum in suum potissimum nomen *erumpere* : h. e. *invadere*. Mur. 38. omnia in hos dies *erumpunt* : i. e. *hoc potissimum tempore eveniunt mala*. Catil. i. 3. *erumpunt omnia*, i. e. *patefunt*.

ESCENDERE, adscendere, conscendere. Tusc. v. 9. Off. iii. 20. *et aliis locis, quibus Gruterus et alii e MSS. hanc vocem restituerunt, aliis auctoribus alii : ubique enim fere a librariis in adscendere aut conscendere mutatum est. v. Gronov. ad Liv. ii. 28. viii. 17. xi. 29. xlv. 1. etc.*

ESSEDARIUS. ad Div. vii. 6. tu qui aliis cavere didicisti, cave ne ab *essedariis* decipiare. *genus militum Britannicorum, qui ex essedis pugnabant. vid. Caes. B. G. iv. 24.*

ESSEDUM, genus belgici, britannici vehiculi (vid. *essedarius*) quo deinde usi etiam sunt Romani. Att. vi. 1. Vedius mihi venit obviam, cum duobus *essedis*. Phil. ii. 24. *vehebatur in essedo tribunus plebis. v. Scheff. de re Vehic. ii. 23.*

Et sequente que, pro et - - et. ad Div. xi. 13. v. not.

ETHOLOGUS. Orat. ii. 59. *mimorum ethologorum est, si nimia est ista imitatio. Nam mimi quam possit fieri accuratissime exprimere et imitari mores aliorum solent risus excitandi causa. Dicuntur et aretalogi, biologi, etc. vid. Salmas. ad Vopisc. Aurelian. 42. T. ii. p. 530. ubi ad Suetonium se de his acturum promisit, quod nondum dixisset aliquis de iis quidquam.*

ETIAM in correctione Planc. 26. etiam mehercule.

EVADERE. Div. ii. 71. eadem aliis aliter *evadunt, de somniis. ibid. somnium verum evasit.*

EVANESCERE, de vino est vim suam perdere. Div. ii. 57. *vinum evanescit. * Tusc. v. 30. sententia eorum evanuit : h. e. nullum amplius sectatorem habet.*

EVELLERE. Dom. 13. *radicitus evellere omnes actiones tuas : h. e. irritas facere.*

EVENIRE. cum in : ad Div. ii. 10. ne idem *eveniat in meas literas. Att. vii. 2. bene eveniat, dicit Carneades : spurce. Est enim formula qua praegebatur, tamquam boni ominis causa, coitum habiturus cum femina. Inv. i. 10. solet usum evenire. ubi v. Oudend.*

EVENTUS, de re, quae est in facto : cum fit id, quod fieri poterat. Rab. Perd. 5. non solum eventus, sed etiam conditio.

EVERRICULUM, proprie est instrumentum everrendi, ut rete, quo pisces everruntur, v. c. apud Varr. R. R. iii. 17. 7. deinde tropice, id, quo quid penitus tollitur. Nat. D. iii. 30. everriculum malitiarum omnium, iudicium de dolo malo. Verr. iv. 24. quod unquam huiusmodi everriculum in provincia ulla fuit.

EVERSIO. Fin. v. 10. quae vitae sunt eversio.

EVERSUS. ad Div. v. 21. fortuna funditus eversa.

EVERTERE. Catil. i. 7. quaestiones evertere : i. e. perfringere, vi se eripere quaestioni.

EVICTUS. Verr. i. 1. qui tam nefariis criminibus, tam multis testibus evictus, ora iudicum adspicere auderet. Graevius sic interpretatur : evictus est, qui pudore aut ratione incitatur ad aliquid agendum, atque exemplis confirmat ita dici evictus. Sed haec vis est ab hoc loco aliena. Num enim criminibus et testibus quis incitari potest, ut audeat adspicere iudices ? Absterreant haec cum potius necesse est. Evictus est pro convictus, plane victus. Nam evictus hanc vim habet, atque adeo plus est quam victus, ut docuit Broukhuis. ad Propert. iv. 7. 2.

EVIGILARE, excogitare vigilando. Att. ix. 12. consilia evigilata cogitationibus.

EVISCERATUS, cujus viscera discerpuntur, eximuntur. Tuscul. ii. 9. evisceratum corpus. conf. i. 44.

EVITARE. Tuscul. i. 35. haec omnia vidi inflammari, Priamo vi vitam evitari ; h. e. eripi. e Poëta vetere. v. Buker. ad h. l.

EVOCARE, dicitur ita, ut elicere. Or. ii. 8. memoriam evocare. Att. x. 8. ne meam ipse *συμπαθῶς* jam evocem. * evocare dicitur aliquem magistratus provincialis, senatus, cum eum jubet aliunde ad se venire. Verr. i. 10. 33. Att. ii. 24. v. 21. etc.

EVOCATUS, commotus. Deiot. 14. evocata oratione misericordia. Fin. ii. 31. probitas mercedibus evocata. * peregrinus jussus adesse. Deiot. 5. venit evocatus, ut is, qui Senatui parere didicisset. * evocati sunt milites, qui stipendia legitima fecere, sed precibus, promissis commoti castra alicujus sequuntur. ad Div. iii. 6. praefectus evocatorum.

EVOLARE. Or. i. 35. evolavit oratio : h. e. celeriter praeteriit, ut vix quae dicta sint, percipi potuerint. ibid. ii. 78. totum repente evolare : h. e. omnes suas vires celeriter ostendere. Verr. i. 5. evolare ex severitate : h. e. absolvi quamvis noxium. Sic Prov. Cons. 6. poenam evolaverunt. * Att. ix. 10. profecto evolare cupio. ib. x. 10. caute hinc istis invitissimis, evolabo, i. e. celerrime abire. * de honoribus. Or. 2. illos de-

lent *evolasse* : *opp. relictos esse. Sic est altius evolare.* ad Div. i. 7.

EVOLVERE, explicare, exponere. Or. iii. 55. sol jam praecipitans me quoque haec praecipitem paene *evolvere* coëgit. v. Heins. et Drak. ad Sil. vii. 435. Off. iii. 19. si quis voluerit animi sui complicatam notionem *evolvere* : h. e. *efficere, ut ea distincta et perspicua fiat.* cf. Att. ix. 12. Topic. 2. definitio, quae quasi involutum *evoluit* id, de quo quaeritur. * *reperire.* Coel. 23. cujus criminis ego neque principium invenire, neque *evolvere* exitum possum.

EVOLUTUS. Or. ii. 86. *evolutus* integumentis dissimulationis.

EURIPUS. Leg. ii. 1. ductus aquarum, quos isti *euripos* vocant. de *euripis lege Salmas. ad Solin. f. 638. sq. ubi etiam de euripis maritimis et Circensibus agitur.*

Ex, post. Mur. 1. 7. ex praetura triumphasset. * Caec. 30. ex loco, *quomodo differat a loco.* * ad Div. x. 4. literae, quas ex sermone Furnii te scripsisse animadverto : *auf Veranlassung.* * ibid. vii. 28. ex meis literis te animum meum desiderare.

EXACTIO. ad Div. iii. 8. in *exactionem* capitum atque ostiorum inducuntur sumtus minime necessarii.

EXACUERE, impellere. Att. xii. 36. cohortari et *exacuere.*

EXAEDIFICARE, de oratoribus est, latius disserere. Or. i. 35. *exaedificare* opus.

EXAGGERARE, augere. Off. i. 26. rem familiarem non omni ratione *exaggerantes.* Caecin. 7. cum sextulam suam nimis *exaggeraret* ; h. e. *nimum pro sextula sua postulet, nimis magnam diceret.*

EXAGGERATIO. Tusc. ii. 26. *exaggeratio* quaedam altissima animi.

EXAGGERATUS, altus, amplus. Orat. 17. 57. *exaggerata* oratio.

EXAGITARE, commovere, augere. Att. iii. 7. ne et meum moerorem *exagitem*, et te in eundem luctum vocem.

EXAGITATUS, agitatus. Sull. 21. cum jam multos annos esset *exagitata* dissensio. * *exercitatus.* Or. 3. *exagitatus* est orator Platonis et aliorum philosophorum disputationibus, et adjutus.

EXAMINARE. Or. ii. 38. populari trutina *examinare.*

EXANCLARE, idem quod exantlare. Tusc. i. 49. cum *exanclavisset* omnes labores. cf. ii. 8. Div. ii. 39. Acad. iv. 34. *Davisius pro exanclare semper reponendum censet exantlare, ubi pro exhaurire aut tolerare dicatur.* v. ad Tusc. i. 49. *Eodem est Lumbini sententia ad Acad. iv. 38. qui tamen probet exanclare pro ministrare ; ubi et Davisius reliquit in contem-*

tu : exanclatum, cum in ceteris locis mutaverit. Quintil. Instit. i. 6. hoc verbum ponit in nimis antiquis, neque facile usurpandis. Est autem a vetere ancla, quod fuit vas, quo aqua hauriebatur ; ut adeo idem sit exantlare et exanclare. v. Salmas. ad Vopisc. Bonos. c. ult. T. ii. pag. 774. Burn. ad Quintil. l. c.

EXANGUIS. Orat. i. 13. de quibus ille tenui quodam et exangui sermone disputat, hic cum omni gravitate et jucunditate explicet.

EXARARE, proprie est, arando eruere. Div. ii. 23. exaratum esse, Deum dicam an hominem ? Leg. ii. 23. sepulchra exarata sunt. unde deinde exarari dicitur, quod agro colendo quaestus in frugibus capimus. Verr. v. 38. tantum labore suo frumenti exarabant. * de scribentibus cum dicitur, extemporalem scriptionem et subitam significat. Att. xiv. 22. statim hoc nescio quid exaravi. ibid. xvi. 6. statim novum prooemium exaravi, etc. cf. ad Div. xii. 20. ix. 26. etc.

EXARDESCO, absumor, pereor. Har. Resp. 21. excepi flammam (sc. quae injiciebatur patriae) et solus exarsi pro patria. * Tusc. v. 29. ingenium ejus exarsit contra Stoicam disciplinam. Rabir. Post. 6. ad periculum innocentium templus exarserat. Lael. 21. intolerabilis injuria exarsit, sc. in nos. Phil. iv. 6. longo tempore ad spem libertatis exarsimus.

EXARESCO. Tusc. iii. 31. opinio vetustate exaruit : i. e. evanuit.

EXAUDIO pro audio, de fama. Catil. iv. 7.

EXCELLENTIA, der Vorsug. Off. i. 28. magna cum excellentia animantium reliquarum. * virtus quaelibet vel ingenii vel animi insignis. Tusc. iv. 1. incredibilis cursus ad omnem excellentiam factus est.

EXCELLERE. Flacc. 6. autoritas ejus excellit in ista provincia, major est in ista provincia, vel maxima. in Pis. 38. quae excellunt, i. praecipua sunt, etiam in partem deteriorem.

EXCEPTIO praetoria. Inv. ii. 19. v. praetorius. cf. Heren. i. 12.

EXCERPERE, eximere. Or. ii. 11. excerpere de numero, etc.

EXCETRA, hydra. Tusc. ii. 8. haec dextra Lernam, macata excetra, placavit. Habet etiam Livius axix. 11.

EXCIDERE. Or. i. 21. excidit libellus. ibid. 2. quae inchoata ac rudia exciderunt. ad Att. iii. 12. oratio excidit : h. e. praeter voluntatem nostram in vulgus exiit.

EXCIPERE, pro accipere. Att. i. 14. laudem excipere. v. Burn. ad Quintil. Decl. 330. ad Att. iii. 23. cum nuncios excepero. non dissimile est illud ad Div. i. 9. illustri gratia aliquid excipere. * Or. ii. 8. excipere voluntates hominum, est, adducere, quorsum velis : sumtum e re venatoria.

EXCITARE, *testem in iudicium ad dicendum testimonium vocare*. Rabir. Post. 12. in iudicio Gabinii tertio quoque verbo *excitabantur*. negabant Gabinio pecuniam datam. *hinc etiam de aliis, quos testimonii aut exempli causa adducimus*. Tusc. v. 23. *excitabo* homunculum a pulvere et radio. * *dicitur etiam de aedificiis*. Sext. 2. quibus initiis et fundamentis - - hae laudes *excitatae* sint. * Or. ii. 21. facilius in vitibus revocantur ea, quae se nimium profuderunt, quam si nihil valet materies, nova sarmenta cultura *excitantur*.

EXCITATUS. Or. ii. 41. his locis in mente et cogitatione defixis, et in omni re ad dicendum posita *excitatis* : h. e. in *memoriam revocatis et ad usum*. * Rabir. Post. 15. magnis praemiis *excitata*. * ad Div. ii. 16. fortuna *excitata*. *opponitur* jacenti.

EXCLUDERE, *rejicere*. Har. R. 21. quod frater Metellus Pompejo sententiam dicenti *excluserat*, acerrimaque una voce ac mente restiterat : id - - ita perturbatum, itaque permutatum est, ut, quod frater consul, ne fieret, obstiterat : quod affinis et sodalis - - *excluserat* : id is consul efficeret, etc. * Att. xii. 40. de hortis hoc videtur effici posse - - ut praeconis subiciantur : id nisi fit, *excludemur*. sin ad tabulam venimus, vincemus facultates Othonis nostra cupiditate.

EXCLUDERE, *laborare*. Att. xv. 27. tibi de gloria *excludam* aliquid *excludor*.

EXCURRERE. Or. 51. orationem non claudicare, nec insistere, sed cum sententia pariter *excurrere* : *dicitur de oratione vincta et numerosa, cum, verbi causa, enunciationes plures ita sibi implicantur, et inter subjectum et praedicatum primum mediae interjiciuntur, ut in subjecto incipiat in praedicato desinat perihodus*. * *de profectibus*. Brut. 78. studio autem neminem nec industria majore cognovi - - itaque tantos processus faciebat, ut evolare non *excurrere* videretur.

EXCURSIO, *de oratore, cum paullulum de loco, in quo constitit, procedit*. Or. 18. *excursio* moderata, eaque rara.

EXCUSARE morbum. Phil. ix. 4. i. e. morbo uti ad *excusandum*.

EXCUTERE, *videre, si quis quid absconditum secum habeat, quod fere fit excutienda toga : scrutari*. ad Div. x. 31. tabellarii ubique *excutiuntur*. Rosc. Am. 34. *excutio* te, si quid ferri habuisti. cf. Agr. ii. 11. 23. *hinc ducitur illud* : Off. iii. 20. explica et *excute* intelligentiam tuam, ut videas, quae sit in ea species et forma et notio viri boni. ad Q. Fr. i. 1. 3. neque sane placet, scrutari te omnes sordes, *excutere* unumquemque. * *eripere, auferre*. Tuscul. i. 46. *excutere* opinionem radicatus. Har. R. 18. *excussus* et exhaustus, sc. pecunia. Sull. 16. noli aculeos orationis meae, qui reconditi sunt, *excussos* arbitrari. cf. Coel. 28.

EXEDRA, locus in porticibus, villarum inprimis, pluribus instructus sedibus, ut ibi consideri, disputandi causa, aut dormiri a meridie possit. Or. iii. 5. Fin. v. 2. v. Gothofred. ad Cod. Theod. 1. ult. de operibus publ. ubi multa de exedris, sed falsa multa veris mixta: quae h. l. excutere non possumus.

EXEDRIUM. idem. ad Div. vii. 23.

EXEMPLUM. Verr. ii. 42. facere exemplo: h. e. non primum, sed post alios. * exemplar, ἀρχαῖον. Offic. iii. 17. ducta sunt ex optimis naturae et veritatis exemplis. Manut. Lamb. Pearcius praetulerunt principiis: quod exempla naturae nec intelligi, nec dici possent. Intelligi possunt: suntque exemplaria vera ab ipsa natura suppeditata. Dicit etiam h. l. debuerunt: quia referuntur ad imagines et effigies, quae non a principiis, sed ab exemplis ducuntur. Inv. ii. 1. ut in mutui simulacrum veritas ab animali exemplo transferatur. * Hinc exemplum dicitur alicujus rei ἀρχαῖον, formula, qua res primum concepta est: das Original, Concept. Att. ix. 6. Capua literae sunt allatae, hoc exemplo: in diesen Terminis. xiii. 30. epistola altera eodem exemplo; eadem formula, iisdem verbis: in einerley Terminis. Hanc significationem pluribus illustrat Menkenius Obs. Lat. L. * Post dicitur de ἀντίγραφοις eine Copie. ad Div. vi. 8. earum literarum exemplum infra scriptum est. In quo loco ἀρχαῖον esse non potest. v. phura in Gesneri v. Cel. Thesauro L. L. Ceterum fatendum est, etsi in hoc et similibus locis exemplum bene verritur eine Copie, tamen proprie esse formulam.

EXEMTUS. v. eximere.

EXERCERE. Arch. 11. tantis se in laboribus exerceret. Sic et Tusc. v. 1.

EXERCITATUS. Or. iii. 21. exercitata oratio.

EXERCITUS. adject. vexatus. Att. i. 11. scito nihil tam exercitum fuisse Romae, quam candidatos, omnibus iniquitatibus. Tusc. ii. 16. miles vetus exercitus. v. Gronov. Observ. iv. 1. Burm. ad Suet. Tib. 6.

EXHAURIRE, auferre, eximere. ad Div. v. 16. exhauriri tibi iste dolor potest. Att. ii. 21. amor exhauriri nulla potest injuria. Sext. 21. eadem sibi manu vitam exhausisse. ibid. 37. una plaga si accessisset, reliquum spiritum exhausisset. ad Div. ix. 14. quam aliquam partem exhauserim de tuis laudibus. * Q. Fr. i. 2. 1. exhaustus est sermo hominum: i. e. desiit, conquivit. * perficere. Att. v. 1. 13. exhaurire mandata. * Agr. ii. 26. urbanam plebem nimium in rep. posse: exhauriendam esse, sc. tamquam sentinam aliquam.

EXHIBERE, est producere aut testem in iudicium, ad populumve, aut servum in quaestionem, etc. verbo, praestare praesentem aliquem, cum opus est. Flacc. 15. fratres exhibe, non

denunciavi. Verr. v. 7. servum statim *exhibere* jubet. Att. v. 18. sed jam *exhibeo* pupillum. non defendo. Sunt enim lenta et inania negotia. *intell. creditoribus, ut ipsi exigant ab eo pecuniam.* * Phil. vi. 3. horam *exhibere* nullam in tali cive liberando sine scelere non possumus : h. e. *omne tempus in tali cive liberando consumere debemus.* omnes (suas) horas in re aliqua *exhibere, quin latine dici possit, non dubitandum puto.* Eximere horam quod Ferrario, Graevio ad h. l. Budaeo ad Pand. p. m. 83. et Menkenio Obs. L. L. placebat, *eleganter dici scio, et saepe est apud Ciceronem, ut mirandum esset, si librarii hic mutassent, alijs locis reliquissent. Mihi autem h. l. non placet ita legi, primo quia vulgatum idoneum sensum habet, ut dixi ; deinde quia nullam non possumus, non est aptum eximere diem, legendumque esse ullam non possumus, quod Oliveto placet, vel non delendum, ut placet P. Manutio. add. in eximo.*

Exigo, in re pecuniaria est creditorum, et quibuscunque pecunia debetur. Flacc. 34. *exigendi* causa legationem liberam sumere. Fin. ii. 22. ex rebus voluptatem, quasi mercedem *exigit.* * *exigere dicuntur etiam, qui curatores alicujus rei sunt, cum aut jubent fieri aliquid, aut, factum a redemptoribus isse, qui debebant, perspiciunt probandi causa aut reprehendendi.* Verr. i. 59. *exegisti vim thesaurum et pompae.* ibid. 40. 50. *exigere* sarta tecta. inde hoc ducitur : Verr. iii. 46. *exigere diligentiae pensum.* * *agere.* ad Div. x. 24. de his rebus, ut *exigeret* cum eo, Furnio mandavi.

EXIGUE. Att. xi. 16. epistola *exigue* scripta : h. e. *quae parum spei affert.* Lael. 16. nimis *exigue* ac tenuiter ad calculos revocare amicitiam ; ut par sit ratio acceptorum et expensorum. * *breviter.* Or. iii. 36. *celeriter exigueque dicere.*

EXILIS, jejunus, nimis tenuis, de oratione. Or. i. 18. *spinosa et exilis oratio.* ibid. ii. 38. genus sermonis affert non liquidum -- sed *exile*, etc. ibid. 77. nullum exordium mihi occurrit, nisi aut *exile*, aut nugatorium, aut vulgare, aut commune. * *de animalibus est macer, tenuis.* Div. ii. 13. *aliae pecudis jecur nitidum et plenum, aliae horridum et exile.*

EXILITAS, nimia tenuitas in dicendo, opponitur ubertati in dicendo et copiae. Or. i. 11.

EXILITER, ita dicitur de oratione, ut exilis. Or. i. 11. *exiliter* disputare. Brut. 84. *exiliter* dicere est Atticorum. * *de pronunciatione.* Or. iii. 11. *examinata exiliter* exeunt verba : h. e. *sine vi, ut vix intelligi possint.*

EXIMERE. diem *eximere*, est impedire, ut quis quid eo die agere possit : quasi tollere diem, ut est de Legg. iii. 18. et *eripere* alicui. Qu. Fr. ii. 1. diem dicendo *eximere* : id fiebat in senatu, cum in sententia dicenda data opera multum temporis

*consumebant, et aliena quoque dicebant, ut sol occideret ante, quam SChum fieri posset : quod SChum fieri non poterat post solis occasum. ibid. ii. 6. si sibi cum populo agendi dies essent exempti. ibid. dies comitiales eximere. pro eximere est Leg. iii. 18. diem tollere. * Verr. iv. 19. eximere de reis.*

EXIRE de libris absolutis ad Att. xiii. 13. libri exierunt sc. de manibus, i. e. confecti sunt et absoluti.

EXISTERE, in conspectum venire, apparere. Verr. i. 15. malum non existit. Div. i. 33. submersus equus non existit.

*EXISTIMARE, judicare, et quidem in deteriore partem : reprehendere : Agr. ii. 12. tantummodo, si quis ea potestate temere est usus, existimamus. * Act. i. in Verr. c. 5. in hostium numero existimavi.*

EXISTIMATIO, judicium. Rosc. Am. 19. extr. ita tamen te quaestus cupidum esse oportebat, ut horum existimationem (int. judicium) et legem Remmiam putares aliquid valere oportere. Cluent. 29. opponitur potestas existimationi. v. Gron. ad Liv. iv. 41. xxxiv. 2. paullo minus tamen quam judicium est pro Coelio c. 2. ubi vide.

EXISTIMATOR, judex. Brut. 93. tantum detraxit, quantum non quivis unus e populo, sed existimator doctus et intelligens posset cognoscere. cf. c. 54. Orat. 31. existimator alicujus artificii, non magister, etc.

*EXITUS, in fabulis est ultima pars, in qua omnes nodi, quos vocant artis magistri, solvuntur, et res ad finem aliquem insperatum et inexpectatum perducitur : quam Catastrophem vocant. v. Scalig. R. Poët. i. 9. id fieri cum non potest, fabula exitum non habere dicitur. Nat. D. i. 20. ut tragici poëtae, cum explicare argumenti exitum non potestis, confugitis ad Deum. Coel. 27. est ergo mimi exitus, non fabulae. v. Clausula. * hinc formulae plures de malo aut difficultate insuperabili et inexplicabili et contra. Dom. 47. nullum fortunis communibus exitum reperietis. Verr. iii. 82. exitum et rationem defensionis invenire. Div. ii. 24. responsa nullum exitum habere ; i. e. nil accidit ex responso. Or. 33. nec recte diseri, nec unquam ad exitum perveniri potest, sc. disputationis. Nat. D. i. 37. male instituta ratio exitum reperire non potest. Att. xi. 15. habet aliorum omnium ratio exitum. ibid. ix. 5. quid illa, DIC MI TULLI, quem habebunt exitum. ib. x. 14. cf. xiv. 1. exitum consilii invenire. etc. Inv. ii. 40. in lege est, si meretrix gestet auream coronam, publica esto. Si publica refertur ad coronam, lex exitum facilem habet, sin ad meretricem, nullum habet, i. e. fieri non potest, quod est in lege. Verr. v. 6. perditae civitates hos solent exitus habere : h. e. his rebus perire solent, haec in civitatibus perditis solent fieri, quo*

funditus pereant. * *ocasio de via decedendi, elabendi, etc.* Or. ii. 77. *exitus* dare ad degressionem. Fin. v. 22. Cum autem etiam *exitus datur* conturbato errantique regi: ambo ergo una vivere precamur. ad Q. Fr. iii. 5. promissorum *exitus*.

EXORARE *valde orare.* Tusc. v. 21. *exoravit* tyrannum, ut sibi abire liceret.

EXORIOR, *respiro, emergo*: Att. vii. 28. nunc paulum *exorior*, et maxime his literis, quae Roma afferuntur.

EXORNATIO. Partit. 20. *de genere causarum, quod delectationem sequitur, i. e. demonstrativo.*

EXORNO. Tusc. ii. 14. quid *exornamus* Philosophiam: i. e. *colimus, ei operam damus.* * *suborno.* ad Herenn. iv. 15. utrumne aliquem *exornari* oportuit, qui ista prohiberet.

EXOTRA. Prov. Consul. 6. a suis Graecis subtilius eruditus, quibuscum jam in *exostra* belluatur, antea post siparium solebat. *Est autem exostra, machina in scena, qua circumacta, quae post siparium geruntur, a spectatoribus cerni possunt.* Gruterus laudat Turneb. Adv. xx. 5. cf. Scalig. R. Poët. i. 12. p. 88. etc.

EXPECTORARE. Tusc. iv. 8. *e vetere Poëta*: pavor omnem sapientiam mihi *expectorat*: *e pectore expellit.*

EXPEDIRE, *in re pecuniaria est, solvere debitum.* Att. xvi. 6. nomina sua *expedire.* *ibid.* xii. 29. si *expediatur* illud Faberianum sc. nomen, si Faberius pecuniam solvat. * *periculo liberare, in tuto collocare.* Mil. 4. omnis honesta ratio esset salutis *expediendae*: h. e. *defendendae et in tuto collocandae.* Pison. 30. exercitum eadem, quae impedierat, fortuna *expedivit.* Sic Virgil. Aen. ii. 633. flammam inter et hostes *expedior.*

EXPEDITUS, *in re pecuniaria est, certus.* Att. xiii. 29. *expeditum* nomen. ad Div. i. 3. in provincia tua multa habet et *expedita* negotia. * Att. xi. 1. fidem *expeditam* relinquere; quod fit solvendis debitis aut promissis ad diem. * *paratus.* ad Div. xi. 24. pecunia *expeditissima* quae erat, tibi decreta est. * *ibid.* x. 25. video autem, Planco consule, etsi etiam sine eo *rotines expeditas* haberes, tamen splendidiorem petitionem tuam.

EXPENSUS. Rosc. C. 1. *expensam* alicui pecuniam ferre. h. e. *scribere in tabulis expensorum, pecuniam alicui datam.* ad Div. viii. 4. *expensam* tulit legionem Caesari Pompejus: h. e. *dedit.* Scil. *etiam hujusmodi res datae et acceptae in tabulis acceptorum et expensorum scribebantur.* cf. Verr. i. 57.

EXPERIENTIA. Rab. Post. c. 16. *experientia* patrimonii amplificandi - - *quae est in eo, cum quis periculum facit, augendae rei familiaris.*

EXPERIRI, saepe dicitur in controversiis juris forensibus. Rosc. Com. 9. *experiri* iudicio. Quint. 11. *experiri* summo jure. *ibid.* 16. *experiundi* potestas non est. Caec. 12. *experiundi* juris gratia. cf. c. 7. Coel. 8. *experiri* de injuriis.

EXPETERE, pro petere, de nisu adversus aliquid. Nat. D. ii. 45. medium locum terrae *expetens*, nitens versus medium. Deiot. 11. vitam *expetere* alicujus, i. e. eripere velle.

EXPIARE. Pis. 35. tua scelera dii in nostros milites *expiarunt*. * Prov. Cons. 1. *expiare* suas cupiditates, pro satisfacere cupiditatibus suis. * *expiare* dicitur de portentis, cum sacrificiis aut alia ratione eventum avertere studemus. Div. ii. 63. quae dii significant, quemadmodum ea procurentur atque *expientur*. * de hominibus. Pis. 7. manes mortuorum *expiare*.

EXPINGERE. *pictura exprimere*. Tusc. v. 39. qui motus hominum, qui ferarum, non ita ab Homero *expictus* est, etc.

EXPLANATIO, interpretatio. Har. R. 9. explanationes portentorum. *ibid.* 7. religionis *explanatio*, pro expiatio, quod Graevius probat, pro explanatio : sed id jam in mentem venerat Sigon. ad Liv. xxv. 12. hunc certe sensum ibi explanatio habet, si est a Cicerone : quod huic verbo vix convenit.

EXPLANATUS. Acad. i. 5. *explanata* vocum expressio. de pronuntiatione verbi dicitur, cum ejusmodi est, ut omnes syllabae et litterae facile intelligantur. Sic Plin. Pan. 74. de jurante : expressit *explanavitque* verba.

EXPLERE. *satiare*. Sull. 32. *expletum* esse miseriis alicujus. * Or. 13. 50. sententias *explere*, est, justae mensurae periodo complecti.

EXPLETUS, perfectus. Fin. ii. 15. *expleta* forma honestatis. *ibid.* iii. 9. *expletum* omnibus suis partibus.

EXPLICARE, conficere. Att. xiii. 23. *explicare* mandata. *ibid.* viii. 3. *explicare* rem. *ibid.* xii. 29. de hortis quaeso *explica*. cf. v. 12. * *quid faciendum statuendumve sit docere, aut invenire*. Att. viii. 11. cogitando nihil *explicatur*. *ibid.* xiii. 18. plane hoc mihi *explices* velim : h. e. mihi sententiam dicas. *ibid.* xvi. 8. hoc *explica* : i. e. *quid faciendum sit, doce*. ad Div. vii. 3. quo tempore me vidisti ita conturbatum, ut non *explicarem*, quid esset optimum factu. * ad Div. ix. 25. totam *Kύρου παύσαι*, quam contriveram legendo, in hoc imperio *explicavi* : h. e. in usum converti, adhibui. * *exitum reperire*. ad Div. xiv. 12. metuo, ne id consilii ceperimus, quod *explicare* non facile possimus. * *in re pecuniaria dicitur ut expedire, de quo ante*. Att. xiii. 29. Faberius nobis nomen illud *explicat* : i. e. solvit debitum. cf. *ibid.* v. 1. 4. 5. * *disolvere*. Div. ii. 17. quas captiones nunquam *explicetis*. * *exsolvere*. Verr. v. 58. *explicare* se ex laqueis vi et ratione. * *interpretari ex alia lingua in aliam*. Orat. i. 34. ut sum-

morum oratorum graecas orationes *explicarem*. * *proferre*. Agr. ii. 5. *explicare* longam orationem. * *eruere, investigare*. Verr. iv. 61. ubi cum equitibus Rom. illos Verrutios, de quibus ante dixi, *explicabam*.

EXPLICATIO, *perspicuitas*. Brut. 33. mira in disserendo *explicatio*. * Phil. vii. 1. quarum rerum etsi facilis *explicatio* : h. e. de quibus etsi facile sententia dicitur, quid faciendum sit.

EXPLICATUS, *certus*. ad Div. vi. 1. habet *explicatam* rationem salutis suae. Att. xv. 20. solutio *explicatu*.

EXPONERE, *edere*. Cat. iii. 5. *exponere* indicium. * *promittere*. Att. v. 4. de Oppio bene curasti, quod ei DCCC *exposuisti*, conf. epist. 1. * *pro* proponere, ut in libro, de qua dicere auctor velit. Inv. ii. 12. secundo in loco nobis est *expositum*. ibid. c. 4. exemplum sit hoc *expositum*.

EXPOSITIO, Or. 63. *expositiones rerum, sunt narrationes, definitiones, argumentorum explicationes et similia*.

EXPOSITUS, *propositus*. Phil. viii. 10. mors *exposita*. Graevius legit *proposita*, quod est *usitatus*. Sed tamen sic est etiam Orat. i. 4. praemia *exposita*. Phil. ii. 44. factum *expositum* ad imitandum. Quint. 22. praemio sceleris *exposito*, etc. Item sic de oratione in rhetoricis, ut Brut. 44. capitibus quibusdam *expositis* nec *explicatis*. cf. Nat. D. i. 31. *init*.

EXPOSTULARE, *postulare*, Rosc. Com. 17. vix a Ballione hoc *expostulare* auderes et impetrare posses.

EXPRESSUS, *certus, manifestus*. Rosc. Am. 22. *expressa* sceleris vestigia. Planc. 12. *expressa* indicia, *opponuntur adumbratis et obscuris*. * *in re statuaria expressa signa opponuntur adumbratis, et sunt ea, quae plana elaborata sunt, ut, quem referant, statim cerni possit; unde deinde ad alia transferuntur*. Coel. 5. non *expressa* signa sed *adumbrata* virtutum. *expressa signa virtutum, sunt verae virtutes*. Tusc. iii. 2. *expressa* res, non *adumbrata*. * Nat. Deor. i. 27. species Deorum, quae nihil concreti habeat, nihil solidi, nihil *expressi*, nihil eminentis. *Expressum nihil aliud est, nisi emittens, sc. supra ceteram corporis superficiem*. * Off. i. 37. *expressae* literae, sunt, quae putide pronunciantur.

EXPRIMERE, *exigere, in re pecuniaria et aliis rebus, accipere*. ad Att. xii. 25. HS. DC *exprimes* ab Herinogene. ibid. x. 15. non mediocriter laborat de usuris, sed adhuc nihil *expressit*. Planc. 6. cur tu in iudicio *exprimis*, quod non fit in campo : ubi tamen Graevius malebat : *exigis*. Milon. 4. lex, quam ex ipsa natura arripuimus, hausimus, *expressimus*. * *in dicendo etiam dicitur exprimere, et variis quidem modis*. Arch. 9. *expressum* ab eo est bellum, etc. Rabir. Perd. 3. an de tabulario incenso longa est *exprimenda* oratio ? Acad. iv.

24. nemo superiorum non modo *expresserat*, sed ne *dixerat* quidem. *quod tamen darius videtur*. ad Q. Fr. iii. 5. isto eloquendi et *exprimendi* genere. * *sequi*. Rab. Post. 2. consuetudinem alicujus *exprimere*. Fin. v. 29. de Platone: ut cum Socratem *expressisset*, adjungeret Pythagoreorum disciplinam.

EXPROBRARE. Or. ii. 75. *exprobrare in aliquo quid*.

EXPROMERE *pro commemorare*, pro Dom. 23.

EXQUIRERE *de consulentibus*. Or. i. 58. omnia ad nos consulta et *exquisita* deferuntur.

EXSEQUI, *prosequi*. Tusc. i. 48. laude aliquem et laetitia *exsequi*. * *persequi, continuare*. Rab. Post. 3. id *exsequi* usque ad extremum. * Att. ix. 12. cur non omnes fatum illius una *exsecuti sumus*.

EXSILIRE, *abire*. Flacc. 23. *exsiluerunt principes*, neque in illa concione *adsuerunt*.

EXSISTERE, *emergere, subito in conspectum venire, etc.* Tusc. iii. 34. fibrae stirpium elidendae, ne ulla unquam possit *existere*. Verr. iv. 48. qua spelunca Ditem ferunt *existisse*. Quint. 26. si omnes Crassi *existant*, sc. *ab inferis*. Div. i. 28. tum te repente laetum *existisse, int. ex aqua. ibid. 46.* cum nulla vox *existisset. vid. Burm. ad Ovid. Met. ii. 264. et quos laudat Drakenb. ad Liv. xxv. 21. * eminere, cerni. Off. i. 38. ne ira existat. Verr. i. 15. hoc occultum malum non modo non existit. etc. cf. Or. i. 12.*

EXSORBERE, Muren. 9. *exsorbere difficultates*.

EXSOLIARE, *ila spoliare, ut nihil supersit*. Deiot. 9. qui sese *exspoliare* maluerit, quam tibi non pecuniam subministrare. v. Graev. ad Att. x. 4.

EXSTRUERE, *de epulis magnificis et copiosis*. Tusc. v. 21. mensae *exstruebantur* epulis. * Fin. v. 24. *exstrue* animo altitudinem excellentiamque virtutum.

EXSULTARE, *de vehemente commotione animi*. Tusc. iv. 6. animus *exsultat* inaniter et effuse. Sext. 44. furor *exsultans*. * *equi etiam ferociores dicuntur exsultare: unde ad alia, tamquam ad orationem transfertur*. Or. iii. 9. *exsultare* verborum audacia. Or. 8. *exsultare* audacius. Fin. i. 16. laus, in qua maxime ceterorum *exsultat* oratio.

EXSUPERANTIA, *excellens magnitudo, ὑπερβολή*. Tusc. v. 36. omnem *exsuperantiam* virtutes oderunt.

EXSURGERE, *recrari, ad meliorem fortunam redire*. ad Div. xii. 10. *exsurget* respublica.

EXTA. Div. ii. 12. *extorum* pars inimici, pars familiaris. *ibid. 15. extorum minae. vid. etiam in argutus.*

EXTABESCERE, *aboleri, interire*. Nat. D. ii. 2. opiniones fictas et vanas diuturnitate *extabuisset*.

EXTARE, *patere, notum et perspicuum esse*. Phil. ix. 3. *extare, quod iudicium senatus fuerit*.

EXTENDERE, *augere*. Dom. 58. *copiam extendere*. cf. Gro-nov. Obs. iii. 1. p. 435. *Burm. ad Quintil. Decl. 11. p. 205*.

EXTENUARE, *diminuere, depellere*. Tusc. iv. 17. *error extenuatur die*. * *comminuere*. Nat. D. ii. 54. *cibus extenuatur dentibus*.

EXTERERE. Nat. D. ii. 54. *alvum calorem multum habere exterendo cibo : h. e. digerendo, concoquendo*.

EXTERNUS. Acad. iv. 2. *externa Luculli, sunt virtutes, quae in omnium oculis versantur, ut fortitudo, liberalitas, etc. opponuntur interiora, h. e. quae amicis et familiaribus tantum nota sunt*.

EXTERSUS, *exinanitus*. Verr. ii. 21. *fanum, quod non eversum atque extersum relinqueret*.

EXTINGUERE. Mil. 2. *extinguere salutem alicujus*. ibid. 27. *memoriam tabulis impressam extinguere*.

EXTISPEX, *aruspex*. Div. i. 16.

EXTOLLERE. ad Div. vi. 12. *ad aequitatem animi se extollere*. Dom. 45. *perculsum manibus suis extollere*.

EXTRA. Inv. i. 33. Att. vi. 1. *extra quam si formula exceptionis*.

EXTRAHERE, *eruerе, eradicare*. Tusc. iv. 38. *extrahere errorem, quasi radicem malorum, stirpitus*. cf. Fin. ii. 9. * *producere*. ad Div. i. 4. *extracta res est calumniis*.

EXTRANEUS. Inv. i. 22. *ornamenta extranea : h. e. non ex ipsa re ducta, sed aliunde adscita et assumpta*.

EXTRAORDINARIUS. Rosc. Com. 1. Verr. i. 39. ii. 70. *extraordinariae pecuniae, sunt, quas, quia injustis et turpibus modis conciliatae sunt, non audebant in tabulas acceptorum referre, ne ex iis convinci possent*. * ad Div. viii. 8. *reus extraordinarius, est, de quo quaestio extra ordinem habenda est, h. e. relictis ceterorum criminum quaestionibus. nam quaestiones eo fere ordine habebantur, quo erant crimina delata, nisi lege cautum esset, ut ejus criminis, quod delatum esset, ceteris omnibus praeleveretur*. * Verr. v. 14. *extraordinariae cupiditates, opponuntur naturae ac necessitati*. * Att. v. 9. *munus extraordinarium*. ad Brut. 4. *extraordinarii honores sunt, qui non perpetui sunt in republica, sed aut urgente aliqua necessitate, aut alia de causa gravi, per SCta aut leges conferuntur, aut qui alicui per legem aliquam tribuuntur, cum ex lege annali aut aliis legibus, ex quibus ordinarii honores mandantur, fieri non possit*.

EXTRARIUS, *extraneus*. Herenn. ii. 13.

EXTREMUS, *periculosus*. Rab. Perd. 2. *extrema tempora*. * *primus*. Manil. 10. *extrema pueritia*. * Att. xv. 20. *homines, extrema quaedam de republica loqui : h. e. ei summam perniciem imminere*.

EXTRICCO. ad Div. v. 10. de Dionysio tuo adhuc nihil *extricco*; i. e. *reperio*. Att. xv. 20. solutio *extricata*: h. e. *expedita*.

EXULCERARE gratiam. Brut. 42. i. e. *minuere, de invidia*.

EXULCERATUS, iratus. Deiot. 3. *exulceratus animus*.

EXUERE. Verr. v. 58. *exuere se ex laqueis*.

EXURERE. Nat. D. iii. 3. mihi ex animo *exuri* non potest, esse Deos. Sed v. not.

EXUVIAE. Manil. 18. *exuviae nauticae, sunt rostra navibus derepta et tamquam victoriae signa alicubi suspensa*.

F.

FABELLAE. *narratiunculae vulgares et inanes*. Div. ii. 38. *commentitiae fabellae*.

FACETUS, venustus, de pulchritudine generis dicendi tenuis, sed per totam orationem fusa. Or. 6. alii in eadem jejunitate (v. *jejunitas*) concinniores, hoc est, *faceti*, florentes etiam, et leviter ornati. cf. Quintil. vi. 3. 4.

FACIES, de toto corporis habitu et specie. Rosc. Com. 10. *facies* non erat, ars erat pretiosa. - - nemo enim eum ex trunco corporis spectabat, sed ex artificio comico aestimabat. Or. i. 28. *facies, vultus, sonus*. - - vox tragoedorum, gestus paene summorum actorum. * *hinc pro specie, imprimis ea, in qua dignitas quaedam sit aut majestas*. Phil. viii. 8. *faciem* senatus auctoritatemque reip. secum attulerat. Nat. D. i. 38. *cujus crebra facie* pellantur animi.

FACILE, libenter. Off. ii. 19. *facile laborare*. ubi v. Manut. et Victor. ad Epp. ad Div. ii. 16.

FACILITAS est in bonis rebus, quod proclivitas in malis. Tusc. iv. 12. * *Opponitur etiam morositati*. Off. i. 25. Att. xii. 40. quis aut congressum meum, aut *facilitatem* sermonis desideravit.

FACIO, creo magistratum, etc. Planc. 4. *populus facit* eos, a quibus est maxime ambitus. * *in re sacra, sacra facere*. Mur. 41. Junoni omnes Consules *facere* necesse est. * Manil. 20. si quid eo *factum* esset, per *opum*, pro, si mortuus esset. * Verr. ii. 16. quid hoc homine *facius*: i. e. *quomodo coërceas, corrigas, serves, etc.* Acad. iv. 30. quid *faceret* huic conclusioni. i. e. *quomodo refelleret*. * *tingo*. Nat. D. i. 30. his nominibus deos esse *facimus*, quibus a nobis nominantur. * Verr. iii. 42. tributum *facere* coëgist, i. e. *dare*. * *fieri sibi jubere, faciendum curare*. Verr. iv. 25. cum vellet sibi annulum *facere*, nisi *legendum* est fieri. * *ornare, effingere*. Or. 51. *orationis faciendae auctores, i. e. excolendae et fingendae per*

numeros, etc. ad Att. xii. 40. genus scribendi, quod nemo *facere* posset.

FACULTAS, *pro copia, dicitur diversis modis, ut ipsum copiae verbum*. Sull. 14. *cujus generis virorum facultas in senatu maxima*. Quint. 4. *facultas* numerorum. Partit. 28. *facultas* argumentationum. ad Div. x. 4. si *facultas* tui praesentis esset. Quint. 1. *facultates* amicorum. Or. iii. 15. *facultas* temporis vacui et liberi. ad Att. i. 17. *facultas* commodorum. * *de possibilitate, occasione*, etc. ad Div. i. 7. si *res facultatem* habitura videatur. *ib.* ii. 3. *facultatem* munerum nemo admiratur: est enim copiarum, non virtutis. Mur. 5. *vera facultas* maledicendi. Rosc. Am. 33. age nunc ceteras *facultates* consideremus.

FACTIO, *jus faciendi*. Top. 11. ad Div. vii. 21. *factionem* testamenti non habere. * *partes, etiam in bono sensu*. Q. Fr. ii. 1. 5. Gabinium tres adhuc *factiones* postulant.

FACTUS, *elaboratus arte*. Verr. iv. 20. argumentum *bene factum*. Brut. 8. quodammodo oratio *facta*.

FALCARIUS. Sull. 18. Catil. i. 4. inter falcarios. *locus Romae fuit, in quo Lecca domum habebat. Simile est inter lignarios ap. Liv. xxv. 42. quod recte de loco capit Greverius V. C. intelligens opifices lignarios. malim negotiatores intelligere.*

FALLERE. Sext. 50. nisi me *fallit*, sc. *res aliqua*. Sic et ad Div. iii. 2.

FAMES. Tusc. ii. 1. *opponitur copiae, in dicendo*.

FAMILIA, *servi*. ad Div. xiv. 4. *familia liberata*. cf. *ibid.* i. 3. Brut. 22. etc. *hinc Cluent. 15. familia Martis, h. e. servi Martis, qui Martiales dicuntur, similes Veneriis in Sicilia. * gladiatores, quia et ipsi servi*. Sull. 19. *comparare familiam. item: praeesse familiae. conf. Sext. 60. * res familiaris*. Caecin. 7. *familia herciscunda. (v. hercisco.) Veteres jungebant familiam et pecuniam, ut docet Salmas. ad Solin. pag. 892. conf. Burman. ad Sueton. Ner. 5. Sed post, quia domini eodem in ceteras res suas, quae in servos, potestas, familia de omni re familiari dicta est. Ulpian. l. 195. § 1. de Verb. Signif. * dicitur etiam de secta philosophorum*. Orat. i. 10. Div. ii. 1. *Peripateticorum familia, etc. unde illud fluxit etiam de Trebatio - familiam ducit in jure civili. ad Div. vii. 5. et sententia dicitur familiam ducere, quae maxime valet et auctoritatem habet.*

FAMILIARIS. Quint. 27. *manus allatas esse ante lares familiares, h. e. in atrio. v. Lares. * in extis quid sit pars familiaris, fissum familiare, v. fissum. Ad quem modum etiam Liv. xxvi. 6. familiare ostentum, Plin. ii. 52. familiare fulmen, dixere*. Sull. 26. 28. *familiaris dignitas, i. e. quae est a familiaribus*. Rab. Perd. 3. *funus familiare*.

FAMOSUS *de feminis impudicis et malae famae.* Orat. ii. 68. extr. me mater vetuit ad famosas ire. Fr. de Rep. 4. si qua erat famosa, ei cognati osculum non ferebant. *vid. Heins. ad Ovid. Heroid. 9. 78.*

FANATICUS, *nimis superstitiosus.* Div. ii. 57. philosophi superstitiosi et paene fanatici, de Stoicis, qui nimis oraculis, et omni divinationi tribuebant. Dom. 40. homo fanaticus.

FANUM. Nat. D. iii. 18. Eumenidum fanum, v. ibi not.

FASCES. Brut. 6. cum tibi aetas nostra jam cederet, fascisque summitteret.

FASCIA, *de cruralibus virorum.* Att. ii. 3. etenim mihi ejus caligae, ut fasciae cretatae, non placebant. *de Pompejo, quem notis propterea versiculis risit Varro: Fasciola qui crura tegit, digito caput uno Scalpit, quid credas hunc sibi velle virum?* Fr. in Clod. cum vincirentur pedes fasciis. *Sunt etiam hominum molliorum. v. fasciola. * Sunt etiam aegrotorum.* Brut. 60. Cn. Octavius devinctus erat fasciis, et multis medicamentis, propter dolorem artuum, delibutus.

FASCIOLAE. Har. Resp. 21. Clodio inter alia muliebria ornamenta, quibus utebatur, obijciuntur purpureae fasciolae. *Apud Sueton. Calig. 17. purpurae ac conchylii fasciae distribuuntur, sed feminis et pueris. vid. inprimis Salmas. ad Lamprid. Alex. Sev. c. 40.*

FASTIDIOSE. Or. i. 61. quod ego non tam fastidiose in nobis, quam in histrionibus spectari puto, *h. e. in eo facilius hominibus satisfacimus, quam histriones, a quibus plus in hoc genere postulatur.* ibid. 26. fastidiose judicare. Or. ii. 89. pudentius, vel invitius, vel etiam fastidiosius facere aliquid. ibid. i. 26. quam diligenter et prope fastidiose judicamus.

FASTIDIOSUS, *cui non facile satisfieri potest.* Her. iv. 23. aurium sensus fastidiosissimus. * contemtor. Brut. 70. fastidiosus latinarum literarum.

FASTIDIRE, *aliquid, etiam rectum, reprehendere, nihil facile probare.* Mil. 16. etiam recte factis fastidiunt. *vid. Gron. Obs. iv. 10.*

FASTI, *Kalendarium, in quo inter alia, qui dies fasti, aut nefasti, sint, consignatum est.* Muren. 11. posset agi lege necne pauci quondam sciebant; fastos enim vulgo non habebant. * annales. Pis. 13. hos consules, non dicam animi hominum, sed ulli fasti ferre possunt?

FASTIGIUM, *proprie est templorum. vid. inprimis Or. iii. 46. unde, inter cetera invidiosa a Caesare usurpata, etiam fastigium memoratur.* Phil. ii. 43. cf. Suet. Caes. 81. et ibi Intt. *Sed inprimis Salmas. ad Spartian. Pescenn. cap. 12. qui Caesaris fastigium docet, non de tecto capiendum, sed de ornamento tecti, quale vulgo etiam in templis fuerit. Plutarchus aegrotum*

*vocat, quod ita accipitur. vid. Ind. Gr. cf. eundem ad Solin. p. 853. Nempe fastigium et tectum templi est: unde ap. Plinium, v. c. xxv. 12. Signa dicuntur in fastigiis stare: et signum in tecto ipsum. Sed est tamen etiam de privatis. ad Q. Fr. iii. 1, 4. * Off. iii. 7. operi fastigium imponimus.*

FATALIS. Catil. iii. 4. annus *fatalis* ad interitum, etc.

FATEOR, passive. Agr. ii. 21. publicus esse *fateatur* sc. *ager: si lectio sana est, quod vix credo: etsi confessus passivo dici tradit Priscianus. * ad Div. x. 23. fidem ejus semper fatebor, pro laudabo.*

FATUM, homo pestifer, pernicies ipsa, interitus. Sext. 43. *de Gabinio et Pisone: duo illa reip. fata. Dom. 57. si in illo paene fato reipubl. * Vaticinium. Catil. iii. 4. fata Sibyllina.*

FAVERE, verbum theatrale de plausu, unde ad alia traditur. Ligar. 3. *favere industriae et gloriae alicujus. Att. xii. 49. me tamen ei fauturum, etc. * Div. ii. 26. ex Ennio: galli silentio noctis favent faucibus rursis cantu.*

FAVOR, de spectatoribus. Rosc. Com. 10. quem *favorem* secum in scenam attulit Panurgus. * Leg. ii. 5. *favore* magis quam re legum nomen tenent.

FAUTOR. Rosc. Am. 6. nobilitatis *fautor; partium nobilium studiosus, etsi non castra eorum sequebatur.*

FAUX, angustus aditus. Quint. 6. *fauces* macelli. Verr. iii. 76. Timarchides premit *fauces* defensionis, h. e. *facit ut defendi non possis.*

FAX. Tusc. ii. 25. cum quasi *faces* doloris admoventur. Tusc. v. 27. dolor *faces* ardentes intentat. * Tusc. i. 19. cumque corporis *facibus* inflammari soleamus ad omnes cupiditates. * *Rhetorum faces sunt τα παδη.* Or. iii. 1. *verborum faces* admoovere, h. e. *quibus ira commoveri potest.* Or. ii. 51. neque parvis in rebus admovendae sunt hae dicendi *faces.* * *homo reip. perniciosus, autor seditionum.* Har. R. 2. *de Gabinio et Pisone: cum his furiis et facibus -- bellum mihi inexpiabile dico esse susceptum. * ibid. 22. injecta est fax foeda ut luctuosa reip. -- qua ego solus exarsi. * Div. i. 11. fax* Phoebi. * Nat. D. ii. 5. *faces* coelestes. *genus meteoris.* cf. Catil. iii. 8.

FEICIALIS. Leg. ii. 9. foederum, pacis, belli, induciarum oratores, *feciales* judices duo sunt. Off. i. 11. belli quidem aequitas sanctissime *feciali* populi Rom. jure perscripta est. cf. Verr. v. 19.

FELICATUS. Att. vi. 1. in *felicatis* lancibus et splendidissimis canistris, olusculis nos soles pascere. *Felicatae, item, filicatae, dicuntur a filice herba, quae caelata in lancibus erat. cf. Parad. 1. 2. quamquam ibi quidam habent delicatum. v. delicatus. v. Graev. ad l. c. Salmas. ad Solin. p. 737.*

FERALIA. Att. viii. 14. *festus dies, quo Manibus sacra fiunt, ante d. viii. Kal. Maj. ut ipse Cicero docet* ia. 1. v. Ovid. Fast. ii, 569. *qui tamen diem Feraliorum facit* xi. Kal. Mart.

FERIRE. Fat. 17. *medium ferire voluit, h. e. extrema vitare.*

FEROX, insolens, ad Div. iv. 9. *ubi impotenti jungitur. Sic dixere Tacit. A. i. 3. Suet. Avg. 63.*

FERRE. ad Div. v. 20. *ferre rationes, pro referre.* * Verr. ii. 31. *sententiam ferre, h. l. dicitur de senatore, cum proprie dicatur de iudicibus, post legem tabellariam, quod antea, pronunciare, dicebatur. Defendebat eam lectionem Graevius, contra eos, qui negabant de senatoribus dici sententiam ferre. Non observarat vir doctus alium locum, nempe ad Div. xi. 21. cum ego sensissem, de iis, qui exercitus haberent, sententiam ferri oportere, iidem illi, qui solent, reclamarunt. item Balb. 15. dicitur de populo suffragia ferente.* * Planc. 19. *ferre tribum, dicitur qui tribus suffragiis creatur.* * Att. xv. 29. *ait hic, sibi Juliam ferre, int. conditionem, velle Juliam sibi nubere.* * Cluent. 64. *ferre in quaestionem servum, est, permittere ut torqueatur, vel offerre.* * ferri dicuntur navigantes. Orat. 23. *jam quidem, quocumque feremur, vela danda sunt. Sed imprimis, qui prae nimia animi commotione et cupiditate nesciunt, quid agant, deque furentibus.* Quint. 11. *fervet ferturque avaritia.* Cluent. 70. *caecam crudelitate et saevitia ferri videtis.* cf. Verrin. v. 46. etc. add. *Burm. ad Ovid. Her. 15. 140.* * Or. 40. *rem supra ferre, quam fieri potest, de hyperbole.* * referre in tabulis. ad Div. viii. 4. *ei expensam tulit legionem.* * Phil. ix. 4. *aures ferunt cohortationem, i. e. non sentiunt, non moventur ea, non paremus cohortationi.* * ad Div. viii. 8. *calumniam ferre, dicitur, de eo, qui calumnia accusasse convincitur. Alii frustra aliter interpretantur, vid. Gron. ad h. l.* * Att. vii. ult. *quod multo rectius videtur, id mihi fraudem tulit, pro attulit.* vid. *Interpr. ad Liv. xiv. 38.* * *Notanda est etiam haec constructio, Verr. iv. 30. graviter ferre interverso dono regali. Videtur esse imitatio graecae formae: βαρύνειν τὸν ἀνὴρα.* ad Att. xiv. 13. *apertissime ferre laetitiam.*

FERVENTER. ad Div. viii. 8. *de damnatione ferventer loqui coeptum est. ibid. 7. ferventissime concerpitur.*

FERVERE. ad Div. x. 23. *dedi operam, ut - - non miles ullus, non eques - - ab illis ferventibus latronibus interciperetur. h. e. furiosis.*

FERVOR. Tusc. iv. 10. *fervor animi, de perturbatione.* * Prov. Cons. 12. *fervor maris est de mari infesto a piratis.*

FESTIVITAS. Inv. i. 19. *quae virtus orationis sit?* Or. ii. 64. *perpetua festivitas, dicitur de cavillatione, de qua ibid. Or. 62. his festivitatis insolentius abutitur.*

FIBRA. Div. i. 10. *fibra* in extis. *Fibrae sunt ipsa exta, jecur, cor, pulmo, v. Senec. Oedip. p. 357. etc. et ibi Viri docti. proprie autem extorum extremitates, 108a.*

FICTOR. Dom. 54. *est genus ministrorum in sacris, pistor dulciarius. Varro L. L. fictores dicti a fingendis libis, v. Casaub. ad Sueton. Aug. 5. Guther. Jur. Pont. ii. 14. p. 223. Fictoris mentio etiam in inscriptione ap. Murator. pag. 368. 2. Nat. D. i. 29. sunt pictores fictoresque, ubi sunt plastae, qui e cera, aere fundunt simulacra.*

FIDELIA, *vas tectorum. ad Div. vii. 29. de eadem fidelia duos parietes dealbare.*

FIDELIS, *de quo recte dicatur? ad Div. xvi. 17. ibid. fidelis ager.*

FIDELITER, *de quo dicatur? ad Div. xvi. 17. ibid. x. 23. per quorum loca fideliter mihi pateret iter.*

FIDENTIA, *quid sit? Tusc. iv. 37.*

FIDES. Inv. i. 39. *sefellerunt per fidem, h. e. quia ipsis fides est habita. Rosc. Amer. 4. quod mihi cum fide impositum est, h. e. propter opinionem de fide mea. * der Credit. Agr. ii. 3. fides de foro sublata est. Marc. 8. revocare fidem. Manil. 7. concidit fides. * Or. iii. 25. fidem orationis facere. Sic edd. omnes. Acad. iv. 7. fidem facit iudicii sui.*

FIDUCIA, *hypotheca, pignus. Flacc. 21. fiducia accepta. ibid. fiducia commissa. vid. Faërnus ad h. loc. * genus iudicii, in quo judicatur ex aequo et bono, hac formula: ut inter bonos bene agier oportet. Off. iii. 15. ad Div. vii. 12. v. Salmas. mod. Usur. c. 14. de Usur. c. 4. * fiducia est etiam in hereditatibus et emtionibus: cum aliquis heres sit, hac conditione, ut accepta hereditate, eam reddat alteri, quem heredem scribere per leges non licebat, tamquam filiae, quae ex lege Voconia heres esse non poterat: item cum alicui venditur aliquid venditione imaginaria, ut rem venditam statim reddat; quod fit in hereditate a sacris liberanda, etc. Caecin. 3. qui per tutelam, aut societatem, aut rem mandatam, aut fiduciae rationem fraudavit aliquem. Rosc. Com. 6. si qua sunt privata iudicia summae existimationis et paene dicam capitis, tria haec sunt, fiduciae, tutelae, societatis. cf. Nat. D. iii. 30. Offic. iii. 17.*

FIGERE. Nat. D. i. 34. *figere maledictis. cf. Or. 26. Heinsius ad Ovid. A. iii. 7. 29. putat ductum a defixionibus magicis. Male. Ducitur a sagittariis, qui v. c. aves figere dicuntur apud ipsum Ciceronem.*

FIGURA. Or. ii. 23. *figura dicendi. iii. 52. figura orationis. Gr. 1da, est genus dicendi, tamquam tenue, aut sublime, aut medium. De iis formis verborum et sententiarum quibus nos dicimus, Cicero non dicit, nisi addita aliqua particula, ut de opt. gen. Or. 5. sententiis et earum formis, tanquam figuris.*

FILICATUS. v. felicatus.

FILUM. Or. iii. 26. *filum orationis, est ipsum genus dicendi, quod patebit conferenti* Or. ii. 22. Or. 36. * *Ipsa oratio, ratione materiae.* Lael. 7. *audivi non invitus equidem, sed aliud quoddam expetimus filum orationis tuae, h. e. de alia re te audire cupimus.* * ad Div. ix. 12. *munusculum levidense, crasso filo.* vid. *Burm. ad Ovid. A. i. 14. 7. qui et levidense defendit.*

FIMBRIA. Pison. 11. *madentes fimbriae cincinnorum. Fimbriae sunt cirri capillorum, extremitates calamistratae. Servius legit h. l. fibrae, quod idem esse docet Salmas. ad Capitolini Pertin. 8. nam fimbriae et fibrae sunt proprie extremitates rerum.* cf. ad *Solin. p. 99.*

FINGO. Brut. 31. *fingitur oratio commodius, i. e. elaboratur.* Sull. 28. *fingi natura subito non potest.* Or. ii. 28. *orator, quem nunc fingo, h. est qui qualis esse debeat, doceo.* Tusc. iii. 15. *vultus a mente fingitur.* Or. 8. *fingere totum se ad alterius arbitrium et nutum.* Brut. 38. *fingere animos, h. e. flectere quorum velis: de oratore.* Nat. D. ii. 59. *lingua fingit vocem et terminat, h. e. facit, ne, ut in brutis, sine distinctione literarum et syllabarum erumpat.* Att. vi. 3. *formam totius reipubl. velim mittas, quae mihi obviam fiat, ex qua me fingere possim.*

FINIS. *formula, quem ad finem, non significat apud Cicero-nem, zu was Ende, sed quamdiu.* Catil. i. 1. *quem ad finem sese effrenata tua jactabit audacia.* conf. Verr. v. 29. ix. 48. Nat. D. ii. 51. * *pro eo tamen, quod in aliqua re spectatur, finis dicitur.* Invent. i. 5. *officium ejus facultatis videtur esse, dicere apposite ad persuasionem: finis, persuadere dictione.* Offic. i. 39. *domus finis est usus. In quo tenendum, finem dici absolute, consilium quoad spectatur ab homine.* * *dicitur etiam ut exitus, de quo supra.* ad Div. iv. 9. *qui finis istius consilii est.* * *finis dicitur etiam, quod est in quaque re summum.* Fin. i. 17. *finis bonorum et malorum, est summum bonum et summum malum.* Planc. 25. *finis honorum populi, est consulatus.* Tusc. ii. 1. *finis sperandi, est summum, quod quis sperare potest, aut sperat.* * *est etiam summa alicujus rei.* Or. ii. 34. *hujus quidem loci hic est finis.* * Leg. i. 21. Mur. 9. *regere fines, est constituere, decernere de finibus, de quibus controversia orta est, quod faciunt arbitri finium re-gundorum.* v. *Lex Mamili.*

FINITIMUS, similis, conjunctus. Or. i. 16. *finitimus oratori poeta.* N. D. ii. 39. *finitimus mari agr.* Brut. 42. *vicinitas finitima. nempe vicinus latius patet, quam finitimus.*

FINITOR, agrimensur, qui agros in coloniis deducendis metitur et definit. Agr. ii. 13. *finitorem mittant: ratum sit,*

quod *finitor* uni illi, a quo missus erit, renunciaverit. cf. c. 17. 20. v. *Goëssii Antiqu. Agr.* c. 4. *inprimis* p. 31.

FINITUS, certus. Nat. D. ii. 35. *motus finiti.* * *moderatus.* Fin. i. 19. *cupiditates finitae.* * *definitus.* Tusc. iii. 25. *mors est omnibus finita.* * *numerosae cadens.* Or. 51. *finita* pronuciare.

FINIRE, regere, moderari. Fin. iii. 9. et 20. *cupiditates finire.* * Att. viii. 3. *finienti provincias Gallias* Kal. Mart. restitit : i. e. *cum censeret Caesarem e Gallia decedere debere* Kal. Martiis. * *definire, praefinire.* ad Div. xv. 9. *tempus, quod mihi et lege et SCTo finisti.*

FIO. Tusc. iii. 5. *ita fit, pro : ex quo sequitur : ex arithmetici ducta ratio dicendi.* * Agr. ii. 27. *quid fiet pecunia.* Graev. *pecuniae. utrumque rectum est.* Sic, *quid facias homini, et homine.* v. *facio.* * ad Div. vii. 18. *nihil fieri, fringere : h. e. nihil quaestus te facere, nihil te accipere : e Plauto Curcul. v. 2. 5. postquam nihil fit. Huc pertinent res a populo factae quaesitaeque* Verr. iii. 55.

FIRME. Fin. iii. 9. *assensus suos firme sustinere : h. e. cavere, ne elabatur nobis assensus, rebusque incertis tamquam certis assentiamur.*

FIRMUS. Att. i. 1. *firmus candidatus : h. e. qui, propter gratiam suam et amicorum, magnam spem habet consulatus consequendi.* in Caecil. 9. Verr. ii. 1. *accusator firmus : h. e. fortis, minime timidus.*

FISCINA, est utensile rusticum, cujus etiam apud Catonem et Columellam mentio. v. *Lexic. rustic.* Gesneri in h. v. Flacc. 17. *fiscina fisorum.*

FISCUS, de pecunia, quia in fiscis reponebatur. Act. 1. in Verr. 8. 9. *fisci Sicilienses.* cf. Verr. iii. 79. * ad Q. Fr. iii. 14. *de fisco.* Manutius intelligit de acriario.

FISSUM. Div. ii. 13. *fissum familiare et vitale.* *ibid.* i. 10. *fissum in extis.* Nat. D. iii. 6. *fissum jecoris.* Div. ii. 12. *quod fissum periculum, quod commodum aliquod ostenderet. Fuit autem fissum linea imaginaria, extra bipartito dividens, ut altera pars ad hostes, altera ad sacrificantem ejusque amicos, domum, pertineret : unde familiare fissum, pars familiaris extorum dicitur.* v. Turneb. Adv. iv. 18. *Detrius ad Senec. Oedip. p. 363. sq. ubi, quod fissum Ciceroni, Senecae limes dicitur. Illa linea autem ducitur ab ea, quam Graeci πύλην vocant, ubi lobi jecoris finduntur : quod est proprie fissum.* vid. Salmas. ad Solin. pag. 91. a.

FISTULA, canalis plumbeus vel ligneus ad aquam deducendam aliquo. Rab. Perd. 11. *fistulas praecidi imperat.* * *explosio.* Att. i. 16. *et ludis et gladiatoribus maximas πύληνας sine pastoritia fistula auferebamus.* v. Salmas. l. c. p. 156.

FISTULATOR. Or. iii. 61. sed *fistulatorem* domi relinquētis, etc. *fistulator est servus, qui fistula subicit domino dicenti sonum, quo incipiat, et sensim adscendentem a nimia contentione revocat.* Hujusmodi servo Gracchum usum refert Cicero l. c.

FIXUS, certus, perpetuus. Tusc. v. 14. bonum *fixum*. Cluent. 45. non ita *fixum* esse deberet, ut convelli non liceret. Rabir. Post. 9. hoc maneat et *fixum* sit. ad Div. xiv. 4. si haec mala *fixa* sunt. * Sext. 5. *fixa* vestigia, opponuntur leviter pressis.

FLABELLUM. Flacc. 23. cujus lingua, quasi *flabello* seditionis, concio est ventilata.

FLACCUS, qui aures habet magnas et languidas. Nat. D. i. 29.

FLACCERE. Q. Fr. ii. 15. Messala *flaccet* : scil. in petitione : i. e. parum spei habet.

FLACCESCERE. Brut. 24. *flaccescit* oratio.

FLAGITARE, exigere. Dom. 20. *flagitare* cistophorum.

FLAGRANTIA. Coel. 20. *flagrantia* oculorum. signum libidinis.

FLAGRARE. Verr. ii. 53. *flagrabat* domus studio et cupiditate hominum. i. e. plena erat hominibus, in quibus esset studium et cupiditas, etc. Sic etiam poetis fervere dicuntur loca, in quae homines studiose frequentesque coeunt. vid. Burmann. ad Valer. Fl. i. 121. Flacc. 28. multitudo *flagrans* in concionibus : i. e. seditiones movens. Verr. iv. 32. convivia, quae domesticis stupris flagitiisque *flagrant*.

FLAMEN, genus sacerdotum. Erant Romae flamines tres, *Dialis, Martialis et Quirinalis* ; additus deinde *quartus, Julius*. Tres superiores erant in collegio Pontificum. vid. Dom. 14. Phil. ii. 43. * Mil. 10. flaminem prodere : i. e. creare. est enim hoc proprium in ea re verbum.

FLAMINIUM, sacerdotium flaminis. Phil. xiii. 19. *flaminium* Caesaris.

FLECTERE, mutare. Sull. 28. natura subito *flecti* non potest. Coel. 6. huc et illuc torquere et *flectere* suam naturam. * Div. ii. 45. in *flectendis* promontoriis ; de nautis, dum *flectunt* circa promontoria cursum.

FLETUS. Tusc. ii. 23. in xii. tabb. quid sit ? quamquam Bentlejus et Buherius malebant, lessus.

FLEXIBILIS, varius, inconstans. Lael. 25. *flexibilis* assentatoris animus. * Or. iii. 45. *flexibilis* oratio dicitur, quia collocatio verborum modis multis variari potest.

FLEXIO, circuitus. Pis. 22. de verticula *flexionesque* quaerere. Or. iii. 25. *flexiones* in cantu sunt, quae Gr. *ναπτὰς* ap. Aristophanem in Nubibus dicuntur v. 966. ubi v. Schol. et

Kusterum : modi fracti et varie crispati voce, quibus mollis et suavis cantus efficitur : Ovid. *A.* ii. 4. 25. *dulco canit, flectitque facillime vocem : de muliere.* Quamquam etiam Demostheni Aeschines vocis flexiones objiciebat, tamquam molles et gravitatem oratoris non decentes, Or. 18. Broukh. ad Tibull. i. 8. 37. *de cantu simpliciter capis : quod non placet.*

FLEXUS. Coel. 31. *aetatis flexus, est virilis aetatis initium.* Metaphora ducta est a circo, in quo flexus est, cum currus, ubi alteram partem circi exegerunt, circa spinam et metas flectuntur. Sed Or. i. 1. *est de virili aetate ad senectutem vergente.*

FLEXUS adj. Or. iii. 57. *sonus flexus, est tristi voce loquentis, ut inflexus c.* 46.

FLOS. Brut. 87. *pigmentorum flos, est, qui alias splendor, Gr. *rosos* dicitur.* Balb. 6. *ipsum florem dignitatis infringere.* Or. iii. 4. *flos vitae, est gloria, in qua quis vivus est.*

FLUCTUARE. Or. 58. *fluctuans oratio, est non numerosa et structa.*

FLUCTUS. Flacc. 24. *fluctus concionum.*

FLUENTER. Att. vii. 14. *fluenter lippire.*

FLUERE. *spectare, devenire.* Att. iv. 16. *res fluit ad interregnum.* ibid. ix. 10. *illius rationes quorsum fluant.* * *succedere.* Off. i. 26. *res fluunt ad voluntatem.* * *divulgari.* Tusc. iv. 1. *Pythagorae doctrina cum longe lateque fluere.* * Tusc. ii. 22. *fluere mollitia.* * *interire.* Marc. 8. *omnia quae dilapsa jam fluxerunt.* cf. Orat. 3. Gron. ad Liv. xxvii. 17. * *abire, fugere.* Fin. ii. 32. *fluit corporis voluptas : quam lectionem contra Davisium defendit Burmannus ad Virg. G. iii. 67.* * Or. 58. de Or. iii. 49. *oratio fluens, opponitur vinctae periodis et numerosae.* Contra fluens aequabiliter oratio ibid. *est laevis ubique oratio, in qua nihil asperum, hiulcum, etc.* * Or. ii. 66. *Gallus distortus, ejecta lingua, buccis fluentibus : h. e. ut alii loquuntur, labentibus, propter vim morbi, aut senectutem, aut corpus male quacunque de causa constitutum.* v. Gronov. ad Senec. Hippol. v. 364. et Intt. ad Suet. Aug. 99. Sed Pison. 11. Sen. p. Red. 6. *fluentes buccae Gabinii, sunt cerussa et reliquo fuco interpolatae et correctae, quae calore et sudore fluunt, ut similes sint, quemadmodum Petronius c. 23. ait, patrieti laboranti nimbo.*

FLUXIO, iluvio, diluvium. Div. i. 49. *fluxiones aquarum.*

FOCUS. *de formula : pro aris et focis.* v. Ara. Rosc. Am. 8. *foci patrii.*

FOCULUS. Dom. 47. *est arae genus parvum et portatile, quod in consecrationibus adhibetur. Ejus figurae extant in numis et aliis monumentis, v. v. c. Guther. J. P. ii. 14.*

FODICO. Tusc. iii. 16. *fodicantibus iis rebus, quas malas opinamur.*

FOENEUS. fr. Corn. 1. homines *foenei*. v. *Asconius ad h. l. Scil. in spectaculis tauri solebant irritari foeneis imaginibus aut pilis : unde foenei dicuntur, qui nomen et speciem rei tantum habent, non vim. vid. Salmas. ad Spartian. Pescenn. c. 12. Occurrit et in Cod. Theod. et junguntur foenei defectique. vid. Gothofr. Gloss. Cod. Theod.*

FOENERATOR. Off. i. 42. *foeneratorum* quaestus in odia incurrunt. ad Div. v. 6. *erant autem Romae foeneratores homines divites cujuscunque ordinis, qui pecunias sub usuris collocatas haberent : Capitalisten, Renteniers.*

FOENERARI, *sub usuris dare pecuniam.* Verr. ii. 70. *pecunias ejus -- suo nomine foenerabatur.* Lael. 9. *beneficium foenerari.* Itaque pecunia proprie foeneratur : sed homines etiam dicuntur foenerari. Parad. vi. 2. *dimissiones libertorum ad foenerandas et diripiendas provincias.*

FOENUS pro ipsa sorte dicitur. ad Att. vi. 1. v. *not. foenus perpetuum* ad Att. v. 21. v. *in perpetuus.*

FOETUS, de frugibus agrorum. Orat. ii. 30. quo meliores ager foetus possit et grandiores edere. *item, baccis arborum.* Div. i. 9. * *actus edendorum fructuum.* Leg. i. 8. quae frugibus et baccis terrae foetu profuhduntur. * *proventus, proventus.* Brut. 49. nec ulla aetate uberior oratorum foetus fuit.

FONS. Q. Fr. iii. 1. 4. ipsi fontes jam sitiunt.

FORAS. Q. Fr. iii. 1. 6. *foras coenare.*

FORE. Att. v. 21. *fore venturum.* Similiter Liv. xxvi. 26. *extr. forent passuri. item axix. 3. xav. 24. expulsurus foret axav. 13. casurum foret. Nepos Attic. 10. laudaturi forent. Apud Ovid. A. ii. 14. 28. sedecim Codd. et ed. pr. habent futura forent. add. Tiro ap. Gell. x. 1. et Graev. ad Att. v. 20.*

FORES. ad Div. xiii. 10. *aperire amicitiae fores.*

FORI. Cato. 6. cum alii malos scandant, alii per *foros* cursent. *Fori sunt tabulata navium. vid. Salmas. ad Solin. p. 646.*

FORIS, varie et multis modis dicitur. praecipuos adferemus, quos quidem observavimus. Q. Fr. ii. 8. *foris* valde plauditur ; nempe extra senatum, h. e. a reliquis ordinibus. ad Div. i. 9. cum ea contentio (in senatu) mihi *foris* magnum fructum tulisset. Verr. iii. 90. non quaeram *foris* (i. e. extra judicium) cum habeas judices principes civitatis. *ibid.* 91. non quaeram exemplum *foris* : hoc ipso ex consilio utar exemplis. Rosc. Am. 47. domi dignitas et *foris* (apud externos) auctoritas Arch. 7. delectant domi, non impediunt *foris* : h. e. in provinciis cum suus, aut in bello. ad Div. vii. 16. *foris* coenitare. Dicitur et pro aliunde : Tusc. iii. 3. *foris* petere. Fin. iii. 7. ut in ipsa arte insit, non *foris* petatur. Or. ii. 40.

foris assumere argumenta. *hinc* Pis. 6. *foris* esse dicuntur, qui sunt in aere alieno, de qua lectione tamen, an genuina sit, dubitat Manutius. Fin. i. 13. nec hae cupiditates sese *foris* solum jactant, nec tantum in alios coeco impetu incurrunt, sed intus etiam in animis inclusae inter se dissident, etc.

FORMA *Dialecticis est species generi subjecta.* Top. 7. in divisione *formae* sunt, quas Graeci *ἰδέα* vocant, nostri species appellant, non pessime id quidem, sed inutiliter ad mutandos casus in dicendo, etc. Fin. v. 4. *forma* disciplinae triplex. * *delineatio aedificii et cujuscunque rei.* ad Div. ii. 8. ut cum *formam* reip. viderim, quale aedificium futurum sit, etc. cf. Or. i. 35. *extr.* ad Div. iii. 11. quod ad me quasi *formam* communium temporum et totius reip. misisti expressam. * *in rhetoricis forma dicitur, ut figura, primo de tribus generibus dicendi: χαράκις, ἰδέα.* Or. ii. 23. Or. 11. et de schematibus. Brut. 17. sententiarum et orationis *forma.* de opt. gen. dic. 5. Sententiis iidem, et earum *formis* tamquam figuris. * *ratio, constitutio.* Tusc. ii. 15. qui Graeciae *formam* rerum publicarum dederunt. Phil. v. 5. *forma* iudicis. * *species rei in animo expressa et comprehensa.* Orat. 5. habuit profecto comprehensam animo quandam *formam* eloquentiae. - eos, quibus aliquid aut plura deerant, in eam *formam* non poterant includere. * *externus apparatus, insignia.* Agr. ii. 13. *formam* adhuc habetis et speciem ipsam tyrannorum. *vid. Graev. ad h. l.* * Nat. D. ii. 40. *formae* igneae, sunt sidera.

FORMARE. Brut. 38. *formare* animos, dicitur orator, qui eos flectit, quorsum vult.

FORMIDO, quod timorem incutit. Fin. v. 11. quasdam post mortem *formidines* extimescant. Tusc. i. 16. cujus ignoratio finxit inferos, easque *formidines*, quas tu contemnere videbare. *Buherius de Poëtarum Dea Formidine interpretatur: quod non est necesse.*

FORMULA, *forma,* Acad. i. 4. *formula* disciplinae. * *generale pronunciatum, ex quo de singulis rebus judicari possit.* Offic. iii. 4. *formula* quaedam constituenda est, etc. * *In jure civili, formula est certus verborum modus.* *Formulae* sunt 1. eae, in quas iudicium datur a Praetore. Quint. 8. unde *formula* cognitionis apud Liv. xl. 12. quod ad ejus *formulae* praescriptionem iudices debent iudicium suum dirigere, et, quid cognoscendum iudicandumque sit, ex ea intelligere. 2. *Jctorum, quibus vel agitur in aliquem; unde formula pro actione.* Rosc. Com. 8. sunt iura, sunt *formulae.* Ex quo *formula* injuriarum ap. Sueton. Vitell. 7. *formula* cadere et similia. vel quibus testamenta, sponsiones, stipulationes et reliqui hujusmodi actus juris fiunt, quibus cavetur alicui. v. Cautio. etc. suntque verborum certae conceptiones et *formae; unde etiam nomen duxerunt.*

Mur. 13. *formulae vestrae atque actiones. etc.* * *Formulae Aquillii de dolo malo, Off. iii. 14. sunt definitiones doli mali, quibus distince expressum erat, quibus in rebus dolus mulus teneretur.*

FORNIX, praeter vulgarem significationem, significat arcum triumphalem, aut honoris causa etiam non triumphanti constitutum; quod genus crebro in numis, tanquam Germanici, occurrit. Act. i. Verr. 7. fornix Fabianus. Verr. ii. 63. hujus fornix in foro Syracusis est, in quo nudus filius stat, ipse autem ex equo nudatam ab se provinciam prospicit; quem locum egregie illustrant numi, qui fornices exhibent statuis impositis ornatos.

FORTASSE pro fere. Brut. 68. biennio fortasse major. Or. 56. triginta fortasse versus. Sic Graeci dicunt *ἢ τοῦτοι*, unde id expressum et ductum est.

FORTE. Or. iii. 12. et aliquem, si forte, motum.

FORTICULUS. Tusc. ii. 19. forticulum se praebet.

FORTIS, de accusatore, in Caecil. 7. si accusandi voluntas ad viros fortes et spectatos translata sit. De defensore, advocato. Quint. 2. habet adversarium verbo S. Naevium, revera hujus aetatis homines disertissimos, fortissimos, ornatissimos. v. Graev. ad h. l. Denique de judice. Act. i. in Verr. 17. Verrin. i. 1. In his omnibus fortis est, qui neque metu, neque periculo, neque ulla alia re deterretur ab eo, quod est officii sui: qui libere dicit, quae sentit, etc. Eodem modo Catil. iii. 6. fortissimae sententiae dicuntur. * Fortes sunt etiam, qui labores, dolores ferunt, voluptates repudiant, etc. Att. xv. 11. Cassius fortibus sane oculis matrem spectare. fr. Hortens. in dolore podagrae nihilo fortior. etc. * Vehemens, gravis, acer. Or. i. 54. orationem disertam sibi et oratoriam videri; fortem et virilem non videri. Phil. xii. 3. acerrimam et fortissimam libertatis recuperandae cupiditatem imminutam et debilitatam. Or. iii. 9. genus dicendi Antonii forte, vehemens, commotum, etc.

FORTISSIME. Quint. 8. injuriam facere fortissime perseverat.

FORTITUDO, quid sit? Tuscul. v. 14.

FORTUITU. Phil. x. 2. Graevius tamen habet: fortuito, Sed cf. Off. i. 29. et adde Burm. et Oudendorp. V. C. ad Suet. Tib. 39.

FORTUNAE, pro fortuna. Verr. iv. 37. ejusmodi esse fortunas mortui.

FORUM. Or. i. 36. ego istos non modo oratoris nomine, sed ne foro quidem dignos putarim; de patronis causarum parum idoneis. * ad Div. xiii. 10. in forum venire. ibid. v. 8. forum attingere. de iis dicitur, qui puram togam, h. e. virilem, in

foro acceperunt a praetore, atque deinde in judiciis versari et causas agere possunt. * *Quia in foro tabernae argentariorum sunt, ibique pecuniae perscriptionibus, transcriptionibusque, etc. tractantur, propterea saepe in re pecuniaria fori mentio.* Manil. 7. ratio pecuniarum, quae in foro versatur. Flacc. 29. in foro versari, dicuntur negotiatores. Agr. i. 8. fidem de foro sustulistis, ubi vid. *Lauredanum*. Rabir. Post. 15. Postumum non haberemus in foro: *er wäre banquerout: de quo et foro cedere dicitur.* * Forum ornatum, Verr. i. 54. *est tempore ludorum Romanorum, etc.* cf. iv. 3. *ubi non modo signa, sed et tabulae memorantur in foro ornando. Originem rei vide ap. Liv. ix. 40.* * *Pro ipsis ludis gladiatoris dicitur forum.* Muren. 34. * *Fora dicuntur conventus provinciales, h. e. non modo civitates, in quibus aguntur, sed ipsi etiam dies conventuum.* Verrin. iii. 15. *extra forum suum vadimonium promittere.* *ibid.* ii. 15. *civitates, quae in id forum convenirent.* cf. c. 70. ad Div. iii. 6. ad Att. v. 21. *forum agere.* * *Civitates etiam Italiae quaedam fora dicuntur, ut ad Div. x. 17. forum Julii.* Catil. i. 9. *forum Aurelium. etc. de quibus v. Sigon. Ant. Jur. Ital. ii. 15.* * *vestibulum.* Leg. ii. 24. *lex forum, id est, vestibulum sepulcri, bustumve, usucapi vetat.*

FOVERE, *delectare.* Mur. 35. *fovere sensus hominum.* * *amplexari, Gall. caresser.* ad Div. i. 9. *inimicum meum in manibus habebant, sic fovebant, sic osculabantur.* cf. Q. Fr. iii. 1. 3. Att. xv. 13. * *lenire.* Att. xii. 18. *nam, dum illud tractabam, quasi fovebam dolores meos.*

FRANGERE, *refutare.* Acad. iv. 29. *frangite soriten.* ad Div. i. 4. *frangere sententiam alicujus.* * *a sententia abducere et in suam adducere.* Tusc. i. 21. *ut rationem nullam afferret Plato, ipsa auctoritate me frangeret.* * *supprimere motum animi.* ad Div. iv. 6. *frangere se ipsum.* * *domare.* Sen. p. Red. 8. *sceleratum civem, aut domesticum potius hostem iudicio frangendum esse.* * *mutare aliquem paene invitum.* ad Div. iv. 4. *fregit hoc meum consilium Caesaris magnitudo et senatus officium.* * *ad Div. x. 12. rogatu Servilii P. Titius intercessit. res in posterum dilata. Venit paratus Servilius, Jovi ipsi iniquus - hunc quemadmodum fregerim, quantaque contentione intercessorem abjecerim, etc.* * *ad Div. x. 3. invidentes ingenio industriaque fregisti.* * *Qui male dividunt, eleganter rem frangere dicuntur.* Fin. ii. 9. *duo genera quae erant, fecit tria. hoc est non dividere, sed frangere rem.* * Or. i. 62. *paullum requiescet, dum se calor frangat.*

FRAUS, *facinus.* Rab. Perd. 9. *fraus capitalis.* Verr. iii. 76. *in fraudem incidere.* * *quod nocet.* Att. iv. 12. *fraudem facere alicui.* *ibid.* vii. 26. *quod multo rectius fuit, id mihi fraudem tulit.*

FREMITUS. Div. i. 18. *fremitus terrae.* Har. R. 5. responsum haruspicum de *fremitu* recitavit.

FREQUENTARE, *frequentes convocare, cogere.* Catil. iv. 7. quos cum casu hic dies ad aerarium *frequentasset.* Sic et alibi Cicero. add. Gronov. ad Senec. Cons. ad Marc. 3. * *crebro, copiose usurpare.* Or. 25. acervatim multa *frequentare.* * *replere.* Or. iii. 52. *frequentare* orationem luminibus et sententiarum et verborum. ad Att. i. 19. Italiae solitudinem *frequentare.* * Herenn. iii. 24. primas quasque partes in animo *frequentata* : i. e. *frequenter cogita.*

FREQUENTATIO, *usus frequens.* Partit. 16.

FREQUENTIA. Planc. 8. solidam et robustam et assiduam *frequentiam* praebuerunt.

FRETUM, *pro freto Siculo.* Att. ii. 1. v. Ind. Geogr. *Fretense mare.*

FRETUS, *pro fretum.* Verr. v. 66. perangusto *fretu.* v. Gell. xiii. 20. cf. J. Gronov. ad Gell. x. 26.

FRIGERE, *dicitur de eo, cui in quocunque genere res non succedit.* ad Div. xi. 14. plane jam *frigeo* (nihil efficere possum in republica.) *ogvara* enim meum senatus erat. id est jam dissolutum. *ibid.* vii. 11. sin ista *frigebunt* : h. e. si nihil quaestus facis. *ibid.* vii. 18. nihil fieri : *frigere* te, ne chartam quidem tibi suppeditare. Verr. ii. 25. cum omnia consilia *frigerent* : h. e. non commoda viderentur. * *nihil agere.* ad Div. viii. 6. Curionem valde *frigere.* * *inprimis frigere dicuntur oratores, musici, actores, qui non placent audientibus.* Brut. 50. tibicen Antigenidas dixit, discipulo sane *frigenti* ad populum : mihi cane et Musis. * *contemni.* Phil. vi. 5. *friget* patrobus Antonius : sc. quia nemo ejus beneficiis uti vult.

FRIGESCERE. ad Div. viii. 6. nos hic frigore *frigesimus* ; h. e. nihil agitur hic.

FRIGIDE, *remisse, lente.* ad Div. viii. 10. quae cupiunt, ita *frigide* agunt, ut nolle existimentur.

FRIGIDUS, *jejunus, puerilis : de eo, qui acumina sublimitatem sectatur, neque assequitur, sed ridetur.* Brut. 67. acumen saepe stomachosum, nonnumquam *frigidum*, interdum etiam facetum. Or. 26. vitabit ridicula quaesita, nec ex tempore ficta, sed domo allata : quae plerumque sunt *frigida.* Or. ii. 63. in ambiguo, quae sint *frigidiora*, vitemus. Verr. i. 46. alii etiam *frigidiores*, sed quia stomachabantur, ridiculi videbantur esse. * *ita ut frigere, dicitur de eo, qui non probatur, cui non res succedit.* ad Div. viii. 9. in defensione sua fuit disertissimus, in accusatione satis *frigidus.* Q. Fr. iii. 3. accusator *frigidissimus.* * *tardus.* Brut. 48. lentus in dicendo et paene *frigidus.* * ad Div. x. 16. *frigidae* et inconstantes literae Lepidi : h. e. ex quibus dubiae fidei esse homi-

nem intelligebatur, in neutram partem satis luculenter et fortiter scriptae.

FRIGUS, otium a rebus publicis, cum nihil agitur in republ. nihil proficitur. ad Div. viii. 6. nos hic frigore frigescimus. Q. Fr. ii. 12. tantum fuit *frigus* in senatu, ut populi convicio Appius coactus sit, nos dimittere. *ibid. extr.* reliqua singulorum dierum scribemus ad te - - quamquam ejusmodi *frigus* impendebat, etc.

FRONS. Rabir. Post. 12. verissima *frons*, *opponitur* ei, quae mentitur, *ut ait* ad Quint. Fr. i. 1. 5. Att. i. 1. puto te risisse, aut ingemuisse, ut *frontem* ferias. ad Div. ix. 10. adeone mihi excussam severitatem putas, ut ne in foro quidem reliquiae pristinae *frontis* appareant? Att. v. 10. haec fero *fronte* et vultu bellissime, sed angor intimis sensibus. iv. 15. Pompejus fremit - - sed utrum *fronte* an mente, dubitatur. Planc. 6. si populo grata est tabella (comitalis,) quae *frontes* aperit hominum, mentes tegit.

FRONTONES, homines magna fronte. Nat. D. i. 29.

FRUCTUS, redditus praediorum et agrorum. Catil. ii. 8. Certare cum usuris *fructibus* praediorum. *conf.* Flacc. 37. Q. Fr. i. 1. 11. Verr. iii. 87. *fructu* suo, i. e. *reditibus ex agris et eorum cultura.* * *voluptas, suavitas.* Agr. ii. 2. animi mei *fructum*, etc. Har. R. 1. capere *fructum*. Divin. ii. 9. omnem *fructum* superioris vitae perdidissent.

FRUGALITAS. Tusc. iii. 8. *quid sit, et quam late pateat?* Deiot. 9. *frugalitatem*, id est, modestiam et temperantiam virtutem maximam judico.

FRUGI. Tusc. iii. 8. *homo frugi, qui dicatur?* *ibid.* iv. 16. homo *frugi* omnia recte facit.

FRUGES industriae. Coel. 31. *qui usitatus fructus dicuntur.*

FRUMENTARIUS, int. mercator. Offic. iii. 13.

FRUMENTUM. de frumento decumano, aestimato, emto, in cellam, v. Argum. Or. iii. in Verrem. Pis. 35. frumentum honorarium, est frumentum in cellam.

FRUOR. Tusc. iii. 16. frui officio, pro fungi. Sed Davisius reposuit: fungi. *Vulgatam defendunt Wopken. Lect. Tull. i. 14. et Buherius ad h. l.* * Brut. 97. te tua virtute frui cupimus: h. e. *digna virtutis praemia capere.*

FUCATUS, corruptus rebus adscititiis et alienis. Muren. 12. *de jurisprudentia*: iisdem ineptiis *fucata* sunt omnia.

FUCOSUS. Rab. Post. 14. fallaces et *fucosae* merces; quae sc. *aliae videbantur esse, atque erant.*

FUCUS. Or. iii. 25. cincinni poëtae ac *fucus*. Att. i. 1. sine *fuco* et fallaciis, more majorum, negatur.

FUGERE. Off. iii. 23. vinum *fugiens*, est, quod alio loco evanescens dicitur, quod brevi tempore vim suam perdit.

FULGERE, *fulgurare*. Vat. 8. *Jove fulgente*. Nat. D. ii. 25. *coelo fulgente*.

FULGURATOR, *interpres fulgurum*. de Div. ii. 53.

FULMEN. Balb. 15. *duo fulmina imperii nostri, de Scipio-
bus in Hispania interemtis*, v. *Abram*. ad h. l.

FUNDATUS. Fin. iv. 1. *disciplina fundata et exstructa*. Flacc. 11. *nihil veritate fundatum*. Dom. 36. *familia fundatissima*. *familia fundari dicitur liberis susceptis*. v. *Pricæus ad Apul.* p. 350. *Drakenb. ad Sil.* ii. 65. *Sed h. l. non tam ad liberos respicitur, quos jam ante cum fratre nominaverat, quam rem familiarem, quae et ipsa fundari, constitui, dicitur*. Sic *Rabir.* Post. 1. *fundatae fortunae opes*.

FUNDERE. Fin. iii. 15. *quamquam negent, nec virtutes nec vitia crescere; attamen utrumque eorum fundi quodammodo et quasi dilatari putant*.

FUNDUS. Balb. 8. 11. 18. 21. *populi fundi. fundum fieri*. v. *Ind. Legg. Lex Julia L. Caesaris, et add. J. Gron. ad Gell.* xvi. 13. * *Off. ii. 15. largitio fundum non habet: h. e. non diu fieri potest*.

FUNESTUS, *opponitur puro*. Leg. ii. 22. *quae finis funestae familiae*.

FUNUS, *pestis*. Prov. Cons. 1. *Gabinus et Piso dicuntur funera reipublicae*. Tusc. i. 15. *nec funera fletu faxit*. *Buherius e Cod. Leidensi rescribit: funera lessum; et funera interpretatur de muliere, quae incipiebat lessum canere in pompa funebri*. *Funeram dictam esse hanc feminam, jam monuerat ad hos versus Ennii Scaliger in Catalectis et Vossius in Etymol. et Vir doctus in Miscell. Obs. Brit. Vol. i. p. 493*.

FURCILLA. Att. xvi. 2. *furcilla extrudi*. *Hoc verbum praetermisit Nisolius. Est enim a Lambino et Turnebo*.

FURIA. ad Div. i. 9. *de Clodio: furia muliebrium religionum*.

FURIALIS. Har. R. 18. *cum furiales voces in concionibus mittis*.

FURIOSUS, *dicitur saepissime apud Ciceronem, qui contra rempublicam sentit, dicit, agit: item, qui atrox quodque facinus perpetrare audet*. ad Div. x. 11. *quod quaedam pars exercitus non minus furiosa est, quam qui cum Antonio fuerunt*.

FURERE, *contra remp. sentire, facere*. Att. vii. 8. *sin autem ille fureret; vehementer hominem contemnebat*.

FURORE, *studium contra rempubl. et omnino effrenata audacia*, ad Div. x. 11. *decima legio ad eundem furorem rediit*.

FURTUM. Verr. ii. 70. *furta exportata, de rebus, quae per fraudem et clam aliis erepta sunt*.

FUSTUARIUM, *int. supplicium*. Phil. iii. 6. *si fustuarium mernerunt legiones, quae consulem reliquerunt. Est suppli-*

cium non solum militare, ut nonnulli arbitrantur, sed etiam urbanum, ut ex criminibus, a Polybio L. vi. memoratis intelligi potest, quae fustuarium merebant. vid. Lips. Mil. Rom. v. 18. Vossius et Boeclerus ad Vellej. ii. 78. extr. Nec quaevis castigatio, quae fustibus fit, statim est fustuarium, sed capitalis poena, quae fustibus sumitur: v. Liv. Epit. 57. et ibi Drakenb. et quos laudat.

FUSUS. Or. ii. 15. *fusum genus orationis, est lene, non asperum. ibid. 54. fusum genus sermonis, opponitur conciso et minuto. ibid. 77. fusum in oratione, dicitur, quod non uno aliquo loco, sed per totam orationem adhibetur. Sic Nat. D. ii. 56. tactus toto corpore fusus esse dicitur.*

G.

GALLICAE. Phil. ii. 30. *sunt calcei, qui imas tantum plantas tegunt, ut crepidae et soleae. v. Graev. ad h. l.*

GALLINARIUS, qui gallinas curat. Acad. iv. 26. *quoniam gallinarium invenisti Deliacum, qui ova cognosceret. Ap. Varr. R. R. iii. 9. 7. est gallinarius curator.*

GAUDIUM. v. *laetitia.*

GEMINUS, similis. Partit. 7. *memoria est gemina literaturae.*

GENEALOGI. Nat. D. iii. 17. *dii, qui a genealogis antiquis nominantur. Genealogi dicuntur, qui Deorum generationes scripserunt, ut Hesiodus et alii. Sed vid. not.*

GENERATIM. *secundum genera rerum, hominum. Verr. ii. 55. ista generatim homines habent, ut aratores, ut mercatores, etc. ibid. 69. universa provincia, generatimque singulis ejus partibus. Or. i. 41. generatim componere, h. e. rebus ad certa genera revocatis.*

GENERALITER. Inv. i. 26. *tempus generaliter definire difficile est.*

GENERATUS, factus et elaboratus. Div. i. 12. *species generata Nattae.*

GENIALIS. Cluent. 5. *lectus genialis: i. e. nuptialis. v. Lips. Elect. i. 16.*

GENICULATUS. Cato. 15. *culmus geniculatus: h. e. qui nodos habet. Genucula enim sunt nodi caulium et culmorum, ut ad h. l. docuit Graevius, et e rusticis notum est.*

GENO, pro gigno. Or. ii. 32. *genitur.*

GENS, quid Romae fuerit, intelligitur ex hoc loco: Or. i. 39. cum Marcelli ab liberti filio stirpe, Claudii patricii ejusdem nominis hereditatem gente ad se rediisse dicerent: nonne in ea causa fuit oratoribus de toto stirpis ac gentilitatis jure

dicendum. *Scilicet, gens est communis diversis stirpibus s. familiis. Sic gens Claudia comprehendit diversas familias patricias et plebejas, Appios, Marcellos, etc. Stirps autem s. familia, est pars gentis. Ceterum gens et familia saepe permulantur. cf. gentiles. Sigon. ad Liv. iv. 1. * ad Div. ix. 21. patricii minorum gentium : h. e. earum, quas Tarquinius Priscus in senatum legit : majores autem gentes sunt, quae a Romulo lectae sunt. Liv. i. 35. Hinc ad alia transfertur loquendi ratio, ut minorum gentium dicantur inferiores. Acad. iv. 41. Cleanthes quasi minorum gentium Stoicus. Tuscul. i. 13. Dii majorum gentium.*

GENTILIS. Top. 6. *gentiles* sunt, qui eodem inter se sunt nomine, ab ingenuis oriundi, quorum majorum nemo servitutem servivit, qui capite non sunt deminuti. *Sic Brut. 28. M. Pennus Bruti gentilis dicitur, quia uterque e Juntiis. Tusc. i. 16. Ciceronis gentilis dicitur Servius Tullius, ob commune Tullii nomen.*

GENTILITAS. Or. i. 39. *vid. Gens. et Sigon. J. A. C. R. i. 7.*

GENUINUS. Nat. D. ii. 54. *dentes intimi, qui genuini vocantur.*

GENUS, pro genu in *Arateis* 649. *dextrum genus. cf. 654. 279. 280. In v. 279. quae genus ad Nixi, etc. Vossius intelligebat genitivum. de Anal. c. 17. p. 759.*

GERMANUS, verus. Brut. 86. *germana ironia. Leg. ii. 1: germana patria. Att. iv. 5. asinus germanus. Or. ii. 38. germani artis magistri. * germani fratres. Verr. i. 49. sunt eadem matre nati, non etiam patre, ut pulcre ostendit Wesselingius V. C. Obs. i. 13.*

GERMANITAS. Harusp. R. 20. *germanitatis stupra, i. e. eum germana sorore.*

GERO. ad Div. iv. 5. *gerere aetatem. ubi v. Graev. et Burm. ad Ovid. Met. ii. 497. * Inv. ii. 9. prae se gerere. alias ferre.*

GESTUS, motus quidam corporis. Or. ii. 57. *gestum agere. * σχήματα, figurae. Or. 25. quae Graeci, quasi aliquos gestus orationis, σχήματα appellant.*

GIGNERE. Or. iii. 30. *permotionem gignere; de oratore, qui auditores movet.*

GLADIATOR. gladiatoribus dicitur pro ludis gladiatoriiis, cum gladiatorium spectaculum esset, ad Div. x. 32. Attic. vi. 3. Phil. ix. 7.

GLADIATORIUS. Mur. 35. *locus gladiatorius, h. e. in ludis gladiatoriiis, unde ludi spectari possunt.*

GLOMERARE. Div. i. 12. *omnia fixa tuus glomerans determinat annus. Annus glomerans est, ad finem veniens.*

GLORIA. Marcell. 8. *quid sit?* * *gloriandi consuetudo*, s. *gloriae cupiditas*. ad Div. vii. 13. *moriar, ni, quae tua gloria est, puto te malle a Caesare consuli, quam inaurari. ibid. viii. 15. si scias, quam sollicitus sim, tum hanc meam gloriam derideas.*

GLORIOSE, *jactanter*. ad Div. viii. 15. *quid jam, inquis, gloriose omnia?*

GLORIATIO. Fin. iii. 8. *gloriatione*, ut ita dicam, dignam esse. *de negotiis.*

GLORIOR, *cum accus.* de Sen. 10. *posse vellem idem gloriari.*

GRACILITAS, *tenuitas orationis*. Brut. 16. *gracilitates consectari.*

GRADUS. Verr. iii. 74. *quot vultis esse in uno furto peccatorum gradus?* ut si singulis insistere velim, progredi iste non possit. Brut. 65. *quod gradus tuos et quasi progressus dicendi studeo cognoscere.* Verr. ii. 1. *in Africam ex hac provincia gradus imperii est factus.* Or. 64. *stabilis quidam et non expers dignitatis gradus: de pedibus longioribus in oratione.* * *in re gladiatoria gradus gladiatoris idem qui et status dicitur, das Lager, ex quo gladiatores in primis judicabantur.* v. Gron. ad Senec. *Agamemn.* 515. *Hinc plures formulae, ut Off. i. 23. tumultuantem de gradu dejecti. cf. Att. xvi. 15. etc. Dicitur etiam in argumentatione, qui Sorites dicitur, unde et gradatim ibid. gradatim aliquo pervenire. v. Sorites.*

GRAECULUS. Sext. 51. *graeculum se putari voluit, h. e. Graecum philosophum.* Sen. p. R. 6. *cum Graeculis philosophari.* * *nulla fide dignus, levis.* ad Div. vii. 18. *Graecula cautio chirographi: de quo loco v. Burm. ad Petron. c. 46. ubi etiam de aliis hujus verbi significationibus dixit.*

GRAECUS. Or. ii. 36. *dare significationem graecarum rerum, h. e. graecae eruditionis.* Att. xvi. 5. vii. 1. *graeci ludi, sunt scenici, in quibus fabulae graeci argumenti more graeco aguntur. vid. Dodwel. de Cyclis iv. 16.*

GRAMINEUS. Verr. iv. 56. *etiamne gramineas hastas?* -- erant hujusmodi, ut semel vidisse satis esset; in quibus neque manu factum, neque pulchritudo erat ulla, sed tantum magnitudo incredibilis. *Ex ipso loco patet, hastas has fuisse opus naturae. Credo fuisse graminis culmos inusitatae magnitudinis, ut hastam aequarent, eamque ob causam servatos et spectatos. Olivetus autem Turnebum sequitur, qui putabat, quibus in gramineo campo se exercentes uterentur, ut Virgilius et gramineam palaestram dixit Aen. vi. 642. Cui opinioni repugnat locus Ciceronis, in quo mox sequitur, in illis hastis nihil manu factum fuisse. Fuerunt ergo naturae opus mirabile et visendum. Poëtica laquendi forma non dat jus ad ejus*

normam interpretandae narrationis : alioqui posset aliquis ex Ovidii pampinea hasta Heroid. 13. 33. efficere hastas gramine circumdatus. Nostram sententiam probant etiam Verburgius, Gesnerus, et alii.

GRAMMATICA. Orat. i. 42. *quid sit, quae objecta habent ?*

GRAMMATICI. Div. i. 18. *Grammatici, interpretes poetarum.*

GRASSATOR. Fat. 15. *genus latronum, quod in urbe vicos obsidebat, et obvios injuriae opportunos verberabat, spoliabat et morte territabat. de quo Torrent. et Casaub. ad Sueton. Aug. 32. Budaeus ad Pund. p. 342.*

GRATIA. Att. v. 20. *erat nostrum nomen in gratia. Manil. 24. aliquam bonam gratiam sibi quaerere. Muren. 20. provincia Murenae multas bonas gratias attulit. ubi vid. Graev. Sull. 16. gratiam referre, pro, ulcisci. v. Graev. it. ad Or. ad Quir. p. Red. 9. ad Div. i. 1. gratiam nostram extinguit hominum suspicio, h. e. nihil efficere, quamquam gratiosus apud homines, possum, quia suspicantur, etc. Verr. iii. 82. in beneficii gratiaeque loco petere. * Elegans est haec forma : ponere aliquem in gratia vel gratiam, ut Att. v. 3. 11. vi. 1. etc. quae significat, efficere aliquem apud alterum gratiosum, commemorando ejus in ipsum amore, studio, etc. v. Gronov. ad Liv. xlv. 14. * esse cum aliquo in gratia ad Div. i. 9.*

GRATULATIO, *jungitur laetitiae. Verr. iv. 34. summa cum gratulatione civium et laetitia reponitur statua. Flacc. 39. quanta laetitia - - quanta gratulatio. * Muren. 41. in sua gratulatione, i. e. cum consul designatus esset, * dies festus, quo Diis gratiae aguntur pro re laeta. ad Div. xi. 18. hac tam recenti gratulatione, quam Diis ad omnis templa fecimus. * Catil. iv. 10. gratulatio reip. conservatae. ad Div. v. 7. quarum rerum gratulatio.*

GRATULATOR. Fin. ii. 33. *Sed v. not.*

GRATUITUS. Q. Fr. ii. 15. *Comitia gratuita, i. e. in quibus nullu largitio versata est.*

GRATUS. ad Div. iii. 8. *grati in te bene merito.*

GRAVIDATUS. Nat. D. ii. 33. *gravidata seminibus terra.*

GRAVIS, *qui oratione gravi, magnifica utitur. Or. iii. 45. graves simus. * Sen. p. R. 6. graves oculi, sunt eorum, qui nondum edormivere crapulam. * magnam vim habens. ad Div. xiii. 29. quod per se est grave. ibid. x. 12. literae graves, * quem homines verentur. Agr. ii. 17. grave est nomen imperii. * magnanimus. Arch. 7. excellenti animo et virtute homines - - moderati et graves. * Verr. ii. 4. graves civitates, sunt illustres, et propterea magnam auctoritatem ac fidem obtinentes. Sic de civitate Romana est Vat. 13. * passive. Agr. ii. 26. succumbenti jam, oppresso, Sullanis oneribus gravi.*

* *sonus humillimus* : il basso : opponitur acutissimo. Or. iii. 61. i. 59.

GRAVITAS. Att. xi. 22. *gravitas coeli, est pestilentia aëris.*
 * Fin. iv. 12. *gravitas membrorum, est debilitas et dolor. ubi vid. Davis. Similiter dixit in Tuscul. iii. 1. gravitas et dolor corporis. ubi frustra Bentlejus malebat pravitas, ut bene iudicat Schultens ad Proverb. Salom. c. 25. Porro Acad. iv. 17. est gravitas sensus, i. e. hebetudo, imbecillitas. Or. iii. 11. gravitas linguae, est sonus vocis paullo agrestior et rusticanus. Pearceus praeter rem legi vult pravitas. Nam pravitas latius patet gravitate. Gravitas in deteriorem partem de multis rebus dicitur, ut vidimus. Aliud est gravitas orationis, quae semper in laude est, aliud gravitas linguae. Sic gravitas vultus in laude, gravitas oris est vitium animae. * severitas. in Caecil. 3. gravitas iudiciorum. * magnificentia, dignitas. ad Div. x. 12. gravitas sententiarum, etc. * magnitudo. Agr. ii. 32. gravitatem imperii ac nomen sustinet. * constantia, aequabilitas in vivendo. Offic. i. 21. * Or. i. 13. gravitas sermonis opponitur tenuitati. Or. 31. cum orator gravitatis locis utitur.*

GRAVITER. ad Div. x. 17. *graviter se habere, pro aegrotare.*

GREGALIS, *sodalis, aequalis.* Or. ii. 62. *gregales eum, cum in campum non venisset, requirebant. ad Div. vii. 33. gregalibus, quibus, te plaudente, vigebamus, amissis, etc.*

GREMIUM. Pis. 5. *haec sunt in gremio sepulta consulatus tui.*

GREG, *in contemptum dicitur.* Rosc. Am. 32. *ego in grege annumerer.*

GUMIA. Fin. ii. 8. *e Lucilio, vox antiqua, quae belluonem et gulae mancipium significat.*

GURGES. Verr. iii. 9. *vorago et gurgis vitiorum. Dom. 47. ille gurgis simul tecum belluatus est sanguinem reipublicae.*

GURGUSTIUM. Pis. 6. *Festus : genus habitationis angustae.*

GUSTARE, *percipere vim, suavitatem alicujus rei.* Arch. 7. *si ipsi sensu nostro gustare non possumus.*

GYMNASIARCHUS. Verr. iv. 42. *est praefectus et curator gymnasii publici. de quo genere hominum praeter alios v. Van Dalen Diss. viii.*

GYPSATUS. ad Div. vii. 6. *quibus Medea gypsatissimis manibus persuasit. Quae sint gypsatae manus, magna controversia est. Varias sententias vid. in editione Graev. et Lex. Fabr. Nicol. Loens. Epiphyll. ii. 10. de histrionica Medea interpretatur, quae, de more gypsatas manus habuerit ; refertque ad verbum persuasit, quem sequitur Gonsalvus ad Petron. 127. qui huc trahit illa : digitis adgubernantibus vocem ; improbante Burmanno, qui ad Medeam referri putat, et Medeam, g. m. opponi matronis opulenti optimatibus.*

GYRUS. Off. i. 26. homines secundis rebus effrenatos et sibi praesentes tamquam in *gyrum rationis et doctrinae* duci oportere. Or. iii. 19. Oratorem in exiguum *gyrum* compellitis : h. e. *ad ejus artem pauca refertis*. *Ducta est metaphora ab equis, qui a domitoribus in gyrum aguntur crebro, ut mansuetiores et faciliores fiant.*

H.

HABENAE. Lael. 13. laxissimas *habenae* dare amicitiae, quas vel adducas, cum velis, vel remittas.

HABERE, habitare. ad Div. vii. 6. quae Corinthum arcem altam *habebant* matronae. Rosc. Am. 46. qui in Brutis, aut in Salentinis *habent*. *quamquam hic etiam intelligi potest praedia rustica.* * *habere dicuntur divites, liberi ab aere alieno.* ad Att. viii. 10. *habere* in numis. Verr. iii. 86. *habet* in numis, in urbanis praediis. *vid. Graev. ad Div. vii. 29. et simpliciter.* Off. ii. 20. illum fortasse adjuvat, qui *habet*. contra non *habere dicuntur*, quibus non est parata pecunia sc. in arca. * *suscipere, agere.* Div. i. 43. omitto nostros, qui nihil in bello sine extis agunt, nihil sine auspiciis domi *habent*. Verr. ii. 29. *judicium habebant* ; de petitore, et eo unde petitur. * Attic. vi. 1. *habeo* Junium in metu. * *adhibere.* Verr. i. 6. vim in inquirendo *habere*. Magna est confusio in libris scr. et edd. in formulis *habeo quod et quid, altera expressa est a Graeco ἔχω ὅτι, altera ex ἔχω τι.* Quando sensus est, nihil *habeo* scribere, tum est dicendum et scribendum non *habeo quod scribam* : quando autem est dubitantis, pro nescio quid scribam, aut dicam, tum dicendum est, non *habeo quid*, etc. Secundum haec libri corrigendi. * Quint. 25. studium et officium erga aliquem *habere*. * Verr. i. 23. *habet*, quomodo emeris ? h. e. *demonstrare potes ?* * Phil. ii. 32. *habebat* hoc omnino Caesar : h. e. *mos hic illi erat.* * Phil. ii. 23. res suas sibi *habere* jussit. *Est formula divortii.* * pro credere. Coel. v. ad Verr. v. 25. * ad Att. xiii. 9. cum *haberem* Dolabellam, i. e. cum apud me esset.

HABILIS. Orat. i. 54. calcei *habiles*.

HABITARE. Mur. 9. *habitare* in foro. Or. i. 62. *habitare* in subsellis : *Utrumque de iis, qui crebro causas agant.* At Or. ii. 38. qui *habitarunt* in hac una arte tractanda, sunt, qui ei se totos dediderant. *ibid.* 72. *habitare* in re, dicitur etiam orator, cum loco alicui immoratur augendi causa. Planc. 27. *habitare* in oculis populi : h. e. *semper in urbe, in foro, in concionibus esse, assiduitatem Cicero vocat.*

HABITUS. Or. iii. 52. *habitus orationis, dicitur de triplici illo genere dicendi.* Arch. 7. *naturae ipsius habitu prope divino: i. e. indole.* Brut. 91. *habitus corporis, est species et figura.* v. *Burm. ad Sueton. Caes.* 44. Div. ii. 13. *habitu extorrum et colore declarari futura.*

HACTENUS, in tantum, eatenus. Nat. D. i. 10. *nunc hactenus admiror eorum tarditatem.* Div. i. 8. *qui hactenus aliquid egit, ut, etc.*

HAERERE, versari diligenter, perpetuo in re aliqua. Orat. i. 38. *oratores dicuntur haerere in jure.* Att. xiii. 40. *haerere in eadem sententia, de oratore, cum rem auget.* Verr. v. 64. *hoc teneo, hic haereo, hoc sum contentus.* Phil. xiii. 3. *haerebunt in oculis nostris.* ad Div. vi. 5. *non posse te diu haerere in tam acerba injuria.* * *haerere dicuntur faces injectae aedibus, etc. cum non sine noxa decidunt, sed incendunt: unde haec ducuntur.* Rosc. Com. 6. *haeret peccatum huic homini.* Or. ii. 54. *facetum dictum emissum haerere debet.* Catil. i. 6. *quod dedecus non haeret infamae tuae. Graevius cum Grutero malebat, inhaeret fama tuae. De fama tuae non intercesserim; inhaeret non opus videtur.* * Mil. 21. *haesit in iis poenis, quas, etc. i. e. incidit, velut piscis in rete, subiit, etc.*

HAESITARE, rudem esse. Or. i. 10. *haesitare in majorum institutis.*

HALLUCINARI, effundere temere aliquid, non admodum accurate loqui. Q. Fr. ii. 11. *epistolae debent interdum hallucinari.* Nat. D. i. 26. *ista a vobis tamquam dictata redduntur, quae Epicurus oscitans hallucinatus est.*

HARA, stabulum porcorum. Pis. 16. *Epicure ex hara producte.*

HASTA. Verrin. iv. 56. *hastae gramineae, v. gramineus.* * *auctio publica, quia hasta signum auctionis publicae: quamquam est, qui etiam in privatis hastam positam putet.* v. *Duke-rus ad Flor. p. 346.* Phil. viii. 3. *hastu Caesaris.* conf. Off. ii. 8. ad Div. xv. 17. *hasta refrixit.* * *argumenta oratoris.* Top. 17. *Jcti patronis ad eorum prudentiam confugientibus hastas ministrant.* * Mur. 21. *hastam abjicere. de hasta amen-tata vid. Amentatus.*

HASTATUS, est genus militum, quod in acie prima constituitur, ut in media principes, in ultima Triarii. Div. i. 25. *signifer primi hastati: h. e. primae centuriae hastatorum.* vid. *Lipsius Mil. R. ii. 8.*

HAUD, teneant tirones vim formulae: haud scio an; quae cum dubitationem habere videatur, tamen simpliciter affirmat. Fin. v. 3. *Aristoteles, quem, excepto Platone, haud scio an recte dixerim principem philosophorum.* ad Q. Fr. i. l. 10. *ut tibi*

tanti honores haberentur, quanti *haud* scio an nemini. etc. *Illustrarunt hoc dicendi genus multi laudati Duker. ad Florum. iii. 12. et Drakenb. ad Liv. xxxvii. 54.*

HAVEO, aveo. Att. v. 20. *haveo* scire.

HAURIO, percipio, fero. Coel. 24. hunc *hausi* dolorem. Dom. 11. *haurire* me unum pro omnibus calamitatem indig-
nissimam. conf. Tusc. i. 35. *extr.* quantas et quam incredi-
biles *hausi* calamitates. *Sic explicat bene etiam Burmannus*
ad Virgilii illud haurire supplicia Aen. iv. 385. Sic idem
Virgilius : quae bella *exhausta* canebat, i. e. fortiter ad finem
tolerata, *ibid. init.*

HAUSTUS, locus ubi aqua hauritur. Caecin. 26. aquae duc-
tus, *haustus*, iter, actus.

HEBDOMAS. ad Div. xvi. 9. ad Tironem aegrotum : sym-
phoniam Lysonis vellem vitasses, ne in quartam *hebdomada*
incideres. *Hebdomas est spatium septem dierum, quo spatio*
morbi in deterius aut melius mutari solent : septimi enim dies
sunt critici e disciplina medicorum.

HEBES, opponitur acuminato, fragm. Acad. ii. cur lunae
nascentis alia *hebetiora*, alia acutiora videantur cornua. * *op-*
ponitur subtili. Fin. ii. 6. rhetorica forensis, cum popula-
riter loquatur, est interdum paullo *hebetior*.

HEDRYCHUS. Tu. c. iii. 19. *hedrychum* incendamus. *Da-*
visius reposuit hedychrum, ex conjectura P. Victorii. Nam
hedrychus nihili vox est, illa altera autem graeca. Illud autem
scrupuli hic restabat, quod auctore Dioscoride i. 61. hedychrus
est unguentum ; de quo verbum incendamus dici non potest.
Hunc scrupulum sublaturus Davisius, ex auctoritate MSS.
primo demus et incendamus permutat ; deinde pro incendamus,
conjecit legendum intendamus : i. e. porrigamus. Ejus
sententiae subscribit Buherius ad h. l.

HELUARI. Dom. 47. *heluari* reip. sanguinem. Fin. iii. 2.
quasi *heluari* libris.

HELUO. Sext. 11. *heluo* patriae, *heluo* patrimonii.

HELVELLAE, minutae herbae, ad Div. vii. 26.

HEMICYCLUM, solium, sella major patris v. c. familiae.
Lael. 1. augur domi in *hemicyclo* sedens. *Solium ita vocatur*
a figura semicirculari. Sidon. Apoll. Ep. ii. 2. solii hemicy-
clum. vid. Gronov. ad Sueton. de Grammat. c. 17.

HERCISCERE. Or. i. 56. qui, quibus verbis *hercisci* oporteat,
nescit, idem *herciscundae familiae* causam agere non potest.
Caecin. 7. Aebutius nomine heredis arbitrum *familiae heris-*
cundae postulavit : h. e. ad divisionem provocavit, ut hodie lo-
quuntur. *Hercisci est dividi. Et hoc sensu jam Ciceronis*
tempore dictum esse hercisci, usitatamque eam vocem fuisse, loci
attati, et alii, qui sunt apud auctores, dubitare nos non sinunt

*Non male igitur Tribonianus, et ex vetere usu in Dig. x. 2. titulum fecit de familia herciscunda, quicquid sit de corruptione verbi. Nam Tribonianus ejus auctor non fuit, nec haec vox Latinis priscis ignota, ut Salmasio ad Solinum placet p. 391. sq. Ceterum credo et Salmasio et Ger. J. Vossio in Etymol. in ercisco, quos sequuntur Burmann. ad Petron. c. 141. et Sueton. Ner. 5. et Piriscus, qui ad verbum exscripsit Salsiana: credo iis, inquam, et ratio notationis docet, erciscere esse per corruptionem, aut potius contractionem duarum vocum in unam, pro erctum ciscere s. ciere. Est enim profecto a graeco ignos ortum, aut latino erceo, pro arceo, a quo dividendi vis duci non potest. Veteres, quorum divitiae in pecoribus erant, ut notum est, aulam habebant ante aedes, h. e. spatium septo circumdatum, quod septum ignos appellabant, unde *ignos* apud Homerum. v. Ind. Eustath. in *ignos*, etc. Jupiter *ignos*, etc. Hinc non mirum, si herctum, quod est proprie locus clausus, (unde Graecis *ignos*, item *ignos*, carcer,) pro patrimonio, auctore Donato apud Servium ad Virgilium Aen. viii. 642. et pro hereditate dictum est. Cum ad divisionem provocarent heredes, herctum ciendum erat, h. e. movendum loco suo, non ut Salmasio, Vossio, Burmanno placet, dividendum: v. ciere: hinc herctum ciere pro dividere dictum. Similiter movere est pro accipere: a Caecilio numum movere non possum. vid. in movere. Ut numus accipi non potest, aut dari, nisi moveatur, sic herctum non potest dividi, nisi moveatur seu ciatur. Viri docti, quos dixi, conjiciunt, veteres Jctos dixisse: familiam, herctum ciscere, ac pro eo dictum deinde: familiam herciscere.*

HERCTUM. v. *hercisco. et citus.*

HERE. pro heri. Att. x. 13. in ed. Rom. ubi v. *Malasp. ibid. xv. 1. conf. Quintil. i. 7. Vossii Etymol. in heri.*

HERES. Verr. i. 41. *heres secundum filiam institutus, ut sc. ea demum sine heredibus mortua, heres sit bonorum, qui dicitur heres secundus. Cluent. 11. Top. 4. Verr. i. 43. ad Div. xiii 61.*

HEREDITAS. Flacc. 34. *hereditas lege ab eo venit. cf. Verr. i. 10. etc. unde hereditate accepta pecunia adventitia dicitur.*

HERMATHENAE. Att. i. 4. *Statuae ex Mercurio et Minerva.*

HERMEACLAE. Att. i. 10. *Statuae e Mercurio et Hercule.*

HEROUS. Orat. iii. 47. *pes herous, qui in heroico carmine adhibetur, anapaestus, dactylus, spondeus.*

HIARE. Verr. ii. 54. *hiars avaritia. * elisionem vocalis litterae negligere. Or. 45. poëtae, qui ut versus facerent, saepe hiabant, ut Naevius.*

HIATUS, neglectu elisio. Or. 23. *habet ille tamquam hiatus concursu vocalium molle quiddam.*

HIBERNUS. Att. iv. ult. *hibernam legionem eligendi optio delata.* Legio hiberna est, quae in hibernis est. Eadem forma usus est Sueton. in Caio, c. 8. ubi vid. Gronov.

HIC, praesens, qui est nunc, hoc tempore. Or. i. 1. *hi mores.* Verr. ii. 3. ad illam veterem disciplinam, non ad hanc, quae nunc increbuit. *ibid.* iii. 90. *haec licentia.* Q. Fr. i. 1. 3. praesertim cum *hi* mores ad ambitionem incubuerint. * *pro ille:* Rosc. Com. 2. quid est, quod negligenter scribamus *adversaria*? quid est, quod diligenter conficiamus *tabulas.* quia *haec* sunt menstrua, *illae* sunt aeternae, etc. v. Gron. Obs. iii. 16. Sanct. Minerv. ii. 9. et ibi Perizon.

HIR. Fin. ii. 8. *vola manus, qua utuntur interdum, qui furtim vinum gustant, cum siphon aut aliud instrumentum non est ad manum, ut vidit Scaliger.*

HIRUDO. *sanguisuga.* Att. i. 16. *plebs hirudo aerarii.* Forma loquendi ducta est e Plauti Epidic. ii. 2. 4.

HISTORIA. ad Att. ii. 8. *historia dignum, i. e. cognitu dignum,* sic Graeci *ιστοριαν* dicunt.

HISTORICUS. Muren. 7. *homines literati et historici.* Or. 36. *historicus sermo, quotidiano distinguitur.*

HIULCUS. Or. iii. 43. *hiulcus concursus verborum.* *ibid.* 44. *voces hiulcae.* v. *hiatus.*

HOMO, pro bonis hominis. Rosc. Am. 8. *hominis studiosissimi nobilitatis manceps* fit Chrysogonus: i. e. *bonorum ejus manceps, sector, fit.* Sic homines vendi, venales pendere dicuntur, pro bonis eorum. * Tusc. iii. 32. *eum nihil hominis esse.* Q. Fr. ii. 11. *virum te putabo, hominem non putabo.* Or. ii. 10. *nox te expolivit, hominemque reddidit.* * *homines de urbe et vita urbana dicuntur* Offic. iii. 31. *filium ab hominibus relegasset, et ruri habitare jussisset.* cf. Horat. Sat. ii. 6. 92. * *cum subst. ut homo histrio.* Or. ii. 46. * ad Att. iv. 15. *si vis homo esse.* i. e. *humanitatem sequi, et ostendere, te sensus humanos habere.*

HOMULUS, homuncio. Pis. 25. *hic homulus ex argilla et luto fictus Epicureus.*

HONESTAS, decus, laus. Mur. 40. *ceterae ante partae honestates.* * *de hominibus, ut decus.* Sext. 51. *in qua omnes honestates consentiunt.* * *magnificentia, sublimitas.* Orat. iii. 31. *rerum copia verborum copiam gignit. et si est honestas in rebus, existit ex rei natura quidam splendor in verbis.* * *bona fama, opp. infumiae.* Rosc. Am. 39. *damnatus per arbitrium, et rem restitueret, et honestatem omnem amitteret.*

HONESTE, pulchre. Q. Fr. iii. 1. 4. *id tectum honeste vergit in tectum inferioris porticus.*

HONESTUS, splendidus. Brut. 81. *quis sit? ac quomodo differat ab honoratus.* ubi v. Verr. ii. 28. *honestus eques.*

Unde honestissimi homines vocantur publicani. Manil. 7. * Quint. 13. *honestius* iudicium, quod *sumae ejus*, cui *intenditur*, non tantum periculum affert. * *honestissimo* adv. ad Att. ix. 7.

HONOR, in plurali de magistratibus dicitur. v. ad Div. x. 9. 10. etc. de magistratu autem in singulari. Sic Sull. 18. *honor de consulatu.* cf. Mur. 14. Inv. i. 54. etc. Flacc. 1. *honoris* potius L. Flacci adiutorem futurum. *Ibi, quia Faërne Codd. habuerunt* honorum, Graevius honorum malebat, quod est usitatus de magistratibus. Sed de consulatu sermo est, non de pluribus magistratibus: ergo singulari opus. Nunquam vidi, cum honores dicerentur de uno magistratu. * *praemium, donum, et quicquid honoris causa datur, aut datum honori est.* Sic de hereditate Quint. 4. ut ad quem maximus moeror morte sua perveniret, ad eum maximus etiam honos, etc. Rosc. Am. 37. nonne satis fuit, his gratias agi? denique ut perliberaliter ageretur, *honoris* aliquid haberi? cur tria praedia tantae pecuniae statim Capitoi dantur. *ibid.* 47. quod viris fortibus *honos* habitus est; laudo. ad Div. xvi. 9. ut medico *honos* haberetur. Sic Graeci *τιμας*, pro praemiis afficere, item *ετιμασαι*. * Fin. ii. 10. *honos* profundus.

HONORARIUS, arbitri *επιθητον*, quod honoris causa ad alium arbitrium deferretur. Tusc. v. 41. quorum controversias solebat, tamquam *honorarius* arbiter, judicare Carneades. Rosc. Com. 5. *honoraria* arbitria. Caecin. 2. *honoraria* opera amici (sc. arbitri.) * *honorarium* est, quod non debemus, sed nostra sponte facimus, libere, honoris causa. Opt. g. d. 1. docere debitum est, delectare *honorarium*, permovere necessarium. Sic Pis. 35. *honorarium* frumentum. v. *frumentum*.

HONORATUS, qui magistratus gerit aut gessit. Brut. 81. qui honorem sententiis et suffragiis adeptus est - is mihi honestus et *honoratus* videtur. sc. honestus refertur ad sententias in senatu: *honoratus* ad suffragia populi. Off. i. 39. homines *honorati* et principis domus. Or. 9. Thucydides fuit *honoratus* et nobilis. Cato. 17. senectus *honorata*.

HORA, de clepsydra judiciaria est Brut. c. 54. de horologio est N. D. ii. 38.

HORNOTINUS, hujus anni. Verr. iii. 18. frumentum *hornotinum*.

HORRIDE, dure, aspere. Quint. 18. *horride* vivere: * *sine* ornamentis, minus elaborate. Or. 9. *horride* dicere. *ibid.* 25. de oratore in genere tenui: iisdem ornamentis utetur *horridius*, i. e. simplicius, minus elaborate et polite.

HORRIDUS, asper, durus. Quint. 30. *vita horrida* et arida. minus elegans, politus. Orat. 11. *horrida* pictura, quae non habet colores lactos et nitidos. Or. 6. *horrida* oratio, de tenui.

* *incultus*. Verr. iii. 18. *horridus* campus. * Div. ii. 13. *jecur horridum* et *exile*, *opponitur nitido*. Iisdem modis dicitur *horridulus*, Att. ii. 1. Or. 45.

HORROR, *frigus febrile*. Att. xii. 6. *sine horrore* est. v. Duker. ad Flor. p. 300.

HORTOR. Att. vii. 14. *pacem* quidem *hortari* non desino : *ubi tamen quidam libri habent* ad *pacem*. v. Graev. Fragm. Cornel. i. *legem* dedit, an tulit, an rogavit, an *hortatus* est. De hac forma egit Gronov. ad Statium et ad Tacit. A. xi. 3.

HOSTIA. Agr. ii. 34. *hostiae* majores. Leg. ii. 21. *hostis* maxima parentare.

HOSTIS. Off. i. 12. *qui olim dictus ? scil. peregrinus*.

HUMANE, *moderate*. Tusc. ii. 27. *humane* ferre aliquid. ad Div. viii. 10. de provinciis non *humane* loquitur. * *hilare, festive*. Tusc. iii. 27. aliquid fecit *humanius*, aut dixit *hilarius*. ad Div. xvi. 21. Cratippus sublata severitate philosophiae *humanissime* nobiscum jocatur. Broukhusius sic dictum putabat, ac si scripsisset : saepius *humane* (h. e. verbis communibus et vulgaribus) quam *philosophice*. v. Burm. ad Petron. 100. *male*. *humane* opponitur severitati, quae solet esse philosophorum.

HUMANITAS, *varie dicitur apud Ciceronem*. Primum pro natura ipsa humana. Rosc. Am. 22. magna est vis *humanitatis*. Orat. i. 12. Omnem vim *humanitatis* tenere, causasque eas, quibus mentes aut incitantur, aut reflectuntur. * *hinc humanitas dicitur de omnibus rebus, quae hominibus sunt attributae natura, de ingenio, de propensionibus, sensibus, et omnibus, quae in homines, qua homines sunt, cadunt*. Itaque 1. dicitur de desiderio et amore nostrorum. Att. iv. 15. *humanitatem* tuam amoremque in tuos reditus celeritas declarabit. 2. de studio valetudinis. ad Div. xvi. 11. fac, quod *humanitatis* tuae est, ut nullam aliam rem cures, nisi ut valeas. 3. de sensu doloris, laetitiae, etc. in rebus laetis et tristibus. Rosc. A. 53. sensum *humanitatis* amittimus. Lael. 13. *humanitas* ex animo extirpata. Tusc. iv. 14. habet *humanitatis* speciem misericordia, metus. Or. iii. 40. *humanitatis* mollitudo. Att. xiii. 2. *humanitatem* omnem exuere. Rosc. A. 16. natura tibi dedit, ut *humanitatis* non parum haberes. 4. de studio exilarandi se, ubi in otio sis, aut locus patitur. Or. i. 8. quid in otio tam *humanitatis* proprium, quam facetus sermo. * Porro, quia 1) *literarum solus homo capax est*, 2) *humanam naturam, h. e. ingenium, mentem, animum, moresque literae exoliunt, ut tamquam magis homines simus, et eo latius a brutis sejungamur*, unde Fin. v. 19. *animi cultus humanitatis eibus appellatur*. 3) *homo natura ducitur sciendi cupiditate, eumque adeo* 4) *vel maxime*

decent, propterea studia literarum appellantur nomine humanitatis. Or. i. 16. omnes humanitatis partes. *ibid.* 9. omne genus humanitatis. *ibid.* ii. 27. politior humanitas. *ibid.* 10. inops humanitatis. cf. Muren. 29. Arch. 1. ubi v. Passerat. *ibid.* 2. etc. Or. i. 60. Q. Fr. i. 1. 9. *Studiis humanitatis autem contineri omnes artes liberales, vel inprimis philosophiam, item Mathesin; cum loci, quos hic posuimus, demonstrant, tum a nobis demonstratum est in proluione: de finibus humaniorum studiorum regundis, a. 1738. edita.* * *Sed quemadmodum homini proprium est scire, ita etiam ei quaedam officia propria sunt, quae adeo praestare aliis debet, et quia ipse homo est, et quia hi, quibus ea praestat, homines sunt, adeoque naturae quodam vinculo cum eo juncti. In quo observandum est, Latinos tres habere gradus in iis rebus, quas aliis debemus, ut sunt tres gradus conjunctionis inter homines. Primus gradus est ipsius naturalis conjunctionis, quae omnes homines amplectitur: huic est proprium vocabulum humanitatis: Alter gradus est ejus conjunctionis arbitrariae, quae est inter cives, socios, verbo, aequales: huic respondet officium: Tertius gradus, est inter magistratus et cives, parentes et liberos, conjuges, fratres, benefactores et eos qui beneficium accepere, etc.: huic proprium est pietatis vocabulum. Itaque saepe haec verba ut diversa junguntur, sed permutantur tamen etiam interdum. pietatis et officii verba interdum uno necessitudinis continentur. v. c. ad Div. x. 34. humanitatis et necessitudinis causa eorum salutis rationem habuimus. *ibid.* xi. 28. ab officio aut ab humanitate desciscere. cf. Verr. ii. 47. Off. iii. 10. omisit et pietatem et humanitatem, (de fratricida.) Itaque humanitas significat multa, ut facilitatem, aequitatem animi in ferendis malis, misericordiam, aequitatem erga alios, mansuetudinem, placabilitatem, etc. ad Div. xi. 22. ut vel humanitatis tuae vel mea causa eum conservatum velis. Q. Fr. i. 1. 9. humanitatis est, aliorum consulere commodis. Att. xv. 1. humanitas edictorum. xvi. 16. humanitatis tuae est ignoscere. Off. iii. 6. in figura hominis feritas et immanitas belluae a communi tamquam humanitate corporis segreganda est. Arch. 12. humanitas opponitur acerbitati. Catil. iv. 6. humanitas et misericordia. Quint. 16. humanitas communis. Or. ii. 56. humanitatis est responsio. Verrin. ii. 40. humanitatis rationem habere. ad Div. v. 21. tibi cum summam humanitatem, tum etiam literas profuisse, sc. ut ferres injurias. ad Div. xi. 27. humanitas tua, qui amicum etiam mortuum diligis. Lael. 2. nec fuisse id (sc. moderate ferre mortem amici) humanitatis tuae. Mil. 13. crudelius punitus est, quam erat humanitatis meae postulare. Cato. 1. humanitatem (aequitatem in rebus humanis ferendis) et prudentiam Athenis deportasse. Off. iii.*

23. utilitate potius dirigi officium, quam *humanitate*. Phil. ii. 4. *humanitatis* expers, qui *litteras* sibi ab amico scriptas, rupta amicitia, profert. * *cultus humanus*, vitae ratio homine digna, Sext. 42. vita *humanitate* perpolita. Or. iii. 15. ut puerorum mentes ad *humanitatem* et virtutem ingerentur. Div. ii. 38. barbari *humanitatis* expertes. * *Quia denique homini proprium est ridere, laetari rebus laetis, jocari*. Or. i. 8. *propterea humanitas est etiam pro urbanitate, lepore*. Att. i. 13. sal *humanitatis* sparsae. ad Div. xi. 27. lepos, *humanitas*, literae. Rosc. A. 41. literis eorum et urbanitate ducitur -- horum literas adamavit aut *humanitatem*. Verr. iii. 4. at sermone, at literis, at *humanitate* ejus delectamini. Or. ii. 67. Socratem in hac ironia dissimulantiaque longe lepore et *humanitate* omnibus praestitisse.

HUMANITER, aequo animo, ut homo debet ea, quae scit homini accidere posse et solere. Att. i. 2. ferre *humaniter*. * *hilare*, ad Div. vii. 1. neque nos lepore tuo, neque tu meo frui posses propter molestissimas occupationes meas: quibus si me relaxaro, -- docebo profecto, quid sit *humaniter* vivere. v. *humane*.

HUMANUS, homo. Att. xiii. 21. possum falli, ut *humanus*. plura exempla suppeditabit Gronov. ad Liv. viii. 9. Heins. ad Silium vii. 5. Huc refer illud Verr. ii. 69. nullum est aliud genus *humanum* in provincia. * *ab homine expectandus, hominibus usitatus et naturalis*. Verr. iii. 97. *humana* et usitata ratio. Tusc. iii. 6. *humanum* id quidem, non enim e silice nati sumus. Or. 62. oratio composita aufert *humanum* sensum actoris. h. e. facit, ut non possit cum animi commotione, quae hominibus solemnis est in his rebus, dicere. * *doctus*. Or. ii. 1. *humanissimus* homo. * *homine dignus*. Or. i. 8. *humanus* cultus. Arch. 7. animi adversio *humanissima*. Acad. iv. 41. *humanissima* completur animus voluptate. * *aequus, moderatus*. ad Div. x. 24. moderatissimi atque *humanissimi* sensus fuit. * *urbanus, lepidus*. Fin. ii. 31. homo bellus et *humanus*. * *acutus, sive etiam curiosus, quia hominibus hoc innatum est, ut velint scire, inprimis ea, quae occultantur*. Verr. v. 28. Syracusani homines, periti et *humani*, qui non modo ea, quae perspicua essent, videre, verum etiam occulta suspicari possent; habebant rationem quotidie piratarum, qui securi ferirentur, quam multos esse oporteret, conjiciebant. * *humana et res humanae dicuntur, quae hominibus propria sunt, iis accidere possunt, divitiae, honores, morbi, pericula, paupertas, mors, etc.* Offic. i. 4. *humanarum rerum* contemptio. Leg. ii. 17. quae fateor *humana* esse. Lael. 5. amicitiam omnibus *rebus humanis* anteponatis. cf. Fin. ii. 41. v. 25. ad Div. v. 13. vi. 1. Att. xv. 20. Tusc. iii. 24. etc.

Or. i. 18. *res humanae dicuntur virtus et vitium.* Fin. ii. 12. *scientia rerum divinarum et humanarum.* v. *divinus.* * Or. 34. *humana dicuntur de jure civili et historia.* * *humanum jus.* v. *Jus.*

HUMATUS. Leg. ii. 22. et quod communiter nunc in omnibus sepultis est, ut *humati* dicantur, id proprium tum erat in iis, quos humus injecta contegeret. *Hunc locum miror neminem vidisse ex viris doctis, qui in Nepotem scripsere, qui Eumen.* 13. *extr. humare dixit pro sepelire, cremare.*

HUMILIS, supplex. Inv. i. 56. *humilis oratio.* * *inferior, deterior.* Inv. i. 4. *humilior multis rebus est homo bestiis.*

HUMILITAS, de homine inopi, neque gratia neque pecunia potente. Quint. 1. nihil est quod *humilitatem* cujusquam gravitas et virtus judicis consoletur. * *opponitur magno animo, cum aliis supplicamus, et indigna nobis facimus.* Inv. i. 56. nam saepe virtus et magnificentia - plus proficit, quam *humilitas* et obsecratio. Or. i. 53. haec Rutilius valde vituperabat, et huic *humilitati* dicebat vel exsilium fuisse, vel mortem anteponendam.

HYDRAULUS. Tusc. iii. 18. *hydrauli* ut audiat voces potius, quam Platonis. *Hydraulus fuit instrumentum musicum, simile huic nostro, quod inflatum spiritu sonos edit.* Nam quod in hoc nostro spiritus, id in illo aqua efficiebat. De eo est egregia disputatiuncula in *Chrestomathia* Pliniana Gesneri p. 404. sq. cf. *Burm. ad Petron. c. 36.* E veteribus lege *Vitruvium* x. 13. *Claudian. de Consul. Mallii Theod. v. 434. seqq. Anthol. i. 16. etc.* Ceterum nescio, quomodo in animum induxerit *Bukerius* credere, *hydraulam* tantum de instrumento dici, non *hydraulum*: cum *hydraulus* passim occurrat, v. c. *Plin. H. N. ix. 8. hydraula tantum apud Vitruv. x. 10. quem locum tamen Salmasius ad Solinum p. 416. post alios vitiosum judicat, μανταλος, μανταυλος, de instrumento dicitur. terminatio a et es in hujusmodi verbis non est instrumenti, sed inflantis, ut in pythaulles, pythaula, choraules, choraula, etc.* Et hic *hydraulas* dixit *Capella*: item *Sueton. Ner. 54. ubi tamen est varia lectio hydraulus. v. Savaronem ad Sidon. Ep. i. 2. p. 19. ubi de hoc instrumento agit. Ceterum, quia Victorius reperit in quibusdam Codd. hydrauleos, et in aliis graece scriptum fuit hoc verbum, ut docet Bukerius; non intercedam, quo minus hydraulis verbum Ciceronianum putetur, quando etiam Graeci ὑδραυλις habent.*

HYPODIDASCALUS, magister secundarius. ad Div. ix. 18.

HYPOMNEMA. ad Div. xvi. 21. multum temporis mihi eripitur in exscribendis *hypomnematis*: h. e. *praeceptis et dictatis magistrorum.*

HYPOTHECA. ad Div. xiii. 56. *hypothecae commissae sunt.*
v, Ind. Gr. ὑποθήκη. *Salmas. mod. Usur. c. 11. sq.*

I.

I. litera. Orat. iii. 12. Cotta noster, cujus tu illa lata, Sulpici, imitaris : ut *iota* literam tollas, et E plenissimum dicas, non mihi oratores antiquos, sed messorum videtur imitari.

JACERE, commorari aliquamdiu alicubi. Att. xi. 6. *jacere* Brundisii. * *in medio esse, nondum occupatum esse.* Or. iii. 45. sed ea *jacencia* sustulimus e medio, etc. * *jacere dicuntur, qui minus gratiosi sunt.* Att. x. 7. *jacere* Caesarem offensione populari. *Inprimis autem, qui nullam spem magistratus consequendi habent, cum candidati sint, aut eam ipsam ob causam, quia nihil sperant, ne petunt quidem.* Muren. 8. multis viris fortibus ne ignobilitas generis objiceretur, meo labore esse perfectum ; qui -- *jacebant.* *ibid.* 21. videsne tu illum tristem ? *jacet*, diffidit, abiecit hastas. Off. iii. 20. C. Marius, cum a spe consulatus longe abesset, et jam septimum annum post praeturam *jaceret*, neque petiturus unquam consulatum videretur. * *contemnit, parvi duci.* Phil. vi. 5. *jacet* beneficium Nuculae. Tusc. i. 2. *jacet* ea semper, quae improbantur. Rosc. Com. 1. *jacet* pecunia extraordinaria ? *h. e. ita negligis, ut non referas ex adversariis in tabulas.* Off. iii. 33. *justitia jacet.* Acad. iv. 43. *virtutem jacere.* * *diminutum esse.* Rosc. Com. 12. *jacet* pretia. *Passerat. v. ad h. l.* Sic dicuntur agri *jacere* ad Att. ix. 8. et ap. Petron. 44. * *confutatum esse.* Div. ii. 51. *jacet* igitur tota conclusio. Fin. v. 28. *jacet* omnis ratio Peripateticorum. * *ad Div. viii. 6. dici non potest, quomodo hic omnia jaceant : h. e. nihil agatur.* * *nil valere, nil efficere.* Mil. 18. *jacet* suis testibus. * *Adjiciemus etiam formas quasdam promiscue.* Verr. i. 39. in oblivione *jacere.* Or. ii. 15. in silentio *jacere* : *de ea re, de qua nihil scriptum est aut praeceptum.* Att. x. 4. *jacere* in moerore. ad Div. v. 17. tempora in ruinis reip. *jacuerunt.*

JACIO, proprie dicitur de missilibus, in primis telis ; unde transfertur ad alia, quibus aliquem laedimus, et tamquam vulneramus. Plane. 12. *jacis* adulteria. Rosc. Com. 9. *jacere* crimen. Sull. 7. *jacere* contumeliam. Or. 26. *jacere* et mittere ridiculum. * *significare, denunciare, minari.* Att. ii. 7. Illud quid sit, scire cupio, quod *jacis* obscure. ib. 23. terrores *jacit* atque denunciat. * *edere, ostendere.* Att. xv. 26. nonnullos interdum *jacit* igniculos viriles. * *ponere.* Agr. ii. 15. *gradum et aditum jacere.*

JACTATIO, *vitium animi ex arrogantia et fastu*. Tusc. iv. 9. *jactatio* est voluptas gestiens et se efferens insolentius. * *jactatio est etiam studium captandae gratiae, venditandi se alicui*. Har. R. 20. hic primus aditus ad popularem *jactationem*. Cluent. 35. Prov. C. 16. *jactatio* popularis. Or. 3. *jactationem* habuit in populo eloquentia. * *de nave in tempestate*. Muren. 2. e magna *jactatione* terram videre. v. *jactare*.

JACTARE, *est motus quasi prolusionis*. Tusc. ii. 23. *jactare* caestum. * *ostentare, insolenter se efferre, gloriari*. Deiot. 10. quantos concursus facere solebat, quam se *jactare*, quam ostentare. Att. ii. 21. qui antea solitus esset *jactare* se magnificentissime in illo loco summo cum amore populi - - ut ille tum humilis, ut demissus erat. Flacc. 26. in hac igitur urbe se *jacent*, quam oderunt. Rosc. A. 9. in bonis Sext. Roscii se *jactantem*. Catil. ii. 9. qui se insperatis repentiniisque pecuniis sumtuosius insolentiusque *jacturunt*. cf. Or. ii. 58. * *Hinc etiam orator dicitur se jactare : item philosophus, cum argumento alicui confidit, ei immoratur, id urget, etc.* Verr. v. 1. novi locum : video, ubi se *jactaturus* sit Hortensius. Fin. i. 10. in quo se *jactare* posset vestra oratio. Rosc. A. 32. quo te modo *jactares*. cf. Flacc. 20. * *venditare se, gratiam captare*. Sext. 53. ita se in populari ratione *jactarat*. Att. ii. 1. v. Graev. ad Cic. ad Div. viii. 10. video Curionem se dupliciter *jactaturum*. *quamquam ibi jactare dictum esse aliter puto, nempe, ut ad Div. ii. 15. in qua tu non valde te jactas : h. e. nihil magnopere agis, quiescis.* * *Est adeo pra placere*. Brut. 66. non ita diu *jactare* se potuit, etc. * *Est etiam actionis vitium, quod scil. proprium est fere iis, qui se venditant, aut sibi in aliqua orationis parte nimis placent*. Brut. 60. nisi se suo more *jactavisset*, hodie te istic muscae comedissent. Verr. iii. 19. *jactabit* cerviculam ; *de Hortensio*. * *commovere se*, Tusc. ii. 19. his tu praesentibus gemere, et te *jactare* non audebis. * Tusc. iv. 10. *jactantibus* se opinionibus inconstanter et turbide. * *Jactari dicuntur, qui aut in turba aliqua ab uno loco in alium trudentur, ut consistere non possint*. Planc. 7. *jactor* in turba. Verr. i. 26. *jactatur* domi suae : *aut a maritima tempestate deprehensi sunt*. Rosc. A. 26. *jactantur* fluctibus. *hinc est, quacunque ratione vexari*. Planc. 23. inique se a tuis *jactatum*. Quint. 2. *jactata* et agitata aequitas. in Caecil. 14. te vero quam sit omni ratione *jactaturus*. Planc. 4. nostrum est, qui in hac tempestate populi *jactemur* ac fluctibus. Att. xi. 16. si recipior ab his - - sin *jactor*. * Offic. iii. 20. *jactabatur* numus, sic ut nemo posset scire, quid haberet : *h. e. pretium ejus varium erat, modo majus, modo minus.* * *agitare aliquid, saepe commemorare*. Cluent. 47. *jactare* rem in concione. * *de sermonibus*

disseminatis. Catil. iv. 7. *jactantur* voces. * *saepe, multum in re aliqua versari.* Or. i. 38. *jactare* se in causis centumviralibus. * *minari, denunciare sermonibus.* ad Div. viii. 6. Legem Viariam Alimentariamque *jactavit.* Sext. 23. terrorem suum falso *jactare.* Quint. 14. minae *jacentur.*

JACTATUS. Verr. iii. 61. te jam praetore *jactatum* (sc. sermonibus) crimen. Cluent. 32. *jactata* res (int. in concione.) Quint. 2. agitata et *jactata* aequitas. Or. i. 16. *jactatus* in opere declamatorio. Mur. 12. vulgata atque in manibus *jactata.* v. *jacture.*

JACTURA, pecunia, inprimis magna; largitione, mercede, aut alia ratione consumpta. Coel. 16. nulli sumtus, nulla *jactura*, nulla versura. Att. vi. 1. exhausta sumtibus et *jacturis* provincia. Manil. 23. quibus *jacturis* homines in provincias proficiscantur. Cluent. 8. ipsum Aurius, non magna *jactura* facta, tollendum interficiendumque curavit. cf. Mil. 27. Fin. ii. 24. Gron. de Sest. p. 284. * Att. xvi. 2. cum tanta a nobis *facta* sit *jactura* juris. ad Div. iv. 5. in unius mulierculae animula *jactura factu* est.

JAM, in transitionibus dicitur pro deinde. sed est interdum statim in principio. ad Div. iv. 5. v. 2. *Jam* illud, etc. Manil. 11. *jam* vero virtuti Cu. Pompeji quae par inveniri potest oratio. * *pleonastice cum nunc.* Att. i. 8. Hermae tui -- *jam* nunc admodum me delectant. * *distinguitur etiam a nunc, et est paullo minus, i. e. mox.* Or. 63. *jam* videbimus: *nunc* -- dicendum est.

JANI, transitiones perviae Nat. D. ii. 27. *de quibus vid. Interpr. ad Sueton. Aug. 31.* * *Est etiam vicus Jani nomine dictus.* Off. ii. 25. boni viri, qui ad Janum medium sedent: qui sunt foeneratores. v. *Manut.*

JANUA dicitur de foribus profanis. Nat. D. ii. 27.

ICERE. Pison. 12. foedus quod *iceras.* Balb. 16. *icisse* foedus.

ICHNEUMON. Nat. D. i. 36. *de hoc consulendus Plin. viii. 24.*

ICTUS. Fin. ii. 10. voluptas non dolendi non movere potest appetitum animi: nec ullum habet *ictum*, quo pellat animum.

IDEA. Or. 3. has rerum formas (sc. animo comprehensas) appellat *ideas* ille non intelligendi solum, sed etiam dicendi auctor gravissimus et magister Plato. v. *Ind. Gr.*

IDEM. Catil. i. 8. me nullo modo posse *iisdem* parietibus tuto esse tecum: i. e. quibus tu: sic enim intelligunt, qui te tecum ad *iisdem* referunt: de qua forma vid. Perizon. ad Sanctii Minerv. iv. 6. Drakenb. ad Liv. xxx. 12. Sed potest etiam referri ad tuto esse.

IDIOTA, imperitus, opponitur intelligenti alicujus rei, elegantius Verr. iv. 2. *et philosopho* Sext. 51. Pison. 26. *idiotarum* divitiae; quas indocti, non philosophi admirantur.

IDOLA. Fin. i. 6. *sunt Epicuri exuviae corporum.* v. *Ind. Gr.*
IDONEUS, dignus. Manil. 19. *idoneus non est, qui impetret.*
 Att. viii. 11. *non satis idonei sunt, qui a te probentur.*

JECUSCULUM. Divin. ii. 14. *jecuscula masculorum.*

LENS, ab ire, est Att. xvi. 31. iv. 9.

JEJUNE. Att. xii. 21. *quis jejunius dixit inimicus : i. e. magis invidet, minus honorifice, ut faciunt sc. invidi.* conf. *jejunus.* * *nimis subtiliter.* Or. i. 11. *videmus iisdem de rebus jejune quosdam, et exiliter disputavisse.* Acad. iv. 35. *videor nimis etiam nunc agere jejune.* cum enim sit campus, in quo possit exultare oratio, cur eam in tantas angustias, et in Stoicorum dumeta compellimus ?

JEJUNITAS, est vitium in genere tenui, cum nimis exilis et arida est oratio. Brut. 55. *est tamen ubi ubertati opponitur, et de tenui genere, etiam non vitioso, dicitur.* Or. 6. *alii in eadem jejunitate (h. e. ut ante dixerat, in subtili et pressa oratione) concinniores, id est, faceti, florentes etiam, et leviter ornati.* cf. Brut. 82. Tusc. ii. 1. * *inscitia.* Or. ii. 3. *jejunitas bonarum artium.*

JEJUNUS, ignarus. Or. 30. *jejunas hujus multiplicis generis aures accepimus : h. e. hoc genus tum erat inauditum nostris hominibus.* * *sterilis.* Verr. iii. 37. *jejunus ager.* * *parvus, contemnendus.* ad Div. xv. 4. *si non jejunum, quod ego gessi.* * *inanis, tenuis.* Or. iii. 14. *de horridis rebus nitida, de jejunis plena est oratio tua.* Brut. 30. *sunt ejus orationes jejuna.* * *absurdus, ineptus, inutilis.* Or. ii. 16. *jejuna concertatio verborum.* Off. i. 44. *cognitio solivaga atque jejuna.* * *invidus.* Div. ii. 17. *illud vero pusilli animi est, et ipsa malevolentia jejuni atque inanis.*

IGITUR, eleganter est post digressionem. Or. i. 7. *cum igitur vehementius, etc.* cf. Acad. iv. 6. Fin. v. 32. Balb. 5. etc.

IGNAVUS, timidus. Caecin. 16. *ignavi milites.* * *Fat. 12. ignava ratio.* v. *Ind. Gr. αἴσος λόγος.*

IGNIS, de causa odii et inimicitiarum. Rabir. Post. 6. *huic ordini novum ignem subijci.*

IGNOTUS, active Verr. i. 7. ad Att. xii. 1. *et alibi.*

ILLAQUEATUS. Har. R. 4. *illaqueatus legum periculis.*

ILLE, pro hic. v. *hic.* * *Catil. iv. 2. neque tamen ego sum ille ferreus -- qui non movear.*

ILLECEBRAE, stimuli. Coel. 5. *erant apud eum illecebrae libidinum : h. e. natura sua ad libidinem propensior erat.* * *Catil. ii. 4. quae tanta ullo unquam in homine illecebru juvenutis fuit.*

ILLIBERALIS. Or. i. 32. *non est illiberale ad cognoscendum.*

ILLICIO. Nat. D. iii. 27. *conjugem illece ad stuprum.* Att. ix. 13. *ab iisdem illecti sumus : i. e. inducti, decepti.*

ILLIDERE. Har. R. 25. *illisa* serpens morietur.

ILLIGARE, *exprimere*. Orat. iii. 44. *illigare* sententiam verbis. * *immiscere*, *adhibere*. Or. 27. in quo omnes *illigantur* lepores. Acad. iv. 2. *qui sermonibus ejusmodi nolint personas tam graves illigari*. * *de vasis caelatis est hoc verbum*. Verr. iv. 42. *illigare* sigilla poculis. Sic de gemmis Graeci : *αδοι αδαμναοι χεσται*. * *obligare*. Phil. xiii. 4. multis pignorb. M. Lapidum resp. *illigatum* tenet. *Imitatus est Tacitus A. xii. 25. * constringere*. Or. ii. 14. *illigatus* liber angustis disputationibus. * *Elegans est et hoc* : Tuscul. i. 25. motus stellarum in sphaeram *illigavit*.

ILLIM, *pro illinc*. Att. vii. 13. *ubi lege P. Victorium*.

ILLIQUEFACTUS. Tusc. iv. 9. quae sunt omnes ad perfundendum animum tamquam *illiquefactae* voluptates.

ILLUDERE, *contemnere*. Or. ii. 3. quod merito *illudi* possit.

ILLUSIO, *uicinia*, *urbanitas*. Or. iii. 53.

ILLUMINARE, *ornare*. Orat. iii. 31. *illuminare* verba, sc. tropis. ibid. 6. *illuminare* orationem. Brut. 37. *illuminare* sententias sc. figuris.

ILLUMINATE dicere. Orat. iii. 14. i. e. *ornate*.

ILLUMINATUS. Brut. 58. *extr.* O! generosam stirpem, et tamquam in unam arborem plura genera, sic in istam domum multorum insitam atque *illuminatam* sapientiam.

ILLUSTRARE, *aperire*. Catil. i. 3. si *illustrantur*, si erumpunt omnia. cf. iii. 1. * *ornare*. Div. ii. 1. locus, qui totam philosophiam maxime *illustrat*. * *explicare*. Or. ii. 33. ut, quae sint in jure, vel apte describere, vel ornate *illustrare* possit. Orat. i. 23. generibus *illustrata*. Acad. i. 1. *illustrare* philosophiam latinis literis. * ad Div. ii. 6. nullam gratiam esse tantam, quam non vel capere animus in accipiendo, vel in remunerando cumulandoque *illustrare* possit : i. e. *illustrem reddere et celebrem*.

ILLUSTRIS. ad Div. i. 9. tibi multo notior atque *illustrior* meus in te animus esset.

ILLUSTRIUS *adverb.* ad Div. i. 10.

IM, *antique*, *pro eum*, Leg. ii. 24. *im* cum illo sepelire, etc.

IMAGO. *opponitur rei ipsi, ut nomen*. Rab. Post. 15. *umbra et imago* equitis R. * *de echo*. Tusc. iii. 2. *imago* vocis. * *αδωλα* Epicuri (v. Ind. Gr.) Div. ii. 67. Nat. D. i. 12. Fin. i. 6. * Verr. v. 14. *jus imaginis* ad memoriam posteritatemque prodendae. *Hoc jus dabat aedilitas curulis, et ceteri magistratus majores. Itaque imagines sunt signa nobilitatis. Nobiles enim sunt, quorum majores magistratus majores gessere. vid. nobilis*. Agr. ii. 1. *imagines* familiae suae. Planc. 7. *qui imaginibus* ducuntur. Sext. 8. *imaginis* ornandae causa: *imago* ornatur titulis magistratum, triumphorum, etc. v.

Plin. xxv. 1. Lips. Elect. ii. 29. Sigon. Ant. J. C. ii. 20. Budaeus ad Pand. p. m. 52. sq.

IMBECILLITAS. *Nat. D. i. 44. extr. omnis in imbecillitate est gratia et caritas : h. e. in natura imperfecta, signum est naturae imperfectae, ut est humana. * Tuscul. ii. 6. imbecillitas tribuitur philosophis, qui dolorem inter mala retulere.*

IMBERBUS. *Dom. 14. Graev. imberbis. utrumque usitatum.*

IMBIBERE, *constituere secum, decernere. Quint. 6. quod si facere nolit, atque imbiberit, ejusmodi rationibus eum ad suas conditiones perducere.*

IMBUERE. *Lig. 10. studiis se imbuerat.*

IMBUTUS, *qui alicujus rei initium fecit : quasi initiatus alicui rei, vitio, etc. Phil. iii. 2. imbutus hac crudelitate.*

IMMANITAS. *Fin. iv. 9. immanitas ista verborum.*

IMMATURITAS, *properatio in rebus ante tempus agendis. Quint. 26. quid haec festinatio, quid haec immaturitas tanta significat ?*

IMMINERE, *de cupidis. Verr. ii. 54. imminens avaritia. Dom. 18. imminere cupiditate in tribun. potestatem. * de gestu oratorum est histrionum. Orat. ii. 55. gestu omni imminenti : sc. in eum, contra quem dicebat. Sext. 55. in ore impurissimi hominis imminens concionata est histrionum caterva.*

IMMINUTUS. *Or. 47. imminutum verbum : ut nosse, prodovisse.*

IMMISSIO sarmentorum. *Cato. 15. opponitur amputationi.*

IMMITTERE, *possessionem dare. Verr. i. 54. immittes in mea bona. * Parad. 4. jacere et immittere injuriam in aliquem.*

IMMO, *in correctionibus : au contraire. Caecin. 7. concessit, credo ; - - immo calumniam stultitiamque obtrivit. cf. Sull. 17. etc. in augendo. Catil. i. 1. vivit, immo etiam in senatum venit.*

IMMODERATUS. *Or. 58. in oratione numerosa nihil est propositum, nisi ut ne immoderata, aut angusta, aut dissoluta, aut fluens sit oratio.*

IMMORTALITER gaudeo. *Q. Fr. iii. 1. c. 3.*

IMMORTUUS, *plane mortuus. Att. i. 11. immortuae reliquiae conjurationis. Si sana est lectio.*

IMMUNITUS. *Caecin. 19. via immunita.*

IMMUTATIO. *Brut. 17. immutationes verborum. Gr. γεγραμ. Or. ii. 65. de allegoria.*

IMPATIBILIS. *Fin. ii. 17.*

IMPEDIRI. *Inv. i. 11. impediri invidia : h. e. in errorem induci. Sull. 17. nullius amicitia impediri ad propulsanda pericula. Mur. 19. ab omni delectatione impediuntur negotiis. * cum infinitivo. Or. i. 35. pudor impedit exquirere. Off.*

ii. 2. quod me impediatur sequi. * Att. xiii. 47. nisi te impediavisti sc. negotiis.

IMPELLERE. Rabir. Post. 1. *impellere* praecipitantes. Or. ii. 79. *impellere* leviter judicem.

IMPENDIO, valde. Att. x. 4. at ille *impendio* magis odit senatum.

IMPENDIUM, cumulus, auctarium, usura. Brut. 4. *impendiis* augere largitatem muneris. Att. vi. 1. cogito foenus et *impendium* recusare.

IMPENSUS, magnus. Attic. xiv. 13. vel *impenso* pretio. vid. Popma ad h. l. * valde propensus. Sext. 62. haec tam *impensa* voluntas.

IMPERATOR, est honoris nomen, quod aut a militibus, re prospere gesta, ducibus tribuitur : ad Div. ii. 10. aut a senatu : Phil. xiv. 4. 5. certo hostium numero occiso, de quo vid. Lex. Fabr. Manut. ad Cic. ad Div. l. c. unde ab eo tempore sua nomini adscribebant duces, donec triumphassent. * Verr. iv. 57. Imperator Jupiter. v. Ind. Hist. Jupiter.

IMPERIOSUS. Fin. ii. 32. nimis imperiosi philosophi. * *quis imperium tenet.* Or. 34. imperiosi populi.

IMPERARE. Or. ii. 7. domi nihil imperavi, int. coenulae. ad Div. ix. 25. ades ad imperandum : h. e. ut tibi imperetur.

IMPERIUM. Manil. 4. de imperio dimicare : dicitur, cum bellum est non de aliqua regionis parte, sed uter alteri pareat, serviat. * Verr. ii. 31. imperium iudiciorum, de Hortensio. v. dominari. * Imperii, quod magistratum est, duas formas facio. Altera est civilis et quasi togati ; quod est magistratum urbanorum, et omnium provinciarum, et alio nomine potestas dicitur, habetque prehensionem, animadversionem, coercionem, in provincia etiam jus securium, s. ut sub Caesaribus appellatum est, gladii, atque alia multa, quae ratio magistratus postulat ; unde dicuntur hi magistratus esse in imperio. Quinto fratri Ciceronis L. i. ep. 1. c. 6. 8. extr. 10. 12. 13. etc. tribuitur summum imperium, cum rei militaris potestatem non habuerit, Nam ibid. c. 7. Asiae administrationem totam jurisdictione maxime sustineri dicit, et c. 1. nullum ei bellum gerendum dicit. Alterum genus est militare, quod habent ii, quibus potestas belli gerendi data est. Hoc imperium, qui habent, dicuntur esse cum imperio, ad Div. i. 1. Huiusmodi est Verr. iii. 91. infinitum imperium Antonii, et imperium Lentuli ad Div. i. 7. etc. Hinc fit, ut interdum imperia et magistratus opponantur. De discrimine formularum in imperio, et cum imperio, v. Sigon. A. J. Pr. iii. 14. Neque tamen id est perpetuum, ut jam vidit Gruchius, qui omnes magistratus provinciales cum imperio esse defendebat. Nam ad Q. Fr. i. 1. c. 10. de Quinto : quoniam in istis urbibus cum summo imperio et potestate versaris. Sic etiam reperias in imperio, pro cum imperio, Att.

xiv. 5. *vid. Burm. ad Suet. Caes. 25. ubi tamen dicitur cum respectu ad provinciam. Locus clarus est Act. i. in Verr. 13. ubi consul Romae dicitur esse cum summo imperio et potestate. In imperio tamen hactenus differt a cum imperio, ut in eo sit respectus ad honorem, sitque pro magistratu. Apud Suetonium in imperio non semel sic occurrit. De utroque genere imperii lege Sigon. Ant. J. Prov. L. ii. 5. 6. iii. 5. 7. sq. Manut. ad Cic. Ep. ad Div. i. 1. * Verr. i. 22. in nonnullis edd. tamquam Aldina, sic legitur: legationis nomine cum imperio et securibus mercator signorum tabularumque missus est. (et memoratur Verris legati licitor. c. 28. extr. et 31.) Graevius ad Prov. Cons. 3. oblitus in sua editione haec verba non esse, ibi improprie vocem Imperii accipi dicit, pro potestate quadam extraordinaria, quam ipsi Dolabella dederat, ut tanta ejus esset ubique, quanta ipsius Praetoris auctoritas. Mihi videtur illud cum imperio ac securibus ex iv. 4. repetitum esse, ubi de Verre: O praeclaram defensionem! mercatorem cum imperio ac securibus in provinciam misimus. nisi forte Cicero invidiose et accusatorie rem augere voluit.*

IMPETRARE. Div. i. 2. magna vis videtur esse in impetrandis consulendisque rebus. Est verbum augurale, idemque significat, quod impetrire, de quo mox. Impetrare habent etiam Codd. Plin. H. N. ii. 52.

IMPETRATIO. Att. xi. 22. *impetrationes nostras nihil valere.*

IMPETRIRE. Div. i. 16. avibus magnae res impetriri solebant. *ibid. ii. 15. qui evenit, ut qui impetrire velit, convenientem hostiam rebus suis ducat. Est autem impetrire, auspiciis, extis, etc. consulere Deos, an, quod in manibus habemus, felicem successum sit habiturum necne: unde, quod aves admittunt, exta felicia suadent, id impetratum dicitur. v. Manut. ad Div. i. 16. et Hotomann. Obs. iv. 3. vi. 11. quem jam laudavit Davisius. E loco Ciceronis autem posteriori putet, falsum esse, quod Scaliger ad Festum putabat, impetrire dici tantum de auspiciis, de extis autem litare. Saepius tamen de auspiciis occurrit, ut Plaut. Asinar. ii. 1. 11. Plin. H. N. ii. 53. add. Harduin. ad Plin. xxviii. s. 3. Hoc verbum non est in Nisolio.*

IMPETUS. Deiot. 2. *impetus dicendi, pro contentione et vi in dicendo. * postae veteres hoc verbo in periphrasi utuntur. Aelius Div. i. 22. nocturno impetu, pro noctu. Tusc. ii. 8. biformato impetu centaurus, pro biformatus, bicorpor. Est tamen etiam in prosa. N. D. li. 38. impetum coeli moveri vertique, pro, coelum. Saepe ita est apud Lucretium. v. Ind. Gifanii in h. v.*

IMPIUS. Phil. vi. 6. *extr. impii cives, (e lectione Graev.) sunt, qui patriae exitio sunt.*

IMPLERE. Orat. 29. *implet aures ; de periodo numeroso et justae magnitudinis.* * cum genitivo, more graeco Verr. i. 46. multos codices *implevit earum rerum.*

IMPLICARE, immiscere, indere. Div. i. 36. Dii vim suam hominum naturis *implicant.*

IMPLICATIO. Sext. 46. *implicatio rei familiaris, est aes alienum.* * Inv. ii. 32. *implicatio locorum communium est, cum in demonstrationes inseruntur ornandi et illustrandi causa.*

IMPLICATUS, conjunctus. ad Div. vi. 12. habeo eos *implicatos* consuetudine. Vatin. 1. inconstantia perjurio *implicata.* Off. i. 5. *implicata* inter se sunt. conf Phil. ii. 32. * *difficilis, obscurus.* Orat. iii. 14. reliquae sunt magnae, *implicatae,* variae, etc. Fin. iii. 1. nec in Torquati sermone *quidquam implicatum* aut tortuosum fuit. * *insitus.* Leg. i. 17. quae in omni sensu *implicata* insidet. * Verr. iii. 35. *implicatum* legibus teneri : h. e. *impediri.* Har. R. 4. expectatione supplicii *implicatus.*

IMPLUVIUM. Verr. i. 23. signa, quae nunc ad *impluvium* tuum stant. *ibid.* 56. columnas singulas ad *impluvium* esse locatas, etc. *Est locus subdivalis in mediis aedibus, (unde Verr. i. 19. et 23. impluvium et mediae aedes permutantur.) in quem aqua de tectis confluit : Gr. μισαυλιον, ubi Dii penates colebantur more Graeco, de quo v. in Lar. Id cum ignorarent interpretes Suetonii, mire se torserunt in compluvio penatium in Aug. 92. Impluvium, ex locis citatis patet, primo porticibus cinctum fuisse in aedibus beatiorum : cf. Virgil. Aen. ii. 526. sqq. deinde statuas ibi positas ornatus causa. ex quo lucem capit locus Quintil. xi. 2. primum locum vestibulo quasi assignant, secundum atrio, tum impluvia circum eunt, nec cubiculis modo aut exedris, sed statuis etiam similibusque per ordinem committunt. Statuis mihi rectius videtur, quam lectio stratis, a Burmanno et Gesnero recepta. Statuae s. signa in ornamentis aedium sunt etiam Nat. D. ii. 37. Verr. i. 19. Signa, quae apud te nuper ad omnes columnas, omnibus etiam intercolumniis in silva denique disposita sub divo vidimus. Viden' statuas intercolumnas porticum, et supra, e Verr. i. 56. columnas ad impluvium memorari ?*

IMPOLITUS. Prov. C. 14. *impolitae* res et acerbae. *vid. acerbus.* * *inscitus.* Or. ii. 31. quam sit hoc genus eorum, qui sibi eruditi videntur, hebes atque *impolitum.*

IMPONERE. ad Div. viii. 17. qui me in hanc perditam causam *imposuit.* Sext. 19. *imponere* plagam. Att. i. 16. *imponere* vulnus reip. Caecin. 25. fictus testis subornari solet et *imponi* falsae tabulae. Lambinus et Hotomannus quia *imponi non concoquebant, quod omnes libri habent, legebant : interponi. Sed imponere usitatum est in fraudibus : unde impos-*

tores dicuntur, qui imponunt hominibus aliquid in re aliqua pro vero. Nostri eodem modo: einem etwas aufheften: imponere sic est ad Att. xv. 26.

IMPORTARE. Or. i. 9. detrimenta importata. ad Div. xvi. 21. suspicionem alicui importare.

IMPORTUNITAS, est hominis difficilis et morosi. Cato. 3. et crudelis. Or. i. 53.

IMPORTUNUS. opp. opportuno. Or. ii. 4. ubi tamen Pearcius e Mss. recepit inopportuno in Sen. p. R. 6. vultus importunus est tetricus, nimis severus ac trux.

IMPRESSIO. Or. iii. 48. et si numerosum est id in omnibus sonis atque vocibus, quod habet quasdam impressiones, et quod metiri possumus intervallis aequalibus. hae impressiones sunt, quae alio loco percussiones dicuntur, de quibus infra dicemus. * expressio. Acad. i. 5. explanata vocum impressio.

IMPRESSUS. ad Div. v. 20. vestigiis impressa. Or. ii. 45. motus impressus est in ipso oratore.

IMPRIMERE. Tusc. i. 25. imprimi quasi ceram animum putamus. Phil. v. 6. imprimere reip. dedecus.

IMPROBARE vitam. Inv. ii. 10. improbam, sceleratam demonstrare.

IMPROBATIO. ibid. est verbum rhetoricum eodem sensu, quo improbare.

IMPROBITAS, iniquitas. Quint. 27. improbitatem et gratiam cum inopia et veritate contendere. * vis, quae est contra leges. Caecin. 2. improbitas Aebutii. * petulantia. Div. ii. 32. improbitas simiae.

IMPROBUS, qui contra leges facit. Verr. i. 42. testamentum improbum. Rosc. Com. 16. improbi sunt iniqui, petulantes, maledici.

IMPUDENS. Verr. i. 54. impudens pecunia: i. e. valde magna, quam postulare valde impudens est.

IMPULSIO. Inv. ii. 5. impulsio est, quae sine cogitatione per quandam affectionem animi facere aliquid hortatur, ut amor, iracundia, etc.

IMPUNITUS. Or. i. 52. omnium rerum impunitam libertatem tenere: h. e. plenissimam, non imminutam. Planc. 12. impunitum mendacium est nimis grave et impudens.

IMPUNITAS. Rabir. Post. 10. impunitas a iudicio et sermone. Brut. 91. impunitas juvenilis et licentia dicendi, dicitur de redundantia illa in scribendo, quae in Cicerone displicebat Miloni.

IMPURE, illiberaliter. Att. ix. 12. a quo impurissime haec nostra fortuna despecta est.

IN. cum acc. pro abl. Arch. 5. lituram in nomen A. Licinii videtis. Rosc. C. 17. in iudicium habere. Quint. 5. et ibi

Passeratus. Verr. i. 16. Quint. 30. Dom. 29. in Caecil. 20. ad Div. xii. 15. etc. * *pro* de. Off. i. 9. in philosophos dictum. ibid. 39. quod in multis licet dicere. Or. ii. 61. quod in servo bono dici solet. * in Piraea, an rectum sit? Att. vii. 3. * Fin. ii. 20. potare in rosa: h. e. roseis coronis ornatum. Gron. ad Sen. Vit. Beat. c. 11. conf. de hujusmodi periphrasi Lea. Fabri.

INAEQUABILIS varietas. Partit. O. 4.

INAESTIMABILE, ἀποπροσγυμνον. Fin. iii. 6.

INANIS, in oratione et de periodo opponitur pleno. Brut. 8. * *pusillus, humilis.* ad Div. ii. 17. animus ipsa malevolentia jejundus atque inanis. * Fin. i. 13. 16. cupiditates inanes.

INAPPARATIO. Heren. ii. 4. opponitur apparationi, i. e. praeparationi.

INAUDIRE, leviter audire rem, quae occultatur. Att. xv. 26.

INAUDITUS. Balb. 18. res multo ante inaudita, i. e. per amam cognita.

INCALLIDUS. Inv. i. 3. oratores non incallidi. v. callidus.

INCEDERE. ad Div. viii. 9. pudeat te, ausum illum nunquam esse *incedere* tamquam competitorem. ibid. ii. 9. repente *incessi* omnibus laetitias. * *accedere.* Inv. ii. 14. facilius animus ad inventionem *incedet.* v. Gron. ad Tac. A. i. 35.

INCENDERE, Verr. i. 33. *incendere* aliquem, i. e. vivum comburere. * *iratum facere.* ad Div. i. 9. ab eo in me est *incensus.* * *illustrare.* Nat. D. i. 31. *incensa* luna radiis solis.

INCENDIUM. *judicium capitis.* Att. v. 20. *incendio* Plaetoriano adustus est. * *pestis.* Dom. 50. *tribunatus Clodii dicitur incendium civitatis.*

INCENSUS, qui bona sua in censum non detulit. Caecin. 34. populus cum *incensum* vendit.

INCERTUS. Verr. v. 32. *incerta* et lubrica aetas adolescentis.

INCIDERE. Inv. i. 8. atque harum aliquam in omne causae genus *incidere* necesse est. Verr. ii. 74. *incidi homini* sane praeter opinionem, etc. *oppressi eum.* * *offendere, violare.* Off. i. 9. in alterum *incidunt.* *Pearcius* verbum tentat *corrigere* haud necessaria de causa. nam et alibi dicitur in malam partem, cum aliquis sibi malum contrahit, dum vult vitare. aut id ipsum aut aliud. Verr. i. 12. 32. extr. * *incidere in aliquem.* Fat. 8. i. e. in ejus sententiam. * *construitur etiam cum ad.* ad Div. v. 8.

INCIDERE, tollere. Or. ii. 82. *incidere* deliberationem. Phil. ii. 19. *incidamus* media. Sic Livius dixit *incidere* spem, xxxv. 31. * *conscindere.* ad Q. Fr. iii. 1. c. 4. poema *incidi.* * Dom. 30. quid te audacius, qui in ejus nomen *incideris.* Viri docti aut omittunt in, quod a Pall. Codd. praeter unum absuit, aut addunt aes. Alterutrum probasse J. Fr. Gronovium ex Obs.

iv. 1. patet. *Mihi autem placet vulgata. Nam utraque correctio sensum eum habet, qui minus, quam pro mente Cicero- nis, dicit: Sedulium primum scivisse legem scripserat Clodius. Solebat enim nomen ejus, qui primus sciverat, una cum lege incidi. Hoccine vero est simpliciter: nomen alicujus incidere. Non possum concoquere. Quid ergo? Intellego legem. Legem incidere in alicujus nomen, latine mihi dici videtur pro, ita incidere legem in aes, ut ab eo primum scitam esse addatur. Nomine ejus abutitur in hac lege, etc. Sic nostri: auf eines Namen lügen, borgen, etwas thun. h. e. in mentiendo, sumendo, etc. alicujus nomine abuti. * Or. iii. 58. genus vocis acutum, incitatum, crebro incidens, i. e. abrumpens, consistens.*

INCILE. ad Div. viii. 5. in *incili* omnia adhaeserunt. *Incile est fossa, quae in via fit, ad deducendam aquam, ut auctor est Festus: unde ap. Apulejum via lacunosis incilibus voraginoso. Jam in hujusmodi incilibus facile haerent plaustra. vid. latius haec disputantem Salmas. ad Solin. f. 512.*

INCISUM, κομμα. Orat. 62. hinc *incise* scribere est per com- mata. ibid. 63. i. e. singulis membris, sine periodis.

INCISIO. Or. 61. *incisiones* ambitus, sunt partes periodi.

INCITARE, augere, propagare. Or. iii. 6. *incitatur* ea ratio: i. e. invalescit. Or. i. 20. *incitare* celeritatem. cf. Ligar. 4. Sic Tacit. A. iii. 25. *incitare* poenas: quod frustra nonnulli tentarunt.

INCITUS, celer. N. D. ii. 35. *inciti* delphini. Dom. 36. *incita* vis. v. not.

INCLAMARE. Att. ii. 20. *expeditus* ut sis: si *inclamare*, ut accurras.

INCLINARE. Inv. i. 21. *inclinare* aliquem ad commodum suae causae. * ad Div. i. 1. *inclinata* res est: h. e. *afflicta*, *prope perdita*. cf. ii. 16.

INCLINATIO temporum. Planc. 39. Dom. 18. *conversio*, de qua supra. Brut. 43. *inclinatio* vocis, i. e. *variatio*.

INCLUDERE. de *caclatoribus*. Verr. iv. 25. Gr. *συμπεριλαμβανειν*, de *gemma in pala annuli*.

INCLUSUS, *abditus*, *latens*. ad Div. i. 9. *inclusum* odium. cf. Brut. 96. Acad. i. 3. *inclusa* tenebam, i. e. *non edebam*. cf. Verr. v. 9.

INCOMMODUM, *clades*, (v. c. *bellica*) *calamitas*. Manil. 12. *incommodum* Ostiense. * *adverb.* Brut. 4. *extr. ad* Att. vi. 9.

INCONTENTUS. Fin. iv. 27.

INCONTROVERSUM jus. Or. i. 57.

INCREPARE. Mur. 10. *simulac increpuerit* suspicio tumultus. Catil. i. 7. *quicquid increpuerit*, Catilinam timeri. *Nostri: wenn sich was regt.*

INCULCARE, *inserere ; sed fere in deteriore partem accipitur*. Off. i. 31. *graeca verba inculcare : h. e. sermoni ubique immiscere*. Or. 69. *inculcare inania verba, quasi complementa numerorum*. Or. 15. *extr. de firmissimis alia prima ponet, alia postrema, inculcabitque leviora : h. e. passim firmis immiscebit*. * Or. ii. 5. *qui se auribus nostris inculcant : h. e. qui nobis ad satietatem usque disputant*.

INCULCATUS. Att. xvi. 3. *συρταγμα retractatius, crebris locis inculcatum et reffectum : h. e. cui passim aliquid additum est, ut fit in retractandis scriptis*. ad Brut. ep. 16. *tradita atque inculcata libertas*.

INCULTUS, *de pictura*. Or. 11.

INCUMBERE. Or. ii. 79. *oratio incumbit inclinato : h. e. eum impellit, ut plane nobiscum sentiat, faciat, quae volumus, cum jam sponte non esset a sensu et voluntate nostra alienus. vid. impellere*. Or. iii. 14. *quocumque incubuerit, h. e. in quamcunque partem commovere auditorem voluerit*. * ad Q. Fr. i. 1. c. 3. *praesertim cum hi mores ad ambitionem incubuerint. Eadem constructio, sed in alia re, et alio sensu, est pro Mur. 26. magna est comitiis consularibus repentina voluntatum, inclinatio, praesertim cum incubuit ad virum bonum. etc.* * Att. v. 13. *in Caesaris cupiditates incubui, te auctore : h. e. eas juvi*. * Q. Fr. iii. 8. *se perfecturum, ut in illo Caesar incumbat*.

INCURRERE, *incidere, et multis quidem modis*. Att. vii. 7. *tua χρησι, in quem diem incurrat, nescio*. Off. i. 9. *in alterum genus injustitiae incurrunt*. conf. Planc. 38. Leg. i. 3. *incurreret etiam (in scribendo) in annum suum*. Or. ii. 42. *incurrere in aliquid casu*. * Att. v. 4. *modo ne illa exceptio in aliquem incurrat bene de nobis meritum : i. e. offendat, obsit*. * Agr. ii. 30. *privati agri, qui in publicum incurrerant*.

INCURSARE. Att. xii. 4. *incursabit in te dolor meus, no jure ille quidem, etc. h. e. tibi molestiam creabit*.

INCURSIO seditionis. Cluent. 37. *i. e. impetus, vis*.

INCURVISCERE. Tusc. i. 28. Or. iii. 38. *est haec scriptura Lambino. Codd. MSS. et edd. vett. habent incurvescere : quo unice probat Buhnerius ad Tusc. l. c.*

INDEX. ad Mur. 24. *Graevius quaerit, qui sint indices, idque se negat scire. Verba sunt : Catilinam vallatum indicibus atque sicariis. Sic sunt etiam Sull. 25. Lentuli societates cum indicibus. Verum nec hic nec illic locum huic verbo putat, sed latronibus, aut simili generi. Lambinus conjiciebat : audacibus ; quia c. 28. crudelitas et audacia junguntur. Sed praeter haec etiam alia loca animadverti, ubi hoc verbum sic est, ut in his. v. c. Sext. 44. septus armatis indicibus. Salva igitur res est. Indicis verbum Ciceronis temporibus convicium et nomen homi-*

*nis perditū fuit, et nocentis, ut, inprimis sub Imperatoribus, nomen delatoris et cognitoris. vid. Gron. Sest. iv. 3. scil. quemadmodum quidam delatoribus et cognitoribus, quadruplatoribus utebantur, ut aliis litium calumniis molestiam crearent, sic homines seditiosi conducebant egentes et impudentes perditosque, ut per eos bonos cives vexarent, cum eos in concionibus producerent, ut ab se interrogati conficta crimina et invidiosa proferrent, quibus populum in eos concitarent, aut in senatu, ut hujusmodi res ederent, vid. Vatin. 10. 11. Flacc. 28. Sest. 63. ad Q. Fr. ii. 3. Sueton. Caes. 17. 20. simile quid accidit in verbo divisor, de quo supra. * titulus. Att. iv. 15. parantur orationibus indices gloriosi.*

*INDICIUM, quod indices ediderunt. Sull. 15. lege indicium. * praemium indicii. Vatin. 11. Rosc. Am. 37. indicii partem capere. * delatio nominis, partes accusatoris. in Caecil. 11. si tibi indicium postulas dari.*

INDICARE, pretium dicere, Off. iii. 15. ut sibi fundus, cujus emptor erat, semel indicaretur.

*INDIGNITAS, propria significatio est, qua opponitur dignitati, ut Orat. ii. 32. in Caecil. 19. quorum nemo propter indignitatem repudiatus est: h. e. quia indignus esset accusatoris munere, idque sustinere non posset. * Dicitur deinde active de eo, qui fuit, quae non debebat in hominem se multo meliorem: unde indignitas hominis dicitur, de humilitate, sordibus, et turpitudine generis, sortis, vitae. Vatin. 1. quid tua indignitas postularet: et sic est in illa oratione aliquoties. Deiot. 1. accusatoris indignitas: erat enim servus, de quo est etiam Verr. iv. 50. Pison. 41. fruar tua indignitate. Hinc porro transfertur ad res, earumque turpitudinem, foeditatem exprimit. Mur. 25. neque tamen satis severe, pro indignitate rei, decrevit. * Sed dicitur etiam passive, si quis indignis modis tractatur, injuria, contumelia afficitur, qua dignus non erat. ad Div. vi. 14. cum omnem illius conveniendi indignitatem pertulissem. Sic saepe et Cicero et Livius. * Quia non potest non indignatio nasci ex utraque indignitate: inde fit, ut vel pro indignatione dicatur, vel saltem ejus significationem assumat aliquam. Sic accipi potest illud ad Attic. x. 8. tacita esse poterit indignitas nostra? Exemplum e Livio multa habet Menkenius Observ. L. L. p. 485.*

INDIVIDUA, int. corpuscula. atomi. Fat. 11. Nat. D. i. 23. Fin. ii. 23.

INDOCTUS. Fin. i. 8. indoctum fuisse Epicurum: sc. quia reliquas partes eruditionis politiones non attigerat. Ad Divers. xiii. 1. Atticus valde diligit Patronem valde Phaedrum (Epicureos) amavit: non quo sit ex istis: est enim omni liberali doctrina politus.

INDORMIO, *negligens sum in re aliqua*. Q. Fr. ii. 15. in isto homine colendo tam indormivi diu. Phil. iii. 14. si indormiremus huic tempori.

INDUCERE, *offerre*. Inv. i. 36. *inducere* approbationem. ad Div. xi. 22. *causam inducere*. * *commemorare*. Dom. 34. Att. xiii. 19. sermonem alterius *inducere*. cf. Coel. 23. * *referre in rationem*. ad Div. iii. 10. rationes, in quibus, quantum legatis datum, *induxit*. cf. Verr. i. 41. Agr. ii. 36. populo Rom. quanti velletis, *induceretis*: *anrechnen, so hoch ihr wollet*. * *delere*. Dom. 4. Att. vii. 28. *inducere* Sctum. Att. xiii. 14. *inducere* nomina. * *decipere*. Phil. ii. 32. Dolabella qui tum est impulsus, *inductus*, elusus. cf. Att. xiii. 15. iv. 5. *et Broukh. ad Tib. i. 7. 1.*

INDUCTIO. Inv. i. 31. Top. 10. *quid sit*? * N. D. ii. 60. *inductio* aquarum.

INDUCTUS, *adhibitus*. Coel. 11. *inducta* oratio ad criminandum. * *inventus, receptus in philosophiam*. Acad. iv. 33. *inducto* et constituto probabili. Tusc. i. 26. quinta natura ab Aristotele *inducta*. * *inceptus, ortus*. Tusc. ii. 3. sermo *inductus* a tali exordio.

INDUCTUS. *subst.* Herenn. iii. 57. *inductu* alieno facere quid.

INDULGENS. Cluent. 5. *indulgens* est nomen maternum.

INDULGENTIA, *facilitas concedendi, quae quis petit, desiderat, cupit, quibus delectatur*. Leg. i. 23. animus ab obsequio *indulgentiaeque* corporis discessit. Verr. i. 44. filiarum *indulgentia* commoveri. ad Div. x. 24. necessitudo -- videtur desiderare gratiarum actionem -- sed malo praesens observantia, *indulgentia*, assiduitate memorem me tibi probare.

INDUO. Div. ii. 19. venti se in nubem *induerunt*. Tusc. i. 38. habes somnium imaginem mortis, eamque quotidie *induis*. * *impedire se, irretire*. Verr. ii. 43. dum se expedire vult, *induit* se. Div. ii. 17. *induitis* vos in eas captiones, etc. cf. Verr. v. 29. Mur. 25. Acad. iv. 6.

INDUSTRIA, *quomodo a diligentia differat. v. in diligentia*. * *in primis dicitur apud Ciceronem de studio agendarum, in foro controversiarum, et labore, qui in eo sumitur*. Sext. 65. Mur. 7. 10. * Verr. iii. 4. odistis hominum novorum *industrias*.

INDUSTRIE compar. Dom. 11. *industrius* ac saepius scribere.

INENODABILIS. Fat. 9. res duae *inenodabiles*.

INEPTE, *alieno tempore, praeter rem*. ad Div. vi. 7. ne ea res mihi *inepte* noceret.

INEPTIAE, *res minutae, non dignae alicujus persona*. Or. iii. 49. ut *ineptiarum* crimen effugiam. * *de desiderio patriae nimio est* ad Div. vii. 6. * *affectatio, argutatio* Brut. 63. actio *ineptiis* claudicat.

INEPTUS. Or. ii. 4. *qui sit*?

INERTIA *in plurali est* Partit. 10.

INEXPIABILIS. Tusc. i. 22. *inexpiabili religione sancire, i. e. quae violari non possit aut debeat, propter gravitatem poenae.*

INEXPLICABILIS. Pison. 33. si Caesar se mihi implacabilem *inexplicabilemque* praeberet. Mss. et edd. vett. *inexpiablem.* v. not. * Acad. iv. 29. *inexplicabilia, sunt sophismata veterum, quae negabant dissolvi posse, ut sorites, mentiens, etc.*

INIRE. Agr. ii. 25. *inietur ratio.* v. Geaev. ad h. l.

INFANS, *opp. eloquenti.* Brut. 23. Inv. i. 3. * *vanus, inanis.* Att. x. 18. *Hortensiana omnia fuere infantia.*

INFANTIA, *opp. eloquentiae.* Or. iii. 51. Att. iv. 6.

INFELIX. Rab. Perd. 4. *infelix arbor. vid. arbor.* * *perniciosus.* Phil. ii. 26. *si quis sit reip. infelix.*

INFERCIO. Or. 69. *inferciens verba, quasi rimas expleat.*

INFERIOR. Att. ii. 24. *ex inferiori loco dicere, de actore causae forensis, respectu praetoris.* * Font. 11. *supplices inferioresque.*

INFERRE. Caecin. 5. *inferre se, de eo, qui se sponte, nemine postulante, offert in negotiis alterius gerendis, voluntarius amicus, ut paullo post dicit. Alii male corrigunt ingerere, vel inserere : ut bene judicat Hemsterhusius V. Cel. ad Lucian. i. p. 350.* Sull. 19. *quibus regionibus se inferebat.* Balb. 10. *se in periculum capitis inferre.* * Or. ii. 53. *misericordiam inferre, de oratore, cum incipit movere misericordiam.* * Manil. 22. *inferre alicui causam belli.*

INFESTUS. Att. ix. 16. xvi. 1. *infestum habere mare.*

INFICIO, imbuo, erudio. Fin. iii. 2. *infici iis artibus.* Att. i. 13. *vereor, ne hoc, quod infectum est, serpat longius. Sive hoc infectum de macula capias, sive cum Gronovio interpreteris, peste, tabe contactum, improprie dicitur. Nam macula inficit, non inficitur ; nec quod tabe infectum est, sed tabes, pestis serpit.*

INFINITE. Or. 36. *paene infinite.* in perorando. i. non per intervalla, sed continenter et per totam perorationem.

INFINITIO. Fin. i. 6.

INFINITUS. Or. i. 31. *infinite rei quaestio : h. e. se junctae a circumstantiis personarum et temporum, quae uno verbo causa dicitur.* v. Or. ii. 15. * *infinitem dicitur etiam, quod nullos temporis locorumque terminos certos habet : ut Verr. iii. 91. et illud infinitum Antonii imperium senserat Sicilia.* v. Ind. Hist. in M. Antonius Creticus. Sic, *quamquam paullo aliter,* Agr. ii. 13. *infinita potestas.* add. Gronov. ad Liv. iii. 9. * *Compar. infinitior est* Top. 8.

INFIRMATIO. Agr. ii. 4. *infirmatio rerum judicatarum.*

INFIRME. ad Div. xv. 1. *infirmus animatus.*

INFIRMITAS. Rosc. A. 4. *infirmitas* animi, de timore. ad Div. vi. 7. alterum laudare, de quo quicquid detrahas, necesse est aut *infirmitati*, aut invidiae assignetur : h. e. *ingensi imbecillitati*.

INFIRMARE, refutare. in Caecil. 9.

INFITIALIS quaestio. Top. 25.

INFITIATOR, unde petitur. Or. i. 37. * *malus debitor*. Caecil. ii. 10. *inficiatores* lenti.

INFIXUS. Part. 2. *infixa* rebus ipso argumenta. *Alibi insita, innata*.

INFLAMMARE, augere. Marcell. 10. *inflammare* odium. cf. Act. i. Verr. 1. at Prov. C. 10. *inflammare* in amicos, pro odium *injicere amicis*.

INFLAMMATIO animorum. Or. ii. 46. *enthusiasmus*.

INFLARE. Arch. 8. divino spiritu *inflari*.

INFLATIO. Div. i. 30. cihs habet *inflationem* magnam.

INFLATUS. *aegrotus, perturbatus ira, etc.* Tusc. iii. 9. *inflatus* animus. * Or. iii. 11. *inflata* verba, vitium in pronuntiando.

INFLATUS. subst. Div. i. 6. *inflatus* divinus.

INFLECTERE. Brut. 9. *inflectere* orationem : h. e. *molliorem et suaviorem reddere*. * Quir. p. R. 3. *inflectere* oculos : h. e. *movere ad dolorem*. * ad Div. i. 7. *magnitudinem animi inflectere* : h. e. *demittere*.

INFLEXUS sonus. Or. 17. v. *flexio*.

INFLUERE, placere. Off. ii. 9. *influere* in animos multitudinis. Iael. 25. *influebat* in aures concionis. Leg. ii. 15. nihil tam facile in animos *influit*. * *irrumperere*. Prov. C. 13. *influentes* in Italiam Gallorum copiae.

INFORMARE, describere. Att. vii. 3. qui in vi. libro *informatus* est. * *componere, instruere*. Sull. 13. *informat* adhuc adumbratum indicium filii. vid. Graev. ad h. l.

INFORMATIO verbi. Part. 29. *est definitio aut descriptio*. item est Graecum *πρόκλησις*. N. D. i. 27. v. et *informatus*.

INFORMATUS, adumbratus : item constitutus. Quint. 10. *informata* causa. Att. xi. 6. proscriptio non nominatim, sed generatim *informata*. Att. i. 1. petitorum haec est adhuc *informata* cogitatio. Off. i. 4. animus bene a natura *informatus, est liberalis, ingenuus*. v. *constitutus. item de ideis inantis et anticipatis*. N. D. i. 27.

INFREQUENS causa. Orat. ii. 79. in qua agenda pauci auditores adesse solent.

INFRINGERE. Balb. 6. invidere virtuti, velle *infringere* florem dignitatis.

INFULA, est ornamentum sacerdotum, velamen capitis, ut ex monumentis antiquis videre licet. Verr. iv. 50. sacerdotes

*eum infulis et verbenis. * ornamentum. Agr. i. 2. agri publici dicuntur infulae imperii R. sc. quia sunt ornamenta rei-publ. et eam venerabilem efficiunt. sic Senec. ad Helviam 13. ubi v. Lips. Orat. iii. 21. Quare Coracem istum vestrum patiamur - Pamphilumque, nescio quem, sinamus in infulis tantam rem, tamquam pueriles delicias, depingere. de hoc loco ita Turnebus ad Agr. i. 2. putem Ciceronem illudere in Pamphilum, hominem, ut ait Plinius, (xxxv. 10.) omnibus literis eruditum, eundemque pictorem, qui cum de arte dicendi scripsisset, irridetur, ut non rhetor, sed ut pictor, qui non tam librum scripserit, quam infulas pinxerit; ut enim reor infulas pingi solebant. Haec ille. Pearcius autem nihil de hoc loco dicit. Quia mentio fit puerilium deliciarum, mihi videtur alludi ad pupas et plangunculas, quae sunt pueriles deliciae, ab iisque studiose et magnifice, pro captu suo, ornari solent, adeoque etiam infulis, quae non modo sacerdotum, sed etiam regum ornamenta sunt.*

INFUSCARE, corrumpere Brut. 74. quos non barbaria domestica infuscaverat, recte loquebantur.

INGENIUM. Fin. v. 13. *quid significet? * Rosc. A. 22. nec ingenio accusatoris res iudicatur: h. e. non ex oratione ejus, qua crimen auxit, et omnibus coloribus veri infecit.*

INGENUITAS est eorum, qui liberis parentibus nati sunt, quorumque nemo justam servitutem servivit. Verr. i. 58. *ingenuitatis signum.* v. Bulla.

INGRATE. Deiot. 11.

INGRAVESCERE, debilitari. Cato. 11. corpora defatigatione et exercitatione ingravescent. ** augeri.* ad Div. iv. 4. studium hoc (sc. philosophiae) ingravescit.

INGREDI, aggredi, incipere. Senect. 14. illum lux, aliquid describere ingressum, oppressit. Acad. iv. 6. quod nos facere ingredimur. cf. Top. init. add. Burman. ad Virgil. G. ii. 175.

INGURGITARE. Pison. 18. *ingurgitare se in flagitia.*

INHAERERE. Div. ii. 46. *lingua inhaeret, ut loqui non possit. * Fin. i. 20. virtutes quemadmodum semper voluptatibus inhaerent, sc. ex mente Epicuri.*

INHALARE. Pis. 8. *popinam inhalare alicui.*

INHIBERE, pro cohibere, impedire. Verr. v. 63. *de remigibus quid sit.* v. Attic. xiii. 21. *ex quo loco docet Pearcius Or. i. 33. extr. pro inhibuerunt esse legendum sustinuerunt. De re ipsa v. Gronov. Obs. iv. 26. * adhibere, uti. Phil. xiii. 18. eadem inhiheret supplicia nobis. Sic dixit etiam Plaut. Bacchid. iii. 3. saepe Livius. vid. Gron. ad eum iii. 59. xxxvi. 28.*

INHIBITIO remigum quid sit? ad Att. xiii. 21.

INIMONORATI, Tusc. iii. 24. nullis honoribus usi.

INHUMANITAS. Or. i. 22. *est negantis, quia rogatur, cum facere possit.* Mur. 4. *dicitur de eo, qui defensionem rei depouit, opp. officiosus.* Cato. 3. *de eo, qui res humanas aequo animo non fert.* Mur. 36. *est ejus, qui facit abhorrentia a vitae humanae cultu et elegantia - jungitur enim sordibus.* Verr. v. 44. *opponitur mansuetudini, etc.* * *de eo qui consuetudines vitae communis non servat.* Phil. ii. 4. *in quo te convinco inhumanitatis.*

INHUMANE. Off. iii. 6. *inhumane facere, contraque legem naturae.*

INHUMANUS. Off. iii. 11. *inhumanum est, usu urbis prohibere peregrinos.* Lael. 14. *non inhuma est virtus, sc. quia populis universis consulit.* * *rusticus.* Off. i. 36. *agrestis et inhuma negligentia.* * *sordidus, qui utilitatem honesto praefert.* Lael. 13. * *stupidus, indoctus.* Or. 51. *aures inhumanae.* Sen. p. R. 6. *inhumanum negotium.* * *saevus.* Verr. iii. 2. * Verr. i. 42. *testamentum inhumanum.* * *inurbanus.* Quint. 3. *neque inhumanus praeco est existimatus.* * Off. i. 40. *inhumanus dicitur, qui in convivio meditatur attentius, quod alienum est ab homine, in convivio non hilarem esse, loqui, etc.*

INIBI. Phil. xiv. 2. *inibi sum : i. e. hoc ipsum cogito, etc.* v. Ferrar. ad h. l.

INJICERE, mentionem facere, dicere, edere. Att. xvi. 5. *Bruto cum saepe injecissem, de ἀποκτά, non perinde atque ego putaram, arripere visus est.* cf. Quint. 21. Dom. 6. *imperitis injecerat nomen meum.* * Nat. D. i. 20. *in quam se animus injiciens ac intendens, etc.* *Hinc defendi potest lectio* Tusc. iv. 6. *in quam injecta est inflammata libido.* ubi Davis. *ed. sec. correxit* inlecta. * *ad Divers. vii. 16. nunc in hibernis injectus esse videris, itaque te commovere non curas.* *Simile est* Dom. 24. *extr. se in medios hostes injecisse, pro conjecisse.* * Verr. v. 9. *nisi existimatis hominem sine aliqua causa injectum esse ad tam incredibile crimen.* Graev. *electum. injectum potest significare : editum, ut supra : injecerat nomen meum imperitis, pro ediderat.* *Editi dicuntur etiam delati : nam delatores edunt nomina eorum, quos deferunt.* vid. *edere.* Apollonius *delatus erat apud Verrem, quasi servos haberet, qui bellum facere vellent.*

INIMICARI. Att. ii. 19. *ubi vide.*

INIQUITAS. Caecin. 23. *dicitur, cum summo jure agitur.*

INIQUUS, subst. cum pronomine, ut inimicus, Planc. 16. *ubi tamen variant libri. et alia exempla affert Lambinus.* *Consensu omnes libri habent iniquos nostros.* c. 23. cf. *ad Brut. 1.*

INITIA naturae. Fin. ii. 12. iii. 6. v. *Commendatio. Elementum.* * Acad. iv. 36. *initia mathematicorum, quibus non concessis digitum progredi non possunt : Sunt postulata et*

axiomata. * *mysteria*. Leg. ii. 14. nihil melius illis mysteriis, quibus ex agresti immanique vita exculsi ad humanitatem mitigatique sumus: *initiaque* ut appellantur, ita revera principia vitae cognovimus. v. *mysterium*.

INITIATUS. Tusc. i. 13. ad *mysteria* admissus.

INJUNGO. ad Div. xi. 13. ne quod detrimentum reipubl. *injungant*.

INJURIA. Quint. 21. praetor *injuriam* decernebat.

INJUSTUS, *nimis magnus, gravis*. Or. 10. *injustum onus* imponere. Sic et *Virgilius* dixit G. iii. 347.

INNOVARE. Pis. 37. *innovare* se ad suam intemperantiam.

INOBSCURARE. Phil. ix. 5. nulla *inobscurabit* oblivio.

INOFFICIOSUS. Verr. i. 42. *inofficiosum* testamentum; quo praetermittuntur liberi, conjuges, proximi, quibus officii nostri est consulere.

INOPIA. Quint. 27. *opp. gratiae, opibus*. unde Cluent. 20. dicitur de eo, qui desertus est ab omnibus, defensorem non habet. * Brut. 55. *inopia* orationis, est vitium in tenui genere.

INOPS. ad Div. ix. 12. causa *inops*, quae non recipit multa ornamenta oratoria.

INORATUS. Rose. A. 9. res *inorata* legati reverterunt.

INPRIMIS, cum superl. Verr. iii. 27. *inprimis* improbissimus. cum Genit. Font. 14. *inprimis* eorum hominum.

INQUIRO. Verr. iv. 65. quod ad *inquirendum* in te venerit. v. *inquisitor*. * Tusc. iii. 2. quam natura maxime *inquit*, i. e. *desiderat*.

INQUISITIO. Mur. 21. *inquisitio* candidati, praenuncia repulsae: est meditatio et comparatio accusationis.

INQUISITOR. Act. i. Verr. 2. *inquisitor* Achaicus. Ita dicitur accusator, cum tabulas, literas, testes conquirat, *inprimis* in causa repetundarum in provincia, quibus in accusatione utatur.

INQUIT. pro secunda persona. Fin. i. 2. Synephebos, *inquit*, ego potius - legam. de qua ratione v. Gron. et Drakenb. ad Liv. xxxiv. 3. Sic et Horatius utitur, et Graeci το σπ. * pro plurali est Fin. iv. 24. * ad Div. xi. 1. *inquis* est pro *inquires*.

INSANIA villarum. ad Q. Fr. iii. 1. c. 2. *nimia magnificentia*.

INSANIRE, *nimis cupide et multum licitari*. Verr. iii. 48. item vehementer agere, coelum et terram movere. Verr. iv. 19.

INSATIABILIS, active. Fin. iv. 5. *insatiabilis* voluptas. Tusc. v. 25. *insatiabile* gaudium. conf. N. D. ii. 39. 62.

INSCIENTIA, ignorantia. N. D. iii. 37. Deo non est excusatio *inscientiae*. cf. Inv. i. 2. Acad. iv. 47. * Est etiam vocabulum philosophicum. N. D. i. 1. De hac quaestione tam variae sunt doctissimorum hominum tamque discrepantes sententiae, ut magno argumento esse debeat, causam, id est,

principium philosophiae esse inscientiam, prudenterque Academicos a rebus incertis assensionem cohibuisse. Hujus loci quot sint explicationes atque emendationes, difficile est enumerare. Olivetus, novem doctorum hominum sententiis commemoratis, ipse ita verba, de quorum sensu quaeritur, interpretatur: que la philosophie doit porter sur des principes évidemment connus; approbante Buherio. vid. Entretiens de Ciceron sur la Nature des Dieux T. i. p. 341. 437. Sed non erat, quare sic se verum verborum sensum vidisse existimaret. Nam si quis Academicæ disciplinæ rationem consideret, quæ nihil certi esse ac percepti contendit, et hanc interpretationem cum sequentibus comparet, facile intelligat profecto, longe aliam his verbis vim esse subjiciendam. Vidit hoc vir doctissimus, qui in Miscell. Observatt. Vol. iii. T. ii. p. 154. quamquam interpretationem Oliveti viderat, tamen novam sententiam proposuit. Socrates, ait, a quo Academici profecti sunt, in cujus auctoritate certe libenter delitescerant, is igitur dicere solebat, se unum hoc scire, quod nihil sciat. Ideoque inter Academicos receptum esse potuit (cur non potius, fuit?) hoc placitum: ἀρχὴν τῆς φιλοσοφίας οὐκ αὖτις τὴν ἀγνοίας γινώσκω. Haec omni recte. Quid ergo? Censeo legendum: inscientiæ scientiam. Qua sensum, non male, sed emendatione nil opus. Abbas Morellius in Elemens de la Critique p. 68. corrigi solertiam. male. Alius vir doctus eodem loco commemorat conjecturam docti hominis, nescio cujus, e Bernardi Novis Reip. Litter. qui legebat: Principium philosophiæ esse Sceptsin: sed sibi, etsi se nondum expediat, tamen placere maxime ostendit Baelii conjecturam, qui reponi volebat: principium philosophiæ non esse scientiam. Viderunt viri doctissimi veram loci sententiam, sed præter rem medicas ei admovent manus. Scilicet inscientiæ verbum duplicem vim habet apud Ciceronem: vulgarem alteram, quæ neminem fugit, alteram vero remotam ab usu plebis, eamque in nullo Lexico, quod sciam, commemoratam. Ea est Acad. i. 11. Si quid ita erat comprehensum, ut convelli ratione non posset, scientiam: sin aliter, inscientiam nominabat Zeno: ex qua existeret opinio, quæ esset imbecilla et cum falso incognitoque communis. Hanc inscientiam defendebant Academici, qui nihil statuebant esse perceptum, h. e. ita comprehensum, ut convelli ratione non posset, Acad. i. 6. Itaque hanc summam legem et principium totius philosophiæ putabant, nihil certo sciri, nihil percipi posse: contra quos coorti Stoici scientiam menti humanæ et perceptionem comprehensionemque asserebant. Quare cum Cicero, id quod inter omnes constat, Academicam rationem sequeretur, vel illam philosophorum de natura Deorum dissensionem confirmare inscientiam Academicam existimabat, et Academicos propterea prudenter, cum omnia incerta sint, assen-

sionem ubique cohibendam putare. Haec ex probusione a. 1737. edita, qua varios locos in libris de Nat. D. emendavimus et illustravimus.

INSCRIBERE, tribuere. Tusc. v. 26. *inscribere sibi nomen philosophi.*

INSECTARI, *instare, urgere.* Font. 1. *insector ultro, atque insto accusatori; insector, inquam, et flagito testes. Sic et Planc. 19.*

INSEPUTUS, *non sepultus* : Phil. i. 2. *qui illam insepultam sepulturam effecerant : h. e. qui Caesarem sepelierant, qui sepeliendus non erat, ut, opinione hominum, et jure, idem sit, ac si sepultus non esset. Contra pro sepultus est Phil. xiv. 12. vestra virtus nec oblivione eorum, qui nunc sunt, nec reticentia posterorum insepulta esse poterit. i. e. carere sepulcro, monumento. v. not.*

INSEQUI, *obicere, exprobrare.* Sull. 29. *insequi turpitudinem vitae. * Or. ii. 3. nec vero te rhetoricis libris insequor, ut erudiam. * N. D. iii. 17. urgere, instare.*

INSIDERE. Deiot. 3. *fictum crimen insidet in animo : h. e. creditur. Tusc. ii. 4. insidet in animo oratio : h. e. vim habet in animum. ductum e re rustica, arbores dicuntur insidere, cum radices agunt, et radicibus adhaerent terrae, ut firmæ consistent.*

INSIGNE, *criterium.* Acad. iv. 11. *insigne veri. Or. ii. 9. insignia verborum et sententiarum, sunt lumina orationis, tropi et figurae.*

INSIGNIS, ad Div. iii. 11. *vir insignis ad laudem.*

INSIGNITE. Orat. ii. 85. *insignite vituperare. Quint. 23. insignite improbus.*

INSIGNITUS, *perspicuus, clarus.* Div. i. 30. *in quibus insignitæ notæ veritatis apparent.*

INSINUARE. Phil. v. 3. *eccei potestas in forum insinuandi fuit : h. e. veniendi, cum aditus sepsisset Antonius. v. Manut. ad h. l. de omisso pronomine se, et Graev. ad Verr. iii. 68.*

INSINUATIO. *pars aut genus exordii.* Herenn. i. 4. 6. Inv. i. 17.

INSISTERE, *immorari.* Verr. iii. 47. *insistere singulis peccatorum gradibus, pro consistere. Fin. v. 25. cum paulum institisset. * constitutum esse. Sext. 67. in tanta gloria insistentes. Or. iii. 41. insistere jugo imperii : h. e. habenas imperii tenere : ab aurigis sumtum est. * fungi. Or. iii. 45. quoniam modo tantum munus insistemus. * Or. iii. 49. oratio insistit interius : np. cum periodos plenas non habet, neque aures implet. Or. 51. quid est cur claudere aut insistere orationem malint, quam cum sententia pariter excurrere. * de suspensione assensus Acad. iv. 33. ille in reliquis rebus non poterit insistere.*

INSITUS. *insita dicuntur interdum, quae nobis propria sunt, quae ita insederunt opinione aut consuetudine tenaciter, ut innata esse videantur.* Tusc. iv. 11. opinio penitus insita. Off. iii. 32. ut esset insitum militibus, vincere. cf. Pison. 7. * Fin. iv. 12. differunt insita et innata. * internus. Mur. 14. insita virtus. i. e. interna, ut justitia, fides, cui opponitur ibi eloquentia, scientia rei militaris, etc.

INSOLENTIA dicitur, ut insolens, non solum ratione rerum, inusitatarum, et insolitarum, ut Deiot. 2. sed etiam ratione hominum, qui insueti sunt alicujus rei. Rosc. A. 31. propter insolentiam fori judiciorumque. Pis. 11. insolentia rerum secundarum.

INSPECTIO. Phil. ii. 32. pro spectione. Sed Graevius post Ferrarium et alios recepit spectio, quod verum est. Inspicere et inspectio haruspicum est, non augurum.

INSPICERE, aliquid exigere, examinare. Caecin. 21. tamquam si arma militis inspicienda sint, ita probet armatum. ad Div. ix. 7. inspicere praedium dicitur de emturis praedium aliquod.

INSTANTIA subst. Fat. 12.

INSTAR semper aliquam magnitudinem indicat apud optimos scriptores, et Ciceronem. Verr. v. 34. navis urbis instar. ad Div. ix. 6. instar vitae. Offic. iii. 3. ut vix minimi momenti instar habeant. Rab. Perd. 8. mortis erat instar. v. plura ap. Burm. ad Ovid. Her. xvi. extr.

INSTARE, coepisse, incipere, praesertim in perfecto. ad Div. x. 16. flagitare senatus institit Cornutum. ubi v. Graev. Or. iii. 1. pignoribus ablatis Crassum institit (s. instituit) coërcere. v. plura ap. Drakenb. ad Liv. xxx. 12.

INSTAURATIVUS. Div. i. 26. instaurativi ludi, qui de novo habentur, quod primi aliqua re funestati sunt; unde etiam instaurare ludos. Div. i. 26.

• **INSTIMULATOR** seditionum. Dom. 5.

INSTITUERE. Mur. 9. instituere actionem, idem est quod informare, de quo supra. cf. Phil. ix. 5. * constituere, inducere. ibid. 28. miseram conditionem instituet periculis hominum.

INSTITUTIO. Tuscul. i. 25. progressiones institutionesque stellarum. Hanc vocem nullum idoneum sensum habere videntur viri docti. Quidam legunt institutiones, quod receptum est in Davisianam secundam. Id habet commodum interpretationem. Nam planetae, de quibus sermo, interdum insistere, h. e. stare, videntur: unde stationes planetarum dicuntur, et ipsi planetae stationales, ap. Plin. ii. 15. 16. Buherius autem legendum censet insecutiones, et pro progressionibus, praegressionibus, nixus loco Nat. D. ii. 20. tum antecedunt, tum subsequuntur. Sed ibi haec verba referuntur ad solem, quem plunetae modo antecedunt, modo sequuntur: hic autem de eorum

*cursu simpliciter et per se loquitur Cicero. Ibidem autem hae stellae dicuntur interdum ad quoddam tempus insistere. * N. D. ii. 13. in omni institutione rerum : h. e. in omnibus rebus, quas natura instituit, fecit. * Att. i. 17. conservare rationem institutionemque nostram. i. e. consilium agenda rei ab initio susceptum. der erste Plan.*

INSTRUCTOR convivii. Sen. p. R. 6.

INSTRUCTUS. Or. 5. *instructa oratio, est apta composita, tructa, numerosa.*

INSTRUCTUS, ſs. Or. iii 6 *eodem instructu et ornatu comitata oratio.*

INSTRUERE. Off. ii. 7. *ita se instruunt, ut metuantur : i. e. hoc agunt. pro instruere dicitur etiam hoc sensu comparare se.*

INSTRUMENTUM, *materia, facultas.* Rabir. Post. 2. *instrumentum bonitati quaerere.* Catil. ii. 5. *instrumenta virtutis, sunt bona naturalia, quibus ad virtutem facilius pervenitur.* ad Brut. 15. *instrumenta regia, sunt honores, imperia, quibus abutuntur homines ad dominationem parandam.*

INSULA, *de domo, a nulla parte aliis aedibus juncta, sive potius, de aedibus pluribus junctis unius domini, et ab omni parte liberis.* Coel. 7. *insulam esse venalem.* Off. iii. 16. *Claudius proscrispsit insulam.* cf. Fin. ii. 26. v. Graev. et Manut. ad Coel. 7.

INSULSITAS. Att. v. 11. *insulstatem rei ferre. ibid. xiii. 29. insulsitas villae.*

INTEGER. ad Div. v. 20. coll. Or. iii. 4. *res est in integro ; ita dicitur, ut causa integra.* ad Div. i. 1. ** inviolabilis vel inviolatus.* Rosc. A. 38. *jus integrum.* * ad Div. x. 8. *ad societatem integerrimorum periculorum accedere. * Or. ii. 45. integrae sententiae : h. e. nullo fuco corruptae. * Div. i. 29. integri opponuntur repletis jam cibo et potu. sic, integra fames, ad Div. ix. 20.*

INTELLIGENTIA, *notio.* Top. 5. *intelligentia impressa.* cf. Leg. i. 9. 10. ** captus.* Leg. i. 16. Orat. i. 58. *intelligentia communis.* Or. 33. *intelligentia popularis, opponitur subtiliori, quae ex arte petitur. hinc intelligentia simpliciter Verr. iv. 21. tribuitur ei, qui de re aliqua bene judicat, tanquam de tabulis, vasis caelatis, etc. eodem modo dicitur etiam.*

INTELLIGERE. Verr. iv. 14. 2. cf. Burm. ad Sueton. de Grammat. c. 10. ** Inv. i. 39. intelligitur ex se ; de axiomatis, quae hodie vocantur.*

INTEMPERANS. Tusc. ii. 17. *est intemperans militaris in forti viro gloria.*

INTENDERE, *de eo, quod quis instituit facere in quocunque genere.* Or. i. 20. 31. *id, quod intenderemus, confirmare.* v. *Intentio.* Quint. 29. *quem, quomodo nunc intendit, ne in virorum quidem numero tum demonstrat fuisse.* ad Div. i. 2.

Lapsus intendere coepit, ante se *oportere* discessionem facere : *ubi videtur esse pro* contendere. *si quidem lectio sana est. ibid.* viii. 4. *se intenderant* adversarios in tribunatum ejus : h. e. *institerant* adversarios *se praebere*.

INTENTIO. Inv. i. 10. *apud rhetores quid sit ?*

INTENTUS. Verr. v. 31. *tabernacula carbazeis intenta* velis : *quod Burmannus ad Virgil. Aen. iv. 506. interpretatur* tecta. *Possis tamen etiam accipere pro* tenta : *ut dicimus* tendere arcum, *et intendere*.

INTER. Rosc. A. 5. *judicium inter* sicarios : *formula antiqua, pro, de sicario, de caede reo.* Phil. ii. 4. *inter* sicarios defendere aliquem : h. e. *reum cædis.* * *pro per, de tempore.* Act. i. in Verr. 13. *inter* decem annos, postquam, etc. *per decem illos annos, quibus, etc.*

INTERARESCERE. Tusc. v. 14. *nihil interarescere* debet eorum, in quibus vita beata consistit.

INTERCALARE, *diem unum aut plures inserere ; quod fiebat, ut annus cum ratione coeli congrueret.* v. Verr. ii. 52. Att. vi. 1. *quasi intercalatum* non sit.

INTERCALARIS, *intercalatus.* Quint. 25. ante v. *Kalendas intercalares.* *Intellige de Kalendis mensis intercaluti, ex instituto Numae : de qua re vid. quem ad h. l. laudat Graevius, Gronov. Obs. ii. 18. Sed ejus mentem ex Graevianis verbis vix tirones satis intelligant. Est autem haec : Annus Numae erat 355. dierum : ex quo instituto, quia octo annorum spatium 90. dies aberrabat annus a cursu solis, hos 90. dies in quatuor menses intercalares, sive Merkedonios, descripsit Numa, duos binum (ita Gronov. Sed debet esse : unius : quod aliter summa non constat, nisi 6. horas, quae sunt super 365. dies, ducas.) duos ternum et viginti dierum, et post biennium unumquodque ex his, et quidem alternis, modo parem, modo imparem, interposuit. Eos menses a Graecis inventos induxerat. Quia autem Graeci tantum 354 dierum faciebant annum, post tertiam octaëterida, h. e. post 24tum annum, dies erant 24. superflui Numae, hi scilicet, quos singulis annis, in honorem imparis numeri, adjecerat. itaque tertia octaëteride non 90. ut primis duabus octaëteridibus, sed 66. dies interposuit : quo facto solem et lunam ad easdem metas reduces habebat. Atque hic est Cyclos Numae 24. annorum, de quo est apud Livium i. 20. * ad Div. vi. 14. Kalend. intercalares priores. Hunc locum cape de mensibus intercalariis Caesaris. Is, quia anni ratio, propter intercalandi licentiam, qua Pontifices usi erant, perturbata erat, et ipse fustos emendare instituerat, primo instituit annum 365 dierum ; deinde, ut ante in ordinem rediret annus, fecit annum, quem vocant confusionis. In eo erant tres menses intercalarii, primus is, qui ex instituto Numae in annum annum incidebat : deinde duo Caesaris integri, interjecti*

inter Novembrem et Decembrem. Prioris Kalendae dictae sunt Intercalares priores, alterius posteriores. vid. Sueton. Caes. 40. et Scaligeri diatriben de hac correctione fastorum sub initium Libri iv. de emendatione temporum. Similiter Livius aliii. 11. dixit Kalendas intercalares. Aliud egerunt viri doctissimi, Manutius, Lambinus et alii, cum de die intercalari post d. 23. Febr. ceperunt, qui nunquam Kalendarum nomine venit.

INTERCALARIUS mensis. Verr. ii. 52.

INTERCEDERE, sponsorem fieri pecuniae, quam suo quis interventus alteri conciliavit. Att. vi. 1. intercessisse se pro iis magnam pecuniam. ubi v. Manut. ef. i. 16. Phil. ii. 18. Salmas. mod. Usur. p. 726. De tribunis quid sit intercedere, notum est.

INTERCESSIO, sponsio in re pecuniaria. Parad. 6. 2. intercessionem pecuniarum. * opera ejus, qui se in aliqua re interponit, mediator fit. Att. i. 4. mea intercessio et est, et fuit parata.

INTERCESSOR, qui se interponit, mediator, ut hodie dicunt. Rosc. A. 38. isto hortatore, auctore, intercessore, legati ad Sullam non adierunt. * Sponsor. ad Div. vii. 27. utinam semper tribunus esses, intercessorem non quaereres. Ludit in ambiguitate verbi, quod et sponsorem significat, et tribunal intercedentem alicui rei, h. e. vetantem.

INTERCLUDOR dolore, quo minus, etc. Att. viii. 8. i. e. impedior.

INTERCOLUMNIUM, spatium columnis interjectum. Verr. i. 19. ad Q. Fr. iii. 1. c. 2. adi Gothofred. ad Cod. Theod. l. 45. de operib. publ. (L. xv. tit. 1.)

INTERDICERE, verbum praetorium. vid. interdictum. Caecin. 8. 13. * obiter dicere. Heren. ii. 11.

INTERDICTUM, decretum praetoris, certis formulis conceptum, quo aliquid jubet vel vetat : in primis in controversiis de possessionibus, cum eum, qui ex aliquo loco defectus est, restitui jubet, donec res judicio plana facta sit. v. Justiniani Inst. iv. 10. et ibi Hotomann. Caecin. 3. possessio per interdictum repetita. ibid. 14. hujus rei interdictum majoribus in mentem non venisse. ibid. 31. interdictum quotidianum. ad Div. vii. 32. interdictis defendere possessionem. Or. i. 10. interdicto tecum contenderent. * Dom 26. interdictum sceleris. i. e. scelestum, de lege, qua Cicero aqua et igni interdictum erat. * Pis. 21. interdicta Deorum : sunt prodigia, et similia, ut responsa sacerdotum. v. not.

INTERDUCTUS, signum interpunctionis. Or. 68. interductus librarii.

INTERFATIO, interpellatio. Sext. 37.

INTERFICERE. in Oecon. ap. Non. herbas arescere et interfici. Sic et Virgil. G. iv. 330. dixit.

INTERIMERE, *tollere*. Mur. 12. *interimere sacra*.

INTERIOR, *remotior, et paene ultimus*. Manil. 22. *gentes interiores, sc. Asiae, remotiores ab ora maritima, adeoque etiam Roma*. ad Q. Fr. iii. 1. c. 5. *interiore epistola: h. e. paene ultima: ad q. l. Manut. Et ratio, atque aliae formulae ostendunt, interius esse, quod a conspectu longe remotum est. Sic fere Acad. iv. 2. interiora Luculli sunt ea ejus bona, quae non omnibus nota sunt, nec in oculis omnium versantur, ut studia literarum. hinc interiora dicuntur subtiliora. Nat. D. iii. 16. interiores et reconditae literae. ad Div. vii. 33. interiores literae. conf. iii. 10. Div. ii. 60. haec in promptu sunt, interiora videamus. cf. intimus. * ad Q. Fr. i. 2. c. 2. Octavius, qui Macedoniam regabat, dicitur Ciceronis, Asiae Praetoris, vicinus interior. * arc-tior, conjunctior. Off. iii. 17. interior societas. ib. i. 17. interius est, esse ejusdem civitatis. * brevior. N. D. ii. 41. cursu interiore brevi convertitur orbe. Acad. iv. 20. cursu interiore. * medius. Or. iii. 61. contentionis extremum, quod tamen interius est, quam acutissimus clamor -- est item contra quidam in remissione gravissimum.*

INTERITIO aratorum facta nulla est. Verr. iii. 54.

INTERMISSIO. Partit. Or. 6. *opponitur circumscriptioni, i. e. periodo, estque oratio per membra, non inter se nexa modo periodico.*

INTERIUS. Or. iii. 49. *interius insistere. v. insistere.*

INTERMOTUUS. Mil. 5. *intermortuae conciones, interpretantur, intermissas, quae desiere. Ego autem languidas interpretor, in quibus parum quis potest, quas non potest concitare amplius, etsi velit. Sic plausus mortuus, pro languido. Att. ii. 19. Caesar cum venisset plausu mortuo.*

INTERMUNDIA Epicuri Fin. ii. 23.

INTERPOLARE. Verr. i. 61. *interpolare tabulas, int. cera; nam cera teguntur literae, quas occultare in tubulis volumus, ut fugo maculae faciei.*

INTERPONERE. Mil. 9. *se interponebat, sc. in comitiis pro candidatis, sequestrem pecuniae agendo, quam illi promiserant.*

INTERPOSITIO, *cum verba quaedam libro jam scripto inseruntur*. ad Div. xvi. 22. *una interpositio difficilior est, de quadriino Catone.*

INTERPOSITUS, *rebus et verbis interpositis turbatus, corruptus*. Verr. iii. 75. *interpositae rationes. * Sull. 19. interpositi sunt gladiatores, sc. ab accusatoribus conficti sunt ad subulam texendam.*

INTERPRES, *internuncius, mediator, per quem quid transigitur inter duos*. Aet. i. Verr. 12. *interpretes corrumpendi iudicii. Cluent. 36. nummarius interpres pacis et concordiae. Graevius laudat de hac vocis vi Cuper. ad Inscr. subjectas Apotheos. Hom. p. 273. * Nat. D. ii. 4. interpretes comitiorum,*

*dicuntur aruspices, qui scil. sciunt, utrum justa comitia fuerint, an vitiosa. sic Phil. v. 4. sunt interpretes armorum, qui iudicant, an aliquis arma ceperit contra remp. * ad Brut. ep. 10. fallaces interpretes ac nuncii: sunt, qui res gestas ac non gestas suis interpretationibus in partem aliam detorquent. ut spem metumve injiciant, aut incitent aliquem in alterum: de qua vi verbi v. Schwarzium ad Plin. Pan. pag. 44. a.*

INTERPRETARI religiones. Dom. 1. est aruspicum, pontificum, etc. qui de prodigiis, locis et rebus sacris respondent. Att. xvi. 6. me de tua liberalitate interpretaturum. * Rob. Post. 11. consilium ex necessitate interpretari, sc. quod necessario factum est, id consilio factum putare.

INTERPRETATIO foederis. Balb. 6. vis, sententia.

INTERPUNCTIO, distinctio. Mur. 11. interpunctiones verborum.

INTERPUNCTUM. idem. Orat. iii. 46.

INTERPUNCTUS, distinctus, variegatus. Or. ii. 86. interpuncta narratio sermonibus; cui dialogismi immiscentur.

INTERREX. Dom. 14. est magistratus extraordinarius, qui comitiorum habendorum causa creatur, cum magistratus major nullus est, qui habere possit. Nomen retinuit in libera rep. quod olim acceperat, post mortem Romuli in interregno. Liv. i. 17. Interregem autem et patricium esse, et a patricio prodi oportebat. Dom. 1. c.

INTERREGNUM, in libera republica fuit, cum nullus magistratus major esset, propter dilata et obnunciationibus crebris remota comitia, Att. vii. 9. ix. 9. ad Div. vii. 11. Q. Fr. iii. 8.

INTERROGARE. Flacc. 10. bene testem interrogavit. *Moris erat, cum testis ab aliquo in judicio producebatur, ut et ipse, qui eum produceret, de iis rebus, quas vellet testimonio ejus confirmari, eum interrogaret, et patronus ejus, contra quem producebatur, si forte responsiones elicere posset ejusmodi, quibus se impediret ipse, quibusque testimonium ejus convinci posset falsitatis: in quo in primis ingenium et artificium patroni cernebatur. Atque hoc est, bene interrogare. v. Interrogatio. * compellere de crimine aliquo, quod est accusatoris. Dom. 29. quis me interrogavit ulla lege? quis postulavit? quis diem dixit? Sic saepe usus est hoc verbo Tacitus, ut A. xiv. 46. itemque Sallust. Catil. 18. ubi Cortius et h. l. Ciceronis affert, sed male interrogare explicat quaerere de aliquo, et de judicio: pejus laudat locum Livii viii. 32. ubi longe alia ratio.*

INTERROGATIO, est actoris, cum testem, sive suum, sive adversarii interrogat: cujusmodi est oratio in Vatinius. vid. Argum. Orat. in Vat. ad Div. i. 9. tota vero interrogatio mea nihil habuit, nisi reprehensionem tribunatus ejus. Ex interrogatione hac Vatini intelligitur, etiam objecta esse testibus interrogando, quibus fides eorum infirmari posset. conf. de

*hoc genere Casaub. ad Sueton. Aug. c. 33. Gruter. ad Tacit. A. vi. 47. * Acad. i. 2. nihil apta interrogatione concludunt, de dialecticis, ubi vel est argumentatio per interrogationem, vel vitium scripturae.*

INTERSPIRATIO. Or. iii. 51. *interspirationes aequales, sunt aequales partes periodorum, atque adeo periodi, quae uno spiritu pronunciantur, ut adeo aequalibus intervallis respiretur.* cf. c. 44.

INTERSUM. Acad. iv. 28. *quod ab eo nihil intersit. ibid. 9. negant ea quicquam interesse a falsis, i. e. differre. * Rosc. Am. 14. in convivio interfuit.*

INTERTRIMENTUM. Verr. i. 50. *est damnum quod ad duos pertinet, ut detrimentum ad unum. Ascon.*

INTERVALLUM. Or. iii. 46. *sine intervallis loquacitas : h. e. sine interpunctis et interspirationibus.*

INTERVENTOR, interpellator. Fat. 1. *vacuus ab interventoribus dies.*

INTERVERTERE, avertere, intercipere. Dom. 43. *interversa aedilitas. Verr. iv. 30. interversum donum.*

INTERVISERE, invisere. ad Div. vii. 1.

INTIME. Qu. Fr. i. 2. c. 2. *intime commendavi : i. e. accuratissime. Sic interior custodia Liv. xxiii. 19.*

INTIMUS, accuratissimus, subtilissimus. Or. i. 21. *disputatio intima. Cluent. 21. artificium intimum. * Dom. 34. non quo mihi P. Scipionis vis intima, privati hominis, displiceret. Dixit etiam Tacitus A. xv. 2. extr. vires intimae : i. e. summae, omnes.*

INTOLERANTIA. passive. Cluent. 40. *jungitur cum superbia. Agr. ii. 13. active : intolerantia regum.*

INTORQUERE. Tuse. iv. 36. *alternis versibus intorquentur inter fratres contumeliae.*

INTRACTATUS, indomitus. Lael. 19. *intractatus equus.*

INTRARE. Flacc. 10. *intrabo etiam magis, sc. in causam, accuratius agam.*

INTRUDERE se. Caecin. 5. *idem est, quod inferre se, de quo supra.*

INTUERI, sequi, imitari. Sext. 45. *quod intueri debeant. Or. ii. 21. intueri aliquem. * imperterriti animi signum, intueri id, quod periculum minatur. Sext. 9. tempestatem intueri. v. Interpr. ad illud Horatii : qui rectis oculis monstrantatna vidit.*

INTUS. Verr. i. 20. *intus canere ; de citharoedo Aspendio, est sinistra manu tractare fides. v. Canere. Agr. ii. 26. proverbialiter est, suis commodis studere.*

INVADERE. cum praepos. in. Off. ii. 21. *hoc malum in remp. invasit. cum dat. ad Div. xvi. 10. furor invaserat improbis. ubi v. Victorius.*

INVALIDUDO. Att. vii. 2.

INVEHERE. Tusc. iv. 17. quemcunque casum fortuna *in-*
venit. * Phil. iii. 13. cum ille in me *invehens*, ab *invehi.* *Sic*
et est N. D. i. 28.

INVENIRE, parare, Manil. 14. unde tam incredibilem cursum
inventum putatis. Vatin. 9. *inventis* auspiciis, i. e. inductis.

INVETERATIO, de vitio inveterato. Tusc. iv. 37. *inveteratio*
aegrius depellitur.

INVIDERE cum accus. Tusc. iii. 9. *Sed locus est ex Accio,*
et Cicero addit, male latine dictum. vid. Heins. ad Ovid. *Her.*
xiii. 137. *Egit etiam de hac forma Gronov. ad Tacit. A. i.*
22. Ibid. unde ductum verbum? *conf. Buher. ad h. l.*

INVIDENTIA. Tusc. iii. 9. *quomodo ab invidia differat?*

INVIDIA. Tusc. iv. 7. dicitur non solum in eo, qui *invidet*,
sed etiam in eo, cui invidetur.

INVIDIOSUS a vita superiori. ad Div. viii. 14.

INVISUS, quem videre nefas. Har. R. 27. *maribus invisae*
sacra.

INVITARE, tecto et domo. Verr. iv. 11. Tusc. iii. 34. *invi-*
tare se ad miseriam.

INVITATIO. Tusc. iii. 34. *invitatio* ad dolendum.

INVITE. ad Att. viii. 3.

INVITATUS. Fin. ii. 31. *probitas invitata.*

INVOLATUS, volatus. ad Div. vi. 6. ex *involutu* alitis. *Sed*
libri plures habent volatu.

INVOLUTUS, obscurus, non satis explicatus. Fin. i. 9. *notis*
involuta. cf. Or. 33. * *tectus.* Phil. vii. 6. bellum *involutum*
pacis nomine, sed alii legunt obvolutum. v. not.

INVOLGARE. ad Att. ii. 1. v. Gron.

INURERE. Mil. 13. quas leges fuerit - - impositurus atque
inusturus.

INUSTUS. Har. R. 25. *inustum* animis hominum odium.
Planc. 12. signa probitatis domesticis *inusta* notis veritatis.
Or. ii. 45. nisi omnis ii motus, quos orator adhibere volet
judici, in ipso oratore impressi esse atque *inusti* videbuntur.

INUTILIS, perniciosus. Inv. i. 49. seditiosus est is, qui ma-
lus atque inutilis est civis. vid. de hac significatione Burmann.
ad Ovid. *Pont. ii.* 8. 59. *Sic Polybius dixit ανωφελος, iii.* 116.
extr. Ergo Offic. iii. 21. quam inutile sc. patriae, est *perni-*
ciosum, idque convenit loco: ut non necesse sit, spurium judi-
cari: quamquam abest a Codd. quibusdam.

INUTILITAS facti. Inv. ii. 26.

IPSE, cum numeris adjicitur, indicat, non numerum certum
pro incerto aut rotundum poni, sed verum, cui nihil neque ad-
ditum neque detractum sit. Verr. ii. 9. ipso vigesimo anno.
Att. iii. 21. triginta dies *ipsi.* cf. *ib.* v. 11. Brut. 15. ad Div.
vi. 18. *ipsas* undecim legiones. * *significat etiam, per se, sua*
sponte. Coel. 19. valeat tamen *ipsum* suis viribus. Div. i. 34.

valvae se *ipsae* aperuerunt. Or. i. 24. non *ipse* aliquid a me praeiussisse, sed fortuito in sermonem vestrum incidisse. *Huc pertinet illud* Offic. i. 22. delapsa arma *ipsa* ceciderunt : i. e. sponte, sine vi externa : ubi male Gronovius *eo ipsa deleri vult*. Sic Graeci utuntur τοῖς αὐτοῖς. Callimach. H. in Apoll. v. 1. * cum pronomini^{bus} mihi, me, tibi, te, etc. jungitur, modo in eodem casu ponitur, modo diverso. Mur. 20. in me ipso. *ibid.* 3. mihi met ipsi. Or. 52. se ipse, etc. Critici saepe pro obliquo casu reponunt rectum, ut Graevius in Cicerone. Sed quia certam legem, ex qua refingant loca, non habent, saepe relinquunt obliquum casum, ubi alienus est, et rectum contra ponunt interdum, ubi obliquo opus. Ego existimo, in oppositionibus requiri obliquum, in ceteris locis rectum. Or. ii. 3. rationem dicendi per te ipsum, usum per nos - - voluisti. *ib.* 52. alium - - seipsum. cf. Caecin. 14. ubi bene nil Critici tentant. Contra male Pearcius. Or. i. 26. in vobis - - et in me ipso experior, legendum censet ipse : cum sit in oppositione. Ceterum non negabo, huic regulae meae obstare duo loca, ex lectione vulgata, quae mihi quidem se obtulerint. ad Div. i. 1. Or. 52. extr.

IRREPERE. insinuare se artibus alicui. Or. 28. irrepere in sensus hominum. Har. R. 2. in opinionem gratiae irrepere. * de heredipetis. Off. iii. 19. ut possit nomen ejus in testamentum irrepere.

IRRETIRE. Tusc. v. 21. iis erratis se irretierat, ut, etc. Vatin. 1. loquacitatem interrogationibus irretitiam retardare. Har. R. 4. irretitus est odio bonorum.

IRRIDERE. ad Div. ix. 26. qui etiam in philosophum irriseris.

IRROGARE, est populum lege rogare, ut aliquid jubeat, quod ad alterius incommodum pertinet. Dom. 22. multam irrogare. vid. nulla. Sext. 30. irrogare privilegium. v. privilegium. Hinc

IRROGATIO. Rabir. Perd. 3. irrogatio multae.

IRRUMPERE. Lig. 5. irrumpes in fletum nostrum ; h. e. impedies, interpellabis.

Is. reciproce. Or. i. 54. sese mernisse, ut - - decoraretur, et ei victus publice praeberetur. * dat. eo, pro ei. Verr. iv. 42. quod eo loco praeerat. Nisi praeerat absolute accipere, et in eo loco intelligere malis.

ISTIC. Fin. v. 26. istic sum : i. e. hoc ago, cogito facere.

ITA, in confirmando, et jurando. Catil. iv. 6. ita mihi salva rep. perfrui liceat, ut ego, etc. cf. Verr. v. 14. * Elegans et varius porro est hujus particulae usus, ut, hac causa allata. Verr. i. 46. ita intercessit, quod, etc. ad Div. xiii. 56. is ita sibi persuadet ; sequente acc. cum inf. ubi aut redundat, aut pro hoc ponitur. Sic et est ep. 23. 25. vi. 2. Lig. 1. Sull. 7. si ita sunt, redundat. Verr. i. 46. ita me auditote : i. e. eo animo. Mil. 10. ita profectus est ; i. e. eo tempore.

ITAQUE post longiorem *parenthesin*, ut Fin. i. 6. deinde homo acutus cum -- attingere; *itaque*. ubi *plura* v. ap. *Davium*.

ITER. Leg. i. 13. *iter* hujus sermonis vides. Att. iv. 2. *iter* amoris nostri et officii. ad Div. xi. 13. *itiner*a multo majora fugiens, quam ego sequens. *Graeviana addit* : fecit.

ITERARE. Att. xv. 13. tibi *itero* dicere. Tusc. ii. 19. Att. xiv. 14. *iteradum* eadem ista mihi. ubi *vid.* Gronov.

ITERATUS. Or. ii. 30. ager non semel aratus, sed novatus et *iteratus*. *vid.* Salmas. ad Solin. p. 509. ss.

JUBEO, de populo proprie dicitur, cum legem accipit. ad Brut. 4. Senatus censuit, populus R. jussit. * de praetore jus dicente, cum decernit, et quidem, ut Hotomanno placet, cum ita decernit, ut recusare liceat, cum contra decernere dicatur, ubi non licet recusare. Quint. 8. quin ita satisfacere jubetur. *ibid.* jubet P. Quintum sponsonem facere. recusabant, qui aderant tum Quintio. Hotomanni sententiam ille ipse locus refellit. nam statim subjicit Cicero : Dolabella aut satisfacere aut sponsonem jubet facere, et recusantes nostros advocatos acerrime submoveri. * an jubere casum accusativum vel dativum regat apud aureae aetatis scriptores, disputatur. v. Lexic. Fabr. et adde Interpretes ad Caes. B. C. iii. 98. Burm. ad Ovid. Met. viii. 752. Gronov. Duker. et Drakenborch. ad Liv. xxvii. 24. in loco Ciceronis Att. ix. 13. inquit. quamquam hae mihi literae Dolabellae jubent ad pristinas cogitationes reverti. Corradus intelligebat scriptae ut ad literas referatur. Malim mihi pleonastice additum dicere, ut in illo : vide mihi hominem, et similibus. quae ratio etiam in nostra lingua obtinet, in familiari in primis sermone. Sed cum infinitivo activo poni, intellecto post jubeo accusativo personae, patet e loco supra allato e Quintiana. add. Burm. ad Virgil. Aen. ii. 3.

JUCUNDITAS. plural. Att. x. 8. nihil mihi umquam ex plurimis tuis *jucunditatibus* gratius accidisse.

JUDEX. Planc. 15. *judices alterni*. v. *alternus*. Brut. 76. *judex quaestionis*. v. *quaestio*.

JUDICARE, *judicem esse*. Verr. i. 8. velle. Att. x. 8. ab eorum consiliis abesse *judicasti*. facto ostendere quid *judicemus*. Tusc. v. 20. ipse *judicavit*, quam esset beatus, ubi frustra corrigit Bentl. *indicavit*. v. in *indicium*.

JUDICATIO. Inv. i. 13. *quid sit* ?

JUDICATUS, *munus judicandi*. Att. xii. 19. quod de *judicatu* meo, etc. Sic et Corradus cepit, probante Gronovio.

JUDICATUS. adj. Inv. i. 30. *quid sit judicatum* ? *ibid.* religiosum et approbatum *judicatum* quid ? * *constitutus, sancitus*. Rabir. Postum. 4. *sanctius judicata*. * Quint. 7. *judicatum* solvi. Har. R. 14. *domum judicatum* secundum fratrem ejus.

JUDICIALIS. Verr. iv. 47. *judiciali jure persequi.*

JUDICIARIUS. Cluent. 26. *judiciarius quaestus.* Verr. i. 2. *judiciariae controversiae.*

JUDICIUM. *judicium et arbitrium ut differant?* Rose. Com. 4. Mil. 1. *judicium novum: h. e. extraordinarium et nova lege constitutum, quale Milonis fuit.* Cluent. 44. *judicium cum re conjunctum: h. e. verum.* ad Div. ix. 25. *judicia turpia sunt, quae sunt inter fratres, quos non decet judiciis inter se conflictari. sed* Rose. Am. 38. *turpe judicium est, quod turpem causam habet, et turpe est ei, cui intenditur, tamquam furti, mandati, etc.* Rose. Com. 5. *judicia legitima: legibus constituta.* Mur. 2. *judicium Consulis designati, quod impenditur Cons. des. Off. iii. 17. judicia contraria sunt, quae in quibusdam causis sunt adversus petitem. ut judicio tutelae, in quo petitor est pupillus, contrarium est judicium, quo tutor petit a pupillo sumtus ejus causa factos: judicio mandati contrarium est judicium, quo a mandatario petuntur impensae litis. etc. de his agitur in Justiniani Institut. IV. 16. 2. Male quidam apud Ciceronem judicia contraria intelligunt, de dissensu judicum et arbitrorum.* in Caecil. 1. Brut. 33. *etc. judicia publica sunt, in quibus causa publica agitur. (v. causa) privata contra, Or. i. 38. in quibus privatae. Sed Arch. 2. judicium publicum dicitur, quod est de causa privata. Est enim illud judicium de jure civitatis, quod est privati juris. Sed ita dicitur, ut interdum jus publicum, de privato. (v. Jus.) item, quia judicium illud Archiae agebatur ex lege Plautia Papsia, quae est juris publici.* Dom. 31. *judicia Senatus, sunt Scta.* Inv. ii. 20. *judicium purum, in quo quaeritur de crimine sine exceptione addita.* ad Att. iv. 16. *judicium tacitum. v. not. * judicia dicuntur etiam honores, praemia, quia scil. dantur his, qui iis digni judicantur.* Or. 41. *cujus de meritis senatus tanta judicia fecisset. conf. Manil. 15. Planc. 39. ubi de supplicatione dicitur.* Rose. A. 37. *age nunc ex Chrysogoni judicio Rosciorum factum consideremus: h. e. ex praemio, quod Rosciis Chrysogonus dedit. * acumen in judicando et facultas, ad Div. vi. 18. quicquid judicii habuerim de dicendo. ib. tantundem de mei judicii fama detrahatur. ibid. x. 25. cum tantum tuum consilium judiciumque sit. * quod judicio, sponte, consulto fit.* ad Div. xi. 3. *ut judicium nostrum metus videatur. * sequuntur quaedam formulae dicendi, in quo hujus verbi usus est.* Caecin. 3. Verr. ii. 12. *judicium dare. ibid. i. 53. judicium in me ne det.* Quint. 22. *judicium reddi. hoc de praetore dicitur, et est jurisdictionis pars.* Verr. ii. 26. *judicia restituta sunt.* Quint. 28. Verr. iii. 28. *judicium pati, ita dicitur, ut accipere judicium. v. accipere.* Verr. i. 53. *judicium habere, de reo: sed Verr. ii. 29. de petitore et reo dicitur.* Leg. ii. 17. *judicia perrumpere. v. perrumpere.* Sen. p. R. 8.

tollere judicia, de Clodio, qui corruperat. Arch. 12. *judicium exercere, de eo, qui praest judicio.* ad Div. v. 18. *judicium potentiae alicujus condonare, h. e. ita pronunciare, ut potenti alicui placet, contra jus.* Brut. 1. *fecerat judicium dignitatis meae.* Flacc. 37. *cum non deducendo judicium feceris, plus falsam epistolam habituram ponderis.* Sed Graevius e Franc. 1. *malebat: indicium, quod rectius puto.* Mur. 2. *periculum judicii praestare, dicuntur ii, qui in eo, quod vendunt, evictionem praestant.* vid. auctoritas. n. 21. et auctor. n. 11. 1. Verr. i. 53. *etenim id judicium me uno defendente vicit.* Graevio non displicebat lectio Franciani: in iudicio. sed recepta tenenda. *genus enim hoc loquendi Ciceroni non inusitatum in aliis rebus.* Sic Caecin. 31. *vincere sponsonem est in Graeviana, quod probo.* * *judicium dicitur etiam pro iudicibus.* Verr. ii. 18. *judicium sortiri: quod a Graecis sumtum, qui dicunt κληρῶν διαστροφήν.*

JUDICARE, *judicem esse.* Inv. i. 50. Verr. i. 8. * Att. x. 8. *cum ab eorum consiliis abesse judicasti: i. e. voluisti.*

JUGATIO. Cato. 15. *capitum jugatio in vitibus.* R. R. i. 8. Columell. iv. 17. sq. *Modus jugationis exprimitur a Pontedera ad init. L. iii. Columellae. tab. i. f. 12. ed. Gesner.*

JUGATUS. Tusc. iii. 18. *omnes virtutes inter se nexae et iugatae sunt. proprie de vitibus dicitur. v. jugatio.*

JUGIS. Div. ii. 36. *ne jube auspicium fiat, jubent jumenta disjungere. Est jube auspicium, cum jumentum junctum stercus facit.* Servius ad Virg. Aen. iii. 537. Davies.

JUGUM. Verr. iii. 11. *in singulis jugis arant. Jugum est, quod juncti boves uno die exarare possunt.* Varr. R. R. i. 10. et ibi Intt. * par. Phil. xi. 2. *de Antonio et Dolabella: hoc jugum impiorum nefarium. ubi vid. Ferrar.*

JUMENTUM, *equus.* ad Div. xi. 13. *eram sine equitibus; sine jumentis.* Attic. xii. 32. *jumentis Athenis nil opus, vid. Cuper. ad Petron. 117. ubi Petronius ipse caballum interpretatur: sic est etiam ap. Sueton. Ner. 5.*

JUNCTUS. Or. iii. 43. *oratio juncta: opponitur hiulcae, atque adeo oritur ex collocatione apta verborum.* Or. c. 36. *verba juncta opponuntur simplicibus.*

JURARE. Att. xii. 13. *perpetuum morbum jurare.* Rose. C. 1. *essene quemquam tanta audacia praeditum, ut quod injuratus in codicem referre noluit, (sc. quia falsum erat) id jurare in litem non dubitet: h. e. id sibi deberi, jurejurando confirmet, litis obtinendae causa.* * *jurare Jovem lapidem ad Div. vii. 12. est per fictile simulacrum Jovis in Capitolio, ut ostendit Rycquius de Capitolio c. 18. p. 229. de ipso ritu sic jurandi v. Cell. i. 21. et alios, quos Rycquius laudat l. c.*

JURIDICIALIS. Inv. i. 11. *verbum hoc molestum esse dicit Top. 24.*

JURISCONSULTUS. Orat. i. 48. *extr. qui sit?*

JURISDICTIONIO, quid fuerit, non convenit satis inter JCtos, de eaque multa parum accurate dicuntur. Est Ger. Noodtii libellus de Jurisdictione et imperio, in quo multa parum vere et accurate dicta sunt, de quibus hic dicere non est necesse. Hic nobis sumemus tantum breviter demonstrandum, Jurisdictionem Ciceronis temporibus versatam esse in solis causis privatis, iisque ita propriam fuisse, ut publicis quaestionem. Nam 1) jurisdictionio omnis posita est in edicto et ex edicto decretis.

Usus illorum trium verborum, do, dico, addico, omnis in decretis consumtus est; quod ex prima et secunda Verrina, quae sunt sedes propriae hujus argumenti, sole clarius est. Verr. ii. 48. an dubitabit quisquam, quin is venalem in Sicilia jurisdictionem habuerit, qui Romae totum edictum atque omnia decreta vendiderat? quid is ab Siculis ob decreta interponenda pecuniam acceperit, qui M. Octavium Ligurem ob jus dicendum poposcerit. Vides tamquam res easdem permutari jurisdictionem et decreta cum edicto. Verr. i. 40. extr. ita me de praeturae criminibus auditote, ut ex utroque genere et juris dicundi et sartorum, etc. Locus de jurisdictione Verris est c. 41 - 48. totus autem est in exprobrando edicto iniquo, et decretis injustis. ibid. 46. quae libido istius in jure dicundo, quae varietas decretorum fuerit. cf. ad Q. Fr. i. 1. c. 7. 2) Romae uni praetori urbano tribuitur, et peregrino, quorum magistratus in solis causis privatis versabatur, (nisi si forte SCto, aut alia causa eis etiam quaestio quaedam tributa fuit, ut Verri. v. Verr. i. 60.) et quaestionibus diserte opponitur. Verr. i. 47. Verres objicit de libertis, cui hereditatem ademerat in praetura urbana: Proscriptum juvit, lex est, poena est. Cicero respondet: Quid id ad eum, qui jus dicit? Nempe ista res est quaestionis, est causa publica, quae jurisdictioni non subest. Itaque jus dicere, et jurisdictionio non semel ponitur pro ipsa praetura urbana. Verr. v. 15. cum tibi sorte obtigisset, ut jus diceres. Muren. 19. 20. in ipsa praetura nihil ne existimas inter tuam et istius sortem interfuisse? Murenas sors ea fuit, quam omnes necessarii tui tibi optabamus, juris dicundi. (fuit autem Murena praetor urbanus) qua in sorte sapiens praetor, qualis hic fuit, offensionem vitat, aequabilitate decernendi, benevolentiam adjungit lenitate audiendi. quid tua sors? tristis, atrox: quaestio peculatus. cf. Flacc. 3. Ex quo efficitur, ut Praetores, qui publica iudicia exercent, jurisdictionem nullam habeant; sed potius imperium, verum civile et quasi togatum, v. imperium. Hinc intellige locum e Tacit. Agric. 6. idem praeturae tenor et silentium, neque enim jurisdictionio obvenerat: quem locum male, nescio quis, interpretatus est in Lexico Fabri, quasi habuerit quidem jurisdictionem, propter praeturam, sed eam non exercuerit. Silentium erat in praetura, quia non habebat urbanam aut peregrinam, quae negotiosa erat, sed quaestionem,

cujus exercendae rarae occasiones. Et quoniam in provinciis Praetor aut Proconsul et causis privatis et publicis praerat, propterea is et jurisdictionem habebat, qua causas privatas, et imperium, qua publicas. Quod Ferrina secunda inscribitur de jurisdictione Siciliensi, in qua tamen etiam agitur de iudiciis publicis, primo pertinere potest tantum ad partem aliquam ejus libri, ut inscriptio L. i. et v. deinde hae inscriptiones non sunt a Cicerone, sed forte Asconio, cujus aetate jurisdictionis notio variata erat, et ita dicebatur, ut etiam publicarum causarum cognitionem complecteretur. Sic est jam apud Sueton. Jul. 40. et pluribus aliis locis. Flacc. 40. Asiae jurisdictioni (quam male a Flacco administratam dicunt) urbana jurisdictio respondebit. conf. c. 3. Flaccus autem praetor urbanus fuerat. De jurisdictione praetorum urbana v. Sigon. J. A. C. R. i. 20. de jurisdictione provinciali eundem de A. J. prov. ii. 5. Haec disputatiuncula de jurisdictione antiqua probata est a viris doctis, nominatim Gesnero, v. Cel. in Thesuro. De jurisdictione sub Caesaribus egimus ad Suetonii Caesarem in Excursibus.

Jus, Significat omnia ea, ex quibus, quid justum sit, quid faciendum, quid omittendum, intelligitur, tamquam leges, edicta praetorum, consuetudo, etc. Verr. i. 41. Hujus juris plura genera sunt. Apud Ciceronem haec observavi:

1) Civile. (v. Civilis.) sed aliter sumitur jus civile Flacc. 32. quaero, sintne ista praemia censui censendo? habeant jus civile? nempe ita, ut significet conditionem qua gaudent praedia, quae in censum deferri possunt.

2) Divinum est a) naturale. Sext. 42. tum domicilia conjuncta, quas urbes dicimus, invento et divino et humano jure, moenibus sepserunt. antea dixerat naturale et civile. Har. R. 16. jus legatorum cum hominum praesidio munitum sit, tum etiam divino jure esse vallatum. b) pontificium. Har. R. 7. extr. domum publico omni praecipuo, et humano et divino jure munitam. Liberata erat Ciceronis domus a Pontificibus, adeoque divino jure, deinde a populo, lege, (c. 6.) adeoque humano jure. Sed utrumque hoc jus publicum est.

3) Gentium est naturale. Off. iii. 5. neque hoc solum natura, id est jure gentium, sed etiam legibus populorum, quibus in singulis civitatibus resp. continetur. cf. ibid. c. 17. * Rab. Post. 15. cum omnia bella jure gentium conquiescant. v. not.

4) Humanum, cum opponitur divino, est modo positivum, quod vocant, omne, cum publicum, tum privatum; modo ea pars tantum, quae in rebus profanis versatur. v. divinus.

5) Pontificium. Dom. 14. est de rebus sacris, in quibus Pontifices cognitionem habent. vid. Guther. Jur. Pont. i. 2.

6) Praedictorium. Balb. 20. v. praedictorius.

7) Praetorium dicit a) edicta praetorum. Off. i. 10. quae quidem pleraque jure praetorio liberantur, nonnulla legibus.

Verr. i. 44. posteaquam *jus praetorium* constitutum est, semper hoc jure usi sumus. b) *totam jurisdictionem praetoriam*. Verr. ii. 12. ejusdem modi totum *jus praetorium* fuit per triennium in Sicilia, Verre praetore. Phil. ii. 2. quam injuriam iste intercessoris beneficio obtinuit, non *jure praetorio*.

8) *Privatum, est civile* a) *stricte sic dictum, de quo v. civilis*. in Caecil. 5. civibus eum sunt ereptae pecuniae, civili fere actione et *privato jure* repetuntur. b) *deinde conditio, quae ex jure civili illo oritur*. Har. R. 7. domus est *jure privato*, se. *quam tenemus hereditate, auctoritate, mancipio, nexu*.

9) *Publicum* a) *opponitur privato, et cum sacrum s. pontificum, tum profanum jus complectitur. v. divinus*. Dom. 53. sed ut revertar ad *jus publicum* dedicandi. unde b) domus *jure publico*, dicitur Har. R. 7. *quia et a populo lege centuriata, et decreto pontificum liberata erat*. c) *est vero etiam pro jure communi*, Div. i. 5. *quod ad omnes cives pertinet, adeoque etiam pro civili illo, quod alias privatum dicitur*. Dom. 13. nego potuisse *jure publico*, legibus iis, quibus haec civitas utitur, etc. *ibid.* versor in *medio jure publico*. *ibid.* 49. nec de *jure pontificio*, sed de *publico* disputo. ad Div. iv. 14. si de *jure publico* armis disceptabitur. v. Graev. ad pr. Dom. 13. Caecin. 26. *sic est apud Sueton. Aug. 10. Tib. 50.*

10) *Quiritium*. Verr. ii. 12. *est jus civile, quod proprium est iis civibus, qui jus civitatis habent jure optimo. de quo mox.*

11) *Urbanum*. Act. 1. Verr. 1. praedo juris urbani : *est civile privatum, ex quo jus dicit praetor urbanus.*

* *Jus est etiam, quod legibus, edictis, consuetudini, h. e. superiori illi juri consentaneum est, quod nobis ex eo debetur, etc. Sic est in his : jus dicere. Verr. i. 40. Quint. 26. etc. jus suum obtinere. Verr. i. 26. jus suum amittere. in Caecil. 18. jus eripere. Quint. 23. si intercessisset collega, remp. laesisset, sed jure laesisset. Sext. 36. *jus summum, Gr. ἀρχεδίκτωρ, cum in eo, quod nobis debetur, aut deberi putamus, non ex aequo et bono, sed acerbè agimus, nihil remittentes de jure nostro, ex quo summae saepe injuriae existunt. Quint. 11. aut intra parietes, aut summo jure experiri. ubi v. Graev. Caecin. 23. si verbis et literis, ut dicitur, et summo jure contenditur, etc. conf. *ibid.* 4. Attic. xvi. 15. Quint. 15. *jus extremum*. * *conditio, quae ex jure oritur. v. jus civile, privatum, publicum.* b) Arch. 4. *quae civitas cum esset aequissimum jure ac foedere. * hoc significat etiam in illa forma : optimo jure : pro quo etiam dicitur optima lege, optima conditione : nempe eam conditionem, quae plenissimum jus alicujus rei affert : quae, ut hodie dicunt, cum omnibus privilegiis et praerogativis conjuncta est. Quint. 22. par jus. Har. R. 7. domus jure optimo. Agr. iii. 2. praedia jure optimo. Verr. iii. 91. quae est ista conditio Siciliae ? cur, quae optimo jure, prop-**

ter antiquitatem, fidelitatem, esse debet, etc. Phil. v. 16. *de-*
mus imperium Caesari: sit pro praetore eo jure, quo qui
optimo. Phil. xi. 12. C. Cassium proconsulem provinciam
 obtinere, uti qui eam *optimo jure* provinciam obtinuerit. v.
Festus in Lex optima. Gronov. ad Liv. ix. 34. * *potestas in*
rem aliquam, sive justa, sive injusta. Verr. i. 7. quod eos in
 judicando nimium *sui juris* sententiaeque cognosceret. Phil.
 iv. 4. omnes sub *jure* et imperio consulis debent esse pro-
 vinciae. unde suo *jure facere aliquid dicuntur, qui libere, pro*
arbitrio, nemine impediante, impune, faciunt. Fin. v. 25.
 Manil. 22. Coel. 16. Verr. ii. 14. ad Div. xiii. 77. v. Graev.
 et Duker. ad Flor. i. 17. 5. Burm. ad Lucan. i. 2. * *locus*
ubi jus dicitur. Quint. 19. in *jus* vocas: sequitur. Caecin.
 19. quando te in *jure* conspicio. cf. Quint. 25. Verr. ii. 77.
 iv. 65. Sen. p. R. 9. * *aequum.* Phil. ii. 29. *jus* postulabas,
 quid ad rem? plus ille poterat. * *jure* dicitur exquisitè, pro
 convenienter naturae rerum. Tusc. iii. 15. v. not.

JUSTITIUM est, cum *jurisdictio et judicia publica non exer-*
centur, id fit edicto Coss. Phil. v. 12. *justitium* edici. v. *inpr.*
Fabri Semestr. ii. 10.

JUSTUS, satis magnus, sufficiens. Att. v. 2. *justa itinera.* ad
 Div. ii. 10. *justa victoria.* * *justa dicuntur exsequiae, funus*
 Rosc. A. 8. *justa* solvere. Flacc. 38. *justa* facta Catilinae.
 cf. Leg. ii. 22. *Addamus verba Gronovii, tironum causa:*
Justa sunt certus quidam modulus rerum, stato tempore faci-
endarum, fungendarum, dandarum, percipiendarum: quodvis
pensum, officium, solennia. Obs. iv. 6. p. 80. *sq. hinc explica-*
etiam solennia et justa ludorum. Har. Resp. 10. extr.

JUVARE. ad Div. iii. 1. homo, quod *juvet, curiosus. formu-*
la, quae utimur in re, quae bonam et malam interpretationem
habet, ne deterius, ac volumus, accipiat.

L.

LABARE, de *mutaturis consilium, partes.* Phil. vi. 4. cum
 ei *labare* videretur. ad Att. x. 15. cohortes *labare* dicuntur.

LABEFACTARE. Inv. i. 2. ingenio freta malitia, perver-
 tere urbes, et vitas *labefactare* coepit.

LABELLUM. Leg. ii. 26. nam super terrae tumulum
 noluit quid statui, nisi columellam tribus cubitis ne altio-
 rem, aut mensam aut *labellum: h. e. lapidem excavatum in labri*
formam, quam et arcem vocabant. v. Guther. Jur. Man. ii. 23.
 24. qui et *figurus* exhibet: item solium: Liv. aliv. 6. add.
Intt. ad Sueton. Ner. 50. extr. unde etiam sarcophagi solia
dicuntur, Plin. xxiv. 12. Graeci vocant λαβήν.

LABES, ruina. Div. i. 43. *labes agri* Privernatis, Dom. 1.
labes ac flamma reip. Flacc. 10, *labes* innocentiae,

LABI, *de rebus interituris*. Or. 3. cetera nasci, occidere, fluere, labi. * *in deterius mutari*. Leg. ii. 15. mores lapsi ad molliorem. * *degreddi*. Leg. i. 20. Div. ii. 37. labor longius. * Acad. iv. 45. labor eo, ut assentiar. i. e. inclinor.

LABOR. Tusc. ii. 15. *quid sit?* * Cluent. 53. labor legitimus, est ejus, qui accusatur ex legibus.

LABORARE. Nat. D. ii. 60. nullo in motu laborat; de eo, cui facilis est omnis motus.

LABORATUS, pro elaboratus. Coel. 22.

LABORIOSUS, *de homine multis doloribus affecto*. Fin. ii. 28. extr. * *multis laboribus obrutus et vexatus, miser*. Coel. 1. vos laboriosos putet. Phil. xi. 4. *distinguitur laboriosus et miser, sed secundum philosophos*.

LABRUM. ad Div. xiv. 20. *vas balneare, in quo fit lavatio*.

LACERARE. Quint. 15. *lacerare reliquias vitae: h. e. auctione vendere*.

LACERATUS. Verr. iii. 70. *lacerata pecunia, cujus pars aver- sa est*.

LACERNA, *vestis crassior, qua a frigore et pluviis se in itin- eribus muniebant*. Phil. ii. 30. *de hac veste multis agit Fer- rar. R. V. P. ii. L. i. c. 1. 6. sq. Ruben. i. 6. Salmas. ad Script. Hist. Aug. pluribus locis*.

LACERTI, *in oratione vim significant, quas a tenuitate et subtilitate abest, oratorum propria*. Brut. 16. quos, valetudo modo bona sit, tenuitas ipsa delectat: quamquam in Lysia sunt saepe etiam lacerti, sic ut nihil fieri possit valentius. * ad Div. iv. 7. *lacerti et vires*.

LACINIA. Or. iii. 28. *lacinia obtinere aliquid: h. e. vix.*

LACUNA, *jactura largitione aut fraude facta*. Verr. ii. 55. *lacunam rei familiaris explere*. Att. xii. 6. *vide, ne qua lacuna sit in auro*.

LACUNAR. Tusc. v. 21. *est tectum templi, aut triclinii, magnifice caelatum aut pictum, sed e tabulis ligneis*. v. Salmas. ad Vopisc. Aurelium, 46. T. ii. p. 547. 548. *Dicitur a lacu- bus parvis, in ligneo tecto arte caelatis. vid. Servius ad Aen. i. 726. Laquear videtur idem dici, a marginibus lacuum emi- nentibus, et varie tractis, pro formarum varietate, quas lacus habent, modo rotundi, modo quadrati, modo rhombiformes s. scutulati*. Lucem affert Josephi locus A. viii. 3. 2. *ubi tabu- lae tecti dicuntur fuisse εξισμναι ης πατηματα και περισσολλην χειρω. quae est descriptio lacunarum, s. tecti laqueati: in qua πατηματα sunt illi, quos dixi, lacus. De his tectis est erudita nota Valesii ad Eusebii Vitam Constant. M. iii. 32. quam compilavit Harduinus ad Plinium, xxv. 11.*

LACUS. Brut. 83. *quasi de musto ac lacu fervidam oratio- nem fugiendam. Lacus, ut ex ipso loco patet, est dolium, in quod mustum mittitur, donec deferbuerit, et in testas defundi*

possit. *Ap. Virgilium tamen Georg. ii. init. est vas torculari suppositum, in quod mustum defluit. Vinum de dolio et lacu, est mustum, vinum recens; et oratio de lacu est ea, quae novitates verborum consecratur.*

LAENA. Brat. 14. M. Popillius cum Consul esset, eodemque tempore sacrificium publicum cum laena faceret, quod erat flamen Carmentalis. *Laena est duplex amictus (quo purpureo utebantur flamines) injectus super togam, similis chlamydi. v. Ferrar. R. V. P. i. L. i. c. 13. P. ii. L. i. c. 9. Kuben. ii. 14.*

LAETUS. Orat. i. 18. *laetum genus verborum.*

LAETITIA, *distinguitur a gaudio in philosophia, docendi causa. Tusc. iv. 31.*

LAEVIS. Orat. iii. 43. *laevis concursus verborum, opponitur hiulco.*

LAMINA. Verrin. v. 63. *ardentes laminae: sunt inter instrumenta cruciatus.*

LANGUIDE. Tuscul. v. 9. *languide dictum: est, quo fortunae, rebusque humanis ceteris aliqua ad beatam vitam vis tribuitur.*

LANGUIDUS. Or. i. 52. *de philosopho. v. languide.*

LANGUNCULA. Att. vi. 1. *extr. vox corrupta, pro qua Bosius, probantibus Lambino, Junio aliisque, plangunculae, e graeco πλῆγμα, quas dicit fuisse pusillas imagines cereas, pupas, de quibus vid. ipsum Bosium. sed Graevius negat esse latinum verbum, et mavult corruptam vocem retinere. v. in planguncula.*

LANISTA. *est magister gladiatorum, Rose. A. 6. 40. Attic. i. 16. reus, tamquam clemens lanista, frugalissimum quemque secerneret. Clemens lanista est, qui servum frugi ab iis secernit, quos gladiatores facit. Gron. Obs. i. 7. * Elegans locus hic est: Philip. xiii. 19. ex epist. Antonii: ne videret -- duas acies, lanista Cicerone dimicantes: i. e. incitante, committente, auctore. Sic dixit etiam Livius xxv. 33. populum Rom. cum Antiocho, lanistis Aetolis -- dimicare.*

LANX, *patina major, cujus in sacrificiis et epulis usus. Att. vi. 1. lancibus et splendidissimis canistris nos soles pascere.*

LAPATHUS. Fin. ii. 8. *herba salubris, et suavis. sauerampfer.*

LAPIS. ad Div. vii. 12. *Jovem lapidem jurare. v. jurare. Jupiter lapis, est ἀπὸν ἀπὸν κτηνικόν, ut Grammatici loquuntur, pro Jupiter lapideus. * Pis. 15. emti de lapide tribuni. Mos erat, praeconem, cum venderentur servi, in lapide stare, qui Athenis λίθος πωλῆς dicebatur; unde servi de lapide emi dicuntur. v. praeter eos, quos jam alii laudarunt, Potterum Archaeol. Gr. L. i. c. 10. p. 68. ed. Venet.*

LAPSIO, *proclivitas. Tusc. iv. 12. v. proclivitas.*

LAPSUS, *de motu stellarum. Div. i. 11. revera certo lapsu motuque feruntur. * volatus. Nat. D. ii. 39. volucrum lapsus. * offensio. Or. ii. 83. lapsus popularis.*

LAQUEATUS. Verrin. i. 51. Tusc. i. 35. *tecta laqueata, sunt lacunaria, de quibus supra.*

LAQUEUS, *fallax conclusiuncula.* Fat. 4. Chrysippi laquei. cf. Tusc. v. 27. * Caecin. 29. *laqueo verbi capi.*

LARES. Dom. 41. *lares familiares, sunt manes majorum, quorum imagines ad focum in atrio stabant. sic Virgil. Aen. ix. 255. v. 722. 724. Assaraci lar. Erat autem Assaracus de majoribus Aeneae. cf. Cerda ad Eclog. v. 70. v. Salmas. ad Solin. p. 293. 641.*

LARGE respondere, i. e. *liberaliter.* ad Att. viii. 11.

LARGIRI. Or. i. 15. *largiamur inertiae: h. e. non postulamus ab inertibus hominibus.*

LARGITIO, *lex Agraria, item frumentaria.* Mur. 11. *largitioni resistere.* * Balb. 13. *largitio civitatis.*

LASCIVIA, *est proprie animantium voluptate gestientium.* Div. i. 14. *piscium lascivia.*

LASCIVUS pro insolens. ad Att. ii. 3.

LATEBRA. Off. iii. 29. *quaeritur latebra perjurio.* Div. ii. 20. *te mirificam in latebrum coniecisti. ibid. 54. adhibuit latebram obscuritatis.* ad Div. iii. 12. *latebra tabellae (sc. comitalis.)*

LATERE. Catil. i. 6. *latet mihi. * subterfugere jus velle, neque experiri jure volenti, ejus potestatem facere.* Quint. 23. *quis est, qui fraudationis causa latuisse dicat?*

LATERNARIUS, *qui laternam praefert.* Pison. 9. *Graevius autem legit lanternarius: quem vide.*

LATINITAS. Att. xiv. 12. *est jus Latii, quod ex foedere cum Latinis ortum est, et est jure civitatis deterius, jure Italiae autem melius. Ex eo jure poterant Latini primo, in comitiis Rom. legum ferendarum causa, si vocati essent a magistratu Romano, suffragium ferre, deinde cives Rom. fieri, si in civitatibus suis magistratibus functi essent, atque ita civitate Rom. accepta honores Romae petere. v. Sigon. Ant. i. Lat. i. 4. et Spanh. Orb. Rom. L. i. c. 8. Hotomann. ad orat. pro Rab. Perd. 5.*

LATIO. Dom. 20. *in ipsa latione sc. legis.*

LATITARE, *in foro est idem, quod latere.* Quint. 23. *ego experiri non potui? latitavit; procuratorem nullum reliquit.* conf. c. 17. 19.

LATITUDO verborum. Or. ii. 22. *est vasta et rustica pronuntiatio, sine gratia.*

LATRARE, *de rabulis, malis oratoribus:* Or. iii. 34. *latrare ad clepsydram.* Brut. 15. *latrant jam quidam oratores, non loquuntur.*

LATUS, *eris; in oratore sunt pulmones, nostro more loquendi: Nempe vires sic dicuntur eae, quarum defectus in latere sentitur, ut a currentibus, cantantibus, dicentibus, potantibus, Vencrem exercentibus: in quibus generibus omnibus latera pro*

*viribus dicuntur. De potentibus est Phil. ii. 25. Or. i. 60. numquam lateribus aut clamore contenderent. Or. i. 25. latera, vires. Sed hic Pearcius mallet, quod in MS. Joan. reperit, reponere : laterum vires. in Catone vero c. 9. pro laterum etiam et virium, legi laterum etiam virium, ut exemplar unum vetustum habet, et ipsi Graevio placet. Frustra. Nam paullo ante est etiam : lateribus et lacertis. ad Div. iv. 7. lacerti et vires. Sic jungitur etiam Verr. iv. 30. quae vox ? quae latera ? quae vires hujus unius criminis querimoniam possint sustinere. Sic et Ovidius junxit A. A. ii. 673. latus et vires operamque adfert peuellis. * Vatin. 5. per tuum latus sancietur.*

*LATUS, adj. ornatus, copiosus. Orat. 27. latae disputationes ; ubi male Gulielmus laetae. Sic ad Div. vi. 7. scribendi genus non modo liberum, sed etiam incitatum atque latum : ubi tamen Graevius bene reposuit : elatum. * Acad. iv. 12. pauca dicemus. Non, quo non latus locus sit, etc. * ibid. 20. rationes sequor latiore specie, non ad tenue eliminatas : h. e. populares, minus subtiles. * in pronunciando idem est vitium, quod et vastum dicitur. Orat. iii. 10. Cotta. * Partit. 30. haec quae primam contentionem habent ex arguendo et resistendo, lata, ut dixi, et confusa sunt rationum et firmanentorum contentio adducit in angustum disputationem.*

LAUDABILE cum praepos. ab. Heren. iii. 4.

LAUDATIO, genus testimonii publici, quod magistratibus provincialibus a civitatibus per legatos Romae tribuitur, cum rei de repetundis facti sunt. Font. 2. item ab aliis, in aliis judiciis. ad Div. i. 9. In Verrinis harum laudationum creberrima mentio, et e v. 25. patet numerum laudatorum legitimum denarium fuisse.

LAUREATUS. Att. viii. 10. lictores laureati, dicuntur qui fasces laureatos praeferunt Imperatori victori.

LAUREOLA, triumphus. ad Div. ii. 10. negotium, quod esset ad laureolam (sc. parandam, merendam) satis.

LAUS, pro rebus laude dignis. Mil. 30. praemia laudis. ad Div. ii. 4. quarum laudum gloriam adamaris.

*LAUTUS, lotus. Or. i. 7. * elegans. Verr. i. 6. cum homines lauti, et urbani, sermones hujusmodi dissipavissent, etc. Flacc. 29. quod unis vestimentis tamdiu lautus es. cf. ad Div. vii. 14.*

LAUTUMIAE, carcer Siciliae celeberrimus. v. Verr. i. 5. v. 27. hanc scripturam verbi defendit et confirmat Gronov. ad Liv. xxxvii. 3. de re vid. Dorvill. Iter Siculum. p. 181. T. i.

LAXE pro large. ad Att. xv. 20.

LECTICA. Verr. v. 11. lectica octophoros. de lecticis v. collecta a Lipsio Elect. i. 19.

LECTICARIUS, qui lecticam fert. ad Div. vi. 12.

LECTISSIME. Or. 68. lectissime dicere. sed videtur legendum tectissime.

LECTUS, *epitheton feminarum*. Inv. i. 31. Att. x. 8.

LECTUS aeratus. v. aeratus.

LEGATIO. ad Div. xii. 21. *legatione libera legatus*. Flacc. 34. *legationes liberas sumere*. Attic. ii. 18. *libera legatio* voti causa datur. *Ex quo loco intelligitur, a libera legatione non differre legationem votivam, sed ejus speciem*, Att. xiv. 22. *de libera legatione vid.* Ind. Leg. in lege Julia de legationibus liberis. * *id, cujus causa legamur*. Phil. ix. 1. *renunciare legationem: h. e. quid in legatione actum sit*. ad Div. i. 4. *nisi legationibus perfectis: h. e. nisi ante senatus decreverit, quid legatis respondendum sit*.

LEGATORIUS. Att. xv. 9. *aliqua legatoria provincia*.

LEGARE. *legatum facere aliquem*. Att. xv. 11. Dolabella me sibi *legavit*. ib. xiii. 6. non solitos esse majores nostros *legare* in decemviris, qui essent imperatorum necessarii. * *vocabulum testamentarium*. Top. 4. *legare a filio: h. e. ut filius heres solvat legatum*. ibid. 3. a viro. v. Hotom. Obs. i. 24. add. ad Att. xiii. 46.

LEGIONARIUS. ad Div. x. 32. non modo militem *legionarium*, sed ne auxiliarium quidem. *Legionarius miles est ex delectu civium, sic legio pro tali exercitu*. v. Gron. ad Liv. xxvii. 38.

LEGITIME, *vere, proprie*. Caecin. 20. qui *legitime* procurator dicitur.

LEGITIMUS, *legibus consentaneus, legibus constitutus*. Act. i. in Verr. 11. ad Div. x. 25. *legitimum tempus*. Cluent. 53. *legitimum periculum*. ad Div. viii. 6. *legitimum jus*. Rosc. C. 5. *legitima judicia*. cf. ibid. 4. Arch. 2. Mil. 10. etc.

LEGULEJUS. Or. i. 55. *legulejus* quidam cautus et acutus, praeco actionum, cantor formularum.

LEMNISCATUS. Rosc. A. 35. *lemniscata palma, proprie est, in qua majoris honoris causa lemnisci sunt*. Sic apud Liv. xxxiii. 33. *populus coronas lemniscosque jacet, majoris honoris causa, i. e. coronas lemniscatas*. Nam lemnisci sunt vittae, quae sunt in honoribus Deorum usitatae. vid. Auson. ep. 20. *In Decreto Berenices urbis Africae est στυρατος ελαινος και λεμνισκος, majoris honoris causa coronae additus, ap. Maffaeum Antiquitat. Gallic. p. 7. cf. Wesseling. V. C. de Archont. Judaeor. p. 18. et adde de hac re Serv. ad Virgil. Aen. v. 269. et Casaub. ad Sueton. Ner. 25. Hoc loco palma lemniscata est caedes immanissima. Palmae dabantur gladiatoribus ob victoriam, h. e. ob interfectum eum, quotum comparati erant*.

LENA. Nat. D. i. 27. *blanda conciliatrix et quasi sui lena natura*. Sic libenter utitur eo verbo Ovidius, ut A. A. iii. 316. 75.

LENITAS. Orat. ii. 29. *conciliatio lenitatem orationis desiderat*. Muren. 20. *lenitas audiendi, est praetoris jus dicentis*. opt. g. or. 2. *verborum est structura quaedam, duas res efficiens numerum et lenitatem*.

LENITUDO. Verrin. iv. 61. *virorum nimia in istam (adulte-
rum) lenitudo. Sed Graevius legit rectius lenitudo : de qua
mox.*

LENOCINIUM. Nat. D. ii. 53. *lenocinia corporum, sunt res,
quibus corpus suaviter afficitur.*

LENOCINARI, *servire nimis, obsequi.* Caecil. 15. *de accusa-
tore : tibi (primario) lenocinabitur.*

LENTE. Orat. ii. 45. *lente ferre : nimis patienter. *subti-
liter more philosophorum.* Parad. 13. *haec cum lentius dispu-
tantur, videri possunt obscuriora.*

LENTITUDO, nimia lenitas et patientia. Tusc. iv. 19 ad Q.
Fr. i. 1. c. 13. *Dicitur fere in malam partem, quia est signum stu-
poris.* v. Burm. ad Ovid. Trist. ii. 514. Drakenb. ad Liv. xxii.
14. Graev. ad Verr. iv. 61. *De verbo lentus, et ejus varia vi agit
Voss. ad Catull. p. 213. sq.*

LENTUS stupidus. Att. i. 18. *ni hic est illo lentius : de eo,
qui non movebatur contumeliis.*

LESSUS. Leg. ii. 23. *quid sit ?*

LEVARE. *minuere.* Acad. iv. 22. *levatur auctoritas.*

LEVIS. Rosc. C. 5. *cui levissima pecunia semper fuit : h. e.
non magni habita, contempta, jactabundus.* ad Div. v. 1.

LEVITAS. Brut. 27. *levitas in populari ratione.* in Caecil.
3. *levitas judiciorum : h. e. injustitia.* Nat. D. iii. 29. *levi-
tates comicae : i. e. amatoriae, quarum exempla sunt in comoe-
diis.* Fin. i. 18. *amatoriae levitates.* Tusc. iv. 31. *eadem le-
vitate est cupiditas in appetendo, qua laetitia in fruendo.
Notent tirones, levitatem tribui omnibus vehementibus et inani-
bus cupiditatibus, et perturbationibus animi, propterea quod in
his nulla est constantia, nulla gravitas ; unde etiam leves dicun-
tur, qui his dediti sunt. Et quemadmodum gravitas dicitur de
omni virtute, in qua est constantia et aequabilitas agendi ; sic
levitas de omni vitio, quod in vitio nulla fere est constantia.
Haec observatio ad intelligendum plurimum proderit.*

LEVITER. Sull. 10. *leviter dicere : h. e. ut ante dixerat, sup-
pressa voce. Male quidam corrigunt leniter : quod quidam
Codices etiam Ovidio adscribunt in simili loco Heroid. iii. 80.
pro leviter. Sed ibi metrum repugnat et ideo leviter vindicat. v.
ibi Burmannum.*

LEX. *de hoc verbo dictum est sub initium Indicis legum. Hic
adjecimus, quae ibi commemorata non sunt.* Rabir. Perd. 5.
leges Censoriae. Verr. i. 55. *lex Censoria.* vid. Ind. Legg. in
Censoriae leges. ibid. *Lex opere faciundo. de hac forma loquendi
v. Gron. Sest. i. 6. Est, autem ipsa lex Censoria, sive locatio ope-
ris faciendi a Censore proposita. Formulam hujusmodi legis
attulit Hotomann. ad h. l. eadem est apud Gruter. Thes. inscript.
T. i. p. ccvii. Partit. 31. Lex praedii. est formula venditi prae-
dii, ex qua judicatur, quid emtori tradatur, quibusque conditio-
nibus. * hinc lex dicitur pro conditione.* Tusc. iii. 16. *lex vitas,*

est conditio, qua nati sumus, ut alibi dicit. Har. R. 7. *lege optima.* Agr. II. 11. *si optima lege a populo essent creati.* de formula : *lege optima.* v. *Conditio.* * *Offic.* iii. 5. *naturae ratio, quae est lex divina et humana. Scilicet lex naturae est etiam lex divina, (v. jus divinum,) leges humanae autem, quae ad societatis utilitatem pertinent, non differunt a lege naturae, sed ex ea sunt repetitae, et cum natura consentiunt ; quod nisi est, iniquae sunt et injustae.* * *Verr.* iii. 7. *leges edicere, dicitur de Censoribus, cum locationum formulas proponunt.* *ibid.* 20. *legem dicere de eadem locatione dicitur, quatenus scilicet ea conditiones redemptionibus praescribuntur.* Agr. ii. 19. *leges dare provinciae, dicitur de eo, qui habet summam potestatem constituendi jubendique, differtque ab illo, quod dicitur, legem ferre. Nam hoc est magistratus urbani, qui legem populo jubendam aut rejiciendam proponit. Legem ferre pro perferre est* *Sext.* 25. *nam opponitur promulgare.* cf. Agr. ii. 12. * *in Caecil.* 5. *lege agere, est actionem alicui intendere ex lege aliqua, quae facultatem intendendae actionis dat : oportere eorum arbitratu lege agi, quorum causa lex sit constituta. pro eo paullo post est : quo nomine abs te HS. millies de lege repeto.* cf. *Muren.* 11. *posset agi lege necne, pauci quondam sciebant. Fastos enim vulgo non habebant. etc. in quo loco latius patet et lege agere. Nam latissime sumpta haec formula, continet, quicquid ex lege apud praetorem fit, juris sui obtinendi causa, ut vindictio, in jure cessio, emancipatio, tutoris interdicti, possessionis, actionis, etc. postulatio, eique a parte praetoris respondet jus dicere vel reddere. Itaque haec duo etiam apud Ovidium in definitione diei fasti et nefasti permulantur, quia posito uno alterum ponitur, et ubi actio legis, ibi necessario jurisdictio. Ille nefastus erit (dies) per quem tria verba (sc. jurisdictionis, do, dico, addico) silentur : fastus erit, per quem lege licebit agi.* v. *Sigon.* *Judic.* i. 9.

LEXIS, verbum. Or. iii. 43. *e Lucilio.*

LIBARE, decerpere. Div. i. 49. *a natura -- Deorum libatos animos habemus.*

LIBATIO. Har. R. 10. *libationes epulaeque ludorum publicorum, sunt sacrificia, quae fiunt defundendo vino.*

LIBELLA, est minimus nummus, as. *Rosc.* C. 4. *Verr.* ii. 10. *Att.* vii. 2. *fecit (heredem) te ex libella, me ex teruncio. Harduinus ad Plin. xxiii. 13. interpretatur ex asse, heredemque Atticum factum putat ex asse, hac conditione, ut tertiam inde partem Ciceroni daret. Scne libellam esse assem, ipse Plinius auctor est, l. c. Sed modus loquendi hanc interpretationem non patitur, quae primum prolata est a Manutio, et jam repudiata a Gronovio de Sest. p. 55. quem et de libella, et h. l. v. ibid. iii. 12.*

LIBELLI, de epistolis ad Div. xi. 11. ubi v. Manutius.

LIBENTISSIMUS. Att. i. 17. *frequentissimo et libentissimo senatu uti.*

LIBERALIS. Flacc. 17. *causa liberalis est, in qua de libertate alicujus agitur.* Off. ii. 12. *sumtus liberalis, distinguitur a necessario.*

LIBERALITAS, est proprie omnis ratio vivendi et agendi, quae a liberali educatione proficiscitur, et est propria hominum honeste liberaliterque educatorum, eorumque personis digna. Sic pro cultu liberali homine digno, est Off. i. 39. quae pertinent ad liberalitatem, specie et dignitate moderata sint. * pro hilaritate quadam vultus et sermonis, quae severitati opponitur. Brnt. 25. homo non liberalitate, sed ipsa tristitia et severitate popularis. * pro studio alterius commodis aut largitione aut officiis inserviendi, quod est liberaliter educatorum proprium. Offic. i. 14. s. * pro amicitia, qua omnes aequae bonos, ac nos sumus, judicamus, facilitate. ad Q. Fr. i. 1. c. 4. a quibus, rudis cum esses, videtur decipi posse liberalitas tua. nam ut quisque est optimus, ita difficillime alios improbos suspicatur.

LIBER, adj. Or. ii. 16. libera quaestio est, quae in genere versatur, nullis adstricta personis certis. * fortis, qui neminem timet, dicit, facit, quae ipse probat, quae vult, etsi aliis displicent. Vatin. 10. maxime liber in tuenda communi libertate. Planc. 38. liberum esse in republica. Aet. i. Verr. 9. Siculos in eo liberos fuisse, et non venisse. ad Div. xii. 28. ne nimis liber in ulciscendo viderere: quod idem mox dicit: nimis fortis. * bona libera dicuntur, quae non sunt obligata, oppignorata. ad Div. xi. 10. tantum abest, ut meae rei familiaris liberum quicquam sit, ut omnes jam meos amicos aere alieno obstrinxerim. * Att. xiv. 13. libero lectulo negat esse quicquam jucundius. liber lectulus est hominis coelibis.

LIBER. subst. Div. i. 43. ad libros ire jussit. int. Sibyllinos.

LIBERARE, a vectigalibus immune facere. Agr. ii. 21. liberare publica. (publici agri vectigales sunt. liberati ergo fiunt privati.) Verr. ii. 31. liberet Byzantios. * Att. xvi. 6. Buthrotios cum Caesar liberavisset, sc. ne agri eorum ex lege agraria dividerentur. * Har. R. 8. liberare domum: int. a religione. * Off. i. 10. pleraque promissa jure praetorio liberantur, quaedam etiam legibus: sc. ne ea servare cogare. * in libertatem vindicare. Caecil. 17. liberare se a Venere. v. liberta. * discernere. Tusc. i. 22. divinus animus liberatus a corpore. Nat. D. ii. 3. pulli liberati cavea. * ad Div. iiii. 7. ad facultatem aedificandi liberare aliquem: int. ab interdicto. * absolvi. Mil. 18. liberatur non profectus esse: innocens est in eo, quod dicitur profectus esse. Sed vid. not. * de praedibus, opponitur non obligare. ad Div. v. 20. Volusii liberandi meum fuit consilium. * in auspiciis est, Leg. ii. 8. templa liberata et effata habento. Liberata templa sunt, quae liberum ab omni parte prospectum habent. Nam augures cum locum aliquem auspiciis consecrant, quod est effari, jus habent amovendi ea; quae liberum prospectum impediunt. v. Offic. iiii. 16.

LIBERATIO, *opponitur damnationi. * libidinosissimae liberationes.* Pis. 36.

LIBERTA Veneris. Caecil. 17. *quae se a Venere liberavit : h. e. quae pecunia redemit onus a maioribus acceptum, sumtus certis Veneris sacris suppediandi, quod qui sustinebant, servi Veneris, Venerii, dicebantur.* vid. Graev. ad h. l.

LIBERTAS, *fortitudo in sentiis dicendis, in agendis rebus, quae aliis displicent.* Planc. 38. *tamenne tu libertatem requires meam ?* ibid. 39. *libertatem dimittere.* vid. liber. * *potestas libera faciendi, quod velis, quod placet.* ad Div. i. 8. *libertas in rep. capessenda.* * Caecin. 12. *imminuta libertas, est injuria.* * *Tirones notent, cum libertas conditionem et statum significat, duplicem ejus vim esse. Nam primo, id quod notissimum est, opponitur servituti, et est libertinorum atque ingenuorum : deinde, quando de civis Rom. libertate sermo est, eo uno verbo continentur omnia jura, quae cives Romani habent, suffragiorum ferendorum, honorum omnium petendorum, provocandi et quicquid jus civile universum et leges tribunitiae et Consulares sanxerunt, pro populi commodis, tamquam Valeriae, Porcia, Publia, Horatia, tabellariae, etc. Sic pro Caecin. 33. cum Arretinae mulieris libertatem defenderem, etc. Decemviri sacramentum nostrum justum judicaverunt. Hoc statim sic interpretatur : ut omnes, qui in eadem causa sunt, (qua scil. illa mulier,) et lege agant, et suum jus persequantur, et omnes jure civili utantur, etc. Ex quo intelligitur, in hoc loco libertatem poni pro jure Quiritium. Apud Livium in illis disputationibus de communicando cum plebe consulatu et similibus, tribuni semper se pugnare dicunt pro aequa libertate : quod profecto nullam aliam vim habet, nisi hanc, ut omnes ordines iisdem commodis reip. eodem jure utantur. Et xlv. 15. civitas et libertas eripi dicitur eodem sensu. Nam qui civitatem amittit, non desinit liber esse, sed amittit jus Quiritium. conf. Noodt Observ. ii. 21. et Sigon. Ant. J. C. R. i. 6.*

LIBERTINI. Orat. i. 9. Rosc. A. 7. Sext. 45. etc. *sunt homines e servis liberi facti, et opponuntur ingenuis.*

LIBERTI, *iidem sunt qui libertini, sed ita dicuntur in relatione ad patronum. Locus in Sueton. Claud. 24. induxit imperiosos, ut existimarent, libertinos dictos esse libertorum filios ; quod est falsissimum. Suetonius non hoc dicit, sed Appii Caeci temporibus nomen libertinorum mansisse etiam in posteris libertinorum, quamvis jam ingenuis. Itaque tirones ab hoc errore sibi caveant, qui etiam nunc quorundam doctorum virorum liberos obsidet, quos nominare non est necesse.*

LIBIDO, *partium studium et prava cupiditas nocendi et contra jus faciendi.* Rabir. Perd. 5. *tabella occultat libidinem judicium.* Cluent. 22. *libido judicium.* Verr. i. 46. *libido in jure dicundo. * opponitur rationi, et significat cupiditatem.*

Quint. 4. multa libidine non ratione gessisset. Fin. i. 6. declinatio ad libidinem fingitur : i. e. sine idonea ratione. * cum genit. rei est cupiditas. Heren. iii. 3. nimias libidines honoris, pecuniae, etc.

LIBIDINOSE. Verr. iii. 69. pro libidine, ut libitum est.

LIBRAMENTUM, est superficies aquae, continenter declinans, ut labi aqua possit ; sive diversa aquae altitudo, cuius extremitas puncto finitur ; quod tamen intelligitur modo, ut puncta mathematicorum, ut punctum in medio iugo librae, quod et ipsum libramentum vocatur. Acad. iv. 36. punctum est extremitas, et quasi libramentum. add. Harduin. ad Plin. xxxi. sect. 31. xxvii. s. 9. 43.

LIBRARIUM, capsa librorum, chartarum. Mil. 12. librarium legum vestrarum.

LIBRARIUS, servus scribe. Agr. ii. 5. Or. iii. 44.

LIBRARIOLUS. Balb. 6. Leg. i. 2. librarioli latini, sunt homines, qui libros latinos describunt et vendunt.

LIBRATUS, in aequilibrio servatus. Tusc. v. 24. terra quibus tibrata ponderibus, quibus cavernis maria sustineat.

LICERI. Off. iii. 15. nec apponet, qui contra se liceatur. Sensum esse puto : qui multo minus offerat, et ita rem deprimat, ut ipse faciliorem venditorem habeat. Nostri : ich gäbe nicht halb so viel dafür. Hunc sensum vidit, et efficere voluit Muretus, corrigendo, qui contra asse liceatur. item Pearcius : qui contra a se l. cui conjecturae multum tribuit : a se, i. e. in commodum suum. Sed vel sic manet difficultas in latinitate, quomodo hoc contra liceri dicatur. Si contra liceri de ea re, quam supra expressimus, dici latine potest : vix dubitare licet, quin et contra se liceri sic dici possit.

LICET. constr. cum infin. pass. Or. 4. cuius ex epistolis intelligi licet. cf. c. 60. Or. i. 42. licet carpentem passim et colligentem undique repleri - - scientia. * sequente accus. Lig. 6. liceat esse miseros, pro miseris. cf. Balb. 12. Verr. iii. 96. Att. x. 8. Sed est elliptica forma, quae sic capletur : liceat nobis, nos esse miseros. vid. Duker. et Drakenb. ad Liv. xlii. 36. * seq. ut. Mur. 4. licet - - ut impertiam. * venale est. Attic. xii. 23. de Drusi hortis, quanti licuisse scribis. int. emere. hoc sensu Plinio restituit hoc verbum Harduinus aax. 10. * licitum esse habet Cicero Attic. ii. 1.

LIGURRIO, proprie est degustare. hinc varie dicitur, ut pro exiguam partem ex aliqua re capere. Verr. iii. 76. non reperietis hominem timide nec leviter haec improbissima lucra ligurrientem. Devorare omnem pecuniam publicam non dubitavit. Item, pro disciplinae alicui operam aliquam dare. Dom. 18. Sexte noster, bona venia, quoniam dialecticus es et hoc quoque ligurris. (i. e. hanc quoque artem attigisti et degustasti. Sed illud quoque innuit esse jecum ex ambiguo et

alludi ad id, quod putabatur naturam Clodiae ligurrivae) quod factum non est, ut sit factum, ferri ad populum - - potest? Male vulgo in hoc loco interpretantur, appetis. Sic etiam in hoc ad Div. xi. 21. cum quidam de collegis nostris agrariam curationem ligurrivarent, disturbavi rem, totamque vobis reservavi; Manutius interpretatur appeterent. Non absurde: sed plenus sensus hic est: Cum mentionem curationis agrariae in senatu facerent, ut, quibus mandanda esset, decerneretur, (in qua potuit eorum quoque cupiditas aut spes intercedere et apparere) ego impedivi, quo minus de ea re ante quicquam decerneretur, quam vos redissetis.

LIGURRITIO, pars aegrotationis animi. Tusc. iv. 11.

*LIMARE, proprie est lima superflua abraderere, ut politior res sit. hinc est pro detrahere. ad Div. iii. 8. de liberalitate tua limavit aliquid posterior annus. Or. iii. 9. tantum alteri affinxit, de altero limavit. * de oratore, qui tenue et exile dicendi genus consecratur. Opt. g. d. 4. se ad minuta genera causarum limavit. et de philosopho, qui rem subtiliter, remoto omni ornatu oratorio, edisserit. Off. ii. 10. alia est illa, cum veritas ipsa limatur in disputatione, subtilius. * acuere, elaborare, perficere. Or. i. 25. neque haec ita dico, ut ars aliquid limare non possit. Brut. 67. acumen arte limare.*

*LIMATUS, subtilis, tenuis. Or. i. 39. limatus oratione atque subtilis. Fin. iii. 12. limata tenuitas. * politus, elegans, accuratus. Brut. 24. qui genus limatius dicendi consecratur. ad Div. vii. 33. limatum iudicium. Nat. D. ii. 29. urbanitate nostrorum hominum limatus.*

LINEA, de perpendiculari. Fin. i. 6. solida corpora ferri suo deorsum pondere ad lineam.

*LINEAMENTUM, delineatio operis, adumbratio. Brut. 87. intelliges nihil Catonis lineamentis, nisi eorum pigmentorum, quae inventa nondum erant, florem et colorem defuisse. Lineamenta Catonis sunt ejus libri, qui res nudas, sine ornatu tradebant, sed recte tamen subtiliterque, adeoque similes vel picturae lineari, qualis olim fuit, vel delineationi pictoris, ex qua, qualis pictura futura sit, intelligi potest, et quae est fundamentum bonae picturae. * Paulo aliter est hoc verbum Or. 56. quasi quandam palaestram et extrema lineamenta orationi attulit. Id quale sit, docebit locus hic Plinii xxxv. 10. quem tiro-num causa adscripsimus: Parrhasius primus Symmetriam picturae dedit, primus argutias vultus, elegantiam capilli, venustatem oris, confessione artificum in lineis extremis pal-mam adeptus. Haec est in pictura summa subtilitas. Cor-pora enim pingere, et media rerum, est quidem magni operis, sed in quo multi gloriam tulerint: extrema corporum facere, et desinentis picturae modum includere, rarum in successu artis invenitur, etc. Igitur extrema orationis lineamenta sunt perfectio et venustas summa orationis.*

LINGUA. Or. iii. 30. *linguam procudere, est exercere dictionem declamando.*

LINERE. ad Q. Fr. ii. 11. *Lucretii poemata lita sunt multis luminibus ingenii.*

LINTER. Brut. 60. *loqui ex lintre : i. e. obscure, ut intelligi non possis.*

LINTRICULUS. Att. x. 10. *ego vero lintriculo, si navis non erit, eripiam me, etc.*

LIQUEFACIO. Tuscul. v. 6. *quos nullae fuitiles laetitiae languidis liquefaciunt voluptatibus.*

LIQUESCERE. Tusc. ii. 22. *liquescere mollitia.*

LIQUIDO, *cum fiducia quadam, certo, sine haesitatione ac dubitatione.* Verr. iii. 59. *liquido dicere.* ad Div. xi. 27. *liquido negare.* Fin. ii. 12. *quod eo, liquidius faciet, si perspexerit, etc.*

LIQUIDUS, *purus.* Brut. 79. *liquida oratio.* Fin. i. 18. *liquidae voluptates.* Or. ii. 38. *liquidum genus sermonis, opponitur exili et arido.*

LIQUIER, *pro linqui.* Div. i. 22.

LIS. Fin. ii. 12. *lites privatae, sunt causae privatae. * pecunia, de qua est iudicium.* Rabir. Post. 4. *summa litium, est aestimatio litis, quae dicitur* Cluent. 13. *ubi etiam est aestimare litem ; quod fit, cum summa fit omnis ejus pecuniae, de qua iudicium est : tamquam in causa de repetundis, in qua lis dicitur aestimari, cum omnium furtorum, quae ab aliquo repetuntur, summa fit.* v. Act. i. Verr. ult. *Dicunt autem aestimare litem alicui et alicujus.* Verr. iv. 10. v. 19. Cluent. 41.

LITERAE, *lingua.* Leg. i. 2. *abest historia literis nostris. * libri.* Div. ii. 2. *graecae de philosophia literae.* Brut. 64. *literis illustratum genus scriptionis.* ad Div. vii. 19. *nullam artem literis, sine interprete -- percipi posse. * tabulae et chartae scriptae quaecunque.* Leg. iii. 20. *publicis literis consignatam memoriam publicam non habemus.* Quint. 11. *literae societatis.* Verrin. iii. 71. *literae publicanorum.* in Caecil. 9. *literae in Verrem.* Nota : *in Verrinis interdum tabulae et literae junguntur, quod ubi est, tabulae sunt acceptorum et expensorum Codices, literae aliae scripturae. Interdum vero uno tabularum nomine omnia genera scripturarum, et literarum verbo etiam tabulae comprehenduntur. * artes liberales omnes.* Orat. iii. 34. *instructa literis eloquentia.* ad Div. xv. 21. *literae reconditae.* cf. Rosc. A. 41. Arch. 6. etc. *Hinc * Graecae literae sunt artes Graecorum libris illustratae.* Acad. i. 2. iv. 11. Or. i. 18. ii. 7. Cato. 1. etc. *et Latinae literae latinis libris illustratae artes.* Acad. i. 3. Brut. 93. *literae pro genere ponuntur, deinde philosophia, jus civile, historia, etc. * Dicitur tamen etiam de singulis generibus, ut de Grammatica.* Inv. i. 25. Orat. i. 3. iii. 10. Off. i. 37. *de philosophia.* Balb. 1. Sext. 51. Har. R. 9. etc. *de reliquis, praeter philosophiam, artibus liberalibus.* Pis. 29. *est autem hic non philosophia solum, sed*

etiam *litteris* perpolitus. * *epistolae*. Att. xi. 5. conficere plures *litteras* non potui. iis tantum rescripsi, a quibus acceperam. * Inv. ii. extr. hic liber non parum continet *litterarum*, i. e. *satis longus est*. * *de scripto sc. in legibus*. Partit. 36. 39. ibid. 37. sine *litteris est, non scriptis legibus*. * Caecin. 23. verbis et *litteris* et summo jure contenditur.

LITERATE. Brut. 28. *litteratius loqui, est accuratius, magis ex regulis artis, doctius*. Har. R. 8. *literate* respondiissem. Graevius dictum putat pro *polite, eleganter, per ironiam*: sed contextum consideranti videbatur esse: ad *litteram*. Cicero rogatus ab adversario, cujus esset civitatis? respondit, ejus quae carere ipso non posset. Clodius ingemuit. Quid igitur responderem? pergit. me civem esse Romanum? *literate* respondiissem. Pis. 25. *literate* et scite perscriptae rationes. * Brut. 56. scriptorum veterum *literate* peritus, i. e. ut nunc dicunt, more et subtilitate Criticorum. Or. ii. 66. belle et *literate* dicta.

LITERATURA, scriptura. Partit. 7. memoria est gemina *litteraturae* - - Nam ut illa constat e notis *litterarum* et ex eo, in quo imprimuntur eae notae, etc.

LITERATUS, doctus in aliquo genere. Or. iii. 11. *litteratissimus togatorum*. Mur. 7. tua nobilitas hominibus *litteratis* et historicis est notior. * qui legere potest. Nat. D. iii. 9. hoc si placet jam efficies, ut mundus optime librum legere videatur. Zenonis enim vestigiis hoc modo poteris rationem concludere: quod *litterarum* est, id est melius, quam quod non *litteratum* est. * intelligens linguae alicujus, ut bene loqui ac scribere possit. Offic. i. 37. eos exquisito judicio uti putares *litterarum*: quamquam erant *litterati*: sed et alii. hi autem optime lingua latina uti putabantur. Sic in Brut. 28. *literate loqui v. litterate*. Male illum locum interpretatus est Graevius.

LITO, parento, hostiis placo. Flacc. 38. *litemus* Lentulo. * *litare dicuntur, qui in hostiis bona exta inveniunt*. Div. ii. 15. proxima hostia *litatur* saepe pulcherrime. cf. c. 16. vid. Gronov. ad Liv. viii. 9. sed maxime Schwarz. ad Plin. Pan. p. 226.

LITURA. Verr. i. 86. nomen in *litura* fecit. ib. ii. 42. nomen est in *litura*. h. e. ubi illud nomen est, aliud ante fuit, quod deletum esse apparet.

LITUS. Top. 7. solebat Aquillius - - cum de litoribus ageretur, - - quid esset *litus* ita definire: qua fluctus eluderet. Atqui Celsus in Digest. de Verb. Signif. 96. *litus est, quo maximus fluctus a mari pervenit*: idque M. Tullius, cum arbiter esset, primus constituit. Videndum, utrum in hoc Celsi loco Aquillius corrigendum sit, quod res postulat, an Celsus locum Ciceronis non accurate vel inspexerit, vel tenuerit, et memoriter laudans, aberraverit.

LITUUS. Div. i. 17. unde dicatur *lituus* augurum? Att. xi. 12. *lituum* profectionis meae fuisse: h. e. auctorem. nam *litus* aequus ac tuba in bello signum datur.

LOCARE, *usum alicujus rei aut fructum alteri certa mercede concedere*. Caecin. 6. *locare fundum*. Rosc. Com. 10. *locare sa dicitur, qui operam suam certa mercede alteri pollicetur*. * *consistere*. Offic. iii. 17. *prudencia est locata in delectu bonorum*. * *locant etiam, qui redemptori aliquid addicunt*. v. *redemptor*. Verr. i. 54. 56. Att. xv. 17. *hinc etiam locatio sic dicitur*, v. c. Att. iv. 3. * Att. vi. 1. *civitas in ejus fide locata*.

LOCUPLES, *de testibus, cognitoribus, etc. dicitur*. Part. 34. Flaoc. 17. etc. *Passeratus ad Quint. 11. locupletem dici putat a loco, quem quis honestum obtinet in civile. sic cognitoris ejus, qui se aliquem nosse profitatur, epitheton est honestus. Sed vero similior est eorum sententia, qui a loco, pro agro, fundo dictum putant*. * Heren. iv. 33. 47. *copiae locupletes*.

Locus, *caput philosophiae, aut cujuscunque artis, materia*. Div. ii. 1. *perpurgatus est locus de finibus bon. et mal. a nobis quinque libris. ibid. quintus eum locum complexus est. simile est Att. i. 16. locus ille a me est inductus. i. de eo argumento late dicere coepi*. * *sunt etiam loci rhetorum, qui sunt fontes argumentorum*. Or. i. 31. *in Topicis passim. item in arte memoriae*. Or. ii. 87. * *Locī autem communes sunt, cum de re universa ita*.

* *cum oratio vocatur ad genus*. Or. iii. 27. v. *Communis*. * *status, in re gladiatoria et militari, ut gradus*. Catil. ii. 1. *loco ille motus est, eum ex urbe est depulsus*. * *dignitas*. ad Div. xiv. 18. *isto loco femina*. cf. Verr. i. 48. * *oratio, causis in civitate*. Quint. 13. *locus, quem honestissime obtinuit*. v. *Passeratus ad h. l.* * *fundus*. Agrar. iii. 2. *ita interpretatur Turnebus, quem vide*. * *res*. in Caecil. 15. *cui loco consulite ac providete*. * *genus, pars*. Offic. i. 6. *loci, in quos honesti naturam divisimus. ibid. 14. alter locus cautionis*. Catil. iv. 10. *est uno loco melior conditio externae victoriae quam domesticae*. * *locum relinquere et dare, non eodem modo dicitur*. Verr. v. 50. *fortuna alicujus veniam et locum dare, est ignoscere, concedere*. Cluent. 22. *locum defensionis non relinquere, est de judice, qui pecunia corruptus inutilem defensionem reddit*. ad Div. i. 1. *locum non relinquit precibus, de eo, qui et non rogatus facit, quae volumus, ut non opus sit precibus*. Att. vi. 1. *non est locus ad tergiversandum*. * Verr. v. 14. *aedilitas in loco posita: h. e. recte beneque*.

LOCUTIO, *pronunciatio*. Brut. 74. *graeca locutio*. Or. 19. *omnis locutio oratio est, sed oratoris locutio hoc proprio signata est nomine*.

LOGICA. Tusc. iv. 14. *quae sint?* cf. Ind. Gr. *λογικα*.

LOLIGO, *genus piscis*. Div. ii. 70.

LOMENTUM, *fabarum farina, qua ad interpolandam faciem, et tegendam deformitatem utebantur*. ad Div. viii. 14. *Censuram lomentum et nitrum putat*.

LONGULUS. Att. xvi. 13. *longulum sane iter*.

LUCANICA, *genus farciminis*. ad Div. ix. 16.

LUCERE, in primis *eminere, apparere*. Att. iii. 15. officia et studia mea parum ante *luxerunt*. cf. Brut. 7. Phil. xiii. 11. ornamenta in virtute et industria posita *lucent*. * Mil. 23. res ipsa *lucet* tot tam claris argumentis signisque. Off. i. 9. *extr.* *aequitas lucet* ipsa per se; dubitatio cogitationem significat *injuriae*.

LUCERNA. Att. viii. 2. eadem *lucerna* hanc epistolam scripsi, qua *inflammaram tuam*.

LUCRARI. Verr. i. 12. *lucretur* indicia veteris infamiae: i. e. non audiet facinora, non proferentur: quod ille in *lucro* debet ponere. Sic Graeci το ἀγασμα. Act. Apost. xxvii. 21.

LUCRUM, de bono, quod praeter opinionem contigit. ad Div. ix. 17. de *lucro* prope jam quadriennium vivimus: sc. quia in perpetuis vitae periculis vixerat, nec spem vitae retinendae habuerat. v. de hac vi verbi viros doctos ad Liv. xl. 8.

LUCULENTE. Or. iii. 28. *luculente* dicitur.

LUCULENTER. Fin. ii. 5. graece *luculenter* scire.

LUCULENTUS, *omphus, magnus*. Att. xvi. 4. *luculenta* navigia. * *firmus*, ad Div. x. 24. *luculentissima* legio. * Att. x. 12. 14. *luculentus* auctor: i. e. *fide dignus*.

LUCUS, *silva sacra*. Milon. 31. Div. i. 45. etc. *de hoc genere silvarum est docta dissertatio Eschenbachii inter ejus dissertationes*.

LUDERE, *simulare*. ad Div. viii. 9. civem bonum *ludit*. * *armis exerceri*. Or. ii. 20. videant, ad *ludendum*, an ad *pugnandum* arma sint sumturi. * *ridere*. Or. i. 12. *irrisione ludatur*. ad Div. vii. 5. quod jure *lusisti*.

LUDIUS, *histrio, saltator*. Har. R. 11. si *ludius* constitit; A. e. si ejus saltatio interrupta est. v. Salmas. ad Trebell. Claud. 5. T. ii. p. 362. ad Vopisc. Carinum p. 843. et quos laudat Burm. ad Ovid. A. A. i. 112.

LUDUS, de re *facili*. Verr. v. 50. ad honores per *ludum* et negligentiam pervenire. cf. Fin. i. 8. Or. ii. 17. * *de fraude*. Dom. 48. si ille tibi *ludus* fuit - - si est illud ratum. * Phil. vi. 4. *ludis* dicitur de tempore, quo *ludi* fiunt. * Sext. 55. *ludos* facere, dicitur de eo, cujus sumtu fiunt. Har. R. 11. *ludi* perempti sunt. * in Caecil. 10. *ludi* plebei. cf. Verr. v. 14. unde patet, *Florae* eos *ludos* factos. ad Div. vii. 1. *ludi* Osci, sunt *fabulae Attellanae* proprie, sed l. c. dicuntur pro rebus ineptis et ridiculis. Act. i. Verr. 10. *ludi* Victoriae, instituti a Sulla in memoriam victoriae a Marianis reportatae. *ibid.* *ludi* votivi. cf. Div. i. 26. qui fiunt e voto Imperatoris ad bellum profecti, et cum victoria reversi. *ibid.* *ludi* Romani, celebrati pridie Non. Sept. ex instituto regio.

LUMEN, quod in quaque re *eminet inprimis, praecipuum est, ornamentum*. Q. Fr. ii. 10. illorum praediorum scito mihi vicinum *Marium lumen* esse. Sen. p. R. 4. hoc *lumen* consula-

tus sui fore putavit. Fin. ii. 22. hoc vestrum *lumen* est. Acad. iv. 33. sed illa duo *lumina vestra*, quae maxime causam continent. Nat. D. i. 28. Naevus Alcaeo *lumen* videbatur. * *praesidium, tutela*. Sull. 11. Roma *lumen* gentium, * *fenestras, prospectus*. Dom. 44. obstruere *luminibus*; unde et *metaphorae, tamquam* Rabir. Post. 16. mentis *luminibus* officit altitudo fortunae et gloriae. Brut. 17. Catonis *luminibus* obstruxit haec posteriorum altius exaggerata oratio. * Brut. 75. videtur tamquam tabulas bene pictas collocare in *bono lumine. quomodo differat a luce, patere videtur e* Fin. iii. 14. ut obscuratur et offunditur *luce solis lumen, lucernae. de quo agit. Burm. ad Virgil. Aen. ii. 682. et Oudendorp. V. C. ad Sueton. Caes. 31. Sed id discrimen non servatur. v. in Lux.*

LUMINARE. Att. xv. 26. *est fenestra, ut lumen.*

LUMINOSUS, *insignis*. Or. 36. tum sunt maxime *luminosae* et quasi actuosae partes duae.

LUSTRATIO. Tusc. v. 27. *silvestres cursus lustrationesque.*

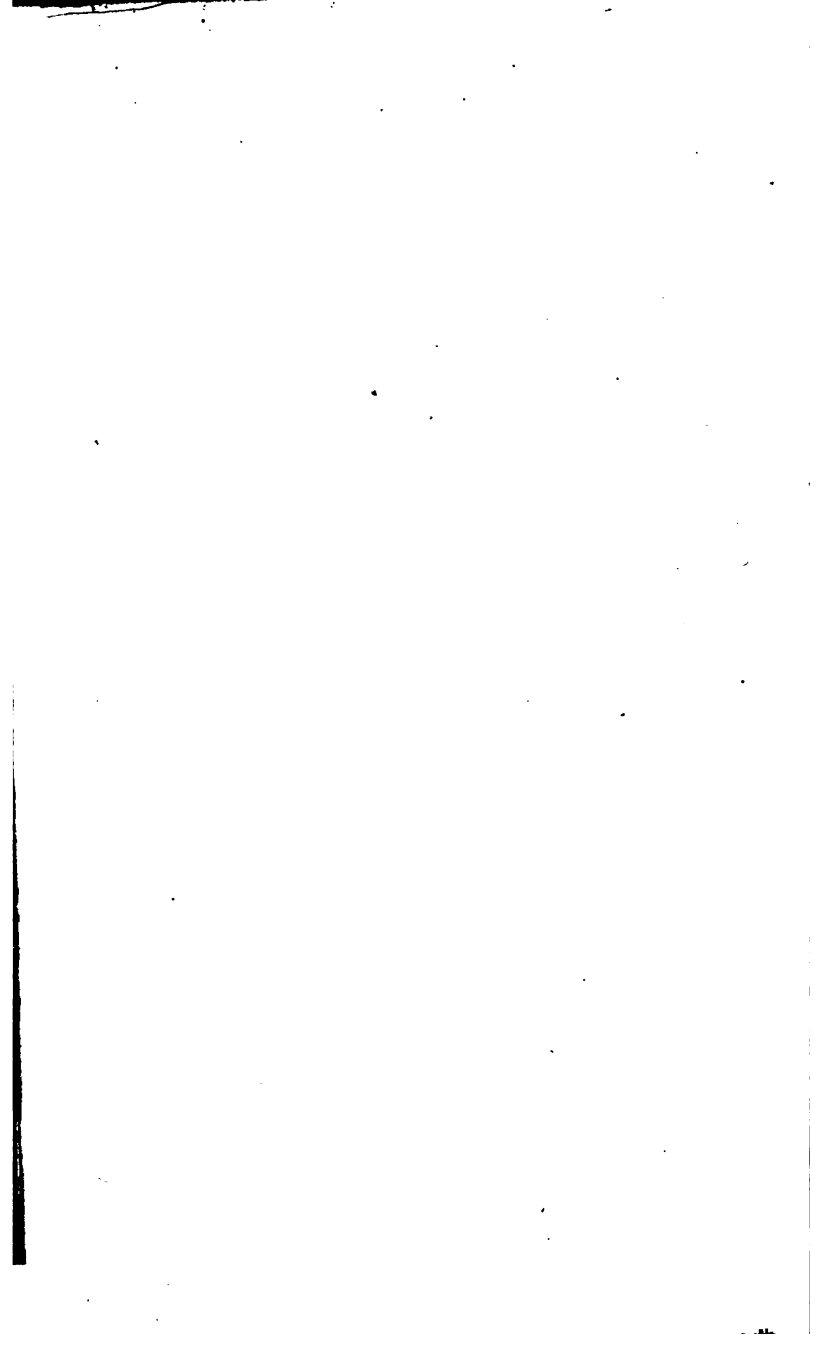
LUSTRUM, *tempus quinque annorum, sub cuius finem a Censoribus Census habetur, et postea publicae preces et sacrificia suovetaurilia fiunt, quod dicitur lustrum condere*. Or. i. 40. qui domini voluntate census sit, continuone, an, ubi *lustrum conditum sit, liber sit. ibid. ii. 66. is qui te ex aerariis exemit, lustrum condidit, et taurum immolavit. v. Liv. i. 44. et ibi Gronov.*

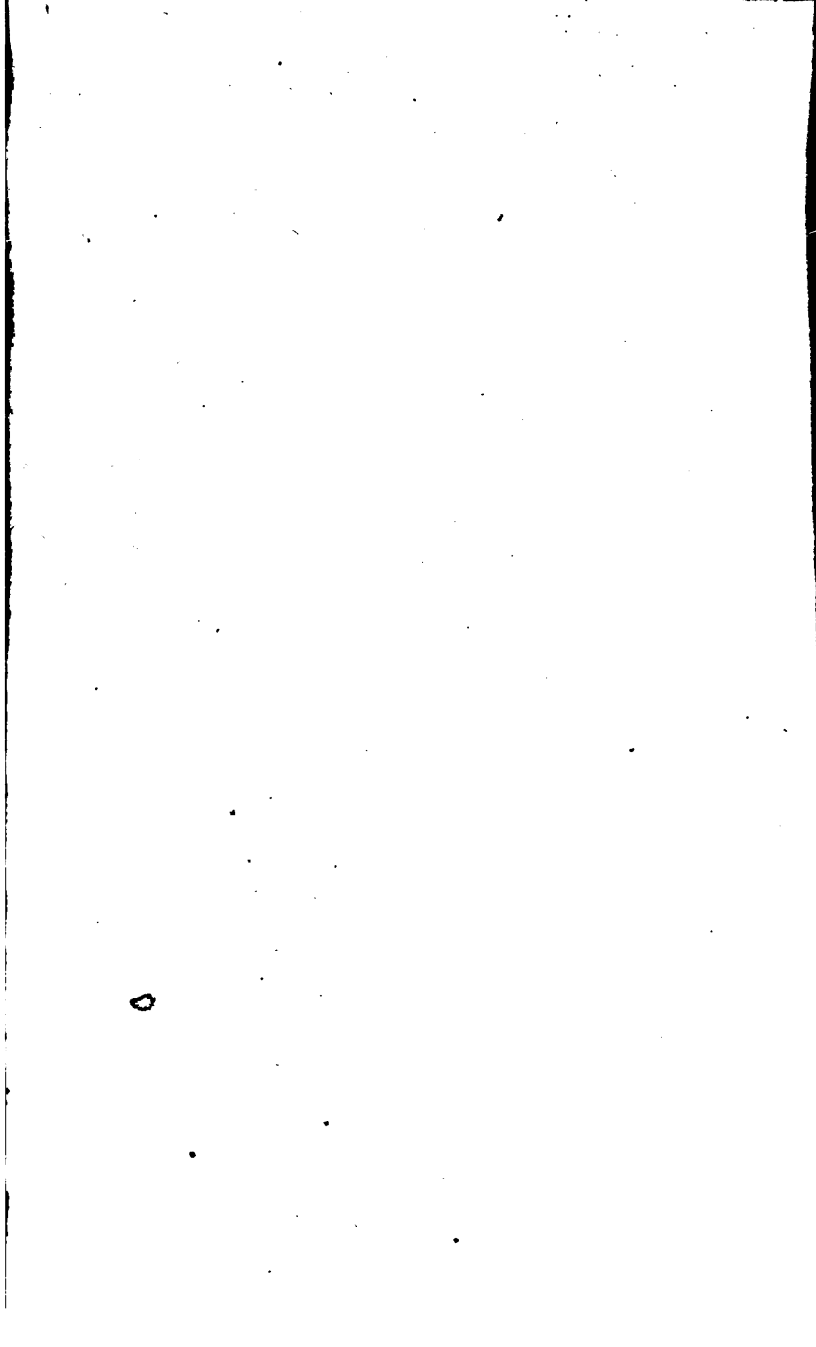
LUX, *pro lumine*. Coel. 28. *lux* longe alia est solis et *lychnorum. nam lychnorum proprie lumen est. v. in lumen, et quos ibi laudavimus*. Nat. D. i. 5. *sententiae lucem* auctoris desiderant. Ligar. 3. *lux* liberalitatis et sapientiae tuae mihi oboritur. Tusc. ii. 26. *benefacta in luce* se collocari volunt. Sen. p. R. 3. *lucem* in republ. dispicere coepistis. Phil. x. 6. *lux* venisse quaedam et spes salutis videbatur. * *Luce dicitur pro interdiu*. Offic. iii. 24. *alia exempla collegit Drakenb. ad Liv. xxxviii. 36.*

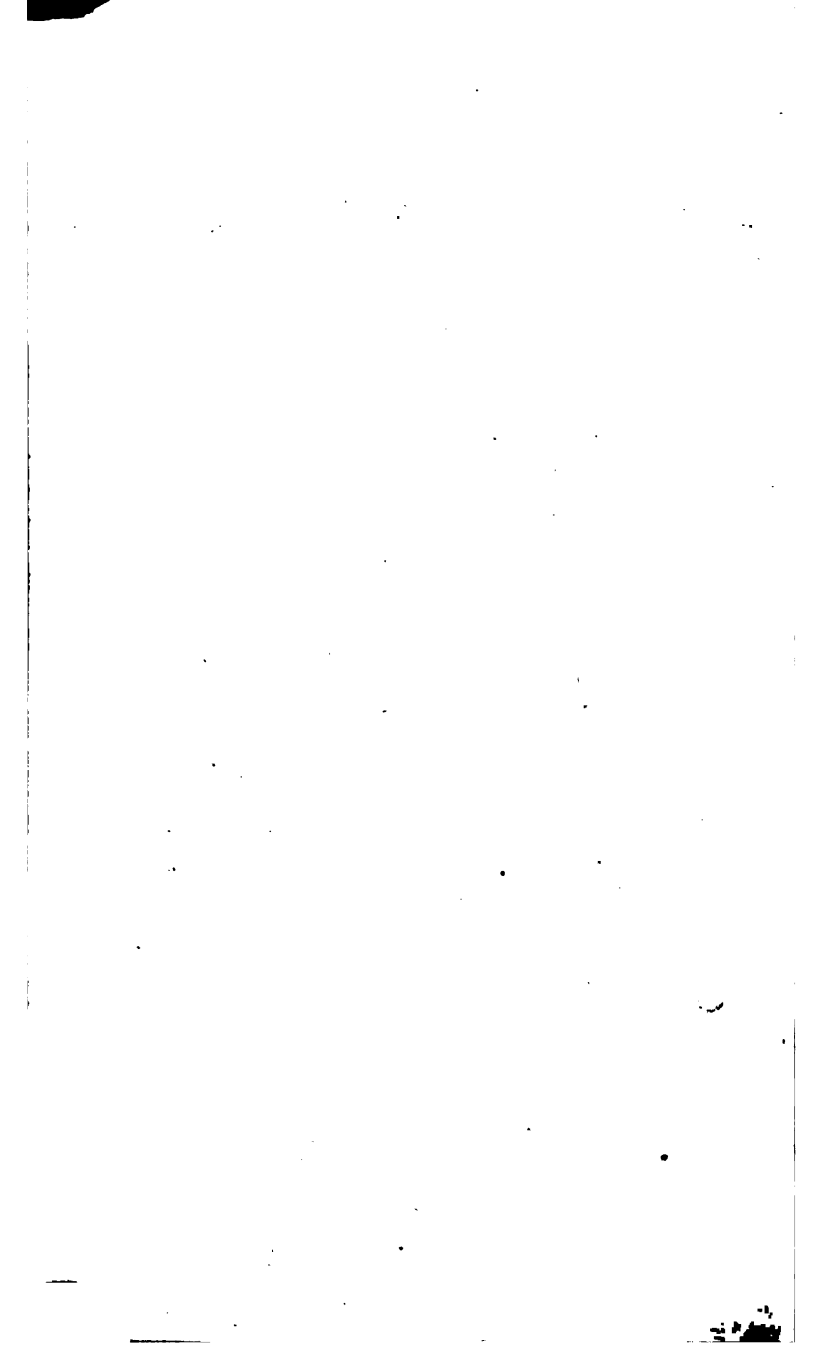
LYCHNUCHUS. Q. Fr. iii. 7. hanc scripsi ante lucem, ad *lychnuchum* ligneolum, qui mihi erat perjurandus, quod eum te, aiebant, cum esses Sami, curasse faciendum. *Lectionem hanc contra Smithum et Licetum defendit, et ipsum locum illustrat Spanhem. de Usu et Pr. Num. T. i. p. 170.*

LYMPHATUS. Div. i. 36. Gr. *νυμφοληπτος*. ita dicebantur, qui *nympham aquaticam viderant, et aquam timebant; unde deinde de perterritis, et enthusiasmo aliquo furentibus ut h. l. dicitur. v. Cuper. Obs. iii. 12. Heinsius et Drakenb. ad Silium i. 459.*

FEB 14 1881

SEP 28 1888

